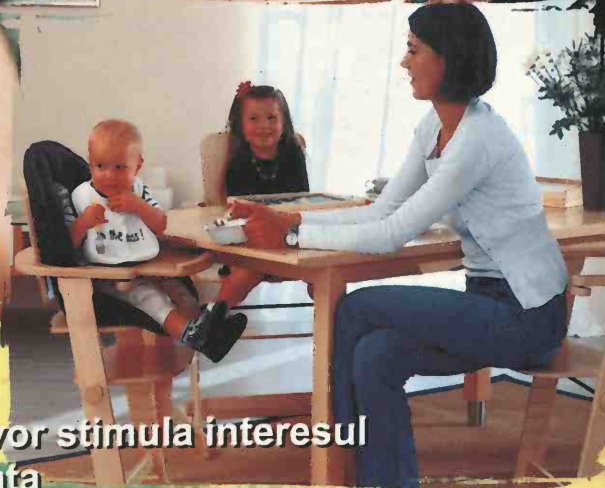
Life

CĂSĂTORIA ŞI FAMILIA

- Perspective şi ilustraţii care-ţi vor stimula interesul
- Aplicaţii care-ţi vor schimba viaţa
- Centrată pe principii şi transculturală
- Treisprezece capitole
- Excelentă pentru studierea în cadrul unei clase sau al unui grup, ori pentru studiul individual

CĂSĂTORIA ŞI FAMILIA

Colajul de fotografii de pe copertă

Această carte poate fi de folos cuplurilor din orice cultură, de orice limbă şi de orice vârstă. Indiferent dacă doar te gândeşti la căsătorie sau ai deja nepoţi, îţi poţi îmbunătăţi relaţia cu partenerul tău de viaţă şi poţi învăţa principii noi care te vor ajuta atât pe tine cât şi pe alţii.

Informaţii de contact:

Puteţi comanda această carte la:

Life Publishers România

OP 1, CP 235

410610 Oradea, România

Tel. (0359) 322 744, fax (0259) 447 180

E-mail: liferom@rdslink.ro

Website: www.liferomania.ro

CĂSĂTORIA ŞI FAMILIA
Manualul studentului

de

Dr. Wayde I. Goodall

şi

Rosalyn R. Goodall

Ilustraţii - dr. Quentin McGhee, editor principal

Seria Credinţă şi practică

life
PUBLISHERS INTERNATIONAL

Mulțumiri speciale pentru fotografii

Pentru fotografiile folosite în această carte dorim să le mulțumim celor de mai jos:

TheBibleRevival.com pentru Fig. 9.2, 10.3 şi 11.4 preluate de pe pagina “FREE Clip Art Collection”

Assemblies of God World Missions—Latin American Child Care pentru Fig. 9.9a

Assemblies of God World Missions—Kid's Quest pentru Fig. 9.9b

www.usaid.gov—fotografie realizată de Ellyn W. Ogden, MPH, USAID pentru Fig. 9.14

The Oaks Fellowship, Red Oak, Texas—fotografii realizate de Justin Mease pentru Fig. 13.6.

Multe fotografii din această carte sunt cumpărate cu licență de la DesignPics.com.

Unele fotografii din această carte sunt cumpărate cu licență de la Photos.Com.

Informații privind drepturile de autor

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
GOODALL, WAYDE I.
Căsătoria şi familia : manualul studentului /
dr. Wayde I. Goodall şi Rosalyn R. Goodall;
trad.: Ionel Socaciu. - Oradea : Life, 2007
Bibliogr.
Index
ISBN 978-973-7908-23-0

I. Goodall, Rosalyn R.
II. Socaciu, Ionel (trad.)

23

Cuprins

Lista figurilor

Privire de ansamblu asupra seriei *Credință și acțiune*

Biblie	Teologie	Slujirea în biserică	Generale
Privire de ansamblu asupra Vechiului Testament	*Privire de ansamblu asupra doctrinelor biblice	Educația creștină	*Introducere în engleză
Privire de ansamblu asupra Noului Testament	*Apologetică	Slujirea pastorală	*Compoziție în engleză
Pentateuhul	Hermeneutică I	Căsătoria și familia	*Religii mondiale și religii false
Cărțile istorice	Hermeneutică II	Evanghelizarea și ucenicizarea	Comunicarea transculturală
*Cărțile poetice	Biblia, Dumnezeu și îngerii (Teologie I)	*Conducerea bisericii	
Profeții mari	Omul, păcatul, Hristos și mântuirea (Teologie II)	*Istoria bisericii	
*Profeții mici	Duhul Sfânt și lucrarea Sa în Biserică (Teologie III)	*Principiile predării	
Viața și învățăturile lui Hristos (Evangheliile sinoptice)	Lucrurile de pe urmă (Escatologie) (Teologie IV)	*Alfabetizarea	
Ioan	Misiunile	*Conducerea	
Faptele Duhului Sfânt		*Consilierea biblică	
Romani și Galateni		Predicarea Cuvântului (Omiletică I)	
Corinteni		Omiletică II	
Epistolele din închisoare		*Rugăciunea și postul	
Epistolele pastorale		*Plantarea de biserici	
*Evrei		*Lucrarea cu copiii	
*Epistolele generale			
Apocalipsa și Daniel			

*Opțional

Seria *Credinţă şi acţiune*

Şcoală biblică: Plan de învăţământ pe 3 ani (97 credite)

Anul întâi

Primul semestru

Cursul #	Titlul	Credite
BIB1013	Privire de ansamblu N.T.	3
BIB1023	Pentateuhul	3
BIB1033	Evangheliile sinoptice	3
THE1012 MIN1012	*Doctrine biblice sau *Plantarea de biserici	2
THE1022	Hermeneutică I	2
GEN1012 MIN1052	*Introducere în engleză sau *Alfabetizare	2
		15

Al doilea semestru

Cursul #	Titlul	Credite
BIB1043	Privire de ansamblu V.T.	3
BIB1053	Ioan	3
BIB1063	Faptele Apostolilor	3
THE1032	Biblia, Dumnezeu şi îngerii (Teologie I)	2
MIN1013	Omiletică I	3
GEN1022 BIB1022	*Compoziţie în engleză sau *Evrei	2
		16

Anul al doilea

Primul semestru

Cursul #	Titlul	Credite
BIB2013	Romani şi Galateni	3
BIB2023	Cărţile istorice	3
THE2013	Omul, păcatul, Hristos şi mântuirea (Teologie II)	2
THE2022	Hermeneutică II	2
MIN2013	Homiletică II	3
MIN2022	Evanghelizare şi ucenicizare	2
THE2033	Misiuni	3
		18

Al doilea semestru

Cursul #	Titlul	Credite
BIB2033	Corinteni	3
BIB2042	Epistolele din închisoare	2
MIN2062	Rugăciunea şi postul	2
BIB2053 BIB2063	*Cărţile poetice sau *Proroci mici	3
THE2032	Duhul Sfânt şi lucrarea Sa în Biserică (Teologie III)	2
MIN2032	Slujirea în biserică	2
MIN2043	*Principiile predării	2
		16

Anul al treilea

Primul semestru

Cursul #	Titlul	Credite
BIB3012	Epistolele pastorale	2
BIB3033	Epistolele generale	3
BIB3053	Proroci mari	3
THE3012	Lucrurile de pe urmă (Escatologie) (Teologie IV)	2
MIN3013	Slujire pastorală	3
GEN3013	Comunicare transculturală	3
		16

Al doilea semestru

Cursul #	Titlul	Credite
BIB3043	Apocalipsa şi Daniel	3
MIN3023	Lucrarea cu copiii	3
MIN3033 MIN3043	*Conducere sau *Consiliere biblică	3
MIN3052 MIN3062	*Conducerea bisericii sau *Istoria bisericii	2
MIN3073	Căsătoria şi familia	3
GEN3022 THE3022	*Religii mondiale şi religii false sau *Apologetică	2
		16

*Opţional

Despre această carte

1. **Titlurile lecţiilor** împart fiecare capitol în două până la patru părţi. Fiecare dintre aceste părţi se concentrează asupra câtorva principii legate de o singură temă.
2. **Scopurile lecţiilor** sunt enumerate la fiecare început de capitol. De asemenea, scopul lecţiei este enunţat şi la începutul fiecărei lecţii. Vei descoperi că există cel puţin un scop pentru fiecare lecţie.
3. **Cuvintele-cheie** sunt definite la sfârşitul cărţii, într-o secţiune intitulată „Definiţii". Simbolul * este pus înaintea tuturor cuvintelor care sunt definite. De asemenea, pentru a-i ajuta pe unii cursanţi, am oferit definiţia unor termeni care nu sunt cuvinte-cheie.
4. **Metoda de predare:** Aceasta se concentrează mai mult asupra studentului decât asupra profesorului. Când acest curs este folosit la orele de şcoală duminicală, nu vor fi luate în vedere şi prelegerile. În schimb, cea mai mare parte a timpului trebuie folosită de către studenţi pentru a discuta întrebările de pe marginea paginilor şi întrebările puse de profesor sau de alţi studenţi. Dacă manualul este studiat într-o şcoală biblică, cel puţin 25% din nota studentului ar trebui să reflecte cât de des a încercat studentul să răspundă la întrebările puse *în timpul* orelor de curs.

   Este FOARTE important ca fiecare student să aibă propriul manual. Noi încurajăm şcolile biblice să le ceară studenţilor să-şi cumpere manualele atunci când plătesc taxele şcolare. Este păcat ca studenţii să termine şcoala şi să nu rămână cu manualele după care au învăţat, deoarece vor avea nevoie de ele o viaţă întreagă în lucrare. Când studentul are propriul manual, îşi poate scrie notiţe în carte sau poate sublinia ideile importante din aceasta. De asemenea, când studenţii au propria lor carte, ei nu vor irosi timpul în clasă copiind informaţii care există în manual. Mai degrabă, ei trebuie să-şi petreacă timpul discutând întrebările referitoare la Biblie şi la slujire.

   Într-o oră de curs, profesorul şi studenţii trebuie să discute împreună întrebările importante. Profesorii ar trebui să-i lase pe studenţi să răspundă la întrebări. La început, unii studenţi vor fi nemulţumiţi când profesorul le va cere să gândească, să citească anumite paragrafe şi să caute singuri răspunsurile. Dar un profesor bun ştie că acei copii care sunt purtaţi tot timpul în braţe nu învaţă niciodată să umble. Iar studenţii cărora li se spune întotdeauna răspunsul, învaţă să-l memoreze, dar nu vor gândi şi nici nu vor rezolva problemele. În multe aspecte, un bun profesor este ca un antrenor – îi călăuzeşte pe alţii spre succes.

   Întrebările din acest curs sunt asemenea unui drum care te conduce direct spre scop. Dacă întrebările sunt prea dificile pentru student, profesorul poate pune întrebări mai simple care sunt, de fapt, ca nişte trepte spre întrebările mai dificile. De asemenea, profesorul trebuie să pună întrebări care să-i ajute pe studenţi să aplice textul la situaţii concrete. Adesea, un bun profesor va adăuga o povestire sau o ilustraţie care să scoată în evidenţă un adevăr.
5. **Desfăşurarea orelor de curs:** Este bine să se planifice 40 de ore pentru întâlnirile dintre profesor şi studenţii săi, câte o oră de curs pentru fiecare lecţie (din fiecare capitol).
6. **Întrebările:** Majoritatea întrebărilor de pe marginea paginilor sunt reprezentate prin simbolul ciocanului şi al cuiului. Întrebările sunt ca nişte paşi spre un scop. Pe măsură ce răspunde la întrebări, studentul poate fi sigur că îşi va atinge scopul. Ciocanul introduce *întrebările legate de conţinut*, iar cuiul precede *întrebările aplicative*. Chiar emblema acestei cărţi este un ciocan care loveşte un cui. Studentul trebuie să-şi însuşească mesajul înainte de a-l putea pune în aplicare. Răspunsurile la toate întrebările legate de conţinut se găsesc lângă întrebările respective. Noi îi încurajăm pe studenţi să răspundă la întrebările aplicative din perspectiva culturii lor.
7. **Ilustraţiile**, ca de pildă povestirile sau exemplele, sunt marcate prin simbolul unei lumânări.
8. **Figurile** includ imagini, fotografii, tabele şi hărţi. Am numerotat figurile în ordine, în fiecare capitol. De exemplu, primele trei figuri din Capitolul 1 sunt numerotate 1.1, 1.2 şi 1.3. La începutul acestei cărţi există o Listă a figurilor folosite.
9. **Întrebările pentru evaluarea personală** se află la sfârşitul fiecărui capitol şi sunt indicate prin simbolul balanţei. La fiecare capitol, veţi găsi zece astfel de întrebări. De regulă, în fiecare capitol, există două întrebări pentru fiecare scop. Dacă studenţii răspund greşit la oricare dintre acestea, ei trebuie să înţeleagă de ce au răspuns greşit. Faptul de a şti de ce un răspuns este corect echivalează cu faptul de a cunoaşte răspunsul corect.

10. **Răspunsurile** la întrebările însoțite de simbolul ciocanului, unele comentarii la întrebările însoțite de simbolul cuiului și răspunsurile la întrebările de evaluare personală se găsesc în Ghidul profesorului. Studenții trebuie să răspundă la întrebări pentru a-și putea însuși deprinderi mentale solide.
11. **Citatele biblice** sunt luate, de obicei, din versiunea D. Cornilescu. Cu toate acestea, noi îi încurajăm pe studenți să compare pasajele biblice din diferite versiuni ale Bibliei.
12. **Lista pasajelor biblice** include referințele biblice importante din acest curs. Ea se poate găsi la sfârșitul cărții.
13. **Bibliografia** se găsește, de asemenea, la sfârșitul cărții. Aceasta cuprinde o listă completă a cărților la care autorul face referire în curs. Unii studenți vor dori să studieze mai aprofundat aceste cărți.
14. **Notele de final** identifică sursele ideilor și citatelor. Ele sunt prezentate pe capitole, la sfârșitul cărții.
15. **Examenele pentru fiecare secțiune, precum și examenul final** se găsesc în Ghidul profesorului. În Ghidul profesorului se găsesc și alte surse utile pentru profesor și diverse proiecte pentru studenți.
16. **Descrierea cursului (MIN 3073):** Acesta este un studiu practic detaliat despre căsătorie și familie. După o scurtă trecere în revistă, studiul se concentrează pe teme precum: modalități de alegere a unui soț sau a unei soții, îndrumări pentru logodnă și nuntă, principii de comunicare, împlinirea sexuală, luarea deciziilor, cum să fii un bun partener de viață și un bun părinte, problemele grave dintr-o familie și anii bătrâneții.
17. **Scopurile cursului**

Capitolul 1: Oferă o privire de ansamblu asupra căsniciei: începutul, rânduiala, tiparul, scopurile și etapele.

Capitolul 2: Analizează trei moduri de alegere a unui partener, rolurile dragostei, prieteniei și purității sexuale în acest proces.

Capitolul 3: Descrie perioada logodnei și nunta. Comentarii cu privire la obiceiurile locale, ajutorul în pregătirea nunții, legislație, administrarea veniturilor, aspecte sexuale și chestiuni sociale.

Capitolul 4: Explică principiile de comunicare legate de ascultare, rolul sentimentelor, evitarea greșelilor obișnuite pe care le fac bărbații și femeile, și de conflictele dintr-o căsnicie.

Capitolul 5: Identifică modurile prin care putem avea o relație sexuală împlinită în căsnicie.

Capitolul 6: Identifică principiile care duc la luarea unor decizii bune legate de subiecte familiale.

Capitolul 7: Explică modul în care un soț trebuie să se raporteze la soția lui, la copii, la familia lărgită și la serviciu.

Capitolul 8: Explică modul în care o soție trebuie să se raporteze la soțul ei, la copii, la familia lărgită și la comunitate.

Capitolul 9: Examinează principiile pe care părinții trebuie să le respecte astfel încât copiii lor să poată crește din punct de vedere mintal și fizic.

Capitolul 10: Rezumă principiile pe care părinții trebuie să le respecte astfel încât copiii lor să poată crește din punct de vedere spiritual, emoțional și social.

Capitolul 11: Descrie modul în care o familie poate depăși pericolele înstrăinării, adulterului, abuzurilor și dependențelor.

Capitolul 12: Analizează modul în care să faci față problemelor grave dintr-o familie, cum ar fi durerea și răzvrătirea.

Capitolul 13: Explică modul în care relațiile se schimbă pe măsură ce copiii se maturizează. Include comentarii referitoare la „cuibul părăsit” și la bunici.

18. Autorii

Dr. Wayde I. Goodall slujeşte în prezent ca director executiv la „Benevolence for Bethesda Ministries/Mission of Mercy". Înainte de a accepta această funcţie, el a fost păstor al Bisericii „First Assembly of God" din Winston-Salem, North Carolina, unde a condus o congregaţie care număra câteva mii de membri. Anterior, a coordonat Departamentul de instruire a lucrătorilor din cadrul Assemblies of God în Springfield, Missouri, timp de 5 ani. El a fost ales în 1994 pentru a crea acest departament şi pentru a fi un „slujitor al slujitorilor" din Assemblies of God, coordonând programele destinate căsniciei, familiei şi creşterii copiilor şi menite să ajute peste 32.000 de lucrători din cadrul acestei denominaţiuni.

Lucrând în sediul Assemblies of God, dr. Goodall a activat ca membru sau preşedinte în numeroase comitete de conducere din cadrul acestei organizaţii. El a slujit ca păstor în Seattle, Washington, şi a rostit numeroase mesaje în biserici, la seminarii şi convenţii în întreaga ţară. Pe când era misionar, dr. Goodall a înfiinţat „Vienna Christian Center" din Viena, Austria, care astăzi este una dintre cele mai mari biserici evanghelice din Europa.

Dr. Goodall slujeşte ca profesor asistent la *Seminarul Teologic Assemblies of God* şi este profesor la *Billy Graham Cove* în Carolina de Nord. De asemenea, este invitat, în mod consecvent, în campusuri universitare şi la conferinţe misionare de pe întreg teritoriul ţării. El a obţinut titlul de Doctor of Ministry la *Seminarul Teologic Assemblies of God* şi la *Northwest Graduate School of Ministry*. De asemenea, a obţinut titlul de Master of Arts în consiliere la *Central Michigan University* şi titlul de Bachelor of Arts în Biblie, precum şi unul în psihologie la *Southern California College* (Vanguard University).

Dr. Goodall a scris şi este coautor a nouă cărţi, inclusiv *By My Spirit*, *The Fruit of the Spirit*, *The Choice*, *The Blessing*, *The Battle*, *The Pentecostal Pastor* şi *Întoarcerea la Cuvânt*. Cărţile sale cele mai recente sunt *Why Great Man Fall şi Căsătoria şi familia*, iar acum rescrie cărţile *The Blessing* şi *The Battle*. Cărţile sale au fost traduse în mai multe limbi. Recent, el a primit premiul „Church Health" pe anul 2005 de la *Purpose Driven*; a fost gazda reţelei de televiziune TCT şi a primit titlul „Certified Congregational Coach". Între 1997-2000, în timp ce slujea în calitate de editor executiv al publicaţiei *Enrichment Journal* (înfiinţată de el), aceasta a obţinut locul întâi între revistele de specialitate (premiul a fost oferit de Evangelical Press Association).

Rosalyn R. Goodall a slujit ca soţie de păstor, misionară în Viena, Austria, şi a predat cursuri de comunicare în afaceri şi de limba engleză la *Southwest Missouri State University*. Ea şi soţul ei, Wayde, au terminat de rescris cartea *The Blessing*; de asemenea, ea a fost gazda emisiunii *TCT în direct* şi a slujit în Biserica „First Assembly of God" din Winston Salem, North Carolina. Wayde şi Rosalyn au doi copii maturi, Jeremy şi Kristin.

19. Consultanţi şi colaboratori

Dr. Quentin McGhee este fondatorul şi directorul studiilor din cadrul seriei *Faith & Action* (*Credinţă şi practică*). A obţinut titlul de B.A. de la *Southwestern College* în Oklahoma City şi de B.S. de la *Oral Roberts University* (ORU). Mai târziu, el a obţinut titlul de M.Div. la *Assemblies of God Theological Seminary*. Acolo a predat limba greacă şi a fost ales de către facultate pentru titlul de „Who's Who Among Students in American Colleges and Universities" („Personalitatea marcantă din rândul studenţilor din colegiile şi universităţile americane"). A obţinut diploma D.Min. de la ORU în 1987. Dr. McGhee şi soţia sa, Elizabeth, au plantat o biserică în Oklahoma. Timp de 15 ani, au slujit ca misionari în Kenya. Au ajutat la plantarea multor biserici, au dezvoltat şcoli biblice serale pentru slujitorii cu normă întreagă şi au contribuit la dezvoltarea programei de învăţământ.

Darlene Sullivan Robison deţine titlurile de B.A. în Studii biblice de la *Central Bible College*, M.A. în Educaţia creştină şi M.Div. (cu accent pe comunicarea transculturală) de la *Assemblies of God Theological Seminary*. Fiind slujitoare şi misionară a organizaţiei Assemblies of God S.U.A., ea slujeşte în plantarea de biserici şi instruirea liderilor din cele mai mari centre urbane din diverse comunităţi culturale. Recent, ea a fost inclusă în echipa naţională de plantare a bisericilor, care se concentrează pe teme urbane şi ajută la formarea plantatorilor de biserici. Darlene a conceput şi a implementat programe şi curriculumuri pentru diverse grupuri – în scopul câştigării comunităţilor

la Hristos. Ea a muncit enorm, aducându-şi contribuţia la editarea acestui curs. Darlene afirmă că printre cele mai importante aspecte ale vieţii ei se numără faptul că este fiica lui Roy şi Evelyn, soţia lui Timothy şi mama lui Leslie şi Daniel.

Dr. Marvin Glenn Gilbert este directorul Departamentului pentru Studii Postuniversitare de la *Cape Theological Seminary* din Africa de Sud. El şi soţia sa, Rosie, sunt căsătoriţi de 33 de ani şi au doi copii: Stephen şi Lisa.

Educaţia sa include titluri de B.A. în Biblie de la *Central Bible College*, M.S. în psihologie de la *Central Missouri State* şi Ed.D. în consilierea în educaţie (materie secundară în *Relaţiile de familie*) de la *Texas Tech*.

Timp de 20 de ani, Marvin a slujit ca misionar al Assemblies of God, a predat în şcoli biblice, a condus multe seminarii pe teme de familie şi consiliere, a scris numeroase articole pentru publicaţii penticostale şi psihologice, a editat câteva cărţi din seria „Discovery". Împreună cu Don Odunze, a fost coautor a trei cărţi: *The Holy Spirit and Counseling:* vol. I şi II – *Theology and Theory and Application* şi *Successful Family Living: An African View*, care a reprezentat o sursă valoroasă pentru acest curs.

Cary Tidwell şi soţia sa, Faye, au slujit ca misionari timp de 20 de ani. Ei au început în Africa de Vest, unde au slujit în cinci ţări. Apoi, în următorii 13 ani, Cary şi Faye au slujit în douăsprezece ţări europene, coordonând lucrarea de instruire „Teen Challenge - Eurasia". Prin intermediul lucrării lor de instruire, al lucrării cu copiii şi al seminariilor, Cary şi Faye au proclamat mesajul de vindecare al lui Isus Hristos pentru mulţi oameni pierduţi, răniţi şi singuri. Pe parcursul ultimilor ani de slujire misionară, Cary a fost coordonator al vieţii familiale în cadrul *Assemblies of God World Missions* din Europa pentru misionarii americani şi familiile lor aflate pe întregul continent. În această calitate, el şi Faye au organizat seminarii despre căsătorie şi familie, precum şi seminarii pentru persoanele necăsătorite şi i-au instruit pe misionarii A.G. din întreaga lume.

Trudy Moeckl a slujit ca misionară a organizaţiei Assemblies of God, inclusiv în Africa şi în colaborare cu *International Service Ministries*. Trudy a început ca adolescentă, predându-le copiilor de la şcoala duminicală, apoi a continuat să predea în cadrul organizaţiei Teen Challenge, în timp ce ea şi soţul ei, Ken, au slujit ca misionari timp de doi ani în Bruxelles, Belgia. În Tanzania, ea a instruit învăţători pentru lucrarea cu copiii, a dezvoltat o gazetă pentru învăţătorii de şcoală duminicală şi a predat în şcoli biblice de zi şi serale. În ultimii zece ani, Trudy a slujit ca asistent administrativ, editor tehnic şi coordonator de proiect al seriei *Faith & Action*. Deţine titlurile de B.A. de la *North Central University* şi de M.A. de la Assemblies of God Theological Seminary.

Secţiunea I: Pregătirea pentru căsătorie

Bine ai venit la cursul nostru despre căsătorie şi familie. Acest prim capitol este important, deoarece el pune bazele întregului curs. Căsătoria este un vechi obicei – la fel de vechi ca rasa umană. Deoarece oamenii au început să se căsătorească începând cu Adam şi Eva, poate crezi că toţi oamenii ştiu ce înseamnă căsătoria. Dar acest lucru nu este adevărat. Mulţi oameni se căsătoresc înainte de a fi pregătiţi pentru asta. Unii descoperă că mariajul nu este ceea ce s-au aşteptat a fi. Mulţi simt că s-au căsătorit cu cine nu trebuia. Alţii divorţează şi o iau de la capăt – adesea, din cauza ideilor greşite pe care le au despre căsătorie.

Această parte a cursului îi va ajuta pe oameni să se pregătească – *să fie gata* pentru viaţa conjugală.

- *Nu te îngrijora cu privire la viitor; pregăteşte-te pentru el!*
- *E mai bine să te pregăteşti pentru un lucru decât să repari acel lucru. E mai bine să previi problemele decât să-ţi pară rău după ce s-au întâmplat!*
- *„Când ţi-e sete, e prea târziu să începi să sapi o fântână!"* [1]

Capitolul 1 ne oferă o privire de ansamblu asupra căsătoriei şi familiei. Vei învăţa să:

- *Explici începutul, planul şi rânduiala în căsnicie.*
- *Descrii cele trei acţiuni ale tiparului lui Dumnezeu pentru căsnicie.*
- *Explici cel puţin opt scopuri ale căsniciei şi familiei.*
- *Deosebeşti prima etapă de cea de-a doua etapă a căsniciei.*
- *Descrii şapte caracteristici ale dragostei mature.*

Capitolul 2 descrie modul în care să-ţi alegi partenera/partenerul de viaţă. Te vom învăţa să:

- *Sintetizezi deosebirile dintre dragostea biblică şi dragostea carnală.*
- *Analizezi trei metode de alegere a soţiei/soţului.*
- *Explici rolurile şi scopul prieteniei în pregătirea pentru partenera/partenerul de viaţă.*
- *Descrii şase sugestii pentru păstrarea purităţii sexuale în timp ce te pregăteşti pentru partenera/partenerul de viaţă.*
- *Pui întrebări şi să răspunzi la întrebări referitoare la cele douăsprezece subiecte cu privire la alegerea unui partener de viaţă.*

Capitolul 3 vorbeşte despre logodnă şi nuntă. Îţi vom arăta cum să:

- *Explici cinci principii pentru evaluarea obiceiurilor locale.*
- *Descrii lucrurile pe care trebuie să le iei în considerare atunci când alegi pe cineva să te ajute în organizarea nunţii şi a stabilirii datei pentru nuntă.*
- *Explici modul în care să te pregăteşti pentru nuntă din punct de vedere legal sau financiar, inclusiv chestiuni legate de o nouă locuinţă.*
- *Rezumi ceea ce trebuie să ştie un cuplu, unul despre altul, despre puritatea sexuală, relaţiile sexuale şi sarcină.*
- *Vorbeşti despre echilibrul între a fi generos şi sensibil la sărbătoarea nunţii.*
- *Explici echilibrul dintre a mulţumi noul cuplu şi a-i mulţumi pe alţii la nuntă.*

Capitolul 1: Cum să înțelegi căsătoria şi familia

Introducere

Cu multe secole în urmă, Avraam a făcut o călătorie împreună cu familia sa. Dumnezeu i-a promis:

[2]*„Voi face din tine un neam mare, şi te voi binecuvânta; îţi voi face un nume mare, şi vei fi o binecuvântare.* [3]*Voi binecuvânta pe cei ce te vor binecuvânta, şi voi blestema pe cei ce te vor blestema; şi toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine"* (Gen. 12:2-3).

Două mii de ani mai târziu, Pavel a scris despre promisiunea pe care Dumnezeu i-a făcut-o lui Avraam. Apostolul a spus că toţi cei care cred fac parte din familia spirituală a lui Avraam. Gândeşte-te la Avraam:

[6]*„Avraam a crezut pe Dumnezeu, şi credinţa aceasta i-a fost socotită ca neprihănire.* [7]*Înţelegeţi şi voi dar,* ***că fii ai lui Avraam sunt cei ce au credinţă.*** [8]*Scriptura, de asemenea, fiindcă prevedea că Dumnezeu va socoti neprihănite pe Neamuri, prin credinţă, a vestit mai dinainte lui Avraam această veste bună:* ***Toate neamurile vor fi binecuvântate în tine"*** (Gal. 3:6-8).

Fig. 1.1 Credincioşii din toată lumea fac parte din marea familie spirituală a lui Dumnezeu.

Mai târziu, apostolul Ioan a avut o vedenie legată de creşterea numerică a familiei lui Avraam: *„După aceea m-am uitat, şi iată că era* ***o mare gloată, pe care nu putea s-o numere nimeni, din orice neam, din orice seminţie, din orice norod şi de orice limbă****, care stătea în picioare înaintea scaunului de domnie şi înaintea Mielului"* (Apocalipsa 7:9).

Ca şi Avraam, noi suntem într-o călătorie împreună cu familiile noastre. Călătoria lui Avraam l-a dus într-o ţară îndepărtată. Călătoria noastră ne duce spre căminul nostru etern unde vom fi împreună cu Dumnezeu. Scopul acestui curs este să ajute fiecare familie care-l studiază să devină mai plăcută lui Dumnezeu. Dorinţa noastră este ca Hristos să facă din familiile noastre o binecuvântare pentru lume. În Biblie citim despre conflictele din familia lui Avraam. Putem înţelege conflictele din familie deoarece ne confruntăm cu ele şi ne aşteptăm şi la altele. Dar, ca şi Avraam, noi umblăm prin credinţă.

Toţi credincioşii fac parte din marea familie spirituală a lui Dumnezeu. Această familie este *„o mare gloată... din orice neam, din orice seminţie, din orice norod şi de orice limbă"* (Apoc. 7:9). Noi suntem o familie pentru că toţi credem în Hristos. Toţi suntem copiii lui Avraam.

Acest curs despre familie va fi studiat de credincioşi din toată lumea. Oricine parcurge acest studiu va avea şansa de a creşte în propria familie *şi* în relaţia sa cu marea familie a lui Dumnezeu. Noi avem multe lucruri în comun, dar există şi multe deosebiri între noi. Vei vedea ilustraţii şi vei citi despre anumite obiceiuri care nu prea au de-a face cu propria-ţi cultură. Când se va întâmpla acest lucru, fă-ţi timp pentru a învăţa despre membrii familiei tale spirituale din alte părţi ale lumii – şi să te rogi pentru ei.

Lecţiile:

1 **O temelie biblică**

Scop A: *Explică începutul, planul şi rânduiala în căsnicie.*

Scop B: *Descrie cele trei acţiuni ale tiparului lui Dumnezeu pentru căsătorie.*

2 **Scopurile lui Dumnezeu pentru familie**

Scop: *Explică cel puţin opt scopuri ale căsătoriei şi familiei.*

3 **Trei etape ale creşterii în căsnicie**

Scop A: *Arată deosebirile dintre prima etapă şi cea de-a doua etapă a căsniciei.*

Scop B: *Descrie şapte caracteristici ale dragostei mature.*

Cuvinte-cheie

căsătorie — monogamie — temperament
intimitate — poligamie

O temelie biblică

Scop A: *Explică începutul, planul şi rânduiala în căsnicie.*
Scop B: *Descrie cele trei acţiuni ale tiparului lui Dumnezeu pentru căsătorie.*

A. La început, Dumnezeu a instituit căsătoria şi familia

La ce te gândeşti când auzi cuvântul **căsătorie?* Unii asociază căsătoria cu starea de „a fi îndrăgostit". Cuvântul *căsătorie* îi face pe alţii să se gândească la nuntă. În multe cazuri, guvernele au legi referitoare la căsătorie. Aceste legi se referă la chestiuni precum: vârsta, gradul de rudeniei, proprietatea şi divorţul. Legile omeneşti sunt de folos, dar ideea căsătoriei n-a venit de la oameni.

„La început, Dumnezeu a făcut cerurile şi pământul" (Gen.1:1). El a creat pământul şi marea, soarele şi luna, plantele şi animalele. Tot la început, Dumnezeu a creat bărbatul şi femeia şi i-a unit împreună în căsnicie. Căsătoria este ideea lui Dumnezeu.

De aceea noi căutăm în Biblie definiţia *căsătoriei şi a familiei.* Cu siguranţă, Cel care a planificat căsătoria trebuie s-o şi definească! Potrivit Bibliei, căsătoria este un jurământ public între un bărbat şi o femeie pentru a deveni una şi pentru a rămâne credincioşi unul altuia până la moarte. Când un bărbat şi o femeie se căsătoresc se formează o nouă familie. Familia creşte pe măsură ce copiii se nasc sau sunt adoptaţi în acea familie.[1] Unele familii sunt numeroase, iar altele mai mici.

Î 1 Defineşte căsătoria şi familia.

Dumnezeu a planificat căsătoria şi familia pentru a fi temelia tuturor societăţilor care au existat de-a lungul istoriei. Astăzi, în toate culturile lumii există căsătorii şi familii. Totuşi, deseori, familiile nu împlinesc în totalitate planul lui Dumnezeu. În timpul acestui curs, să cerem har de la Dumnezeu pentru a ajuta familiile şi căsniciile noastre să devină tot ce doreşte El să fie.

Î 2 De ce crezi că în întreaga lume există căsnicii şi familii?

B. Planul lui Dumnezeu pentru căsătorie este ca orice bărbat să aibă o singură soţie.

În diferite culturi, există două tipuri principale de căsătorii. Primul este **monogamia* – căsătoria dintre un soţ şi o soţie.[2] Al doilea tip este **poligamia* – căsătoria în care există mai mulţi soţi sau mai multe soţii.[3] În Vechiul Testament, Iacov s-a căsătorit cu Lea şi cu sora ei, Rahela (Gen. 29:1-30). Totuşi, dorinţa lui a fost să se căsătorească doar cu Rahela. Laban, un om idolatru şi un înşelător, a fost cel care a dorit ca Iacov să aibă mai multe soţii.

Î 3 Defineşte monogamia şi poligamia.

Biblia învaţă că planul lui Dumnezeu este monogamia – căsătoria între un bărbat şi o femeie. Aceasta este afirmată cu claritate în istoria primei familii, Adam şi Eva (Gen. 2:20-24). Scriptura ne spune: [18]*„Domnul Dumnezeu a zis: «Nu este bine ca omul să fie singur; am să-i fac un ajutor potrivit pentru el.»...* [24]*De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa, şi se va lipi de nevasta sa, şi se vor face un singur trup"* (Gen. 2:18, 24). Aici NU scrie: *„ajutoare* potrivite pentru el" şi nici „el se va lipi de *soţiile* lui". Dumnezeu a conceput dintotdeauna căsătoria ca unirea dintre un bărbat şi o femeie. Lameh, un criminal, a fost primul bărbat din Biblie care „şi-a luat două neveste" (Gen. 4:19-24).

Vedem planul lui Dumnezeu referitor la o singură soţie în relaţia Sa cu Israel. El a dorit ca Israelul să fie pentru El ca o soţie credincioasă.[4] Profeţii Vechiului Testament i-au amintit deseori Israelului să fie credincios faţă de Dumnezeu. Osea scoate în evidenţă faptul că Dumnezeu n-are o altă soţie în afară de Israel, după cum Israel nu trebuia să aibă un alt soţ în afară de Iehova.[5] Putem descoperi acelaşi accent referitor la o singură soţie la Isaia şi Ezechiel (Isa. 54, 62:1-5; Ez. 16).

Adesea împăraţii lui Israel au avut mai multe soţii. Acest comportament uşuratic a fost împotriva planului şi standardului lui Dumnezeu prezentate în Genesa 2:24.[6] De

Î 4 Dacă monogamia este planul lui Dumnezeu, cum putem explica poligamia din Vechiul Testament?

fapt, nenumăratele soţii ale lui Solomon au fost cauza necredincioşiei lui Israel faţă de Dumnezeu. Ele au îndreptat inima lui Solomon spre idolatrie. Curând, naţiunea l-a urmat pe Solomon pe această cale a adulterului spiritual.

Apostolul Pavel susţine planul lui Dumnezeu referitor la o singură soţie. El spune că diaconul trebuie să aibă o singură soţie (1 Tim. 3:2, 12; Tit 1:6). De asemenea, ca să primească ajutor, o văduvă trebuia să fi avut un singur soţ (1 Tim. 5:9).

Isus a arătat clar că planul lui Dumnezeu era ca un bărbat să aibă o singură soţie: [4]*„Oare n-aţi citit că Ziditorul, de la început «i-a făcut parte bărbătească şi parte femeiască»,* [5]*şi a zis: «De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va lipi de nevastă-sa* [nu de nevestele sale!]»" (Mat. 19:4-5; Marcu 10:6-7).[7] De asemenea, Noul Testament ne spune că Isus va avea o singură mireasă, Biserica.

C. De asemenea, Dumnezeu binecuvântează pe cei care aleg să rămână necăsătoriţi (1 Cor. 7:1-11, 25-40).

Î 5 Menţionează două motive pentru care unii n-ar trebui să se căsătorească.

Dumnezeu a dat acest dar al căsătoriei majorităţii oamenilor. El îi îndeamnă pe cei necăsătoriţi să se căsătorească dacă nu-şi pot controla dorinţele sexuale (1 Cor. 7:9). Totuşi, căsătoria nu este pentru toată lumea. Adesea, Dumnezeu îngăduie perioade lungi de singurătate sau singurătate pentru întreaga viaţă. În 1 Corinteni 7 găsim câteva motive pentru care o persoană poate alege să rămână singură.

- Un dar sau o chemare la o viaţă celibatară (1 Cor. 7: 7)
- O criză actuală (1 Cor. 7:26)
- Înţelegerea că timpul petrecut pe acest pământ este scurt (1 Cor. 7:29-31)
- Dedicarea totală în slujirea lui Dumnezeu (1 Cor. 7:28, 32-35)
- Absenţa unei persoane credincioase dorite cu care să se căsătorească (1 Cor. 7:39; vezi şi 2 Cor. 6:14-18)

O viaţă celibatară nu este o viaţă inferioară. Ea este pe deplin aprobată şi binecuvântată de către Dumnezeu.

Fiecare persoană trebuie să aibă posibilitatea de a accepta sau a respinge căsătoria (1 Cor. 7:37, 39-40). Unele persoane necăsătorite simt că nu li s-a dat această şansă. Ele ar fi vrut să se căsătorească, dar n-au avut această şansă. Sau poate că nu s-au folosit de ocazia favorabilă, iar acum regretă acest lucru. Probabil se întreabă dacă nu cumva este ceva în neregulă cu persoana lor, având în vedere că nu le-a ales nimeni în vederea căsătoriei. Dar Dumnezeu nu este luat prin surprindere în privinţa vieţii lor. El are un scop pentru fiecare persoană. Dacă nu te-ai căsătorit, păstrează-ţi puritatea şi credincioşia faţă de Dumnezeu. Slujeşte-I Domnului cu toată inima ta. În capitolul următor, vom vedea cum să-ţi găseşti şi să-ţi alegi un partener de viaţă. Dar, în primul rând, trebuie să cauţi voia lui Dumnezeu cu privire la căsătorie.

D. Dumnezeu stabileşte rânduiala în căsătorie şi familie (Efes. 5:22–6:3; Gen. 1–2).

Î 6 Explică nevoia de rânduială în familie.

În lumea pe care Dumnezeu a creat-o este nevoie de rânduială. Dumnezeu are un plan rânduit pentru orice lucru. El a separat apa de pământul uscat şi noaptea de zi. Avem nevoie de rânduială în natură şi în societate; rânduială în fiecare naţiune şi rânduială în fiecare familie – celula de bază a societăţii. Dacă nu există rânduială în cămin, atunci societatea este în pericol. Biblia ne învaţă cel puţin trei lucruri despre planul lui Dumnezeu pentru rânduiala din familie.

Î 7 Rezumă planul lui Dumnezeu pentru rânduiala în familie.

1. Soţul este capul soţiei. Soţii şi soţiile sunt egali, dar au roluri diferite. Aminteşte-ţi de relatarea creaţiei. Atât Adam cât şi Eva au fost creaţi după chipul lui Dumnezeu. Amândurora li s-a dat dreptul să stăpânească pământul. Şi amândoi au trebuit să-I dea socoteală lui Dumnezeu pentru păcatul lor. Dar Dumnezeu i-a dat soţului rolul de conducător. Pe el l-a creat prima dată. Adam a fost cel care a dat nume animalelor. El şi-a arătat rolul de conducător când a numit-o *„femeie"* pe fiinţa pe care Dumnezeu a adus-o la el şi i-a dat numele de *„Eva"*.[8] Dumnezeu porunceşte soţilor să urmeze exemplul de lider plin de dragoste al lui Hristos.

2. Soția trebuie să se supună soțului ei. Rolul soției nu este mai puțin important decât rolul soțului, ci este diferit. Supunerea soției este o atitudine de respect față de soțul ei și față de conducerea lui din cămin. Soția simte, gândește și vorbește în numele său în timp ce-și aduce contribuția la căsnicia lor. Supunerea ei seamănă cu supunerea Bisericii față de Hristos. Acesta este un răspuns la dragostea soțului ei (Efes. 5:22-24).

3. Copiii trebuie să-și cinstească părinții și să-i asculte. Această atitudine face legătura între generațiile unei familii. Copiii urmează exemplul părinților lor. Dacă părinții *își* cinstesc părinții, atunci copiii vor vedea acest lucru și-și vor cinsti și ei părinții. Așa cum spune proverbul, „Așchia nu sare departe de trunchi”.[9] Porunca „Să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta” este însoțită de promisiunea binecuvântării lui Dumnezeu (Efes. 6:2).

Rânduiala lui Dumnezeu pentru familie este similară cu rânduiala generală – aceasta cuprinde autoritate și supunere, însă fiecare persoană din familie este călăuzită de dragoste, respect, cinste și bunătate.

Î 8 Care sunt cele trei acțiuni ale tiparului lui Dumnezeu pentru căsătorie?

E. Dumnezeu ne oferă un tipar al căsătoriei alcătuit din trei părți (Gen. 2:20-25).

„De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de nevasta sa, și se vor face un singur trup” (Gen. 2:24). Să analizăm tiparul lui Dumnezeu pentru căsătorie bazat pe acest verset.

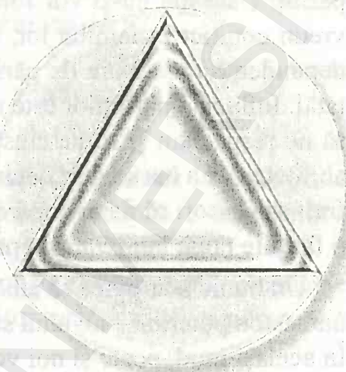

Fig. 1.2
Trei acțiuni ale căsătoriei[10]

1. Părăsirea tatălui și a mamei. În timpurile Vechiului Testament, de obicei femeia își părăsea părinții și pleca să trăiască cu familia soțului ei. Dar Biblia spune că și bărbatul trebuie să-și părăsească părinții. Soțul și soția trebuie să-și întemeieze propriul cămin. Ei au nevoie de spațiu și de intimitate pentru a învăța să ia propriile lor decizii. Trebuie să-și formeze un mod propriu de viață și de rezolvare a problemelor. Acest lucru este greu de realizat atunci când părinții sunt prezenți tot timpul și vor ca lucrurile să fie făcute așa cum cred ei că este bine. Părăsirea poate fi dificilă atât pentru mireasă și pentru mire, cât și pentru părinții lor. Cu toate acestea, părinții nu trebuie să intervină între mireasă și mire, iar mireasa și mirele nu trebuie să se bazeze prea mult pe părinții lor.

Î 9 De ce crezi că Dumnezeu dorește ca soțul și soția să-și părăsească părinții?

Î 10 Ce vrea să spună Dumnezeu prin „a lăsa”?

Distanța dintre părinți și noua familie variază de la familie la familie. Când Rebeca și-a părăsit familia pentru a se căsători cu Isaac, ea a trebuit să meargă într-o altă țară. Probabil că ea nu și-a mai văzut niciodată familia (Gen. 24:3-6). Însă, când Isaac s-a căsătorit, poate că el doar s-a mutat în alt cort aproape de tatăl său (Gen. 24:67). Și în prezent situația este aceeași. În funcție de cultură, noua pereche poate să trăiască aproape sau departe de părinții lor. Totuși, un cuplu trebuie să se mute fizic atât de departe cât este necesar pentru a putea deveni ei înșiși una. Unii părinți continuă să pretindă de la copiii lor ca ei să fie pe primul loc. Ei doresc ca tânăra pereche, soțul și soția, să asculte de ei ca și cum aceștia încă ar fi copiii lor. Un cuplu căsătorit recent ar trebui să se mute departe de astfel de părinți. Ei nu trebuie să lase ca părinții lor să aibă efecte negative asupra căsniciei lor.

Unele cupluri recent căsătorite doresc să stea aproape de părinții lor și să rămână asemenea unor copilași. Ei doresc ca altcineva să-i susțină și să ia decizii în locul lor. Doresc ca părinții lor să le rezolve problemele. Doresc să facă pe placul părinților mai mult decât doresc să facă pe placul partenerei sau partenerului de viață. Părinții trebuie să insiste ca un astfel de cuplu să se mute departe de ei.

Familiile (inclusiv părinții, unchii, mătușile, bunicii, frații, surorile și verișorii) pot fi o sursă benefică de încurajare și ajutor. Ele pot să:

- se ajute una pe alta în vremuri de necaz.
- își împărtășească talentele și posesiunile pentru a se ajuta una pe alta ca să prospere.

Î 11 Cum pot cei doi căsătoriți de curând să rămână apropiați familiilor lor și, totuși, să le „lase”?

- se înţeleagă şi să se încurajeze una pe alta în luarea deciziilor.
- se ajute una pe alta în ce priveşte treburile gospodăreşti.
- se ajute una pe alta în ce priveşte creşterea copiilor.

Este bine ca familiile să fie împreună, dar fiecare pereche are nevoie de intimitate. Niciun membru al familiei nu trebuie să intervină între soţ şi soţie.

Părăsirea – indiferent de distanţă – înseamnă că lucrurile se vor schimba între părinţi, fii şi fiice. Noua căsnicie are nevoie de loialitatea şi atenţia noului cuplu. Dar Dumnezeu ne-a învăţat şi să ne cinstim părinţii. Prin urmare, nu trebuie să ne abandonăm părinţii şi familia lărgită atunci când plecăm din casele lor. Pe măsură ce legătura dintre soţ şi soţie devine mai puternică, ei vor putea să-şi ajute şi să-şi cinstească părinţii şi familiile lărgite.

Î 12 Care este un semn după care poţi recunoaşte că un soţ n-a ascultat porunca lui Dumnezeu de a-şi lăsa părinţii?

Deseori, când consiliază cupluri, păstorii întâlnesc persoane care doresc să-şi sune părinţii înainte de a lua orice decizie. Astfel de persoane îşi petrec aproape toate sărbătorile şi zilele libere cu părinţii lor. Când vor merge întotdeauna „acasă, la părinţi", aceştia nu-şi vor forma propriile tradiţii familiale. Când apare un necaz sau vreun conflict în familia lor, îşi sună imediat părinţii. Dumnezeu ne spune să evităm dependenţa prea mare de părinţii noştri. El spune că omul trebuie să-şi lase mama şi tatăl. Influenţa părinţilor este necesară în viaţa noastră atunci când creştem. Noi trebuie să ne respectăm şi să ne cinstim întotdeauna părinţii. Totuşi, trebuie să ne dezvoltăm abilitatea de a lua singuri decizii. Nu este bine ca îndatoririle tale faţă de proprii părinţi, fraţi sau surori să fie *mai importante* decât căsnicia şi familia ta. Lasă-i pe părinţi şi fii o familie nouă împreună cu partenera ta/partenerul tău de viaţă şi cu copiii voştri.

Un bunic s-ar putea să aibă nevoie de un baston pentru a se sprijini de el. El doreşte un baston puternic – nu unul subţire şi fragil. Dacă bastonul s-ar rupe, bunicul va cădea. În acelaşi mod, poate şi noi vom avea nevoie de sprijinul copiilor noştri şi al familiilor lor când vom îmbătrâni, vom fi bolnavi, singuri sau săraci. Trebuie să ne ajutăm copiii să-şi formeze căsnicii puternice, atât de dragul lor, cât şi de dragul nostru. Dacă o căsnicie se destramă, mulţi suferă.

Î 13 De ce părăsirea trebuie să fie publică şi legală?

Părăsirea nu este o chestiune personală. Ea trebuie să fie publică şi într-un cadru legal. Comunitatea şi guvernul trebuie să ştie atunci când are loc o căsnicie. Atunci toată lumea va şti să trateze cuplul respectiv ca soţ şi soţie, iar legea îi va proteja. Copiii lor vor fi recunoscuţi ca membri ai familiei. Avraam a făcut o mare greşeală când şi-a ascuns căsătoria lui cu Sara (Gen.12:10-20). Mai târziu, Isaac a făcut aceeaşi greşeală (Gen. 26:1-11). Greşelile lui Avraam şi Isaac ne arată că este bine ca oamenii să ştie sigur că suntem căsătoriţi. O căsătorie publică şi legală aduce multe binecuvântări.

Î 14 Ce înseamnă ca soţul şi soţia să fie lipiţi sau uniţi? Dă un exemplu.

2. Lipirea. Nu este suficient să-ţi părăseşti părinţii. Dumnezeu spune că soţul „se va lipi de nevasta sa" (Gen. 2:24). Asta înseamnă că după căsătorie cei doi vor fi „ca două foi lipite împreună". Nimic nu poate interveni între cele două foi. Foile lipite nu pot fi separate decât dacă sunt rupte.[11]

Soţul şi soţia trebuie să fie uniţi. Nimic nu trebuie să pătrundă între ei – nici părinţii, nici copiii, niciun alt bărbat sau o altă femeie, nici munca, nici slujirea, nici mânia, nici gelozia. Căsătoria nu trebuie ruptă. Un soţ şi o soţie nu pot fi despărţiţi fără ca amândoi să sufere. Isus a spus că atunci când un soţ şi o soţie sunt uniţi în căsnicie, nimeni nu trebuie să încerce să-i despartă (Mat. 19:6).

Lipirea sau *unirea* celor doi este un tip special de dragoste. Această dragoste este mai mare şi mai puternică decât sentimentele soţului şi ale soţiei. Este bazată pe decizia fiecăruia de a fi credincios unul altuia. Este zidită pe promisiunea de a face întotdeauna ceea ce este cel mai bine pentru persoana cu care te-ai căsătorit. Dragostea *unită* inspiră jurăminte de căsătorie cum ar fi:

„Promit să-ţi fiu credincios(oasă); să te iubesc, să-ţi slujesc, să te protejez şi să te cinstesc, atât cât eşti sănătos cât şi bolnav; părăsind toate celelalte iubiri şi ţinându-mă strâns de tine, până ce moartea ne va despărţi."

3. Formarea unui singur trup. Expresia „se vor face un singur trup" din Genesa 2:24 se referă la unirea fizică dintre soț și soție. *„Nevasta nu este stăpână pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpân peste trupul lui, ci nevasta"* (1 Cor. 7:4). Soțul și soția încă sunt două persoane. Ei încă au trupurile lor și gândurile lor, dar atunci când trupurile lor se împreunează printr-o relație sexuală, cei doi devin un singur trup (1 Cor. 7:5).

Această unire este atât de intimă încât este dificil de vorbit despre ea. Dumnezeu a dat această unire sexuală soțului și soției lui pentru a-i ajuta să fie aproape unul de altul. Apropierea trebuie să aibă loc între gândurile și sentimentele noastre, așa cum are loc între trupurile noastre. Această apropiere o numim *intimitate. Unirea trupurilor trebuie să aibă loc într-un mod care să ajute soțul și soția să fie apropiați din punct de vedere fizic și, totodată, și în alte moduri. Semnificația deplină a expresiei *„un singur trup"* este că soțul și soția se dau în întregime unul altuia. Ei își împărtășesc posesiunile, gândurile, sentimentele și trupurile. Fac acest lucru fără teamă, știind că se iubesc unul pe altul așa cum se iubesc pe ei înșiși. Ei au devenit *„un singur trup"*.

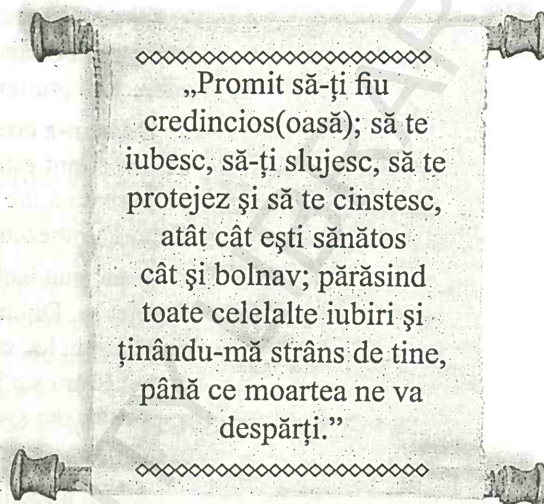

Fig. 1.3
Exemplu de jurământ de nuntă

Rezumat. Tiparul lui Dumnezeu pentru căsătorie include trei acțiuni: a părăsi, a se lipi și a forma un singur trup. Observă că nu sunt menționați copiii. Dumnezeu i-a binecuvântat pe Adam și pe Eva înainte de a le spune să aibă copii (Gen. 1:28). O căsătorie este completă înaintea lui Dumnezeu, chiar dacă nu se nasc copii.[12] Aceste trei părți ale căsătoriei contribuie la clădirea unui loc primitor, plăcut și sigur pentru soț, soție, cât și pentru copiii care se vor naște.

Î 15 Ce anume împărtășesc soțul și soția, atunci când devin un singur trup?

TIPARUL LUI DUMNEZEU PENTRU CĂSĂTORIE INCLUDE TREI ACȚIUNI: A PĂRĂSI, A SE LIPI ȘI A FORMA UN SINGUR TRUP.

Concluzie

Unii ar putea spune: „Planul lui Dumnezeu pentru familie este imposibil de realizat. Ideile lui Dumnezeu despre căsătorie ar putea da rezultate doar într-o lume perfectă. Aceste idei sunt vechi, dintr-un timp îndepărtat." Căsătoria, într-adevăr, a existat din vremuri străvechi, încă din Grădina Edenului. Și este adevărat că păcatul lui Adam și al Evei a afectat negativ căsnicia. Între Adam și Eva au intervenit vinovăția și rușinea. Durerea și suferința însoțesc nașterea copilului. Truda și sudoarea au făcut munca mai grea. Într-o zi, chiar și crima a intrat în familia lor. Dar Dumnezeu n-a renunțat la oameni și n-a renunțat nici la căsătorie și nici la familie.

La mii de ani după ceea ce s-a întâmplat în Eden, cineva L-a întrebat pe Isus despre căsătorie. De la Eden până la nașterea lui Isus, Dumnezeu a supravegheat pământul. El a văzut tot adulterul, *prostituția, poligamia, *homosexualitatea, divorțul, abuzul și tristețea. Însă, când a fost întrebat despre căsătorie, Isus a spus: [4]*„Oare n-ați citit că Ziditorul, de la început i-a făcut parte bărbătească și parte femeiască,* [5]*și a zis: „De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de nevastă-sa, și cei doi vor fi un singur trup?"* (Mat. 19:4-5). Isus a îndreptat din nou atenția spre începuturi. Ceea ce a fost bun în Eden este bun și pentru lumea de astăzi. Dumnezeu încă dorește ca noi să urmăm planul Său. Harul lui Dumnezeu este speranța și ajutorul nostru.

Scopurile lui Dumnezeu pentru familie

Scop: *Explică cel puțin opt scopuri ale căsătoriei și familiei.*

A. Căsătoria și familia asigură părtășie (Gen. 2:20-23).

Dumnezeu l-a creat pe Adam și l-a pus într-un loc desăvârșit. El a avut o grădină frumoasă pe care trebuia s-o îngrijească. El putea vorbi cu Dumnezeu din când în când. Dar în afară de Adam nu mai era nicio altă ființă umană. Dumnezeu a spus: *„Nu este bine ca omul să fie singur"* (Gen. 2:18).

Î 16 De ce nu este bine ca omul să fie singur?

Oamenii au nevoie de părtăşie. Noi avem nevoie să vorbim cu alte fiinţe omeneşti, să ne împărtăşim gândurile şi sentimentele. Avem nevoie să ne simţim acceptaţi şi iubiţi – să dăruim altora şi să primim de la ei. Acest fel de părtăşie ne face să ne simţim întregi şi valoroşi.

De ce n-a creat-o Dumnezeu pe femeie odată cu bărbatul? Uneori, nu înţelegem cât de important este ceva până când ne lipseşte. Probabil că Dumnezeu a dorit să-l înveţe pe bărbat că are nevoie de femeie. Atunci băbatul avea să înţeleagă marea ei valoare. Când Dumnezeu a adus-o pe femeie la Adam, el era pregătit s-o primească cu bucurie.

Soţia unui bărbat a murit. Atunci el a înţeles valorea imensă a prieteniei pe care a avut-o cu soţia sa. Dimineaţa el şi-a pregătit în tăcere micul dejun. La amiază a plecat cu maşina până într-un loc special unde el şi soţia lui obişnuiau să mănânce şi să discute, dar s-a simţit singur. Seara s-a întors acasă pentru a lua cina şi a-şi împărtăşi gândurile privitoare la ziua respectivă, dar şi-a adus aminte că este singur. Tânjea să-i audă vocea, să-i simtă prezenţa şi să-şi împărtăşească gândurile împreună cu ea, dar nu era decât tăcere în jurul lui.[13]

Adam a recunoscut în soţia lui ceva din sine însuşi: *„Iată în sfârşit aceea care este os din oasele mele şi carne din carnea mea!"* (Gen. 2:23). El putea s-o iubească aşa cum se iubea pe sine.[14] Ea era preţioasă pentru el.

B. Căsătoria şi familia oferă ajutor.

Î 17 Ce muncă a dat Dumnezeu atât soţului cât şi soţiei?

Î 18 În ce sens este folosit cuvântul „ajutor" în alte pasaje din Vechiul Testament?

Dumnezeu a văzut că nu este bine ca omul să fie singur. El a făcut-o pe Eva pentru a-l ajuta pe Adam. Apoi El le-a poruncit să se înmulţească, să stăpânească pământul şi să domnească peste peşti, păsări şi animale (Gen. 1:26-28). Împreună, ei puteau împlini poruncile date de Dumnezeu.

Un ajutor nu este o persoană inferioară. Vechiul Testament foloseşte cuvântul ebraic pentru *ajutor* de 21 de ori. Acesta este folosit de două ori cu referire la femeie şi de cincisprezece ori pentru a-L descrie pe Dumnezeu ca fiind *ajutorul* poporului Său. În Psalmul 115:9-11 se repetă de trei ori următoarea afirmaţie: *„Israele, încrede-te în Domnul! El este ajutorul şi scutul lor"*. Cu siguranţă Dumnezeu nu este mai prejos decât cei pe care-I ajută. Chiar dacă este numită *„ajutor"*, asta nu înseamnă că femeia are o valoare mai mică decât bărbatul. Bărbaţii şi femeile sunt egali ca valoare înaintea lui Dumnezeu.

Un vechi proverb spune că dacă Dumnezeu ar fi dorit ca femeia să stăpânească peste bărbat, El ar fi creat-o din creştetul lui Adam. În schimb, dacă Dumnezeu ar fi dorit ca femeia să fie o sclavă, El ar fi creat-o pe femeie din talpa piciorului lui Adam. Dar Dumnezeu a creat femeia din coasta bărbatului deoarece a dorit ca ea să fie un ajutor egal cu el.

Î 19 De ce crezi că Dumnezeu a creat femeia din coasta lui Adam, şi nu din capul sau piciorul său?

C. Căsătoria dă naştere la copii.

Î 20 A intenţionat Dumnezeu ca într-o căsnicie să existe copii? Explică.

Dumnezeu a conceput căsătoria pentru a crea copiii. Dumnezeu i-a spus lui Adam şi Eva: *„Creşteţi, înmulţiţi-vă"* (Gen. 1:28). Dumnezeu ar fi putut alege multe alte căi pentru naşterea copiilor, dar Dumnezeu a decis că ei aveau nevoie de mamă şi de tată. El a făcut ca bebeluşii să depindă de părinţii lor. Planul Domnului este să lege un copilaş de un soţ şi o soţie care se iubesc unul pe altul şi-şi iubesc copilul. Astfel, copilul poate să primească o îngrijire adecvată, să crească în siguranţă şi să devină un adult. Apoi, acel copil ajuns la maturitate îşi poate găsi un partener de viaţă pentru a da naştere altor copii. Astăzi, pământul continuă să fie locuit de oameni. Deşi, zilnic, mor adulţi, se nasc mereu alţi copii.

Î 21 Ce fel de nevoi mintale şi fizice împlineşte o familie?

D. Căsătoria şi familia asigură împlinirea nevoilor fizice şi mintale.

Nevoi fizice. În timp ce lucrează împreună, soţul şi soţia asigură adăpost, hrană, îmbrăcăminte, purtare de grijă şi protecţie întregii familii. Priveşte în jur la cei care n-au familie. Orfanii suferă. Văduvele pot duce lipsă de cineva care să le poarte de grijă. Dacă provii dintr-o familie bună, aminteşte-ţi că aceasta este o binecuvântare. Opreşte-te o clipă şi gândeşte-te la toate binecuvântările fizice pe care le ai datorită faptului că faci parte dintr-o familie.

Fig. 1.4 Puii de broască ţestoasă sunt lăsaţi singuri, fără a fi însoţiţi de părinţi. Un mare număr dintre ei mor la câteva ore după ce ies din ouă.

Nevoi mintale. O familie face planuri pentru împlinirea nevoilor educaționale ale membrilor ei. Nu toți membrii familiei primesc aceeași educație. Dar, de cele mai multe ori, educația primită – oricare ar fi aceasta – se datorează familiei.

E. Căsătoria și familia împlinesc nevoile emoționale.

De asemenea, familia asigură împlinirea nevoilor emoționale ale membrilor ei. Orice om trece prin perioade dificile în viață. Lucrurile nu decurg întotdeauna așa cum sunt planificate. Boala se abate asupra fiecărui cămin. Noi avem nevoie de un loc protector, stabil și sigur. Biblia ne spune: *„Cine se teme de Domnul are un sprijin tare în El, și copiii lui au un loc de adăpost la El"* (Prov. 14:26). Familia noastră ar trebui să simtă că locuința noastră este un loc unde găsim adăpost și siguranță. Dumnezeu a creat familia pentru a oferi ajutor în perioadele financiare dificile, în încercările emoționale și în decizii morale. Există multe lupte în viață, dar cele mai obișnuite au de-a face cu schimbarea, dezamăgirea și respingerea (critica).

Î 22 Care sunt cele trei lupte obișnuite ale vieții în care familia oferă sprijin emoțional?

1. Schimbarea este o luptă. Mulți oameni ar dori ca lucrurile să rămână așa cum sunt, dar întreaga viață este o continuă schimbare. Noi creștem, ne îmbolnăvim, ne facem prieteni și pierdem prieteni până când murim. Ne schimbăm locul de muncă și domiciliul. Ca părinți, trecem prin diferite perioade ale vieții cu copiii noștri. Suntem cu ei de la naștere până devin maturi. Și ca adulți trecem prin diferite „sezoane". Cei mai mulți oameni se căsătoresc, devin părinți, apoi ajung la vârsta mijlocie, la bătrânețe și, probabil, devin văduvi. Fiecare perioadă de creștere este unică și poate fi dificilă. Familia noastră trebuie să fie un grup pe care să ne putem baza – indiferent de perioada din viață în care ne găsim. Când vin schimbările vieții, familia trebuie să-și protejeze și să-și sprijine membrii.

Î 23 Care sunt câteva tipuri de schimbări cu care se confruntă majoritatea oamenilor?

2. Dezamăgirea și eșecul cauzează multe lupte. În timp ce ne maturizăm, trebuie să înțelegem că în viață nu putem câștiga întotdeauna. Suntem dezamăgiți când nu obținem locul de muncă pentru care am optat, când suntem slabi la învățătură, când nu suntem aleși în echipa dorită sau când afacerile eșuează. Lucrurile nu se întâmplă întotdeauna așa cum ne dorim. Putem depăși mari dezamăgiri în viață atunci când avem o familie care să se roage pentru noi și care să ne încurajeze să mergem mai departe. Biblia spune: [9]*„Mai bine doi decât unul, căci iau o plată cu atât mai bună pentru munca lor. ...* [12]*și funia împletită în trei nu se rupe ușor"* (Ecles. 4:9, 12). Membrii familiei trebuie să se roage unii pentru alții și să se încurajeze reciproc, când unul dintre ei trece printr-o dezamăgire sau printr-un eșec.

Î 24 Care sunt câteva exemple de sprijin emoțional într-o familie?

3. Respingerea și critica sunt încercări obișnuite. Acestea pot fi printre cele mai grele lupte din viață. Nimănui nu-i place să fie respins, ridiculizat, făcut de rușine sau criticat. Unele dintre cele mai dificile tipuri de respingere vin din partea copiilor. Adesea copiii spun lucruri dureroase. Copiii pot critica multe lucruri: înălțimea altui copil, culoarea pielii acestuia, părinții lui, casa lui sau chiar un handicap sau o boală. Natura păcătoasă a fiecărei persoane este cea mai evidentă în copilărie. Mulți dintre noi ne aducem aminte de situații dureroase din copilărie în care am fost răniți. Cineva a spus ceva despre noi – și ne-a durut. Având un cămin în care să ne retragem și în care să ne simțim protejați, vom putea trece peste „furtuna respingerii". Acasă învățăm cum să trăim împreună, să ne iertăm unul pe altul și să ne încurajăm unul pe altul.

De ce este divorțul atât de dureros? Deoarece familia care trebuia să fie un loc al acceptării și al dragostei devine un loc al respingerii și al izolării. O familie distrusă este ca un acoperiș distrus – nu asigură o protecție bună în timp de furtună.

F. Căsătoria și familia permit membrilor familiei să învețe cum să trăiască.

Familiile sunt centre de învățare. În familie învățăm deprinderile de bază ale vieții: cum să umblăm, să vorbim, să mâncăm, să lucrăm, să ne odihnim, să ne jucăm, să ne raportăm la oameni, să ne închinăm și să luăm decizii. David a scris: *„Fiii noștri sunt ca niște odrasle, care cresc în tinerețea lor; fetele noastre ca niște stâlpi săpați frumos, care fac podoaba caselor împărătești"* (Ps. 144:12). Biblia compară adesea familia cu o grădină roditoare sau cu un stâlp tare. Copiii au o oportunitate unică de a crește și de a deveni puternici înainte de

Î 25 Ce fel de lucruri învățăm în familie?

a pleca de acasă. Pavel a scris: *„Şi voi, părinţilor, nu întărâtaţi la mânie pe copiii voştri, ci creşteţi-i, în mustrarea şi învăţătura Domnului"* (Efes. 6:4). Educaţia şi instruirea trebuie să aibă loc în fiecare cămin. Părinţii îşi învaţă copiii despre caracter, valori morale şi relaţia lor cu Dumnezeu şi cu alţii. Deseori, fiii sunt ca taţii lor. Adesea, fiicele devin precum mamele lor. Copiii învaţă cum să se raporteze la un viitor partener de viaţă, observând modul în care părinţii lor se raportează unul la altul. Căminul este o sală de clasă în care copiii învaţă observând exemplele date de alţii. (Vom studia acest lucruri în Capitolele 9 şi 10.)

Î 26 *Ce fel de lucruri învaţă părinţii într-o familie?*

În familie, părinţii pot învăţa la fel de mult ca şi copiii. Un tată trebuie să înveţe cum să iubească şi să se raporteze bine la soţia şi copiii săi. Prin multe eforturi şi greşeli, el poate învăţa să fie tandru, tolerant, bun, smerit şi amabil cu membrii familiei sale. Soţiile trebuie să înveţe cum să răspundă cel mai bine, cum să vorbească şi să fie plăcute soţilor lor. Părinţii trebuie să înveţe să educe, să poarte de grijă şi să fie exemple pentru copiii lor. Pe măsură ce copiii cresc, părinţii trebuie să-şi dezvolte noi abilităţi de a iubi, a asculta, a conduce, a comunica, a sfătui şi a se raporta.

Părinţii trebuie să-şi pună câteva întrebări importante:

Ce învăţ de la familia mea?
Ce-i învăţ pe copiii mei cu privire la bani, căsătorie, milă, sexualitate, caracter, integritate, muncă şi fericire?
Îi învăţ ceea ce doresc eu ca ei să înveţe?
Ce doresc ca ei să ştie atunci când vor pleca de-acasă?
Ce doresc să transmit următoarei generaţii?

Căminul tău este un centru de învăţare. Prin intermediul acestuia, poţi transmite valorile tale copiilor tăi, nepoţilor şi strănepoţilor tăi.

G. Căsătoria şi familia asigură un loc în care să învăţăm să slujim lui Dumnezeu.

Î 27 *Cum poate familia ta să slujească împreună lui Dumnezeu?*

Baza biblică pentru bucuria din familie se află în Fapte 16:34: *„După ce i-a dus în casă, le-a pus masa, şi s-a bucurat cu toată casa lui că a crezut în Dumnezeu."* Umblarea cu Dumnezeu este cel mai important lucru din viaţă. Când întreaga familie Îl cunoaşte şi-L iubeşte pe Domnul, această cunoaştere umple familia de bucurie şi unitate. Bucură-te când îţi vezi copiii în biserică, închinându-se şi ascultând Cuvântul lui Dumnezeu! Familiile care se roagă împreună rămân împreună!

Probabil că nu te-ai gândit la familia ta ca la o echipă de slujire. Slujirea Domnului împreună, ca familie, va aduce bucurie şi va uni familia pentru toată viaţa. *„Cunoaşteţi casa lui Ştefana; ştiţi că ea este cel dintâi rod al Ahaiei şi că s-a pus cu totul în slujba sfinţilor"* (1 Cor. 16:15). Familia lui Ştefana a slujit sfinţilor. Ei erau cu toţii în slujba Domnului. Familia ta poate face acelaşi lucru, acordând ospitalitate, ajutând la biserică, slujind celor săraci şi dând timp şi bani pentru a-i binecuvânta pe alţii. Familia ta poate fi o mărturie pentru vecinii tăi. Nicio familie nu este perfectă, dar familia ta creştină are lumină pentru întuneric şi răspuns la problemele cu care se confruntă oamenii.

H. Căsătoria şi familia asigură un loc în care să învăţăm să fim fericiţi.

Î 28 *Ce poate face o familie pentru a-l ajuta pe fiecare membru al ei să fie fericit?*

Familia este un loc în care oamenii se pot relaxa şi se pot accepta unii pe alţii. Într-o familie îi avem alături de noi pe cei care pot să ne mângâie când trecem prin perioade dificile şi să ne consoleze când greşim. Este un loc în care ne putem odihni, putem râde, putem să ne eliberăm de tensiune şi să ne bucurăm de viaţă. Însă deseori aceste lucruri lipsesc din cămin. Biblia spune soţilor: *„Gustă viaţa cu nevasta, pe care o iubeşti"* (Ecles. 9:9). În versiunea Good News Bible, acest verset spune: *„Fii fericit cu soţia ta şi găseşte-ţi bucuria împreună cu fata cu care te-ai căsătorit."* Dumnezeu doreşte ca soţul şi soţia să se bucure unul de altul în căsnicie. Dumnezeu doreşte ca părinţii şi copiii să se bucure unii de alţii şi să înveţe cum să se relaxeze şi să râdă împreună. El doreşte, de asemenea, ca toţi membrii familiei să înveţe să accepte deosebirile dintre ei.

Pastorul Charles Swindoll a scris despre puterea dragostei de a face din cămin un loc al fericirii. La un seminar a participat şi un tânăr care avea pe față un semn din naştere foarte vizibil. Acel semn roşu pornea de la pleoapă, îi trecea peste buze, cobora pe gât şi ajungea până pe piept. Acel tânăr trăia în mijlocul oamenilor – chiar dacă avea acel semn din naştere. Charles l-a întrebat pe prietenul său cum a reuşit să se împace cu gândul că avea acel semn. Răspunsul tânărului a fost uimitor. El a spus: „O, tatăl meu m-a ajutat foarte mult! El mi-a spus încă de când eram mic: «Fiule, acesta este locul în care te-a sărutat un înger, pecetluindu-te aşa pentru mine. Tu eşti foarte special şi, ori de câte ori suntem într-un grup, te recunosc imediat. Tu eşti al meu.»" Prietenul a continuat: „Când eram copil îi compătimeam pe oamenii care nu aveam semne roşii pe față." Căminul este locul cel mai bun în care un copil poate învăța să se accepte pe sine şi să-i accepte pe alții. Căminul este locul cel mai bun în care un copil poate învăța când să râdă, despre ce să facă glume şi cum să se bucure de ceilalți. Aminteşte-ți că Biblia spune: *„O inimă veselă este un bun leac"* (Prov. 17:22).[16]

Î 29 Care este lecția desprinsă din Povestea „Am fost sărutat de un înger?"

Părinții trebuie să se bucure de copiii lor şi trebuie să-şi dea seama că aceştia sunt un dar de la Dumnezeu: [3]*„Iată, fiii sunt o moştenire de la Domnul, rodul pântecelui este o răsplată dată de El. [4]Ca săgețile în mâna unui războinic, aşa sunt fiii făcuți la tinerețe. [5]Ferice de omul care îşi umple tolba de săgeți cu ei! Căci ei nu vor rămâne de ruşine, când vor vorbi cu vrăjmaşii lor la poartă"* (Ps. 127:3-5). Familiile sunt un loc al sărbătorii şi al bucuriei.

Fig. 1.5
Familia este unul dintre primele daruri date de Dumnezeu fiecărui copil.

Concluzie

Scopul lui Dumnezeu pentru căsătorie şi familie este de a-i binecuvânta pe oamenii pe care i-a creat. Familiile asigură un loc al dragostei, al hrănirii şi al purtării de grijă. Planul lui Dumnezeu este ca fiecare persoană din lume să aparțină unei familii. Familia este una din primele daruri ale lui Dumnezeu pentru fiecare copil. Genesa 1:31 spune: *„Dumnezeu S-a uitat la tot ce făcuse şi iată că erau foarte bune."* Când vedem scopul minunat pentru care Dumnezeu a creat familia, putem spune şi noi: „Este foarte bună."

În acest capitol am studiat despre familia ideală: un soț, o soție şi copii. Nicio familie nu este perfectă, dar orice familie poate fi de ajutor. Familiile vitrege se formează atunci când unul dintre cei doi se recăsătoreşte după moartea partenerului de viață sau după un divorț. Indiferent dacă bărbatul sau femeia are copii, aceştia devin parte a noii familii. În familiile cu un singur părinte, copiii sunt crescuți de către acel părinte. Alte condiții pot face necesară creşterea copiilor de către familia extinsă – unchi sau mătuşi, sau poate chiar de către persoane care nu fac parte din familie. Totuşi, Dumnezeu ne întâlneşte acolo unde suntem. Cuvântul Său ne dă înțelepciune pentru fiecare situație în care ne aflăm. Dumnezeu cheamă fiecare familie să crească în har – aşa cum este harul pe care El ți-l dă în timp ce studiezi acest curs.

Trei etape ale creşterii în căsnicie

Scop A: *Arată deosebirile dintre prima etapă şi cea de-a doua etapă a căsniciei.*
Scop B: *Descrie şapte caracteristici ale dragostei mature.*

Biblia ne spune: *„Prin înțelepciune se înalță o casă, şi prin pricepere se întăreşte"* (Prov. 24:3). Cu alte cuvinte, Dumnezeu doreşte să fii înțelept şi să înțelegi modul în care trebuie să-ți zideşti căsătoria şi familia.

Cuplul înțelept va înțelege că în căsătorie există nişte etape obişnuite. Multe căsnicii eşuează din cauza ignoranței. Oamenii se căsătoresc fără a şti cum să aibă o căsnicie care să țină toată viața. Mulți cred că emoția dragostei romantice îi va ține împreună întreaga viață. Ei nu înțeleg că fiecare căsătorie trece prin perioade dificile. După numai câteva săptămâni de căsnicie, unii oameni spun: „El (sau ea) s-a schimbat; nu aceasta este persoana cu care m-am căsătorit. Habar n-am ce s-a întâmplat!" De cele mai multe ori, aceasta se întâmplă deoarece oamenii care s-au căsătorit nu s-au cunoscut cu adevărat unul pe altul. Ei n-au vrut să vadă greşelile celuilalt sau n-au calculat prețul. Înainte de căsătorie, oamenii învață să facă ce le place sau să facă pe placul familiilor lor. Dar când

doi oameni se căsătoresc, ei trebuie să înveţe să facă pe placul celuilalt. Biblia ne spune: *„Supuneţi-vă unii altora în frica lui Hristos"* (Efes. 5:21). De multe ori soţul şi soţia refuză să înveţe să se supună unul altuia. Însă soţul şi soţia trebuie să se apropie unul de altul pe parcursul celor **trei etape ale dezvoltării în căsnicie.**

A. Prima etapă: Cunoaşterea partenerei/partenerului de viaţă

Î 30 Rezumă cu propriile tale cuvinte, sentimentele din prima etapă a căsătoriei.

Cântarea Cântărilor are de-a face în cea mai mare parte cu prima etapă a căsniciei. [2]*„Ca un crin în mijlocul spinilor, aşa este iubita mea între fete.* [3]*Ca un măr între copacii pădurii, aşa este preaiubitul meu între tineri. Cu aşa drag stau la umbra lui şi rodul lui este dulce pentru cerul gurii mele"* (Cântarea Cântărilor 2:2-3). Adesea o nouă căsnicie este plină de vitalitate, *naivitate (inocenţă) şi de surprize. Primele luni ale căsniciei sunt luni în care cei doi învaţă unul despre celălalt. Cinci afirmaţii descriu un cuplu care se află în prima etapă a căsniciei:

- **Cei doi sunt atraşi unul de celălalt.** Atenţia lor este concentrată asupra celuilalt. Cuplul petrece mult timp gândindu-se unul la altul. Ei uită de celelalte lucruri şi zâmbesc tot timpul gândindu-se la persoana cu care s-au căsătorit.
- **Văd doar ce este bun în celălalt.** În prima etapă a căsniciei, oamenii tind să aibă o părere foarte bună despre partenerul lor de viaţă. Solomon a scris: *„Ce frumoasă eşti, iubito, ce frumoasă eşti! Ochii tăi sunt ochi de porumbiţă, sub marama ta"* (Cântarea Cântărilor 4:1). În această primă etapă, partenerii se laudă unul pe altul şi se admiră. Fiecare este perfect în ochii celuilalt.
- **Se supun unul altuia.** La început, noile cupluri *cedează* unul în faţa celuilalt şi *renunţă* la drepturile lor. Se supun unul altuia pentru a păstra armonia dintre ei. Sunt tandri unul cu celălalt şi le place să fie împreună. Le pasă de nevoile celuilalt.
- **Le place să fie împreună.** La începutul căsniciei, partenerii sunt foarte fericiţi. Ei au un sentiment de bunăstare. Totul pare minunat şi sunt încurajaţi. Solomon a scris Cântarea Cântărilor din această perspectivă. El simte toate emoţiile primei etape: bucurie, fericire şi încântare. Dar mai există o afirmaţie care descrie această etapă.
- **Fiecare ignoră greşelile celuilalt.** Fapt este că la începutul căsniciei cei doi nu se cunosc cu adevărat unul pe altul. Tu eşti îndrăgostit(ă) de un ideal al ei sau al lui. Tu nu ştii cu adevărat cum este partenerul tău de viaţă şi nici nu cunoşti viitorul. În primele luni cuplurile tind să ignore deosebirile dintre ei şi să treacă cu vederea greşelile. Pun deoparte lucrurile ciudate şi ignoră deseori problemele majore.

Prima etapă a căsniciei nu durează, pentru că *nu poate* dura la nesfârşit. Mai devreme sau mai târziu, cei doi devin conştienţi de diferenţele dintre ei şi de greşeli. Ei au diferite personalităţi, diferite *temperamente şi diferite responsabilităţi. *Luna de miere (prima perioadă a entuziasmului) se va termina, iar ei trebuie să se întoarcă la muncă. După ce trece această fază, ajungem la cea de-a doua etapă.

B. Etapa a doua: Înţelegerea diferenţelor şi creşterea prin acestea.

Cel care a scris *Cântarea Cântărilor* a scris şi *Proverbe 27*. În *Cântarea Cântărilor*, Solomon a spus: „Tu eşti perfectă! N-ai niciun cusur. Nu este nimic în neregulă cu tine. Căsătoria este minunată! Sunt îndrăgostit!" După un timp, Solomon spune despre soţia lui: [15]*„O streaşină, care picură necurmat într-o zi de ploaie, şi o nevastă gâlcevitoare sunt tot una.* [16]*Cine o opreşte, parcă opreşte vântul, şi parcă ţine untdelemnul în mâna dreaptă"* (Prov. 27:15-16).

Î 31 Rezumă cele cinci caracteristici ale celor aflaţi în etapa a doua a căsniciei.

Ce s-a întâmplat? Se pare că bucuria cu privire la căsătorie şi bucuria faţă de soţia sa au dispărut. Pe parcursul acestei etape, încântarea se *poate* transforma în confuzie, amărăciune şi tensiune. Iată cinci descrieri a ceea ce se poate întâmpla cu un soţ şi o soţie în etapa a doua.

- **Cei doi devin plictisitori.** Rutina şi plictiseala devin parte a vieţii de cuplu. Încântarea a dispărut; apare lipsa de interes, iar unele sentimente se schimbă. Oamenilor nu le mai pasă de înfăţişarea lor, deoarece nu pot arăta perfect tot timpul. Luna de miere (prima etapă) s-a încheiat, iar acum partenerii încep să înţeleagă că în căsnicie este ca în viaţă – unele zile sunt minunate, dar multe sunt neinteresante, doar cu rutină şi plictiseală.

Fig. 1.6 În cea de-a doua etapă, respectul poate fi înlocuit de critică.

- **Se ceartă.** Cei doi încep să se certe din cauza deosebirilor. Ei nu mai cedează, nici nu mai renunţă. În familie apare dezbinarea.
- **Se apără pe ei înşişi.** Partenerii încep să se protejeze. Nu mai sunt atât de deschişi şi de încrezători cum au fost înainte. Nu doresc ca celălalt să-l acuze pentru greşelile făcute. Încep să se protejeze. Se scuză pe ei înşişi şi-şi acuză partenerul de viaţă. Resentimentele şi amărăciunea pot spori. Ei pot deveni defensivi, nu sunt dispuşi să-şi recunoască greşelile şi nici nu vor să se maturizeze.
- **Se critică unul pe altul.** În prima etapă, soţii, la fel ca Solomon, spun: „Tot ce face ea este bine!" Şi: „Soţia mea este perfectă!". Acum, prea puţine lucruri par a fi în regulă. Ce schimbare de atitudine! Soţia spune: „Nu mai pot să-l respect." Respectul este înlocuit de critică.
- **Ajung dezamăgiţi.** Visurile cuplului nu devin realitate. Uneori oamenii spun: „Mă simt înşelat", sau: „Prefer să fiu din nou singur(ă) decât să fiu căsătorit(ă) cu această persoană egoistă". Alţii au spus: „Nu sunt fericit(ă) şi ştiu că Dumnezeu doreşte ca eu să fiu fericit(ă); prin urmare voi divorţa". Ei sunt dezamăgiţi.

În această etapă, multe cupluri renunţă şi caută să divorţeze. Unii fac greşeala de a încerca să aibă sentimente de dragoste faţă de o altă persoană. Această necredincioşie distruge deseori căsnicia. Alţii rămân blocaţi în această etapă a dezamăgirii. Nu fac efortul de a depăşi această etapă şi de a-şi înţelege partenerul de viaţă. Din cauza acestor cinci reacţii, mulţi nu vor şti niciodată cât de minunată poate fi căsătoria. Ei nu traversează valea dezamăgirii spre muntele dragostei mature.

Î 32 De ce este periculoasă etapa a doua a căsătoriei?

C. Etapa a treia: Dragostea matură

Etapa a treia este descrisă în 1 Corinteni 13 – „capitolul dragostei".

[4]Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate: dragostea nu pizmuieşte; dragostea nu se laudă, nu se umflă de mândrie, [5]nu se poartă necuviincios, nu caută folosul său, nu se mânie, nu se gândeşte la rău, [6]nu se bucură de nelegiuire, ci se bucură de adevăr, [7]acoperă totul, crede totul, nădăjduieşte totul, suferă totul. [8]Dragostea nu va pieri niciodată (1 Cor. 13:4-8).

În etapa a treia vedem dragostea matură. Aceasta nu înseamnă *romantism. Dragostea este decizia de a face ceea ce trebuie, de a spune ceea ce trebuie şi de a fi persoana care trebuie, persoana potrivită. Să vedem care sunt **cele şapte caracteristici ale dragostei mature.**

1. Dragostea matură este tandră. Orice căsnicie are nevoie de tandreţe. Noi trebuie să fim tandri şi să nu ne judecăm unul pe altul. Trebuie să fim atenţi cu sentimentele celuilalt. Trebuie să fim tandri şi să evităm să-l jignim pe partenerul de viaţă. Trebuie să înţelegem că facem parte din aceeaşi echipă şi să refuzăm să ne criticăm şi să ne distrugem unul pe altul.

Î 33 Descrie dragostea matură.

2. Dragostea matură este responsabilă. Noi ne respectăm partenerul şi-l tratăm cu recunoştinţă. Ne împlinim datoria de a zidi o căsnicie bună.

3. Dragostea matură acceptă. Singura cale de-a ajunge la etapa a treia este cunoaşterea şi acceptarea deosebirilor dintre noi. Niciodată nu vom fi la fel, iar acesta este un lucru bun. Dumnezeu i-a făcut unici pe soţ şi pe soţie. Ştim că avem diferite personalităţi şi temperamente – şi facem greşeli diferite – şi, totuşi, găsim o modalitate de a accepta persoana cu care ne-am căsătorit.

Î 34 Explică proverbul: „Înainte de a te căsători deschide-ţi bine ambii ochi, dar după ce te-ai căsătorit închide-l pe unul."

Aşa cum a spus un om înţelept, „Înainte de a te căsători, deschide-ţi bine ambii ochi, dar după ce te-ai căsătorit închide-l pe unul".

Chiar şi în cele mai reuşite căsnicii vor exista zile furtunoase. La cea de-a cincizecea aniversare a nunţii sale, o bunică le-a împărtăşit invitaţilor secretul îndelungatei şi fericitei căsnicii. În ziua nunţii, ea a decis să facă o listă cu *zece* greşeli ale soţului ei. Apoi, de dragul căsniciei, ea a trecut cu vederea acele greşeli şi le-a iertat. Unul dintre cei prezenţi a rugat-o pe femeie să le spună câteva dintre greşelile pe care le-a ales să le treacă cu vederea. Bunica a răspuns că n-a făcut niciodată acea listă, dar ori de câte ori soţul ei făcea ceva care-i provoca mânia, ea îşi spunea: „Norocul lui, asta este una dintre cele zece!"[17] *„Aşadar, primiţi-vă unii pe alţii, cum v-a primit şi pe voi Hristos, spre slava lui Dumnezeu"* (Rom. 15:7).

Î 35 Rezumă relatarea despre „aceasta este una din cele zece (greşeli)".

4. Dragostea matură oferă siguranţă. Dragostea matură oferă siguranţa care spune: „Indiferent ce se întâmplă, vom trece împreună peste asta." Cei doi soţi trebuie să ştie că vor rămâne credincioşi unul altuia chiar dacă-şi vor pierde locul de muncă, dacă se vor îmbolnăvi sau dacă nu vor reuşi să-şi atingă scopurile. Această dedicare oferă siguranţă atât soţului cât şi soţiei. De asemenea, copiii beneficiază de un profund sentiment al siguranţei. În perioadele dificile, ei trebuie să ştie că mama şi tata fac tot posibilul ca mariajul lor să aibă succes.

Î 36 Descrie dragostea matură şi deschisă.

5. Dragostea matură este sinceră şi deschisă. Dragostea matură este sinceră. *„Dragostea... se bucură de adevăr"* (1 Cor. 13:6). Ca şi cupluri, noi trebuie să fim sinceri şi deschişi unul cu altul, în stare să spunem tot ce simţim. Trebuie să fim sinceri, dar tandri. Biblia ne îndeamnă să spunem *„adevărul în dragoste"* (Efes. 4:15).

Biblia îi îndeamnă pe credincioşi: *„Mărturisiţi-vă unii altora păcatele, şi rugaţi-vă unii pentru alţii, ca să fiţi vindecaţi"* (Iacov 5:16). Există multe cupluri care au nevoie de vindecare. Căsnicia lor suferă. Mulţi soţi şi multe soţii au nevoie să-şi mărturisească păcatele (sau greşelile) unul altuia şi să se roage unul pentru altul. Cum poate fi vindecată o relaţie? Prin mărturisire şi rugăciune. Ca şi cuplu, trebuie să vrem să ne împărtăşim gândurile. Pentru a ajunge la a treia etapă este nevoie de multă sinceritate în comunicare. Dragostea matură spune: „Asta mă doare". Sau: „Asta nu-mi place". „Aceasta este nevoia mea. Tu de ce ai nevoie?" „Ce anume te face să suferi?" Trebuie să încetăm a ne mai ascunde sentimentele şi opiniile şi să fim sinceri unul cu altul.

Î 37 Cunoşti adulţi care se bosumflă ca Ahab? Explică.

6. Dragostea matură este smerită. Unii oameni se bosumflă, se supără şi sunt deprimaţi. Ahab s-a comportat aşa atunci când Nabot a refuzat să-i vândă via. Împăratul s-a mâniat şi n-a mai vrut să vorbească cu nimeni. S-a întins în pat şi a refuzat să mănânce (1 Împăraţi 21:4). Dacă un soţ sau o soţie refuză să vorbească, aceasta poate duce la destrămarea căsniciei. Unii oameni ameninţă cu plecarea. Alţii folosesc sarcasmul şi ridiculizarea pentru a ataca. Unora le place să dea vina pe partenera sau partenerul lor de viaţă. Dacă ne irosim timpul şi energia pentru a găsi vinovatul, nu vom putea rezolva problema. Unii oameni încearcă tot timpul să schimbe felul de a fi al persoanei cu care s-au căsătorit. Aceste acţiuni sunt o formă de mândrie şi de judecată – iar ele dăunează căsniciei. În schimb, dragostea este smerită. Ea învaţă să ocolească acţiunile care scot la iveală mândria firii pământeşti.

7. Dragostea matură doreşte să crească. Când căsnicia noastră este matură înseamnă că am luat decizia de a creşte. Mulţi creştini egoişti, copilăroşi, ajung să se căsătorească.

> [15]*Ci, credincioşi adevărului, în dragoste, să creştem în toate privinţele, ca să ajungem la Cel ce este Capul, Hristos.* [16]*Din El tot trupul, bine închegat şi strâns legat, prin ceea ce dă fiecare încheietură, îşi primeşte creşterea, potrivit cu lucrarea fiecărei părţi în măsura ei, şi se zideşte în dragoste* (Efes. 4:15-16).

Concluzie

Sunt rare cazurile în care o persoană se schimbă peste noapte. De obicei, schimbarea face paşi mărunţi şi umblă încet. După cum un copil creşte încet de la starea de bebeluş la cea de adult, tot aşa oamenii pot creşte împreună în căsnicia lor. În acest proces, ei împlinesc planul lui Dumnezeu pentru vieţile lor, se bucură de prietenie şi sunt uimiţi de faptul că moştenesc împreună darul minunat al vieţii (1 Pet. 3:7).

Rezumatul capitolului

O temelie biblică

Scop A: *Explică începutul, planul şi rânduiala în căsnicie.*

La început, Dumnezeu a instituit căsătoria şi familia.

Planul lui Dumnezeu pentru căsătorie este ca bărbatul să aibă o singură soţie.

Rânduiala biblică în familie afectează trei domenii. Soţul este capul soţiei. Soţia trebuie să se supună soţului ei. Copiii trebuie să-şi cinstească părinţii şi să-i asculte.

Scop B: *Descrie cele trei acţiuni ale tiparului lui Dumnezeu pentru căsătorie.*

Lăsarea (sau părăsirea) tatălui şi a mamei. Lipirea sau unirea. Formarea unui singur trup.

2 Scopurile lui Dumnezeu pentru familie

Scop: *Explică cel puțin opt scopuri ale căsătoriei şi familiei.*

Căsătoria şi familia asigură părtăşie, ajutor şi urmaşi. O familie asigură împlinirea nevoilor fizice, mintale şi emoționale. Familia este locul în care înveți cum să trăieşti, să-L sluješti pe Dumnezeu şi să fii fericit.

3 Trei etape ale creşterii în căsnicie

Scop A: *Arată deosebirile dintre prima etapă şi cea de-a doua etapă a căsniciei.*

Prima etapă este cunoaşterea partenerului de viață. Partenerii sunt atraşi unul de altul. Ei văd doar binele din viața celuilalt, se supun unul altuia, se bucură unul de altul şi trec cu vederea greşelile celuilalt.

Etapa a doua este înțelegerea deosebirilor şi maturizarea prin acestea. Partenerii devin plictisitori, se ceartă, se apără pe ei înşişi, îl critică pe celălalt şi ajung dezamăgiți unul de altul.

Scop B: *Descrie şapte caracteristici ale dragostei mature.*

Etapa a treia este dragostea matură. Aceasta acceptă, oferă siguranță, este tandră, responsabilă, sinceră şi deschisă, smerită şi dornică să crească.

Evaluare personală: Încercuieşte litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmație sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns.

1. Câți membri are cea mai mică familie?
a) 1
b) 2
c) 3
d) 4

2. Care dintre următoarele afirmații este ADEVĂRATĂ într-o căsnicie?
a) Soția are aceeaşi valoare ca soțul ei.
b) Soția este mai puțin valoroasă decât soțul ei.
c) Soția este mai valoroasă decât copiii ei.
d) Soția este mai valoroasă decât soțul ei.

3. Un semn că bărbatul şi-a lăsat părinții este faptul că:
a) s-a mutat departe de ei.
b) nu se mai îngrijeşte de părinții lui.
c) se îngrijeşte de părinții lui la fel de mult ca de soția sa.
d) soția şi copiii săi sunt pe primul loc în viața sa.

4. Ca să fie sigură şi onorabilă, o căsătorie trebuie:
a) să aibă loc într-o biserică.
b) să fie planificată timp de doi ani.
c) să fie legală şi publică.
d) să fie de mare amploare şi costisitoare.

5. Când un soț şi o soție se unesc şi formează un singur trup, ei împărtăşesc:
a) acelaşi nume.
b) aceeaşi casă.
c) trupurile lor.
d) totul.

6. Cine a spus că nu este bine ca omul să fie singur?
a) Dumnezeu
b) Satan
c) Bărbatul
d) Femeia

7. Ce trebuie să le asigure o familie membrilor ei?
a) Mântuire de păcat
b) Scăpare din necazuri
c) O diplomă universitară
d) Sprijin emoțional

8. Ce etapă din căsnicie descrie Cântarea Cântărilor?
a) Prima etapă
b) Etapa a doua
c) Etapa a treia
d) Etapa a patra

9. În care etapă a căsniciei soții se apără pe ei înşişi şi-şi critică partenera/partenerul de viață?
a) Prima etapă
b) Etapa a doua
c) Etapa a treia
d) Etapa a patra

10. Etapa a treia a căsniciei este cel mai bine descrisă în:
a) Matei 1:1-17.
b) 1 Corinteni 13:4-8.
c) Evrei 11:1-6.
d) Apocalipsa 22:1-10.

Capitolul 2:

Cum să-ți alegi partenerul de viață

Introducere

Ruth Bell s-a căsătorit cu Billy Graham, faimosul evanghelist. În copilărie, Ruth a fost crescută în China. Când a devenit adolescentă, ea a plecat să studieze în Coreea. Ruth a dorit să fie misionară în Tibet. Ea nu se aştepta să-şi găsească un soţ, dar a petrecut un timp gândindu-se la tipul de bărbat pe care şi l-ar fi dorit. Ea a scris ceva de genul:

Dacă mă voi căsători vreodată, el trebuie să fie atât de înalt, stând pe genunchi, încât să atingă cerul. Umerii săi trebuie să fie îndeajuns de largi încât să poarte întreaga familie. Buzele sale trebuie să fie îndeajuns de puternice încât să zâmbească, îndeajuns de ferme încât să spună „nu" şi îndeajuns de tandre încât să sărute. Dragostea lui trebuie să fie atât de adâncă, înrădăcinată în Hristos, şi atât de cuprinzătoare, încât să-i atingă pe cei pierduți din lume. El trebuie să fie îndeajuns de activ încât să salveze suflete. El trebuie să fie îndeajuns de măreț încât să fie cugetător. Brațele sale trebuie să fie îndeajuns de puternice încât să poarte un copilaş.[1]

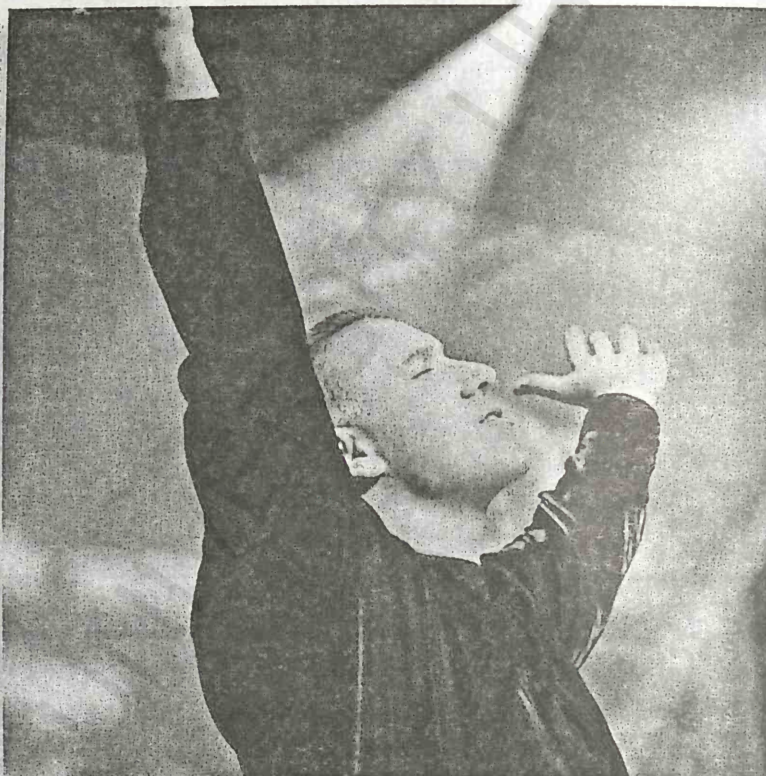

Fig. 2.1 Alege-ți un partener de viață care-L iubeşte pe Dumnezeu la fel de mult cât Îl iubeşti şi tu.

Dorințele lui Ruth Bell cu privire la soțul ei s-au împlinit atunci când l-a întâlnit pe Billy Graham. Înainte de căsnicie este înțelept să iei în considerare tipul de soț sau soție pe care ți-l doreşti. În acest capitol vom studia modul în care să-ți alegi un partener de viață.

Lecții:

1 **Moduri de a-ți alege partenerul de viață**

Scop A: *Rezumă deosebirile dintre dragostea biblică şi dragostea carnală.*

Scop B: *Analizează punctele tari şi slabe ale celor trei metode de a-ți alege partenerul de viață.*

2 **Moduri prin care să te pregăteşti pentru a avea un partener de viață**

Scop A: *Explică rolurile prieteniei şi scopul pregătirii pentru a avea un partener de viață.*

Scop B: Rezumă cinci motive pentru care să rămâi pur din punct de vedere sexual în pregătirea pentru căsnicie

Scop C: *Descrie cele şase principii pentru care să trăieşti pur din punct de vedere sexual în timp ce te pregăteşti pentru a avea un partener de viață.*

3 **Întrebări pe care ar trebui să ți le pui înainte de a-ți alege un partener**

Scop: *Pune întrebări şi răspunde la întrebări referitoare la cele 12 teme legate de alegerea partenerului.*

Cuvinte-cheie

căsătorie aranjată
curtare

însoțitor
întâlnire

romantism
virginitate

Moduri de a-ți alege partenerul de viață

Scop A: *Rezumă deosebirile dintre dragostea biblică şi dragostea carnală.*

Scop B: *Analizează punctele tari şi slabe ale celor trei metode de a-ţi alege partenerul de viaţă.*

Considerente generale

Peste tot în întreaga lume, oamenii îşi aleg un partener de viaţă prin trei metode diferite: *întâlnirea, *curtarea şi *căsătoriile aranjate. Cei care agreează metoda întâlnirii, nu-şi pot imagina că altcineva ar putea să-i ajute să-şi aleagă un partener de viaţă. Aceia care aleg căsătoriile aranjate, nu-şi pot imagina căsătorindu-se fără a avea sfatul membrilor familiei. Dar familii fericite se pot întemeia prin oricare dintre cele trei metode. E nevoie de înţelepciune în toate aceste metode.

Î 1 Care sunt cele trei metode prin care oamenii îşi aleg un partener de viaţă?

Dragostea reprezintă o parte importantă a căsătoriei. Dragostea lui Iacov faţă de Rahela a fost atât de mare încât cei şapte ani cât a trebuit să slujească pentru ea i s-au părut ca vreo câteva zile (Gen. 29:20). Dar dragostea nu înseamnă doar un sentiment. Există un tip de dragoste carnală care face ca o persoană să atragă o altă persoană. De exemplu, gândeşte-te la modul în care Amnon **s-a îndrăgostit** de Tamar. Citeşte întreaga poveste în 2 Samuel 13:1-39.

Î 2 În ce fel dragostea lui Amnon faţă de Tamar a fost diferită de dragostea necesară unei căsnicii?

*1Şi Amnon, fiul lui David, a iubit-o.... 15Apoi Amnon **a urât-o foarte mult, mai mult decât o iubise.** Şi i-a zis: „Scoală-te, şi du-te!"* (2 Sam. 13:1, 15).

Amnon *şi-a pierdut dragostea* la fel de repede pe cât *s-a îndrăgostit*. Această dragoste superficială, carnală, se manifestă, adesea, între un bărbat şi o femeie. Milioane de oameni pot mărturisi că acest sentiment *de îndrăgostire* nu durează mai mult de un an într-o căsnicie. De fapt, uneori, sentimentul *de îndrăgostire* durează doar câteva săptămâni! Mulţi oameni divorţează curând, pe măsură ce sentimentul de *îndrăgostire* dispare. Apoi, ei se *îndrăgostesc* din nou, doar pentru a afla că sentimentul de *îndrăgostire* a dispărut din nou, după scurt timp. Aşadar, este important să ne bazăm decizia de a ne căsători pe ceva mai mult decât pe faptul de *a ne simţi îndrăgostiţi*.

O persoană trebuie să înveţe să discearnă între *romantism (sentimente romantice) şi dragostea biblică, profundă. Atracţia sexuală şi sentimentele romantice sunt superficiale. Tocmai de aceea, atât de mulţi oameni pot să fie „îndrăgostiţi" unul de altul pentru o scurtă perioadă de timp. Ei nu ştiu ce înseamnă dragostea biblică. E bine ca între un soţ şi o soţie să existe romantism şi atracţie sexuală. Dar acele sentimente trebuie să se maturizeze şi să devină parte a dragostei mature, biblice. Numai după aceea, cuplul poate avea o căsnicie fericită de lungă durată. Să ne îndreptăm acum atenţia spre deosebirile dintre dragostea carnală şi dragostea matură, biblică.[2]

Î 3 Rezumă deosebirile dintre dragostea biblică şi dragostea carnală.

Dragostea carnală	Dragostea biblică
Excesiv de emoţională	Este raţională dar şi sentimentală
Începe brusc şi, adeseori, se termină brusc	Acordă timp ca dragostea să se adâncească
Centrată pe sine; focalizată pe felul în care mă face să mă simt	Se concentrează pe ce este mai bine pentru celălalt
Poate simţi o dorinţă puternică pentru relaţii sexuale imediate sau o căsătorie în pripă	Poate aştepta până când cele două părţi ajung să se cunoască reciproc
Idealistă; nu poate vedea greşelile celuilalt	Realistă; cunoaşte greşelile, dar iubeşte necondiţionat
Se pierde unitatea emoţională, dacă cei doi se ceartă	Relaţia nu este în pericol atunci când apar neînţelegeri
Caută mereu dovezi pentru a se convinge că dragostea se menţine	Siguranţa este bazată pe dedicarea reciprocă până ce moartea îi va despărţi

Fig. 2.2 Dragostea carnală în comparaţie cu dragostea biblică

Î 4 Menţionează cinci caracteristici ale dragostei biblice care-ţi plac cel mai mult.

Dragostea necesară în căsnicie include sentimente sexuale şi emoţionale – dar trebuie să fie mult mai profunde. Biblia spune că un soţ trebuie să-şi iubească soţia *„cum a iubit şi Hristos Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea"* (Efes. 5:25). **Dragostea care va dura o viaţă întreagă este mai mult legată de o decizie decât de un sentiment.** Sentimentele apar şi dispar. 1 Corinteni 13 descrie dragostea biblică, profundă.

Să analizăm acum trei căi prin care putem avea o căsnicie reuşită. Nu uita faptul că dragostea biblică poate fi prezentă în oricare din cele trei căi de a-ţi găsi un partener de viaţă.

Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate: dragostea nu pizmuieşte; dragostea nu se laudă, nu se umflă de mândrie, nu se poartă necuviincios, nu caută folosul său, nu se mânie, nu se gândeşte la rău, nu se bucură de nelegiuire, ci se bucură de adevăr, acopere totul, crede totul, nădăjduieşte totul, sufere totul. Dragostea nu va pieri niciodată.

Fig. 2.3 1 Corinteni 13:4-8 descrie dragostea biblică.

A. Întâlnirile pot duce la o căsnicie reuşită.

În ţările occidentale, alegerea unui partener este, de obicei, o decizie personală. Doi oameni necăsătoriţi se *întâlnesc.* O întâlnire este, de obicei, centrată pe un eveniment social. La această întâlnire, cei doi pot servi cina împreună, pot petrece singuri un timp, pot participa la un eveniment public sau la un serviciu divin într-o biserică. Persoanele necăsătorite pot avea întâlniri de mai multe ori, cu diverşi oameni. Ei se întâlnesc până ce *se îndrăgostesc.* După aceea, ei pot decide să se căsătorească. Peste tot în lume, tinerii au auzit despre astfel de întâlniri şi despre faptul de a fi îndrăgostit. Aceste idei au apărut prin intermediul televiziunii, casetelor video, DVD-urilor, filmelor, cântecelor, cărţilor şi revistelor. Toate acestea pun accent pe starea de a fi *îndrăgostit.* În multe părţi ale lumii, ordinea acceptată este:

Doi oameni trebuie să fie îndrăgostiţi înainte de a se căsători.

Doar cele două persoane pot decide dacă există dragoste în relaţia lor.

Întâlnirea este modul prin care tineri şi tinere îşi dezvoltă acest gen de iubire.[3] Adesea, tinerii se întâlnesc având informaţii puţine sau deloc de la cei care sunt mai maturi.

Î 5 Care crezi că este lucrul cel mai bun cu privire la întâlniri? Care este cel mai mare pericol al întâlnirilor?

Întâlnirea acordă multă libertate atât bărbatului cât şi femeii. Întâlnirea nu înseamnă că o persoană este neapărat interesată de căsătorie. Oamenii se pot întâlni cu diferite alte persoane, înainte de a se întâlni cu cineva cu care vor dori să se căsătorească. Fig. 2.4 rezumă unele puncte tari şi slabe în ce priveşte întâlnirea.

Lucruri bune în privinţa întâlnirilor	Pericolele întâlnirilor
Ajută bărbaţii şi femeile să se cunoască şi să se înţeleagă mai bine unul pe altul.	Prezintă oportunitatea (şi, câteodată, presiunea) pentru imoralitate sexuală.
Ajută bărbaţii şi femeile să-şi dea seama cu ce fel de persoană le face plăcere să fie împreună.	Tind să se concentreze asupra frumuseţii fizice şi a atracţiei.
Ajută bărbaţii şi femeile să ştie care sunt persoanele cu care nu doresc să se căsătorească.	Apare riscul ca o dragoste carnală să se dezvolte între două persoane care n-ar trebui să se căsătorească.
Ajută bărbaţii şi femeile să înveţe să vorbească unii cu alţii şi să se dezvolte din punct de vedere social.	Sentimentele pot fi rănite atunci când una dintre persoane decide că nu mai doreşte să se întâlnească cu cealaltă persoană.
Pot fi extrem de distractive.	Pot spori presiunile sociale asupra tinerilor care n-au astfel de întâlniri.

Fig. 2.4 Întâlnirea: Punctele tari şi punctele slabe

Î 6 Rezumă cele şapte standarde pentru întâlniri. Ilustrează sau explică două dintre ele.

Un credincios dintr-o cultură în care se practică întâlnirile ar trebui să-şi stabilească standarde pentru a diminua pericolele potenţiale.[4] Ia în considerare următoarele şapte standarde:

- Părinţii trebuie să decidă vârsta la care pot începe întâlnirile. Tânăra persoană trebuie să fie îndeajuns de matură pentru a gândi raţional şi a înţelege responsabilităţile acestor întâlniri.
- Întâlneşte-te doar cu persoane creştine. Acest lucru te va proteja împotriva căsătoriei cu un necredincios.
- Părinţii ar trebui să cunoască persoana cu care fiul sau fiica lor se întâlneşte.
- Acceptă întâlnirile bazate pe activităţi. Locurile şi activităţile nu trebuie să împiedice mărturia niciunuia.

- Evită orice manifestare afectuoasă care stârneşte dorinţa sexuală. Păstrează-ţi puritatea sexuală.
- Limitează timpul pe care-l petreceţi singuri.
- Comportamentul în public trebuie să arate respect faţă de alţii.

Modelul întâlnirilor în vederea căsniciei nu este foarte vechi. Întâlnirile au cauzat multe probleme. Foarte mulţi tineri din America şi-au pierdut virginitatea din cauza întâlnirilor. Multe grupuri de tineret din bisericile americane nu mai încurajează întâlnirile. În astfel de biserici, tinerii se întâlnesc în grupuri. Aceasta împlineşte nevoile sociale ale tinerilor. Dar un băiat şi o fată nu merg singuri în niciun loc. Astfel, tinerii se distrează, au părtăşie şi evită pericolele întâlnirii.

Î 7 Care este modul prin care grupurile de tineret evită pericolele întâlnirii, dar împlinesc nevoile sociale?

B. Curtarea poate duce la o căsnicie reuşită

Curtarea este similară întâlnirii—bărbatul şi femeia aleg un timp pe care să-l petreacă împreună. Ei pot petrece acest timp singuri sau împreună cu alţi prieteni. În perioada de curtare, tânărul sau tânăra ies împreună singuri. Scopul timpului petrecut împreună este să decidă dacă doresc să se căsătorească unul cu altul. În anumite culturi, curtarea trebuie aprobată de către familie şi este *însoţită—atent supravegheată şi asistată de către un adult.

Î 8 Care crezi că este lucrul cel mai bun în ce priveşte curtarea? Care este cel mai mare pericol al ei?

Lucruri bune în privinţa curtării	Pericolele curtării
Permite cuplului să vadă dacă se bucură unul de altul şi se respectă unul pe altul înainte de căsătorie.	Respingerea după curtare poate fi dureroasă.
Reduce riscul imoralităţii sexuale.	Există încă pericolul păcatului sexual.
Decizia în vederea căsătoriei este una serioasă.	Poate face o persoană să se simtă, mai degrabă, judecată decât apreciată.
Îi încurajează pe oameni să-şi petreacă timpul mai degrabă în grupuri de prieteni decât singuri.	Poate limita înţelegerea unei persoane cu privire la deosebirile dintre oameni (dacă acea persoană nu-şi dezvoltă abilităţile sociale şi nu-i studiază pe oameni zi de zi).

Fig. 2.5 Curtarea: Punctele tari şi punctele slabe

Un tânăr şi-a curtat iubita timp de doi ani. El a afirmat: „Asta ne-a ajutat să clădim o legătură puternică în ce priveşte înţelegerea şi aşteptările pe care le avem unul de la altul. Am vorbit foarte mult pe parcursul acelor zile. Am discutat despre speranţele noastre, dorinţele noastre, despre perioada când am fost elevi şi despre vieţile noastre. În timpul săptămânii, ne întâlneam aproape zilnic după orele de muncă. După mai bine de cincisprezece ani de căsnicie, sunt încă recunoscător pentru acei doi ani de comunicare. Aceştia au contribuit mult la armonia dintre noi. Acum, sunt ocupat cu responsabilităţile de soţ, tată, lucrător în biserică şi manager la locul de muncă. Îmi dau seama că acei doi ani au fost un privilegiu şi un lux!"[5]

C. Logodnele aranjate pot duce la căsnicii reuşite.

În majoritatea societăţilor de-a lungul istoriei, părinţii alegeau partenerii de viaţă ai copiii lor. Societatea crede că, de-a lungul anilor, părinţii câştigă înţelepciune. Această înţelepciune îi califică să planifice căsătorii. Astăzi, în întreaga lume, procesul de aranjare a căsătoriilor variază. În unele locuri, cuplul are prea puţine de spus în ce priveşte căsătoria. Probabil, ei nu vorbesc unul cu altul până la nuntă. Dar, în multe locuri, logodnele sunt aranjate între persoanele care se cunosc între ele. Iar tânăra persoană poate fi de acord sau poate refuza alegerea părinţilor. Câteodată, tânăra persoană începe procesul prin a le cere părinţilor să aranjeze căsătoria cu o anumită persoană. Aceste căsătorii pot fi căsătorii fericite. Chiar şi cei care nu s-au cunoscut unul pe altul au învăţat să se iubească după căsătorie. De exemplu, căsătoria dintre Isaac şi Rebeca a fost una aranjată (Gen. 24). Atunci când părinţii plănuiesc o căsătorie, aceasta uneşte două familii, nu doar două persoane.[6] Totuşi, e posibil ca două familii să se unească, indiferent de tipul de căsătorie.

Î 9 Care crezi că este lucrul cel mai bun cu privire la logodnele aranjate? Care este cel mai mare pericol?

Î 10 *Cumpărarea unei verighete pentru mireasă reprezintă preţul miresei? Explică.*

Î 11 Care sunt câteva dintre punctele tari şi punctele slabe referitor la preţul miresei?

În unele culturi, căsătoria este asociată cu **preţul-miresei.* Mirele trebuie să plătească o sumă de bani sau să dea nişte animale familiei miresei. Laban a cerut un preţ atât pentru Rahela cât şi pentru Lea (Gen. 29). Preţul miresei este un lucru obişnuit atunci când părinţii planifică o căsătorie. Dar acest vechi obicei există încă în culturile unde părinţii obişnuiau să planifice căsătorii. Preţul miresei demonstrează faptul că mirele apreciază mireasa. De asemenea, preţul miresei contribuie la susţinerea financiară a părinţilor în perioada bătrâneţii lor. În schimb, preţul miresei îl poate împiedica pe tânărul bărbat să se căsătorească cu femeia aleasă de el. Iacov a slujit şapte ani ca să plătească preţul pentru Rahela!

Există o poveste despre un bărbat care a dăruit opt vaci pentru mireasa sa, chiar dacă tatăl a cerut doar una. Aceasta a făcut-o pe mireasă să se simtă mai preţuită decât alte femei. Ea a aflat că are o mare valoare în ochii soţului ei.

Spre deosebire de preţul miresei există şi **zestrea.* Aceasta reprezintă avuţia pe care tatăl miresei i-o dăruieşte. Această zestre oferă o bogăţie noului cuplu care se căsătoreşte. În acest sistem, mireasa aduce zestrea în căsnicie. După căsătorie, Caleb i-a dăruit fiicei sale, Acsa, un câmp şi două izvoare (Judecători 1:12-15).

Î 12 Cât de mult ar trebui tinerii să depindă de părinţi în alegerea partenerului de viaţă? Explică.

Î 13 Rezumă punctele tari şi cele slabe ale logodnelor aranjate.

Lumea este într-o continuă schimbare. În unele naţiuni, părinţii încă plănuiesc căsătoriile pentru copiii lor. Dar, în cele mai multe locuri, părinţii plănuiesc mai puţine căsătorii decât au planificat în trecut. Astăzi, motivul cel mai comun în vederea căsătoriei este dragostea romantică. Acesta este unul dintre motivele pentru care rata divorţurilor este în creştere. În toată lumea, tinerii decid cu cine se vor căsători. Totuşi, tinerii înţelepţi vor asculta întotdeauna de sfatul părinţilor lor. Un tată i-a spus fiului său: „Să nu te întâlneşti niciodată cu o fată cu care nu vrei să te căsătoreşti. Iar atunci când te întâlneşti, tratează fata respectivă aşa cum doreşti ca sora ta să fie tratată de un bărbat". Ani mai târziu, fiul s-a bucurat că a ascultat de cuvintele înţelepte ale tatălui său.

Lucrurile bune cu privire la logodnele aranjate	Pericolele logodnelor aranjate
Se inspiră din înţelepciunea celor mai în vârstă.	Bătrânii s-ar putea să nu caute tot ce e mai bun pentru cuplu.
Sunt aprobate de ambele familii.	E posibil ca cei doi să nu fie atraşi unul de celălalt.
Pot aduce resurse financiare în familie.	Aranjamentele financiare pot aduce mari poveri.
Descurajează divorţul mai mult decât orice altă metodă.	Între bărbat şi femeie poate exista o mare diferenţă de vârstă şi interese.
De obicei, pun accent pe puritatea sexuală.	Standardul purităţii pentru o femeie este adesea mai înalt decât standardul bărbatului.
În aceste culturi, mai puţini oameni rămân fără un partener de viaţă.	Bătrânii din familie pot împiedica o căsătorie pe care cuplul şi-o doreşte.

Fig. 2.6 Logodnele aranjate: Punctele tari şi punctele slabe

Persoana care caută un partener de viaţă ar trebui încurajată. O căsătorie bună se poate înfăptui în diferite moduri. Indiferent de cultură sau obiceiuri, Dumnezeu te poate binecuvânta cu un bun partener de viaţă.

2 Moduri prin care să te pregăteşti pentru a avea un partener de viaţă

Scop A: *Explică rolurile prieteniei şi scopul pregătirii pentru a avea un partener de viaţă.*
Scop B: *Rezumă cinci motive pentru care să rămâi pur din punct de vedere sexual în pregătirea pentru căsnicie.*
Scop C: *Descrie cele şase principii pentru care să trăieşti pur din punct de vedere sexual în timp ce te pregăteşti pentru a avea un partener de viaţă.*

Considerente generale

Mulţi oameni se vor căsători. Dar **toţi** vom fi necăsătoriţi pentru o perioadă — *celibatari timp de câţiva ani. Unii oameni sunt necăsătoriţi pentru o perioadă scurtă, timp în care-şi caută un partener de viaţă. Alţii devin din nou singuri, din cauza morţii

partenerului de viață sau a divorțului. Iar alții rămân necăsătoriți toată viața lor. În această lecție, vom lua în considerare sfaturi de viață pentru perioada în care nu suntem căsătoriți.

A. Pregătește-te pentru un partener de viață făcându-ți prieteni și având părtășie cu alții.

Cu toții împărtășim nevoia lui Adam de a avea prieteni. Oamenii necăsătoriți n-au un partener de viață cu care să aibă părtășie, dar nu trebuie să ignore nevoia de prieteni. Prietenia este o nevoie pentru întreaga rasă umană. Viața unei persoane necăsătorite va fi sterilă fără prieteni.

Persoana necăsătorită trebuie să caute și să mențină prietenii puternice. O persoană poate găsi un prieten de nădejde într-un membru al familiei—cum ar fi, un părinte, un frate sau o soră. Sau, în afara familiei, există deseori prietenii solide între oamenii de aceeași credință. David și Ionatan au fost prieteni apropiați (1 Sam. 20). Persoana necăsătorită își poate găsi prieteni în rândul credincioșilor—între cei care împărtășesc aceleași interese, cum ar fi, slujba, muzica sau activitățile recreative.

Î 14 Cum poate o persoană necăsătoriă să-și împlinească nevoia de părtășie?

Mulți teologi cred că Pavel a fost necăsătorit. Totuși, noi știm că el a avut mulți prieteni apropiați.

- S-a împrietenit cu Priscila și Acuila **prin lucrarea sa** de confecționare a corturilor (Faptele Apostolilor 18:1-3).
- A avut părtășie cu oameni care au **făcut parte din echipa lui de slujire.** Barnaba, Sila, Timotei și Tit au fost cu toții prietenii lui Pavel. Salutările din epistolele sale reflectă numeroasele prietenii pe care el și le-a făcut prin intermediul lucrării sale.
- Pavel a avut prieteni **în cadrul familiei lui** (Rom. 16:7, 11, 21).
- Pavel a avut, de asemenea, relații apropiate cu cei **cărora le-a slujit.** Bătrânii din Efes au fost foarte apropiați de Pavel. Ei au plâns atunci când el a plecat la Ierusalim (Faptele Apostolilor 20:13–21:14). Dragostea lor a fost adâncă și de durată. Ei l-au rugat pe Pavel să evite suferința care-l aștepta și să rămână cu ei. Această povară fost atât de grea pentru Pavel încât a strigat: *„Ce faceți de plângeți așa, și-mi rupeți inima?”* (Faptele Apostolilor 21:13). Biblia nu menționează faptul că Pavel ar fi avut vreo soție, dar viața sa a fost îmbogățită prin prietenii (1 Cor. 9:5-6; Rom. 16:1-16).

Î 15 Numește patru domenii de viață în care Pavel și-a făcut prieteni.

Unii oameni singuri sunt întotdeauna în căutarea unui partener de viață. Ei se simt singuri și cred că mariajul este singura soluție. Ei nu știu că și oamenii căsătoriți se pot simți singuri din când în când. Există însă multe oportunități de părtășie fără a fi căsătorit.

Oamenii căsătoriți și bisericile uită câteodată de nevoile de părtășie ale persoanei necăsătorite. Cuplurile căsătorite au părtășie cu alte cupluri căsătorite. Adesea, biserica vorbește despre căsătorie și familie. Dar biserica poate greși prin faptul că îi neglijează pe oamenii necăsătoriți. Oamenii singuri se pot simți ignorați de către cuplurile căsătorite și de către biserică. Acest lucru n-ar trebui să se întâmple între noi. Familia lui Dumnezeu trebuie să fie un loc de părtășie pentru toți cei care cred.

Fig. 2.7 O persoană necăsătoriă își poate găsi prieteni în multe locuri.

Î 16 Cum poate biserica să împlinească nevoia de părtășie a celor necăsătoriți?

Î 17 De ce o persoană care trăieşte cu scop atrage alte persoane?

B. Pregăteşte-te pentru un partener de viaţă prin găsirea şi împlinirea scopului tău în viaţă

Majoritatea celor necăsătoriţi îşi doreşte cu ardoare un soţ sau o soţie. Ei se pot gândi atât de mult la viitor încât uită de prezent. S-ar putea ca ei să se gândească prea mult la ziua în care vieţile lor se vor împlini prin căsătorie. Dar celibatarii înţelepţi sunt convinşi că Dumnezeu are un scop pentru *fiecare* zi. Dumnezeu doreşte ca toţi oamenii singuri să împlinească scopurile Sale. Viaţa cu un scop precis face ca persoana să se simtă valoroasă, satisfăcută şi împlinită. **Persoanele singure care doresc să se căsătorească ar trebui să ştie că sunt mai atrăgătoare pentru alţii atunci când trăiesc cu un scop.** Acest lucru este foarte important. Cei care au un scop sunt încântaţi de viaţă şi binecuvântaţi de către Dumnezeu. Acest lucru îi atrage la ei pe alţii. O persoană care „doar aşteaptă" pare a fi disperată, rece şi dependentă de alţii. Cu care tip de persoană vei alege să te căsătoreşti—una care visează la viitor sau una care trăieşte zi de zi cu bucurie şi cu scop?

C. Pregăteşte-te pentru un partener de viaţă înţelegând motivele pentru curăţia sexuală (1 Cor. 6:9-20).

Î 18 Care sunt cele şase motive pentru care Dumnezeu nu este de acord cu relaţiile sexuale în afara căsniciei?

Î 19 Ce fel de relaţie sexuală binecuvântează Dumnezeu?

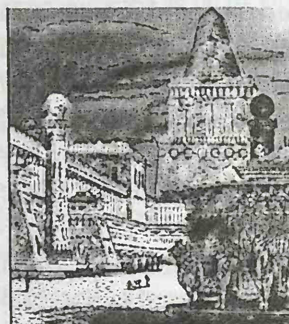
Î 20 În ce fel curăţia noastră sexuală reflectă unitatea noastră cu Hristos?

Planul lui Dumnezeu este ca bărbatul şi femeia să devină un singur trup în căsnicie. El binecuvântează căsătoria pentru că este planul Său. Există multe motive pentru care Dumnezeu binecuvântează relaţiile sexuale **doar** în cadrul căsniciei.

1. Dumnezeu porunceşte curăţia sexuală datorită relaţiei noastre cu El. Mântuirea are impact asupra întregii persoane. Nu doar sufletele noastre sunt mântuite. Trupurile noastre devin temple ale Duhului Sfânt.

Din moment ce trupurile noastre sunt temple ale Duhului Sfânt, noi trebuie să rămânem neprihăniţi din punct de vedere sexual. Imoralitatea sexuală—orice relaţie sexuală în afara căsniciei—este un păcat împotriva trupului şi împotriva lui Hristos Însuşi. Trupurile noastre sunt pentru Hristos, nu pentru păcatele sexuale (1 Cor. 6:18-20).

Exodul 40:34-38
Locul în care sălăşluia Duhul în trecut

1 Împăraţi 8:6-13
Locul în care sălăşluia Duhul în trecut

1 Corinteni 6:19
Locul în care sălăşluieşte Duhul în prezent

Fig. 2.8 Trupul tău este templul Duhul Sfânt (1 Cor. 6:19).

Î 21 De ce puritatea sexuală îi protejează pe oameni de unele boli cu transmitere sexuală?

2. Puritatea sexuală te protejează de boli. Oamenii de pretutindeni învaţă că relaţiile sexuale în afara căsniciei aduc boli şi chiar moarte. Bolile sexuale au o răspândire tot mai mare. SIDA distruge familii şi naţiuni întregi. Doctorii n-au niciun leac pentru SIDA, nici pentru numeroase alte boli cu transmitere sexuală. Totuşi, Dumnezeu ne-a spus cum să evităm aceste boli. Prin decizia de a rămâne *cast—pur din punct de vedere sexual—dacă eşti necăsătorit. Şi prin a rămâne credincios, dacă eşti căsătorit. Puritatea sexuală îi protejează pe oameni de multe boli. Prin SIDA, o singură prostituată răspândeşte moartea la mai mult de 300 de bărbaţi!

3. Puritatea sexuală îi protejează pe tați, pe mame și pe copii. Un bărbat care este pur din punct de vedere sexual și rămâne credincios, nu-și va pune niciodată întrebarea dacă are copii nelegitimi. El nu trăiește niciodată vinovat de faptul că a părăsit o femeie sau un copil.

Î 22 În ce mod sarcina în afara căsniciei a afectat cultura voastră?

Puritatea sexuală le protejează pe femei. Femeile singure, care rămân pure din punct de vedere sexual, nu sunt afectate niciodată de suferințe emoționale din cauza copiilor născuți în afara căsătoriei. O femeie și copilul ei sunt binecuvântați când aceasta rămâne însărcinată în timpul căsniciei.

Fiecare copil are nevoie de un tată și de o mamă. David a spus că ***„fericirea și îndurarea"*** îl vor însoți până la sfârșitul vieții (Ps. 23:6) . Dar **sărăcia și suferința** se abat adeseori asupra femeii și copilului ei atunci când este părăsită de către un iubit, cu care ea nu este căsătorită. Dumnezeu n-a intenționat să existe copii *nelegitimi, nedoriți (Evrei 12:8). Prezența, protecția și purtarea de grijă a unui tată binecuvântează un copil. Puritatea sexuală aduce binecuvântările lui Dumnezeu asupra tuturor. Planul Domnului aduce binecuvântare și nu suferință!

4. Puritatea sexuală protejează sentimentele. O relație sexuală poate afecta sentimentele unei persoane pentru totdeauna. Multe societăți încurajează cuplul să încerce să trăiască împreună și să aibă relații sexuale—pentru a vedea dacă doresc să se căsătorească. Dar aceasta este răzvrătire împotriva înțelepciunii lui Dumnezeu. Dedicarea într-o căsnicie protejează sentimentele. Apoi, în siguranță, cei doi pot învăța să trăiască împreună și să se iubească unul pe altul. Relația sexuală fără dedicare face, adeseori, ca o persoană să se simtă nesigură și fără valoare. Relațiile sexuale în afara căsniciei fac ca oamenii să se simtă ieftini. Bărbații, femeile și copiii se simt fără prea multă valoare din cauza relațiilor sexuale din afara căsniciei (vezi Prov. 6:26). Ei se simt ca niște *bunuri folosite.* În contrast, puritatea sexuală protejează felul în care o persoană se vede pe sine. Puritatea sexuală sporește valoarea unei persoane în ochii săi și în ochii altora. Proverbe 31:10 afirmă că o femeie cinstită este foarte prețuită. *„Cine poate găsi o femeie cinstită? Ea este mai de preț decât mărgăritarele."* Puritatea sexuală protejează sentimentul valorii de sine.

Î 23 Explică modul în care relațiile sexuale în afara căsniciei afectează emoțiile.

Relațiile sexuale ocazionale între persoanele necăsătorite înăbușesc sentimentele. Astfel, o persoană e considerată un obiect de care te poți folosi. Singurul lucru care contează în relațiile sexuale ocazionale este dorința egoistă. Cel care se folosește de o altă persoană și persoana folosită nu pot evita ca sentimentele lor să nu fie afectate. Prin relația sexuală, două persoane devin un singur trup (1 Cor. 6:16). Această relație unește trupurile și emoțiile. Sfâșierea acestui trup unic va cauza vătămare, la fel cum se rup două bucăți de hârtie lipite împreună. O parte din fiecare trebuie să rămână cu cealaltă.

Î 24 Crezi că relațiile sexuale ocazionale îi afectează în același fel atât pe bărbați cât și pe femei?

Relațiile sexuale *dinaintea* căsătoriei afectează sentimentele de *după* căsătorie. Vina și sentimentele de trădare pot tulbura o căsnicie. Amintirile legate de relațiile sexuale pot face ca o persoană să compare partenerul său de viață cu fostul (fosta) partener(ă) sexual(ă). Persoana care a avut alți parteneri sexuali se poate confrunta cu dificultatea de a rămâne credincioasă partenerului de viață. Gelozia și nesiguranța pot apărea atunci când o persoană află că partenerul său de viață a avut relații sexuale cu alți parteneri în trecut. Există multe sentimente negative datorate relațiilor sexuale din afara căsniciei. Puritatea sexuală protejează viața emoțională a unei persoane.

Î 25 Cum pot relațiile sexuale din afara căsniciei să afecteze relațiile sexuale de după căsătorie?

5. Puritatea sexuală aduce încredere și siguranță. În cazul în care există relații sexuale doar în cadrul căsniciei, partenerii nu se vor teme de riscul bolilor cu transmitere sexuală. Nu va exista vina de a-ți infecta partenerul de viață sau copiii. Dacă este conceput un copil, bărbatul are siguranța că este tatăl copilului. Femeia este sigură că primește tot sprijinul de care are nevoie. Iar copilul este sigur cu privire la adevărații lui părinți. *Intimitatea—apropierea—este întărită prin cunoașterea faptului că niciunul dintre parteneri n-a mai avut relații sexuale cu altcineva. Niciunul dintre parteneri nu este comparat cu o altă persoană în ce privește relația sexuală. Astfel, ei pot învăța împreună

Î 26 Explică încrederea și siguranța care provin din puritatea sexuală.

cum să-i facă pe plac celuilalt. Un dar valoros şi preţios pe care-l poţi dărui partenerului de viaţă este *virginitatea —puritatea ta sexuală. Nu oferi acest dar nimănui înainte de căsătorie—păstrează-l pentru acea persoană specială pe care o vei iubi tot restul vieţii!

D. Pregăteşte-te pentru un partener de viaţă păstrându-ţi puritatea sexuală.

Iată câteva principii care te vor ajuta să-ţi păstrezi puritatea sexuală.

Î 27 Care sunt tensiunile sexuale din cultura voastră, pe care o persoană singură trebuie să le înfrunte?

Î 28 Doreşte Dumnezeu ca oamenii să se bucure de relaţia sexuală? Explică.

Î 29 Cum poate o persoană să-şi schimbe modul de a gândi?

1. Nu lăsa ca lumea să-ţi impună tiparul ei (Rom. 12:1-2). Păcătoşii fac tot ceea ce poftele lor lumeşti îi călăuzesc să facă. Ei îi aprobă pe cei care se răzvrătesc împotriva lui Dumnezeu. În schimb, creştinii nu trăiesc conform standardelor lumii. Ei urmează planul lui Dumnezeu.

2. Împlineşte-ţi dorinţa sexuală potrivit modului pe care-l aprobă Dumnezeu. Dorinţa de a mânca este ceva firesc pentru o fiinţă umană. Dar o persoană nu trebuie să fure mâncare, ci trebuie să muncească pentru a o putea cumpăra. De asemenea, dorinţa sexuală este o dorinţă normală. Străduieşte-te să-ţi găseşti un partener de viaţă potrivit şi căsătoreşte-te. După aceea, îţi poţi împlini dorinţele sexuale conform planului lui Dumnezeu.

3. Schimbă-ţi modul de a gândi (Rom. 12:1-2). În acest sens, sunt necesare două acţiuni. *În primul rând,* trebuie să-ţi protejezi mintea de lucruri care „întreţin" dorinţa sexuală. Multe alegeri cu privire la petrecerea timpului liber conduc la accentuarea dorinţei sexuale. Noi trebuie să controlăm ceea ce gândim, citim, privim sau despre ce vorbim. Trebuie să înăbuşim orice gând negativ şi să-l facem rob ascultării de Hristos (2 Cor. 10:5). Isus vrea să fie Domn peste gândurile tale. În acelaşi mod, noi trebuie să ne organizăm timpul petrecut în compania altora, în aşa fel încât să evităm situaţiile în care ispitele sexuale sunt puternice. *În al doilea rând,* trebuie să-ţi umpli mintea cu lucruri bune. Filipeni 4:7-9 ne spune că gândindu-ne la lucruri nobile şi curate ne vom putea păzi minţile şi inimile.

4. Foloseşte-ţi energia în moduri folositoare. Biblia îl avertizează pe bărbat: *„Nu-ţi da femeilor vlaga, şi desmierdările tale celor ce pierd pe împăraţi"* (Prov. 31:3). Mulţi împăraţi, precum Solomon, şi-au pierdut vlaga din cauza relaţiilor sexuale cu multe femei. În schimb, un om ar trebui să-şi folosească energia pentru lucruri bune—cum ar fi munca, închinarea, familia, lucrarea sau viaţa socială. O minte inactivă este „atelierul de lucru" al diavolului. Alege să faci un lucru bun în loc de unul rău.

Î 30 De ce o persoană nu trebuie să se simtă vinovată cu privire la visele erotice?

5. Umblă în Duhul şi nu vei împlini poftele firii pământeşti (Gal. 5:16). Credincioşii nu sunt călăuziţi de natura păcătoasă (firea), ci de Duhul (Rom. 8:4). Dacă Duhul te face să te simţi vinovat într-un anumit domeniu din viaţa ta, căieşte-te şi întoarce-te pe calea bună. Supune-te Duhului. Dar respinge vina care nu vine de la Dumnezeu. De exemplu, nu te simţi vinovat de ceea ce se întâmplă în timp ce dormi! Trupurile bărbaţilor produc un fluid pe care corpul lor îl eliberează. Atât în trupurile bărbaţilor cât şi în cele ale femeilor există o tensiune sexuală. Bărbaţii şi unele femei vor avea o scurgere în timp ce dorm (Lev. 15:16-17). Această situaţie apare adeseori în timpul unui vis. Cel mai bine este să consideri această situaţie ca fiind un mod prin care trupurile noastre se eliberează de tensiunea sexuală. Visele sunt misterioase. Ele nu sunt întotdeauna de la Dumnezeu. Un vis erotic nu reflectă, întotdeauna, o problemă de caracter. Dacă vom căuta să ne păstrăm minţile şi trupurile curate atunci când suntem treji, atunci nu trebuie să acceptăm sentimentul de vină pentru visele erotice. Dumnezeu ţi-a creat trupul aşa cum este el - prevăzându-l cu un *„sistem de scurgere".

Î 31 Dacă o persoană s-a căit şi s-a întors de la păcat, vina care rămâne este de la Dumnezeu sau de la satan? Explică.

6. Acceptă harul pentru trecutul tău şi continuă-ţi viaţa în sfinţenie. Dumnezeu este serios în ce priveşte păcatul sexual. Încălcarea poruncilor Lui cauzează destule urmări grave. Dar slăvit să fie Dumnezeu, harul Lui poate acoperi păcatele sexuale. În 1 Corinteni 6:9-11 se spune:

> [9]*nici curvarii, nici închinătorii la idoli, nici preacurvarii...* [10]*nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu.* [11]***Şi aşa <u>eraţi</u> unii din voi! Dar aţi fost spălaţi, aţi fost***

sfințiți, ați fost socotiți neprihăniți, în Numele Domnului Isus Hristos, și prin Duhul Dumnezeului nostru.

Dumnezeu îi iartă pe toți cei care se căiesc și se întorc de la păcat (1 Ioan 1:9).

Întrebări pe care să ți le pui înainte de a-ți alege un partener

Scop: *Pune întrebări și răspunde la întrebări Icu privire la cele 12 teme legate de alegerea partenerului.*

Considerente generale

Un tânăr a decis că nu se va căsători până nu va găsi femeia perfectă. După mulți ani, el a întâlnit-o în sfârșit, însă ea căuta bărbatul perfect![7]

Cunoaște-te pe tine însuți înainte de a căuta un partener de viață. Imaginează-ți un bărbat care-și caută îmbrăcăminte fără să știe ce măsură poartă. Cât de lungă și cât de largă trebuie să fie haina așa încât să i se potrivească? În primul rând, el trebuie să-și ia măsurile, după care-și găsește hainele potrivite. O persoană trebuie să se cunoască pe sine înainte de a-și găsi perechea potrivită. <u>Această lecție cuprinde peste **100 de întrebări** despre alegerea partenerului</u>! Pune-ți aceste întrebări înainte de a le pune altcuiva. În clasă, un profesor îi poate îndemna pe studenți să-și pună aceste întrebări unii altora.

Să presupunem că Estera crede că Petru ar putea fi un bun partener pentru căsătorie. Cum poate să știe ea acest lucru? Ea ar trebui să-l observe pe Petru în diferite situații. Ar trebui să afle reputația lui în comunitate și în biserică. Dacă e posibil, ea ar putea să stea de vorbă cu el în mai multe rânduri. Ea ar trebui să pună întrebări, să fie un bun ascultător și să-și împărtășească punctele de vedere. În această lecție sunt peste *100 de întrebări*. Orice cuplu care se gândește la căsătorie ar trebui să-și pună aceste întrebări unul altuia. Ar fi înțelept pentru cuplu și încă o terță persoană să discute aceste întrebări.

Î 32 Dacă sentimentele sunt înșelătoare, ce ne-ar putea călăuzi în alegerea unui bun partener de viață?

Un păstor sau un diacon poate folosi aceste întrebări ca un ghid pentru *consilierea premaritală. Un consilier cu mult bun simț va ști când o persoană nu-și poate exprima adevăratele gânduri. O persoană timidă, rușinoasă, va dori să discute despre relațiile sexuale cu o persoană de același sex, în locul păstorului sau al viitorului partener de viață. Dar cuplul trebuie să fie atent la chestiunile sexuale pe care, fiecare în parte, le aduce cu sine în căsnicie.

Î 33 Ce pot face bisericile pentru a-i ajuta pe tineri să ia decizii bune cu privire la alegerea partenerului de viață?

Consilierea premaritală ar trebui să se facă pe parcursul câtorva sesiuni. Aceasta va oferi cuplului timp de gândire și discuție asupra subiectelor care se ivesc. Unii păstori vor da cuplului teme de discuție între sesiunile de consiliere. S-ar putea ca păstorul să descopere lucruri pe care cuplul le-a neglijat. De exemplu, le-ar putea da ca temă planificarea bugetului. Le va da o carte sau un pliant pe care să-l citească. Le poate cere să petreacă mai mult timp cu familia fiecăruia. (Dacă vă puneți aceste 100 de întrebări unul altuia, puteți să vă dați fiecăruia teme de casă.)

Î 34 De ce trebuie puse întrebări în timpul sesiunilor de consiliere?

Veți găsi curând cele 100 de întrebări la care să vă gândiți înainte de a alege cu cine să vă căsătoriți. Dar, mai întâi, luați în considerare următoarele sfaturi:

- Zâmbește! Pune întrebări într-un mod prietenos, relaxat.
- Nu pune întrebări una după alta. Acordă timp de discuție între întrebări. Astfel, persoana respectivă nu va avea impresia că este supusă unui test.
- Pune întrebări la care nu se poate răspunde cu un singur cuvânt.
- Cere opinia persoanei. Mulți oameni, mai degrabă, ar vorbi despre ei înșiși decât să asculte.
- Începe cu întrebări ușoare. Nu pune întrebări prea personale, încă de la început.
- După ce ai pus o întrebare, concentrează-ți atenția asupra persoanei. Ascultă cu atenție.
- Nu vorbi prea mult. Oferă persoanei timp de discuție.

Î 35 Menționează trei domenii în care îți place cel mai mult să pui întrebări. Explică.

Î 36 Numeşte, în ordine, cinci lucruri care sunt cel mai importante pentru tine în căsătorie.

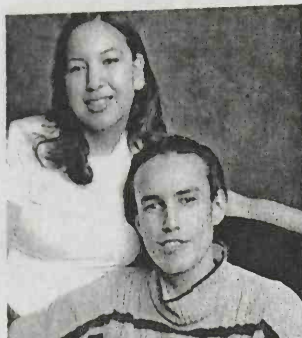

Fig. 2.9 Un păstor poate folosi întrebări pentru a îndruma un cuplu în discuții

A. Întrebări despre începuturi

Întrebările 1-7 vor ajuta păstorul şi cuplul să ştie dacă au nevoie de mai mult timp înainte de a decide să se căsătorească.

1. De cât timp vă cunoaşteți unul pe celălalt?
2. Cât timp ați petrecut împreună?
3. Cum v-ați întâlnit?
4. Ce fel de lucruri ați făcut împreună?
5. Ce cred familiile voastre şi prietenii voştri în privința interesului pe care-l aveți unul față de celălalt? Care sunt îngrijorările lor?
6. Cât de implicate sunt familiile voastre în această decizie?
7. Când doriți să vă căsătoriți?
8. Care sunt cerințele legale pe care trebuie să le îndepliniți?
9. Care sunt îngrijorările tale în privința căsniciei cu această persoană? Cum se comportă el/ea cu tine acum?

B. Întrebări despre viața spirituală

1. Sunt ambii parteneri credincioşi?

   Citeşte 2 Corinteni 6:14-16. Lumina nu trebuie să se amestece cu întunericul. Creştinii trebuie să se căsătorească cu creştini. Ca şi credincioşi, noi suntem diferiți față de cei care nu-L cunosc pe Isus Hristos. Noi avem un punct de vedere diferit față de ce este bine şi rău. Îl avem pe Duhul Sfânt care trăieşte în noi. Un creştin n-ar trebui să ia vreodată în considerare varianta căsătoriei cu un necredincios.

Î 37 Ar trebui doi credincioşi să se căsătorească dacă nu sunt de acord cu doctrinele biblice majore? Explică.

2. Eşti o persoană care creşte în credință? Ce dovadă reflectă acest fapt?
3. Ce fel de caracter ai?
4. Sunteți de acord cu faptul că Scriptura are autoritate asupra vieților voastre astăzi? Sunteți de acord cu doctrinele majore ale Bibliei? Dacă nu, ce anume îi veți învăța pe copiii voştri?

   Biblia oferă instrucțiuni precise despre modul în care un soț trebuie să se comporte față de soția sa; despre modul în care o soție trebuie să se comporte față de soțul ei; despre modul în care părinții trebuie să se comporte față de copiii lor şi despre modul în care copiii trebuie să se comporte față de părinții lor (Efes. 5:21–6:4; Col. 3:17-21; 1 Petru 3:1-7). Biblia este Curtea Supremă—atât soțul cât şi soția trebuie să i se supună.

Fig. 2.10 Credincioşii care se gândesc la căsătorie ar trebui să discute multe subiecte din Biblie.

5. Ştiți ce învață Biblia despre căsnicie? (Un consilier ar trebui să ofere instruire.)
6. V-ați rugat în privința acestei decizii?
7. În ce biserică veți merge?
8. În ce mod vă veți implica în biserica locală?

Poate fi dificil să discerni viața spirituală a unei persoane. O persoană îşi poate ascunde cele mai adânci gânduri ale sale. Un mod prin care poți discerne sentimentele unei persoane este să-i urmăreşti acțiunile şi obiceiurile atunci când nu ştie că este privită.

Î 38 Bernice ne arată că poți învăța multe prin ________ ________.

Bernice n-a dat nimic la colectă. Dar, după biserică, ea a mers să-şi cumpere o cola. Fondurile strânse urmau a fi donate unei familii care-şi pierduse casa într-un incendiu. Această tânără s-a uitat printre lucrurile ei şi a donat familiei respective cea mai veche rochie de-a ei. Pentru pregătirea unei cine care urma să fie servită la biserică era nevoie de voluntari. Dar această tânără a venit după ce toată munca era aproape terminată. Dacă te gândeşti să te căsătoreşti cu Bernice, ce fel de îngrijorări crezi că ai putea avea?

C. Întrebări despre atitudinile pozitive

1. Este critică persoana respectivă?

Este atitudinea persoanei precum o zi însorită sau una furtunoasă? Unii oameni sunt furioşi faţă de alţii aproape tot timpul. Adeseori, ei îi critică pe alţii. Căsătorindu-te cu o astfel de persoană, atmosfera din căsnicie va fi una critică. De multe ori, o persoană critică este imposibil de mulţumit şi va cauza necazuri în familie. Persoana care critică pe alţii te va critica şi pe tine. Persoana mânioasă cu alţii va fi mânioasă şi împotriva ta. A trăi cu o persoană critică este ca şi cum ai trăi într-o cameră întunecoasă. Dumnezeu doreşte ca fiecare partener să-l încurajeze pe celălalt.

Î 39 De ce n-ar trebui să se căsătorească o persoană care se mânie uşor şi-i critică pe alţii?

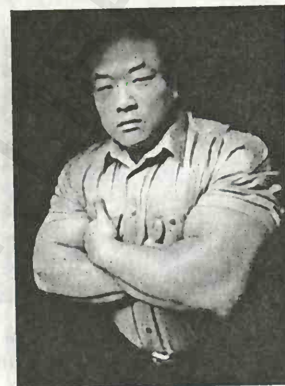

Fig. 2.11 Atitudinile sunt mai grăitoare decât vorbele!

2. Este persoana respectivă una fericită?

Adu-ţi aminte că nu poţi face fericit pe nimeni (inclusiv partenerul tău de viaţă). Fericirea este o stare pe care fiecare persoană o alege sau o respinge. Să nu crezi că vei schimba atitudinea unei persoane *după* căsnicie. Oamenii se împotrivesc schimbării. Găseşte o persoană care este *deja* acel tip de persoană cu care doreşti să te căsătoreşti. Găseşte pe cineva care să te încurajeze, să te inspire, să te asculte şi să-ţi spună adevărul cu dragoste.[8]

D. Întrebări despre relaţii

1. Cum se relaţionează persoana respectivă la alţii?

Putem învăţa multe lucruri dacă observăm modul în care o persoană se comportă cu părinţii, fraţii şi surorile, cu prietenii, ospătarii, copiii sau alţi oameni. Respectul (sau lipsa de respect a) unei persoane îşi va face simţită prezenţa odată cu căsătoria. Fii sigur că, dacă o persoană este nepoliticoasă, rea, rece sau critică înainte de căsătorie, ea va continua să fie aşa şi în timpul căsniciei.

2. Este bună comunicarea dintre voi? Sunteţi dispuşi să deveniţi un mai bun comunicator?

Comunicarea nu înseamnă doar vorbire, ci şi ascultare. Comunicarea înseamnă şi să încerci să înţelegi un alt punct de vedere sau o opinie diferită. O bună comunicare se caracterizează prin politeţe—multă bunătate şi diplomaţie - şi nu prin obrăznicie. Cuplul îşi poate îmbunătăţi comunicarea înainte de căsătorie şi o poate desăvârşi de-a lungul vieţii conjugale. Comunicarea este dificilă pentru mulţi bărbaţi, dar ei şi-o pot îmbunătăţi dacă se vor strădui. Femeilor, nu vă căsătoriţi cu cineva care este la fel de tăcut precum o statuie!

Fig. 2.12 Un bărbat poate învăţa să comunice mai bine dacă îşi dă silinţa!

E. Întrebări despre sănătatea emoţională

Scopul acestor întrebări este acela de a vedea dacă fiecare în parte are o imagine de sine sănătoasă sau o părere bună despre sine.

1. Ce-ţi place la tine? Ai dori să semeni cu altcineva? Explică.
2. Ce faci atunci când devii mânios? Aţi fost mânioşi unul împotriva celuilalt? Descrie modul în care aţi făcut faţă acelui conflict.
3. Ce părere ai despre împărtăşirea reciprocă a gândurilor şi sentimentelor?
4. Care sunt cele cinci motive pentru care doreşti să te căsătoreşti? (Nu trebuie să te căsătoreşti pentru a-ţi rezolva o problemă personală sau pentru a face cuiva pe plac. Astfel de motive ar trebui să-ţi dea de gândit.)
5. Cum faci faţă schimbării? (Abilitatea de a te schimba sau a te adapta este o trăsătură extrem de importantă într-o căsnicie.)[9]
6. Cum te porţi cu fraţii şi surorile tale?
7. Descrie-ţi relaţia cu părinţii. Încearcă unul sau ambii părinţi să te controleze? Explică.

Fig. 2.13 Unii oameni sunt dependenţi—înrobiţi de obiceiuri care-i afectează pe ei înşişi şi pe cei din jurul lor.

Î. 40 *Rezumă felul în care nevoile emoţionale ale Mariei i-au afectat căsnicia.*

8. Este persoana cu care doreşti să te căsătoreşti tristă după ce a făcut ceva greşit? Poate să treacă peste sentimentul de vină?
9. Eşti stabil în privinţa emoţiilor tale? Eşti foarte fericit într-o zi şi foarte trist în ziua următoare?
10. Există anumite dependenţe în viaţa ta? (Dependenţa este o formă de înrobire—orice comportament care-ţi afectează sănătatea, activitatea sau relaţiile, dar căruia nu-i pui capăt.)
11. Descrie modul în care iei decizii. Vorbeşte despre o decizie pe care ai luat-o în această săptămână. Vorbeşte despre o decizie importantă pe care ai luat-o. Cum ai decis? (Poate această persoană să facă faţă realităţii? Se gândeşte la consecinţe? Ascultă sfaturile altora? Este o persoană neînţeleaptă?)

Iată un exemplu legat de modul în care o sănătate emoţională precară poate afecta o căsnicie.

O tânără femeie, pe nume Maria, a păstrat tăcere asupra unui conflict lăuntric. Ea simţea că n-are nicio valoare. În copilărie, tatăl ei a ignorat-o. Mama ei a fost întotdeauna prea ocupată pentru a o asculta. Acum, Maria devenise o persoană adultă. Dar ea era foarte tăcută. Nimeni nu-i ceruse vreodată părerea. Şi n-avea destul curaj pentru a-şi susţine punctul de vedere. Ea nutrea o mare dorinţă să fie băgată în seamă.

Apoi, într-o zi, un tânăr a remarcat-o. Niciodată el nu uita s-o invite şi pe ea la întâlnirile grupului. El îi punea întrebări şi-i plăcea s-o asculte. Ea era foarte bucuroasă. El a făcut-o să se simtă importantă, deşteaptă şi drăguţă. Ea se aştepta ca el să petreacă totdeauna mult timp de vorbă cu ea. După ce s-au căsătorit, ea a crezut că toate problemele ei au dispărut.

Dar soţul ei trebuia să lucreze multe ore pe zi. Pe măsură ce discuţiile lor deveneau tot mai rare, vechile ei sentimente au început să iasă la iveală. Ea şi-a spus: „Poate că el n-ar trebui să lucreze atât de mult. Poate şi-a pierdut interesul faţă de mine. Nu mai sunt interesantă. Cred că n-am nicio valoare." Ea a început să devină tot mai tăcută şi mai tristă. N-avea destul curaj să stea de vorbă cu el. Îi era teamă că el va spune că este absurdă.

Într-o zi, soţul ei s-a întors acasă şi a găsit-o bolnavă, în pat. Era plin de îngrijorare, astfel că i-a făcut un ceai şi i l-a adus la pat. Stând lângă patul ei şi începând să vorbească unul cu altul, inima ei s-a umplut de speranţă. În ziua următoare l-a aşteptat în prag, nerăbdătoare să stea de vorbă cu el. Dar el era obosit, astfel că speranţa ei a fost spulberată. Un anumit lucru s-a schimbat însă. Atunci când soţia simţea nevoia disperată de a primi atenţie, ea se îmbolnăvea. De fiecare dată, soţul stătea lângă patul ei şi vorbea cu ea. Soţia a început să se îmbolnăvească tot mai des. Odată cu trecerea anilor, nici soţul şi nici soţia nu mai erau mulţumiţi unul de altul. El tânjea să aibă o soţie sănătoasă. Dar, din cauza depresiei ei, soţia primea doar compătimirea lui.

Î. 41 *Explică afirmaţia: Uneori, oamenii aduc cu sine un "bagaj" într-o căsnicie.*

Consilierii ar spune că Maria a adus în căsnicia ei un **bagaj* emoţional. *Bagajul* se referă la acele lucruri precum tradiţiile, valorile, amintirile şi aşteptările. În acest curs, vom identifica, din când în când, diferite tipuri de bagaje. Bagajul pe care-l aduc oamenii într-o căsnicie poate fi cultural, emoţional, mental sau spiritual.

F. Întrebări despre aşteptări: ce aştepţi să se întâmple în căsnicia ta

Î. 42 *Cum crezi că poate avea cineva aşteptări adecvate într-o căsnicie?*

E periculos să ai prea multe aşteptări într-o căsnicie. Îţi aduci aminte de ilustraţia de la începutul lecţiei în care un bărbat îşi căuta o soţie perfectă? Unii oameni îşi creează nişte concepţii cu privire la partenerul perfect, căsnicia perfectă şi dragostea perfectă. Ei îşi imaginează cât de perfecte vor fi toate lucrurile în căsnicia lor. Când se vor simţi atraşi de cineva, ei vor crede că au găsit perfecţiunea. Apoi, după ce se căsătoresc, ei vor fi dezamăgiţi. Vor simţi că au fost induşi în eroare. Sau că au făcut o greşeală îngrozitoare. Ei vor crede că partenerul „perfect" este în altă parte şi că, acum, sunt prinşi într-o capcană, fără a primi tot ce este mai bun. Sau doresc să divorţeze, astfel încât să poată căuta, din nou, căsnicia „perfectă".

Nu există oameni perfecţi şi, de aceea, nici căsnicii perfecte. Cuplurile căsătorite se vor confrunta cu mânie, durere şi singurătate. Ei vor descoperi anumite lucruri neplăcute

despre celălalt. Ei nu vor fi de acord cu privire la cel mai bun mod de a face anumite lucruri. Câteodată, fiecare partener va trebui să renunțe la metodele proprii și să descopere împreună un nou mod de a face anumite lucruri. Acest lucru e foarte dificil. Există zile bune și mai puțin bune. Dacă ambii partenerii vor învăța să se iubească, atunci ei vor avea parte de mai multe zile bune.

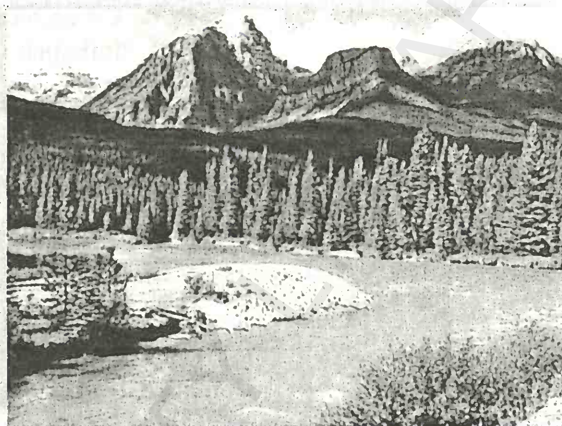

Fig. 2.14 Când se căsătoresc, două persoane sunt ca niște râuri care se unesc și dau naștere la un singur râu.

Recapitulează cele trei etape ale căsniciei din Capitolul 1. Când se căsătoresc, două persoane sunt ca niște râuri care se unesc și dau naștere la un singur râu. La început, râul format va fi învolburat, dar, pe parcurs, apele sale vor deveni mai calme.

1. Crezi că mariajul este un jurământ făcut până la moarte? În timpul consilierii premaritale, un cuplu a afirmat că dorește ca jurămintele maritale să cuprindă afirmația „La bine și la rău, în bogăție sau în sărăcie, până când nu ne vom mai iubi unul pe altul!" Ce este greșit la acest jurământ? „Până când nu ne vom mai iubi unul pe altul?" Dragostea este o decizie, iar, câteodată, emoțiile sunt absente (din mai multe motive). Dumnezeu dorește să înțelegem că trebuie să ne împlinim jurămintele față de partenerul nostru de viață indiferent de ceea ce simțim.
2. Care sunt motivele pentru care divorțează oamenii?
3. Cum arată un soț bun? Descrie-l.
4. Cum arată o soție bună? Descrie-o.
5. Cât timp credeți că veți petrece împreună?
6. Ce credeți că veți face împreună în timpul liber?
7. Vor exista perioade când fiecare dintre voi își va petrece singur timpul liber?
8. Care crezi că va fi standardul financiar al vieții voastre?
9. Ce fel de treburi te aștepți să facă soția ta?
10. Te aștepți ca și soția ta să aibă o slujbă?
11. Ce fel de statut social te aștepți să aibă soția ta?
12. Cum crezi că veți petrece sărbătorile?
13. Cum te aștepți să interacționezi cu familia partenerului tău de viață?
14. Cum va manifesta partenerul tău dragoste și respect față de tine?
15. Cum crezi că va fi aplicat pasajul din Efes. 5:22-33 în căsnicia voastră?
16. Cum te aștepți ca partnerul tău să-și exprime părerea de rău atunci când îți rănește sentimentele?
17. Cum va ști soțul tău/soția ta că ceva te deranjează?
18. Cât de mult te aștepți să vă împărtășiți gândurile și sentimentele?
19. Cum veți lua decizii despre viața în comun?
20. Unde veți locui?
21. (Alte întrebări pot fi adăugate pe această listă. Formulează întrebări noi pe măsură ce auzi răspunsurile.)

G. Întrebări despre sănătatea fizică

1. Ești o persoană sănătoasă?
2. Ai probleme de sănătate mai vechi?
3. Te-ai molipsit de boli cu transmitere sexuală? Ai făcut vreo analiză în acest sens?
4. Îți înțelegi propriul trup și funcțiile sexuale? (Explică dacă este necesar.)

5. Ce se va întâmpla dacă vreunul dintre voi va rămâne handicapat sau se va îmbolnăvi grav?

H. Întrebări despre copii

1. Câţi copii doriţi să aveţi?
2. Care sunt planurile voastre în ce priveşte planificarea naşterilor?
3. Socoteşti că atât fetiţele cât şi băieţii sunt la fel de preţioşi?
4. Cât de repede după căsătorie vă doriţi copii?
5. Aveţi deja copii? (Dacă da, vor locui împreună cu voi? Ce cred ei despre această căsnicie? Cum îi pregătiţi pentru această căsnicie?)
6. Cine-i va disciplina pe copii după căsătorie? Cum te aştepţi ca partenerul tău de viaţă să se poarte cu copiii?
7. Care este modul potrivit de a disciplina copiii? Cum te-au disciplinat părinţii tăi?
8. Descrie tipul de relaţie pe care ai dori să-l aibă partenerul tău faţă de copiii tăi.
9. Ce fel de biserică doreşti să frecventeze copiii tăi?
10. Ce fel de educaţie îţi doreşti pentru copiii tăi?
11. Cum doreşti să fie relaţiile dintre copiii tăi şi restul familiei?
12. Ce se întâmplă dacă nu puteţi avea copii?

I. Întrebări despre aspectele sexuale

1. Încearcă persoana să te ispitească şi să-şi satisfacă dorinţele sexuale?

   În 1 Petru 2:11 suntem avertizaţi: *„Preaiubiţilor, vă sfătuiesc ca pe nişte străini şi călători, să vă feriţi de poftele firii pământeşti care se războiesc cu sufletul."* Dorinţele sexuale se pot război cu minţile şi sentimentele noastre, precum şi cu voia noastră. Ele pot face ca persoana să devină slabă şi instabilă. Nu te întâlni şi nici nu te căsători cu o persoană care nu se poate înfrâna. Dacă persoana nu se poate înfrâna înainte de căsătorie, nu te aştepta la o schimbare radicală după căsătorie. Caracterul său va rămâne la fel.
2. Ce aşteptări ai în privinţa vieţii tale sexuale? Ai primit educaţie în privinţa problemelor sexuale? (Dacă oamenii spun „da", oferă-le materiale bune de citit. Apoi, întreabă-i despre ce-au citit. O întrebare bună ar fi: „Ce părere ai despre ________?")
3. Cum ţi-ai propus să rămâi neprihănit până la căsătorie? Ai urmat acest plan?

   Relaţiile sexuale înainte de căsătorie vor întuneca judecata unei persoane, vor produce vină şi îngrijorare şi vor afecta negativ viaţa spirituală a acelei persoane.
4. Ai avut până acum o experienţă sexuală cu cineva? (Dacă răspunsul este da, atunci trebuie să insişti asupra acestui subiect. Cu cât timp în urmă? Ce crede cealaltă persoană despre acest lucru? Ajută cuplul respectiv să-şi dezvolte un plan, care-i va ajuta să se simtă în siguranţă în ce priveşte credincioşia reciprocă.)
5. Deţii (sau foloseşti) materiale sau obiecte legate de pornografie? (Aceasta va afecta atitudinile sexuale sănătoase.)
6. Ai fost vreodată abuzat din punct de vedere sexual? (Dacă da, această persoană va avea nevoie, probabil, de mai multă consiliere pentru a avea o relaţie sexuală sănătoasă în căsnicie. Asigură-te că vor primi materiale suplimentare de citit.) Ce efect crezi că va avea acest fapt asupra vieţii voastre sexuale?
7. A fost vreunul dintre voi circumcis? Ce probleme va cauza acest fapt în căsnicia voastră? (Încurajează-i să caute ajutor specializat pentru rezolvarea problemelor.)

8. Credeți că singurul scop al relației sexuale este acela de a avea copii? E bine ca în căsnicie relațiile sexuale să aibă și o tentă distractivă?

J. Întrebări despre valori comune şi despre deosebiri

Pentru cupluri, valorile comune şi armonia sunt precum banii economisiți de ei. Însă deosebirile pot fi asemenea datoriilor pe care le au. Dacă au economisit mult şi datorează puțin, atunci ei sunt în siguranță. Astfel, când apar probleme, ei se pot folosi de banii economisiți. Dar, dacă ei au puțini bani şi o datorie mare, perioadele dificile îi pot afecta. De asemenea, dacă vor fi de acord asupra majorității aspectelor, le va fi mai uşor să găsească o soluție în domenii în care nu sunt de acord. Dar, dacă ei nu sunt de acord în multe privințe, căsnicia lor va fi ca un vapor aflat tot timpul pe o mare furtunoasă. De aceea, e important să-ți alegi un partener care-ți împărtăşeşte valorile cele mai importante.[10]

Acomodarea la deosebiri poate fi extrem de dificilă. Multe cupluri nu pot face față tensiunii şi solicitărilor—devenind nefericite. Dar cuplurile care au multe lucruri în comun, își pot folosi energia pentru a atinge obiectivele comune. Acesta e unul dintre motivele pentru care trebuie să fii atent la diferența de vârstă în căsnicie. Cu cât diferența este mai mare, cu atât cei doi vor avea mai puține lucruri în comun.

Întrebările următoare te vor ajuta să discerni domenii în care sunteți de acord sau nu. De asemenea, întrebările te pot ajuta să te pregăteşti să-ți adaptezi obiceiurile şi aşteptările. Asta te va ajuta să previi unele probleme care pot apărea în viitor în căsnicia voastră. Dacă nu eşti de acord cu o persoană în multe domenii, va trebui probabil să-ți cauți un alt partener de viață. Nu ignora deosebirile care pot afecta viața de zi cu zi. De exemplu, un partener de viață care vorbeşte prea mult poate distruge fericirea unui partener căruia îi place pacea şi liniştea.

1. Ce vârstă aveți?
2. Unde ați crescut?
3. Care este mediul din care proveniți (etnie, trib etc.)?
4. Mai sunt în viață ambii părinți?
5. Ați fost crescuți de ambii părinți?
6. Care sunt părerile voastre politice?
7. Care este experiența religioasă a familiei voastre?
8. Care este experiența socială şi financiară a familiei tale?
9. Care este nivelul tău de educație? Care sunt planurile tale de viitor în privința educației?
10. Cât de curată trebuie să fie casa? Ce părere ai despre igiena personală?
11. Ce fel de mâncare îți place cel mai mult?
12. Îți place să-ți asumi riscuri sau să fii prudent?
13. Planifici lucrurile în avans sau îți place să le faci spontan?
14. Ai vrea să fii în preajma multor oameni sau să stai acasă?
15. Eşti o fire tăcută sau îți place să vorbeşti mult?
16. Îți împărtăşeşti sentimentele cu uşurință sau eşti foarte rezervat?
17. Cum descrii succesul? Cât de important este pentru tine?
18. Cât de importante sunt opiniile altora?
19. Care este lucrul cel mai important într-o prietenie?
20. Care sunt trei lucruri care te interesează cel mai mult?
21. Dacă ai putea avea orice tip de slujbă, ce-ai alege? Te-ndrepți în acea direcție?
22. (Această listă poate fi mai cuprinzătoare. Cu cât cei doi au mai multe lucruri în comun, cu atât căsnicia lor va fi mai bună.)

K. Întrebări despre venituri

1. Eşti un om care lucrează din greu?
2. Ai datorii?
3. Ai un loc de muncă?
4. Practici stăpânirea de sine când mergi la cumpărături? Sau cumperi lucruri de care n-ai nevoie?
5. Ce-ai economisit pentru a aduce în căsnicia ta?
6. Ai un buget?
7. Prin ce mijloace câştigi bani? Cât câştigi?
8. Cum vei lua decizii în privinţa banilor?
9. Ce părere ai despre împrumuturi şi datorii?
10. Care sunt obiectivele tale financiare?
11. Cât de importante sunt lucrurile materiale pentru tine?
12. Cum ai descrie o persoană generoasă? Eşti o persoană generoasă?
13. Practici zeciuiala? Te-ai angajat vreodată să contribui financiar la lucrarea misionară?
14. Ar trebui ca soţul şi soţia să folosească în comun banii şi avuţiile lor? Trebuie ca numele amândurora să apară pe documentele proprietăţilor lor?
15. Cine va administra banii familiei? De ce? Veţi şti amândoi despre situaţia financiară a familiei?
16. Ai vreo dependenţă de jocurile de noroc? Îţi investeşti banii când vine vorba despre un risc mare?

L. Întrebări despre maturitate

Dovada cea mai bună a modului în care oamenii vor acţiona în viitor este felul în care ei acţionează acum. Pune aceste întrebări şi răspunde la ele pentru a determina nivelul de maturitate.

Comportamente ale unei persoane imature	Comportamente ale unei persoane mature
Mă simt adesea inferior şi nesigur pe mine?	Îmi pot accepta slăbiciunile fără a mă simţi inferior?
Sunt incapabil să observ punctul de vedere al altcuiva?	Mă pot înţelege cu tot felul de oameni?
Visez la anumite lucruri dar nu fac nimic ca visurile mele să devină realitate?	Pot să văd realitatea şi să-i fac faţă?
Îmi schimb părerile şi modul de a acţiona în funcţie de persoanele care se află în preajma mea?	Sunt sincer cu mine însumi? Sunt gata să-mi împărtăşesc gândurile şi sentimentele?
Mă preocupă doar faptul de a fi înţeles? Mă concentrez pe propria persoană?	Îi ascult pe cei din jurul meu şi încerc să-i înţeleg? Sunt sensibil faţă de alţii? Mă gândesc la consecinţele faptelor mele asupra altora?
Mă consider o victimă? Dau vina pe alţii? Sunt acţiunile mele bazate, mai degrabă, pe sentimente decât pe un plan?	Pot învăţa din experienţele bune şi rele? Îmi văd propriile greşeli? Mă gândesc la consecinţe înainte de a acţiona?
Mă comport tiranic faţă de alţii dacă mi se dă autoritate?	Sunt o persoană bună cu toată lumea? Le arăt altora respect şi preţuire?
Sunt o persoană pe care nu se poate baza?	Se pot baza alţii pe mine? Îmi respect promisiunile?
Mă răzvrătesc împotriva autorităţii? Nu accept disciplinarea?	Mă supun autorităţii?
Renunţ cu uşurinţă? Sunt un om care nu ştie să piardă?	Sunt ferm, credincios şi perseverent? Sunt o persoană consecventă?
Caut să-i manipulez pe alţii? Sunt o persoană geloasă?	Arăt şi accept dragoste?

Fig. 2.15 Întrebări pentru a discerne dacă o persoană este imatură sau matură.

Concluzie

Alegerea unui partener de viaţă este una din cele mai serioase decizii pe care le va lua o persoană. Această alegere poate avea ca urmare fericirea sau tristeţea, un cămin evlavios sau unul lumesc, o familie puternică sau una dezbinată. Persoana cu care alegi să te căsătoreşti poate face diferenţa între prosperitate şi sărăcie—între demnitate şi ruşine. Rezervă-ţi timp pentru a-ţi pune aceste 100 de întrebări şi a răspunde la ele înainte de a te căsători. Dumnezeu va folosi aceste întrebări pentru a te ajuta să fii persoana potrivită—şi să găseşti persoana potrivită cu care să te căsătoreşti.

Rezumatul capitolului

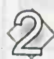
Moduri prin care să-ți alegi partenerul de viață

Scop A: *Rezumă deosebirile dintre dragostea biblică şi dragostea carnală.*

1 Corinteni 13 descrie dragostea biblică, ce reprezintă mai mult o decizie decât un sentiment (Reciteşte Fig. 2.2 şi 2.3)

Scop B: *Analizează punctele tari şi cele slabe ale celor trei metode prin care să-ți alegi un partener de viață.*

Întâlnirile, curtarea şi logodnele aranjate pot duce la căsnicii reuşite. Reciteşte Fig. 2.4, 2.5 şi 2.6 pentru a vedea punctele tari şi punctele slabe ale fiecărei metode.

Moduri prin care să te pregăteşti pentru un partener de viață

Scop A: *Explică rolurile prieteniei şi scopul pregătirii pentru un partener de viață.*

Orice om are nevoie de prieteni pentru a preveni singurătatea şi a se dezvolta din punct de vedere social. Viața unei persoane necăsătorite va fi sterilă fără prieteni.

Dumnezeu doreşte ca toate persoanele necăsătorite să împlinească scopurile Sale. O viață cu scop face ca persoana să se simtă valoroasă, satisfăcută şi împlinită—şi mult mai atrăgătoare pentru alții.

Scop B: *Rezumă cinci motive pentru care să rămâi neprihănit în vederea pregătirii pentru un partener de viață.*

Dumnezeu ne porunceşte să ne păstrăm puritatea sexuală. Aceasta ne protejează de bolile cu transmitere sexuală. Ea protejează sănătatea taților, a mamelor şi a copiilor. Puritatea sexuală protejează emoțiile şi duce la încredere şi siguranță.

Scop C: *Descrie şase motive pentru care să trăieşti în puritate sexuală ca să te pregăteşti pentru un partener de căsnicie.*

Nu lăsa ca lumea să-ți impună tiparele ei. Satisface-ți dorința sexuală în modul aprobat de Dumnezeu. Schimbă-ți modul de a gândi. Foloseşte-ți energia în moduri productive. Umblă în Duhul şi, astfel, nu vei împlini poftele firii pământeşti. Acceptă harul pentru trecutul tău şi continuă să trăieşti în sfințenie.

Întrebări pe care să ți le pui înainte de alegerea unui partener de viață

Scop: *Întreabă şi răspunde la fiecare întrebare din cele douăsprezece subiecte referitoare la alegerea unui partener de viață.*

Cele douăsprezece subiecte sunt: considerente generale, viață spirituală, atitudini pozitive, relații, sănătate emoțională, aşteptări, sănătate fizică, copiii, relații sexuale, valori comune, venituri şi maturitate. Reciteşte întrebările din fiecare domeniu.

 Evaluare personală: Încercuieşte litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmație sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns.

1. Care dintre afirmații este ADEVĂRATĂ cu privire la dragostea romantică?
a) Aceasta nu-i de dorit într-o căsnicie.
b) Aceasta este de ajuns într-o căsnicie.
c) Aceasta se bazează mai mult pe Biblie.
d) Aceasta se bazează mai mult pe concepția lumii.

2. Păcatele sexuale se petrec cel mai des în:
a) relațiile din timpul întâlnirilor.
b) relațiile din timpul curtării.
c) relațiile aranjate.
d) relațiile din cadrul căsniciei.

3. Faptul de a trăi împreună pentru a vedea dacă partenerii sunt potriviți pentru căsătorie descrie:
a) relațiile din timpul întâlnirii.
b) relațiile din timpul curtării.
c) relațiile aranjate.
d) relațiile de prietenie.

4. Un exemplu de căsătorie aranjată este cel dintre:
a) Acuila şi Priscila.
b) Anania şi Safira.
c) Amnon şi Tamar.
d) Isaac şi Rebeca.

5. Un exemplul biblic de a-ți face mulți prieteni este:
a) Toma.
b) Irod.
c) Pavel.
d) Petru.

6. O trăsătură evlavioasă care-i atrage pe alții spre o relație este:
a) frumusețea naturală.
b) educația superioară.
c) credința în Dumnezeu.
d) împlinirea unui scop.

7. Care este cel mai mare dar pe care-l poți face partenerului de viață?
a) Mulți copii
b) O mare bogăție
c) Puritatea sexuală
d) Multă înțelepciune

8. Care este „secretul" păstrării purității sexuale?
a) Evitarea întâlnirilor
b) Umblarea în Duhul
c) Alegerea curtării
d) Înțelegerea faptului că relația sexuală este păcătoasă.

9. Unul dintre motivele pentru care am studiat cele 100 de întrebări este:
a) un articol pentru un ziar.
b) consilierea premaritală.
c) un mijloc de evanghelizare.
d) un curs pentru cuplurile căsătorite.

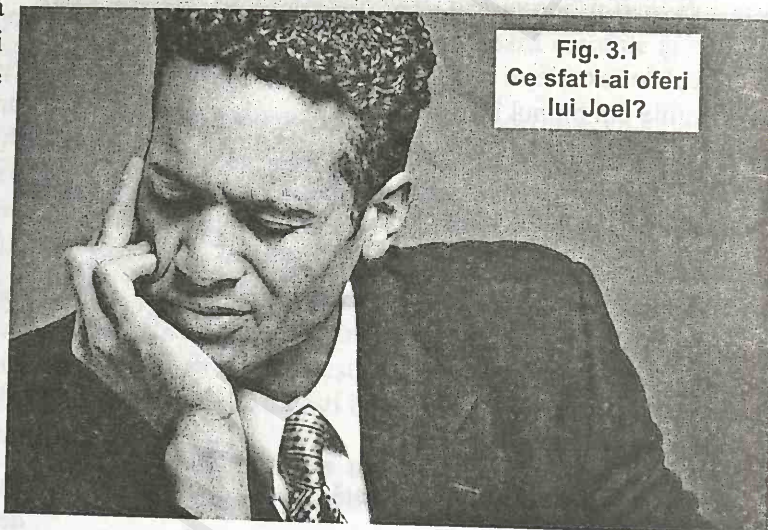
10. Un factor cheie în găsirea partenerului de viață potrivit ar fi:
a) valorile comune.
b) educația similară.
c) binecuvântările financiare.
d) aşteptările diferite.

Capitolul 3:

Cum să planifici logodna şi nunta

Introducere

Obiceiurile de logodnă şi de nuntă diferă de la o cultură la alta. Unii credincioşi preferă obiceiurile preluate de la familiile lor. Dar toţi credincioşii trebuie să ţină cont de ceea ce Dumnezeu spune familiei Sale. Noi trebuie să analizăm toate obiceiurile pentru a vedea dacă sunt pe placul Tatălui nostru ceresc.

Fig. 3.1 Ce sfat i-ai oferi lui Joel?

Î 1 *Ce sfat i-ai oferi lui Joel?*

Joel nu ştia ce să facă. În locul unde a copilărit, potrivit tradiţiei familiei sale, mirele trebuia să cumpere bere pentru tatăl său şi prietenii lui. La alte nunţi, el şi-a văzut tatăl şi pe mulţi alţii, îmbătându-se în timpul petrecerii. Acest obicei a fost ţinut din generaţie în generaţie. Joel ştia că Biblia spune că trebuie să-ţi cinsteşti tatăl şi mama. Aşa că el a dorit să arate respect faţă de obiceiurile locale. Totuşi, el ştia că nu este bine să te îmbeţi şi nici nu simţea că e corect să-şi folosească banii pentru a le cumpăra bere ca să se îmbete. Mulţi dintre cei veniţi la nuntă s-au aşteptat să bea câtă bere doreau. Dacă Joel n-ar fi cumpărat bere, tatăl său s-ar fi supărat pe el. Şi chiar dacă Joel n-ar fi fost de acord, tatăl şi-ar fi cumpărat singur berea. Ştii acum care este problema. Ce sfat i-ai oferi lui Joel?

Lecţii:

1 **Obiceiurile locale—Un timp de evaluare ţinând cont de principiile biblice**

Scop: *Explică cinci principii de evaluare a obiceiurilor locale.*

2 **Perioada de logodnă—Un timp de pregătire, maturizare şi castitate**

Scop A: *Descrie aspectele de care trebuie să ţii cont atunci când alegi pe cineva care să te ajute la pregătirea nunţii şi alegerea datei nunţii.*

Scop B: *Explică modul prin care să te pregăteşti pentru aspectele legale şi financiare ale căsătoriei, inclusiv pregătirea noului cămin.*

Scop C: *Rezumă ceea ce un cuplu trebuie să înveţe unul despre celălalt, despre relaţiile sexuale, perioada sarcinii şi puritatea sexuală.*

3 **Celebrarea nunţii—Planificarea cu cumpătare**

Scop A: *Discută despre echilibrul dintre a fi generos şi cumpătat în ce priveşte cheltuielile din timpul nunţii.*

Scop B: *Explică echilibrul dintre a mulţumi noul cuplu şi a-i mulţumi pe participanţii la nuntă.*

Cuvinte-cheie

coordonator
logodnă

obicei
planificare familială

preţul miresei
zestre

Obiceiurile locale—Un timp de evaluare ținând cont de principiile biblice

Scop: *Explică cinci principii de evaluare a obiceiurilor locale.*

Când familiile fac un anumit lucru timp de mai mulți ani, acesta este acceptat de către societate. De obicei, ne este dificil să ne schimbăm obiceiurile. Nu este treaba vizitatorilor şi străinilor să evalueze obiceiurile altora. Mai degrabă, credincioşii din fiecare regiune ar trebui să cerceteze Scripturile. Liderii maturi, în lumina Cuvântului lui Dumnezeu, trebuie să decidă dacă obiceiurile locale sunt în contradicție cu ceea ce învață Biblia. Apostolul Pavel oferă câteva principii pentru a-i ajuta pe toți credincioşii să-şi evalueze obiceiurile.

A. Principiu: Credincioşii trebuie să respecte mai degrabă Biblia decât obiceiurile.

De exemplu, în unele țări, obiceiurile învață că un bărbat şi o femeie pot avea relații sexuale înainte de căsătorie. Dar Biblia ne învață că acest lucru este greşit. Deci toți credincioşii ar trebui să asculte de Biblie şi să se abțină de la relații sexuale în perioada de logodnă.

Să luăm un alt obicei. Biblia ne învață să fugim de poftele firii pământeşti. Dar, în unele țări, prietenii organizează o petrecere a burlacilor, în care viitorul mire să privească nişte dansatoare—care încearcă să-l ispitească şi să-l seducă. Unele femei au început să copieze acest obicei. Ele organizează o petrecere similară pentru viitoarea mireasă. Acolo, femeile invitate urmăresc un dansator care se dezbracă în timp ce dansează. Credincioşii n-ar trebui să organizeze petreceri care să satisfacă poftele firii pământeşti.

Niciun creştin nu trebuie să participe la ceremonii care au de-a face cu demonii. Pavel ne-a învățat că este greşit să oferim hrană idolilor. De ce? Deoarece, dincolo de idoli, există demoni (1 Cor.10:18-22). Aşadar, nunta unui credincios nu trebuie să includă nicio ofrandă adusă idolilor. De asemenea, nunta unui credincios nu trebuie să aibă de-a face cu duhurile celor care au murit. De exemplu, o întâlnire în care să comunici cu rudele moarte este ceva greşit. Biblia interzice oamenilor lui Dumnezeu să aibă vreun contact cu cei morți (Deut. 18:9-13). Demonii îi înşală pe cei care caută sfatul celor morți.

Î2 ⚒ În Matei 15, ce obicei practicat de Farisei contrazicea Biblia? Care a fost urmarea?

Niciun credincios nu trebuie să practice circumcizia în scop religios. În Vechiul Testament, circumcizia bărbaților era un semn al legământului pe care Dumnezeu îl făcuse cu Israelul. Dar în Noul Testament accentul este pus pe tăierea împrejur a inimii, şi nu a cărnii (Rom. 2:28-29; Gal. 5:1-2, 6; 6:15). Sub noul legământ, circumcizia n-are nicio valoare religioasă. Doctorii au descoperit că este sănătos ca bărbații să fie circumcişi. Bărbații circumcişi au o viață sexuală mai bună şi mai curată. Dar nici Biblia şi nici ştiința medicală nu ne învață că femeile trebuie circumcise vreodată. Unele persoane practică circumcizia la femei. Aceasta face ca femeia să se bucure de relația sexuală mai puțin decât a intenționat Dumnezeu. De asemenea, aceasta face ca bărbații să sufere pentru că bucuria şi dorințele sexuale ale soțiilor lor nu se potrivesc cu dorințele lor. Femeia care a fost circumcisă nu se poate bucura pe deplin de plăcerea experienței sexuale pe care Dumnezeu a intenționat-o. Astfel că circumcizia la femei distruge planul lui Dumnezeu pentru bărbați şi femei.

Î3 ⚒ De ce o femeie care a fost circumcisă nu se bucură de relația sexuală cu soțul ei?

Într-o anumită localitate, liderul unei biserici s-a confruntat cu o problemă. Fiica sa se apropia de vârsta potrivită pentru căsătorie. Obiceiul tribului său era ca tânăra femeie să fie circumcisă. Dar, pe măsură ce studia Biblia, el a văzut că circumcizia era destinată bărbaților şi niciodată femeilor. Şi a observat că circumcizia cărnii a avut

Î4 ⚒ Ce-ar trebui să facă liderii dacă obiceiurile locale contrazic Biblia?

valoare religioasă în Vechiul Legământ, dar în Noul Legământ nu mai avea. Presiunea exercitată de oameni devenea din ce în ce mai mare. Dar liderul a decis să respecte Biblia şi nu obiceiurile locale. El a refuzat ca fiica lui să fie circumcisă. Tribul pe care-l slujea a ales să-l urmeze în această privinţă, deoarece era liderul lor. El i-a călăuzit în lumina Scripturilor. Astăzi, toţi tinerii - bărbaţi şi femei deopotrivă - îi sunt recunoscători! De ce crezi?

Î 5 *Ce sfat i-ai dat lui Dominic? Explică.*

În altă parte a lumii, Dominic s-a confruntat cu o decizie dificilă. Se obişnuia ca mama-soacră să aleagă numele noului născut. Ea a făcut acest lucru, căutând sfatul strămoşilor—al duhurilor celor morţi. Ea trebuia să ţină de capătul de sus al unui băţ, în timp ce celălalt capăt atingea pământul. Apoi femeia rostea numele unei rude moarte. Ea îşi lua mâna de pe băţ pentru a vedea dacă acesta va cădea sau nu. Băţul cădea în repetate rânduri. Însă, după mai multe ore—poate, chiar zile—băţul stătea ridicat atunci când numele vreunui strămoş era rostit. Oamenii din acel loc credeau că duhul persoanei moarte făcea ca băţul să rămână în picioare. Astfel, ei puneau bebeluşului numele acelui strămoş mort. Crezi tu că duhurile celor morţi pot afecta vieţile oamenilor de astăzi (Evrei 9:27; Luca 16:19-31)? Ce fel de putere crezi că făcea ca acel băţ să stea ridicat fără a fi ţinut?

B. Principiu: Respectă obiceiurile locale ce nu sunt în contradicţie cu Biblia.

Î 6 *Enumeră câteva obiceiuri din zona ta pe care biserica le-ar putea folosi în relaţia sa cu necredincioşii.*

Mulţi credincioşi respectă obiceiurile legate de Crăciun, zile de naştere şi alte zile speciale. Păcătoşilor le este dificil să asculte de Evanghelie dacă biserica se împotriveşte tuturor obiceiurilor locale. În 1 Corinteni 9:19-23, Pavel descrie modul în care a practicat obiceiurile multor popoare. El ştia că acest lucru îi va face pe oameni să asculte de Evanghelie.

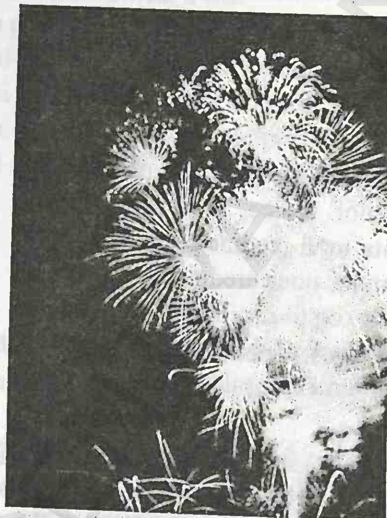

Fig. 3.2 În unele culturi, oamenii folosesc focuri de artificii pentru a celebra anumite sărbători.

Într-un oraş nu se sărbătorea oficial eliberarea ţării. Exista o zi naţională – dar fiecare familie o sărbătorea în felul său. O biserică locală a decis să organizeze o petrecere la care puteau participa toţi locuitorii oraşului. Credincioşii au pregătit mai multe feluri de mâncare şi le-au vândut la un preţ redus. Liderii au organizat jocuri pentru copii şi programe muzicale de tot felul. Cineva a fost invitat să-şi spună mărturia, făcând astfel o legătură între credinţa sa în Dumnezeu şi libertate. Păstorul a făcut apoi o invitaţie şi mulţi au venit în faţă pentru a-L primi pe Isus Hristos ca Mântuitor. La sfârşitul zilei, au fost nişte focuri de *artificii minunate, în timp ce corul cânta despre eliberare. Mii de necredincioşi din oraş au venit la acea sărbătoare. Ei s-au bucurat de mâncare, de părtăşie şi de muzică. Mulţi s-au apropiat de biserică. Evenimentul s-a bucurat de un succes aşa de mare încât l-au planificat în fiecare an. Ca urmare, mulţi oameni au început să frecventeze Biserica *James River Assembly of God* din Springfield, Missouri.

Î 7 *Ce sfat ai da familiei Prasad?*

*Diwali este un festival anual în India. În India de Sud, acest festival celebrează victoria zeului hindus Shiva asupra zeului rău Narakhasura. În India de Nord, Diwali este ziua în care se sărbătoreşte încoronarea împăratului Rama după războiul împotriva lui Ravana, împăratul demon din Lanka. Fiecare familie aprinde nişte lumânărele în vase de lut. Ei le aşează în jurul casei. Aceste luminiţe se zăresc în orice sat. De asemenea, oamenii presară iarbă nouă pe acoperişurile caselor lor şi-şi cumpără haine noi pentru a sărbători acest festival. Pentru cei din India, aceasta e o perioadă specială a anului. Dar pentru unii credincioşi poate fi un timp în care se simt singuri.

Familia Prasad trăieşte într-un sătuc. Vecinii lor nu sunt credincioşi. Prietenii şi rudele i-au respins. În timpul sărbătorii Diwali, casa lor este singura casă neluminată din sat. În jurul celorlalte case sunt multe lumânări aprinse. Poate celebra această familie în vreun fel sărbătoarea respectivă? Creştinii europeni au găsit o cale prin care să celebreze festivalul păgân al iernii. Aceşti credincioşi au schimbat semnificaţia simbolurilor păgâne. Ei au adoptat bradul pe care-l foloseau păgânii la sărbătoarea lor. Au pus în pom lumânări, aşa cum făceau şi păgânii. Dar când credincioşii priveau acel pom, ei celebrau naşterea lui Hristos. Ar putea familia Prasad să pună lămpi în jurul casei lor şi să se închine lui Isus în timpul festivalului Diwali? Sau acest fapt ar fi o mărturie negativă pentru ceilalţi? Ar putea acele lămpi să aibă o legătură cu vechiul mod de a celebra sărbătorile hinduse sau ar putea fi o punte pentru a-i câştiga la Hristos pe vecinii lor pierduţi?[1]

Un păstor pe nume Filip se ruga pentru a şti ce să facă în privinţa unei situaţii. Lângă biserica sa, se aduna o familie. Unul dintre copii murise, iar obiceiul local al multor familii era să se adune pentru înmormântare. Filip ştia că ei vor mânca împreună, vor plânge împreună şi vor căuta să se mângâie unul pe altul pentru pierderea suferită. El a simţit că Duhul Sfânt îl îndeamnă să vorbească acestei familii despre Hristos. Dar, în trecut, biserica lui slujise doar credincioşilor care mureau. Credincioşii nu participau la nicio înmormântare din afara bisericii. De ce? Pentru că ei nu doreau să ofere o speranţă falsă necredincioşilor. Totuşi, inima lui Filip a fost mişcată de compasiune. După multă rugăciune şi sfătuire cu diaconii săi, ei au pus la cale un plan. Biserica a pregătit nişte mâncare pentru familia respectivă. Păstorul a dus mâncarea familiei respective şi le-a spus că atât el cât şi credincioşii din biserica lui sunt întristaţi de moartea copilului lor. El a mai spus că, deoarece familia nu frecventa biserica, nu l-a putut cunoaşte pe băiatul care murise. Tot ce mai puteau face acum era să încredinţeze acel copil în mâinile lui Dumnezeu. Apoi, Filip a întrebat dacă putea rosti o rugăciune pentru membrii familiei. Ei au fost de acord, astfel că el s-a rugat ca Dumnezeu să-i mângâie şi ca fiecare să se pregătească să-L întâlnească pe Dumnezeu când vor muri. Înainte de a pleca, Filip i-a invitat să participe la slujba de duminică. Prin mâncare şi rugăciune, Dumnezeu a atins inimile multor membri ai familiei respective. În duminica următoare, câţiva dintre ei au venit la biserica lui Filip şi L-au primit pe Isus ca Mântuitor. Filip s-a bucurat că a găsit o cale de a respecta un obicei local.

Î 8 A luat Filip o decizie bună?

C. Principiu: Fiecare credincios ar trebuie să-şi onoreze conştiinţa (Rom. 14:14).

Niciun credincios n-ar trebui să respecte un obicei despre care ştie că este greşit (Rom.14:14, 23). Unii creştini pot practica un obicei având conştiinţa curată. Dar un alt creştin ar putea să se simtă vinovat practicând acelaşi obicei. Dacă apar sentimente de vină, evită acel obicei.

NICIUN CREDINCIOS N-AR TREBUI SĂ RESPECTE UN OBICEI DESPRE CARE ŞTIE CĂ ESTE GREŞIT.

Î 9 Sunt toţi creştinii de acord cu privire la care dintre obiceiuri sunt bune? Explică.

Un obicei al nunţii în unele culturi este ca fiecare bărbat prezent să sărute mireasa aşa cum un frate ar săruta un bărbat pe obraz. De regulă, mulţi credincioşi din biserică sărută mireasa pe obraz fără a simţi vreo vină. Dar un bărbat era stânjenit de această tradiţie. De fiecare dată când săruta mireasa pe obraz, el se întreba cum ar fi fost să-i sărute buzele. Aşa că el a încetat să mai practice acest obicei care-i tulbura conştiinţa. În schimb, el a dat mâna cu ea şi i-a zâmbit.

D. Principiu: Evită obiceiurile care-i fac pe alţi credincioşi să se poticnească (Rom. 14:15-21).

E posibil să fii în stare să practici un obicei cu conştiinţa curată. Dar dacă practicarea obiceiului respectiv afectează credinţa altuia, trebuie să încetezi să mai faci acel lucru (Rom. 14:21).

Î 10 Ce-ar trebui să facă creştinii pentru a-l ajuta pe Karome?

Un grup de tineri credincioşi a făcut cumpărături pentru nunta unui prieten. Ei s-au oprit la un magazin unde se vindeau multe fructe delicioase. Dar Karome, cel mai tânăr dintre ei, a spus: „Proprietarul acestui magazin şi-a dedicat afacerea unui dumnezeu fals". Un altul i-a replicat: „Familia mea cumpără întotdeauna fructe de aici. Acesta este singurul loc de unde poţi cumpăra fructele tradiţionale pe care prietenul nostru le doreşte pentru nuntă. Fructele sunt foarte gustoase. Noi ne încredem în Dumnezeul adevărat, aşa că nu trebuie să ne îngrijorăm de dumnezeii falşi." Tânărul a intrat în magazin pentru a discuta cu proprietarul. Dar Karome a rămas afară, refuzând să intre. Ce-ar trebui să facă ceilalţi?

E. Principiu: Nu judeca alţi credincioşi pentru obiceiurile pe care se simt liberi să le practice (Rom. 14:13).

Un credincios n-ar trebui să judece alt credincios pentru practicarea sau refuzarea practicării anumitor obiceiuri. Credincioşii pot să nu fie de acord cu privire la aceste lucruri, dacă fiecare dintre ei încearcă să asculte de Scriptură. Dar ei nu trebuie să-i judece pe cei cu care nu sunt de acord (Rom. 14:13-23).

Tradiţia pomului de Crăciun provine dintr-o străveche religie păgână. Unii credincioşi refuză să aibă un pom de Crăciun în casele lor. Alţii, însă, aduc pomul în casă şi pun o stea în vârful lui. Aceasta le aminteşte de steaua care i-a călăuzit pe magi spre Betleem. Putem spune care dintre aceşti credincioşi Îl iubeşte mai mult pe Dumnezeu?

Concluzie

Există multe tradiţii legate de logodne şi nunţi. Oamenilor le plac tradiţiile – ele ne ajută să ne relaţionăm cu alţii. Tradiţiile ne ajută să-i cinstim pe strămoşii noştri. Ele ne ajută să ne stabilim identitatea. Dar unele tradiţii constituie o problemă. Noi dorim să respectăm obiceiurile, dar vrem să-L cinstim şi pe Hristos. Noi trebuie să renunţăm sau să schimbăm acele tradiţii care nu-L onorează pe Dumnezeu. Dar putem păstra tradiţiile care nu contrazic Scriptura sau conştiinţa. Avem nevoie de înţelepciune de la Dumnezeu. Principiile lui Pavel ne vor ajuta să luăm decizii înţelepte în aceste privinţe.

Î 11 Ce sfat i-ai da Sheilei?

La o nuntă dintr-un oraş, Sheila a dorit să-şi împletească părul într-un mod special. Unii dintre membrii familiei ei proveneau dintr-un sat. Ea ştia că ei considerau împletirea părului şi purtarea bijuterilor ca fiind ceva greşit. Credincioşii din satul respectiv îşi bazau credinţa pe versetul din 1 Timotei 2:9: *„Vreau, de asemenea, ca femeile să se roage îmbrăcate în chip cuviincios, cu ruşine şi cu sfială; nu cu împletituri de păr, nici cu aur, nici cu mărgăritare, nici cu haine scumpe"*. Crezi că e greşit ca o mireasă să se îmbrace într-un mod special în ziua nunţii ei? Diferă modul în care femeile evlavioase îşi aranjează părul şi se îmbracă de la un loc la altul şi de la un secol la altul?

Perioada de logodnă—Un timp de pregătire, maturizare şi castitate

2

Scop A: *Descrie aspectele de care trebuie să ţii cont atunci când alegi pe cineva care să te ajute la pregătirea nunţii şi alegerea datei nunţii.*

Scop B: *Explică modul prin care să te pregăteşti pentru aspectele legale şi financiare ale căsătoriei, inclusiv pregătirea noului cămin.*

Scop C: *Rezumă ceea ce un cuplu trebuie să înveţe unul despre celălalt, despre relaţiile sexuale, perioada sarcinii şi puritatea sexuală.*

Considerente generale

Perioada de logodnă începe odată cu acordul dintre un bărbat şi o femeie de a se căsători. Aceasta se încheie odată cu căsătoria. Sunt multe treburi de făcut în timpul logodnei. Sunt şi lucruri plăcute, dar există şi mult stres în această perioadă. Duhul Sfânt, familiile înţelepte şi prietenii săritori te pot ajuta să rezolvi toate problemele. Să ne gândim acum la câteva lucruri care-i pot ajuta pe oameni să se pregătească pentru nuntă.

A. Pregăteşte-te de nuntă alegând un coordonator—o persoană care să te ajute.

Pe măsură ce oamenii se pregătesc pentru căsătorie, e posibil ca ei să ceară ajutorul cuiva! Cu cât este mai fastuoasă nunta, cu atât este mai mult de lucru. E foarte important să primeşti ajutor în zilele dinaintea căsătoriei. Cuplul se va simţi mai bine dacă apelează la un *coordonator—o persoană care să ajute la planificarea nunţii. Coordonatorul poate fi un voluntar sau cineva pe care cuplul îl plăteşte pentru această muncă.

Î 12 *Care sunt lucrurile importante pe care le face persoana care planifică nunta?*

Sarcini pentru coordonatorul de nunţi

1. Să vă reprezinte pe tine şi familiile voastre cu cinste.
2. Să asculte cu atenţie la ceea ce tu şi familiile voastre vă doriţi în privinţa nunţii.
3. Să urmeze instrucţiunile voastre cu privire la mâncare, fotografii şi alte lucruri.
4. Să planifice ordinea în care trebuie făcut fiecare lucru.
5. Să anticipeze eventualele probleme şi să le rezolve.
6. Să cheltuiască doar suma de bani pe care i-o puneţi la dispoziţie.
7. Să manifeste răbdare şi bunătate faţă de alte ajutoare.
8. Să îndeplinească responsabilităţile stabilite.

Fig. 3.3 Sarcini pentru coordonatorul de nuntă

B. Pregăteşte-te de nuntă cunoscându-ţi mai mult viitorul partener de viaţă

Perioada de logodnă este un timp în care se pregătesc multe lucruri. Dar, de asemenea, este un timp în care logodnicul şi logodnica se pot cunoaşte mai bine. Cu cât se înţeleg mai mult unul pe altul, cu atât mai mult se pot bucura unul de altul şi pot fi mulţumiţi unul de altul. Cunoaşterea reciprocă oferă şi şansa de a descoperi unele dificultăţi înainte de căsătorie. Ruperea logodnei este o decizie dificilă – dar o logodnă ruptă este de preferat unei căsnicii eşuate. Este extrem de benefic să afli mai multe despre viitorul partener de viaţă.

Î 13 *Cum te ajută faptul de a-ţi cunoaşte mai bine viitorul partener de viaţă?*

În lumea întreagă există multe obiceiuri despre cum să se relaţioneze un cuplu logodit. În unele locuri, nu există nicio relaţie personală – ca în cazul în care părinţii aranjează căsătoria. În alte locuri, cei doi pot petrece un timp împreună doar în prezenţa unui adult. În alte cazuri, cuplul are libertate deplină. În toate aceste situaţii, cunoaşterea

reciprocă ajută cuplul foarte mult. Să analizăm acum câteva moduri în care cei doi se pot cunoaşte din ce în ce mai mult..

Î 14 În Situaţia 1, specifică trei lucruri de care ar trebui să asculte o persoană.

Situaţia 1: Dacă cei care plănuiesc să se căsătorească nu petrec un timp împreună	
Acţiune	**Subiect**
Ascultă	• ce spun părinţii tăi şi alţii despre persoana cu care te gândeşti să te căsătoreşti. • ce spune familia ei/a lui despre persoana respectivă. • ce spun copiii despre persoana respectivă.
Observă	• cum lucrează persoana respectivă. • dacă persoana respectivă este curată şi îngrijită. • cum tratează persoana respectivă animalele şi copiii. (Felul în care cineva îi tratează pe cei mai slabi arată dacă persoana este amabilă.) • cum se închină lui Dumnezeu persoana respectivă. • cum se poartă tatăl şi mama persoanei respective. (Adeseori, oamenii se comportă la fel ca părinţii lor.) • cum se comportă persoana respectivă când pierde sau câştigă un joc. Este mânioasă? Înfumurată? • ce cumpără persoana respectivă.
Roagă-te pentru	• a percepe corect persoana respectivă. • a afla orice amănunt despre care tu sau familia ta nu sunteţi conştienţi.

Î 15 În Situaţia 2, ce poţi afla după ce vizitezi familia cuiva?

Situaţia 2: Dacă cei care plănuiesc să se căsătorească petrec timp *în prezenţa* unor adulţi *(Ascultă, observă şi roagă-te pe măsură ce recapitulezi Situaţia 1)*	
Acţiune	**Subiect**
Vorbeşte despre	• copilăria ta şi întreabă despre copilăria persoanei respective. • evenimente curente şi despre părerea pe care persoana respectivă o are despre acestea. • viaţa ta spirituală şi întreabă despre umblarea cu Dumnezeu a persoanei respective. • visurile tale şi întreabă-ţi viitorul partener de viaţă despre aşteptările sale. • toate întrebările de la Capitolul 2.
Vizitează	• familia persoanei respective—cât mai des posibil.

Î 16 În Situaţia 3, spune, pe scurt, câteva moduri prin care două persoane ajung să se cunoască mai bine.

Situaţia 3: Dacă cei care plănuiesc să se căsătorească au libertate totală *(Ascultă, observă, roagă-te, vorbeşte şi vizitează pe măsură ce recapitulezi Situaţiile 1 şi 2.)*	
Acţiune	**Subiect**
Vorbeşte despre	• chestiuni personale mai mult decât atunci când pot auzi şi alţii. • dezamăgirile tale şi întreabă despre descurajările persoanei respective. • copii. (Ia cu tine câţiva copii şi observă modul în care persoana respectivă se poartă cu ei.)
Explorează	• gânduri şi idei. Citiţi împreună o carte şi vorbiţi despre ea. • locuri noi şi observă reacţiile persoanei respective.
Roagă-te	• citiţi împreună Biblia şi discutaţi despre ea.

Fig. 3.4
Moduri prin care cuplurile logodite pot învăţa mai mult unul despre celălalt în trei situaţii diferite

Î. 17 Cum ar fi putut cuplul din India să se cunoască înaintea nunţii?

O familie din India s-a mutat în Statele Unite. Timp de doisprezece ani, fiica lor a frecventat şcoli americane şi a învăţat cultura americană. Dar, ajungând la vârsta căsătoriei, părinţii ei au devenit îngrijoraţi. Ei doreau ca ea să se căsătorească cu un bărbat indian. Aşa că au aranjat o căsătorie între fiica lor şi un bărbat care trăia în India. Fiica a vrut să-şi asculte părinţii, iar preţul miresei ar fi ajutat familia ei. Astfel că ea a plecat în India. După câteva zile, s-a căsătorit cu bărbatul pe care tocmai îl întâlnise.

Cunoaşterea reciprocă este o sarcină importantă în timpul logodnei. Nu lăsaţi ca romantismul, teama sau obiceiurile sociale să vă împiedice să vă cunoaşteţi unul pe altul *înainte* de căsătorie. Indiferent cu ce se poate confrunta un cuplu, cei doi pot găsi moduri eficiente prin care să se cunoască unul pe altul.

C. Pregăteşte-te de nuntă, alegând cu înţelepciune data nunţii.

Data nunţii este unul din cele mai importante lucruri de planificat. Fig. 3.6 enumeră opt lucruri la care să te gândeşti înainte de a alege data nunţii.

1. Când vor fi îndeplinite cerinţele legale?
2. Există un plan financiar bun pentru viaţa de cuplu?
3. Când va fi gata o locuinţă pentru noul cuplu?
4. Cât timp va dura pregătirea nunţii?
5. Va evita data nunţii perioada menstruală a miresei?
6. Vor putea membrii importanţi ai familiei şi invitaţii lor să vină la data stabilită?
7. Va putea veni păstorul care oficiază căsătoria la data stabilită?
8. Este clădirea în care se va ţine nunta disponibilă pentru acea dată?

Fig. 3.5 Opt întrebări pe care trebuie să ţi le pui înainte de a stabili data nunţii

Î 18 Care două întrebări de la Fig. 3.6 crezi că sunt cele mai importante?

Î 19 Care sunt alte câteva întrebări care se pun în zona din care provii?

Pe parcursul acestei lecţii, ne vom uita cu atenţie la câteva dintre aspectele prezentate în Fig. 3.5.

D. Pregăteşte-te de nuntă îndeplinind cerinţele legale.

Legislaţia cu privire la căsătorie variază de la o ţară la alta. Câteodată, cuplul trebuie să îndeplinească cerinţele locale înainte de recunoaşterea unei căsătorii. Aproape toate guvernele au regulile lor proprii. Cuplul logodit trebuie să cunoască legislaţia locală. Dumnezeu spune că trebuie să respectăm legile din ţara noastră (Romani 13:1-7). Există câteva situaţii în care credincioşii sunt puşi să aleagă între ascultarea de Dumnezeu şi ascultarea de autorităţile omeneşti (Faptele Apostolilor 4:1-20).

Î 20 De ce-ar trebui un cuplu să îndeplinească cerinţele legale şi/sau culturale pentru o căsătorie?

Legislaţia multor ţări cere cuplului logodit să efectueze nişte analize medicale. Multe boli se transmit pe cale sexuală. E important ca atât bărbatul cât şi femeia să ştie dacă persoana cu care este logodită suferă de o boală cu transmitere sexuală. În timpul relaţiei sexuale, persoana bolnavă poate îmbolnăvi şi cealaltă persoană. Apoi, această boală se poate transmite copiilor înainte sau la naştere. O persoană care suferă de vreuna dintre aceste boli s-ar putea să nu arate a fi bolnavă şi e posibil să nu ştie dacă are vreo boală cu transmitere sexuală. De cele mai multe ori, aceste boli se transmit prin cale sexuală. Unii se îmbolnăvesc la naştere din cauza mamei lor. Alţii se îmbolnăvesc prin faptul că ating sau primesc sânge infectat. Medicina poate vindeca unele dintre aceste boli, dar nu pe toate. Mulţi oameni mor din cauza bolilor cu transmitere sexuală, cum ar

Fig. 3.6
Un cuplu ar trebui să cunoască legile şi să fie sinceri unul cu altul.

Î. 21 De ce în multe ţări e nevoie să se facă analize medicale înaintea căsătoriei?

fi SIDA. Bărbaţii şi femeile înţelepte vor face **întotdeauna** analize medicale, chiar dacă legislaţia nu le impune aşa ceva. Apoi, vor împărtăşi celuilalt rezultatele acestor analize. Nicio persoană n-ar trebui să tăinuiască faptul că suferă de vreo boală cu transmitere sexuală, atunci când e vorba despre căsătorie. Oamenii care suferă de SIDA sau alte boli cu transmitere sexuală ar trebui să discute despre modul în care aceste boli vor influenţa căsnicia lor. Unii vor decide să nu se căsătorească.

E. Pregăteşte-te pentru nuntă stabilind chestiunile financiare ale căsătoriei.

Discută, înainte de căsătorie, despre chestiuni financiare precum: datorii, preţul miresei, zestrea sau verighetele. După cum spune Scriptura, *„toate îşi au vremea lor"* (Eclesiastul 3:1)

Î 22 Ce lucruri bune determină obiceiurile de a oferi preţul miresei sau zestrea?

Obiceiurile financiare pot fi de ajutor. Ele pot contribui la formarea unei puternice relaţii între familii. Ele arată cât de mult preţuieşte un soţ viitoarea lui soţie. Ele pot ajuta la prevenirea unui divorţ, dacă banii sau proprietăţile date nu pot fi returnate. E posibil ca cei ce oferă zestre să creadă că banii vor putea fi folosiţi la cumpărarea unei case sau la continuarea studiilor. În cazul unei practici corecte, preţul miresei sau zestrea îi pot conferi soţiei demnitate şi respect. Din astfel de obiceiuri pot decurge lucruri pozitive.

Î 23 Cum pot afecta mândria şi lăcomia obiceiurile de a oferi preţul miresei sau zestrea?

Cele mai multe obiceiuri de nuntă sunt menite să-i ajute pe oameni. Dar păcatul poate denatura orice tradiţie. Din nefericire, acest fapt se adevereşte atunci când se oferă preţul miresei sau zestrea. Lăcomia şi mândria pot face ca unele familii să ceară un preţ mai mare pe mireasă. Un preţ prea mare sau o zestre prea bogată pot cauza probleme.

- Dorinţa ridicării preţului miresei poate duce la o căsătorie nepotrivită pentru o fiică. Familia ei ar putea s-o forţeze să se căsătorească cu un bărbat care va plăti cel mai mult pentru ea. Dar acest bărbat s-ar putea să nu aibă vârsta potrivită sau să nu fie o alegere bună.
- Un preţ al miresei prea ridicat îl poate împovăra pe soţ cu multe datorii. Sărăcia sau datoriile pot şubrezi o căsnicie.
- Bărbaţii care nu-şi permit să plătească un preţ mare pentru mireasă pot fi descurajaţi. Fără speranţa de a putea face acest lucru aşa cum trebuie, cuplul poate alege să fugă împreună sau să înceapă o relaţie sexuală înainte de căsătorie.
- Unii soţi care plătesc un preţ mare pentru mireasă pot cere prea mult de la soţie sau o pot trata ca pe o proprietate pe care au cumpărat-o.
- De asemenea, lăcomia poate afecta obiceiul de a dărui o zestre. Familia mirelui poate cere de la familia miresei o zestre mai mare după căsătorie. Această familie necinstită o poate trata pe mireasă cu cruzime până când familia ei va da mai mulţi bani. Multă tristeţe poate fi provocată din cauza abuzurilor legate de preţul miresei sau zestre.

Î 24 Poate familia să micşoreze preţul de cumpărare a soţiei fără a diminua onoarea fiicei lor? Explică.

Micşorând preţul miresei sau al zestrei vor fi rezolvate multe probleme, dar nu toate. Preţurile scăzute nu pot rezolva problema unei inimi păcătoase. Când un bărbat se tocmeşte pentru micşorarea preţului miresei, s-ar putea ca el şi familia lui s-o trateze pe mireasă cu dezinteres. S-ar putea ca ei s-o preţuiască în funcţie de suma pe care au plătit-o şi nu potrivit caracterului ei sau abilităţilor sale. Niciun părinte care-şi iubeşte fiica nu va dori s-o „împingă" într-o astfel de familie.

Î 25 Care sunt cele cinci principii biblice pentru practicarea preţului miresei sau al zestrei?

Familiile de credincioşi care aleg să practice obiceiul legat de preţul miresei sau de zestre ar trebui să ia în considerare următoarele principii biblice:

- Caută înţelepciune pentru a-ţi ajuta copiii să-şi întemeieze familia (Prov. 24:3-4).
- Fereşte-te de lăcomie (Prov. 22:1; 28:25).
- Fii generos şi respectuos (Prov. 22:9).
- Comportă-te cu alţii aşa cum doreşti ca şi ei să se comporte cu tine. Urmăreşte binele copiilor tăi şi vei fi răsplătit (Matei 7:12; Luca 6:38).
- Apreciază fiecare femeie în parte pentru că ea este creată după chipul lui Dumnezeu—şi nu pentru banii pe care ţi-i aduce ea (Gen. 2; Ioan 3:16).

Caracterul evlavios şi cunoaşterea Bibliei ne călăuzesc să-L onorăm pe Dumnezeu, să cinstim cuplul şi familiile lor.

Subiectele legate de datorii, zestre, preţul miresei sau verighetele sunt doar începutul îngrijorărilor financiare. Într-o nouă căsătorie, un cuplu trebuie să se susţină unul pe altul. Ei nu trebuie să depindă prea mult de părinţii lor. Depinzând prea mult de părinţii lor, abilitatea cuplului de a se dezvolta ca nişte adulţi sănătoşi poate fi limitată. Membrii familiei care sprijinesc cuplul s-ar putea să aibă cerinţe prea mari. Unele cerinţe pot împiedica unitatea cuplului şi respectul unuia faţă de celălalt. Cuplul trebuie să ştie că se pot întreţine pe ei înşişi înainte de căsătorie. Mai târziu, în acest curs, vom studia despre bugetul familiei.

Î 26 *De ce n-ar trebui cuplul proaspăt căsătorit să depindă prea mult de veniturile părinţilor?*

F. Pregăteşte-te de nuntă, asigurând o locuinţă pentru noul cuplu.

Î 27 *Ce trebuie să ofere un cămin nou?*

Un nou cuplu are nevoie de o locuinţă proprie. Ei au nevoie de spaţiu şi intimitate pentru a-şi începe căsnicia. Locuinţa lor nu trebuie să fie una mare sau plină de lucruri scumpe. Dar trebuie să ofere siguranţă şi tot ce e necesar. Locuinţa trebuie să satisfacă necesităţile de bază pentru gătit, dormit, petrecerea timpului şi păstrarea curăţeniei. Cuplul îşi poate înfrumuseţa locuinţa – cu bucurie şi recunoştinţă – în funcţie de resursele disponibile. Acest tip de locuinţă va fi întotdeauna un loc plăcut în care să trăieşti.

De obicei, occidentalii nu practică obiceiuri legate de zestre sau preţul miresei. Dar ei ştiu că tinerii proaspăt căsătoriţi au nevoie de ajutor financiar. Uneori, părinţii îi vor ajuta să-şi cumpere un teren sau o casă. Prietenii organizează petreceri, iar invitaţii vin cu diverse daruri. Mai târziu, toţi nuntaşii vor aduce noului cuplu câte un dar pentru locuinţa lor. La o nuntă mare, un cuplu a primit peste 300 de cadouri pentru locuinţa lor! Noul cuplu trimite scrisori de mulţumire fiecărei persoane care a oferit un dar – altfel oamenii vor crede că acest cuplu este nerecunoscător. Majoritatea oamenilor practică obiceiul de a uşura poverile financiare ale celor care se căsătoresc.

Î 28 *În loc de zestre, cum pot ajuta occidentalii cuplul proaspăt căsătorit?*

De obicei, trebuie să se ţină cont de trei lucruri în ce priveşte localizarea casei.

- Locul de muncă al celor doi poate necesita o anumită locaţie.
- Banii sau veniturile unui cuplu îi vor călăuzi în alegerea locuinţei.
- Responsabilităţile faţă de familia lărgită poate influenţa alegerea locuinţei.

Î 29 *Enumeră trei lucruri care vor ajuta cuplul să decidă unde să locuiască.*

Discuţiile despre aceşti trei factori vor ajuta cuplul să decidă unde va locui. Soţul şi soţia ar trebui să discute despre aceste trei chestiuni şi să ajungă la un acord.

G. Pregăteşte-te de nuntă, informându-te despre relaţia sexuală.

Î 30 *Cum trebuie să înveţe un bărbat logodit sau o femeie logodită despre relaţia sexuală?*

Cu cât se apropie data căsătoriei, cu atât cuplul are nevoie de mai multe cunoştinţe legate despre relaţia sexuală. Dumnezeu creat relaţia sexuală ca un dar de căsătorie. doreşte ca soţul şi soţia să se bucure împreună această comoară. Pentru ca ambii parteneri să bucure pe deplin de acest dar este important ca să înţeleagă funcţiile sexuale ale trupurilor lor. important ca bărbatul să ştie cum să-pregătească soţia pentru relaţia sexuală. De-lungul căsniciei, cuplul va continua înveţe despre relaţiile sexuale. Dar cunoaşterea poate spori bucuria învăţării acestor lucruri în primele zile ale căsniciei. Lipsa cunoaşterii din partea bărbatului şi a femeii pot îngreuna lucrurile. Logodnicii ar trebui să caute câte o persoană căsătorită şi credincioasă pentru a discuta despre relaţiile sexuale. De asemenea, ei pot afla informaţii despre relaţiile sexuale în căsnicie citind cărţi scrise de către credincioşi. Două cărţi bune pe această

Fig. 3.7 Există cărţi creştine bune atât pt. bărbaţi cât şi pt. femei despre relaţia sexuală în căsnicie.

temă sunt: *Act of Marriage* scrisă de Tim şi Beverly LaHaye[2] şi *Intended for Pleasure* scrisă de Ed şi Gaye Wheat.[3] Bineînţeles că vei putea găsi şi alte cărţi bune scrise de credincioşi. În capitolul cinci, vom discuta despre relaţia sexuală în căsnicie. Relaţia sexuală dintre soţ şi soţie se va îmbunătăţi pe măsură ce cuplul va înţelege modul în care Dumnezeu a creat trupurile lor pentru ca ei să se bucure unul de altul.

Î 31 Când trebuie să înveţe cuplul despre planificarea familială?

H. Pregăteşte-te de nuntă planificând perioada sarcinii.

Unele cupluri doresc să limiteze numărul copiilor pe care şi-i doresc. Alţii doresc mulţi copii, dar vor să aibă timp la dispoziţie pentru a se adapta la viaţa de cuplu *înainte* de a deveni părinţi. Aceste cupluri trebuie să ştie cum să prevină o sarcină în timpul relaţiei lor sexuale. Educaţia despre planificarea familială este necesară pentru aceste cupluri. Pentru ca planificarea familială să fie eficientă sunt necesare trei lucruri.

- Cuplul trebuie să aleagă o metodă eficace. Un doctor, o asistentă medicală sau un învăţător din comunitatea lor poate să explice câteva metode de planificare familială. Într-o şcoală biblică, un profesor poate invita o persoană ca să predea diferite metode de planificare familială.
- Cuplul trebuie să respecte întocmai îndrumările primite.
- În unele cazuri, cuplul trebuie să folosească metoda de fiecare dată când are relaţii sexuale.

În perioada de logodnă trebuie să te pregăteşti pentru planificarea familială. Nu aştepta până la căsătorie, căci poate fi prea târziu! E ca şi cum ai aştepta până la Răpire, ca, apoi, să te pregăteşti pentru ea.

> **GHICITOARE:** CUM NUMEŞTI UN SOŢ ŞI O SOŢIE CARE NU PRACTICĂ PLANIFICAREA FAMILIALĂ?
>
> **RĂSPUNS:** PĂRINŢI!

Î 32 Prezintă schimbările fizice, emoţionale şi mentale ale soţiei în timpul sarcinii.

Cuplul trebuie să înveţe şi despre sarcină, chiar dacă va folosi vreo metodă de planificare familială. Dacă soţia rămâne însărcinată, cuplul trebuie să fie pregătit pentru această schimbare survenită în căsnicia lor. Sarcina va afecta trupul soţiei. Ea va trebui să mănânce şi să se odihnească mai mult. Medicii recomandă ca femeia însărcinată să ia *vitamine*. Când o femeie este însărcinată, ea se poate simţi rău şi poate chiar să vomite. Câteodată, aceste stări se numesc *greţurile de dimineaţă*.

Î 33 De ce trebuie să arate soţul o bunătate deosebită faţă de soţia lui atunci când este însărcinată?

Şi alte schimbări vor apărea în timpul sarcinii. Stările emoţionale ale soţiei se pot schimba rapid în perioada sarcinii. Dintr-odată, ea poate începe să plângă! Sau poate fi iritată de zgomot sau din cauza serviciului. În contrast, atitudinea soţului ar trebui să se schimbe atunci când soţia lui aşteaptă un copil. El trebuie să fie pregătit, din punct de vedere mental, să fie tandru în timp ce soţia sa este însărcinată. Ea nu poate evita schimbările din corpul ei. Aşa că el trebuie să fie blând cu ea. Şi el trebuie să se pregătească să fie tată şi să asigure cele necesare unei familii mai mari. Cu cât cei doi vor şti mai multe despre sarcină, cu atât mai bine pregătiţi vor fi ei pentru a avea copii în căsnicia lor.

I. Pregăteşte-te de nuntă, rămânând pur din punct de vedere sexual.

Î 34 Spune trei motive pentru care un cuplu logodit trebuie să rămână neprihănit din punct de vedere sexual.

Perioada de logodnă este un timp de pregătire pentru căsnicie şi un timp de cunoaştere reciprocă. Dar, de asemenea, este un timp în care cei doi trebuie să rămână puri din punct de vedere sexual. Principiul biblic este clar – Dumnezeu a intenţionat relaţia sexuală doar pentru căsnicie. Logodnele pot fi rupte. Unele logodne se desfac din cauza necredincioşiei. Unele se rup din cauza înşelării. Câteodată învoiala dintre familii nu mai este respectată. Poate că bărbatul sau femeia se răzgândeşte. Câteodată, un tânăr va dori să aibă relaţii sexuale cu o fată înainte de căsătorie. Dar dacă ea este de acord şi au relaţii sexuale împreună, adeseori, el îşi va pierde respectul faţă de ea şi o va părăsi. Accidentele, boala sau chiar moartea pot desface o logodnă. Din cauza acestor

împrejurări şi datorită Legii lui Dumnezeu, cuplul trebuie să rămână în puritate sexuală pe măsură ce se apropie data căsătoriei.

În Capitolul 2 am studiat câteva lucruri despre puritatea sexuală. Acesta este un subiect foarte important. Ar trebui să luăm în considerare patru principii pentru a rămâne neprihăniţi în timpul logodnei.

Î 35 Prezintă patru principii de a rămâne pur din punct de vedere sexual.

1. **Umblă în Duhul.** *„Umblaţi cârmuiţi de Duhul, şi nu împliniţi poftele firii pământeşti"* (Gal. 5:16). Îţi poţi birui poftele firii pământeşti bucurându-te, pur şi simplu, de prezenţa lui Dumnezeu. Isaia a avut o vedenie despre Dumnezeu şi un lucru minunat s-a întâmplat (Isa.6:1-8). Profetul a început să vadă păcatul aşa cum îl vede Dumnezeu. Atunci când el a văzut sfinţenia lui Dumnezeu, lucrurile care nu l-au deranjat în trecut l-au făcut acum să se simtă vinovat. Dintr-odată, el a ştiut că buzele sale—buzele pe care le folosea zi de zi—erau necurate din cauza păcatului. El tânjea să fie curăţit şi să-L slujească pe Dumnezeu. Umblând în Duhul şi rămânând în prezenţa lui Dumnezeu vom dori să fim ca şi El. Când suntem aproape de Dumnezeu, ne dorim să fim sfinţi. Cunoaşterea sfinţeniei Sale ne întăreşte pentru a ne împotrivi păcatului. Devenim mai mult ca Iosif. El a fugit de păcatul sexual pentru că n-ar fi suportat să păcătuiască împotriva lui Dumnezeu (Gen. 39:1-12). Când ne satisfacem dorinţele sexuale, devenim mai mult ca David. El a urmărit-o cu insistenţă pe Bat-Şeba şi a căzut în păcat (2 Sam. 11:2-5). Dacă există două ţinte, un bărbat o va nimeri doar pe aceea la care ţinteşte. Vei ţinti să fii ca Iosif, sau ca David? **Supune-te** Duhului—bucură-te de prezenţa Lui prin cântări, rugăciune şi laudă. Atunci vei fi ca Iosif, şi nu ca David! Una dintre roadele Duhului este înfrânarea poftelor. Bizuieşte-te pe Duhul ca El să producă această roadă în tine.

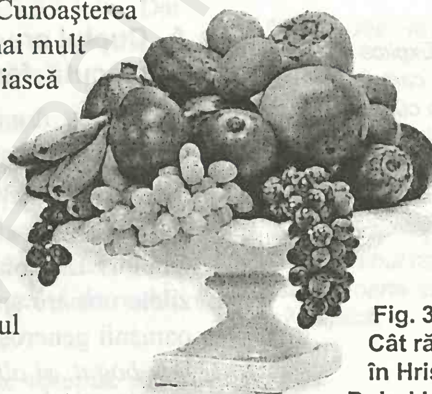

Fig. 3.8 Cât rămânem în Hristos, Duhul Lui produce în noi roada înfrânării poftelor şi a răbdării, iar acestea ne dau putere să câştigăm lupta asupra poftelor trupeşti.

2. **Evită o perioadă de logodnă prea lungă.** Logodnele lungi fac ca puritatea sexuală să fie mai greu de suportat. Dacă logodnicii locuiesc unul lângă altul, ei trebuie să-şi înfrâneze adeseori dorinţele sexuale. Atunci când un cuplu este de acord să se căsătorească, ispita sexuală devine mai puternică. Ei ştiu că, în viitor, vor deveni un singur trup, astfel că sunt mult mai ispitiţi de atracţia sexuală. Pavel spune că, dacă o persoană nu se mai poate stăpâni, atunci trebuie să se căsătorească (1 Cor. 7:8-9).

3. **Evită gesturile care sporesc dorinţa sexuală.** Un foc mic poate fi stins cu un pahar de apă. Dar dacă persoana înteţeşte focul, cu beţe şi apoi cu lemne, nimeni nu-l mai poate stinge. În Eclesiastul 3:1 şi 5 se spune: [1]*„Toate îşi au vremea lor...* [5]*îmbrăţişarea îşi are vremea ei, şi depărtarea de îmbrăţişări îşi are vremea ei."* Când o persoană îşi impune să-şi stăpânească dorinţele sexuale, ea va evita săruturile şi îmbrăţişările îndelungi.

4. **Pune limite asupra timpului pe care-l petreceţi împreună.** Un cuplu logodit poate petrece un timp împreună fără a fi singuri. Ei se pot plimba într-un parc. Pot servi masa la un restaurant. Dacă vor dori să petreacă timp în casele lor, atunci vor trebui să-i invite şi pe alţii să li se alăture. Prezenţa altor oameni îi va împiedica să-şi satisfacă poftele trupeşti şi să-şi strice reputaţia.

Î 36 Cuplul trebuie să evite afecţiunea fizică pentru că e ca şi cum ai pune __________ pe __________.

Când Dumnezeu ne cere să facem ceva, El ne va ajuta întotdeauna să ascultăm. Dumnezeu ne-a poruncit să trăim în puritate sexuală. Un cuplu logodit poate să rămână pur, din punct de vedere sexual dacă urmează cele patru principii din această lecţie. Cuplurile n-au nevoie de mai multe cunoştinţe sau îndrumări pentru a trăi vieţi sfinte – ele trebuie doar să practice cele patru principii de mai sus.

Concluzie

Perioada de logodnă este un timp important. Ea oferă timp pentru pregătirea celor necesare nunţii. Le oferă timp logodnicilor să se cunoască mai mult unul pe altul. Şi este un timp în care cuplul logodit rămâne în puritate sexuală, pe măsură ce se apropie data nunţii.

Celebrarea nunţii—Planificarea cu cumpătare

Scop A: *Discută despre echilibrul dintre a fi generos şi cumpătat în ce priveşte cheltuielile din timpul nunţii.*

Scop B: *Explică echilibrul dintre a mulţumi noul cuplu şi a-i mulţumi pe participanţii la nuntă.*

Considerente generale

Lui Isus Îi plac nunţile. El a spus că în cer va fi bucurie la un mare ospăţ de nuntă. Noi, credincioşii – ca mireasă neprihănită –, ne vom uni pentru veşnicie cu Isus Hristos, Mirele, care ne iubeşte. Când El Se va întoarce, va fi un mare ospăţ de nuntă (Apoc. 19:6-9).

Nunţile sunt ocazii de bucurie şi celebrare! Dar, de asemenea, nunţile reprezintă un timp de planificare chibzuită. Să studiem acum două aspecte legate de nuntă, în care avem nevoie de multă înţelepciune.

Î 37 *Explică cele două greşeli pe care trebuie să le evite un cuplu nou atunci când îşi planifică nunta.*

A. Cuplul are nevoie de înţelepciune pentru a organiza o petrecere plăcută, fără a cheltui bani de care au nevoie în căsnicia lor.

Adesea, drumul spre înţelepciune este ca o strâmtoare între doi munţi. Cei înţelepţi nu vor cheltui prea mult, dar nici prea puţin. Mai degrabă, înţelepciunea îi va călăuzi pentru a atinge un echilibru între cele două extreme.

Nimeni nu-şi doreşte să fie etichetat drept zgârcit. Unii exagerează în economisirea banilor! La polul opus, alţii îşi cheltuiesc banii cu multă uşurinţă. Un proverb din zilele noastre spune că nebunul îşi va pierde repede banii. Însuşi Dumnezeu preferă oamenii generoşi (Prov. 11:24-26; 2 Cor. 9:7). *„Unul, care dă cu mâna largă, ajunge mai bogat; şi altul, care economiseşte prea mult, nu face decât să sărăcească"* (Prov. 11:24). Celebrarea unei nunţi este un timp în care poţi fi generos. Dar este prostesc să împrumuţi bani pentru a fi generos. Proverbe 22:26-27 ne spune să nu împrumutăm bani. Cartea Proverbelor ne spune şi că cel care împrumută devine robul celui care i-a dat împrumutul. Dumnezeu nu vrea să fim robi.

Este o nebunie să împrumuţi bani pentru nuntă. De asemenea, este o prostie să cheltuieşti prea mult încât să nu-ţi mai rămână bani pentru a purta de grijă noii familii. În 1 Timotei 5:8, ni se spune că persoana care nu poartă de grijă familiei sale este mai rea decât un necredincios. Generozitatea noastră nu trebuie să ne afecteze capacitatea de a purta de grijă familiei după căsătorie. Biblia ne călăuzeşte să trăim după principiul modestiei – cumpătarea în viaţă – evitând extremele (1 Tim. 6:6-10).

Î 38 *Explică pilda: Porumbeii sunt frumoşi, dar ei n-ar trebui să încerce să zboare cu vulturii.*

Generozitatea şi cantitatea nu înseamnă acelaşi lucru. Aminteşte-ţi când Isus i-a privit pe oameni în timp ce-şi aduceau darurile la templu? Isus a spus că cea mai generoasă persoană a fost văduva care a pus cel mai puţin (Luca 21:1-4). Persoana bogată a dat cel mai mult, dar n-a fost generoasă. Generozitatea nu este măsurată după cât dăm – ci după cât păstrăm. Generozitatea este o atitudine a inimii. Un om bogat care organizează o nuntă mare poate fi zgârcit (Prov. 23:6-8). Un om sărac care face o nuntă mică poate fi generos. Aceasta este înţelepciunea lui Dumnezeu. Aşadar, în planificarea nunţii, cheltuielile trebuie să fie pe măsura veniturilor şi economiilor. Porumbeii sunt frumoşi, dar ei n-ar trebui să încerce să zboare cu vulturii!

B. Avem nevoie de înţelepciune pentru a împăca dorinţele membrilor familiei cu dorinţele cuplului.

Toţi avem păreri diferite despre nuntă. Sunt multe voci care spun unde şi când să aibă loc nunta. Oamenii au diferite idei despre mâncare şi pe cine să invite. De aceea, pot apărea conflicte.

E bine ca noul cuplu să țină cont de toate părerile, dar să facă propriile alegeri. Membrii mai vârstnici ai familiilor pot oferi sfaturi prețioase. E înțelept să iei în considerare părerile altora.

Fiecare zonă are obiceiurile sale. Matei 22:2 ne vorbeşte despre un împărat care a organizat o nuntă pentru fiul său. În unele locuri, părinții ajută, în cea mai mare parte, la organizarea nunții. În alte locuri, obiceiul este ca viitorii soți să organizeze aproape totul. Conflictele dintre oameni cu privire la organizarea nunții pot umbri bucuria petrecerii. Biblia ne învață că trebuie să ne supunem unii altora (Efes. 5:21). Iacov 1:5-8 le promite celor care cer şi cred că vor primi darul înțelepciunii. Dumnezeu îți poate da înțelepciune pentru a împăca dorințele membrilor familiei cu dorințele cuplului în ce priveşte organizarea nunții.

Situația 1: Joko era nerăbdător în privința nunții lui. El dorea ca toată familia lui să participe la nuntă—în special fratele tatălui său. Acest unchi îl ajutase mult în timpul şcolii. De asemenea, acest unchi i-a acordat întotdeauna o atenție specială lui Joko. Dar tatăl lui Joko nu dorea ca fratele său să vină la nuntă. „M-a înşelat. Nu voi permite ca fratele meu care mi-a furat bani să se atingă de mâncarea mea!”, a spus tatăl.

Î 39 Ce sfat i-ai da lui Joko?

Situația 2: Mireasa dorea să fie foarte frumoasă la nunta ei. Îşi procurase cu greutate rochia pe care şi-a dorit-o. Dar, într-o zi, bunica ei i-a arătat rochia pe care o purtase la nunta sa cu 50 de ani în urmă. „A fost visul meu dintotdeauna să te văd pe tine, nepoata mea preferată, îmbrăcată în această rochie la nunta ta”, i-a spus bunica. Mireasa i-a zâmbit bunicii. Dar zâmbetul ei ascundea tristețea sa. Poate că rochia aceea a fost foarte frumoasă pentru bunica ei. Dar, cu siguranță, acea rochie veche nu era genul de rochie pe care şi-o dorea mireasa.

Î 40 Ar trebui noua mireasă să poarte rochia veche? Explică.

Situația 3: Mireasa şi mirele erau pregătiți de nuntă. Mai aveau de aşteptat două săptămâni, dar toate planurile lor erau deja făcute. Locuința lor era terminată. Unii din invitații lor deja îşi procuraseră biletele de călătorie. Localul unde trebuia să se țină nunta era rezervat. Mâncarea fusese deja comandată. Apoi, au primit o veste rea – Omogo, bunicul mirelui tocmai murise. Familia mirelui a insistat să se amâne nunta. Dar familia miresei a dorit să se țină nunta aşa cum fusese planificată. Altfel, ei ar fi pierdut toți banii pe care-i cheltuiseră pe închirierea sălii, în cazul în care data nunții ar fi fost schimbată.

Î 41 Ar trebui schimbată data nunții din cauza morții lui Omogo? Explică.

Situația 4: Cine va oficia slujba nunții pentru noul cuplu Funatsus? Aceasta a fost întrebarea care a iscat conflicte. Unchiul miresei era un pastor minunat – astfel că mama miresei a insistat ca el să oficieze nunta. Tatăl mirelui a optat pentru un pastor mai în vârstă. Mirele dorea ca pastorul mai tânăr, care-l botezase, să conducă ceremonia. Mireasa s-a temut că, dacă va spune pe cine ar alege, atunci cineva se va supăra pe ea!

Î 42 Ce sfat ai da cuplului Funatsus?

Fig. 3.9 Oamenii au nevoie de înțelepciune pentru a împăca dorințele celor care urmează să se căsătorească cu dorințele membrilor familiei

Concluzie

Unii s-ar putea întreba dacă Îl putem deranja pe Dumnezeu cu planurile noastre legate de nuntă. Este El interesat de tradițiile noastre, de veniturile și de bucuria noastră în ce privește nunta?

Într-o zi, Isus a mers la o nuntă. El n-a ezitat să se alăture participanților la acea nuntă. Iar când a văzut că băutura era pe terminate și știind că gazda s-ar fi simțit jenată de acest fapt, Isus a înfăptuit prima Sa minune (Ioan 2:1-11). Dumnezeu Se va bucura ca noi să vorbim cu El despre planurile noastre de nuntă. De fapt, El dorește să fie Invitatul de onoare la fiecare nuntă!

Rezumatul capitolului

1 Obiceiurile locale—Un timp de evaluare a principiilor biblice

Scop: *Explică cinci principii după care să evaluezi obiceiurile locale*

Cinsteşte Biblia mai presus decât tradiţiile. Respectă obiceiurile locale care nu contrazic Biblia. Onorează-ţi conştiinţa. Evită tradiţiile care-i fac pe alţii să se poticnească. Nu-i judeca pe aceia care nu sunt deranjaţi de practicarea anumitor obiceiuri.

2 Perioada de logodnă—Un timp de pregătire, maturizare şi castitate

Scop A: *Descrie aspectele de care trebuie să ţii cont atunci când alegi pe cineva care să te ajute la pregătirea nunţii şi stabilirea datei nunţii.*

Alege o persoană care: să te reprezinte cu cinste, să te asculte cu atenţie, să-ţi urmeze instrucţiunile, să planifice desfăşurarea nunţii, să anticipeze şi să rezolve problemele, să cheltuiască doar suma de bani pe care ai stabilit-o, să manifeste răbdare şi bunătate şi să se achite de responsabilităţile stabilite.

Scop B: *Explică modul prin care să te pregăteşti pentru aspectele legale şi financiare ale căsătoriei, inclusiv pregătirea noului cămin.*

Cuplul logodit trebuie să cunoască legile din zona în care locuiesc—cu privire la analizele medicale sau certificatul de căsătorie.

Aspectele financiare precum datoriile, zestrea, preţul miresei şi verighetele sunt doar începutul preocupărilor financiare. Într-o nouă căsnicie, un cuplu trebuie să se susţină financiar şi să nu depindă prea mult de părinţi.

Scop C: *Rezumă ceea ce un cuplu trebuie să înveţe unul despre celălalt, despre relaţiile sexuale, perioada sarcinii şi puritatea sexuală.*

Reciteşte Fig.3.5—Moduri în care cei doi se pot cunoaşte din ce în ce mai mult în trei situaţii diferite.

- Cu cât se apropie data nunţii, cu atât mai mult cuplul are nevoie de cunoştinţe despre relaţiile sexuale. Fiecare logodnic ar trebui să caute o persoană căsătorită şi credincioasă pentru a discuta despre aspectele sexuale sau să citească cărţi scrise de credincioşi despre relaţia sexuală în căsnicie.
- Perioada de logodnă este timpul de pregătire pentru planificarea familială. E prea târziu să aştepţi până la căsătorie pentru a planifica numărul copiilor doriţi; e ca şi cum ai aştepta până la Răpire ca să te pregăteşti pentru acest eveniment. Sarcina va afecta corpul şi starea emoţională a soţiei.
- Perioada de logodnă este un timp de a rămâne pur din punct de vedere sexual. Am menţionat patru principii care te ajută să rămâi pur. Umblă în Duhul. Evită o perioadă de logodnă lungă. Evită gesturile care sporesc dorinţa sexuală. Stabileşte limite pentru timpul în care sunteţi împreună.

3 Celebrarea nunţii—Planificarea cu cumpătare

Scop A: *Discută despre echilibrul dintre a fi generos şi cumpătat în ce priveşte cheltuielile din timpul nunţii.*

Drumul înţelepciunii trece adesea printre doi munţi. Cei înţelepţi <u>nu</u> vor cheltui nici prea puţin, dar nici prea mult. E o nebunie să împrumuţi bani pentru nuntă sau să cheltuieşti prea mult la nuntă încât să nu mai rămână destui bani pentru noua familie. Porumbeii sunt frumoşi, dar ei n-ar trebui să încerce să zboare împreună cu vulturii!

Scop B: *Explică echilibrul dintre a mulţumi noul cuplu şi a-i mulţumi pe participanţii la nuntă.*

Câteodată, este bine ca noul cuplu să ţină cont de toate părerile, dar să facă propriile alegeri. Membrii mai vârstnici ai familiilor pot oferi sfaturi preţioase. E înţelept să ţii cont de părerile altora. Dumnezeu îţi poate da înţelepciune pentru a împăca dorinţele membrilor familiei cu dorinţele cuplului.

 Evaluare personală: Încercuieşte litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmaţie sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns.

1. Care afirmaţie este ADEVĂRATĂ cu privire la obiceiurile locale?
a) Credincioşii ar trebui să respecte toate obiceiurile locale.
b) Credincioşii ar trebui să evite toate obiceiurile locale.
c) Credincioşii ar trebui să onoreze Scriptura, nu obiceiurile.
d) Credincioşii ar trebui să onoreze Biblia mai presus de obiceiuri.

2. Când se celebrează tradiţiile, credincioşii trebuie să-şi cinstească:
a) părinţii.
b) conştiinţa.
c) familia.
d) prietenii.

3. Cine se ocupă de detaliile legate de o nuntă?
a) Mireasa
b) Mirele
c) Pastorul
d) Coordonatorul

4. Poţi afla multe despre o persoană dacă urmăreşti cum:
a) serveşte cina.
b) se poartă cu alţii.
c) studiază.
d) îşi spune mărturia.

5. Un amănunt important în planificare este:
a) data nunţii.
b) culoarea rochiei miresei.
c) durata jurămintelor de credinţă.
d) timpul începerii nunţii.

6. Cel mai important „test” înaintea căsătoriei este testul:
a) biblic.
b) psihologic.
c) emoţional.
d) de sănătate (sau analizele medicale).

7. Care afirmaţie referitoare la venituri este ADEVĂRATĂ întotdeauna?
a) Zestrea este o binecuvântare pentru căsnicie.
b) Preţul miresei este un obicei bun.
c) Nu depindeţi prea mult de părinţi.
d) Ajută-ţi financiar părinţii mai presus decât propria-ţi familie.

8. Când ar trebui un cuplu să înveţe despre sarcină?
a) Înainte de căsătorie
b) În prima săptămână a mariajului lor
c) După primul copil
d) Când soţia rămâne însărcinată

9. Un principiu important pentru a rămâne pur din punct de vedere sexual este:
a) o perioadă de logodnă lungă.
b) mult timp petrecut în intimitate.
c) umblarea în Duhul.
d) memorarea Scripturii.

10. Un cuvânt-cheie în planificarea nunţii este:
a) amploarea.
b) cumpătarea.
c) locaţia.
d) starea materială.

Introducere la Secţiunea a II-a

Isus a spus o pildă despre lucrătorii dintr-o vie. La sfârşitul zilei, unii dintre ei erau furioşi pentru că lucraseră mai mult decât ceilalţi şi au primit aceeaşi plată. Destinul lor a depins de modul în care au reacţionat în faţa neprevăzutului—soarta lor a depins de adaptare. O mare parte a vieţii depinde de modul în care o persoană reacţionează, răspunde şi se adaptează la neprevăzut.

Există două grupuri de oameni: cei care se adaptează bine şi care nu se prea adaptează. Cain nu s-a aşteptat ca Dumnezeu să respingă jertfa lui. Cain nu s-a adaptat bine şi şi-a vărsat mânia asupra lui Abel. Matei nu s-a aşteptat ca Isus să-l cheme. Dar s-a adaptat bine şi a devenit apostol. Iuda nu s-a aşteptat să se simtă vinovat după ce L-a trădat pe Hristos. După aceea, nu s-a adaptat bine şi a refuzat să se pocăiască. Petru nu s-a aşteptat să se lepede de Isus. Dar s-a adaptat bine şi a devenit un mare apostol. Pavel nu s-a aşteptat să aibă un ţepuş în carne. Dar s-a adaptat bine şi nu s-a lăsat pradă amărăciunii.

Succesul unei căsnicii depinde de modul în care te adaptezi la „surprizele” care vin din partea partenerului tău de viaţă.

- *Toate nunţile sunt ocazii fericite. Dar viaţa de după nuntă îi face pe unii nefericiţi!*
- *Anii cei mai dificili sunt primii ani de după nuntă!*
- *Succesul în căsnicie este ca munca într-o fermă—trebuie s-o iei de la început în fiecare dimineaţă!*
- *Căsnicia este inspirată de dragoste—dar este garantată de muncă asiduă, bunătate, respect şi mâncare bună!*
- *A te certa cu soţul sau soţia este la fel de prostesc ca şi cum ai sufla într-un bec ca să-l stingi! O persoană înţeleaptă învaţă mai degrabă să se adapteze decât să se certe.*
- *„Căsniciile sunt o bucăţică din Rai, dar trăită pe pământ.”*[1]

Secțiunea a II-a: Adaptarea la viața de cuplu

În această secțiune vom analiza sugestii care să vă ajute să vă adaptați bine la viața de cuplu și să vă bucurați de căsnicia voastră.

Capitolul 4 se referă la comunicare. Vă vom îndruma spre:

- *Identificarea celor cinci părți ale cercului comunicării.*
- *Explicarea modului în care limbajul trupului, poziția socială și deosebirile dintre oameni afectează comunicarea.*
- *Trecerea în revistă a opt ispite pe care un ascultător bun trebuie să le depășească.*
- *Descrierea rolului sentimentelor în comunicarea dintre bărbați și femei.*
- *Explicarea faptului că scopul comunicării este diferit pentru bărbați și femei.*
- *Identificarea a trei greșeli obișnuite pe care le fac femeile când vorbesc cu bărbații.*
- *Identificarea a trei greșeli obișnuite pe care le fac bărbații când vorbesc cu femeile.*
- *Explicarea a cinci cauze ale conflictului și ilustrarea fiecăreia.*
- *Prezentarea a cincisprezece lucruri negative care trebuie evitate atunci când comunici în timpul unui conflict.*
- *Stabilirea a cinci lucruri pozitive pe care să le faci atunci când comunici în timpul unui conflict.*

Capitolul 5 te va învăța despre actul sexual în căsnicie. Vă vom ajuta să:

- *Prezentați pe scurt patru motive pentru relația sexuală în cadrul căsniciei.*
- *Stabiliți patru deosebiri sexuale între dorințele bărbaților și ale femeilor.*
- *Vorbiți despre așteptări, acceptare și trecut în raport cu relația sexuală în căsnicie.*
- *Explicați cum un soț poate evita cea mai obișnuită greșeală sexuală în căsnicie.*
- *Prezentați pe scurt nevoia de credincioșie și satisfacție sexuală în căsnicie.*
- *Explicați patru lucruri pe care o soție trebuie să le știe despre dorințele sexuale ale soțului.*
- *Explicați patru lucruri pe care un soț trebuie să le știe despre dorințele sexuale ale soției.*
- *Descrieți ce înseamnă să vegheați împreună asupra timpului și cum să vă adaptați schimbărilor care apar în căsnicie.*
- *Identificați trei motive pentru problemele sexuale grave în căsnicie.*
- *Analizați trei soluții pentru problemele sexuale care apar în căsnicie.*

Capitolul 6 prezintă trei întrebări-cheie la care fiecare cuplu trebuie să răspundă. Veți învăța să:

- *Menționați trei moduri în care să-L cinstiți pe Dumnezeu atunci când luați decizii.*
- *Explicați cum soții/soțiile diferă în modul de a lua o decizie.*
- *Deosebiți între decizii ce se bazează pe motive greșite și decizii ce se bazează pe priorități. Să ilustrați fiecare situație.*
- *Analizați rolul perseverenței după ce-ați luat decizii corecte.*
- *Prezentați pe scurt zece principii pentru administrarea înțeleaptă a veniturilor în căsnicie. Să ilustrați fiecare principiu.*
- *Menționați cel puțin patru moduri prin care tinerii care se căsătoresc să-și cinstească părinții.*
- *Explicați ordinea biblică de a avea grijă de familie și rude.*
- *Prezentați pe scurt nevoia de a-i proteja pe copii de unii membri ai familiei.*

Capitolul 4:

Cum să comunici eficient

Introducere

Odinioară, toţi oamenii vorbeau aceeaşi limbă. În acea perioadă, oamenii s-au hotărât să construiască Turnul Babel. Zi de zi erau tot mai aproape de ţelul lor—vorbeau, planificau şi munceau. Dar Dumnezeu avea un plan diferit. El a vrut ca oamenii să se împrăştie şi să umple pământul. Aşa că le-a oprit capacitatea de a comunica creând mai multe limbi. Oamenii nu s-au mai înţeles unii cu alţii şi n-au mai putut lucra împreună. Au părăsit turnul, s-au separat unii de alţii şi s-au împrăştiat în lume (Gen. 11:1-9).

La fel ca oamenii din Genesa 11, membrii familiei trebuie să comunice unii cu alţii ca să poată locui împreună. Comunicarea ne ajută să ne înţelegem unii pe alţii, să lucrăm împreună, să rezolvăm problemele din familie. Dar, uneori, soţii şi soţiile nu comunică bine. Deşi vorbesc aceeaşi limbă, uneori nu se înţeleg. Prin urmare, în acest capitol, vom studia principiile unei comunicări eficiente.

Fig. 4.1 O bună comunicare în căsnicie necesită cooperare din partea ambilor soţi!

Lecţii:

1 Aspectele generale ale unei comunicări eficiente

Scop A: *Identifică cele cinci componente ale cercului comunicării.*

Scop B: *Explică modul în care limbajul trupului, cadrul social şi deosebirile dintre oameni influenţează comunicarea.*

Scop C: *Prezintă, pe scurt, opt ispite pe care un ascultător bun trebuie să le depăşească.*

2 Comunicarea—Deosebirile dintre bărbaţi şi femei

Scop A: *Descrie rolul pe care-l au sentimentele atunci când bărbaţii şi femeile comunică între ei.*

Scop B: *Explică modul în care scopul comunicării este diferit pentru bărbaţi şi femei.*

Scop C: *Identifică trei greşeli obişnuite pe care le fac femeile atunci când vorbesc cu bărbaţii.*

Scop D: *Identifică trei greşeli obişnuite pe care le fac bărbaţii atunci când vorbesc cu femeile.*

3 Comunicarea în timpul conflictului

Scop A: *Explică cinci cauze ale conflictului şi ilustrează-le pe fiecare.*

Scop B: *Prezintă, pe scurt, cincisprezce lucruri negative de evitat în timpul conflictului.*

Scop C: *Stabileşte cinci lucruri pozitive pe care să le faci în timpul conflictului.*

 Cuvinte cheie

nelinişte interioară

Aspectele generale ale unei comunicări eficiente

Scop A: *Identifică cele cinci componente ale cercului comunicării.*

Scop B: *Explică modul în care limbajul trupului, cadrul social şi deosebirile dintre oameni influenţează comunicarea.*

Scop C: *Prezintă pe scurt opt ispite pe care un ascultător bun trebuie să le depăşească.*

Considerente generale

Oamenii nu-şi pot schimba înălţimea. Ei pot doar să-şi dorească să fie mai înalţi sau mai scunzi. Dar nu-şi pot schimba înălţimea doar pentru că-şi doresc asta sau pentru că studiază acest lucru. Comunicarea nu este ca înălţimea noastră. Noi ne putem îmbunătăţi modul în care comunicăm—dar nu doar prin a ne dori acest lucru. Trebuie să studiem procesul de comunicare şi să încercăm modalităţi noi de ascultare şi vorbire. Poate că la început ţi se va părea ciudat. Pretenţios chiar. Dar, puţin câte puţin şi exersând mereu, obiceiurile noi vor deveni fireşti.[1] Poate că schimbarea ta va părea ciudată pentru soţul tău/soţia ta. Spune-i, aşadar, că te străduieşti să-ţi îmbunătăţeşti modul de a comunica. În această lecţie, vei învăţa cum să comunici mai bine.

Î 1 Cum te vei simţi când vei începe să practici abilităţi noi de comunicare?

A. Cercul comunicării

Când oamenii vorbesc unul cu celălalt şi se ascultă unul pe celălalt are loc un proces. Procesul comunicării cuprinde cinci părţi. Înţelege aceste părţi şi vei comunica mai bine cu cei din jurul tău. Să studiem acum cei cinci paşi.

Î 2 Desenează o imagine care să arate cei cinci paşi din cercul comunicării

1. Trimiţătorul iniţiază cercul comunicării. De exemplu, o soţie doreşte să împărtăşească soţului său gândurile ei.

2. Mesajul reprezintă este ceea ce ea îi comunică lui. Mesajul include cuvintele şi semnificaţia lor. De exemplu, poate că ea îl întreabă pe soţ ce-ar dori să servească la cină.

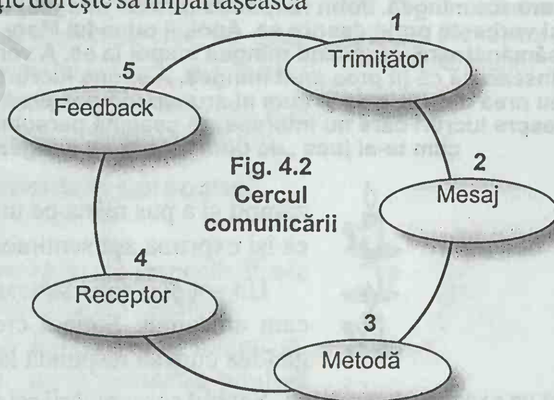

Fig. 4.2 Cercul comunicării

3. Metoda este forma comunicării. Metoda include cuvintele, tonul vocii şi limbajul trupului (comunicare non-verbală). De exemplu, soţia poate alege să folosească un ton blând şi un zâmbet în timp ce stă lângă soţul ei.

4. Receptorul interpretează mesajul în moduri personale. Persoana care primeşte mesajul îl înţelege prin prisma a ceea ce a învăţat mai înainte. De asemenea, situaţia prezentă afectează modul în care receptorul interpretează mesajul. De exemplu, poate că soţul ştie din experienţele anterioare că soţia lui doreşte să-i facă pe plac gătindu-i ceea ce lui îi place cel mai mult.

5. Răspunsul receptorului încheie cercul comunicării. Răspunsul pe care receptorul îl oferă trimiţătorului se numeşte *feedback*. De exemplu, soţul răspunde că doreşte pui cu orez. Unii oameni monopolizează discuţia. Dar o persoană înţeleaptă îl încurajează pe partenerul său de viaţă ca să vorbească. Astfel, doi oameni se vor înţelege reciproc.

B. Trei lucruri influenţează înţelegerea în comunicare

Definiţie: *a comunica* înseamnă a împărtăşi întâmplări, gânduri sau sentimente într-un mod pe care celălalt să-l înţeleagă. Comunicarea nu înseamnă doar a vorbi. Scopul este ca doi oameni să se înţeleagă reciproc. Mai întâi trimiţătorul trebuie să găsească cuvintele prin care să-şi exprime gândurile şi sentimentele. Receptorul trebuie să interpreteze mesajul. O comunicare bună este mai dificilă decât cred oamenii. E nevoie de efort atât din partea vorbitorului cât şi din partea ascultătorului—aşa cum doi oameni aruncă o minge de la unul la altul.

Î 3 Care este scopul comunicării?

Cuvintele sunt importante. Dar sunt doar o parte a procesului de comunicare. Să studiem acum alte trei lucruri care influenţează modul în care oamenii se înţeleg reciproc.

Î 4 Dă un exemplu de limbaj al trupului şi explică ce înseamnă.

Î 5 *Dă un exemplu despre cum afectează comunicarea mediul social.*

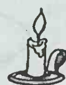
1. Limbajul trupului influenţează înţelegerea. Limbajul trupului include lucruri ca: expresia feţei, folosirea mâinilor şi poziţia corpului. Cuvintele trebuie să se potrivească cu limbajul trupului. De exemplu, dacă unui soţ îi pasă de ceea ce spune soţia lui, el trebuie să se uite la ea şi să fie atent la ce-i spune. Altfel, dacă spune că îi pasă dar se uită în altă parte, comunică două mesaje diferite. La fel, dacă cineva spune „Îmi pare rău" în timp ce zâmbeşte, nu-l credem.

Fig. 4.3 **O comunicare bună este ca şi cum ai arunca o minge între tine şi el—e nevoie de efort din partea amândurora. De exemplu, Mary îi pune lui John o întrebare. E ca şi cum i-ar arunca mingea. John răspunde (prinde mingea) la întrebare şi vorbeşte puţin despre ea. Apoi, îi pune lui Mary o întrebare asămănătoare, aruncând mingea înapoi la ea. A vorbi prea mult înseamnă că ţii prea mult mingea. A spune lucruri grosolane sau prea directe e ca şi cum ai arunca mingea prea tare. A vorbi despre lucruri care nu interesează cealaltă persoană este ca şi cum te-ai juca „de unul singur cu mingea."**

2. Cadrul social influenţează înţelegerea. Orice fel de comunicare are loc într-un anumit cadru social. Cadrul influenţează comunicarea.[2] Eşti acasă sau în public? Sunt singuri cei doi oameni care vorbesc sau îi pot auzi şi-i pot vedea şi alţii? Acestea sunt întrebări importante. Oamenii sunt mai puţin direcţi şi mai puţin deschişi când alţii sunt de faţă. De exemplu, soţul şi soţia vor fi mai atenţi la ceea ce spun dacă sunt în preajmă copii sau alţi oameni care aud ceea ce spun ei.

3. Deosebirile dintre oameni influenţează înţelegerea. Oamenii interpretează cuvintele în moduri diferite. De exemplu, doi oameni care văd cuvântul *copac* poate că se gândesc la diferite tipuri de copaci. Cuvinte obişnuite precum *creştin, sfânt, bun* şi *curând* pot avea sensuri diferite pentru oameni. La fel, soţii şi soţiile interpretează cuvintele şi faptele în moduri diferite.

O soţie şi un soţ erau singuri acasă. Ea i-a zâmbit şi a pus mâna pe umărul lui. El a crezut că ea vroia să aibă o relaţie sexuală. Dar ea îşi exprima aşa sentimentul de satisfacţie cu privire la căsnicia lor.

Un soţ şi o soţie stăteau unul lângă altul. Soţia l-a întrebat ceva. Soţul n-a zis nimic cam un minut. Soţia a crezut că el n-a auzit-o sau că era supărat. Dar soţul doar se gândea cum să răspundă la întrebarea ei.

Î 6 *Dă un exemplu al diferitelor moduri în care oamenii interpretează un cuvânt sau o faptă?*

Scopul comunicării este înţelegerea dintre cei doi. Dar multe lucruri pot crea confuzie. Dacă vrem să îmbunătăţim comunicarea, noi trebuie să ne străduim. E nevoie de efort fie că vorbim, fie că ascultăm. Acum să analizăm unele abilităţi care ne vor ajuta să îmbunătăţim procesul comunicării.

C. Un ascultător bun trebuie să depăşească opt ispite.[3]

Ascultarea este temelia unei comunicări eficiente. Câteva lucruri îl împiedică pe om să fie un ascultător bun. Dacă vrei să-ţi îmbunătăţeşti comunicarea, trebuie să depăşeşti opt ispite.

Î 7 *Cu propriile cuvinte, rezumă greşeala din Proverbe 18:13.*

1. Ca ascultător, eşti ispitit să crezi că ştii ce va spune o persoană înainte de a rosti vreun cuvânt. Această greşeală te face să-l întrerupi pe vorbitor. Proverbe 18:13 spune: *„Cine răspunde fără să fi ascultat, face o prostie şi îşi trage ruşinea."*

Î 8 *Cât de des nu asculţi prea atent din cauză că te gândeşti cum să răspunzi?*

2. Poţi fi ispitit să te gândeşti la ceea ce *tu* vei spune în timp ce celălalt vorbeşte. Această greşeală te împiedică să asculţi cu adevărat.

Î 9 *Explică afirmaţia: Cuvintele 'niciodată' şi 'întotdeauna' provoacă nelinişte interioară.*

3. Poţi fi ispitit să reacţionezi la cuvinte neadevărate pe care ţi le spune celălalt. Poate te simţi atacat de propoziţii care încep cu „Tu" sau includ cuvinte ca *întotdeauna* sau *niciodată*. „Tu întotdeauna..." sau „Tu niciodată..." Astfel de cuvinte provoacă o *nelinişte interioară—nişte reacţii înlăuntrul nostru care se aud mai tare decât cuvintele

vorbitorului. Este nevoie de multă voință să rămâi liniștit și să asculți în astfel de cazuri. Chiar și în liniște, mânia îți poate distrage atenția de la ce dorește celălalt să-ți spună. Dar un ascultător cu voință și matur poate auzi mesajul, chiar dacă vorbitorul nu alege cuvintele cele mai potrivite.

4. Poți fi ispitit să nu mai asculți nimic dacă soțul/soția se comportă într-un mod anume. Dacă soțul/soția începe să strige, te enervezi și încetezi să mai asculți. Dacă soțul/soția apelează la critici sau sarcasm, poate îi întorci spatele și încetezi să mai asculți. Un ascultător bun învață să asculte în pofida unor astfel de atitudini supărătoare.

5. Poți fi ispitit să nu mai asculți pentru că te gândești la altceva. Unii spun că un om ascultă timp de șapte secunde, iar apoi începe să se gândească la altceva. Poate că vorbitorul îți povestește un accident și asta te face să-ți amintești de un alt accident. Și, deși te uiți în continuare la vorbitor, mintea ta rătăcește în trecut—se gândește la altceva. Aceasta e o greșeală obișnuită pe care o poți îndrepta dacă te disciplinezi ca să asculți atât cu fața *cât și* cu mintea.

Î 10 *Cât de mult asculți de obicei până când gândurile tale încep să rătăcească?*

6. Poți fi ispitit să nu mai asculți dacă nu ești interesat. Poate că soțul/soția dorește să-ți spună ceva ce ție ți se pare plictisitor. Sau copilul vrea să-ți povestească despre un prieten de la școală, dar ție nu-ți pasă. Egoismul și egocentrismul stau la baza acestei greșeli. Fiecare trebuie să poarte de grijă celuilalt (Gal. 6:2; Fil. 2:4).

7. Poți fi ispitit să nu asculți cu adevărat pentru că nu ești de acord cu vorbitorul. Poate că judeci ce spune cineva în loc să asculți cu atenție. Ca să îndrepți această greșeală, învață să asculți cu adevărat înainte să tragi o concluzie. Este nevoie de voință ca să vezi lucrurile din perspectiva celuilalt.

8. Poți fi ispitit să asculți cuvintele vorbitorului, dar nu ești atent la sentimentele lui. Dacă ești un ascultător bun, poți să repeți ce a spus cineva și să explici ce crezi că simte acesta. Pentru acest tip de ascultare ai nevoie de urechile tale, ochii tăi și inima ta. Clarifici ce vrea să spună vorbitorul repetând mesajul cu cuvintele tale. Ești atent la tonul vocii și la limbajul trupului. Pui întrebări ca să fii sigur că înțelegi ce spune și ce simte vorbitorul.

Î 11 *În comunicare, cum poți să-ți dai seama ce simte cealaltă persoană?*

D. Exemplu: Ascultă cu atenție și ține cont de sentimentele persoanei.

O soție intră în cameră cu capul plecat.

„Dragul meu," spuse ea, „sunt așa de descurajată. Copiii par să nu mă respecte. Poate că nu sunt o mamă bună. Mă întreb dacă n-am făcut o greșeală că m-am căsătorit."

„Nu, nu," răspunse soțul. „Copiii te iubesc și te respectă. Ești o mamă minunată. Ești doar obosită. Hai că fac eu de mâncare. Apoi o să dormi, iar la dimineață totul va fi bine."

În această ilustrație, soțul n-a ascultat cu atenție. Poate că a vrut să-și încurajeze soția. Dar el n-a ținut cont de sentimentele și vorbele ei. El a spus că, de fapt, copiii o respectă. I-a spus să nu se îndoiască de cine este ea și că este o mamă bună. El i-a mai spus că e doar obosită—nu descurajată. Și a hotărât cum să-i rezolve problema, deși n-o ascultase cu atenție.

Î 12 *Ce greșeli a făcut soțul în calitate de ascultător?*

Părerea soțului poate fi corectă sau greșită. Dar, întrucât n-a ascultat-o cu atenție, el nu i-a oferit soției sale șansa de a-și împărtăși sentimentele. Poate că ea se întreabă: „Unde să găsesc pe cineva care să mă asculte?"[4]

Acest soț și-ar putea îmbunătăți comunicarea în câteva moduri.

1. S-o încurajeze pe soție să-și împărtășească gândurile și apoi să se gândească la ceea ce a auzit. Acest lucru se numește *ascultare meditativă*. De exemplu, el ar fi putut spune: „Deci, tu crezi că nu te respectă copiii." Sau: „Mie mi se pare că ești descurajată." Astfel de răspunsuri ar asigura-o că, de fapt, el a ascultat-o cu atenție.

Î 13 *Cum ar fi putut soțul să asculte mai bine?*

2. Să lămurească lucrurile punându-i întrebări. „Ce te face să crezi că nu te respectă copiii noștri?" „De când simți acest lucru?"

3. După ce-a ascultat-o, el poate să-i spună care este părerea lui. Poate că el va gândi că, de fapt, ea este doar obosită. Dar trebuie să găsească o modalitate adevată de a-i spune acest lucru. El ar putea spune: „Poate mă înşel, dar cred că eşti foarte obosită. Poate ar trebui să te duci să te odihneşti. S-ar putea ca mâine totul să ţi se pară altfel."[5] Remarcă tonul vocii. Tonul mai blând şi sprijinul lui o vor ajuta pe soţie să se deschidă în faţa lui. El recunoaşte că s-ar putea să nu aibă dreptate. El sugerează—nu cere. De asemenea, lasă la latitudinea ei hotărârea de a merge să se odihnească. Iar răspunsul lui a lăsat deschisă calea pentru a discuta această problemă cu altă ocazie.

E. Un comunicator înţelept trebuie să înveţe să-şi stăpânească limba.

Scripturile acordă o atenţie specială la ceea ce spunem. Iacov 3:1-12 ne avertizează că limba este mădularul cel mai puternic şi mai dăunător al trupului omenesc. Limba are o putere extraordinară de a face rău sau bine. Ea poate zidi sau distruge. Prin urmare, vorbitorul trebuie să înveţe *când* să vorbească şi *ce* să spună. Înţelepciunea Cărţii Proverbelor ne avertizează ce să evităm atunci când vorbim.

Î 14 *Completează tabelul din Fig.4.4.*

Proverbe	Lucruri de evitat atunci când vorbim
13:3; 17:28; 29:20	
16:28; 17:9; 26:20	
17:14; 20:3; 21:9, 19; 27:15	Ceartă/cicăleală
22:10; 29:8	
26:24, 28	
27:2	
29:11, 22	

Fig. 4.4 Cartea Proverbelor ne învaţă ce să evităm când vorbim.

De asemenea, cartea Proverbelor ne învaţă ce să spunem.

Proverbe	Lucruri despre care să vorbim
10:19; 17:27; 20:5; 25:12	Înţelepciune
16:21-24; 25:11, 15	Cuvinte plăcute

Fig. 4.5 Cartea Proverbelor ne învaţă lucruri pe care să le folosim atunci când vorbim.

Î 15 *Ce cuvinte plăcute îi vei spune soţului/soţiei data viitoare când îl/o vei vedea?*

Există un motiv întemeiat pentru care Dumnezeu ne-a dat două urechi şi doar o singură limbă. Trebuie să ascultăm de două ori mai mult decât vorbim! Trebuie să fim grabnici la ascultare şi înceţi la vorbire (Iacov 1:19). La fel, trebuie să practicăm ce scrie în Efeseni 4:29: „*Niciun cuvânt stricat* [neplăcut, vătămător] *să nu vă iasă din gură; ci unul bun, pentru zidire, după cum e nevoie, ca să dea har celor ce-l aud.*"

F. Exemplu: Cuvintele aspre—cum să eviţi să le rosteşti şi cum să răspunzi la ele

O soţie se uita cu bucurie la copiii ei sănătoşi. Cu zâmbetul pe buze, ea a spus: „Dragul meu, copiii noştri sunt sănătoşi şi cresc repede. În curând vor avea nevoie de haine noi." Inima ei era plină de mulţumire pentru copiii ei. Se simţea apropiată de soţul ei în timp ce-şi privea copiii jucându-se. El se îngrijise de tot ce avusese nevoie familia lor.

Î 16 *Ce greşeli a făcut soţul, el fiind cel care asculta?*

Dar soţul ei a început să fie neliniştit când i-a auzit cuvintele. Va avea suficienţi bani ca să cumpere haine noi pentru copiii lui? Se gândea că dacă soţia lui s-ar fi căsătorit cu un bărbat mai bogat, ea n-ar mai fi fost nevoită să se îngrijoreze cu privire la haine. Îi era teamă că nu va putea face faţă responsabilităţii de soţ şi tată.

„Niciodată nu eşti mulţumită," i-a răspuns el cu asprime. „Întotdeauna vrei mai mult. Copiii au destule haine. Va trebui să te descurci!"

Acest soț n-a fost un ascultător bun. El a auzit cuvintele ei, dar n-a fost atent la zâmbetul şi sentimentele ei de mulţumire. A interpretat cuvintele ei prin prisma sentimentelor lui. Credea că ştie la ce se referea soţia lui, dar n-a pus întrebări ca să clarifice dacă aşa era. A fost grabnic în vorbire şi imediat s-a enervat. Aşa că a pierdut ocazia de a se bucura împreună cu soţia lui. De asemenea, a creat o problemă între ei pentru că a acuzat-o pe nedrept. Ar fi trebuit să-şi întârzie reacţiile şi să încerce să înţeleagă mai bine situaţia.

O soţie poate reacţiona rapid la astfel de cuvinte dure. Ea poate să-şi ascundă durerea în tăcere—sau să înceapă să plângă, ori să se enerveze. Iar apoi, soţul şi soţia ar putea stârni o ceartă teribilă.

Există câteva moduri eficiente ca soţia să răspundă.

Î 17 *Cum trebuie să răspundă soţia la cuvintele aspre ale soţului?*

1. O soţie matură, înţeleaptă, îşi va stăpâni sentimentele. Ea nu trebuie să reacţioneze înainte de a gândi. Ea ştie că soţul ei n-a înţeles bine ceea ce ea a vrut să-i spună. Aceasta este prima problemă pe care trebuie s-o rezolve.

2. Ea trebuie să înţeleagă ce se ascunde dincolo de cuvintele aspre ale soţului ei. Nu-i uşor să faci asta, dar Proverbe 19:11 ne spune că *„Înţelepciunea face pe om răbdător, şi este o cinste pentru el să uite greşelile”.*

3. Trebuie să se întoarcă la subiect şi să clarifice ce a vrut să spună de fapt. Cuvintele şi limbajul trupului soţului ei au avertizat-o că el este nesigur şi temător. Prin urmare, el rosteşte din nou gândurile ei dar într-un mod diferit. „Iartă-mă. Nu m-am exprimat bine. Nu mă gândeam că acum e nevoie de haine noi. Mă simt binecuvântată că avem copii frumoşi, sănătoşi.” Ea poate continua prin a-l lăuda pentru lucrurile pe care le-a făcut ca să binecuvânteze familia lor. Ea a refuzat să răspundă la cuvintele lui aspre. În schimb, s-a concentrat să clarifice sensul cuvintelor ei. Proverbe 15:1 ne învaţă: *„Un răspuns blând potoleşte mânia, dar o vorbă aspră aţâţă mânia.”*

Cei mai mulţi soţi se gândesc la cuvintele blânde ale soţiei ca fiind un balsam pus pe rană. Un soţ evlavios îşi va cere iertare pentru cuvintele dure. Îi va explica la ce s-a gândit când a rostit acele cuvinte aspre. Mulţi soţi i-ar mulţumi soţiei pentru lucrurile pe care le-a făcut ca să-i ajute pe copii.

Î 18 *Ar trebui cuplul să vorbească despre cuvintele aspre ale soţului?*

După ce soţul a înţeles ce vroia să-i spună soţia, e posibil ca cei doi să simtă nevoia de a vorbi. Se confruntă ei cu probleme financiare? Cere soţia prea multe? Ar fi bine ca ei să vorbească despre lucrurile aspre pe care le-a spus el. În particular, poate că soţia va simţi nevoia să-i spună că, de fapt, cuvintele lui aspre au rănit-o—ca un pumnal înfipt în inimă. Asta îl va ajuta pe soţ să înveţe să-şi stăpânească limba ascuţită!

2 Comunicarea—Deosebirile dintre bărbaţi şi femei

Scop A: *Descrie rolul pe care-l au sentimentele atunci când bărbaţii şi femeile comunică între ei.*
Scop B: *Explică modul în care scopul comunicării este diferit pentru bărbaţi şi femei.*
Scop C: *Identifică trei greşeli obişnuite pe care le fac femeile atunci când vorbesc cu bărbaţii.*
Scop D: *Identifică trei greşeli obişnuite pe care le fac bărbaţii atunci când vorbesc cu femeile.*

Bărbaţii şi femeile comunică în moduri diferite şi din motive diferite. Nici modul în care vorbeşte bărbatul şi nici modul în care vorbeşte femeia nu este corect sau greşit—pur şi simplu sunt diferite. Nu toţi bărbaţii comunică la fel, iar femeile se deosebesc prin felul în care vorbesc. Cu toate acestea, este necesar să cunoaştem modalităţile de bază pe care le folosesc bărbaţii şi femeile ca să comunice între ei. Pe măsură ce studiezi următoarele deosebiri, încearcă să stabileşti care se adeveresc în cazul partenerului tău de viaţă.

FEMEILE VOR SĂ VORBEASCĂ DESPRE SENTIMENTELE LOR, DAR BĂRBAŢII VOR SĂ REZOLVE PROBLEMA!

A. Femeile vor să vorbească despre sentimentele lor, dar bărbaţii vor să rezolve problema.[6]

Dumnezeu a creat femeile ca să vorbească mai mult decât bărbaţii. Într-o zi, o femeie vorbeşte de două ori mai mult decât bărbatul. Ea vrea să vorbească mai des şi mai mult

decât doreşte bărbatul. În contrast, Dumnezeu l-a creat pe bărbat să vorbească mai puţin şi să se concentreze mai mult pe lucrurile pe care le are de făcut.

Î 19 *Ce frustrează adesea o soţie când vorbeşte despre o problemă?*

Probleme: O femeie devine frustrată când un bărbat încearcă să rezolve o problemă—când tot ce-şi doreşte ea este să vorbească despre problemă! Ea doreşte ca soţul ei să înţeleagă chestiunile, persoanele implicate şi sentimentele ei cu privire la problema respectivă. Ea vrea ca el să cunoască sentimentele ei. Dar soţul ascultă cu scopul de a rezolva problema. El începe să-i arate ce-ar fi putut face sau ce trebuie să facă. Amândoi sunt frustraţi. Ea este frustrată pentru că el n-a ascultat-o şi n-a sprijinit-o. El este frustrat pentru că ea nu-l lasă s-o ajute. Ea crede că lui nu-i pasă de sentimentele ei. El consideră că e o pierdere de timp să vorbească despre o problemă dacă nu va face nimic s-o rezolve.

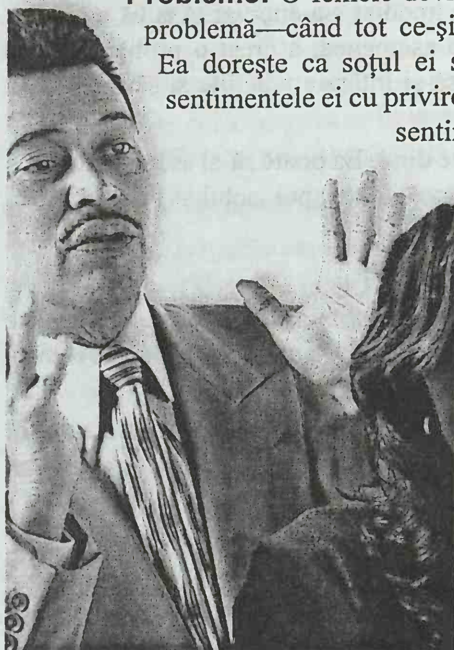

Fig. 4.6 Un bărbat poate să nu înţeleagă că femeia vrea doar ca el s-o asculte.

Soluţii: Uneori, soţul trebuie să înveţe să asculte fără să încerce să rezolve problema. El trebuie să înţeleagă că, adesea, tot ce soţia sau fiica lui doreşte de la el este să asculte—şi să-i pese. După ce a ascultat-o, trebuie să înveţe să-şi pună braţul în jurul umărului soţiei şi să-i spună: „Ai tot dreptul să te simţi aşa după tot ce s-a întâmplat."

Alteori, o soţie îi poate reaminti soţului că nu caută o soluţie. Vrea doar ca el să înţeleagă cum se simte ea. Cu alte ocazii, după ce el i-a înţeles sentimentele, ea s-ar putea să-l întrebe dacă se poate gândi la o soluţie care să-i rezolve problema.

Î 20 *Ce trebuie să înveţe să facă un soţ, în loc să încerce întotdeauna să rezolve o problemă?*

B. Femeile pot primi mai multe mesaje odată, dar bărbaţii se concentrează pe un singur lucru.[7]

Probleme:

Î 21 *Discern uneori femeile lucruri pe care bărbaţii nu le observă? Explică.*

1. Femeile cred că „ştiu" unele lucruri fără a putea explica de ce. Adesea, acest lucru îi frustrează pe bărbaţi, pentru că bărbaţii vor să cunoască „toate datele." Dar dacă un soţ şi o soţie se află în aceeaşi situaţie socială, soţia poate primi mai multe mesaje în acelaşi timp, în timp ce soţul ei se concentrează pe un singur lucru.

De exemplu, un soţ şi o soţie au vizitat pentru prima oară familia lui Ramon. După vizită, soţul a spus: „Ramon este un tip de treabă. Cred că am putea fi prieteni foarte buni." Soţul spunea asta având în minte că el şi Ramon au vorbit despre pescuit. Dar soţia i-a răspuns: „Oh, te rog să ai grijă. Nu cred că ar fi genul de prieten bun pentru tine." Nu era sigură de ce credea acest lucru. Dar în timp ce soţul ei vorbea despre pescuit, soţia asculta, însă, în acelaşi timp, ea a observat nişte reviste nepotrivite pe care Ramon le avea în casă, felul în care acesta ignora vorbele soţiei lui şi modul în care câinele său fugea din calea lui. Soţia lui primise multe mesaje, pe când soţul ei se concentrase asupra unui singur lucru.

Î 22 *De ce devine frustrat un bărbat când soţia lui schimbă des subiectele?*

2. Într-o conversaţie, femeile pot sări de la un subiect la altul. Unui bărbat nu-i place să facă acest lucru. El vrea să rezolve problema înainte să treacă la altă problemă. Un bărbat devine frustrat dacă „deviază de la subiect." El simte că, astfel, îşi iroseşte energia. Dacă soţia schimbă subiectele repede şi des, soţului nu-i va plăcea să converseze cu ea.

3. Bărbatul nu simte nevoia să vorbească în timp ce face alte lucruri. Dacă un soţ şi o soţie merg împreună la pescuit, poate că ea abia aşteaptă să vorbească cu el în timp ce pescuiesc. E posibil însă ca soţul să se simtă frustrat pentru că vorbitul întrerupe pescuitul.

Soluţii:

1. Bărbatul trebuie să înveţe să aprecieze sentimentele şi percepţiile pe care le are soţia lui cu privire la unele chestiuni. Uneori, ceea ce o femeie percepe şi simte îl poate călăuzi pe bărbat în direcţia bună.

2. Când vorbesc între ele, femeile îşi pot permite să sară de la un subiect la altul. Dar soţia nu trebuie să facă aşa când vorbeşte cu soţul ei, înţelegând că Dumnezeu nu l-a creat pe bărbat ca să sară de la un subiect la altul!

3. Femeile ar trebui să respecte liniştea, atunci când bărbatul îşi exprimă această dorinţă. Bărbaţii trebuie să-şi dea seama că vorbitul nu intră în conflict cu lucrurile pe care soţii şi soţiile le fac împreună. Femeile să înveţe de la bărbaţi, iar bărbaţii să înveţe de la femei.

Î 23 *Ce pot învăţa soţul şi soţia unul de la celălalt despre comunicare?*

C. Femeile sunt mai conştiente de sentimentele lor decât bărbaţii.[8]

Î 24 *Cum poate femeia să-l ajute pe bărbat să devină conştient de sentimentele lui?*

Atât bărbaţii cât şi femeile au aceleaşi sentimente. Dar ei le conştientizează şi le exprimă în moduri diferite. Bărbaţilor le trebuie mai mult timp să înţeleagă ceea ce simt. Iar când înţeleg, le trebuie mai mult timp să-şi dea seama ce cuvinte să folosească pentru a se exprima. Soţii şi soţiile se pot frustra reciproc dacă nu înţeleg această deosebire. Soţia îl întreabă mereu pe soţ „Cum te simţi?" De multe ori, răspunsul lui sincer este „Nu ştiu." Dar poate că femeia crede că el nu e dispus să-i spună cum se simte. „Bărbatul trebuie să se gândească la sentimentele lui înainte de a le putea spune. Femeia poate simţi, poate vorbi şi poate gândi în acelaşi timp."[9] Femeia îl poate ajuta pe soţul ei să-şi descopere sentimentele, punându-i întrebări.

D. Femeile dezvoltă informaţia atunci când vorbesc, dar bărbaţii o exprimă concis.[10]

Î 25 *Cum trebuie să răspundă soţul la felul în care soţia descrie o întâmplare?*

Problemă: Femeile dau o grămadă de detalii când vorbesc. Oferă informaţii generale. Ele includ şi sentimente. Îţi vor spune cum a răspuns fiecare persoană. Bărbaţii exprimă totul în mod concis. Ei oferă „datele strict necesare." În timp ce soţiile dezvoltă ideea, soţii lor vor spune: „Te pierzi în detalii, spune-mi doar esenţialul."

Soluţie: Soţul poate învăţa să aprecieze detaliile şi sentimentele. Poate învăţa să fie mai atent la ceea ce spun şi simt alţii. Poate învăţa să aprecieze capacitatea femeii de a reţine atât de multe lucruri şi de a descrie situaţia cu lux de amănunte.

Poate că, uneori, femeia omite unele detalii când îi povesteşte ceva soţului ei, dacă observă că el nu vrea să asculte o poveste lungă. De asemenea, când soţul descrie o întâmplare, ea îi poate pune întrebări pentru a-l ajuta să ofere mai multe informaţii.

E. Femeile vorbesc ca să dezvolte relaţii, bărbaţii vorbesc ca să împărtăşească informaţii.[11]

Î 26 *Cum poate bărbatul să comunice într-un mod care s-o intereseze pe soţia lui?*

Adesea bărbaţii şi femeile vorbesc din motive diferite. Femeile vorbesc ca să creeze legături cu oamenii—să se apropie de ei. De aceea femeile ascultă mai bine decât bărbaţii. Ele declară ceva, sunt de acord, încurajează şi nu întrerup atât de des cum fac bărbaţii. Deseori bărbaţii confundă această încurajare cu încuviinţarea. De obicei bărbaţii nu declară nimic dacă nu sunt de acord cu cel care vorbeşte.

Femeile explorează *sentimentele* şi pun mai multe întrebări decât bărbaţii. Bărbaţii vorbesc mai mult despre teme ca afacerile, sportul sau politica. Bărbaţii sunt mai interesaţi de atenţia pe care o primesc atunci când vorbesc decât de relaţia pe care ar putea s-o dezvolte.

Astfel de diferenţe le fac pe femei să creeze probleme pe care le-ar putea evita. Femeile tind să fie indirecte sau aluzive când vorbesc. O femeie poate ocoli subiectul—pentru ca soţul ei să ghicească ce simte şi ce-ar vrea ea ca el să facă. Soţul caută informaţii. Soţia comunică mai bine cu soţul ei când spune ce simte şi ce doreşte.

Î 27 *Ce gândeşte soţul când soţia lui se plânge de lucrurile pe care el nu le-a făcut?*

F. Greşeli de comunicare pe care femeile le fac adesea.[12]

Greşeli pe care le face soţia	Ce gândeşte soţul ei
Oferă sfaturi când el nu-i cere aşa ceva.	N-are încredere în mine.
Încearcă să-l ţină sub control arătându-i care sunt sentimentele ei.	Nu mă acceptă.
Se plânge de lucrurile pe care el nu le-a făcut.	Nu apreciază lucrurile pe care le fac.
Îl corectează şi-l învaţă.	Nu mă admiră.
Îl acuză indirect: „Cum ai putut face aşa ceva?"	Nu consideră că sunt un om bun.
Critică deciziile sau faptele lui.	Nu mă iubeşte şi n-are încredere în mine, pentru că nu mă încurajează.

Fig. 4.7 Greşeli obişnuite pe care le fac femeile atunci când comunică

Î 28 *Ce crede soţia când bărbatul n-o ascultă cu atenţie?*

G. Greşeli de comunicare pe care bărbaţii le fac adesea.[13]

Greşeli pe care le face soţul	Ce gândeşte soţia lui
Nu este atent şi nu pune întrebări ca să-şi arate interesul.	Nu-i pasă.
Dă sfaturi şi soluţii.	Nu înţelege.
Ascultă, dar se enervează şi-o învinuieşte că l-a supărat.	Nu respectă sentimentele mele.
Nu este sensibil la sentimentele şi nevoile ei.	Nu mă iubeşte.
Când este supărată, el îi explică de ce el are dreptate, iar ea n-ar trebui, de fapt, să fie supărată.	Nu mă sprijină.
După ce ascultă, nu spune nimic sau pleacă.	Cu el nu sunt în siguranţă.

Fig. 4.8 Greşeli obişnuite pe care le fac bărbaţii atunci când comunică

O comunicare eficientă în timpul conflictului

Scop A: *Explică cinci cauze ale conflictului şi ilustrează-le pe fiecare.*
Scop B: *Prezintă pe scurt cincisprezece lucruri negative de evitat în timpul conflictului.*
Scop C: *Stabileşte cinci lucruri pozitive pe care să le faci în timpul conflictului.*

Considerente generale

În orice căsnicie apar conflicte. Acest lucru e firesc. Dar cum va rezolva un cuplu conflictele dintre ei? Aceasta este o întrebare foarte importantă. Un cuplu poate depăşi un conflict într-un mod care să întărească mariajul lor şi nu să-l afecteze. În această lecţie vom studia patru aspecte:

- cinci cauze ale conflictului;
- cinci reacţii la conflict;
- cincisprezece lucruri de evitat în timpul unui conflict şi
- cinci lucruri pozitive de făcut în timpul unui conflict.

A. Cinci cauze ale conflictului

Î 29 *Care sunt cinci motive conflictuale?*

1. Conflictul apare din cauza nevoilor neîmplinite.[14] Oamenii din orice cultură au nevoi similare. Ei au nevoie de hrană şi adăpost. Au nevoie să se simtă ocrotiţi. Au nevoie să simtă că aparţin cuiva şi că sunt iubiţi. Au nevoie să ştie că munca lor este importantă.[15] Tensiunea va creşte într-o căsnicie dacă aceste nevoi nu sunt împlinite.

Î 30 *În căsnicie, ce întrebare ar trebui să-şi pună cuplul când apare un conflict?*

Faptele Apostolilor 6:1-7 vorbeşte despre un conflict apărut în biserica din Ierusalim. Credincioşii care proveneau din mediul grecesc s-au mâniat pe credincioşii care proveneau din mediul evreiesc. Credincioşii greci considerau că femeile lor nu primeau partea cuvenită de mâncare. Acest lucru i-a mâniat; ei se simţeau mai puţin iubiţi şi mai puţin importanţi. Astfel că s-a iscat un conflict. Apostolii au rezolvat această problemă. Credincioşii au ales şapte diaconi—toţi cu nume greceşti—care să slujească nevoilor bisericii. Datorită soluţiei, toţi au primit mâncare şi a fost întărită valoarea credincioşilor greci. Când nevoile oamenilor au fost împlinite, n-a mai existat niciun conflict.

Ori de câte ori vezi un conflict într-o familie, întreabă-te: „Ce nevoi nu sunt împlinite?"

2. Conflictul apare din cauza sentimentelor controlate de firea pământească şi nu de Duhul.[16] Mulţi oameni nu-şi stăpânesc sentimentele într-un mod evlavios. Sentimentele sunt fireşti. Dumnezeu ne-a creat să simţim. Problema nu este sentimentul, ci modul în care răspundem la el. De exemplu, e normal ca uneori să fii furios. Dar trebuie să îngăduim ca Duhul Sfânt—nu firea pământească—să ne călăuzească sentimentele. Biblia ne învaţă că ne putem mânia, dar noi nu trebuie să păcătuim (Efes. 4:26). Credincioşii maturi învaţă să depindă de Duhul care va produce în ei roada înfrânării sentimentelor lor (Gal. 5:22-23).

Î 31 Este greşit să simţi mânie? Explică.

Fig. 4.9 enumeră multe sentimente sau simţăminte. Unii soţi şi unele soţii reacţionează la sentimentele lor în moduri care-i rănesc. Partenerii de căsnicie se rănesc intenţionat în multe feluri. Ei se pot izola de soţ/soţie şi vor refuza apropierea fizică. Ei pot refuza să asigure cele necesare, ca de exemplu bani, dragoste sau relaţii sexuale. Pot folosi cuvinte care provoacă durere. Îi pot face de râs în faţa altora. Pot începe o relaţie extraconjugală. Pot distrug lucruri care sunt importante pentru celălalt. Pot ţipa la partenerii lor, îi pot brusca sau chiar lovi. Toate aceste manifestări sunt provocate de sentimente controlate de firea pământească şi nu de Duhul.

Sentimentul	Opusul acelui sentiment
Furie, ostilitate, iritare	Calm, răbdare, toleranţă
Dragoste, prietenie	Ură, duşmănie
Frică, nelinişte, nervozitate	Încredere, pace, siguranţă
Ruşine, vină, păcătoşenie, nevrednicie	Iertat, curăţit, neprihănit, sfinţit, îndreptăţit, valoros, important
Bunătate, grijă, blândeţe, tandreţe	Asprime, cruzime
Milă, compasiune, îndurare	Nepăsare, egoism
Invidie, gelozie, lăcomie	Mulţumire, recunoştinţă
Apropiere	Înstrăinare
Bucurie, fericire, încântare	Mâhnire, tristeţe
Încurajare, speranţă	Descurajare
Relaxat	Stresat
Interesat	Respins, plictisit
Respect, cinste	Dispreţ
Uimire, închinare	Banalitate, neimpresionat, familiaritate
Recunoscător	Ingrat

Fig. 4.9 O listă a câtorva sentimente de bază şi opusul acestora"

3. Conflictul apare din dorinţe egoiste. Dorinţele şi sentimentele noastre sunt strâns asociate. Iacov ne spune că dorinţele firii pământeşti sunt o cauză a conflictului.

Î 32 Conform cu Iacov 4:1, care este cauza multor conflicte?

*[1]**De unde vin luptele şi certurile între voi?** Nu vin oare din poftele voastre, care se luptă în mădularele voastre? [2]Voi poftiţi, şi nu aveţi; ucideţi, pizmuiţi, şi nu izbutiţi să căpătaţi; vă certaţi, şi vă luptaţi; şi nu aveţi, pentru că nu cereţi. [3]Sau cereţi şi nu căpătaţi, pentru că cereţi rău, cu gând să risipiţi în plăcerile voastre. [4]Suflete preacurvare! Nu ştiţi că prietenia lumii este vrăjmăşie cu Dumnezeu? Aşa că cine vrea să fie prieten cu lumea se face vrăjmaş cu Dumnezeu (Iacov 4:1-4).*

Iacov 4:1-3 răspunde la întrebarea *„De unde vin luptele şi certurile între voi"*. Conflictul apare pentru că oamenii sunt egoişti. Ei doresc ceva egoist, pentru plăcerea lor. Dar cineva sau ceva îi împiedică să obţină ceea ce doresc. Nu e greşit să ne iubim pe noi înşine. Dar Isus ne-a învăţat să punem limite acestui tip de dragoste. El a spus să-i iubim pe oameni aşa cum ne iubim pe noi înşine (Marcu 12:31). La fel, Pavel a scris că soţul trebuie să-şi iubească soţia aşa cum îşi iubeşte propriul trup (Efes. 5:28).

Î 33 Este greşit ca un credincios să se iubească pe sine? Explică.

În căsnicie, conflictul apare când un soț sau o soție se gândeşte numai la sine. El sau ea sunt în stare să lupte, să *manipuleze, să înşele sau să rănească pentru a obține lucrul dorit. Dorințele egoiste sunt opusul dragostei de oameni. Când într-o familie apare un conflict, întreabă-te: „Se iubeşte cineva prea mult?"

Î 34 Ne spune Iacov să ne repezim să vorbim şi să nu avem răbdare să ascultăm?

4. Conflictul apare în cazul unei judecăți pripite despre ce-a vrut să spună partenerul tău de viață. Prea des unul dintre parteneri trage concluzii pripite. Soțul sau soția crede că ştie ce vrea să spună celălalt şi răspunde aspru. Se naşte astfel un conflict. Adesea, cel care a răspuns aspru a înțeles greşit. De aceea Iacov spune ca „*Orice om să fie grabnic la ascultare, încet la vorbire*" (Iacov 1:19). În Iosua 22 este prezentat faptul că o judecată pripită era să provoace un război.

Fig. 4.10 Caută să înțelegi cauza conflictului.

Iosua i-a trimis acasă pe soldați după ce cuceriseră Canaanul. Două seminții şi jumătate s-au întors la pământul lor care se afla în partea de est a râului Iordan. La râul Iordan s-au oprit şi au făcut un altar mare. Vroiau să se asigure ca urmaşii tuturor semințiilor să ştie că ei se închinau lui Iehova. Nu aveau de gând să aducă sacrificii pe altar. Trebuia să fie mărturie că Iehova era Dumnezeul lor. Celelalte seminții au auzit că fusese ridicat un altar. Au crezut că frații lor s-au întors iar la idolatrie. S-au temut de judecata lui Dumnezeu—aşa că soldații s-au adunat şi au pornit împotriva lor, ca să se lupte cu ei. Ei au vorbit înainte să se lupte. Astfel, semințiile care vroiau să se lupte—cele din vestul Iordanului—şi-au dat seama că au judecat pripit fără a înțelege ce se întâmplase.

Judecățile pripite în privința cuvintelor şi faptelor oamenilor au fost gata să provoace un război. Fii atent la conflictul pe care judecățile pripite îl pot provoca în căsnicie. O judecată pripită este ca şi cum ai aprinde un chibrit—un foc se aprinde imediat!

Î 35 Ce spune Proverbe 29:20 despre o persoană care face judecăți pripite?

- „*Dacă vezi un om care vorbeşte nechibzuit, poți să nădăjduieşti mai mult de la un nebun decât de la el*" (Prov. 29:20).
- „*Cine este încet la mânie are multă pricepere, dar cine se aprinde iute, face multe prostii*" (Prov. 14:29).
- „*Nu te grăbi să te mânii în sufletul tău, căci mânia locuieşte în sânul nebunilor*" (Ecl. 7:9).

Î 36 Ce este mai bine, să fii precaut sau să fii îndrăzneț? Explică.

5. Conflictul poate apărea din cauza valorilor diferite. Nu găseşti nicăieri doi oameni la fel. Fiecare persoană este modelată într-un mod unic—prin creație, sex, educație şi experiențe. Când acelaşi tip de conflict se repetă într-o căsnicie, acesta poate fi un semn că cei doi împărtăşesc valori diferite.[18] Multe deosebiri umane nu sunt nici bune, nici rele. Soțul şi soția pot să nu fie de acord unul cu celălalt şi, totuşi, amândoi să aibă dreptate—în funcție de *valorile* lor.

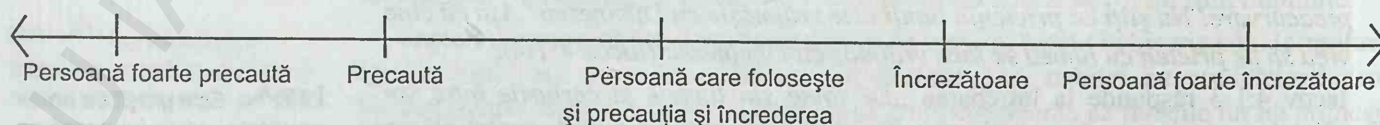

Fig. 4.11 Oamenii iau decizii în feluri diferite. Unii pun un accent mai mare pe precauție. Alții folosesc în egală măsură precauția şi îndrăzneala. Alții prețuiesc îndrăzneala şi acțiunea încrezătoare.

Fig. 4.12 prezintă şapte teme şi pune în contrast valorile Persoanei A şi ale Persoanei B. Totuşi, nu există doar două feluri de oameni, la fel ca A şi B. Mai degrabă, există multe tipuri de oameni, de la A la Z! În acest tabel, oferim câteva exemple, comparând Persoana A şi Persoana B, ca să arătăm că valorile diferite pot să provoace conflicte.[19] De asemenea, nu uita că oamenii cu personalităţi opuse sunt adeseori atraşi să se căsătorească. Este normal, aşadar, ca unul dintre parteneri să aibă valorile Persoanei A, iar celălalt să aibă valorile Persoanei B. Cheia pentru pacea în familie este ca cei doi să conştientizeze şi să respecte valorile celuilalt.

Î 37 E normal ca un cuplu căsătorit să aibă valori diferite? Dă un exemplu.

Tema	Valorile Persoanei A	Valorile Persoanei B
1. Siguranţa sau protecţia	Persoana este precautǎ, atentă, suspicioasă şi doreşte să evite orice pericol.	Persoana este îndrăzneaţă, încrezătoare, şi dispusă să-şi asume mici riscuri.
2. Tradiţiile şi aşteptările de la alţii	Persoana are un simţ lăuntric al datoriei de a face ceea ce societatea aşteaptă de la ea.	Persoana pune puţin accent pe tradiţie, dar este mai degrabă practică decât fidelă unor reguli învechite.
3. Preocuparea faţă de alţii	Persoana este conştientă şi preocupată de sentimentele altora; îi pasă mult de oameni.	Persoana se gândeşte puţin la sentimentele altora, dar este preocupată de scopuri şi de ceea ce are de făcut.
4. Ordinea	Persoana agreează structura, planificarea, ordinea, rutina şi autoritatea.	Persoana este mai creativă, artistică, spontană şi mai puţin previzibilă.
5. Socializarea	Persoana se bucură de o varietate de prieteni şi evenimente sociale.	Persoana doreşte să fie singură sau cu o altă persoană.
6. Comunicarea	Persoana descrie detalii, povesteşte cu lux de amănunte şi-şi manifestă sentimentele.	Persoana relatează doar faptele, nu se prea exteriorizează şi foloseşte puţine cuvinte.
7. Deciziile	Persoana nu se grăbeşte să ia decizii şi are îndoieli.	Persoana ia decizii rapide şi este foarte încrezătoare.

Fig. 4.12 - Valorile diferite pot stârni conflicte într-o căsnicie.

Un cuplu cu valori diferite în ce priveşte siguranţa ar putea avea o îndelungă istorie a acestui fel de conflict. (Recapitulează prima temă, Siguranţa, din Fig. 4.12)

Î 38 În Conflictul 1, ce-ar putea face soţul ca să arate mai mult respect faţă de valorile soţiei?

Conflictul 1

Soţia: „Nu vreau să mă mut la oraş. Nu cunosc pe nimeni acolo. Când eşti plecat, cine mă va ajuta într-o situaţie periculoasă?" (Observă că această soţie este precaută şi-i este frică.)

Soţul: „O să ne facem prieteni noi care or să ne ajute. Oraşul nu este atât de periculos. Încerci *întotdeauna* să mă împiedici să promovez. La oraş pot câştiga mai mulţi bani." (Observă că acest bărbat este încrezător în abilităţile lui, dar nu-i pasă prea mult de sentimentele soţiei lui. O acuză pe soţia lui şi greşeşte folosind cuvântul *întotdeauna.*)

Soţia: „Îţi pasă mai mult de bani decât de mine!" (Observă că soţiei îi este frică şi este rănită. Îl acuză pe soţul ei folosind cuvinte aspre.)

Conflictul 2

Î 39 În Conflictul 2, ce pas mai mic ar putea face soţul ca să-şi liniştească soţia şi să-şi ocrotească fiul?

Soţul: „Mâine îl voi trimite pe fiul nostru la cumpărături. Trebuie să înveţe să se descurce. A stat pe lângă mine destul timp şi a văzut cum mă descurc eu; acum e timpul să se descurce singur."

Soţia: „Este încă prea tânăr. Va avea bani asupra lui şi el este încă prea mic să se apere. Maturii vor profita de el. Mai aşteaptă un an."

Conflictul 3

Î 40 În Conflictul 3, ţi se pare că soţul îşi cinsteşte tatăl mai presus decât familia? Explică.

Soţul: Vreau să-l vizitez pe tatăl meu şi să-i cumpăr un cadou frumos. Va costa mai mult decât am crezut, dar va merita."

Soţia: „Dar cadoul costă jumătate din cât am economisit. Ar trebui să-i cumperi un cadou mai ieftin. Poate vom avea nevoie de bani pentru altceva."

Soţul: „*Niciodată* nu ţi-a plăcut de tatăl meu..."

Soţul şi soţia se pot certa din cauza pericolelor de la oraş, pe seama maturităţii fiului lor şi din cauza sentimentelor soţiei faţă de socrul ei. Dar care este „rădăcina" acestor certuri? La baza conflictului stau valorile diferite în ce priveşte siguranţa. Soţia este

precaută şi temătoare. Soţul este îndrăzneţ şi încrezător. Soţul trebuie să-şi ajute soţia să se simtă în siguranţă. El trebuie să apeleze la calm şi s-o liniştească. Cu cât se va simţi mai în siguranţă, cu atât mai mult soţia va sprijini deciziile soţului ei. Am oferit trei exemple despre tema siguranţei. Dar conflictul poate apărea din orice motiv prezentat în Fig. 4.12, dacă soţul şi soţia au valori diferite.

Am analizat mai multe cauze ale conflictelor: nevoi neîmplinite, sentimente controlate de firea pământească, dorinţe egoiste, judecăţi pripite şi valori diferite. Să analizăm acum modurile în care oamenii reacţionează la conflict.

B. Cinci moduri în care oamenii reacţionează la conflict

Oamenii reacţionează la conflict—în funcţie de cultura lor, natura lor şi exemplele pe care le-au văzut. Cei mai mulţi reacţionează la conflict în unul din cele cinci moduri de mai jos.

Î 41 Cum reacţionezi, de obicei, la conflict?

1. În modul în care vreau eu. O astfel de persoană crede că modul său este singurul mod posibil. Ea va face presiuni până când va obţine ceea ce doreşte sau până când cealaltă persoană renunţă.

2. În niciun mod. O astfel de persoană ignoră problema. Nu se rezolvă nimic pentru că evită conflictul.

3. În modul în care vrei tu. O astfel de persoană doreşte ca celălalt să fie fericit. Vrea atât de mult să aibă pace şi înţelegere încât se supune întotdeauna celeilalte persoane. Acest mod poate fi paşnic pentru o vreme, dar poate fi şi frustrant.

4. Şi cum vrei tu şi cum vreau eu. O astfel de persoană renunţă, câteodată, la unele lucruri. Fiecare persoană obţine câte ceva din ceea ce-şi doreşte. Dar pierde şi ceva din ceea ce-şi doreşte.

5. Aşa cum vrem amândoi. Acest cuplu îşi rezolvă problemele împreună. Sunt preocupaţi să-şi rezolve problemele. Dar, de asemenea, sunt preocupaţi de bunăstarea celuilalt şi a căsniciei lor. Ei vor ca şi celălalt să fie mulţumit de soluţie. Şi fiecare îl vede pe celălalt ca fiind mai important decât nevoile personale.

În care din cele cinci moduri reacţionezi la conflict? Te poţi îndrepta? Omul îşi poate schimba modul în care reacţionează la conflict. Îşi poate însuşi modalităţi noi de a reacţiona, dacă modurile sale nu sunt atât de înţelepte aşa cum îşi doreşte. Dumnezeu vrea să trăim în pace unii cu alţii. Noi trebuie să fim împăcaţi cu Dumnezeu şi cu oamenii (Mat. 5:23-24). Pavel ne spune să păstrăm unirea Duhului prin legătura păcii (Efes. 4:3). Reacţia la un conflict ne ajută să avem o căsnicie liniştită.

C. Cincisprezece lucruri negative de evitat în timpul conflictului[20]

Î 42 Cum poţi învăţa să împlineşti toate aceste porunci?

Aceste cincisprezece porunci privind conflictul sunt foarte importante. Mai întâi, trebuie să le citeşti şi să le înţelegi. Apoi, trebuie să înveţi să le pui în practică, una câte una. Fii atent: Nu poţi învăţa să practici toate aceste porunci dintr-odată. Trebuie să te rogi, să alegi una dintre ele şi s-o practici. În timp ce le vei citi, roagă-L pe Duhul Sfânt să ţi-o arate pe aceea pe care o încalci cel mai des. De exemplu, cel mai prost obicei al tău este să aminteşti mereu greşelile din trecut. După ce-ai ales o poruncă, începe s-o practici câteva zile, chiar o săptămână. După ce-ai învăţat să împlineşti porunca respectivă, aceasta va deveni o abilitate în comunicare. Apoi, poţi învăţa încetul cu încetul să împlineşti altă poruncă. În acest mod, vei adăuga abilitate după abilitate pentru a comunica mai eficient în căsnicia ta. Multora dintre noi nu ne ia mult să citim aceste cincisprezece porunci şi să le înţelegem. Dar e nevoie de timp, smerenie, dorinţă de îndreptare, ajutor din partea Duhului şi practică pentru a-ţi însuşi abilităţile de comunicare.

1. Nu vorbi niciodată în mod pripit. Gândeşte-te la ce vei spune şi cum vei spune. Nu te repezi să vorbeşti. Acest lucru e foarte important dacă eşti rănit sau nervos.

2. Nu-ţi confrunta niciodată soţul/soţia în public. Aşa ceva este stânjenitor pentru soţ/soţie şi pentru cei din jur. Nimic nu se rezolvă în public.

3. Nu-ți confrunta niciodată soțul/soția în fața copiilor. Copiii tăi au nevoie să trăiască în pace. Ei trebuie să-și iubească ambii părinți și să nu țină partea unuia dintre ei.

4. Nu-i folosi niciodată pe copiii tăi în conflict. Acest lucru determină nesiguranță în copii. De exemplu, nu folosi un copil ca să depună mărturie în favoarea ta.

5. Niciodată nu spune „niciodată" sau „întotdeauna". Astfel de cuvinte îl fac pe celălalt să se apere. De exemplu, într-un conflict, soțul i-a spus soției: „*Întotdeauna* te plângi." Acest lucru nu era adevărat. Dar, întrucât a exagerat, el a rănit-o pe soția lui și a evitat soluția.

6. Nu folosi niciodată cuvinte grele. Prin această metodă, defectul unei persoane este exagerat. Cuvinte ca *mincinos*, *leneș* sau *prost* provoacă mai multe probleme acum și pe viitor.

7. Nu fi niciodată *istoric*—dezgropând trecutul. Concentrează-te pe actuala problemă. Dacă mereu aduci trecutul în discuție vei jigni și vei stârni confuzie. Nu fi ca acel băiat care și-a îngropat pisica moartă—mai puțin coada ei—și care, din când în când, o mai dezgropa. Nu ajută pe nimeni să dezgropi greșelile trecutului! Iartă și uită, așa cum face Dumnezeu cu păcatele noastre.

Î 43 ↖ *Pentru a-ți îmbunătăți abilitățile în comunicare, care dintre aceste porunci e prima pe care te vei strădui s-o împlinești?*

8. Nu părăsi niciodată locul conflictului, doar dacă cealaltă persoană este de acord cu o pauză—câteva minute ca să vă rugați. E nepoliticos să părăsești locul conflictului, iar asta nu va face decât să sporească mânia în cealaltă persoană.

9. Nu ridica tonul. Ține minte, tonul vocii comunică mai multe decât cuvintele tale.

10. Nu aminti alte persoane în conversație, doar dacă acestea sunt direct implicate în problemă. Compararea cuiva cu un alt membru al familiei sporește conflictul.

11. Nu încerca „să câștigi" vreodată în dauna soțului/soției. Conflictul nu este un concurs. O problemă nu este rezolvată când unul câștigă, iar celălalt pierde. Ambele persoane trebuie să simtă că și-au împlinit nevoile. Caută o soluție prin care amândoi să câștigați.

12. Nu te adresa niciodată cu dispreț soțului/soției, ca și cum ar fi imatur/ă sau neînțelept/neînțeleaptă. Nu te supraaprecia, făcându-l pe soțul tău/soția ta să se simtă mai prejos. Astfel, nu vei face decât să sporești durerea.

13. Nu-ți acuza niciodată partenerul cu afirmații de genul „Tu". În loc să spui „Tu ai făcut asta," spune ceva de genul „M-am simțit ________ când nu te-ai sfătuit cu mine."

14. Nu intra niciodată într-un conflict când unul dintre voi este obosit, bolnav sau ia medicamente. Așteptați să vorbiți despre chestiuni delicate până când amândoi vă veți simți bine.

15. Nu-ți atinge niciodată partenerul într-un mod care să-l rănească. Nu-ți lovi sau răni partenerul!

Aceste cincisprezece porunci sunt câteva din lucrurile cele mai importante pe care le vei învăța vreodată. Dacă singurul lucru pe care-l vei învăța din acest curs va fi să împlinești aceste porunci, atunci meriți nota 10. A învăța să fii politicos și blând cu oamenii este unul dintre lucrurile cele mai importante din viață.

D. Cinci lucruri pozitive pe care să le faci în timpul conflictului[21]

1. Ascultă într-un mod activ.
- Pune întrebări.
- Repetă ceea ce auzi.
- Fii deschis în loc să te aperi.

Î 44 ↖ *Cum poate o persoană asculta într-un mod activ?*

2. Clarifică problema.
- Întreabă-te pe tine și întreabă-ți soțul/soția: „Ce s-a întâmplat?"
- Întreabă: „De ce este așa de important pentru tine?"
- Acceptă punctul de vedere al soțului/soției. Spune: „Văd că acest lucru este important pentru tine."

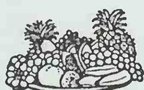
Î 45 ↖ *Care a fost problema în Fapte 6?*

Î 46 *Ce se întâmplă dacă oamenii vorbesc despre probleme fără să caute soluţii?*

3. Cere sugestii.
- Întreabă: „Care este soluţia ta?" (Prea des, oamenii critică sau se plâng, fără a căuta o soluţie. Părinţilor, într-un conflict, trebuie să vă concentraţi asupra soluţiei şi nu asupra problemei. Ar trebui întotdeauna să spuneţi clar celorlalţi membri ai familiei ce anume pot face ca să vă fie pe plac. Altfel, se vor descuraja şi nu vor mai încerca să vă facă pe plac.)
- Descrie schimbările în comportament—„Cum pot face asta altfel?"
- Identifică modul în care va arăta un moment paşnic. Întreabă: „Cum vom şti că lucrurile s-au schimbat?"

4. Împărtăşeşte-ţi gândurile.
- Rămâi calm.
- Oferă informaţii.
- Clarifică-ţi punctul de vedere.
- Găseşte un aspect în nemulţumirea partenerului cu care eşti de acord.

5. Ajungeţi la un acord.
- „Pot să __________, dar m-ar ajuta dacă tu ai __________."
- Afirmaţi că amândoi vreţi să rezolvaţi problema. Scrieţi acest angajament într-un carneţel şi semnaţi. Altfel, una dintre părţi poate uita de înţelegerea respectivă.
- Stabiliţi o dată pentru a analiza progresele.

Rezumatul capitolului

Aspectele generale ale unei comunicări eficiente

Scop A: *Identifică cele cinci componente ale cercului comunicării.*

Trimiţător, mesaj, metodă, receptor şi feedback.

Scop B: *Explică modul în care limbajul trupului, cadrul social şi deosebirile dintre oameni influenţează comunicarea.*

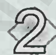
Limbajul trupului include lucruri precum expresii ale feţei, folosirea mâinilor şi poziţia corpului. Cuvintele trebuie să se potrivească cu limbajul trupului.

Cadrul social influenţează comunicarea. Oamenii sunt mai puţin direcţi şi mai puţin deschişi când sunt de faţă şi alte persoane.

Soţii şi soţiile interpretează cuvintele şi faptele în moduri diferite—în funcţie de experienţe, puncte de vedere şi deosebiri emoţionale.

Scop C: *Prezintă, pe scurt, opt ispite pe care un ascultător bun trebuie să le depăşească.*

Poţi fi ispitit să nu mai asculţi dacă vei crede că ştii ce va spune cealaltă persoană; dacă te gândeşti la ce vei spune tu; dacă reacţionezi la cuvinte neadevărate; dacă soţul/soţia se comportă într-un fel anume; pentru că te gândeşti la altceva; dacă nu te interesează sau dacă nu eşti de acord. De asemenea, poţi fi ispitit să auzi cuvintele vorbitorului dar să nu fii atent la sentimentele lui/ei.

Comunicarea—Deosebirile dintre bărbaţi şi femei

Scop A: *Descrie rolul pe care-l au sentimentele atunci când bărbaţii şi femeile comunică între ei.*

Femeile doresc să vorbească despre sentimentele lor, dar bărbaţii vor să rezolve problema. Ambii trebuie să înveţe să asculte cuvintele şi să-şi declare sentimentele.

Scop B: *Explică modul în care scopul comunicării este diferit pentru bărbaţi şi femei.*

Femeile vorbesc ca să dezvolte relaţii, dar bărbaţii vorbesc ca să împărtăşească informaţii.

Scop C: *Identifică trei greşeli obişnuite pe care le fac femeile atunci când vorbesc cu bărbaţii.*

Ea îi dă sfaturi deşi el nu i le-a cerut. Încearcă să-l controleze arătându-i sentimentele ei. Se plânge de lucrurile pe care nu le-a făcut, fără să aprecieze lucrurile pe care le-a făcut (Vezi Fig. 4.7.)

Scop D: *Identifică trei greşeli obişnuite pe care le fac bărbaţii atunci când vorbesc cu femeile.*

Nu este atent la ea şi nu-i pune întrebări ca să-i arate că este interesat. Îi dă sfaturi şi soluţii. Ascultă, se enervează şi dă vina pe ea că l-a supărat. Nu e sensibil la sentimentele şi nevoile ei. Îi explică de ce ea n-ar trebui să se simtă într-un anumit fel (Vezi Fig. 4.8.)

O comunicare eficientă în timpul conflictului

Scop A: *Explică cinci cauze ale conflictului şi ilustrează-le pe fiecare.*

Conflictul apare din cauza nevoilor neîmplinite, sentimentelor controlate de fire (şi nu de Duhul Sfânt), dorinţelor egoiste, judecăţilor pripite cu privire la ce-a vrut să spună soţul/soţia şi din cauza valorilor diferite.

Scop B: *Prezintă, pe scurt, cincisprezece lucruri negative de evitat în timpul conflictului.*

Niciodată să nu vorbeşti aspru. Niciodată să nu-ţi confrunţi soţul/soţia în public. Niciodată să nu-ţi confrunţi soţul/soţia în faţa copiilor.

Niciodată să nu-ţi foloseşti copiii într-un conflict. Niciodată să nu spui „niciodată" sau „întotdeauna". Niciodată să nu jigneşti. Niciodată să nu fii „istoric". Niciodată să nu părăseşti locul conflictului fără să fi stabilit dinainte că luaţi o pauză. Niciodată să nu ridici tonul. Niciodată să nu aduci în discuţie alte persoane.

Niciodată să „nu câştigi" în dauna soţului/soţiei. Niciodată să nu vorbeşti cu dispreţ. Niciodată să nu-ţi acuzi soţul/soţia cu afirmaţii de genul „Tu". Niciodată să nu intri într-un conflict dacă unul dintre voi este obosit, bolnav sau ia medicamente. Niciodată să nu-ţi atingi soţul/soţia într-un mod care să-l rănească.

Scop C: *Stabileşte cinci lucruri pozitive pe care să le faci în timpul conflictului.*

Ascultă într-un mod activ. Clarifică problema. Cere sugestii. Împărtăşeşte-ţi gândurile. Ajungeţi la un acord.

Evaluare personală: Încercuieşte litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmaţie sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns.

1. Cercul comunicării include:
a) Traducătorul
b) Schiţa
c) Metoda
d) Rezumatul

2. A privi în altă parte în timp ce o persoană îţi vorbeşte este un exemplu de:
a) ascultare indirectă.
b) mânie.
c) nelinişte interioară.
d) limbaj al trupului.

3. Care sunt cuvintele care provoacă nelinişte interioară?
a) Cuvintele *al tău* şi *al meu*
b) Cuvintele *întotdeauna* şi *niciodată*
c) Cuvintele *pentru totdeauna*
d) Cuvintele *tu* şi *eu*

4. Cine conştientizează sentimentele cel mai des?
a) Femeile
b) Bărbaţii
c) Tinerii
d) Copiii

5. Femeile comunică deseori pentru a:
a) împărtăşi informaţii.
b) dezvolta relaţii.
c) descoperi sentimente.
d) evita tăcerea.

6. În comunicare, soţiile greşesc deseori pentru că:
a) se enervează repede şi pleacă.
b) nu acordă atenţie când soţul vorbeşte.
c) îl laudă pe soţ prea mult.
d) oferă sfaturi când soţul nu i le-a cerut.

7. În comunicare, soţii greşesc deseori pentru că:
a) nu sunt atenţi când soţia vorbeşte.
b) dau vina pe copii pentru propriile greşeli.
c) vorbesc despre membrii familiei soţiei.
d) explică de ce ei se simt aşa cum se simt.

8. O cauză frecventă de conflict o reprezintă:
a) problemele financiare.
b) singurătatea.
c) nevoile neîmplinite.
d) iubirea de sine.

9. O poruncă în timpul conflictului este:
a) Niciodată nu vorbi despre părinţi.
b) Niciodată nu te referi la păcatele din trecut.
c) Niciodată nu amâna o discuţie.
d) Niciodată nu-i exclude pe copii.

10. Ascultarea activă include:
a) atât folosirea faptelor cât şi a cuvintelor.
b) ridicarea tonului vocii ca mod de exprimare.
c) punerea de întrebări pentru clarificare.
d) o tăcere deplină.

Capitolul 5:

Cum să abordezi viața sexuală în căsnicie

Cântarea Cântărilor

Introducere

Mirele adresându-i-se miresei lui:

10 Ce lipici în dezmierdările tale… mireaso!

Dezmierdările tale prețuiesc mai mult decât vinul, și miresmele tale sunt mai plăcute decât toate miroznele!

11 Miere picură din buzele tale, mireaso; miere și lapte se află sub limba ta. …

12 Ești o grădină închisă… mireaso, un izvor închis, o fântână pecetluită.

13 Odraslele tale sunt o grădină de rodii, cu cele mai alese roade … 14 … cu cele mai alese miresme.

15 O fântână din grădini, un izvor de ape vii ce curge din Liban.

Mireasa:

16 Scoală-te, crivățule! Vino, vântule de miazăzi!
Suflați peste grădina mea, ca să picure mirosurile din ea!
Să intre iubitul meu în grădina lui, și să mănânce din roadele ei alese!

Mirele:

1 Eu intru în grădina mea… mireaso; îmi culeg smirna cu miresmele mele,
îmi mănânc fagurul de miere cu mierea mea, îmi beau vinul cu laptele meu...

Cor:

Mâncați, prieteni, beți și îmbătați-vă de dragoste! (Cântarea Cântărilor 4:10–5:1).

Cântarea Cântărilor poate fi interpretată în diverse moduri. Dar mulți trec cu vederea înțelesul simplu, de bază. În cea mai minunată dintre cântări, vedem plăcerea soțului și a soției care-și împărtășesc dragostea în moduri fizice. De-a lungul cântării, ei se caută unul pe celălalt cu pasiune. Devin „un singur trup”. Biblia arată clar că relațiile sexuale în căsnicie sunt menite să ofere plăcere soțului și soției. Acest capitol va explora modul în care soțul și soția se pot bucura de actul sexual în căsnicia lor.

Lecții:

Începutul vieții sexuale în căsnicie

1

Scop A: *Prezintă patru motive pentru relația sexuală în căsnicie.*
Scop B: *Prezintă patru deosebiri sexuale între dorințele bărbaților și femeilor.*
Scop C: *Discută despre așteptări, acceptare și trecut în raport cu relația sexuală în căsnicie.*
Scop D: *Explică modul în care soțul poate evita cea mai obișnuită greșeală sexuală în cadrul căsniciei.*

Continuarea vieții sexuale în căsnicie

2

Scop A: *Prezintă nevoia de credincioșie și satisfacție sexuală în căsnicie.*
Scop B: *Explică patru lucruri pe care ar trebui să le știe soția despre dorințele sexuale ale soțului.*
Scop C: *Explică patru lucruri pe care ar trebui să le știe soțul despre dorințele sexuale ale soției.*
Scop D: *Descrie modul în care să vegheați împreună asupra timpului și să vă adaptați la schimbările care apar în căsnicie.*

Rezolvarea problemelor sexuale grave care apar în căsnicie

3

Scop A: *Identifică trei motive pentru care apar probleme sexuale grave în căsnicie.*
Scop B: *Analizează trei soluții pentru problemele sexuale grave.*

Începutul vieţii sexuale în căsnicie

Scop A: *Prezintă patru motive pentru relaţia sexuală în căsnicie.*
Scop B: *Prezintă patru deosebiri sexuale între dorinţele bărbaţilor şi femeilor.*
Scop C: *Discută despre aşteptări, acceptare şi trecut în raport cu relaţia sexuală în căsnicie.*
Scop D: *Explică modul în care soţul poate evita cea mai obişnuită greşeală sexuală în cadrul căsniciei.*

A. Începeţi relaţia sexuală înţelegând cele patru motive ale acesteia în căsnicie.

Biblia declară patru motive pentru care Dumnezeu a oferit soţilor şi soţiilor experienţa sexuală.

Î 1. Care sunt patru motive pentru darul relaţiei sexuale în căsnicie?

***În primul rând,* actul sexual—relaţia sexuală între soţ şi soţie—este modul prin care se creează o viaţă nouă.** Dumnezeu a creat bărbatul şi femeia. I-a binecuvântat pe amândoi şi le-a spus să fie rodnici şi să se înmulţească (Gen. 1:28).

***În al doilea rând, relaţia* sexuală dintre soţ şi soţie împiedică imoralitatea sexuală.** Patul matrimonial este sfânt, iar relaţia sexuală în afara căsniciei este un păcat (Evr. 13:4). De aceea, 1 Corinteni 7:2 ne spune că oamenii trebuie să vadă căsnicia ca modalitatea sfântă de a-şi împlini nevoia sexuală.

***În al treilea rând,* relaţia sexuală face ca soţul şi soţia să fie „una".** Ei devin „un singur trup". *„De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa, şi se va lipi de nevasta sa, şi se vor face un singur trup"* (Gen. 2:24). În timpul actului sexual, soţul şi soţia nu se mai preocupă de sine, ci fiecare se îngrijeşte de celălalt. Atât de mult le pasă unul de celălalt cât de mult le pasă de nevoile lor sexuale şi emoţionale. Relaţia sexuală în căsnicie uneşte trupul, sufletul şi duhul. *„Nu ne-a dat Unul singur Dumnezeu suflarea de viaţă şi ne-a păstrat-o? Şi ce cere acel Unul singur? Sămânţă dumnezeiască! Luaţi seama, deci, în mintea voastră, şi niciunul să nu fie necredincios nevestei din tinereţea lui!"* (Maleahi 2:15). Relaţia sexuală în căsnicie reînnoieşte şi reîmprospătează dragostea dintre soţ şi soţie.

***În al patrulea rând, relaţia* sexuală este pentru plăcerea soţului şi a soţiei.** Această plăcere îi încurajează să se bucure unul de celălalt. Plăcerea în cadrul căsniciei este ca un magnet care-i face mereu să se întoarcă unul spre celălalt. Relaţia sexuală în căsnicie este un mod distractiv, satisfăcător de a împărtăşi dragostea. Un credincios care se simte vinovat pentru că se distrează în pat cu partenerul de căsnicie trebuie să înţeleagă că această vină nu este de la Dumnezeu. Cântarea Cântărilor ne învaţă că Dumnezeu vrea ca soţul şi soţia să se distreze sexual. Este planul lui Dumnezeu ca soţul şi soţia să se bucure împreună de relaţia sexuală.

Aceste patru motive arată de ce actul sexual este o parte unică şi profundă a căsniciei. Căsnicia permite dezvoltarea vieţii sexuale. Dar e foarte important să începi aşa cum trebuie. Să ne uităm, aşadar, la modul în care puteţi avea un început sexual bun ca şi cuplu proaspăt căsătorit.

B. Începeţi relaţia sexuală punându-vă de acord în privinţa copiilor şi a planificării familiale (a metodelor contraceptive)

Î 2. În cultura ta, după căsătorie, sunt persoane ce doresc să aştepte o vreme înainte să aibă copii? Explică.

Actul sexual poate crea copii. Dar acesta nu e singurul scop al său. Dacă relaţia sexuală ar fi existat doar în acest scop, cuplurile ar fi putut face sex doar câteva zile în fiecare lună. Majoritatea femelelor din regnul animal fac sex cu un mascul doar câteva zile pe an—ca să rămână gestante. Dar femeia doreşte să aibă o relaţie sexuală cu soţul ei tot anul. Însă teama de graviditate poate împiedica dragostea sexuală. O sarcină timpurie poate crea dificultăţi în căsnicie. Un cuplu trebuie să vorbească, să cadă de acord, să aleagă un plan în ce priveşte copiii înainte de a-şi începe relaţia sexuală. Multe cupluri

doresc să aştepte câteva luni, altele câţiva ani, până să aibă copii. Astfel, ei au timp să se bucure unul de celălalt, îşi întăresc puterea financiară şi se adaptează căsniciei.

C. Începeţi relaţia sexuală cunoscând deosebirile sexuale dintre femei şi bărbaţi.

Î 3 Ce lecţie ilustrează Tom?

Tom nu mai condusese niciodată o maşină. N-avea îndemânare, dar avea multă dorinţă. Nu ştia cum se pune benzină sau cum se verifică uleiul. Nu era sigur care pedală era pentru frână şi care era pentru acceleraţie. Şi cunoştea doar câteva semne rutiere. Cu toate acestea, îşi imagina cât de distractiv ar fi să conducă. Se vedea cu maşina pe şosea, în curbe, mergând cu viteză spre vârful dealului. Care dintre noi ar vrea să-l însoţească pe Tom în timp ce conduce? Cu toţii am vrea ca el să înveţe mai înainte cum se conduce o maşină.

Î 4 Ce este pornografia şi de ce este greşită?

Există o modalitate corectă şi una greşită de a învăţa despre relaţia sexuală. De exemplu, *pornografia este o modalitate greşită. Este un păcat pe care-l foloseşte Satan. Revistele şi fotografiile/filmele/videoclipurile pornografice aduc profituri celui care le realizează şi plăcere sexuală celui care le priveşte. Oamenii din imagini sunt ruşinaţi, pângăriţi şi răniţi. Nu contează în ce fel sunt folosiţi ei atâta timp cât privitorul este excitat sexual. Pornografia distruge dorinţele naturale, sexuale. Consumatorii ajung să se concentreze doar pe sex. Ei se gândesc la ceilalţi ca fiind obiecte pe care le folosesc pentru plăcerea lor. Ei nu-i mai văd pe oameni ca fiind creaţi după chipul lui Dumnezeu. Toate aceste comportamente provoacă durere în relaţia maritală. Încetează orice contact cu pornografia!

Î 5 În cultura ta, care e cea mai bună modalitate de a învăţa despre relaţia sexuală?

Unii spun că oamenii ar trebui să aibă relaţii sexuale înainte de căsnicie. Am studiat deja această afirmaţie nesăbuită. Relaţia sexuală este menită doar pentru căsnicie. Totuşi, înainte de căsătorie, există lucruri care trebuie învăţate prin discuţii sau studiu. Într-un capitol anterior am menţionat cărţi despre relaţii sexuale scrise de LaHaye şi Wheat. Aceste cărţi conţin învăţături despre relaţii sexuale în cadrul căsniciei. Unele culturi consideră că aceste cărţi sunt prea îndrăzneţe. Părinţi, înainte ca fiii sau fiicele voastre să se căsătorească, trebuie să-i învăţaţi despre relaţia sexuală. Altfel, vor învăţa de la altcineva. Tatăl trebuie să-şi înveţe fiul, iar mama trebuie să-şi înveţe fiica. De asemenea, unul din prezbiterii bisericii care face consiliere poate discuta despre aceste chestiuni cu un băiat/o fată care doreşte să se căsătorească. Oricare ar fi sursa educaţiei sexuale, o persoană care doreşte să se căsătorească trebuie să înveţe despre trupul bărbatului şi al femeii. Fig. 5.1 îi compară pe bărbaţi şi pe femei în câteva aspecte sexuale.

Î 6 Care sunt unele deosebiri sexuale între soţ şi soţie?

Deosebiri sexuale de bază între bărbaţi şi femei	
Majoritatea bărbaţilor	**Majoritatea femeilor**
Doresc să aibă relaţii sexuale o dată sau de mai multe ori pe săptămână.	Sunt mulţumite cu mai puţine relaţii sexuale; nu doresc contact sexual în timpul *ciclului menstrual.
Doresc o relaţie sexuală la vederea trupului femeii.	Doresc să aibă o relaţie sexuală datorită *relaţiei:* atingere, vorbe tandre şi romantism.
Se bucură de relaţia sexuală aproape de fiecare dată.	Trebuie să simtă apropiere pentru a se bucura de relaţia sexuală.
Au dorinţe sexuale care apar imediat, ca şi cum ai aprinde un chibrit.	Au dorinţe sexuale care apar încet, ca şi cum ai fierbe apa.
Ajung repede la *orgasm.	Au nevoie de mai mult timp ca să ajungă la orgasm.
Se pot concentra foarte uşor la relaţia sexuală, indiferent de ce se întâmplă în jur.	Atenţia le este distrasă uşor de lucrurile care le înconjoară, de mirosuri, murdărie, zgomote sau lipsa intimităţii.
Au nevoie de orgasm pentru a se bucura de relaţia sexuală.	Consideră plăcută relaţia sexuală şi în lipsa orgasmului.
Au deseori energie în plus pentru relaţia sexuală.	Au mai puţină dorinţă sexuală dacă sunt obosite.

Fig. 5.1 Deosebirile sexuale de bază între bărbaţi şi femei

Î 7 Dacă soţul doreşte să aibă seara o relaţie sexuală cu soţia, cum poate planifica mai dinainte?

Soţule, dacă doreşti să ai seara o relaţie sexuală cu soţia ta, planifică mai dinainte. Începe, încă de dimineaţă, să arăţi bunătate. Arată-i dragostea ta pe tot parcursul zilei.

Nu te gândi la relația sexuală doar ca la un eveniment, ci ca la o roadă a prieteniei și relației tale cu soția ta. Fă-ți timp să vorbești cu ea. Pune-i întrebări despre cum s-a descurcat în ziua respectivă, zâmbește-i și ascultă cu atenție când vorbește cu tine. Fă o parte din munca ei. Cinează cu ea și mergeți la culcare devreme, înainte ca ea să fie prea obosită. În dormitor nu te comporta ca un taur pe câmp! Mai degrabă, fii tandru. Ține-o aproape de tine. Vorbește-i încet și atinge-o în locuri care-i fac plăcere. Masează-i gâtul, spatele și picioarele. Întreab-o ce-i place să-i faci. Sărut-o încet în locuri și moduri care știi că-i plac. Mulțumește-i că este o soție așa de bună. Laud-o sincer pentru frumusețea caracterului, duhului și trupului ei. Spune-i cât de mult o iubești. Cine se satură vreodată să fie lăudat? Soția ta nu se va sătura vreodată să audă cuvintele frumoase pe care ai să i le spui. Încet-încet, dorințele ei sexuale vor apărea. Soția ta poate zbura, dar va avea nevoie de o pistă lungă![1] Fă din relația sexuală ceva ce-i face plăcere soției tale—o expresie a relației voastre pline de dragoste. Iubește-o așa cum te iubești pe tine însuți. Un consilier înțelept a spus că este bine ca soțul și soția să aibă relații sexuale o oră întreagă. Acesta este un timp special, sfânt, de care vă bucurați împreună.

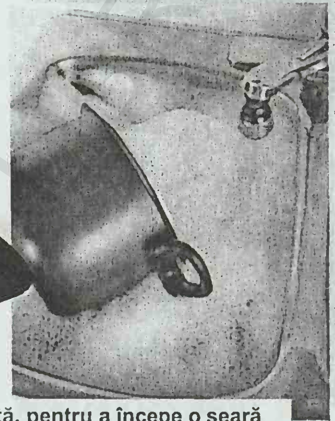

Fig. 5.2 Soților, câteodată, pentru a începe o seară romantică, ajutați-vă soțiile la treburile casnice!

D. Începeți relația sexuală având așteptări realiste

Așteptările sexuale sunt speranțe și idei pe care oamenii le au despre relația sexuală. Așteptările sunt create în multe moduri—bune sau rele. Așteptările unei persoane se pot naște prin prisma pornografiei, filmelor, viselor, conversațiilor, imaginației sau experiențelor din trecut. Primele experiențe sexuale în căsnicie pot să nu fie ceea ce și-au imaginat oamenii sau ceea ce s-au așteptat ei să fie. Acest lucru poate aduce descurajare. Cel mai bine este să abordați căsnicia cu o gândire clară. Mai jos sunt patru adevăruri despre experiența sexuală în căsnicie.

Î 8 Care sunt câteva surse ale așteptărilor sexuale?

1. E nevoie de timp până ce cuplul va dezvolta relații sexuale care să le facă plăcere. Planul biblic este că plăcerea sexuală e doar pentru soț și soție. Fiecare om—și fiecare cuplu—este unic. Deosebirile fundamentale între bărbați și femei nu se aplică la toți. De exemplu, se poate ca o soție să dorească să aibă relații sexuale mai des decât își dorește soțul. De cele mai multe ori, acest lucru nu e valabil, dar e posibil. Sau un soț găsește puțină plăcere în relația sexuală dacă soția lui nu se bucură de el din punct de vedere sexual. Există o gamă largă de comportamente sexuale sănătoase la bărbați și femei. Fiecare cuplu va avea o experiență unică.

Î 9 Este primul contact sexual din căsnicie cel mai reușit? Explică.

Soțul și soția au nevoie de timp ca să învețe ce-i place unuia și altuia. Lucrurile care provoacă plăcere diferă de la om la om. Lucrurile care provoacă plăcere se pot schimba de-a lungul timpului. Acest lucru înseamnă că o primă noapte pasională, perfectă, între două persoane virgine este rară. Cuplul nu trebuie să se simtă descurajat sau stânjenit de primele experiențe. Sexul în căsnicie devine tot mai bun pe măsură ce anii trec. Soțul și soția învață să-și facă pe plac unul altuia pe măsură ce vorbesc în timpul relației sexuale și încearcă împreună lucruri noi.

Deuteronomul 24:5 spune: *„Când un om va fi însurat de curând, să nu se ducă la oaste, și să nu se pună nicio sarcină peste el; să fie scutit, din pricina familiei, timp de un an, și să veselească astfel pe nevasta pe care și-a luat-o."*

Î 10 Cum poți aplica principiul din Deuteronomul 24:5 în cultura ta?

2. E nevoie și de stăpânirea dorințelor sexuale în căsnicie. Căsnicia nu înseamnă că sexul este întotdeauna la îndemână. Cuplurile care se iubesc așteaptă uneori să-și împlinească nevoile sexuale. Boala, tristețea, graviditatea, lipsa intimității, oboseala, călătoriile, momentele de rugăciune și post pot limita relațiile sexuale. În astfel de cazuri,

Î 11 Ar trebui un soț să pretindă ca soția lui să aibă relații sexuale cu el ori de câte ori dorește? Explică.

soţul şi soţia trebuie să practice abstinenţa. Nu uita, Isus ne-a învăţat să ne iubim unii pe alţii, nu doar pe noi înşine (Ioan 15:12)!

Î 12 De ce soţia nu se bucură de relaţia sexuală imediat după o ceartă?

3. Întreaga relaţie a unui cuplu influenţează relaţia lor sexuală. Aşa cum un măr sau un cartof stricat afectează tot sacul, sau cum drojdia afectează întreaga pâine, tot aşa o problemă în orice domeniu al relaţiei conjugale afectează relaţia în ansamblu. Certurile între soţ şi soţie vor provoca răceală în viaţa lor sexuală. Acest lucru este mai ales valabil la soţie pentru că ea trebuie să se simtă apropiată emoţional pentru a se bucura de relaţia sexuală. Certurile, cuvintele aspre şi presiunile financiare vor influenţa viaţa sexuală a unui cuplu. După o ceartă, poate că soţul va dori să facă pace şi, apoi, să aibă o relaţie sexuală—dar soţia va avea nevoie de câteva ore bune pentru ca sentimentele ei să se vindece. Soţule, nu te certa cu soţia. Dacă vrei să ai miere, nu da cu piciorul în stup.

Cântarea Cântărilor 5:2-8 vorbeşte despre o vreme când soţia l-a respins pe soţul ei. În acele zile, împăratul şi soţia lui dormeau deseori în încăperi separate. Ea dormea când el a venit acasă târziu. Ea s-a supărat pentru că o trezise în toiul nopţii—aşa că a refuzat să-i deschidă uşa. După câteva minute s-a trezit de-a binelea şi a vrut să-l primească înăuntru. Dar era prea târziu. El plecase. Mândria lui fusese rănită de respingerea ei. Ea l-a căutat ca să se împace cu el, dar o vreme nu l-a găsit. Aşa că, pentru un timp, amândoi s-au simţit rău, până şi-au rezolvat disputa.[2] Acest exemplu ne învaţă că certurile influenţează relaţia sexuală din căsnicie.

ISUS NE-A ÎNVĂŢAT SĂ NE IUBIM UNII PE ALŢII, NU DOAR PE NOI ÎNŞINE (IOAN 15:12)!

Î 13 Cum vei şti ce-i place cel mai mult soţului tău/soţiei tale când faceţi dragoste?

4. E bine să comunicaţi când faceţi dragoste. Multora le este greu să vorbească despre sentimentele sexuale cu soţul/soţia lor. Motivul poate proveni dintr-o idee culturală a modestiei. Unii greşesc chiar gândind că, întrucât relaţia sexuală este firească, soţul/soţia trebuie să ştie ce anume provoacă plăcere. Câteodată, unii nu vorbesc despre relaţia sexuală din teama de a fi sincer. De exemplu, poate că soţul nu ştie cum ar reacţiona soţia sa la ceea ce-i place lui. Poate că ea face un lucru, iar lui îi place altceva, aşa că se teme să nu-i rănească sentimentele dacă îi spune ceva. Un soţ a rezolvat această problemă în felul următor: nu spunea nimic despre lucrurile care nu-i plăceau, dar îi spunea soţiei când ea făcea ceva ce-i plăcea lui. O oarecare formă de comunicare este bună. Cuplurile care se bucură de relaţia sexuală sunt cele care găsesc modalităţi de a comunica ceea ce le face plăcere. Fiecare partener ar trebui să caute să facă dragoste în modul care-i face cea mai mare plăcere celuilalt.

E. Începeţi relaţia sexuală acceptându-vă unul pe celălalt.

Î 14 De ce acceptarea este importantă pentru relaţia sexuală în căsnicie?

Când Adam şi Eva au fost creaţi, ei erau goi şi stăteau faţă-n faţă (Gen. 2:25). Niciunuia nu-i era ruşine de cum arăta şi s-au acceptat aşa cum erau. Acest nivel al acceptării în căsnicie este bun. Dumnezeu este Creatorul fiecărui om. Aşadar, toţi soţii şi toate soţiile ar trebui să fie mulţumiţi de felul în care i-a creat Dumnezeu.

Există puţine trupuri perfecte. Pornografia şi revistele de modă folosesc imagini ale unor trupuri care sunt aproape perfecte. Foarte mulţi oameni care apar în reviste şi la televizor au mers la doctori şi şi-au modificat trupurile—schimbări care-i fac să arate mai atrăgători din punct de vedere sexual. Dar acceptarea înseamnă să-ţi iubeşti soţul/soţia ştiind că Dumnezeu este Creatorul. Aşa că nu-ţi dori să fi fost mai înalt sau mai scund, mai slab sau mai gras, cu ten mai deschis sau mai închis. Soţule, să nu compari niciodată, într-un sens negativ, trupul soţiei tale cu trupul altei femei. Accept-o aşa cum este. Soţie, nu critica trupul soţului tău şi nu-ţi dori să fie ca al altui bărbat. Acceptă-l ca fiind darul pe care ţi l-a oferit Dumnezeu. Acceptarea scoate în evidenţă lucrurile plăcute la soţul tău/soţia ta.

Căsnicia nu este locul unde soţul şi soţia se judecă unul pe celălalt. Actul sexual nu este menit pentru a evalua sau a critica. În relaţia sexuală, soţul şi soţia sunt goi—atât emoţional, cât şi fizic. O relaţie sexuală profundă şi minunată nu necesită o experienţă în

trecut. Ea necesită deschidere şi acceptare din partea soţului şi a soţiei.[3] Lipsa acceptării îl împinge pe soţ departe de soţia lui şi viceversa. De exemplu, dacă un soţ îi spune soţiei lui că nu-i place cum arată ea, atunci îi va răni sentimentele. Aşa că ei nu-i va face plăcere să aibă o relaţie sexuală cu el. Dar dacă el o acceptă şi o laudă pentru felul în care arată, acest lucru o ajută să-i facă plăcere să stea goală în faţa lui.

Cântarea Cântărilor arată cum bărbatul şi femeia îşi acceptă reciproc trupurile. Mirele îi spune miresei sale despre frumuseţea pe care o vede în ea (Cântarea Cântărilor 4:1-7; 7:1-9). Iar mireasa arată că se bucură de trupul lui (Cântarea Cântărilor 5:10-16). Aceste cuvinte ale acceptării aduc siguranţă în dormitor. **Acceptarea în căsnicie le permite celor doi să se bucure pe deplin unul de celălalt.**

Mireasa din Cântarea Cântărilor ştia că pielea ei era diferită. Se înnegrise pentru că lucrase afară. Simţea că fetele din cetate o priveau ciudat din cauză că avea pielea mai negricioasă (Cântarea Cântărilor 1:5-6). Şi, totuşi, ea şi mirele ei au descoperit frumuseţe în ceea ce alţii poate că au respins. Cuvintele lui de laudă au sporit încrederea ei în sine. Acceptarea ei de către soţul său a alungat orice teamă şi nesiguranţă despre felul cum arăta ea.[4]

Î 15 Cum a încurajat-o Solomon pe mireasa lui prin faptul că a acceptat-o?

Soţule, accept-o pe soţia ta şi spune-i cuvinte sincere de laudă despre înfăţişarea ei. Când soţia ştie că trupul său este pe placul soţului ei, îi va plăcea să-l împărtăşească cu el! Soţie, acceptă-l pe soţul tău aşa cum este şi spune cuvinte frumoase despre modul în care arată el. Acest lucru îl va încuraja să fie un soţ credincios, un iubit afectuos şi un tată iubitor.

F. Începeți relația sexuală fiind sinceri în privința trecutului vostru.

Unii oameni nu vor fi virgini când se căsătoresc. Dar patul matrimonial este numai pentru doi oameni. Discutarea trecutului trebuie să se facă înainte de căsnicie. Apoi, experienţele şi amintirile din trecut trebuie uitate. Niciodată să nu-ţi compari soţul/soţia cu un iubit sau o iubită din trecut. Pentru un început bun, trebuie să fiţi sinceri cu privire la trecutul vostru.

Î 16 Poate fi sinceră o persoană fără a împărtăşi toate detaliile trecutului său? Explică.

Dacă n-aţi fost virgini, aceste patru lucruri vă pot ajuta:

- Pocăiţi-vă, dacă n-aţi făcut-o deja. Întoarceţi-vă privirile dinspre păcatele din trecut şi priviţi spre harul lui Dumnezeu.
- Primiţi iertare de la cel/cea cu care vă veţi căsători.
- Eliberaţi-vă de sentimente şi amintiri. Acesta este un act al voinţei. Când apar gânduri şi sentimente rele, alungaţi-le, nu meditaţi la ele. De fiecare dată când apar sentimente şi gânduri negative, respingeţi-le. Înlocuiţi-le cu gânduri despre soţul tău/soţia ta.
- Respingeţi vina dacă apare. Repetaţi pentru voi înşivă adevărul iertării. *„Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească de orice nelegiuire”* (1 Ioan 1:9).

Î 17 Ce-ar trebui să facă cineva care doreşte să se căsătorească, dar nu este virgin?

Există o veche istorioară despre o văduvă care s-a căsătorit de şapte ori. A trăit mai mult decât primii şase soţi ai ei, iar al şaptelea a părăsit-o. Când au mers la tribunal, judecătorul l-a întrebat de ce a părăsit-o pe văduvă. El a spus: „N-am dorit s-o părăsesc. Dar nu mai era loc pentru mine în dormitor. Am fost dat jos din pat de vechii soţi pe care ea îi aducea mereu înapoi.”

G. Începeți relația sexuală evitând cea mai frecventă greșeală.

Cea mai frecventă greşeală a unui cuplu proaspăt căsătorit este că soţul se grăbeşte mereu. Noul soţ este, de obicei, nerăbdător şi gata să aibă o relaţie sexuală. Dar majoritatea soţiilor are nevoie de timp, tandreţe şi intimitate. Este ceva obişnuit să fii obosit după nuntă. Poate că soţia va avea nevoie să se odihnească înainte de a începe să facă dragoste. Proaspătul soţ trebuie să fie răbdător cu soţia lui. Actul iubirii trebuie să vină după preludiu—vorbe, săruturi şi îmbrăţişări. Soţul trebuie să-i spună soţiei cuvinte de dragoste. Ea trebuie să ştie că soţul ei o doreşte—şi nu urmăreşte doar o relaţie sexuală cu ea. Ea nu este un obiect pentru satisfacerea lui. El o doreşte ca persoană—şi numai pe ea. Trebuie să fie grijuliu cu orice durere pe care ea o va simţi când el va fi

Î 18 Care e cea mai obişnuită greşeală pe care o face un soţ proaspăt căsătorit?

pe punctul de a-i rupe *himenul—pecetea virginităţii ei.[5] Totuşi, el trebuie să caute s-o excite—s-o facă să aibă dorinţă sexuală fără teamă.

Începuturile sunt palpitante şi puţin înfricoşătoare. Fiecare cuplu proaspăt căsătorit îşi doreşte ca viaţa lor sexuală să înceapă bine. Pasiunea lor reciprocă îi va uni într-un mod puternic—acest lucru este incitant. Ei vor fi goi atât fizic cât şi emoţional—iar asta îi poate speria sau stânjeni pe unul dintre ei sau chiar pe amândoi. Jurămintele căsniciei creează siguranţă pentru acest nou început. Partenerul tău a promis deja că nu te va respinge. Aşa că, relaxează-te şi bucură-te de început.

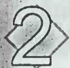

Î 19 *Cum se aseamănă siguranţa acestui băieţel cu siguranţa în căsnicie?*

Era prima zi de şcoală a băieţelului. Până acum, fiecare zi din viaţa lui şi-o petrecuse cu părinţii săi. Auzise unele lucruri despre şcoală şi era emoţionat. Dar, pe când se îndrepta spre şcoală împreună cu tatăl lui, a început să-i fie frică. Dacă nu va cunoaşte pe nimeni? Dacă toţi în afară de el vor şti ce-au de făcut? Dacă învăţătorul va crede că el ştie deja să citească? Tatăl lui l-a prins de mână pe când se apropiau de şcoală. „Vezi copacul acela de lângă colţul clădirii? Când orele se vor termina, eu voi fi acolo şi te voi aştepta." Băieţelul s-a simţit mai bine. Având siguranţa promisiunii tatălui său, a intrat în clasă, pregătit să cunoască o lume nouă.

Fig. 5.3
Un copil poate depăşi situaţii noi dacă este sigur de dragostea tatălui.

Continuarea vieţii sexuale în căsnicie

Scop A: *Prezintă nevoia de credincioşie şi satisfacţie sexuală în căsnicie.*
Scop B: *Explică patru lucruri pe care ar trebui să le ştie soţia despre dorinţele sexuale ale soţului.*
Scop C: *Explică patru lucruri pe care ar trebui să le ştie soţul despre dorinţele sexuale ale soţiei.*
Scop D: *Descrie modul în care să vegheaţi împreună asupra timpului şi să vă adaptaţi la schimbările care apar în căsnicie.*

Considerente generale

Este de dorit să începi bine o cursă. Dar este şi mai important s-o termini bine. Acum, să analizăm cum să vă continuaţi viaţa sexuală în moduri care oferă satisfacţie atât soţului cât şi soţiei.

A. Rămâi credincios soţiei/soţului.

Î 20 *Compară idolatria cu adulterul.*

Cel mai mare rău care poate distruge o căsnicie este infidelitatea. Acesta este un păcat atât de grav împotriva trupului încât Isus a îngăduit divorţul (Mat. 19:9). De la un capăt la altul al Vechiului Testament, Dumnezeu a spus că Israel săvârşea adulter spiritual, deoarece căuta alţi dumnezei. Israeliţii n-au renunţat la Iehova—au *adăugat* alţi zei la care să se închine. Dar dragostea legământului cere credinţă faţă de un singur Dumnezeu şi numai unul. Israeliţii nu puteau iubi alţi dumnezei în afară de Iehova. Prin urmare, Dumnezeu a îngăduit să fie duşi în robie pentru că încălcaseră legământul. La fel, Dumnezeu le cere oamenilor credincioşie sexuală în căsnicie. *„Să nu preacurveşti"* este o poruncă a lui Dumnezeu (Exodul 20:14). *„Ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă"* (Mat. 19:6).

B. Nu refuza să oferi soţului tău/soţiei tale satisfacţie sexuală.

Î 21 *Când nu este o problemă dacă soţul sau soţia refuză o relaţie sexuală chiar dacă sunt căsătoriţi?*

Soţul şi soţia trebuie să aleagă să răspundă nevoilor reciproce. Pavel a dat aceste sfaturi bisericii din Corint: *„Bărbatul să-şi împlinească faţă de nevastă datoria de soţ; şi tot aşa să facă şi nevasta faţă de bărbat"* (1 Cor. 7:3-5). Soţul depinde de soţie pentru satisfacţie sexuală în căsnicie. Nici soţul şi nici soţia n-au dreptul să spună „nu" nevoilor sexuale ale celuilalt. Fiecare trebuie să fie sensibil şi să răspundă celuilalt. Dar fiecare trebuie să fie sensibil la condiţia fizică a celuilalt. Dragostea adevărată nu insistă asupra relaţiei sexuale când soţul/soţia se simte rău.

Relația sexuală n-ar trebui să devină un ritual sau un obicei. Mai degrabă, aceasta trebuie începută pentru că există dragoste și dorință sexuală.[6] Când se întâmplă acest lucru, soțul/soția nu trebuie să refuze din cauza unui motiv neîntemeiat. Relația sexuală între soț și soție nu trebuie legată **niciodată** de o răsplată sau de o pedeapsă. O soție nu trebuie să refuze niciodată să aibă o relație sexuală pentru a-și pedepsi soțul.

Anabella era furioasă pe soțul ei. El se aștepta ca ea să muncească foarte mult. Se comporta cu ea ca și cum era o slujitoare și nu soția lui. Rareori, își făcea timp pentru a vorbi cu ea. Părea că singurele dăți când dorea s-o vadă era atunci când i se făcea foame sau când avea chef de o relație sexuală. Ea știa că, dacă se va plânge, el se va înfuria. Așa că a hotărât să comunice cu el printr-o serie de întâmplări. De fiecare dată când el vroia o relație sexuală, ea îi spunea c-o doare capul sau spatele. Săptămânile au trecut, iar el n-a înțeles adevăratul mesaj pe care i-l transmitea ea. Ce-ar trebui ea să facă?

Î 22 Ce sfat i-ai da Anabellei?

Gloria, o tânără soție nesăbuită, a remarcat o rochie frumoasă într-un magazin. Ea i-a spus soțului ei că-i plăcea rochia foarte mult. Săptămânile au trecut. Soțul a mers în acel magazin de multe ori, dar niciodată nu s-a întors cu rochia respectivă. Totuși, soția n-a renunțat. Într-o noapte, când soțul a vrut să aibă o relație sexuală cu ea, i-a întors spatele. Bosumflându-se, i-a spus: „Nu mă iubești suficient de mult ca să-mi cumperi o rochie. Cum pot să-mi ofer trupul unui astfel de bărbat?" În următoarea noapte, soțul a încercat iar. Ea a acceptat, dar a tratat actul sexual ca și cum ar fi fost o datorie din partea ei. În ziua următoare, soțul a mers la magazin și a cumpărat rochia. Soția i-a zâmbit, l-a luat pe soțul ei de mână și l-a dus în pat. Dar după plăcerea sexuală, soțul a simțit cum rădăcina amărăciunii începe să crească în el. E posibil să câștigi o bătălie, dar să pierzi războiul.

Î 23 Care este pericolul acțiunilor Gloriei?

C. Soție, învață mai multe despre soțul tău.

1. Soțul dorește relații sexuale mai des decât soția. Dorința sexuală a bărbatului este mai puternică decât a femeii. O femeie poate să-și sporească disponibilitatea pentru relații sexuale gândindu-se la soțul ei și la plăcerea pe care i-o oferă. O mare parte din dorința femeii începe în minte. Mireasa din Cântarea Cântărilor se gândea și abia aștepta să facă dragoste cu soțul ei. [2]*„Să mă sărute cu sărutările gurii lui!—*[4]*Trage-mă după tine! Și haidem să alergăm! Împăratul mă duce în odăile lui"* (Cântarea Cântărilor 1:2, 4).

Î 24 Cum se poate pregăti o soție ca să se bucure de relația sexuală?

2. Un soț se bucură să vadă trupul soției lui. Aceasta este o sursă majoră de plăcere pentru bărbați. Dumnezeu l-a creat pe bărbat cu dorința de a-și vedea soția goală. Unele soții se simt stânjenite de goliciunea lor. Ele nu vor să fie goale sau să poarte haine sexi în dormitor. Ele vor să facă dragoste pe întuneric. Acest lucru îi fură bărbatului bucuria pe care o are când vede trupul soției lui. Trupul nu trebuie să fie perfect ca să fie sursă a plăcerii. Dar soția trebuie să se îngrijească de trupul ei ca să-l mențină frumos. Soțul poate s-o facă pe soția lui să se simtă bine că este goală spunându-i mereu lucruri bune despre corpul ei—și să nu spună niciodată nimic negativ despre ea. Cuvintele blânde și o lumină difuză—ca de pildă niște lumânări—pot aduce plăcere atât bărbatului cât și femeii.

Î 25 De ce-i place soțului să vadă trupul gol al soției?

3. Soțului îi place ca soția lui să se simtă liberă. Timiditatea și modestia își au valoarea lor. Dar acestea își pierd o mare parte din valoare în patul matrimonial. Soțul se bucură ca soția lui să-i exploreze și să-i iubească trupul. Lui îi face plăcere când ea se bucură de el. Mireasa din Cântarea Cântărilor chiar ia inițiativa și-l seduce. În capitolul 6:13–7:9, o vedem dansând în fața soțului ei. El îi admiră trupul pe măsură ce-l ademenește s-o iubească.[7] Soția se va simți mai liberă dacă soțul îi oferă un loc unde ea este sigură de intimitate—în spatele unei uși închise. Niciunei soții nu-i place să aibă o relație sexuală dacă există posibilitatea să audă copiii lor sau altcineva, sau dacă cineva ar putea intra în dormitor. De aceea, un soț înțelept și iubitor oferă un loc sigur, intim pentru dragostea conjugală.

Î 26 Care sunt două modalități prin care soțul o poate ajuta pe soția lui să simtă libertate când au o relație sexuală?

Cum hotărâți voi, ca și cuplu, care sunt limitele experienței sexuale? *În primul rând,* să nu faci nimic care-l rușinează sau îl rănește pe celălalt. *În al doilea rând,* orice încalcă legămintele

Î 27 Care sunt trei principii pentru limitele sexuale în căsnicie?

matrimoniale este greşit. *În al treilea rând, să* nu faci nimic care afectează conştiinţa unei persoane. În cadrul acestor principii, cuplul poate experimenta multe plăceri sexuale.

Î 28 *Ce sporeşte atunci când soţia îl laudă pe soţul ei?*

4. Unui soţ îi place să fie lăudat când îi face pe plac soţiei lui. O mare parte din încrederea bărbatului stă în abilitatea lui sexuală. El se simte mai puternic şi mai dedicat când ştie că-i face pe plac soţiei lui. Soţia nu trebuie **niciodată** să critice abilitatea sexuală a bărbatului. Nu spori neliniştea lui dacă nu poate face dragoste cu tine pentru că este obosit sau stresat. Spune-i cum să-ţi facă pe plac. Laudă-l când te satisface emoţional şi fizic. Va depune efort s-o facă din nou.

D. Soţule, învaţă mai multe despre soţia ta.

Î 29 *Cum poate soţul să-i arate soţiei că o preţuieşte pe ea mai mult decât preţuieşte relaţia sexuală?*

1. Soţiei îi place să aibă atenţia soţului ei de-a lungul zilei, nu doar când el vrea să aibă o relaţie sexuală. O femeie doreşte să fie preţuită ca o persoană unică. Pentru ea, sexul este parte a relaţiei cu soţul ei. Dacă soţului nu-i pasă de gândurile şi sentimentele ei, se va simţi „folosită" în timpul unei relaţii sexuale. Disponibilitatea soţului de a vorbi, de a asculta şi de a-i acorda atenţie în alte moduri aduce bucurie dragostei sexuale a soţiei. Soţule, arată-i dragoste fizică fără să cauţi să faci sex cu ea. Fă lucruri plăcute pentru soţia ta chiar şi când nu speri s-o bagi în pat. Acest lucru o va ajuta să se simtă iubită, iar viaţa voastră sexuală va fi mai împlinită.

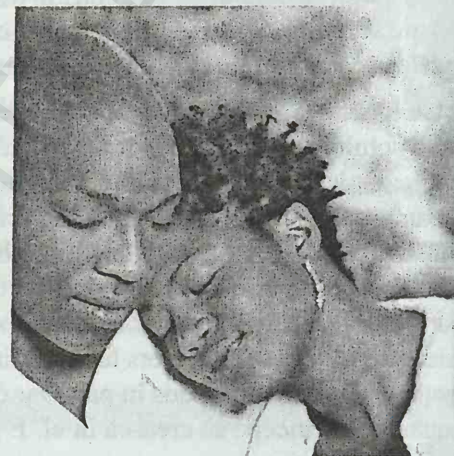

Fig. 5.4
Unei femei îi place să simtă că soţului îi pasă de ea şi nu doar că urmăreşte să aibă o relaţie sexuală cu ea.

Î 30 *Cum poate soţul s-o ajute pe soţia lui să aibă mai multă energie pentru a avea o relaţie sexuală?*

2. Soţiei îi place să fie ajutată la treburile casnice. Un soţ urăşte cuvintele: „Sunt prea obosită." Dar, de foarte multe ori, aceste cuvinte nu sunt o scuză—ele reflectă realitatea. În lumea întreagă, femeile muncesc adesea mai mult decât bărbaţii. De obicei, bărbatul îşi termină munca într-un anumit moment din zi. Dar o femeie munceşte toată ziua. Dacă vrei s-o vezi pe soţia ta cu mai multă energie pentru relaţia sexuală, ajut-o la treburile pe care le are de făcut prin casă. Astfel nu se va mai simţi atât de obosită. De asemenea, învaţă-i pe copii s-o ajute pe mama lor la treburile casei.

Dr. Laura vorbeşte de multe ori la radio despre viaţa de familie. Ea povesteşte că, atunci când soţul ei o ajută la treburile casei, devine nerăbdătoare să aibă o relaţie sexuală cu el. Pentru ea, preludiul este faptul că-l vede pe soţul ei aspirând prin casă!

Î 31 *Descrie un soţ romantic.*

3. Soţiei îi place să vadă mai mult romantism în viaţa ei. Cântarea Cântărilor oferă ilustraţii bune despre cum să creezi romantism. Toate simţurile prind viaţă într-un cadru romantic. Mintea este concentrată asupra a ceea ce urmează să se întâmple. Un cadru minunat pentru relaţia sexuală a fost pregătit. Mirosurile trupurilor curate şi ale parfumurilor sunt prezente. Respiraţia este proaspătă. Atingerea pielii este gingaşă şi incitantă. Femeia este făcută să se simtă frumoasă, preţuită şi iubită. Poate că soţul îi va aduce un cadou. Plăcerea ei este nepreţuită pentru el. Soţul care abordează sexul ca un tâmplar pe un acoperiş încins—murdar, transpirat şi nerăbdător să-şi termine treaba—nu este un soţ romantic. Orice soţ poate învăţa să abordeze relaţia sexuală într-un mod romantic—blând, curat, răbdător, mulţumitor, vesel, prietenos, gingaş, generos, iubitor.

Î 32 *Cum poate afla bărbatul cum îi place femeii să se comporte cu ea din punct de vedere sexual?*

4. Soţiei îi place să se simtă liberă şi să reacţioneze aşa cum doreşte. Deseori, soţia doreşte să aibă orgasm cu soţul ei. Unii soţi stârnesc dorinţa soţiei prin săruturi şi atingeri şi, după aceea, adorm şi o lasă frustrată. Dacă o soţie doreşte orgasm, soţul nu trebuie să se mulţumească doar cu satisfacţia lui. Uneori, o femeie se poate bucura de relaţia sexuală şi dacă nu are orgasm. Soţul trebuie să urmărească felul în care soţia îl îndrumă. Uneori soţul o forţează pe soţie să aibă orgasm. Poate se simte ca un ratat dacă soţia lui nu atinge satisfacţia sexuală deplină. Dar există multe moduri în care te

poți bucura de dragoste sexuală. Uneori soția nu simte nevoia să aibă orgasm ca să fie satisfăcută. Unele femei nu ating niciodată orgasmul și, totuși, au relații sexuale care le satisfac. Las-o pe femeie să hotărască importanța orgasmului în viața ei.

E. Plănuiți și vegheați împreună asupra timpului.

Protejați-vă relația sexuală—este valoroasă. Nu permiteți ca aceasta să devină o rutină. Mai degrabă, păstrați-o ca pe ceva special. Cuplul ar trebui să planifice să petreacă un timp singuri în fiecare săptămână. Multe cupluri aleg o seară pe săptămână, când cei doi fac ceva special împreună. Poate iau cina la un restaurant sau merg în oraș împreună. Acest lucru întărește prietenia și apropierea lor—și îmbunătățește relația lor sexuală. Surprizele, de asemenea, contribuie la păstrarea romantismului în căsnicie. Poate, într-o zi, soțul vine și află că nu sunt copiii acasă. Soția s-a pregătit să petreacă o seară împreună cu el. Soțul o poate surprinde pe soția lui cu un cadou sau cu o zi liberă în care să nu lucreze—o zi în care ea va fi tratată ca o regină, servită și răsfățată. Puteți călători împreună, adăugând, astfel, puțină acțiune căsniciei și sporind plăcerea sexuală pe care o veți savura împreună.

Î 33 *Menționează două moduri în care un cuplu se poate bucura de timpul petrecut împreună în afara rutinei?*

F. Așteptați-vă la schimbări pe parcursul căsniciei.

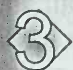
Diferitele etape din viața voastră vor schimba experiența sexuală. Începutul căsniciei are mai puține responsabilități. Partenerii au mai mult timp unul pentru celălalt. Ei au mai mult timp la dispoziție și mai multe oportunități să facă dragoste. Adesea, există o pasiune extraordinară în a descoperi împreună viața sexuală.

Î 34 *Care sunt cele trei etape care influențează relația sexuală? Prezintă provocările fiecărei etape.*

Când apar copiii și alte responsabilități, există mai puțin timp pentru relația sexuală. Cu copii în casă, soțul și soția trebuie să planifice un timp personal pentru sex. Cuplul trebuie să se îngrijească de viața lor sexuală pe măsură ce familia crește. Puteți face trei lucruri bune. *Primul,* rezolvați stresul și aveți grijă de energia voastră. Acest lucru înseamnă că veți renunța la unele activități ca să nu vă simțiți obosiți. *Al doilea,* planificați momente regulate în care să fiți doar voi doi. *Al treilea,* aveți grijă de înfățișarea voastră. Fiți curați, îngrijiți și înțelepți în privința alimentației. Întrucât cei doi se cunosc bine, e mai ușor ca ei să-și facă pe plac. Totuși, trebuie să aibă grijă să rămână apropiați.

Pe măsură ce cuplul îmbătrânește, cei doi se pot bucura în continuare de relația sexuală. Unii bărbați se bucură de sex și când au optzeci de ani! Avraam și Sara s-au bucurat de relația lor sexuală când el avea 100 de ani (Gen. 17:17)! Nu uita că mintea este cheia pentru relațiile sexuale. Dorința sexuală continuă odată cu vârsta dacă cei doi, din punct de vedere mental, sunt de acord cu acest lucru. Sănătatea este o parte a unei relații sexuale bune. Iar dragostea fizică poate continua chiar dacă cuplul nu mai poate face dragoste. [18]*„Izvorul tău să fie binecuvântat, și bucură-te de nevasta tinereții tale. Cerboaică iubită, căprioară plăcută: fii îmbătat tot timpul de drăgălășiile ei, fii îndrăgostit necurmat de dragostea ei!"* (Prov. 5:18-19).

Viața are etape diferite, dar există bucurie în fiecare an. Prețuiți amintirile plăcute dar nu lăsați ca schimbarea să vă împiedice să descoperiți bucuria în prezent.

Rezolvarea problemelor sexuale grave care apar în căsnicie

Scop A: *Identifică trei motive pentru care apar probleme sexuale grave în căsnicie.*

Scop B: *Analizează trei soluții pentru problemele sexuale grave.*

Considerente generale

Problemele sexuale grave provoacă durere și confuzie. Ar fi bine să cunoști cauzele unei probleme. Poate e nevoie să iei în considerare mai multe lucruri până vei descoperi rădăcina și soluția problemei.

Î 35 *De ce e uneori dificil să identifici problemele și soluțiile lor?*

Problemele sexuale determină o persoană să aibă mai multe îndoieli, ca de pildă:

- „Sunt un bărbat adevărat dacă nu pot avea o relație sexuală bună cu soția mea?"

- „Ce fel de persoană sunt dacă nu-mi pot satisface partenerul?"
- „Ce nu e în regulă cu mine (ca bărbat sau femeie) dacă nu-mi place relaţia sexuală—sau dacă nu mă satur niciodată de sex?"

E dificil să ne punem astfel de întrebări. E mai uşor să dăm vina pe soţ/soţie. Dar o problemă sexuală gravă ţine de amândoi. Soţul şi soţia sunt acum un singur trup. Ei trebuie să se străduiască să rezolve orice problemă sexuală care apare în căsnicia lor. Aşadar, să analizăm câteva motive pentru problemele sexuale grave şi posibile modalităţi de rezolvare.

A. Motive pentru probleme sexuale grave

Î 36 Identifică trei motive pentru problemele sexuale.

Sunt trei motive generale pentru problemele sexuale grave:
1) Există o problemă relaţională între soţ şi soţie.
2) Există o problemă în ce priveşte cunoaşterea şi tehnica sexuală.
3) Există o problemă la unul sau ambii parteneri. Să studiem pe îndelete fiecare motiv.

Fig. 5.5 Problemele sexuale pot fi cauza problemelor relaţionale.

1. Problemele din relaţia dintre soţ şi soţie provoacă deseori probleme sexuale. Am studiat deja legătura existentă între sex şi viaţa zilnică a soţului şi soţiei.

Î 37 Ce l-a făcut pe soţul lui Nimo să devină impotent?

De exemplu, Nimo îl critica adesea pe soţul ei pentru că avea un salariu mic. Îl compara cu alţi bărbaţi care câştigau mai mulţi bani. Iar, într-o zi, el n-a putut duce la bun sfârşit actul sexual. Ea l-a ridiculizat şi a râs de el. N-a trecut mult timp, iar soţul ei a devenit *impotent—incapabil să mai aibă o relaţie sexuală cu soţia lui. Când se aflau în intimitate, el nu se mai putea excita. Găsea împlinire sexuală de unul singur sau cu alte femei. (Sunt mai multe motive pentru care un bărbat devine impotent. Poate că el munceşte prea mult sau nu face suficientă mişcare.)

Î 38 De ce pornografia distruge o căsnicie?

Lui Alto, un alt soţ, îi plăcea pornografia. Devenea excitat şi apoi mergea la soţia lui şi-i cerea să-i facă lucruri pe care le văzuse în filme sau reviste. Soţia lui a început să se simtă ca un obiect sexual. Nu vedea că soţul ei ar fi dorit-o pe ea. El era necredincios în gândurile lui, iar apoi o folosea pe ea în timp ce se gândea la alte femei după care tânjea. Ea a început să se opună ideilor lui şi inventa tot felul de scuze pentru a evita relaţia sexuală. O durea spatele, o durea capul, nu se simţea bine, copiii i-ar putea auzi. Cu timpul, el a început s-o acuze că e plictisitoare şi rece.

2. Lipsa înţelegerii duce la probleme sexuale în căsnicie. Deja am studiat nevoia de a înţelege relaţia sexuală. Ignoranţa are urmări dezastruoase. Cuplul poate învăţa o metodă bună pentru sex prin exerciţiu şi comunicare. Cei doi pot învăţa prin consiliere sau citind cărţi de specialitate. Dar dacă nu învaţă despre nevoile celuilalt, unul sau chiar amândoi vor vedea că actul sexual este, de fapt, dureros sau chiar neplăcut. Multe soţii evită relaţia sexuală ori de câte ori pot, deoarece cuplul n-a învăţat să facă sexul plăcut pentru soţie. Mulţi soţi caută alte modalităţi de eliberare sexuală pentru că soţiile lor nu ştiu să-i satisfacă. O parte din cunoaşterea sexuală vine dinăuntru. Dar multe lucruri trebuie învăţate. Fericit este soţul care învaţă să-şi satisfacă soţia în pat. Soţul şi soţia trebuie să se întrebe unul pe celălalt ce le place.

3. O problemă *cu* unul sau ambii partenerii poate provoca probleme în căsnicie. Unele probleme sexuale au rădăcini fizice. Unele boli şi medicamente pot provoca impotenţă sau scad apetitul sexual. Durerea în timpul actului sexual înseamnă că există probleme fizice. Consultaţi medicul dacă există astfel de probleme. Când există o problemă sexuală, începeţi să vedeţi dacă nu cumva cauza este o boală sau un medicament.

Circumcizia la femei este o altă cauză a răcelii sexuale. Această practică neînțeleaptă și nebiblică a circumciziei femeii diferă de la o zonă la alta. Oamenii care nu înțeleg modul în care Dumnezeu a creat-o pe femeie taie o parte sau toate organele sexuale ale femeii. Cu cât cicatricea este mai mare, cu atât plăcerea pe care femeia o simte este mai mică. Se poate ca femeia să nu simtă niciodată orgasm dacă *clitorisul (centrul important al plăcerii femeii) a fost îndepărtat. Ea poate învăța să se bucure de actul sexual cu soțul ei. Dar multe femei circumcise nu vor simți niciodată întreaga plăcerea pe care Dumnezeu a creat-o pentru ele. Circumcizia femeii este ca și cum ai tăia o parte sau tot organul sexual masculin!

Î 39 De ce e greșit să circumcizi o femeie?

Durerea emoțională este o altă cauză a problemelor sexuale.[8] O astfel de durere poate apărea din două motive. *În primul rând,* dacă părinții nu-i arată copilului dragoste și bunătate, ei rănesc sentimentele acestuia. Copilul va crește fără a învăța cum să primească dragoste. De exemplu, dacă un tată nu arată afecțiune fiicei lui, ei îi va fi greu să accepte dragostea soțului ei. Unii oameni au răstălmăcit acest adevăr ca să includă învățătura păcătoasă că tatăl trebuie să-i arate fiicei dragoste sexuală. Acest lucru este greșit. Dar este corect ca tatăl să-și îmbrățișeze copiii sau să-i țină în brațe.

Î 40 Care sunt cele două lucruri care pot răni sentimentele și provoacă durere emoțională de lungă durată?

Î 41 Descrie „bagajul" pe care un copil abuzat îl va aduce în căsnicie.

În același fel, certurile dintre mamă și tată rănesc sentimentele copiilor. Un copil poate decide că sexul este ceva rău dacă a auzit în familie vorbindu-se despre sex sau chiar a văzut actul în sine. Copiii care au exemple greșite acasă sau trec prin întâmplări traumatice vor intra cu anumite *bagaje* în căsnicia lor.

În al doilea rând, oamenii pot avea probleme sexuale din cauza experiențelor sexuale sau pentru că au fost abuzați sexual. Acesta este un alt „bagaj" pe care unii îl duc cu ei în căsnicie. Rănile sexuale ale unui copil sau ale unui tânăr sunt foarte adânci. Oamenii care au fost abuzați vor încerca să evite sexul. Poate că ei simt durere fizică în timpul relației sexuale. Sau poate că ei cred că valoarea lor este ca aceea a unui obiect sexual. Aceste lucruri îi pot face să aibă mai mulți parteneri sexuali. Poate se vor lăsa folosiți în moduri sexuale și se vor simți prea slabi ca să spună „nu". Ei devin ca o casă fără uși.

Î 42 Este abuzul sexual o problemă des întâlnită în comunitatea ta?

Milioane de oameni au răni fizice și emoționale care le afectează viața sexuală. Cei mai mulți se căsătoresc. Adesea, oamenii răniți se vor căsători cu alți oameni răniți. Prin urmare, ce pot face cuplurile căsătorite atunci când descoperă că în propria lor căsnicie există răni și probleme sexuale?

B. Soluții pentru problemele sexuale grave[9]

Am analizat câteva cauze ale problemelor sexuale grave. De-a lungul acestui curs, vom examina modul în care între soț și soție trebuie să existe o relație bună. Acest fapt poate vindeca multe răni. Mai mult, să analizăm și alte modalități de a aduce vindecare sexuală în cadrul căsniciei.

1. Soțul și soția trebuie să caute să aibă atitudinea lui Hristos. De obicei, ne dorim soluții rapide la problemele pe care le avem. Dar e nevoie de timp și multă grijă ca să rezolvăm problemele sexuale dificile. Vor exista momente de tristețe, descurajare și mânie. Aceste probleme pun căsnicia la încercare. Dar Dumnezeu îi cheamă pe partenerii din cuplu să se iubească și fiecare să slujească celuilalt.

Î 43 Dacă soțul și soția au atitudinea lui Hristos, cum vor putea rezolva problemele sexuale care apar în căsnicia lor?

> [1]*Deci, dacă este vreo **îndemnare** în Hristos, dacă este vreo **mângâiere** în dragoste, dacă este vreo **legătură** a Duhului, dacă este vreo **milostivire** și vreo **îndurare**,* [2]*facеți-mi bucuria deplină, **și aveți o simțire, o dragoste, un suflet și un gând.*** [3]*Nu faceți nimic din duh de ceartă sau din slavă deșartă; ci în smerenie **fiecare să privească pe altul mai presus de el însuși.*** [4]***Fiecare din voi să se uite nu la foloasele lui, ci și la foloasele altora.*** [5]***Să aveți în voi gândul acesta, care era și în Hristos Isus*** (Fil. 2:1-5).

Filipeni 2:1-5 poate ajuta cuplurile care au probleme sexuale. *În primul rând,* ne amintește că Dumnezeu este sursa noastră de ajutor. Dragostea lui ne încurajează, ne mângâie, ne ajută să avem părtășie, să fim milostivi și să avem îndurare. În căsnicie nu

noi suntem sursa acestor lucruri. Toate lucrurile bune vin de la Dumnezeu. În zile de descurajare, tristeţe, durere şi nevoie putem apela la Dumnezeu ca să ne ajute.

În al doilea rând, aceste versete ne învaţă că părtăşia cu Dumnezeu influenţează relaţia noastră cu ceilalţi. De exemplu, în căsnicie, soţul şi soţia sunt una în suflet şi în gând. O problemă sexuală în căsnicie nu mai aparţine doar unuia dintre parteneri—ei împart totul. Nu unul caută soluţia, iar celălalt dă vina pe el. Cei doi trebuie să se unească pentru a rezolva problema care acum aparţine amândurora.

În al treilea rând, niciunul dintre parteneri nu trebuie să se îngrijească numai de sine. Fiecare trebuie să se gândească la ce e mai bun pentru celălalt. E bine să te gândeşti la interesele tale. Dar, *de asemenea,* trebuie să iei în considerare şi interesele soţului/soţiei. De exemplu dacă unul din parteneri e rănit, soţul şi soţia trebuie să caute modalitatea de a vindeca rana. Dar cel rănit nu trebuie să ignore nevoile celuilalt partener. Iar cel care se simte bine trebuie să fie răbdător cu partenerul rănit. Ambii trebuie să se gândească la nevoile celuilalt. Aceasta era atitudinea lui Isus. El a părăsit Raiul ca să ne aducă viaţă spirituală şi vindecare. Având atitudinea lui Hristos, soţul şi soţia vor putea să-şi rezolve problema unităţii şi a dragostei. Soţul şi soţia trebuie să caute zilnic această atitudine.

Î 44 *Cum poate o persoană cu probleme fizice să ajute la împlinirea nevoilor soţului/soţiei?*

2. Problemele fizice nu înseamnă sfârşitul iubirii fizice. Problemele fizice care provoacă necazuri sexuale pot să dureze o perioadă scurtă de timp sau toată viaţa. Dar puţină dragoste tot e mai bună decât niciun pic de dragoste. Romantismul—gingăşia şi bunătatea—şi jocurile erotice pot împlini nevoile emoţionale, chiar dacă nu se atinge orgasmul. Săruturile şi îmbrăţişările oferă asigurarea necesară pentru a şti că există atracţie şi dragoste. Unul dintre parteneri mai poate avea orgasm. Fiecare partener trebuie să se gândească la modalităţi care să împlinească nevoile sexuale ale celuilalt. Este nevoie să te bucuri de unitate şi în moduri fizice. Un cuplu care nu se poate căţăra pe piscul cel mai înalt al plăcerii sexuale nu înseamnă că trebuie să renunţe, ci se poate căţăra şi pe dealurile care duc spre acel pisc. Într-o zi, poate că ei vor ajunge în vârf.

Î 45 *De ce nu este înţelept să ignorăm rănile emoţionale?*

3. Rănile emoţionale pot fi vindecate. Mulţi oameni încearcă să-şi ignore rănile emoţionale. Copiii care au fost abuzaţi sexual îşi reprimă (ignoră şi tăinuiesc) amintirile. Dar sentimentele noastre influenţează trupurile noastre—chiar dacă sentimentele sau amintirile sunt tăinuite. Singura modalitate de a rezolva problemele sexuale provocate de răni emoţionale este vindecarea lăuntrică. Să luăm în considerare câţiva paşi pentru a vindeca amintirile dureroase:[10]

- Invită-L pe Isus şi un prieten de încredere sau un consilier la depănarea amintirilor trecutului.
- Discutaţi despre amintirile dureroase. Trebuie să ai curajul să-ţi aminteşti ce s-a întâmplat şi cum ai reacţionat. Cere-I lui Isus să te ajute să vezi lucrurile aşa cum trebuie. Îţi vei aminti probabil de simţăminte traumatizante. Spune-I lui Isus ce simţi.
- Identifică persoana care a greşit. Mulţi oameni cu amintiri dureroase se simt ruşinaţi. De exemplu, o tânără se simţea ruşinată pentru că, în copilăria sa, fusese abuzată sexuală de către unchiul ei. Şi-a amintit că unchiul ei îi dădea cadouri ca să nu spună nimic altora. S-a simţit vinovată pentru că primea cadourile de la el şi nu spunea nimic. Dar când şi-a reamintit acele lucruri ca femeie adultă, şi-a dat seama cât de mică şi inocentă era la trei ani. Şi-a putut da seama că unchiul ei era cel ce greşise—şi părinţii ei pentru că n-o protejaseră.

Î 46 *Explică vina falsă pe care o are persoana abuzată.*

Câteodată, o persoană joacă un anumit rol într-un păcat şi în vina unei experienţe dureroase. Dacă aşa stau lucrurile în cazul tău, fii pregătit să auzi adevărul. Cere iertare şi primeşte-o (1 Ioan 1:9).

Î 47 *Explică afirmaţia: „Ceea ce omul îşi spune sieşi are un efect la fel de puternic ca experienţa."*

- Analizează ce-ai spus despre experienţa respectivă. Experienţa are putere. Dar şi ceea ce spune o persoană despre experienţă are o putere la fel de mare. De exemplu, un tânăr se îndrăgostise pentru prima oară. El a tratat-o pe tânără cu respect. Deşi dorinţa lui era puternică, el a aşteptat căsătoria pentru a avea relaţii

sexuale cu ea. Într-o vară, pe când el era plecat, tânăra a rămas gravidă cu un alt bărbat. Faptul că ea nu i-a fost credincioasă l-a rănit foarte mult. El și-a spus în sine: „Nu pot să mai am încredere în *nicio* femeie. Ele își oferă trupurile oricui. De ce să nu fiu eu acel «oricui»?" După aceea, timp de mulți ani, acest tânăr le-a folosit pe femei pentru relații sexuale. Le spunea orice doreau să audă ca să le convingă să-i ofere trupul lor. Ceea ce și-a spus despre prima lui dragoste rănită i-a denaturat viața.

O femeie care a fost violată trebuie să respingă gândurile pe care le are, și anume că sexul este ceva urât. În același timp, ea trebuie să îmbrățișeze adevărul că relația sexuală este un dar de la Dumnezeu. Banii nu sunt ceva rău pentru că hoții îi fură. La fel, sexul nu este ceva rău pentru că oamenii abuzează de el. În Eden, Dumnezeu i-a creat pe bărbat și pe femeie unul pentru celălalt. Sexul este o parte a minunatului plan al lui Dumnezeu.

O femeie care crede că valoarea ei stă doar în faptul de a-și oferi trupul, trebuie să respingă acest gând. Ea trebuie să-și spună adevărul—este atât de valoroasă încât Isus a murit pentru ea. Valoarea unui lucru este întotdeauna văzută de cineva care plătește. Prețul pe care Isus l-a plătit pentru noi ne arată fiecăruia că avem o valoare extraordinară!

- Confruntă persoana care te-a rănit. Trebuie să cauți sfaturi bune și înțelepciune de la Dumnezeu ca să știi cea mai bună cale de a aborda această persoană. Uneori, tu și soțul tău trebuie să înfruntați persoana care v-a rănit. Acest lucru este în special adevărat dacă persoana respectivă abuzează de alți copii. Alteori, trebuie să rupi orice legătură cu acea persoană. Întotdeauna, trebuie să ierți. Isus și Ștefan sunt exemple de oameni care au iertat, chiar dacă nimeni nu le-a cerut iertare. Și, nu uita, Dumnezeu îi va judeca pe cei care nu se căiesc, chiar dacă noi îi iertăm.
- Caută plăcere și împlinire sexuală cu soțul/soția. Nu-ți pedepsi partenerul pentru ceva ce altcineva ți-a făcut. Iubește-l pe partenerul tău cu dragostea pe care ți-o dă Dumnezeu.

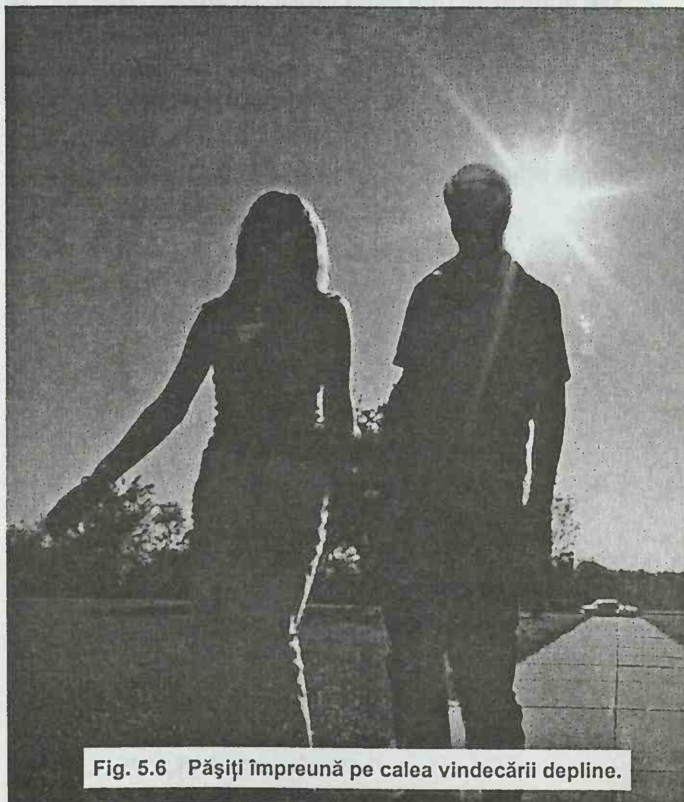
Î 48 *Trebuie să iertăm dacă persoana care ne-a greșit nu și-a cerut iertare? Explică.*

Î 49 *Care din următoarele modalități este cea mai dificilă? Și care ajută cel mai mult?*

E nevoie de timp să faci acești pași. Profunzimea și numărul rănilor vor stabili cât de lung va fi procesul vindecării tale. Un cuplu care are atitudinea lui Hristos va face această călătorie împreună. Dar cum poate soțul/soția să ajute cel mai bine când se desfășoară acest proces?

Modalități de a-l ajuta pe partenerul rănit:[11]

- Roagă-te pentru vindecare.
- Ajută-ți partenerul/partenera, dar nu încerca să îndrepți singur lucrurile. Partenerul tău de viață trebuie să-și asume propria responsabilitate.
- Ascultă mai mult decât vorbești.
- Acceptă-ți soțul/soția pe deplin. Este greu să identifici problemele și soluțiile sexuale. Dar ca să devină *„un singur trup"*, soțul și soția se vor ruga împreună cu credincioșie ca să caute vindecarea.
- Întotdeauna rostește adevărul cu dragoste.
- Ajută-ți soțul/soția să se vadă pe sine și pe Dumnezeu. Dumnezeu este principala sursă pentru vindecarea lui/a ei.
- Nu reacționa violent când descoperi cine ți-a rănit soțul/soția.

Fig. 5.6 Pășiți împreună pe calea vindecării depline.

- Fii răbdător. Nu-ți repezi soțul/soția. Poate va fi nevoie să-l/s-o lași să te îndrume și să-ți arate direcția și ritmul.

Rezumatul capitolului

Începutul vieţii sexuale în căsnicie

Scop A: *Prezintă patru motive pentru relaţia sexuală în căsnicie.*

Relaţia sexuală în căsnicie creează o viaţă nouă, împiedică imoralitatea sexuală, produce unitate şi plăcere.

Scop B: *Prezintă patru deosebiri sexuale între dorinţele bărbaţilor şi ale femeilor.*

Reciteşte Fig.5.1.

Scop C: *Discută despre aşteptări, acceptare şi trecut în raport cu relaţia sexuală în căsnicie.*

- Un cuplu trebuie să se *aştepte* la patru lucruri. Este nevoie de timp pentru dezvoltarea relaţiilor sexuale care să producă plăcere amândurora. Este nevoie de înfrânare în căsnicie. Relaţia cuplului influenţează relaţia sexuală. Este bine să comunicaţi unul cu celălalt când faceţi dragoste.
- Acceptarea, nu judecarea, duce la o relaţie sexuală plăcută între soţ şi soţie. Niciun trup nu este perfect!
- Începeţi relaţia sexuală fiind sinceri cu privire la trecutul vostru.

Scop D: *Explică modul în care soţul poate evita cea mai obişnuită greşeală sexuală în cadrul căsniciei.*

Soţul poate evita greşeala de a fi grăbit, oferindu-i soţiei tandreţe, timp şi intimitate.

Continuarea vieţii sexuale în căsnicie

Scop A: *Prezintă nevoia de credincioşie şi satisfacţie sexuală în căsnicie.*

- Cel mai mare rău împotriva unei căsnicii este infidelitatea. *„Ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă."*
- Soţul şi soţia trebuie să aleagă să răspundă nevoilor celuilalt.

Scop B: *Explică patru lucruri pe care ar trebui să le ştie soţia despre dorinţele sexuale ale soţului.*

Soţul doreşte mai des să facă sex decât soţia. Soţului îi place să vadă trupul soţiei. Soţului îi place ca soţia lui să se simtă liberă. Soţului îi place să fie lăudat când îi produce plăcere soţiei.

Scop C: *Explică patru lucruri pe care ar trebui să le ştie soţul despre dorinţele sexuale ale soţiei.*

Soţiei îi place să aibă parte de atenţia soţului pe parcursul întregii zile, nu doar atunci când el vrea să aibă o relaţie sexuală. Soţiei îi place să fie ajutată la treburile casnice. Soţiei îi place să vadă mai mult romantism în viaţa ei. Soţiei îi place să fie liberă să reacţioneze aşa cum doreşte ea.

Scop D: *Descrie modul în care să vegheaţi împreună asupra timpului şi să vă adaptaţi la schimbările care apar în căsnicie.*

Multe cupluri petrec împreună o seară pe săptămână. Ei pot mânca la un restaurant sau pot merge în oraş. Acest lucru întăreşte prietenia şi apropierea dintre ei—şi îmbunătăţeşte relaţia lor sexuală.

Cuplul trebuie să-şi protejeze viaţa sexuală pe măsură ce familia creşte. Ei trebuie să facă faţă stresului, să planifice să petreacă timp împreună şi să aibă grijă de felul în care arată. Pe măsură ce cuplul înaintează în vârstă, cei doi se pot bucura în continuare de relaţia sexuală.

Rezolvarea problemelor sexuale grave care apar în căsnicie

Scop A: *Identifică trei motive pentru care apar probleme sexuale grave în căsnicie.*

Problemele sexuale pot apărea din cauza problemelor de relaţie dintre soţ şi soţie sau din cauza lipsei de înţelegere, ori din cauza unei probleme fizice sau emoţionale la unul sau chiar ambii parteneri.

Scop B: Analizează trei *soluţii pentru problemele sexuale grave.*

Soţul şi soţia trebuie să caute să aibă atitudinea lui Hristos. Problemele fizice nu înseamnă sfârşitul dragostei fizice. Rănile emoţionale trebuie vindecate.

 Evaluare personală: Încercuieşte litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmaţie sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns.

1. Un motiv pentru relațiile sexuale din căsnicie este:
a) comunicarea.
b) plăcerea.
c) abstinența.
d) păcătoşenia.

2. În căsnicie, femeilor le place:
a) o relație sexuală rapidă.
b) să întreţină relații sexuale la orice oră.
c) să fie excitate prin ceea ce văd.
d) intimitatea şi siguranța.

3. Ce influențează cel mai mult relațiile sexuale dintr-o căsnicie?
a) Curăția
b) Comunicarea
c) Relația
d) Veniturile

4. O greşeală sexuală obişnuită a unui soț proaspăt căsătorit este:
a) graba în dormitor.
b) să creadă că trupul lui o excită pe soția lui.
c) să vorbească prea mult în dormitor.
d) să critice felul în care arată soția lui.

5. Un motiv biblic de a pune capăt unei căsnicii este:
a) stresul financiar.
b) necredincioşia.
c) legat de rude.
d) faptul de a avea prea mulți copii.

6. În pat, soțului îi place ca soția lui să fie:
a) timidă ca o porumbiță.
b) liberă ca un leopard.
c) puternică precum un taur.
d) supusă ca un mieluşel.

7. Soțul îşi poate ajuta soția ca să-i placă relația sexuală:
a) dansând gol în fața ei.
b) purtându-se ca un taur pe câmp.
c) făcându-şi timp să vorbească cu ea.
d) arătându-i că are mare încredere în ea.

8. Care afirmație este ADEVĂRATĂ?
a) Cu cât mai mulți copii, cu atât mai mult timp pentru relații sexuale.
b) Înfățişarea nu mai contează aşa de mult după căsătorie.
c) Relațiile sexuale de la începuturile căsniciei sunt cele mai plăcute.
d) Cuplul se bucură mai mult de relațiile sexuale pe măsură ce anii trec.

9. O cauză majoră a problemelor sexuale grave este:
a) durerea emoțională din copilărie.
b) imaturitatea spirituală.
c) deosebirea dintre bărbați şi femei.
d) lipsa de interes în relațiile sexuale.

10. Cel mai mare rău pe care-l poți face cu privire la o problemă sexuală gravă este să:
a) vorbeşti despre ea, astfel încât alții să te ajute s-o depăşeşti.
b) discuți despre ea pentru a căuta o soluție.
c) n-o mai pomeneşti, astfel ca nimeni să nu-şi mai aducă aminte de ea.
d) încerci s-o rezolvi, gândindu-te la o soluție rapidă.

Capitolul 6:

Cum să răspunzi la trei întrebări importante

Fig. 6.1 Când soțul și soția se confruntă cu un conflict, cei nebuni se luptă între ei, dar cei înțelepți caută o soluție.

Introducere

Un bărbat şi soţia lui mergeau împreună spre oraş. Nu mai vorbiseră unul cu celălalt de o oră pentru că erau furioşi unul pe altul. Se certaseră şi niciunul din ei nu vroia să facă pasul necesar spre împăcare. Dintr-odată, bărbatul arătă cu degetul spre un măgar încăpăţânat pe lângă care tocmai trecuseră.

„Vreo rudenie de-a ta?" întrebă el.

„Da," îi replică soţia, „prin căsătorie!"[1]

Certurile au loc des în căsnicie. Multe certuri sunt despre **decizii,** sau **bani,** sau **rudenii.** Aceste trei subiecte stârnesc sentimente puternice şi afectează căsnicia. În acest capitol încurajăm cuplurile să răspundă la întrebări despre fiecare din cele trei subiecte. Dacă soţul şi soţia pot fi de acord cu privire la răspunsuri, căsnicia lor va spori în unitate, prosperitate şi pace.

Lecții:

Cum vom lua decizii cu privire la traiul nostru în comun?

Scop A: *Prezintă trei modalități de a-l aduce cinste lui Dumnezeu prin luarea deciziilor.*

Scop B: *Explică felul în care soțul se deosebește de soție prin modul de a lua o decizie.*

Scop C: *Pune în contrast luarea deciziilor bazate pe motive greșite și pe priorități. Ilustrează-le pe fiecare.*

Scop D: *Analizează rolul perseverenței după luarea unor decizii bune.*

Cum ne vom administra veniturile?

Scop: *Prezintă zece principii pentru administrarea chibzuită a veniturilor într-o căsnicie. Ilustrează-le pe fiecare.*

Cum ne vom relaționa cu familia lărgită?

Scop A: *Prezintă cel puțin patru moduri prin care copiii care se căsătoresc să aducă cinste părinților lor.*

Scop B: *Explică ordinea biblică în ce privește grija față de familie și rude.*

Scop C: *Prezintă nevoia de a-i ocroti pe copii de membrii familiei.*

 Cuvânt-cheie

familia lărgită

Cum vom lua decizii cu privire la traiul nostru în comun?

Scop A: *Prezintă trei modalităţi de a-l aduce cinste lui Dumnezeu prin luarea deciziilor.*
Scop B: *Explică felul în care soţul se deosebeşte de soţie prin modul de a lua o decizie.*
Scop C: *Pune în constrast luarea deciziilor bazate pe motive greşite şi priorităţi. Ilustrează-le pe fiecare.*
Scop D: *Analizează rolul perseverenţei după luarea unor decizii bune.*

Considerente generale

Un cuplu va trebui să ia mii de decizii cu privire la viaţa lor în comun. Unele vor fi de mică importanţă, altele vor influenţa viitorul—chiar generaţiile viitoare. Nu întotdeauna ştim care decizii sunt de mică sau de mai mare importanţă. Aşa că, trebuie să învăţăm cum să luăm decizii bune.

A. Căutaţi călăuzirea lui Dumnezeu.

Scripturile ne oferă călăuzirea lui Dumnezeu. *„Cuvântul Tău este o candelă pentru picioarele mele, şi o lumină pe cărarea mea"* (Ps. 119:105). Un credincios nu trebuie să se lupte cu decizii pe care Cuvântul lui Dumnezeu le explică în mod clar. De exemplu, este uşor să hotărăşti să te duci la biserică. Biblia vorbeşte despre acest subiect şi este uşor de luat o astfel de decizie. În acelaşi mod, Biblia ne ajută să luăm decizii bune cu privire la zeciuială, disciplinarea copiilor şi viaţa evlavioasă. *„Prin poruncile Tale mă fac mai priceput, de aceea urăsc orice cale a minciunii"* (Ps. 119:104). Pentru multe decizii, există un capitol şi un verset în Biblie.

Î 1 Dă un exemplu de decizie ce poate fi călăuzită de un capitol şi un verset din Biblie.

Credincioşia noastră ne ajută să primim călăuzirea lui Dumnezeu. *„Încrede-te în Domnul din toată inima ta, şi nu te bizui pe înţelepciunea ta! **Recunoaşte-L în toate căile** tale, şi El îţi va netezi cărările"* (Prov. 3:5-6). Credincioşia este pe placul lui Dumnezeu. Dumnezeu călăuzeşte paşii celor ce se încred în El şi-L cinstesc. *„Dar cărarea celor neprihăniţi este ca lumina strălucitoare, a cărei strălucire merge mereu crescând până la miezul zilei"* (Prov. 4:18).

Î 2 Cum se raportează sfinţenia la călăuzire?

Rugăciunea ne ajută să primim călăuzirea lui Dumnezeu. *„Dacă vreunuia dintre voi îi lipseşte înţelepciunea, s-o ceară de la Dumnezeu, care dă tuturor cu mână largă şi fără mustrare, şi ea îi va fi dată"* (Iacov 1:5). Isus Însuşi S-a rugat toată noaptea înainte să-i aleagă pe cei doisprezece apostoli (Luca 6:12-16). Soţul şi soţia trebuie să se roage separat şi împreună când caută călăuzirea lui Dumnezeu.

Î 3 Ce promisiune oferă Iacov 1:5?

B. Caută să fii de acord cu soţul/soţia.

Dumnezeu vrea ca Biserica Lui să aibă unitate, pace, un suflet şi un gând (Fil. 2:1-4). Iar biserica este atât de unită şi plină de pace pe cât sunt familiile care o alcătuiesc.

Biblia ne învaţă că soţul este capul familiei, iar soţia trebuie să-i fie supusă. Însă un soţ înţelept nu ia decizii importante fără soţia lui. Nu uita, Dumnezeu n-a creat-o pe femeie din piciorul bărbatului. El a creat-o din coasta bărbatului—un loc aproape de inima lui. Planul lui Dumnezeu este ca soţul şi soţia să vorbească despre chestiunile importante. Atât soţul cât şi soţia au puncte tari şi slabe—dar împreună se completează reciproc. Ce nu vede soţul, vede soţia. La ce nu se gândeşte soţia, poate discerne soţul. Când sunt de acord cu privire la o decizie, ei formează o echipă puternică.

Dacă un cuplu nu este de acord, să se roage. Fiecare trebuie să se supună lui Dumnezeu. Este bine să se amâne luarea unei decizii importante până când ambii Îl aud pe Dumnezeu şi cad de acord. Sau este bine să se amâne luarea deciziei până ce soţia acceptă de bunăvoie să se supună voinţei soţului ei, chiar dacă nu este întru totul de acord. Când soţul este răbdător, îi oferă soţiei timp ca să primească har şi să-l sprijine. Altfel, dacă soţul pretinde supunere, mai târziu, soţia îl va învinui dacă lucrurile vor merge prost. Soţul poate forţa supunerea fizică a soţiei lui. Dar numai femeia poate să-şi supună voinţa.

Î 4 *Ce binecuvântări apar când o familie e de acord cu privire la decizii importante?*

Un slujitor a simţit că Dumnezeu îl călăuzea să se mute dintr-un loc în altul. Soţia şi cele două fiice nu erau de acord. Erau fericite în locul în care trăiau şi nu doreau să se mute în altă parte. Soţul vroia ca soţia lui să accepte decizia sa. El a vorbit cu un pastor mai în vârstă al cărui sfat l-a surprins. Pastorul înţelept i-a spus: „Nu te muta până ce soţia ta nu este de acord. Spune-i că, şi în cazul în care crezi că Dumnezeu te călăuzeşte să te muţi, vei aştepta aprobarea ei." Pastorul mai tânăr a rămas şocat! Trebuie să depindă de acordul soţiei lui? Dar dacă ea refuză să se mute? S-o lase să-l împiedice să se supună lui Dumnezeu? Dar pastorul în vârstă ştia că soţia era o persoană evlavioasă. Iar el ştia că incluzând-o în decizia lui ar face-o să se roage mult. Pastorul mai tânăr s-a rugat, iar, în timp, a simţit pace cu privire la sfatul pastorului mai în vârstă. Aşa că i-a spus soţiei lui că nu se vor muta până ce ea nu va fi de acord. Soţia a început să se roage cu privire la voia lui Dumnezeu. După câteva zile, a mers la el şi i-a spus că Dumnezeu îi vorbise şi era pregătită să se mute. Împreună le-au spus fetelor decizia lor şi le-au cerut sprijinul. Fetele s-au rugat—şi au plâns mai multe ore pentru că urmau să-i părăsească pe oamenii pe care-i iubeau. Dar după câteva zile au fost de acord cu hotărârea luată. Astfel că, împreună, în unitate şi pace, familia a păşit laolaltă în voia Domnului. Nimeni n-a fost furios pe tată, pentru că toţi patru au fost de acord cu decizia luată.[2]

C. Să ai înţelegere şi răbdare pentru modul în care soţul/soţia ia decizii.[3]

Pavel ne reaminteşte că în relaţiile dintre oameni avem nevoie de înţelepciune, îndelungă răbdare şi bunătate (2 Cor. 6:6).

Î 5 *Ce trebuie să facă soţul dacă soţiei îi ia mai mult timp ca să decidă?*

Încet sau repede? Oamenii iau decizii mai repede sau mai încet (Fig. 6.2). Unii se decid foarte greu—atât de greu încât rareori hotărăsc ceva! Cei care se decid foarte greu sunt prudenţi şi le este dificil să aleagă. La polul opus, sunt oamenii care iau rapid decizii—poate prea repede. Între aceste două extreme întâlnim oameni care iau decizii în ritmuri diferite. Acest lucru ne face să vedem că soţul şi soţia n-au acelaşi ritm în care iau decizii. Prin urmare, fiecare trebuie să-l înţeleagă şi să-i arate dragoste celuilalt. Nu uitaţi, dragostea este răbdătoare şi plină de bunătate (1 Cor. 13:4).

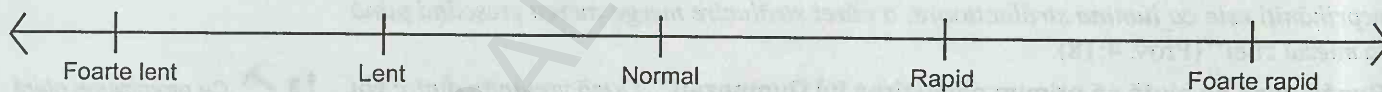

Fig. 6.2 Oamenii iau decizii în acelaşi mod în care şofează - la viteze diferite, de la foarte lent la foarte rapid.

Dacă soţul şi soţia iau decizii în moduri diferite, încercaţi următorul lucru. Stabiliţi un *termen-limită—o dată până la care decizia trebuie luată. După aceea, persoana care se hotărăşte rapid se poate relaxa, ştiind că decizia va fi luată până la un moment dat. Cel care se hotărăşte mai greu se poate gândi la decizie fără a se simţi constrâns că trebuie să se grăbească. De asemenea, acest lucru oferă timp de rugăciune, discuţii şi informare.

Î 6 *Ce influenţează cel mai mult deciziile tale: sentimentele sau faptele?* Explică.

Faptic sau emoţional? Unii oameni sunt foarte faptici—ei doresc *toate* informaţiile înainte de a lua o decizie. Vor să cerceteze şi să se asigure că au toate informaţiile despre o decizie. Strângerea tuturor informaţiilor poate dura o veşnicie. La polul opus, se află cei care-şi bazează deciziile doar pe sentimente. *Nu* sunt interesaţi de prea multe informaţii. Le poate fi greu să spună de ce, dar ei *simt* că o decizie este bună sau rea. Între aceste două extreme se află oameni care folosesc *atât* informaţiile *cât şi* sentimentele pentru a lua decizii.

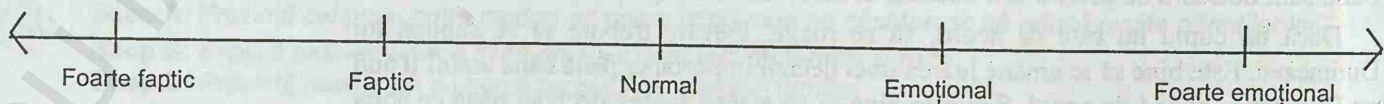

Fig. 6.3 Oamenii iau decizii în moduri diferite, care variază între faptic şi emoţional.

Dacă soţul şi soţia decid deseori în moduri diferite, încercaţi acest lucru. Fiţi de acord să îngăduiţi atât fapte cât şi sentimente, dar puneţi o limită la fiecare. Fiţi de acord ce infomaţii vor fi de folos şi cine să le descopere. Fiţi de acord cu o dată când

cercetarea se va încheia. Fiţi de acord să vă rugaţi şi să vorbiţi despre decizie. Permiteţi ca fiecare să-şi exprime sentimentele.

Î 7 Toate persoanele spirituale iau repede decizii, bazate numai pe fapte? Explică.

Încrezător sau nesigur? Cei care sunt fermi iau o decizie şi rămân neclintiţi. Ei sunt încrezători după ce decid ceva. Sunt ca un stâlp înfipt în pământ—puternic şi sigur. În contrast, unii oameni decid şi încep să aibă îndoieli. Întrebări şi situaţii noi îi fac să fie ca o trestie în vânt. Între cele două extreme sunt oamenii fermi dar care pot avea îndoieli cu privire la o decizie.

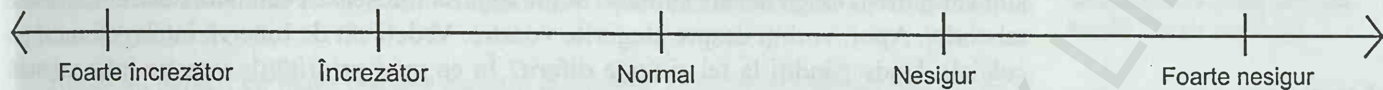

Fig. 6.4 Oamenii iau decizii în moduri diferite, care variază între încredere şi nesiguranţă.

În ce privesc deciziile, dacă unul dintre parteneri este încrezător, iar celălalt nesigur, încercaţi următorul lucru. Plănuiţi o perioadă de timp în care să analizaţi o nouă decizie. Astfel, persoana fermă şi încrezătoare va şti că decizia nu va fi finală decât după perioada de timp în care decizia este analizată. De asemenea, acest moment al analizei îi va oferi persoanei nesigure câteva zile în care va „experimenta" noua decizie. La sfârşitul perioadei de timp—dacă amândoi sunt de acord cu decizia—aceasta va fi finală. Astfel, cei doi vor privi spre viitor şi nu vor avea îndoieli cu privire la decizia luată în trecut.

Î 8 De ce Dumnezeu i-a creat pe oameni să ia decizii în moduri diferite?

Am studiat modurile în care oamenii iau decizii: lent sau rapid, faptic sau emoţional, într-un mod încrezător sau nesigur. Toţi oamenii pot fi spirituali, dar, totuşi, ei iau decizii în moduri diferite. Gândeşte-te că persoana care se decide mai greu poate fi soţul sau soţia. Iar cel care se decide repede îşi poate baza decizia pe fapte şi/sau sentimente. Caută să înţelegi modalitatea în care tu şi soţul tău/soţia ta luaţi decizii şi preţuiţi-vă unul pe celălalt. Împreună, puteţi lua decizii mai bune decât le-aţi lua singuri. Dumnezeu a creat căsnicia pentru ca doi oameni diferiţi să se ajute unul pe altul. Când soţul şi soţia decid împreună, puterile amândurora contribuie la progresul căsniciei lor.

D. Evitaţi să luaţi o decizie bazată pe un motiv greşit.[4]

Uneori oamenii iau decizii dintr-o motivaţie greşită. Aceste decizii provoacă durere şi regret. Analizează exemplele din Fig. 6.5. Învaţă să examinezi motivele pentru care iei decizii în căsnicia ta.

Î 9 Completează Fig.6.5, şi anume cele cinci rubrici goale.

Scriptura	Exemple biblice	Motive greşite pentru a lua decizii
1 Sam. 8:5	Israelul dorea un împărat, la fel ca celelalte naţiuni.	A te conforma—a fi ca alţii
Gen. 12:10-20	Avram a decis să mintă cu privire la Sarai.	
Fapte 5:1-10		Recunoaştere—dorinţa de a fi lăudat
1 Sam. 2:12, 22-36	Eli a refuzat să-şi mustre fiii şi a continuat să spună "nu" faptelor lor rele.	Incapabil să spui "nu" oamenilor
Judecători 7:22	Madianiţii când au auzit trâmbiţele lui Ghedeon	Panică; confuzie
Ioan 12:42-43	Multe familii din Ierusaliim pe vremea lui Isus	
	Israelul când s-a confruntat cu uriaşii din Canaan	Teama de eşec
Iosua 7; 1 Ioan 2:16	Acan a văzut mantaua frumoasă, argintul şi aurul şi le-a ascuns.	

Fig. 6.5 Exemple biblice de oameni care au luat decizii bazate pe motive greşite

E. În căsnicia voastră, bazaţi-vă deciziile pe priorităţi evlavioase.[5]

Î 10 Numeşte trei priorităţi evlavioase.

Priorităţile sunt lucrurile la care o persoană ţine cel mai mult. Dacă cea mai mare prioritate a oamenilor este înfăţişarea lor, ei îşi vor cumpăra haine frumoase în loc de cărţi. Dacă principala prioritate a unui om este plăcerea, el îşi va petrece mult timp şi va cheltui mulţi bani distrându-se. Priorităţile oamenilor îndrumă alegerile lor. Credincioşii trebuie să caute să-şi armonizeze priorităţile cu lucrurile care sunt pe placul lui Dumnezeu.

Î 11 *În ce fel priorităţile trebuie să influenţeze deciziile?*

Soţii şi soţiile pot avea priorităţi diferite. Dacă *principalele* lor priorităţi nu sunt aceleaşi, ei nu vor mai putea fi de acord atunci când iau decizii. Dezacordul nu înseamnă că unul dintre soţi are dreptate, iar celălalt greşeşte. Iată un exerciţiu care te va ajuta să te gândeşti la priorităţile tale şi compară-le apoi cu cele ale soţului/soţiei.

În Fig. 6.7 a fost lăsat un spaţiu în partea de jos a tabelului pentru a adăuga subiectele dorite. Acordă o notă priorităţilor tale; pune un număr lângă fiecare. (Numărul 1 este nota cea mai mică, iar 10 este cea mai mare.) Scrie şi nota pe care consideri că soţul/soţia ar pune-o lângă fiecare subiect. Soţul/soţia să folosească celelalte două coloane ale tabelului. Apoi, vorbiţi despre alegerile voastre. Vedeţi cât de bine vă înţelegeţi unul pe celălalt. Unde gândiţi la fel şi unde diferit? În ce mod priorităţile voastre influenţează deciziile voastre? Fiecare partener trebuie să încerce să înţeleagă şi să preţuiască priorităţile celuilalt. Priorităţile amândurora trebuie să fie cât mai apropiate. Dacă nu eşti căsătorit sau logodit, cere-i unui prieten de sex opus să completeze tabelul. Apoi discutaţi, mai puţin subiectul despre relaţia sexuală. Fiecare trebuie să completeze două coloane. Această discuţie te va ajuta să te înţelegi mai bine şi să-l înţelegi mai eficient pe celălalt.

Î 12 *În Fig.6.7, acordă note priorităţilor tale. Pune un număr în dreptul fiecăreia. Numărul 1 înseamnă cea mai neînsemnată prioritate, iar 10 înseamnă cea mai importantă prioritate.*

Fig. 6.6 Discutându-vă priorităţile, veţi putea să vă înţelegeţi unul pe celălalt.

Listă de priorităţi obişnuite	Răspunsurile soţului		Răspunsurile soţiei	
	Eu	Soţie	Eu	Soţ
Relaţia cu Dumnezeu şi Biserica Lui				
Relaţia cu partenerul de viaţă				
Relaţia cu familia				
Relaţia cu rudele				
Sănătatea				
Educaţia				
Timpul liber; activităţi recreative				
Proprietăţi sau avere				
Siguranţa				
Mângâierea fizică				
Tradiţia				
Înfăţişarea personală				
Relaxarea, eliberarea de stres				
Timpul petrecut cu oamenii				
Timpul petrecut de unul singur				
Munca				
Succesul				
Recunoaşterea				
Relaţia sexuală				
Romantismul				
Integritatea				

Fig. 6.7. Analizaţi priorităţile din căsnicia voastră. Căutaţi să înţelegeţi şi să preţuiţi priorităţile soţului/soţiei. Străduiţi-vă să vă aduceţi priorităţile la un numitor comun.

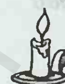
F. Concluzie: Rămâneţi la o anumită decizie odată ce v-aţi pus de acord.

Mai sus, am studiat cinci principii (A–E). Le puteţi practica pentru a lua decizii bune în căsnicia voastră. După ce-aţi urmat aceste cinci principii, mai e nevoie de încă ceva—să rămâneţi fermi faţă de decizia luată. Multe decizii bune eşuează lamentabil

deoarece oamenii nu sunt perseverenţi. După ce-ai plantat o sămânţă, trebuie s-o laşi în pământ ca să crească. Apoi, tânăra plantă va avea nevoie să fie udată şi plivită. Dacă o scoţi ca să-i studiezi rădăcinile, vei răni sau poate chiar vei ucide planta. În acelaşi mod, după ce luaţi o decizie, e nevoie de fermitate. Nu pierdeţi timpul gândindu-vă ce s-ar fi întâmplat dacă aţi fi luat o altă decizie. Mai degrabă, fiţi hotărâţi şi consecvenţi deciziei la care aţi ajuns amândoi.

Fiţi pregătiţi să înfruntaţi orice problemă care apare odată cu decizia voastră. Problemele nu înseamnă că decizia n-a fost bună. Orice decizie trebuie să fie urmată de răbdare şi perseverenţă.

Î 13 *Ce trebuie cuplul să facă după ce a luat decizia bună? Dă un exemplu.*

Evreii au părăsit cu mare bucurie Egiptul şi sclavia. Erau liberi! Aveau bogăţii de la egipteni, iar Dumnezeu era cu ei. Hotărâseră să-l urmeze pe Moise în Ţara Promisă. Dar n-a trecut mult timp până când problemele au apărut. Armata lui Faraon i-a urmărit. Mai târziu, au avut nevoie de apă şi mâncare. Apoi s-au săturat de hrana pe care Dumnezeu le-o oferea. A apărut invidia. Cu fiecare din aceste probleme, cineva se întreba dacă fusese bună decizia de a părăsi Egiptul. [11]*„Nu erau oare morminte în Egipt, ca să nu mai fi fost nevoie să ne aduci să murim în pustie? Ce ne-ai făcut de ne-ai scos din Egipt?* [12]*...vrem mai bine să slujim ca robi Egiptenilor decât să murim în pustie!"* (Exod 14:11-12). Problemele nu erau **dovada** că ei luaseră decizia greşită. Problemele sunt o parte a vieţii. Întotdeauna trebuie să fim hotărâţi şi dedicaţi după ce-am luat o decizie bună. *„Căci aveţi nevoie de răbdare, ca, după ce aţi împlinit voia lui Dumnezeu, să puteţi căpăta ce v-a fost făgăduit"* (Evrei 10:36).

A te angaja să respecţi o decizie nu înseamnă că un cuplu nu poate accepta că a greşit sau că nu se poate răzgândi. Dacă circumstanţele se schimbă, şi hotărârile se schimbă. Dar schimbarea unei decizii trebuie să fie o excepţie. Dacă un cuplu are obiceiul de a se răzgândi mereu, aceasta poate însemna lipsa angajamentului şi disciplinei de a face ca deciziile lor să aibă succes. Acest obicei arată că ei nu iau decizii adevărate, durabile. Poate că un astfel de cuplu ia decizii în baza unor motive greşite. Dacă un cuplu ia decizii în baza priorităţilor evlavioase, ei trebuie să rămână dedicaţi acestor decizii, de cele mai multe ori.

Cum ne vom administra veniturile?

Scop: *Prezintă zece principii pentru administrarea chibzuită a veniturilor într-o căsnicie. Ilustrează-le pe fiecare.*

Considerente generale

Această secţiune se referă la administrarea banilor într-o căsnicie.

- „Banii sunt ca lenea; cu cât omul are mai mulţi, cu atât vrea mai mulţi."
- „Viaţa este o luptă prin care câştigi bani şi-ţi pierzi dinţii şi părul!"
- „Bancnotele sunt mai valoroase decât monedele şi, totuşi, puţine dintre ele ajung la biserică."
- „Banii sunt un slujitor bun, dar un stăpân nemilos."
- „Banii pot cumpăra un câine de rasă, dar numai bunătatea îl face să dea din coadă."
- „*Folosirea* banilor este singura binecuvântare de a-i avea."
- „Înainte să împrumuţi bani de la un prieten, hotărăşte de cine ai mai multă nevoie."[6]
- „Cu bani poţi cumpăra un pat, dar nu şi odihnă; cărţi, dar nu şi înţelepciune; o casă, dar nu şi un cămin; medicamente, dar nu şi sănătate; plăcere, dar nu şi fericire; un loc în biserică, dar nu şi un loc în rai; o cruce, dar nu şi un Mântuitor."[7]

Necazurile financiare reprezintă una din cauzele unei căsnicii nefericite. Certurile din cauza banilor provoacă multe conflicte în căsnicie.

Î 14 *Care crezi că sunt cele mai obişnuite probleme financiare în căsnicie. Explică.*

- Unul cheltuieşte—altul economiseşte.
- Unul lucrează mereu ca să câştige bani—celălalt este singur.

- Amândoi muncesc tot timpul—devin străini unul faţă de celălalt.
- Nu sunt de acord cum să folosească banii—niciunul nu face vreun compromis.
- N-au suficienţi bani ca să cumpere ceea ce au nevoie—dau vina unul pe celălalt.
- Au încredere în averea lor—în loc să aibă încredere în Dumnezeu.
- Sunt descurajaţi din cauza sărăciei—îşi pierd curajul sau se înfurie pe Dumnezeu.

Lista cu probleme din cauza banilor este foarte lungă. Aşadar este important să vedem ce ne învaţă Biblia despre administrarea banilor într-o căsnicie. În această lecţie vom studia mai multe principii financiare, majoritatea provenind din Scriptură.

Î 15 *Prezintă cinci principii dintr-un plan pentru prosperitate financiară.*

A. Încrede-te în Dumnezeu ca sursa a tot ceea ce ai nevoie (Fil. 4:19).

Dumnezeu este sursa noastră.

[25]*„De aceea vă spun: Nu vă îngrijoraţi de viaţa voastră, gândindu-vă ce veţi mânca sau ce veţi bea; nici de trupul vostru, gândindu-vă cu ce vă veţi îmbrăca...* [26]*Uitaţi-vă la păsările cerului: ele nici nu seamănă, nici nu seceră, şi nici nu strâng nimic în grânare; şi totuşi Tatăl vostru cel ceresc le hrăneşte. Oare nu sunteţi voi cu mult mai de preţ decât ele?* [33]*Căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui, şi toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra"* (Mat. 6:25-26, 33).

B. Deosebeşte lucrurile din viaţă care sunt mai valoroase decât banii.

Î 16 *Completează Fig.6.8.*

Scriptură	Lucruri mai valoroase decât banii
Matei 16:26	
Proverbe 15:6	
Proverbe 16:8	
Proverbe 16:16	
Proverbe 22:1	

Fig. 6.8. Scripturile ne oferă principii despre lucrurile care sunt mai valoroase decât banii.

C. Fii sincer şi credincios în lucrurile mici (Luca 16:1-15).

Să nu înşeli niciodată un client, un şef sau un coleg de serviciu. *„Bogăţia câştigată fără trudă scade, dar ce se strânge încetul cu încetul, creşte"* (Prov. 13:11). *„Cântarul şi cumpăna dreaptă vin de la Domnul"* (Prov. 16:11). *„Pâinea minciunii este dulce omului, dar mai pe urmă gura îi este plină de pietriş"* (Prov. 20:17).

Î 17 *Completează Fig.6.9.*

Scriptură	Moduri necinstite de a câştiga bani
Proverbe 20:17	
Proverbe 21:6	
Proverbe 22:16	
Proverbe 23:4	
Proverbe 28:8	

Fig. 6.9. Scripturile ne oferă principii despre moduri necinstite de a câştiga bani.

Î 18 *Prezintă pe scurt principiul din Luca 16:10.*

Aceste versete ne avertizează asupra urmărilor de a câştiga bani în mod necinstit. Ceea ce pare a fi o cale rapidă de îmbogăţire poate fi o cale lungă spre judecată.

Iosif a fost credincios pe vremea când slujea în casa lui Potifar—dar şi când s-a aflat în temniţă—înainte să devină conducător al Egiptului.

Înainte ca Dumnezeu să-l facă un conducător peste naţiunea lui Israel, David a fost credincios pe vremea când avea doar câteva oi.

„Cinsteşte pe Domnul cu averile tale, şi cu cele dintâi roade din tot venitul tău: căci atunci grânarele îţi vor fi pline de belşug, şi teascurile tale vor geme de must" (Prov. 3:9-10).

D. Lucrează cu sârguință (2 Tes. 3:6, 10).

Munca este un dar de la Dumnezeu. Este principalul mod pe care ni l-a oferit Dumnezeu pentru a împlini nevoile noastre. Chiar dacă Dumnezeu ne cheamă să avem milă de săraci, nu vrea ca noi să-i salvăm pe cei care sunt săraci pentru că nu vor să muncească. *„Să vă depărtați de orice frate, care trăiește în neorânduială... Căci, când eram la voi, vă spuneam lămurit: Cine nu vrea să lucreze, nici să nu mănânce"* (2 Tes. 3:6, 10).

Î 19 *Care este principalul plan al lui Dumnezeu pentru a împlini nevoile noastre?*

E. Folosiți-vă reciproc talentele.

Romani 12:3-8 explică principiul biblic de a împărți responsabilitățile și darurile ca echipă. Dumnezeu oferă bisericii talente și daruri pentru a reuși. La fel, în căsnicie, Dumnezeu i-a creat pe soț și pe soție pentru a fi o echipă. Împreună, au darurile necesare pentru a reuși. Un cuplu căsătorit trebuie să descopere ce fel de daruri a pus Dumnezeu în ei. Dumnezeu îi va da soțului unele daruri pe care soția nu le are; și va da soției unele talente pe care soțul nu le are. Cuplul înțelept va folosi fiecare dar al celuilalt partener pentru a ajuta la bunăstarea căsniciei.

Puneți-vă întrebări precum: Care dintre noi doi ține mai bine evidența cheltuielilor? Care dintre noi doi este mai înțelept când e vorba de afaceri? Talentele pe care le ai sunt darurile lui Dumnezeu pentru tine. Dar ceea ce faci cu ele sunt darurile tale pentru Dumnezeu. Prin urmare, caută mereu să îmbunătățești orice talent sau abilitate pe care ți-a dăruit-o Dumnezeu.

F. Folosiți-vă bunurile în comun.

Soțul și soția trebuie să aibă o atitudine de parteneriat și să aibă încredere unul în celălalt. Banii „lui" și banii „ei" trebuie să devină banii „lor." Pentru a deveni un singur trup, soțul și soția trebuie să-și împartă bogăția. Întrucât fiecare îl iubește pe celălalt, această împărțire devine o bucurie.[8]

Î 20 *Trebuie ca ambele nume, ale soțului și soției, să fie pe titlul de proprietate al terenului sau al casei? Explică.*

Î 21 *Trebuie ca soțul și soția să aibă conturi separate la bancă?*

G. Refuzați să cheltuiți repede banii pe dorințele firii pământești.

„Planurile omului harnic nu duc decât la belșug, dar cel ce lucrează cu grabă n-ajunge decât la lipsă" (Prov. 21:5). Acest verset accentuează diferența dintre planificarea atentă a cheltuielilor și cheltuiala pripită. Cheltuind fără să planificați, pierdeți mulți bani. De exemplu, o femeie plănuiește cheltuielile pentru hrana familiei. Ea face o listă cu ce trebuie să cumpere. După aceea, merge la piață și cumpără doar ce are pe listă. O altă femeie merge la piață fără listă și fără plan. Femeia care a planificat mai dinainte va economisi bani și va avea mâncare mai bună.

Î 22 *Deciziile pripite cu privire la bani duc la ________ ________.*

Fig. 6.10
Planificați împreună pentru nevoile viitoare.

H. Planificați pentru nevoi viitoare.

Nebunii se gândesc doar la prezent. *„Toamna, leneșul nu ară; la secerat, ar vrea să strângă roade, dar nu este nimic!"* (Prov. 20:4). *„Comori de preț și untdelemn sunt în locuința celui înțelept, dar omul fără minte le risipește"* (Prov. 21:20). Isus a spus să nu ne îngrijorăm în privința viitorului (Mat. 6:25-34). Dar asta nu înseamnă că nu trebuie să facem planuri de viitor. Scriptura ne învață să ne planificăm viitorul. De exemplu, cei care seamănă semințe fac planuri pentru viitor.

Î 23 *Cum trebuie cuplul să se pregătească pentru nevoile viitoare?*

Î 24 *Care sunt două exemple ale concentrării doar pe prezent?*

Nebunii, ca Esau, se gândesc doar la ziua de azi. Dacă au bani în plus, îi cheltuie. Nu se gândesc la nevoile pe care le vor avea mâine. Când acele nevoi apar, ei nu mai au niciun ban. Cine vrea să prospere trebuie să facă planuri

Î 25 *Cum poate omul să facă planuri financiare pentru viitor?*

mai dinainte. Va avea nevoie familia de haine noi în următoarea lună? Vă veţi putea cumpăra propria casă într-o bună zi? Vă veţi putea trimite copiii la şcoală? Când un cuplu se aşteaptă la nevoi viitoare, cei doi vor economisi de fiecare dată când vor face bani. Economisind puţin în prezent vei deschide uşi în viitor. De asemenea, contribuie la ocrotirea familiei tale de necunoscut. Poate cineva îşi va pierde slujba. Banii economisiţi vor fi de mare ajutor. Poate cineva va avea nevoie de îngrijire medicală. Banii economisiţi vor fi, din nou, de mare ajutor. Oamenii chibzuiţi, precum cei doi slujitori înţelepţi din pilda prezentată în Matei 25:14-30, folosesc banii într-un mod care aduce binecuvântări în viitor.

Î 26 Este înţelept să faci planuri financiare pentru viitor? Explică.

Iosif a fost atât de înţelept încât Dumnezeu l-a folosit să facă un plan pentru nevoile viitoare ale lui Israel şi ale Egiptului. El a ţinut o evidenţă clară a proviziilor, astfel încât a fost suficientă hrană pentru toţi (Gen. 41:46-49).

Î 27 Ce este un buget?

I. Creaţi un buget care să vă ajute când cheltuiţi.

Î 28 Alege un venit lunar obişnuit pentru cultura ta. După aceea, completează Fig. 6.11 în baza acestui venit.

Bugetul este un plan de corelare a cheltuielilor voastre cu venitul obţinut. Bugetul ajută cuplul să ştie câţi bani să planifice pentru fiecare nevoie. Fig. 6.11 oferă un model de planificare a bugetului pe fiecare lună.

Data achitării	Descrierea cheltuielii	A: Suma pe care planificaţi s-o cheltuiţi	B: Suma pe care aţi cheltuit-o	Diferenţa: A–B =
	Zeciuieli			
	Cheltuieli casnice			
	Utilităţi: apă, curent, gaz, telefon			
	Mâncare			
	Îmbrăcăminte			
	Călătorii			
	Economii			
	Activităţi recreative			
	Datorii			
	Total:			

Fig. 6.11 Model de planificare a bugetului pe o lună; cum veţi administra venitul vostru

Î 29 Discută acest buget cu soţul/soţia. Ce are el/ea de adăugat?

Un cuplu căsătorit folosea plicuri ca parte a bugetului lor. Ei scriau destinaţia banilor pe fiecare plic, de exemplu, zeciuli, cheltuieli casnice, utilităţi, mâncare, îmbrăcăminte şi economii. Când primeau bani îi împărţeau şi-i puneau în plicuri. Iar banii erau ţinuţi acolo până când erau folosiţi pentru scopul scris pe plic. Acest lucru i-a învăţat să se disciplineze şi să-şi administreze cheltuielile.

Î 30 Cum te ajută plicurile, ca parte a bugetului?

Cheltuiţi mai puţin decât câştigaţi. Este înţelept ca un cuplu căsătorit să aibă un buget. Astfel, ei au o evidenţă a modului în care-şi administrează banii. Evidenţele pot arăta că nu există bani suficienţi pentru nevoi. Sau pot arăta că banii sunt cheltuiţi pe lucruri mai puţin importante. Astfel, nu veţi mai avea bani pentru priorităţi—lucrurile cele mai importante pentru voi. La sfârşitul lunii, puteţi schimba bugetul. Folosirea bugetului vă va ajuta ca în fiecare lună să vă administraţi banii cu chibzuinţă.

Î 31 Prezintă pe scurt Proverbe 22:26-27.

Datoriile pot distruge o căsnicie. Cartea Proverbelor spune: *„Nu fi printre cei ce pun chezăşii, printre cei ce dau zălog pentru datorii. Căci dacă n-ai cu ce să plăteşti, pentru ce ai voi să ţi se ia patul de sub tine?”* (Prov. 22:26-27).

Un fermier putea să aibă grijă de familia lui. Era proprietarul pământului şi casei lui. Familia se hrănea din recolta pe care o avea. Vindea suficient grâu ca să câştige bani pentru alte nevoi. Dar dacă el avea un tractor, îşi putea spori recolta şi putea câştiga mai mulţi bani. Totuşi, ar fi durat mult timp ca să economisească destui bani pentru a cumpăra un tractor. Prin urmare, el a împrumutat bani promiţând că cel care l-a împrumutat va

putea să-i ia casa dacă nu-i va plăti înapoi datoria. Într-o vară, recolta a fost slabă şi el n-a putut plăti o rată la acel tractor. Apoi, fermierul s-a îmbolnăvit. N-a mai putut munci şi nu şi-a mai putut plăti datoria. Cel care i-a împrumutat banii a venit şi i-a vândut casa ca să plătească datoria.

În vremurile de azi, este nevoie uneori de un împrumut. Un împrumut vă poate ajuta să cumpăraţi o casă a cărei valoare va creşte. Un împrumut vă poate ajuta să începeţi o nouă afacere. Sau vă pot ajuta să urmaţi o facultate. Dar nu împrumutaţi bani ca să vă împliniţi nevoi sau plăceri zilnice. Dacă împrumutaţi bani, cereţi sfaturi. Fiţi siguri că aveţi de-a face cu oameni cinstiţi. Împrumuturile care se bazează pe o rată fixă a dobânzii sunt mai sigure. Asiguraţi-vă că înţelegerile cu privire la plată sau dobândă sunt rezonabile. Nu garantaţi să vă achitaţi împrumutul cu ceva de care aveţi nevoie ca să trăiţi. Dacă e posibil, nu vă împrumutaţi. Mai degrabă, economisiţi întâi bani şi apoi cumpăraţi.

Î 32 Când este înţelept să te împrumuţi?

*„Fiule, dacă te-ai pus chezaş **pentru aproapele tău**, dacă te-ai prins pentru altul, dacă eşti legat prin făgăduinţa gurii tale, dacă eşti prins de cuvintele gurii tale, fă totuşi lucrul acesta, fiule: dezleagă-te, căci ai căzut **în mâna aproapelui tău**! De aceea du-te, aruncă-te cu faţa la pământ, şi stăruieşte de el. Nu da somn ochilor tăi, nici aţipire pleoapelor tale! Scapă din mâna lui cum scapă căprioara din mâna vânătorului, şi ca pasărea din mâna păsărarului"* (Prov. 6:1-5).

Î 33 Citeşte Proverbe 6:1-5. Este înţelept să promiţi să plăteşti datoriile altei persoane? Explică.

Cuplurile înţelepte folosesc un buget şi învaţă să se mulţumească cu ceea ce au. Mulţumirea nu se datorează banilor, ci relaţiei noastre cu Dumnezeu şi cu alţii.

MULŢUMIREA NU SE DATOREAZĂ BANILOR, CI RELAŢIEI NOASTRE CU DUMNEZEU ŞI CU ALŢII.

Î 34 Prezintă pe scurt înţelepciunea din Luca 12:13-15 şi Filipeni 4:11-13.

Unul din mulţime i-a zis lui Isus: „Învăţătorule, spune fratelui meu să împartă cu mine moştenirea noastră." „Omule" i-a răspuns Isus „cine M-a pus pe Mine judecător sau împărţitor peste voi?" Apoi le-a zis: „Vedeţi şi păziţi-vă de orice fel de lăcomie de bani; căci viaţa cuiva nu stă în belşugul avuţiei lui" (Luca 12:13-15).

M-am deprins să fiu mulţumit cu starea în care mă găsesc. Ştiu să trăiesc smerit, şi ştiu să trăiesc în belşug. În totul şi pretutindeni m-am deprins să fiu sătul şi flămând, să fiu în belşug şi să fiu în lipsă. Pot totul în Hristos, care mă întăreşte (Fil. 4:11-13).

J. Fiţi generoşi—împărţiţi cu alţii.

Dumnezeu îi binecuvântează pe cei care sunt generoşi.

Î 35 Care este versetul tău preferat despre bunătate? Explică.

Unul, care dă cu mâna largă, ajunge mai bogat; şi altul, care economiseşte prea mult, nu face decât să sărăcească. Sufletul binefăcător va fi săturat, şi cel ce udă pe alţii va fi udat şi el (Prov. 11:24-25).

Cine are milă de sărac, împrumută pe Domnul, şi El îi va răsplăti binefacerea. (Prov. 19:17).

Daţi, şi vi se va da; ba încă, vi se va turna în sân o măsură bună, îndesată, clătinată, care se va vărsa pe deasupra. Căci cu ce măsură veţi măsura, cu aceea vi se va măsura" (Luca 6:38).

Îndeamnă pe bogaţii veacului acestuia să nu se îngâmfe, şi să nu-şi pună nădejdea în nişte bogăţii nestatornice, ci în Dumnezeu, care ne dă toate lucrurile din belşug, ca să ne bucurăm de ele. Îndeamnă-i să facă bine, să fie bogaţi în fapte bune, să fie darnici, gata să simtă împreună cu alţii, aşa ca să-şi strângă pentru vremea viitoare drept comoară o bună temelie ca să apuce adevărata viaţă. (1 Tim. 6:17-19).

Când veţi secera holdele ţării, să laşi nesecerat un colţ din câmpul tău, şi să nu strângi spicele rămase pe urma secerătorilor. Nici să nu culegi strugurii rămaşi

după cules în via ta, şi să nu strângi boabele care vor cădea din ei. Să le laşi săracului şi străinului. Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru" (Lev. 19:9-10).

Să ştiţi: cine seamănă puţin, puţin va secera; iar cine seamănă mult, mult va secera. Fiecare să dea după cum a hotărât în inima lui: nu cu părere de rău sau de silă, căci „pe cine dă cu bucurie, îl iubeşte Dumnezeu." Şi Dumnezeu poate să vă umple cu orice har, pentru ca, având totdeauna în toate lucrurile din destul, să prisosiţi în orice faptă bună, după cum este scris: „A împrăştiat, a dat săracilor, neprihănirea lui rămâne în veac." „Cel ce dă sămânţă semănătorului şi pâine pentru hrană" vă va da şi vă va înmulţi şi vouă sămânţa de semănat şi va face să crească roadele neprihănirii voastre. În chipul acesta veţi fi îmbogăţiţi în toate privinţele, pentru orice dărnicie, care, prin noi, va face să se aducă mulţumiri lui Dumnezeu (2 Cor. 9:6-11).

Concluzie

„Cum ne vom ocupa de chestiunile financiare?" este o întrebare-cheie. E important ca ambii parteneri să ţină cont de subiectele acestei lecţii. Fiecare partener ar trebui să respecte principiile lui Dumnezeu cu privire la bani. Şi ambii ar trebui să se pună de acord cu modalităţile de administrare a banilor pe care-i câştigă.

Cum ne vom relaţiona cu familia lărgită?

Scop A: *Prezintă cel puţin patru moduri prin care copiii care se căsătoresc să aducă cinste părinţilor lor.*
Scop B: *Explică ordinea biblică în ce priveşte grija faţă de familie şi rude.*
Scop C: *Prezintă nevoia de a-i ocroti pe copii de membrii familiei.*

Fig. 6.12
Familia lărgită poate fi o mare binecuvântare.

Considerente generale

Căsătoria se face între un bărbat şi o femeie, dar ei trebuie să aibă o relaţie bună cu familia soţului şi a soţiei. În unele culturi, legăturile cu familia extinsă sunt foarte puternice. Dar, în toate culturile, cuplul trebuie să răspundă la întrebarea: „Cum trebuie să ne relaţionăm la *familia lărgită—familia soţului şi a soţiei?" Familiile au fost create pentru a oferi putere şi siguranţă. Dar, de asemenea, familia lărgită poate face presiuni asupra unei căsnicii. Există multe certuri în căsnicii din cauza familiei soţului sau a familiei soţiei. În unele cazuri, presiunile sunt mult prea mari, iar căsniciile eşuează. Aşadar, să analizăm trei principii care ne vor ajuta să primim putere din partea familiei lărgite şi să ne ocrotim căsnicia.

A. Cinstiţi ambele familii.

Este normal ca soţii şi soţiile să-şi iubească familiile din care provin. Relaţiile afectuoase şi întâmplările îi unesc pe tată şi pe mamă de copiii şi nepoţii lor. Este normal ca soţul să-i iubească mai mult pe părinţii lui decât pe părinţii soţiei lui. Şi este normal ca soţia să-i iubească mai mult pe părinţii ei decât pe părinţii soţului ei. Şi, totuşi, atât soţul cât şi soţia trebuie să fie corecţi. Ei trebuie să-şi arate dragostea faţă de ambele familii lărgite. Poate exista corectitudine fără a-i trata pe toţi la fel. De exemplu, părinţii soţului au mai puţini bani sau mai puţină sănătate decât părinţii soţiei, sau viceversa. În unele cazuri, soţul şi soţia pot fi de acord să ajute mai mult o parte a familiei decât pe cealaltă. Cel mai important lucru este ca soţul şi soţia să fie de acord.

Î 36 *Ca să cinsteşti ambele familii, trebuie să te comporţi la fel cu ele? Explică.*

A petrece timp cu familia lărgită poate fi mai important decât să cheltuieşti bani. Dacă e posibil, cuplul ar trebui să petreacă împreună cu o familie tot atâta timp cât petrece cu cealaltă familie. E bine ca soţul şi soţia să fie veseli cu familia celuilalt. Fiecărui bunic sau bunică trebuie să i se ofere timp ca să se bucure de nepoţii lor. Părinţii trebuie să-şi încurajeze copiii să cinstească ambele „părţi" ale familiei, atunci când se poate.

Mama: Va veni familia ta la noi acasă de Crăciun?

Fiica: Îmi pare rău, mamă. Vom fi cu familia soțului meu în acea zi.

Mama: Iar? De doi ani nu ți-ai mai petrecut Crăciunul cu noi. Avem cadouri pentru copii. Ne este dor de voi. Nepoții noștri ne vor uita.

Î 37 Ce crezi că simte mama? Cum se poate rezolva această problemă?

Trebuie să căutăm să-i cinstim pe toți membrii familiei, dar mai ales pe părinți. Porunca de a-i cinsti pe părinții noștri este valabilă toată viața. Isus i-a mustrat pe Farisei pentru că n-aveau grijă de părinții lor (Mat. 15:1-9).

Dar voi de ce călcați porunca lui Dumnezeu în folosul datinei voastre? Căci Dumnezeu a zis: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta;" și: „Cine va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, să fie pedepsit negreșit cu moartea." Dar voi ziceți: „Cine va zice tatălui său sau mamei sale: Ori cu ce te-aș putea ajuta, l-am închinat lui Dumnezeu nu mai este ținut să cinstească pe tatăl său sau pe mama sa. Și ați desființat astfel cuvântul lui Dumnezeu în folosul datinei voastre" (Mat. 15:3-6).

Î 38 Este planul lui Dumnezeu ca soțul și soția să se îngrijească de părinții lor (Matei 15:3-6)?

Când se căsătorește o persoană, el sau ea mai are un alt tată și o altă mamă de cinstit. Modul în care-i cinstim pe părinții noștri se schimbă când devenim adulți—dar Dumnezeu Se așteaptă în continuare să-i cinstim pe părinții noștri. Este greu când părinții continuă să-l trateze pe adult ca și cum ar fi un copil. Uneori, părinții devin geloși pentru că vor să aibă parte în continuare de toată dragostea copilului lor. Alteori, părinților le este greu să-și lase copiii adulți să ia decizii. Pe măsură ce cresc, copiii trebuie să se relaționeze la părinții lor ca adulți, dar totuși să-i cinstească. Iată câteva principii pentru a-i cinsti pe părinți.

Î 39 Care sunt unele modalități de a-i cinsti pe părinții noștri?

- Nu uitați că Dumnezeu i-a folosit pe părinți pentru a vă aduce pe lume. Lor le datorați viețile voastre.
- Căutați sfaturi din partea părinților voștri—fiți atenți la ceea ce vă spun ei. *„Ascultă pe tatăl tău, care te-a născut, și nu nesocoti pe mamă-ta, când a îmbătrânit"* (Prov. 23:22). Încă mai aveți multe de învățat de la ei. Moise a primit înțelepciune de la socrul lui. Rut a primit binecuvântare pentru că a ascultat-o pe soacra ei. Recunoașteți, în permanență, locul lor în viața voastră, fiind dispuși să învățați de la ei.
- Iertați-i pe părinții voștri pentru greșelile pe care le fac. Nimeni nu este perfect—nici măcar părinții. Pe măsură ce veți crește, veți vedea tot mai clar greșelile pe care le-au făcut părinții voștri. Dacă refuzați să iertați, amărăciunea și vrajba vor afecta întreaga familie. Dacă aveți răni adânci, nu le ignorați. Căutați ajutorul lui Dumnezeu și al unui ascultător înțelept, evlavios. Odată vindecați, iertarea rămâne scopul vostru. Dumnezeu vă cere să-i iertați pe toți cei care v-au rănit (Mat. 6:12; 18:21-35). De ce? Pentru că există un singur Judecător—iar acesta este Dumnezeu, nu vreunul dintre noi (Iacov 4:12). Chiar și după ce-i iertăm pe oameni, Dumnezeu este în continuare judecătorul lor. *„Prea iubiților, nu vă răzbunați singuri; ci lăsați să se răzbune mânia lui Dumnezeu; căci este scris: «Răzbunarea este a Mea; Eu voi răsplăti», zice Domnul"* (Rom. 12:19).
- Mulțumiți pentru munca și sacrificiul pe care le-au făcut părinții voștri pentru voi. Ei ar fi putut să-și petreacă timpul și să-și cheltuiască banii în moduri egoiste. Dar cei mai mulți părinți se îngrijesc de copiii lor. Toate lucrurile pe care vi le-au oferit au fost daruri. Spuneți-le că le sunteți recunoscători.
- Cinstiți-i pe părinții voștri într-un mod plăcut Domnului. Într-un capitol anterior, am accentuat că, uneori, credincioșii trebuie să aleagă între a respecta Biblia și a respecta tradiția. Duhul Sfânt călăuzește cuplul pentru a cinsti atât pe Dumnezeu cât și pe părinții lor.
- Împărtășiți-le părinților întâmplări din viața voastră. Vorbiți-le lucrurile importante din viața voastră. Intimitatea este importantă, dar părinții nu trebuie să se simtă ca niște străini în vieților copiilor lor. Din când în când, împărtășiți-le gândurile și planurile voastre. Lăsați-i să sărbătorească și să plângă împreună cu voi. Desigur, ar

trebui să existe nişte limite. Mama sau soacra nu trebuie să ţină sub control căminul soţiei. Tatăl sau socrul trebuie să-l respecte pe soţ. Soţul trebuie să aibă autoritate asupra propriei sale vieţi. Încercaţi să aveţi relaţii echilibrate şi sănătoase cu părinţii din ambele părţi ale căsniciei.

- Ajutaţi-i pe părinţii voştri dacă au nevoie de bani. Vom discuta mai mult despre acest aspect în paragrafele următoare.

B. Îngrijiţi-vă de nevoile ambelor familii.

Î 40 Care este unul din motivele pentru care Pavel a scris că trebuie să ne îngrijim de rude?

În cultura vremurilor Noului Testament, autorităţile nu-i ajutau pe cei în nevoie. Acesta este unul dintre motivele pentru care Pavel a spus: *„Dacă nu poartă cineva grijă de ai lui,... s-a lepădat de credinţă, şi este mai rău decât un necredincios"* (1 Tim. 5:8). În vremea lui Pavel, o persoană flămândă nu primea de mâncare de la mai marii cetăţii. În această privinţă, multe culturi de astăzi sunt asemeni culturii Noului Testament. Nevoile fiecărui om sunt împlinite prin familie. Este voia lui Dumnezeu ca o familie să-i ajute pe cei care au nevoie de mâncare, îmbrăcăminte, adăpost şi îngrijire medicală. Isus i-a mustrat pe Farisei pentru că nu împlineau nevoile părinţilor lor (Mat. 15:1-9).

Î 41 Trebuie credincioşii să se bazeze pe guvern ca acesta să împlinească toate nevoile părinţilor lor? Explică.

Unele guverne contribuie la împlinirea nevoilor financiare ale familiilor lărgite. În aceste ţări, oamenii simt că şi-au împlinit datoria de a-i ajuta pe alţii prin taxele pe care le plătesc. Dar niciun guvern nu poate împlini toate nevoile. Dumnezeu foloseşte guvernele, dar El a creat familia ca să se îngrijească de nevoile fizice, emoţionale şi spirituale ale membrilor săi. Aşadar, cuplurile căsătorite din toate culturile trebuie să se îngrijească de nevoile familiilor lor lărgite.

Î 42 În cultura ta, ajută familia lărgită în vremuri de nevoi? Explică.

Un cuplu nu poate împlini nevoile tuturor. Cei doi trebuie să se sprijine pe alte rudenii ca să-i ajute. Un soţ tânăr s-a îmbolnăvit. A avut nevoie de multă îngrijire ca să se facă bine. Dintr-odată familia lărgită a început să ajute. Toată familia se ruga. În fiecare lună, familiile fraţilor, surorilor şi părinţii trimiteau bani care înlocuiau venitul soţului. Mătuşile şi verişorii aveau grijă de copii. Unii făceau mâncare în timp ce soţia avea grijă de soţul ei. Tatăl şi fraţii soţului îl vizitau în fiecare zi. Acest lucru îl bucura pe soţ şi-i oferea pace soţiei. Nepoţeii şi nepoţelele îi făceau unchiului mici daruri ca să-l încurajeze. Această familie era o sursă de putere şi bunătate, aşa cum Dumnezeu doreşte să fie toate familiile. În timp, soţul s-a vindecat. El era mulţumitor pentru că făcea parte dintr-o familie lărgită. Şi era pregătit să-i ajute pe alţii din familia lui când aceştia aveau nevoie. Pentru orice lucru există o vreme—o vreme să primim şi o vreme să dăm.

C. Acordă întâietate partenerului tău de viaţă şi copiilor tăi.

Î 43 1 Timotei 5:8 ne învaţă că grija cea mai mare trebuie să fie faţă de ____________

1. Acordă întâietate partenerului tău de viaţă şi copiilor tăi în ce priveşte veniturile voastre. Mai sus am citat o parte din 1 Timotei 5:8. Întregul citat este: *„Dacă nu poartă cineva grijă de ai lui, **şi mai ales de cei din casa lui**, s-a lepădat de credinţă, şi este mai rău decât un necredincios."* Pavel pune familia pe primul loc, înaintea familiei lărgite. Niciun cuplu nu trebuie să permită cheltuielilor pentru familia extinsă să împiedice capacitatea de a împlini propriile lor nevoi. Soţul şi soţia trebuie să achite mai întâi cheltuielile de bază pentru casa lor şi pentru copii—înainte de a răspunde nevoilor familiei lărgite.

Î 44 În cultura ta, încearcă uneori părinţii să-şi controleze copiii după ce s-au căsătorit? Explică.

2. Acordă întâietate partenerului tău de viaţă şi copiilor tăi în toate privinţele. Soţii şi soţiile trebuie mai întâi să aibă grijă de ei înşişi şi de copiii lor. Nu trebuie să permită ca părinţii sau rudeniile lor să-i facă să-şi neglijeze familia. Cuplul trebuie să-şi găsească propria cale. Timpul şi energia emoţională a soţului sau soţiei sunt limitate. Părinţii trebuie să se îngrijească de copiii lor *înainte* să se îngrijească de părinţii lor şi de familia lărgită. Acordaţi căsniciei şi copiilor voştri primul loc, iar apoi ocupaţi-vă de familia lărgită. Nu vă neglijaţi propria familie. Respectaţi principiul „Lasă şi lipeşte-te", cu alte cuvinte, lasă pe tatăl tău şi pe mama ta şi lipeşte-te de soţia ta (Gen. 2:24).

Părinţii trebuie să-i ocrotească pe copiii lor de orice rău care vine din partea familiei lărgite. Nu permiteţi ca cei din familia lărgită să-i influenţeze pe copiii voştri în moduri greşite. Nu permiteţi ca membrii familiei lărgite să se poarte aspru cu copiii voştri sau să-i abuzeze sexual. Trebuie să vă ocrotiţi copiii chiar dacă acest lucru înseamnă să vă izolaţi de un membru păcătos al familiei. Dacă un copil nu vrea să stea în preajma unui membru al familiei—fie adult, fie copil—nu insistaţi ca el să petreacă timp cu acea persoană. Poate copilul vostru ştie ceva ce voi nu ştiţi. Dacă el se comportă într-un mod ciudat după ce a petrecut timp cu un membru al familiei, aflaţi motivul. Dacă vă spune că un membru al familiei i-a făcut rău, respectaţi-vă copilul. Copiii voştri trebuie să ştie că sunteţi de partea lor. Dumnezeu le-a dat părinţilor responsabilitatea de a-i ocroti pe copiii lor. Nu uitaţi avertismentele drastice pe care le-a dat Isus cu privire la cei care-i fac pe micuţi să păcătuiască (Mat.18:5-9). Ocrotiţi-vă copiii de pericole pentru ca Dumnezeu să fie mulţumit de voi, iar copiii voştri să fie în siguranţă. Există multe întâmplări triste despre membri ai familiei care au abuzat de copii. Copiilor mici, neajutoraţi, le este frică, deseori, să dezvăluie păcatele adulţilor. Prin urmare, părinţii trebuie să fie foarte atenţi şi să-şi ocrotească copiii de faptele rele ale membrilor familiei—chiar şi credincioşi. Nu vă bazaţi pe un înger care să vă protejeze copilul. La sfârşitul vieţii tale, Dumnezeu te va judeca pentru modul în care ţi-ai ocrotit copiii. Nu presupune că membrii familiei nu le vor face rău copiilor tăi. Fii atent şi veghează!

Î 45 *Ai auzit vreodată de un membru al familiei care a abuzat de un copil? Explică.*

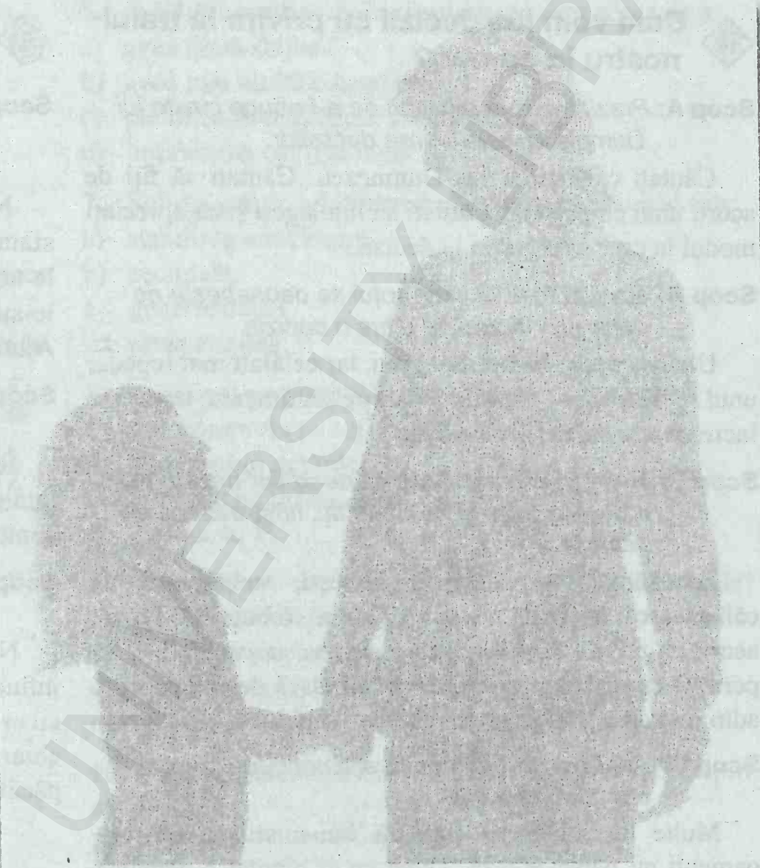

Fig. 6.13
Ia seama când copilul tău nu doreşte să stea în preajma unui anumit adult. E posibil să-i fie teamă să spună un secret!

Concluzie

Căsnicia uneşte familii. O căsnicie fericită trebuie să se relaţioneze corect la familiile lărgite. Soţul şi soţia trebuie să se relaţioneze la ambele familii, cinstindu-i pe membrii familiei şi având grijă de ei. Cu înţelepciune, ei pot face acest lucru şi, totuşi, pe primul loc să se afle propria lor familie. Aşadar, cuplul trebuie să discute şi să vegheze asupra acestui domeniu al vieţii lor.[9] Soţul şi soţia trebuie să caute bunăstarea familiei lărgite în loc să provoace conflicte.

Întrebări de discutat pentru soţ şi soţie
1. Cum îi cinstim pe fiecare dintre părinţii noştri?
2. Cum arătăm că îi cinstim la fel pe toţi părinţii?
3. Am fost în stare să răspundem aşa cum ar fi trebuit nevoilor familiei noastre lărgite?
4. Există între noi tensiune cu privire la modul în care-i cinstim şi ne îngrijim de părinţii noştri?
5. Acordăm mai multă prioritate căsniciei noastre decât familiei lărgite?
6. Urmărim siguranţa copiilor noştri când ei sunt în preajma tuturor membrilor familiei?
7. Ce trebuie să facem ca să îndreptăm orice problemă care apare în privinţa familiei lărgite?

Fig. 6.14 Şapte întrebări de discutat despre familia lărgită

Rezumatul capitolului

Cum vom lua decizii cu privire la traiul nostru în comun?

Scop A: *Prezintă trei modalităţi de a-l aduce cinste lui Dumnezeu prin luarea deciziilor.*

Căutaţi călăuzirea lui Dumnezeu. Căutaţi să fiţi de acord unul cu celălalt. Căutaţi să înţelegeţi şi să apreciaţi modul în care soţul/soţia ia decizii.

Scop B: *Explică felul în care soţul se deosebeşte de soţie prin modul de a lua o decizie.*

Unul se poate hotărî mai greu, iar celălalt mai repede; unul se bazează pe fapte, celălalt pe sentimente; unul este încrezător, celălalt este nesigur.

Scop C: *Pune în constrast luarea deciziilor bazate pe motive greşite şi pe priorităţi. Ilustrează-le pe fiecare.*

Priorităţile, nu dorinţele lumeşti, trebuie să ne călăuzească deciziile. Soţul şi soţia trebuie să fie de acord cu privire la priorităţile *cele mai importante* şi să permită ca aceste priorităţi să călăuzească decizii precum administrarea banilor şi petrecerea timpului.

Scop D: *Analizează rolul perseverenţei după luarea unor decizii bune.*

Multe decizii bune eşuează lamentabil pentru că oamenii nu perseverează. După ce-ai plantat o sămânţă bună, trebuie s-o laşi în pământ ca să crească. Iar apoi, tânăra plantă va avea nevoie de apă şi plivit.

Cum ne vom administra veniturile?

Scop: *Prezintă zece principii pentru administrarea chibzuită a veniturilor într-o căsnicie. Ilustrează-le pe fiecare.*

Încredeţi-vă în Dumnezeu ca sursa voastră. Discerneţi lucrurile care valorează mai mult decât banii. Fiţi cinstiţi şi credincioşi cu puţin. Munciţi din răsputeri. Folosiţi-vă talentele. Împărţiţi-vă averea unul cu celălalt. Refuzaţi să vă cheltuiţi repede banii pe dorinţe ale firii pământeşti. Faceţi planuri pentru nevoile viitoare. Creaţi un buget. Fiţi generoşi cu alţii.

Cum ne vom relaţiona cu familia lărgită?

Scop A: *Prezintă cel puţin patru moduri prin care copiii care se căsătoresc să aducă cinste părinţilor lor.*

Nu uitaţi că le datoraţi părinţilor vieţile voastre. Căutaţi sfaturile părinţilor voştri. Iertaţi-i pentru greşelile pe care le-au făcut. Mulţumiţi-le pentru munca şi sacrificiul care le-au făcut pentru voi. Vorbiţi cu ei despre viaţa voastră. Ajutaţi-i dacă au nevoi financiare.

Scop B: *Explică ordinea biblică în ce priveşte grija faţă de familie şi rude.*

Îngrijiţi-vă de nevoile ambelor familii. Acordaţi întâietate partenerului de viaţă şi copiilor în ce priveşte veniturile, dar şi orice alt aspect.

Scop C: *Prezintă nevoia de a-i ocroti pe copii de membrii familiei.*

Nu permiteţi ca membrii din familia lărgită să-i influenţeze pe copiii voştri în moduri greşite, să fie aspri cu ei sau să-i abuzeze sexual. Trebuie să vă ocrotiţi copiii chiar dacă acest lucru înseamnă să-i izolaţi de un membru păcătos al familiei.

 Evaluare personală: Încercuieşte litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmaţie sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns

1. Un verset despre faptul de a-L cinsti pe Dumnezeu prin deciziile zilnice este:
a) Psalmul 119:105.
b) Apocalipsa 3:20.
c) 1 Petru 2:24.
d) Proverbe 3:16.

2. Dacă soţia nu este de acord cu decizia soţului:
a) acesta ar trebui s-o pună în aplicare oricum, deoarece este capul familiei.
b) acesta ar trebui să ceară bisericii să se roage pentru ea.
c) acesta ar trebui să-i amintească despre supunere.
d) acesta ar trebui să-i dea soţiei timp să se roage şi să discute despre decizia lui.

3. Deciziile în căsnicie ar trebui să se bazeze pe:
a) vorbirea în limbi.
b) profeţii personale.
c) priorităţi evlavioase.
d) nevoi curente.

4. Mulţi israeliţi au murit în pustie pentru că:
a) părăsirea Egiptului a fost o decizie greşită.
b) n-au rămas statornici.
c) Moise a lovit stânca.
d) n-a fost suficientă apă.

5. Într-o căsnicie, principalul mod prin care Dumnezeu oferă bani este prin intermediul:
a) părinţilor.
b) educaţiei.
c) copiilor.
d) unei slujbe.

6. O soluţie pentru venituri suficiente este aceea de a:
a) avea două slujbe.
b) avea mai multă educaţie.
c) planifica mai dinainte şi cu chibzuinţă.
d) împrumuta cât mai mult.

7. Soluţia pentru administrarea banilor în căsnicie este:
a) stabilirea unui buget.
b) zeciuiala.
c) generozitatea.
d) prosperitatea.

8. A-i cinsti pe părinţii ambilor parteneri înseamnă:
a) a te comporta cu toţi la fel.
b) a le împlini nevoile.
c) a-i pune pe primul loc.
d) a locui cu ei.

9. Care este cea mai importantă prioritate într-o căsnicie?
a) Nevoile celor din familia ta
b) Nevoile celor implicaţi în lucrare
c) Nevoile părinţilor
d) Nevoile bisericii

10. Cine reprezintă deseori un mare pericol pentru copii?
a) Hoţii
b) Rudele
c) Demonii
d) Asasinii

Secțiunea a III-a: Relațiile din viața de familie

Relațiile cu oameni reprezintă cea mai mare problemă pe care o vei avea vreodată. Poate fi greu să menții relații bune cu oamenii, fie că este vorba despre şeful tău, o rudă, soțul tău/soția ta, copilul tău sau persoana pe care o vezi în oglindă! O viață de familie armonioasă depinde, în mare măsură, de abilitățile de a te înțelege cu alții. Prin urmare, cele mai valoroase abilități pe care le poți avea vreodată sunt acelea de a avea relații bune cu alții.

Întrucât relațiile sunt atât de importante, te-ai aştepta ca la şcoală copiii să învețe despre cum să se poarte unii cu alții. Dar elevii, respectiv studenții, termină liceul sau facultatea fără să facă un singur curs despre relații! Aşadar s-ar putea ca în lecțiile din Secțiunea a III-a să afli lucruri cu totul noi! Studiază-le pe îndelete! Învață câte un principiu, apoi pune-l mereu în practică! Stabilirea relațiilor cu oamenii reprezintă una din cele mai importante lecții în viață. Învață să te relaționezi bine cu partenerul tău de viață, cu copiii tăi şi cu rudele tale, pentru a te bucura de tot ce a rânduit Dumnezeu pentru tine.

Capitolul 7 pune accent pe modul în care poți fi un soț iubitor. Vei putea să:

- *Explici cinci moduri în care soțul trebuie să-şi iubească soția aşa cum Hristos Şi-a iubit Biserica (Efes. 5:25-33).*
- *Exemplifici cum dragostea unui soț este blândă, deschisă, respectuoasă, răbdătoare, statornică şi mulțumitoare.*
- *Analizezi ce fel de lider trebuie să fie soțul în relație cu soția şi familia lui.*
- *Descrii echilibrul pe care soțul trebuie să-l mențină între serviciu şi familie.*
- *Explici semnificația şi scopul Sabatului.*
- *Prezinți folosirea corectă a timpului, energiei şi a banilor de către soț.*

Capitolul 8 se concentrează pe modul în care poți fi o soție iubitoare. Te vom îndruma să:

- *Discuți opt modalități în care o soție iubitoare se relaționează cu soțul ei.*
- *Descrii şase caracteristici pe care o soție iubitoare le are în căminul ei.*
- *Descrii trei moduri în care soția trebuie să se relaționeze cu cei din afara căminului.*

Capitolul 9 descrie modul în care poți fi un tată bun sau o mamă bună—Partea I. Vei învăța să:

- *Explici punctul de vedere al lui Dumnezeu despre copii în relație cu: apartenența, valoarea şi darurile.*
- *Prezinți ce trebuie să înțeleagă un părinte cu privire la creşterea şi unicitatea copilului.*
- *Descrii responsabilitățile părintelui de a fi un exemplu şi acela care-i poartă copilului de grijă.*
- *Explici rolul părintelui în educația şi dezvoltarea abilităților copilului.*
- *Prezinți zece motive pentru educația sexuală în familie.*
- *Identifici şapte principii de a-i învăța pe copii despre relațiile sexuale.*
- *Explici modul în care vârsta copilului influențează ceea ce trebuie să ştie despre relațiile sexuale.*
- *Enumeri zece lucruri pe care mama însărcinată trebuie să le facă pentru a ocroti sănătatea copilului ei nenăscut.*
- *Prezinți, pe scurt, nevoia de hrană sănătoasă, reguli alimentare, apă potabilă şi curățenie în îngrijirea copiilor.*
- *Explici rolul vaccinurilor şi a doctorilor în îngrijirea copiilor.*

Capitolul 10 descrie modul în care poți fi un tată bun sau o mamă bună—Partea a II-a. Vei putea să:

- *Explici de ce exemplele părinților sunt atât de importante.*
- *Prezinți paşii pe care părinții trebuie să-i facă pentru a-şi învăța copiii.*
- *Descrii principiile pentru devoțiunile zilnice şi în familie.*
- *Comentezi relația dintre siguranță şi dezvoltare socială.*
- *Explici trei modalități diferite prin care părinții pot arăta dragoste copiilor lor.*
- *Prezinți cum părinții îl pot ajuta pe copil să se simtă acceptat şi să aibă respect de sine.*
- *Analizezi rolurile manierelor, atitudinilor şi abilităților în relaționarea cu alții.*
- *Explici zece din cele cincisprezece principii ale disciplinării.*
- *Prezinți patru tipuri de disciplinare.*

Capitolul 7:
Cum să fii un soț iubitor

Introducere

Dacă ai grijă de o maşină, poţi conduce cu ea 320.000 de km. Dar e posibil să mergi cu ea doar 500 de km dacă nu eşti atent la indicatorul de benzină. În fiecare zi, câteva maşini rămân fără benzină. E ceva obişnuit să vezi un om care-şi părăseşte maşina şi merge pe jos spre staţia de benzină. Manualul auto ne spune—majoritatea deja ştiu asta—că ne putem da seama când benzina e pe sfârşite. Când acul arată că rezervorul e aproape gol, maşina se va opri după câţiva kilometri. Fie că ai o maşină mai mare sau mai mică, aceasta se va opri dacă nu eşti atent la câtă benzină mai este în rezervor.

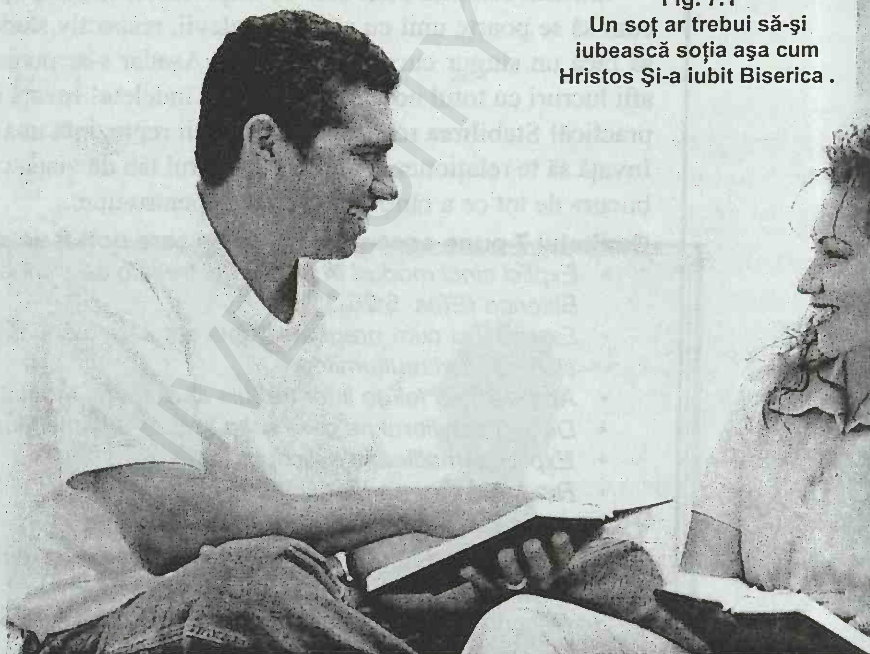

Fig. 7.1
Un soţ ar trebui să-şi iubească soţia aşa cum Hristos Şi-a iubit Biserica .

În acelaşi mod, Dumnezeu vrea ca mariajul tău să continue. Trebuie să ai grijă de soţia ta, de tine însuţi, şi să fii atent la indicaţiile pe care ţi le dă Dumnezeu. Poţi avea o viaţă plină de satisfacţii cu partenerul tău de viaţă. Pe de altă parte, dacă nu faci ce-ţi spune manualul (Biblia), căsnicia ta poate eşua.

Soţii şi soţiile au nevoie să fie umpluţi şi reumpluţi cu Duhul Sfânt. Ei trebuie să studieze Cuvântul lui Dumnezeu şi să ţină minte principiile pe care le oferă El. Căsnicia este un parteneriat cu roluri specifice pentru fiecare. Dacă ne trăim căsnicia aşa cum a plănuit-o Dumnezeu, aceasta va fi armonioasă şi va dăinui o viaţă întreagă.

Lecţii:

1 **Relaţia soţului cu soţia lui—Partea I**

Scop: *Explică cinci moduri în care soţul ar trebui să-şi iubească soţia aşa cum Hristos Şi-a iubit Biserica (Efes. 5:25-33).*

2 **Relaţia soţului cu soţia lui—Partea a II-a**

Scop: *Exemplifică cum dragostea unui soţ este blândă, deschisă, respectuoasă, răbdătoare, statornică şi mulţumitoare.*

3 **Atitudinea soţului faţă de soţia şi familia lui**

Scop A: *Analizează ce fel de lider trebuie să fie soţul în relaţie cu soţia şi familia lui.*

Scop B: *Descrie echilibrul pe care soţul trebuie să-l menţină între serviciu şi familie.*

Scop C: *Explică semnificaţia şi scopul Sabatului.*

Scop D: *Prezintă folosirea corectă a timpului, energiei şi a banilor de către soţ.*

Relația soțului cu soția lui—Partea I

Scop: *Explică cinci moduri în care soțul ar trebui să-şi iubească soția aşa cum Hristos Şi-a iubit Biserica (Efes. 5:25-33).*

Considerente generale

. Cum ai prezenta într-un cuvânt tema din Efeseni 5:25-33? Unii cred că aceste versete se concentrează pe control, conducere sau autoritate. Dar tema principală din Efeseni 5:25-33 este *dragostea.* Din acest motiv titlul acestui capitol este „Cum să fii un soț iubitor."

Î 1 *Care este tema din Efeseni 5:25-33?*

Dumnezeu vrea ca soția să se supună soțului ei, aşa cum Biserica se supune lui Hristos. Dar de ce Biserica se supune lui Hristos? Pentru că El ne amenință? Niciodată, Hristos nu-Şi bate ori batjocoreşte mireasa. Noi Îl iubim pentru că El ne-a iubit mai întâi. Îl iubim pe Isus pentru că este bun, blând şi plin de har. Dragostea lui Hristos pentru Biserică este modelul pentru soți. Îi este uşor soției să se supună unui soț care se poartă cu ea aşa cum Isus Se poartă cu noi.[1]

Î 2 *Ce anume face ca Biserica să se supună lui Hristos? Aplică acest lucru în căminul tău.*

> [25]*Bărbaților,* ***iubiți-vă*** *nevestele cum a* ***iubit*** *şi Hristos Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea,* [26]*ca s-o sfințească, după ce a curățit-o prin botezul cu apă prin Cuvânt,* [27]*ca să înfățişeze înaintea Lui această Biserică, slăvită, fără pată fără sbîrcitură sau altceva de felul acesta, ci sfântă şi fără prihană.* [28]*Tot aşa trebuie să-şi* ***iubească*** *şi bărbații nevestele, ca pe trupurile lor. Cine îşi* ***iubeşte*** *nevasta, se* ***iubeşte*** *pe sine însuşi.* [29]*Căci nimeni nu şi-a urât vreodată trupul lui, ci îl hrăneşte, îl îngrijeşte cu drag, ca şi Hristos Biserica;* [30]*pentru că noi suntem mădulare ale trupului Lui, carne din carnea Lui şi os din oasele Lui.* [31]*De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mamă-sa, şi se va lipi de nevastă-sa, şi cei doi vor fi un singur trup."* [32]*Taina aceasta este mare-(vorbesc despre Hristos şi despre Biserică).* [33]*Încolo fiecare din voi să-şi* ***iubească*** *nevasta ca pe sine; şi nevasta să se teamă de bărbat* (Efes. 5:25-33).

În această lecție vom studia cinci moduri în care soțul ar trebui să-şi iubească soția aşa cum Hristos Şi-a iubit Biserica.

A. Dragostea soțului ar trebui să se sacrifice pentru soția lui (Efes. 5:25).

Isus *„S-a dat pe Sine"* pentru Biserică (Efes. 5:25). A iubit-o atât de mult încât a murit pentru Mireasa Lui. *„Nu este mai mare dragoste decât să-şi dea cineva viața pentru prietenii săi"* (Ioan 15:13). Isus a oferit cea mai măreață jertfă—viața Lui.

Î 3 *Cum anume urmează soțul modelul jertfei lui Hristos?*

„Bărbaților, iubiți-vă nevestele cum a iubit şi Hristos Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea" (Efes. 5:25). Soțule, sacrifică-te pentru a o mântui pe soția ta. Fii dispus să mori pentru a o ocroti. La fel cum a spus Chrysostom, lasă-te tăiat în bucăți pentru ea.[2] Căsnicia este un privilegiu şi un sacrificiu.

Unele jertfe sunt făcute prin moarte. Dar Biblia vorbeşte şi despre a fi o jertfă vie (Rom. 12:1). Sunt puțini soții cărora li se cere să moară pentru soțiile lor—dar tuturor soților li se cere să trăiască pentru ele. Dragostea care se jertfeşte înseamnă să mori față de sine. Înseamnă să pui nevoile soției deasupra nevoilor tale. Unii soți se comportă cu soțiile lor de parcă ar fi servitoare. Dar Biblia spune ca soțul să-şi iubească soția la fel cum Hristos Şi-a iubit Biserica. Acest lucru înseamnă că soțul trebuie să renunțe la anumite lucruri ca să-i slujească soției. Soțule, sacrifică-ți dorințele pentru alte femei. Sacrifică-ți o parte din timp ca să-i împlineşti nevoile. Sacrifică-ți o parte din voința ta ca să cauți ceea ce-i face plăcere ei.

Î 4 *Soțule, care sunt câteva sacrificii pe care le faci pentru soția ta?*

B. Dragostea soțului trebuie s-o facă pe soția lui să fie mai bună (Efes. 5:26-27).

Dragostea soțului trebuie s-o ajute pe soția lui să crească spiritual. Dragostea lui Isus pentru mireasa Lui L-a făcut *„s-o sfințească, după ce a curățit-o"*. Dragostea lui Isus a făcut-

Î 5 *Cum poate soțul să-şi ajute soția să crească spiritual?*

o pe mireasa Lui mai curată. Soţiile au nevoie să vadă un soţ neprihănit—nu unul care este sclavul pornografiei, imoralităţii, necinstei şi al altor forme ale păcatului (Efes. 5:26-27).

Soţul trebuie să stabilească un standard de limbaj sfânt în cămin. Cuvintele murdare sau glumele vulgare nu trebuie să-i iasă vreodată din gură (Efes. 4:29). Ci soţul trebuie s-o îndrume pe soţia lui să vorbească şi să se gândească la lucruri evlavioase.

Dragostea care trage în jos pe cineva este falsă, lumească şi nu este pe placul lui Dumnezeu. Are soţia ta o credinţă mai mare pentru că trăieşte cu tine? Dragostea şi dedicarea soţului pentru soţia lui trebuie s-o încurajeze să crească în viaţa ei spirituală.

Dacă soţul are o soţie necreştină, el trebuie să ducă o viaţă creştină. El trebuie să se roage pentru ea şi să facă tot posibilul pentru a-i arăta dragostea pe care Dumnezeu o are pentru ea. Uneori, creştinii cred că pot divorţa de soţ/soţie pentru că el sau ea nu este creştin/ă. Biblia ne interzice acest lucru şi ne spune: *„Dacă un frate are o nevastă necredincioasă, şi ea voieşte să trăiască înainte cu el, să nu se despartă de ea"* (1 Cor. 7:12).

Î6 *Soţule, ce poţi face ca soţia ta să aibă o sănătate mentală bună?*

Dragostea soţului trebuie s-o ajute pe soţia lui să aibă o sănătate mentală mai bună. Modul în care soţul face acest lucru variază de la ţară la ţară. În unele ţări ca Bangladesh şi Pakistan, aproximativ 85% dintre femei nu ştiu să citească, iar în Africa aproape 50%. În asemenea locuri, dragostea soţului ar trebui să-l determine s-o ajute pe soţia lui să înveţe să citească. În ţări unde există un standard mai ridicat de educaţie, dragostea soţului îl va face s-o ajute pe soţia lui să obţină o diplomă, un masterat sau un doctorat. Ori l-ar face, cel puţin, să-i cumpere diverse cărţi pe care ea să le citească; sau s-o încurajeze să cumpere cărţi pe care ea doreşte să le citească. În alte situaţii, soţul o poate ajuta pe soţie să studieze şi să înveţe o abilitate, cum ar fi croitoria, munca de secretariat sau îngrijirea bolnavilor. Dragostea soţului trebuie s-o facă pe soţia lui să progreseze.

C. Dragostea soţului trebuie să se îngrijească de soţia lui şi s-o hrănească (Efes. 5:28-29).

Î7 *Soţule, ce loc crede soţia ta că ocupă în priorităţile tale? Întreab-o.*

Soţul este păstorul casei lui. El trebuie să se îngrijească de nevoile fiecărei oiţe din mica lui turmă. Soţule, care este locul soţiei în priorităţile tale zilnice? După relaţia ta cu Dumnezeu, ea este următoarea. Trebuie să te îngrijeşti de soţia ta mai mult decât de serviciul tău sau de lucrarea ta (Efes. 5:29). Trebuie să-ţi iubeşti soţia la fel cum te iubeşti pe tine însuţi.

Cineva a spus: „Dacă-i tratezi pe membrii familiei tale ca pe nişte clienţi, iar pe clienţii tăi ca pe nişte membri de familie, totul va decurge bine". Te comporţi cu clienţii tăi mai bine decât te comporţi cu familia ta? La serviciu, bărbaţii găsesc soluţiile, răspunsurile şi produsul cel mai potrivit pentru clienţii lor. Cu cât mai mult trebuie să ne ocupăm de membrii familiei noastre şi de nevoile lor?

Î8 *Care sunt câteva nevoi pe care le are fiecare soţie?*

Rolul bărbatului nu este să-şi domine soţia. Biblia spune că soţul trebuie să-şi iubească soţia aşa cum Hristos Îşi iubeşte Biserica. Asta înseamnă că noi, ca soţi, trebuie să ne îngrijim de soţiile noastre la fel cum Isus Se îngrijeşte de nevoile Bisericii.

Î9 *Soţule, îţi iubeşti soţia la fel cum te iubeşti pe tine însuţi? Argumentează.*

Un misionar se afla în faţa unui grup de păstori maturi. I-a întrebat: „Câţi dintre voi respectaţi versetele 28 şi 33 din Efeseni 5? Cu alte cuvinte, câţi dintre voi vă iubiţi soţiile precum vă iubiţi pe voi înşivă?" Cei mai mulţi dintre cei cincizeci de păstori care erau în încăpere au fost rezervaţi. Doar trei au ridicat mâna—iar aceştia erau nişte păstori mai tineri. Misionarul a continuat: „Sunt un vizitator în ţara voastră şi nu cunosc atât de bine obiceiurile voastre. Aşa că vreau ca voi să puneţi câteva întrebări acestor trei bărbaţi. Ei vor veni în faţă, iar voi le veţi pune întrebări. Pe urmă, veţi fi juriul care decide dacă ei îşi iubesc soţiile la fel cum se iubesc pe ei înşişi."

Cei trei păstori tineri au mers în faţă, iar ceilalţi mai în vârstă au început să le pună întrebări. „După ce soţia ta creşte găina, o prinde, o curăţă şi-o găteşte, cine mănâncă prima bucată?" Unul dintre păstori s-a aşezat imediat pe scaun fără a spune vreun cuvânt. Apoi, un alt păstor în vârstă a întrebat: „Numele cui este trecut pe actul de proprietate al casei?" (Acest lucru este important pentru soţie. Dacă doar numele soţului apare pe actul de proprietate, ea va pierde acel bun după moartea soţului.) Când a auzit această

întrebare, şi cel de-al doilea păstor s-a aşezat. Mai rămăsese un singur păstor dintre cei trei şi acestuia i s-a pus următoarea întrebare: „Ai un certificat de căsătorie pe care guvernul îl recunoaşte?" (Acest amănunt este important atunci când soţul moare.) Ar fi fost interesant să se mai pună şi alte întrebări, dar n-a mai fost nicio întrebare pentru că şi cel de-al treilea păstor s-a aşezat pe scaun. Fie ca Domnul să ajute fiecare soţ să-şi iubească soţia la fel cum se iubeşte pe el însuşi. Soţul şi soţia sunt un singur trup în Domnul. Fie ca toţi soţii să-şi dea seama că ceea ce le fac soţiilor lor se răsfrânge asupra lor şi asupra lui Hristos care trăieşte în ea (Efes. 5:28).

D. Dragostea soțului trebuie să-l unească cu soția lui (Efes. 5:30-31).

Isus este una cu Biserica Lui. Noi suntem mădulare ale trupului Lui (Efes. 5:30). Nimic nu ne poate despărţi de dragostea lui Hristos (Rom. 8:35-39). În acelaşi mod, soţul şi soţia sunt un singur trup (Efes. 5:31).

Fig. 7.2 Prin alipirea de soția sa, soțul nu trebuie să renunțe la mama și la tatăl său.

Alipindu-se de soţia lui, soţul nu-şi respinge mama şi tatăl. El părăseşte viaţa de dependenţă faţă de părinţii săi. El întemeiază o nouă familie cu soţia lui. Într-adevăr, el continuă să-şi iubească părinţii, dar dragostea lui este dragostea matură a unui adult. Părinţii lui se pot bizui pe el în vremuri de restrişte. Ei pot conta pe el aşa cum el a contat pe ei când a fost copil. Dar el nu permite ca vreun conflict din partea părinţilor să dăuneze relaţiei pe care o are cu soţia lui. El se lipeşte de ea şi nu permite ca ceva să-i despartă.

Î 10 *După căsătorie, cum se schimbă dragostea soțului față de părinții lui?*

Este ciudat să vezi unele cupluri care trăiesc împreună, dorm împreună, cresc copii împreună şi, totuşi, sunt străini unul faţă de altul. Cei implicaţi în seminariile *Marriage Encounter îi numesc pe aceştia „celibatari căsătoriţi". Ei sunt căsătoriţi legal, dar le lipseşte dragostea profundă. Dragostea soţului trebuie să-l facă să se apropie de soţia lui. El trebuie să încerce să-i înţeleagă sentimentele. Lui Isus Îi pasă de Mireasa Lui. El cunoaşte numărul firelor de pe capul fiecărui om. Lui Îi pasă de lucrurile mărunte ale vieţii. În acelaşi mod, soţul trebuie să fie foarte apropiat de soţia lui.

Î 11 *Explică afirmația: „Uneori soțul și soția locuiesc împreună dar sunt ca doi străini."*

Cât de bine o cunoşti pe soţia ta? Ştii care este mâncarea ei preferată? Ce notă ar da *ea* căsniciei voastre: 10, 9, 8, sau 4? Care parte a zilei îi place cel mai mult şi care-i place cel mai puţin? Este ea prietena ta cea mai bună? Ce-i place cel mai mult la tine? În ce privinţă ar vrea ea să progresezi?

Î 12 *Care sunt unele lucruri pe care soțul trebuie să le știe despre soția lui?*

E. Dragostea soțului trebuie să rămână credincioasă soției până la moarte (Efes. 5:25-33).

Isus a fost şi este credincios Miresei Lui, Biserica. El a venit să moară pentru noi şi a fost credincios. Ultimele Lui cuvinte au fost: *„S-a isprăvit"* (Ioan 19:30). El a fost credincios până la moarte.

Î 13 *Care sunt unele moduri în care soțul trebuie să-i fie fidel soției?*

În acelaşi fel, dragostea soţului îl face să-i fie credincios soţiei sale. Un soţ iubitor îşi protejează sentimentele. El refuză să iubească alte femei. În afaceri sau prietenii, el rămâne credincios soţiei sale prin cuvintele, faptele şi gândurile sale intime. Biblia spune ca fiecare bărbat să iubească doar o femeie. *„Fiecare bărbat să-şi aibă nevasta lui, şi fiecare femeie să-şi aibă bărbatul ei. Bărbatul să-şi împlinească faţă de nevastă datoria de soţ; şi tot aşa să facă şi nevasta faţă de bărbat"* (1 Cor. 7:2-3).

Profetul Maleahi i-a mustrat pe unii soţi. El le-a explicat de ce Dumnezeu era furios pe ei.

Î 14 *Care este atitudinea lui Dumnezeu față de infidelitatea soțului?*

[13]Iată acum ce mai faceţi: Acoperiţi cu lacrimi altarul Domnului, cu plânsete şi gemete, aşa încât El nu mai caută la darurile de mâncare, şi nu mai poate primi nimic din mâinile voastre. [14]Şi dacă întrebaţi: „Pentru ce?"... Pentru că Domnul a fost martor între tine şi nevasta din tinereţea ta, căreia acum nu-i eşti credincios, cu toate că este tovarăşa şi nevasta cu care ai încheiat legământ! [15]Nu ne-a dat Unul singur Dumnezeu suflarea de viaţă şi ne-a păstrat-o? Şi ce cere acel Unul singur? Sământă dumnezeiască! Luaţi seama, deci, în mintea voastră, şi niciunul să nu fie necredincios nevestei din tinereţea lui (Mal. 2:13-15).

Î 15 Cum trebuie să răspundă soţul ispitelor legate de alte femei?

Soţul trebuie să fie complet dedicat soţiei lui—fizic şi emoţional. Chiar şi în gândurile sale intime, Biblia îi interzice bărbatului să dorească o altă femeie (Mat. 5:28). Pavel ne învaţă să ne stăpânim orice gând—să-l facem rob ascultării de Hristos (2 Cor. 10:5). Evită orice gând sau imagine imorală. Împotriveşte-te diavolului şi va fugi de la tine (Iacov 4:7). Nu este un păcat să fii ispitit. Dar roagă-te să nu cazi în ispită (Mat. 26:41). Firea pământească este slabă, dar Duhul doreşte să te ajute. Umblă în Duhul şi nu vei împlini poftele firii pământeşti (Gal. 5:16; Rom. 8:8-9). Nu întoarce pe toate feţele gândul imoral din mintea ta. Respinge aceste gânduri. Iubeşte ce este bine şi urăşte răul (Rom. 12:9; Evr. 1:9). Fie că eşti căsătorit sau nu, nu te uita la prostituate, la fotografii cu femei frumoase sau la soţia altui bărbat. În gândurile tale, fii credincios lui Dumnezeu şi soţiei tale. Iar Dumnezeu te va cinsti şi-ţi va binecuvânta căsnicia. Spune ca Iov: *„Făcusem un legământ cu ochii mei, şi nu mi-aş fi oprit privirile asupra unei fecioare"* (Iov 31:1).

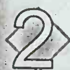
Î 16 Explică proverbul: „Bea câtă apă vrei din fântâna ta."

Scriptura condamnă folosirea pornografiei sau adulterul cu o altă femeie. Planul lui Dumnezeu este ca bărbatul să-şi împlinească toate nevoile sexuale cu soţia lui.

[15]Bea apă din fântâna ta, şi din izvoarele puţului tău. [16]Ce, vrei să ţi se verse izvoarele afară? Şi să-ţi curgă râurile pe pieţele de obşte? [17]Lasă-le să fie numai pentru tine, şi nu pentru străinii de lângă tine. [18]Izvorul tău să fie binecuvântat, şi bucură-te de nevasta tinereţii tale. [19]Cerboaică iubită, căprioară plăcută: fii îmbătat tot timpul de drăgălăşiile ei, fii îndrăgostit necurmat de dragostea ei! [20]Şi pentru ce, fiule, ai fi îndrăgostit de o străină, şi ai îmbrăţişa sânul unei necunoscute? [21]Căci căile omului sunt lămurite înaintea ochilor Domnului, şi El vede toate cărările lui. [22]Cel rău este prins în însăşi nelegiuirile lui, şi este apucat de legăturile păcatului lui. [23]El va muri din lipsă de înfrânare, se va poticni din prea multa lui nebunie (Prov. 5:15-23).

Î 17 Care sunt cele două cazuri în care Biblia permite divorţul?

Divorţul este ca o molimă ce se răspândeşte în lumea întreagă. Majoritatea celor care divorţează nu respectă motivele biblice pentru divorţ. Unii spun „Nu ne mai iubim," sau „Ne-am îndepărtat unul de celălalt." Există doar două motive pentru care cuplul poate divorţa. Primul motiv: dacă unul dintre parteneri săvârşeşte adulter (Mat. 19:9). Al doilea motiv: dacă partenerul necredincios îl părăseşte pe cel credincios (1 Cor. 7:15-16). Scriptura le spune clar soţilor: [11]*„Bărbatul să nu-şi lase nevasta.... [27]Eşti legat de o nevastă? Nu căuta să fii dezlegat"* (1 Cor. 7:11, 27).

Relaţia soţului cu soţia lui—Partea a II-a

Scop: *Exemplifică cum dragostea soţului este blândă, deschisă, respectuoasă, răbdătoare, statornică şi mulţumitoare.*

A. Dragostea soţului este blândă.

Î 18 Explică cele două cuvinte sugestive din Mat.12:18-20.

Dragostea nu este aspră niciodată (1 Cor. 13:4-5). Isus este blând cu Biserica.

[18]„Iată Robul Meu pe care L-am ales, Preaiubitul Meu, în care sufletul Meu îşi găseşte plăcerea. Voi pune Duhul Meu peste El... [19]El nu Se va lua la ceartă, nici nu va striga. Şi nimeni nu-I va auzi glasul pe uliţe. [20]Nu va frânge o trestie ruptă, şi nici nu va stinge un fitil care fumegă, până va face să biruie judecata" (Mat. 12:18-20).

Isus este blând cu noi. O trestie frântă este atât de fragilă încât cea mai mică adiere o poate rupe. Unii oameni sunt atât de brutali că, atunci când lovesc, cade şi scoarţa de

pe copac. Dar Isus este atât de blând că nu va rupe o trestie frântă. Unii oameni sunt atât de duri că atunci când lovesc şi lumânarea cade de pe masă. Dar atingerea lui Isus nici măcar nu afectează o lumânare fumegândă. Isus este exemplul soţului pentru blândeţe.

DRAGOSTEA NU ESTE ASPRĂ. ISUS ESTE BLÂND CU NOI. LA FEL ŞI SOŢUL TREBUIE SĂ FIE BLÂND CU SOŢIA LUI.

„Bărbaţilor, iubiţi-vă nevestele, şi nu ţineţi necaz pe ele" (Col. 3:19). Soţii trebuie să fie buni, răbdători, blânzi, înţelegători şi tandri cu soţiile lor. *Şmirghelul este o hârtie abrazivă care se foloseşte la şlefuirea lemnului, şi nu a oamenilor. Fizic, bărbatul trebuie să evite să zgârie faţa soţiei lui cu barba sa. Emoţional, el trebuie să evite să-i calce sentimentele în picioare prin cuvinte, priviri sau fapte! Dumnezeu a creat pielea femeii mai fină decât pielea bărbatului; şi a creat sentimentele ei mai delicate decât sentimentele bărbatului. Sentimentele gingaşe ale femeii o ajută să fie o mamă bună. Prin urmare, soţul trebuie să fie blând cu soţia lui, altfel îi va răni sentimentele.

Î 19 De ce Scriptura porunceşte fiecărui soţ să nu fie aspru cu soţia lui?

Ciclul menstrual. În viaţa femeii există momente când bărbatul trebuie să fie mai blând decât în mod normal. O dată pe lună—timp de 3 sau 4 zile—în timpul scurgerii menstruale, viaţa este mai dificilă pentru ea. În această perioadă, sentimentele ei devin instabile din cauza *hormonilor din trupul ei. Fizic, ea se simte balonată şi deprimată. Emoţional, ea se poate simţi tristă, nervoasă sau agitată. În această perioadă dificilă, femeia poate plânge din cauza lucrurilor mărunte care o deranjează. În aceste 3-4 zile, un soţ iubitor trebuie să se comporte cu ea la fel cum s-ar comporta cu un bebeluş. Trebuie să-i arate mai multă dragoste, gingăşie şi bunătate. Trebuie să evite să vorbească despre bani sau chestiuni delicate. În acele zile trebuie să păstreze liniştea şi pacea în casă. De asemenea, ar fi bine s-o ajute la treburile casnice. Poate că va fi nevoie să-i amintească faptul că viaţa ei va reveni la normal după câteva zile.[3]

Î 20 În ce fel ciclul menstrual afectează sentimentele femeii?

***Menopauza este un alt moment dificil în viaţa unei femei.** Aceasta poate apărea la vârsta de 40-50 de ani. Începutul şi sfârşitul ei pot varia. Menopauza este o perioadă când multe femei suferă din cauza lipsei hormonului numit *estrogen. În aceşti ani, femeia se simte tristă, furioasă, fără valoare, frustrată, nervoasă, incapabilă să suporte gălăgia, confuză chiar. Îi va fi greu să doarmă sau să mănânce. Pe lângă aceste probleme emoţionale, ea poate avea şi probleme fizice legate de digestie, bufeuri, ameţeli, tremurături, uscăciunea pielii, dorinţă sexuală scăzută, tahicardie, migrene, cearcăne, pierdere în greutate. Problemele de acest gen pot fi provocate de multe alte lucruri, dar una dintre cauze este lipsa estrogenului. Medicii prescriu injecţii sau pastile ce conţin estrogen.[4] Un soţ iubitor are grijă ca soţia lui să primească cea mai bună îngrijire medicală.

Î 21 Ce este menopauza? Cum o afectează pe soţie?

Soţul trebuie să fie conştient că menopauza apare la toate femeile. Trebuie să ştie că aceasta este o perioadă pe care Dumnezeu Însuşi a plănuit-o pentru femei. Este o vreme când Domnul îl învaţă multe lucruri pe bărbat. În aceşti ani, bărbatul poate deveni şi mai mulţumitor pentru tot ce a făcut soţia lui pentru el. El poate învăţa să fie mai iubitor, mai răbdător, mai bun şi mai înţelegător. Este o vreme când învaţă să-i slujească soţiei lui mai mult decât o făcea înainte. Cu cât ea are mai multe nevoi, cu atât el are mai multe oportunităţi s-o slujească la fel cum Hristos slujeşte Bisericii. Fiecare soţ să se întrebe: „Cum pot deveni tot mai mult ca Isus?" De fapt, unii dintre noi ale căror soţii sunt evlavioase, ar trebui să ne rugăm astfel: „Cum pot deveni tot mai mult ca soţia mea?" În timpul anilor de menopauză, bărbatul poate imita dragostea şi blândeţea pe care a văzut-o în mama şi, apoi, în soţia lui. Bărbaţii pot învăţa multe lucruri de la femei.

Î 22 Cum trebuie să se comporte soţul cu soţia în timpul menopauzei?

B. Dragostea soţului nu este necuviincioasă, ci arată respect soţiei (1 Cor. 13:5).

Vor fi momente când soţul se va mânia. Acest lucru este normal. Totuşi, când este furios, el trebuie să se controleze şi să rămână blând. Nu este greşit să te mânii. Dar este greşit să fii necuviincios, chiar şi când eşti furios. Soţii (şi soţiile) trebuie să nu se

ducă furioşi la culcare (Efes. 4:26-27). Ei trebuie să-şi învingă repede mânia, aşa cum ar stinge rapid un foc. Ambii soţi trebuie să se ierte unul pe celălalt până când merg la culcare, fie că vor cădea de acord sau nu.

Î 23 *Care sunt unele modalităţi prin care soţul arată respect soţiei?*

Soţul trebuie să fie politicos şi grijuliu. Trebuie să-i arate soţiei respect, deschizându-i uşa, cărând diferite lucruri în locul ei sau ajutând-o la treburile casnice.

Biblia le spune soţilor să se poarte *„cu înţelepciune cu nevestele ... dând cinste femeii ca unui vas mai slab"* (1 Pet. 3:7). Soţul trebuie să vadă că Dumnezeu l-a creat cu umeri laţi şi şolduri înguste, iar pe femei le-a creat cu umeri înguşti şi şolduri late. În cele mai multe cazuri, din punct de vedere fizic, femeile sunt mai slabe decât bărbaţii. Aşa că bărbaţii trebuie să-şi folosească umerii laţi pentru muncile cele mai grele (1 Pet. 3:7).

Bărbaţii trebuie să ţină minte că deseori femeile sunt mai amabile şi vorbesc mai delicat decât bărbaţii. Soţul nu trebuie să ignore cuvintele sensibile ale soţiei. A ignora pe cineva demonstrează o lipsă de respect şi cinstire.

Un soţ încerca să repare un scaun rupt. Soţia îl privea. Încet, cu o voce delicată, ea i-a sugerat ceva. Dar el era concentrat la ceea ce făcea. Şi se simţea stăpân pe situaţie. Aşa că n-a fost atent la ceea ce i-a spus ea. După o oră şi-a dat seama care era problema. Soţia lui o văzuse cu o oră înainte şi-l avertizase pe un ton blând. Dar pentru că nu i-a respectat cuvintele, el i-a rănit sentimentele şi şi-a irosit timpul! Când soţul o respectă pe soţia lui, acest lucru o face fericită.

Î 24 *Te-ai comportat vreodată ca soţul care a reparat scaunul rupt? Explică.*

Î 25 *Soţule, când îţi este cel mai greu să accepţi sfatul din partea soţiei?*

Unii soţi sunt nesăbuiţi. Ei nu recunosc înţelepciunea pe care Dumnezeu le-a dat-o soţiilor. Soţia este un membru important al familiei. Dumnezeu a intenţionat ca să-l ajute pe soţ în luarea deciziilor, în rezolvarea problemelor, în creşterea copiilor şi în stabilirea relaţiilor. Întrucât soţul îşi respectă soţia, ea îl ajută să devină mai bun şi mai matur în multe privinţe. Soţul care nu acceptă sfaturile soţiei pierde foarte mult. Sfaturile ei sunt de mare valoare. Mulţi bărbaţi au evitat eşecul, ruşinea sau pierderile financiare pentru că şi-au ascultat soţiile.

Nabal a fost nesăbuit. Dacă ar fi ascultat-o pe înţeleapta lui soţie, Abigail, ar fi trăit mai mult şi ar fi prosperat (1 Sam. 25).

Î 26 *În ce fel unii soţi sunt ca Nabal?*

C. Dragostea soţului împlineşte nevoile ei sexuale şi câteva dintre nevoile ei emoţionale (1 Cor. 7:3-5).

Î 27 *Descrie nevoile sexuale şi emoţionale ale soţiei.*

Dumnezeu l-a creat pe soţ ca să împlinească nevoile soţiei sale—inclusiv nevoile fizice, emoţionale, ori sexuale.

Fig. 7.3 Dumnezeu l-a creat pe soţ ca să împlinească nevoile soţiei sale.

3Bărbatul să-şi împlinească faţă de nevastă datoria de soţ; şi tot aşa să facă şi nevasta faţă de bărbat. 4Nevasta nu este stăpână pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpân peste trupul lui, ci nevasta. 5Să nu vă lipsiţi unul pe altul de datoria de soţi, decât doar prin bună învoială, pentru un timp, ca să vă îndeletniciţi cu postul şi cu rugăciunea; apoi să vă împreunaţi iarăşi, ca să nu vă ispitească Satana, din pricina nestăpânirii voastre (1 Cor. 7:3-5).

Scriptura vorbeşte despre nevoia normală de a avea relaţii sexuale în cadrul căsniciei. Sexul este atât pentru plăcerea soţului cât şi a soţiei. Soţul trebuie să împlinească nevoile sexuale ale soţiei. Trebuie să înţeleagă că sexul nu este ceva de care doar el se bucură. Trebuie să înveţe să-i facă pe plac soţiei în dormitor—şi în alte camere ale casei. Soţul

trebuie s-o ajute pe soţia lui să se simtă iubită, valoroasă, apreciată, respectată, în siguranţă şi împlinită.

D. Dragostea soţului este sinceră şi deschisă cu soţia lui (Efeseni 4:15; Iacov 5:16).

Soţii trebuie să rostească şi să primească adevărul în dragoste (Efes. 4:15). Dacă soţia ta este prietenul tău cel mai bun—şi aşa şi trebuie—îţi vei deschide inima în faţa ei. Cu toţii ne confruntăm cu dificultăţi în viaţă. Trebuie să ne simţim liberi să vorbim despre greşelile şi îngrijorările noastre. *„Mărturisiţi-vă unii altora păcatele, şi rugaţi-vă unii pentru alţii, ca să fiţi vindecaţi"* (Iacov 5:16). Niciun alt om nu-l cunoaşte mai bine pe soţ decât soţia lui.

Î 28 *De ce soţul trebuie să vorbească cu soţia despre defectele lui?*

Unii soţi ascund unele lucruri de soţiile lor—lucruri pe care le împărtăşesc părinţilor şi prietenilor. Soţia a fost creată de Dumnezeu să fie un ajutor pentru soţul ei, ascultându-l când îi vorbeşte şi făcându-i sugestii. Este o nebunie ca bărbatul să refuze un astfel de ajutor din cauza mândriei lui. Binecuvântat este bărbatul care învaţă să vorbească cu soţia lui ca de la inimă la inimă.

E. Dragostea soţului este răbdătoare cu soţia lui (1 Cor. 13:4).

Un proverb Swahili spune cam aşa: *Haraka, haraka, haina baraka.* O traducere aproximativă ar fi: O mare grabă nu aduce binecuvântări. Isus este răbdător cu noi. El nu face presiuni asupra noastră. El este mulţumit când umblăm la pas cu El. El nu ne ceartă când ne mişcăm mai încet.

Î 29 *Care sunt unele modalităţi prin care soţul îi arată respect soţiei?*

Un pastor a observat că dragostea pentru soţia lui se schimbase pe măsura trecerii anilor. La început s-a comportat cu ea ca şi cu o regină. Era bun şi răbdător. Îi deschidea uşa pentru ca ea să poată intra în casă. Ducea cele mai multe bagaje şi mergea alături de ea. O aştepta răbdător când ea se pieptăna ca să arate bine. Dar, deseori, se întâmplă ca dragostea să se răcească; aşa s-a întâmplat şi cu dragostea lui. Într-o zi, şi-a dat seama că se comporta cu ea de parcă era o sclavă şi nu o regină. Se aştepta ca ea să ducă bagajele, să gătească şi să facă curat. El n-o ajuta şi nici nu-i mulţumea. Când trebuiau să meargă undeva, el nu mai avea răbdare. Dacă nu era gata, ţipa la ea. Dar, într-o zi , Duhul Sfânt i-a vorbit prin cartea Apocalipsa. [4]*„Dar ce am împotriva ta, este că ţi-ai părăsit dragostea dintâi.* [5]*Adu-ţi, deci, aminte de unde ai căzut; pocăieşte-te, şi întoarce-te la faptele tale dintâi"* (Apoc. 2:4-5). **Din acea zi, soţul a început să fie aşa cum dorea Dumnezeu ca el să fie.**[5]

F. Dragostea soţului perseverează—continuă în ciuda problemelor (1 Cor. 13:7).

În orice căsnicie apar conflicte. Acestea fac parte din viaţa de dinăuntru şi de dinafara căminului. Dar dragostea biblică perseverează. Soţul trebuie să practice dragostea, răbdarea, rugăciunea, comunicarea şi abilităţile în rezolvarea problemelor din căsnicie. Dumnezeu are o soluţie la fiecare problemă. Dar cuplurile care nu sunt de acord cu o soluţie se vor confrunta cu aceleaşi conflicte pe tot parcursul căsniciei. Numeroase sunt versetele din Biblie care vorbesc despre o bună comunicare (Prov. 13:3; 15:1; 21:9, 19; 25:8, 23-24; 29:20; Gal. 5:15; Col. 4:6). Din când în când, reciteşte capitolul despre comunicare din această carte. Dragostea soţului îl face să persevereze în comunicare—să discute despre o problemă până ce cuplul găseşte o soluţie.

Î 30 *În ce mod trebuie să persevereze soţul ca să rezolve conflictele în căsnicie?*

G. Dragostea soţului aduce laude şi mulţumiri soţiei lui (Galateni 6:10).

Cu toţii avem nevoie să fim apreciaţi. Cuvinte ca „Mulţumesc" ne încurajează. Ajută la zidirea respectului de sine—ne face să ne simţim valoroşi. Nimeni n-ar trebui să măgulească, dar o laudă sinceră este o binecuvântare. Atât soţii cât şi soţiile se simt bine când oamenii îi laudă. Dacă îţi critici soţia, fă-o în particular. De asemenea, îmbină laolaltă critica şi lauda—amestecând o „lingură" de critică cu nouă „linguri" de laudă!

În public, spune părinţilor, copiilor, sau prietenilor ceva frumos despre soţia ta. În timp, va auzi şi ea ce ai spus şi va ţine capul sus cu bucurie. Faptul de a spune în

public lucruri bune despre ea îi întăreşte calităţile. Ea va dori să trăiască la înălţimea lucrurilor bune pe care le-ai spus despre ea. În particular, soţul trebuie să-i spună soţiei că o iubeşte—şi de ce.

Î 31 *Explică afirmaţia: „Lauda scoate la iveală tot ce e mai bun din noi."*

Î 32 *Completează Fig.7.4 cu cuvinte de laudă.*

Dumnezeu ne-a creat cu nevoia de a fi apreciaţi. Laudă Isus Biserica? Citeşte epistola pe care Isus a trimis-o bisericilor din Asia (Apoc. 2–3). Observă că Domnul a folosit cuvinte de laudă ca să-i încurajeze pe credincioşi. Lauda scoate la iveală tot ce e mai bun din noi. Una din cele mai mari nevoi ale soţiilor, soţilor şi copiilor este nevoia de a fi lăudaţi.

Versete	Rezumat al cuvintelor de laudă
Ieremia 1:12	
Matei 8:10	
Matei 16:17	
Matei 26:10-13	
Romani 16:1-16	
Filimon 1:3-5	
Filimon 4:10-19	

Fig. 7.4 Tabel cu cuvinte de laudă

Majoritatea soţilor nu le place să se tot plimbe prin magazine până găsesc cel mai bun preţ ca să cumpere ceva. Totuşi, multe femei se străduiesc să folosească banii cu înţelepciune. Este nevoie de multă înţelepciune şi multe eforturi pentru a hrăni şi a îmbrăca o familie. O soţie plină de înţelepciune este cu adevărat un dar de la Dumnezeu. Fiecare soţ să-i arate soţiei că apreciază modul în care are grijă de casă. Pe urmă, copiii vor urma exemplul tatălui şi-şi vor lăuda mama. Iar ea se va simţi bine şi-şi va petrece zilele cântând în timp ce slujeşte familiei ei.

3 Atitudinea soţului faţă de soţia şi familia lui

Scop A: *Analizează ce fel de lider trebuie să fie soţul în relaţie cu soţia şi familia lui.*
Scop B: *Descrie echilibrul pe care soţul trebuie să-l menţină între serviciu şi familie.*
Scop C: *Explică semnificaţia şi scopul Sabatului.*
Scop D: *Prezintă folosirea corectă a timpului, energiei şi a banilor de către soţ.*

Căminul testează abilitatea soţului de a conduce şi a călăuzi. Ştim că un bărbat este matur după ce dovedeşte că este în stare să-şi chivernisească bine casa (1 Tim. 3:4-5). Doar atunci biserica îi deschide şi mai larg uşile influenţei, în calitate de prezbiter înţelept.

A. Stilul de conducere al soţului

Calitatea soţului de cap al familiei nu e o chestiune care să fie dezbătută ori supusă la vot. Dumnezeu l-a ales pe bărbat să conducă familia (1 Cor. 11:3, 8-9).

Un lider bun în orice domeniu trebuie să conducă în vremuri de pace şi de restrişte. Chiar şi într-o familie, o soţie bună nu e *întotdeauna* uşor de condus. Nici bărbaţii, nici femeile nu sunt perfecţi. Sunt zile când suntem morocănoşi, iritabili, mânioşi, trişti, sau bolnavi. Un soţ înţelept va găsi modalităţi de a se înţelege cu soţia şi familia lui în orice situaţii. Va învăţa să-i înţeleagă pe oameni, şi va folosi această abilitate ca să-şi conducă familia.

Unii au observat că soţul se relaţionează la soţie în unul din următoarele cinci stiluri. Să le studiem pe fiecare în parte.

1. Stilul unui dictator. Acesta este un vechi mod lumesc de *autoritate. În acest stil, un soţ aspru se comportă cu soţia sa ca şi cum ar fi proprietatea lui. El o poate obliga să-l asculte* prin bătaie, dacă alege acest lucru.

Unii bărbați cred că-și pot ține căminul sub control purtându-se ca niște dictatori—având puterea absolută și dreptul de a lua singuri orice decizie. Unii soți tineri și nechibzuiți încearcă să-și conducă familia în acest mod. Ei le impun soțiilor regulile casei. Astfel de tineri seamănă cu Iacov și Ioan atunci când erau tineri. Isus i-a numit *„fii ai tunetului"* (Marcu 3:17). Ei au vrut, la fel ca Ilie, să cheme foc din cer peste samariteni când aceștia n-au fost de acord cu ei (Luca 9:54-56). Isus i-a mustrat pe cei doi apostoli plini de zel. Domnul le-a zis: *Nu știți de ce duh sunteți însuflețiți! Căci Fiul omului a venit nu ca să piardă sufletele oamenilor, ci **să le mântuiască.*** La fel și azi, Isus nu este mulțumit de un bărbat care conduce „tunând și fulgerând". Un astfel de soț aspru își pedepsește soția dacă încalcă una dintre regulile lui. Aceasta nu înseamnă conducere. El stăpânește prin teroare, forță și amenințări. Rezultatul final este că el va produce doar confuzie, amărăciune și ură. Poate că soția lui i se va supune, dar nu-l va iubi și nici nu-l va respecta. Îl va disprețui. Iar copiii poate îi vor fi supuși când vor fi mici. Dar când vor crește, ei vor dori să scape de dictator și vor respinge domnia terorii lui. Soțule, nu-ți distruge familia folosind forța. Planul lui Dumnezeu este ca tu să-i mântuiești pe măsură ce-i conduci cu blândețe, la fel ca Isus (Mat. 12:18-21).

Î 33 În ce mod dictatorul se aseamănă cu un fiu al tunetului?

Î 34 Într-o familie, ce rezultă dacă soțul conduce prin teroare și amenințări?

2. Stilul unui președinte și al soției sale. Acesta este modul tradițional de conducere într-un cămin. Soția se supune soțului. Ea își îndeplinește rolul de ajutor al bărbatului și de mamă pentru copii. După ce copiii încep să meargă la școală, ea poate alege să lucreze în afara căminului.

Î 35 Cum se iau deciziile dacă stilul soțului de a conduce este ca cel al președintelui și al soției sale?

Acest mod de conducere este cel pe care-l preferăm pentru a crea armonie în familie. Fiecare membru al familiei are dreptul la o opinie. Tatăl este liderul și, totuși, el conduce consultându-se și discutând problemele cu soția și cu copiii săi. El își câștigă respectul în familie—*nu* prin forță și teamă—ci prin blândețe, dragoste și dreptate.

Mulți bărbați înțelepți, când se confruntă cu o decizie dificilă, le vor spune prietenilor și rudelor: „După o noapte bună de somn, o să iau decizia." După aceea, merg acasă și discută chestiunea respectivă cu soțiile înainte să meargă la culcare. Sfatul soției îl ajută pe soț să ia decizia corectă. După cum am observat mai înainte, soțul care neglijează sfatul soției este ca Nabal—al cărui nume înseamnă *nebun!* Astăzi, soțiile au grijă de casă, de copii și, uneori, mai au și o slujbă. Dar un soț înțelept înțelege că soția lui poate să gândească, să raționeze și să-l ajute mult pentru a conduce familia!

Hristos este Capul bărbatului, iar bărbatul este capul femeii (1 Cor. 11:3). Chiar dacă Hristos este Capul bărbatului, El îi oferă bărbatului privilegiul de a-și hotărî destinul. Întrucât Hristos este Capul, El este milostiv și iubitor cu fiecare bărbat. La fel, soțul trebuie să recunoască rolul soției și al copiilor în cămin. Acesta este un mod de conducere evlavios, asemănător cu cel al lui Hristos.

3. Stilul unui președinte și al vicepreședintelui. Acesta este un mod de conducere „cot-la-cot". El îi permite femeii să-și caute o slujbă sau să urmărească o carieră, așa cum a făcut și soțul ei. Ambii își împart treburile gospodărești. Dar slujba lui este mai importantă decât slujba ei. Acest stil de conducere dă rezultate bune când cuplul n-are copii. În acest stil, soțul are, de obicei, ultimul cuvânt în luarea deciziilor.

4. Stilul a doi președinți. Acesta a apărut recent.+ Atât soțul cât și soția sunt liberi să aibă o carieră. Ei își împart treburile casnice și exercită o putere egală în luarea deciziilor.[6]

5. Stilul „nicio conducere". În cadrul acestui stil, liderul nu contribuie la îndrumarea alegerilor personale ale membrilor familiei. Acesta a fost un stil de conducere foarte popular într-o anumită perioadă în Europa.++ El ne amintește de perioadele întunecate din vremea Judecătorilor. Fiecare făcea ce vroia (Judecători 21:25). Observă că acesta nu este un stil propriu-zis de conducere pentru că nimeni nu conduce. Această metodă este total neadecvată într-un cămin! Soțiile așteaptă din partea soților putere și înțelepciune. Copiii *nu* sunt în stare

Î 36 Prezintă pe scurt stilul „Nicio conducere."

+ Unii îl numesc forma egalitaristă.

++Unii se referă la acest stil în franceză ca fiind stilul *laissez- faire (adică, stilul permisiv).

să ia decizii bune fără călăuzire. Bărbatul n-are grijă de familia lui dacă evită s-o îndrume atunci când există probleme familiale. Şi, totuşi, noi trebuie să mărturisim că unii bărbaţi aleg acest stil caracterizat de laşitate. Se retrag în lenevire, muncă excesivă, plăceri, alcoolism sau alte moduri de a evita responsabilităţile familiale.

B. Relaţia soţului faţă de serviciul lui

Î 37 Prezintă blestemul leneviei.

Blestemul lenevirii. Biblia oferă o perspectivă sănătoasă, echilibrată asupra muncii. Gândeşte-te la următorul pasaj:

> [30]*Am trecut pe lângă ogorul unui leneş, şi pe lângă via unui om fără minte.* [31]*Şi era numai spini, acoperit de mărăcini, şi zidul din piatră era prăbuşit.* [32]*M-am uitat bine şi cu luare aminte, şi am tras învăţătură din ce am văzut.* [33]*„Să mai dorm puţin, să mai aţipesc puţin, să mai încrucişez mâinile puţin ca să mă odihnesc!"* [34]*Şi sărăcia vine peste tine pe neaşteptate, ca un hoţ, şi lipsa, ca un om înarmat.* (Prov. 24:30-34).

Dacă soţul, capul familiei, este leneş, lenevia—la fel ca o boală—va contamina întreaga familie. O privire atentă asupra atitudinii unor oameni în ce priveşte munca este de-a dreptul descurajantă. Naţiunile care au muncitori leneşi şi necinstiţi se confruntă cu dezastre financiare şi conflicte interne. Este trist să observi atitudinea nepăsătoare de genul „Nu mă deranja" a funcţionarilor în timpul orelor de lucru. Doar angajaţii conştiincioşi şi dedicaţi ar trebui să fie promovaţi şi stimulaţi cu salarii mai mari. Iar cei care au afaceri proprii ştiu deja că succesul lor financiar depinde de obiceiurile lor de muncă.

Î 38 Ce ne învaţă Biblia despre muncă?

Binecuvântarea hărniciei. Un soţ iubitor munceşte din greu. Atât cultura cât şi Scriptura cer ca omul să muncească. De exemplu, Pavel a scris în 1 Tesaloniceni 4:11-12:

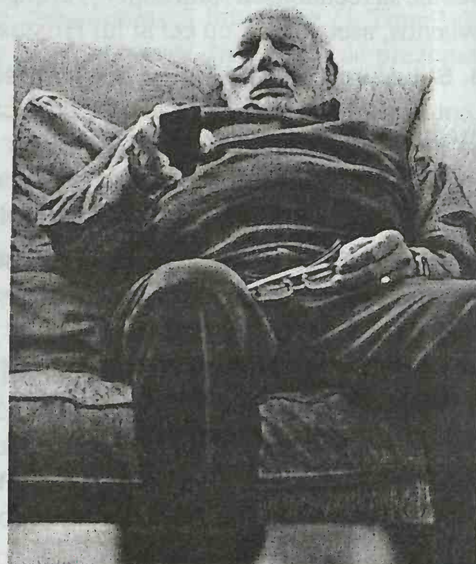
> [11]*Să căutaţi să trăiţi liniştiţi, să vă vedeţi de treburi, şi să lucraţi cu mâinile voastre, cum v-am sfătuit.* [12]*Şi astfel să vă purtaţi cuviincios cu cei de afară, şi să n-aveţi trebuinţă de nimeni.*

Munca nu este vrăjmaşul nostru, chiar dacă unii bărbaţi gândesc aşa. Dacă atitudinea noastră cu privire la muncă este pozitivă, atunci munca este o experienţă fericită, roditoare.

Ţinta bărbatului nu este să devină bogat—satisfacţia nu este dată de bogăţie. Dar te simţi bine ştiind că ai făcut tot posibilul; că eşti bun în ceea ce faci. În timp ce unii bărbaţi încearcă să evite munca prin şmecherie, alţii se bucură cu adevărat de ea.

Fiecare soţ dedicat trebuie să dezvolte o atitudine pozitivă faţă de muncă. Dumnezeu a promis să binecuvânteze lucrul mâinilor noastre. Soţul care doreşte binecuvântările lui Dumnezeu ar trebui să muncească cinstit şi sârguincios. Un tată iubitor respinge lenevia, ignoranţa, amânarea şi mândria. În schimb, familia lui îl va iubi şi-l va respecta. Prin exemplul lui, el transmite valori evlavioase altei generaţii de membri ai familiei şi de cetăţeni de nădejde.

Fig.7.5 Este bine să ne relaxăm din când în când, dar lenevia provoacă neglijenţă.

Î 39 Cât de mult ar trebui să muncească soţul?

Echilibrul dintre muncă şi familie. Lenevia duce la sărăcie. Totuşi, la polul opus, lăcomia îl face pe bărbat să devină *obsedat de muncă—muncind în exces, de parcă ar fi înrobit de munca sa. Dependent numai de muncă, bărbatul neglijează nevoile emoţionale ale familiei sale, nefiind niciodată acasă. Acest lucru nu reprezintă o binecuvântare a Domnului, indiferent cât de voluminos este plicul

în care-ți primești salariul. Binecuvântările lui Dumnezeu apar pe măsură ce trăim vieți echilibrate, roditoare și în armonie cu voia Lui.

Soțul care nu se îngrijește de cele trebuincioase familiei lui a eșuat în sarcina sa de cap al familiei (1 Tim. 5:8). Bărbații trebuie să câștige bani suficienți ca să împlinească nevoile financiare ale fiecărui membru al familiei. Dar ei trebuie să fie și prezenți în familie pentru a oferi călăuzire morală și spirituală. Prin urmare, soții trebuie să găsească un echilibru. Deseori, bărbații sunt nevoiți să muncească multe ore ca să-și câștige existența; unii au chiar două slujbe ca să câștige un ban în plus. Un astfel de bărbat este chiar șocat și rănit când familia i se plânge că rareori este acasă.

De mic copil, Tim Burke visa să devină un sportiv profesionist. Datorită calităților atletice, disciplinei și efortului, o echipă de baseball l-a angajat. Ca aruncător, el a cunoscut succesul în scurt timp. Tim și soția lui își doreau copii. Dar din motive medicale ei nu puteau avea copii. După multe rugăciuni, au decis să înfieze patru copii. Acest lucru l-a determinat pe Tim să ia una din cele mai dificile decizii din viața sa.

Î 40 În ce fel munca soțului influențează numărul copiilor pe care vrea să-i aibă?

El și-a dat seama că viața sportivă l-ar fi împiedicat să fie un soț și un tată bun. După multe rugăciuni și cugetând adânc la situația lui, el a decis să renunțe la sportul profesionist pentru a petrece mai mult timp cu familia. Când a părăsit stadionul pentru ultima dată, reporterii au dorit să știe motivul retragerii lui. Tim a declarat: „Baseball-ul se va descurca și fără mine. Dar eu sunt singurul tată pe care-l au copiii mei. Sunt singurul soț pe care-l are soția mea. Ei au mai mare nevoie de mine decât baseball-ul."[7] Pe lângă faptul că-L cunoștea pe Isus Hristos, Tim și-a dat seama că a fi un soț și un tată evlavios și dedicat era cel mai important lucru pe care-l avea de făcut.

Toți dorim să avem bani suficienți ca să ne împlinim nevoile. Banii sunt importanți, dar nu sunt totul! Nu este bine ca un soț (*sau* o soție) să lucreze prea mult ca să facă bani și să-și lase copiii fără tată (sau mamă) în casă.

Unii bărbați sunt atât de ocupați cu serviciul lor încât abia dacă își văd copiii de câteva ori pe săptămână. Pleacă de acasă înainte să se trezească cei mici și se întorc noaptea târziu—când toți dorm. Acest stil de viață îi afectează pe bărbați în orice fel de muncă—de la omul de afaceri până la pastor. Cei mai mulți bărbați se simt trași spre muncă. Pe lângă bani, munca îi face să se simtă satisfăcuți și mândri.

Copiii își doresc părinți fericiți lângă ei. În timp ce mamele sunt deseori acasă, petrecându-și timpul alături de copii, unii tați abia dacă ajung să-și vadă copiii. Dacă tatăl nu este prea des acasă, cum vor învăța copiii să-l respecte? Dacă tatăl este absent, cum vor învăța copiii din exemplul, înțelepciunea și sfaturile lui? Cum își vor dori băieții din familie să fie ca tatăl lor dacă el nu este prezent lângă ei?

Desigur, unii bărbați preferă să stea departe de cămin deoarece acesta nu este un loc plăcut pentru ei. Dacă bărbații nu găsesc mâncare bună și o casă curată, s-ar putea ca ei să petreacă mai mult timp la serviciu. Dacă bărbații nu găsesc o femeie atrăgătoare care să-i aștepte acasă (și care să nu-i cicălească), s-ar putea ca ei să dorească să nu se grăbească să vină acasă. Acest lucru nu înseamnă că, atunci când soțul este absent, soția este întotdeauna de vină. Și totuși, femeia ar trebui să se gândească și la aceste posibilități atunci când caută modalități de a-l face pe soțul ei fericit când este acasă.

Asumarea prea multor sarcini contribuie la deteriorarea relațiilor de familie. Pe lângă serviciu, și alte lucruri pot umple viețile părinților. Chiar și activitățile bisericii—deși bune—pot dăuna unei familii dacă sunt duse la extrem. Părinții trebuie să-și facă timp să-și organizeze viața în funcție de interesele familiei. Nu este ușor să echilibrezi nevoile familiei cu cerințele vieții. Dar acest lucru e posibil dacă familia rămâne o prioritate importantă pentru părinți.

Soțul trebuie să ofere cele necesare familiei sale. Totuși, abilitatea de a face bani nu este trăsătura cea mai importantă a unui soț bun. Unii bărbați au succes în afaceri, dar sunt „ratați" în căminele lor. Un soț evlavios este în stare să pună bunăstarea altora înaintea propriei sale bunăstări—se îngrijește în mod *altruist* de responsabilitățile familiei.

C. Cuvântul lui Dumnezeu pentru soţii dependenţi de muncă

Un fost preşedinte al Statelor Unite, George Bush Sr. a fost odată întrebat, „Care este cea mai mare împlinire în viaţa dvs?". Ar fi putut răspunde că faptul că a fost pilot în Al Doilea Război Mondial—şi că avionul lui a fost doborât de duşmani, dar că el a supravieţuit. S-ar fi putut lăuda cu faptul că a fost preşedinte. Ar fi putut spune că are doi fii care sunt guvernatori—iar mai târziu unul dintre ei a devenit preşedinte. Şi totuşi George Bush Sr. a spus, „Copiii mei încă vin acasă."

Î 41 Care este scopul zilei de Sabat?

În multe căsnicii, soţii sunt absenţi. Aceşti bărbaţi îşi petrec toată ziua la serviciu şi rareori îi găseşti acasă. Drept urmare, multe căsnicii se destramă pentru că soţia simte că nu are soţ lângă ea. Soţia n-ar trebui să divorţeze de soţul ei din acest motiv. Totuşi, soţii trebuie să înţeleagă că a munci prea mult nu este sănătos pentru ei, pentru căsnicia lor sau pentru familia lor. Cei care lucrează prea mult deseori nu se supun poruncilor biblice. Biblia spune, [8]*„Adu-ţi aminte de ziua de odihnă, ca s-o sfinţeşti.* [9]*Să lucrezi şase zile şi să-ţi faci lucrul tău.* [10]*Dar ziua a şaptea este ziua de odihnă închinată Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nici o lucrare în ea"* (Exod 20:8-10) .

La ce se referă Biblia? Ce este Sabatul şi de ce Dumnezeu ne porunceşte să sfinţim această zi? Sabat înseamnă „odihnă". Isus a spus: *„Sabatul a fost făcut pentru om, iar nu omul pentru Sabat"* (Marcu 2:27). Dumnezeu spune că Sabatul este spre binele nostru. Unul dintre scopurile Sabatului este să ne împiedice să fim prea obosiţi (epuizaţi). La fiecare 7 zile, noi avem nevoie de reînnoire fizică, emoţională şi spirituală. Ca şi bateriile, noi devenim epuizaţi după câteva zile.

Islamismul, iudaismul şi creştinismul sărbătoresc Sabatul. Musulmanii îl sărbătoresc vineri, evreii sâmbăta, iar creştinii duminica.

Î 42 Care sunt cele trei părţi ale Sabatului?

Ce faci în ziua de Sabat? Sfinţeşte această zi. Cum o poţi sfinţi? Scriptura oferă trei sugestii:

Odihneşte-ţi trupul. *„Degeaba vă sculaţi de dimineaţă şi vă culcaţi târziu"* (Ps. 127:2). Dumnezeu vrea să ne odihnim trupurile. De fapt, El a creat lumea în şase zile, iar în cea de-a şaptea S-a odihnit. Există un vechi proverb al indienilor americani care sună cam aşa: „Vei rupe arcul dacă-l ţii mereu îndoit." Scriptura ne spune, *„Truda nebunului oboseşte"* (Ecl. 10:15).

În timpul Revoluţiei franceze, guvernul a încercat să scape de vechile legi. Una dintre acestea era ca toată lumea să aibă liber duminica. Conducătorii severi au spus că fiecare zi trebuie să fie o zi de lucru. După câteva luni guvernul francez a trebuit să reînvie legea Sabatului—ca toţi să se odihnească o zi pe săptămână. Starea de sănătate a poporului francez se deteriorase. Ideea guvernului că săptămâna de lucru de şapte zile era mai bună decât aceea de şase zile n-a fost viabilă. De ce? Pentru că era împotriva a tot ce Dumnezeu crease pentru noi. Suntem creaţi să trăim mai bine dacă ne odihnim o zi pe săptămână. *„Adu-ţi aminte de ziua de odihnă, ca s-o sfinţeşti"* (Exod 20:8).

Î 43 Cum ne înviorează Domnul sentimentele?

Fig.7.6 Liniştea poate înviora sufletul.

Fă-ţi timp pentru a te linişti. Liniştea înviorează sufletul. Psalmul 23:2-3 spune, *„El mă paşte în păşuni verzi, şi mă duce la ape de odihnă; îmi înviorează sufletul."* Acest Psalm ne spune cum Dumnezeu ne înviorează sufletul—care include sentimentele noastre. Ne înviorează făcându-ne să ne odihnim şi să ne relaxăm în locuri liniştite. Odihna şi liniştea ne spun cum Dumnezeu ne înviorează sufletul—inclusiv sentimentele noastre. Odihna şi liniştea recreează pacea, bucuria şi fericirea din noi. Un misionar a scris în jurnalul lui, „Azi ne vom odihni, pentru ca sufletele noastre să fie în consonanţă cu trupurile noastre."

Fă-ţi timp pentru familie. De-a lungul istoriei, duminica a fost deseori o zi pentru două lucruri: biserică şi familie. Eclesiastul 9:9 îi spune soţului *„Gustă viaţa cu nevasta pe care o iubeşti."* Duminica este o zi minunată în care să fii cu familia şi să vă bucuraţi că aflaţi ce s-a mai întâmplat în timpul săptămânii. Multe familii

depun efort ca să facă zilele de duminică speciale pentru familiile lor. Dacă eşti implicat în lucrare, va trebui să alegi o altă zi în afară de duminică pentru a te odihni.

Evită să munceşti prea mult. Epuizarea şi oboseala excesivă te va afecta fizic, emoțional şi spiritual. Munca excesivă te va împiedica să fii un soț sau un tată bun. Ascultă porunca din Eclesiastul 9:9—aceasta te va călăuzi să fii soțul şi tatăl pe care Dumnezeu vrea să fii.

D. Investițiile soțului—timp, energie şi bani[8]

Timp. Pentru a-şi conduce bine casa, un bărbat trebuie să petreacă *timp* acasă. Trebuie să investească timp în acelaşi fel în care investeşte bani. Prezența lui iubitoare acasă—pentru o parte a zilei—va ajuta familia să fie aşa cum Dumnezeu doreşte să fie.

Timpul este o investiție cu o dobândă uriaşă! Unii tați îşi neglijează copilaşii. Sunt prea ocupați cu munca, prietenii şi alte lucruri ca să se mai joace cu copiii lor. Prin urmare, ei nu cunosc nevoile şi dorințele fiecărui copil. Mai târziu, când copiii încep să aibă conflicte cu profesorii şi cu legea, aceşti tați trebuie să petreacă *mult timp* încercând să-i țină pe copii în şcoală şi departe de închisoare. În căminele lor există foarte multe conflicte. Legătura familială poate fi distrusă, fără a mai putea fi refăcută. O investiție de timp—la momentul potrivit—poate contribui la formarea tipului de familie pe care un soț speră s-o aibă.

Unul dintre cele mai importante domenii în care un tată îşi poate investi timpul îl constituie devoțiunile zilnice ale familiei. Un bărbat care încearcă să-şi conducă familia fără prezența şi ajutorul lui Dumnezeu umblă pe un drum greu de străbătut şi plin de pericole. Soțule, umblă cu Dumnezeu şi condu-ți familia să umble cu El. Este adevărat că familia care se roagă împreună rămâne împreună! Fii un soț iubitor care oferă familiei sale o conducere spirituală. Vei forma o generație viitoare de oameni morali şi responsabili—iar ei vor deveni lideri în multe sfere ale vieții.

Î 44 De ce soțul nu trebuie să-şi consume toată energia la serviciu?

Energie. În mod similar, bărbatul trebuie să fie dispus să-şi investească energia în viața de familie. La locul de muncă, dacă oamenii nu muncesc sunt concediați, sancționați sau retrogradați. Din nefericire, unii tați trebuie „concediați" din propriul lor cămin! Un soț/tată bun îşi consumă o parte din energie în proiectele familiei, în treburile casnice şi în diverse reparații. În acest mod, casa va fi într-o stare bună, soția lui va fi mai fericită, iar tatăl va avea ocazia să-i învețe pe copiii lui câteva abilități practice. Mai târziu, după ce copiii devin adulți, ei vor folosi aceste abilități pentru a-şi repara casele. Exemplele sunt mai grăitoare decât cuvintele. De asemenea, tatăl trebuie să-şi consume o parte din energia lui jucându-se şi vorbind cu copiii lui. Acest lucru înseamnă că bărbatul nu trebuie să-şi folosească toată puterea la locul de muncă. Dacă vine acasă prea obosit, nu va mai avea chef să-şi consume energia cu familia. Aşadar, tatăl trebuie să păstreze o parte din energia lui pentru familia lui.

Nu fi un străin în casa ta. Timpul este prețios. Investeşte-ți cea mai mare parte a timpului liber în dezvoltarea vieții de familie. Nu petrece cu prietenii mai mult timp decât petreci cu familia. Fii dispus să dai o mână de ajutor la treburile gospodăreşti. Respinge ideea nebunească ce afirmă că este sub *demnitatea* bărbatului să se ocupe de treburile casnice. Astfel de idei sunt adesea o scuză pentru lenevire şi îngreunează povara soției.

Î 45 În cultura ta, este bine ca bărbatul să ajute la treburile casnice? Explică.

Frances Johnson, la vârsta de 46 de ani, a început să lege laolaltă nişte bucăți de sfoară. Sfoara (şnurul) care-i plăcea cel mai mult o înfăşura în jurul baloților de fân. Niciodată, el nu s-a întâlnit cu femei, nici nu s-a căsătorit, şi a murit la peste 80 de ani. Dar în treizeci de ani, cât a adunat bucățile de sfoară, el a obținut o minge uriaşă, de 4 metri înălțime, 13,5 metri în diametru şi care cântărea 9.545 kg! Întinsă, sfoara măsura 1.609 km. Uriaşa minge din sfoară l-a făcut faimos pe Johnson. El a intrat în Cartea recordurilor. Înainte de a muri, Johnson a afirmat: „Nu mă mai satur s-o privesc. E cel mai măreț lucru pe care l-am făcut vreodată." El a trăit peste 80 de ani, iar cel mai măreț lucru pe care-l făcuse vreodată a fost o minge din sfoară—o minge care n-a ajutat pe nimeni şi care putea arde într-un minut. Soțule/tată: Care va fi cel mai măreț lucru din viața ta?[9]

Î 46 Care va fi lucrul cel mai măreț pe care-l vei face în viața ta?

Î 47 *Cum trebuie bărbatul să investească bani în familia lui ca să câştige un profit în cămin?*

Î 48 *Care sunt cele mai mari priorităţi pentru banii familiei?*

Bani. În afara mântuirii, familia este lucrul cel mai valoros pe care îl are un bărbat. Mulţi bărbaţi sunt ocupaţi să investească bani în proprietăţi imobiliare, afaceri, ferme şi educaţie. Desigur, este bine să investeşti banii cu înţelepciune. Şi totuşi, unora le este greu să investească în lucruri care le va oferi un „profit" de familii şi căminuri bune.

Copiii au nevoie de încălţăminte, îmbrăcăminte şi alte lucruri. Ei au nevoie de trei mese echilibrate pe zi. Ei au nevoie de bani pentru educaţie. Prin urmare, îmbrăcămintea, hrana, locuinţa şi educaţia trebuie să fie cele mai mari priorităţi pentru banii familiei.

Bărbatul ar trebui să cheltuiască bani ca să cumpere cărţi pentru a-şi dezvolta viaţa de familie. El ar trebui să investească în unelte care economisesc timp şi efort. Acestea îl vor ajuta pe el şi pe soţia sa în treburile gospodăreşti. Un bărbat se poate îmbogăţi datorită investiţiilor pe care le face în lume. Dar el este un eşec financiar dacă nu cheltuieşte banii cu înţelepciune pentru a zidi o familie puternică şi fericită.

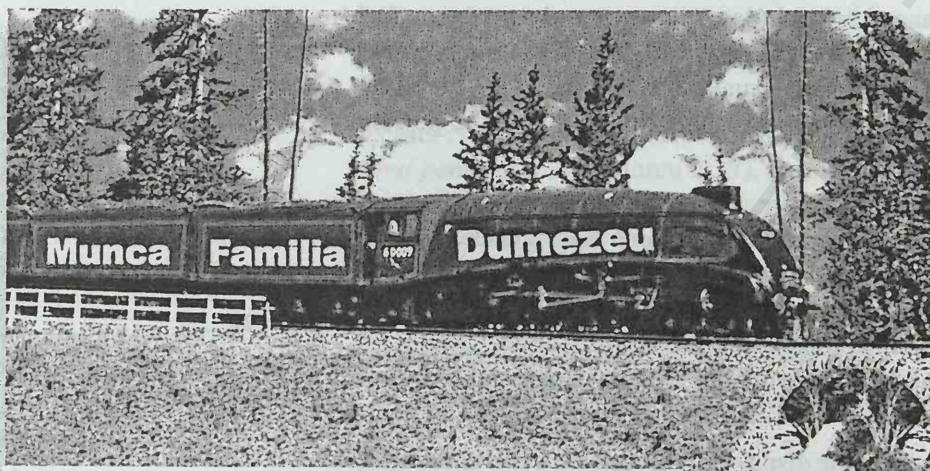

Fig. 7.7 Un soţ trebuie să pună pe primul loc pe Dumnezeu, pe al doilea familia, iar pe al treilea munca.

Tranziţie. În acest capitol am studiat dragostea soţului pentru soţia şi familia lui. În Capitolele 9 şi 10 vom studia modul în care părinţii trebuie să-i crească pe copiii lor. În multe situaţii, soţul trebuie să-i iubească pe copiii lui aşa cum o iubeşte pe soţia sa. De asemenea, copiii vor urmări modul în care el se comportă cu mama lor. Ei vor învăţa din exemplul lui. Dacă el este blând, amabil, atent, respectuos, răbdător, evlavios şi săritor, ei îl vor imita. Tatăl este capul familiei, iar copiii vor călca pe urmele sale.

Rezumatul capitolului

Relaţia soţului cu soţia lui—Partea 1

Scop: *Explică 5 moduri în care soţul trebuie să o iubească pe soţia lui aşa cum Cristos a iubit Biserica (Efeseni 5:25-33)*

Dragostea soţului trebuie să se sacrifice pentru soţia lui. Dragostea lui trebuie să o facă pe soţia lui mai bună. Dragostea soţului trebuie să se îngrijească şi să o hrănească pe soţia lui. Dragostea lui trebuie să îl unească cu soţia lui. Dragostea lui trebuie să fie credincioasă până la moarte.

Relaţia soţului cu soţia lui—Partea a 2-a

Scop: *Dă exemple despre cum dragostea soţului este blândă, deschisă, plină de respect, împlineşte, răbdătoare, fermă şi mulţumitoare.*

Soţul trebuie să fie oricând amabil, răbdător, blând, înţelegător şi tandru cu soţia lui, în special în timpul ciclului menstrual sau la menopauză. Când este furios, soţul trebuie să se controleze şi să rămână blând. Soţul ar trebui să fie politicos şi atent—să deschidă uşile pentru soţia lui, să care lucruri pentru ea şi s-o ajute la treburile casnice. El ar trebui să caute să împlinească nevoile fizice, emoţionale şi sexuale ale soţiei. Soţul ar trebui să rostească şi să primească adevărul în dragoste. El n-ar trebui să-şi forţeze soţia să se grăbească. El ar trebui s-o laude în particular, acasă şi în public. Acest lucru o va ajuta să se simtă apreciată şi preţuită.

Atitudinea soțului față de soție și familia lui

Scop A: *Analizează ce fel de lider trebuie să fie soțul în relație cu soția și familia lui.*

Soțul ar trebui să conducă familia în ascultare de Dumnezeu, apreciind înțelepciunea, sentimentele și sfaturile soției sale.

Scop B: *Descrie echilibrul pe care soțul trebuie să îl aibă între muncă și familia lui.*

Dacă soțul, ca și cap al familiei, este leneș, lenevirea—la fel ca o boală—va contamina întreaga familie. Un soț iubitor muncește cu sârguință. Cel care neglijează să ofere familiei sale lucrurile de care are nevoie este, de fapt, un ratat. Prin urmare, un soț evlavios muncește cu sârguință, dar nu petrece prea multe ore departe de familia lui. El pune bunăstarea altora înaintea propriei sale bunăstări—în mod *altruist,* el se achită de responsabilitățile față de familia sa.

Scop C: *Explică semnificația și scopul Sabatului.*

Sabat înseamnă „odihnă." Sabatul este o zi de odihnă pentru trupul tău, în care-ți faci timp să te liniștești și-ți faci timp pentru familia ta.

Scop D: *Prezintă modul corect în care soțul folosește timpul energia șu banii.*

Ca să-și conducă bine căminul, bărbatul trebuie să petreacă *timp* acasă. El trebuie să investească timp în același fel în care investește bani.

În mod similar, bărbatul trebuie să fie dispus să-și investească *energia* în viața de familie. Un soț/tată bun își consumă o parte din energie în proiectele familiei, în treburile gospodărești și în diverse reparații.

Soțul trebuie să investească *bani* în familia lui. Îmbrăcămintea, hrana, locuința și educația ar trebui să fie cele mai mari priorități pentru banii familiei.

Evaluare personală: Încercuiește litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmație sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns

1. Efeseni 5 spune că soțul ar trebui să-și:
a) iubească soția la fel cum își iubește copiii.
b) iubească soția la fel cum Îl iubește pe Domnul.
c) iubească soția la fel cum Tatăl iubește pe Fiul.
d) iubească soția la fel cum Cristos și-a iubit Biserica.

2. Biblia spune că soțul ar trebui să:
a) își domine soția.
b) se supună soției.
c) se jertfească pentru soție.
d) își disciplineze soția.

3. Bărbatul care iubește binele și urăște răul:
a) respinge gândurile rele atunci când vin.
b) nu poate fi ispitit de gânduri rele.
c) cochetează cu gândurile rele în secret.
d) are numai gânduri bune.

4. Soțul trebuie să fie cel mai blând cu soția:
a) în prima oră din fiecare zi.
b) în fiecare zi a săptămânii.
c) trei sau patru zile în fiecare lună.
d) duminicile și de sărbători.

5. Soțul arată lipsă de respect dacă:
a) uneori nu este de acord cu soția.
b) o ignoră pe soție când este acasă.
c) o învață pe soție în particular.
d) o mustră pe soția lui în dragoste.

6. Ce anume scoate ce este mai bun din soție?
a) lauda
b) sârguința
c) sfințenia
d) copiii

7. Stilul de conducere pe care autorii îl recomandă este:
a) stilul unui dictator.
b) stilul unui președinte și al soției sale.
c) stilul a doi președinți.
d) stilul „nicio conducere".

8. În cămin, atitudinea corectă față de muncă este:
a) soțul ar trebui să-i îndrume pe alții să muncească.
b) soțul ar trebui să inspecteze munca soției.
c) soțul ar trebui să se odihnească în timp ce copiii muncesc.
d) soțul ar trebui să ajute la treburile casnice.

9. Cuvântul *Sabat* înseamnă:
a) „duminică".
b) „sfințenie".
c) „lege".
d) „odihnă".

10. Cheltuirea banilor pentru nevoile familiei tale este ca și cum ai:
a) economisi pentru a reduce datoria.
b) investi ca să obții un profit.
c) plivi buruienile dintr-o grădină.
d) culege o mare recoltă.

Capitolul 8:

Cum să fii o soţie iubitoare

Introducere

Capitolul 7 îl descrie pe soţul iubitor. Cum vom descrie atunci o soţie iubitoare? Proverbe 31:10-31 prezintă trăsăturile unei soţii iubitoare. Ea este o femeie înţeleaptă care se îngrijeşte de casa ei. Soţul are încredere în ea, iar copiii o respectă. *„Dezmierdările sunt înşelătoare, şi frumuseţea este deşartă, dar femeia care se teme de Domnul va fi lăudată"* (Prov. 31:30).

Cuvintele împăratului Lemuel—învăţătura pe care i-o dădea mama sa:

[2]*„Ce să-ţi spun, fiule? Ce să-ţi spun fiul trupului meu? Ce să-ţi spun, fiule, rodul juruinţelor mele?*
[3]*nu-ţi da femeilor vlaga, şi desmierdările tale celor ce pierd pe împăraţi.*

Epilog: Soţia cu un caracter cinstit

[10]*Cine poate găsi o femeie cinstită? Ea este mai de preţ decât mărgăritarele.*
[11]*Inima bărbatului se încrede în ea, şi nu duce lipsă de venituri.*
[12]*Ea îi face bine, şi nu rău, în toate zilele vieţii sale.*
[13]*Ea face rost de lână şi de in, şi lucrează cu mâini harnice.*
[14]*Ea este ca o corabie de negoţ; de departe îşi aduce pâinea.*
[15]*Ea se scoală când este încă noapte, şi dă hrană casei sale, şi împarte lucrul de peste zi slujnicelor sale.*
[16]*Se gândeşte la un ogor, şi-l cumpără; din rodul muncii ei sădeşte o vie.*
[17]*Ea îşi încinge mijlocul cu putere, şi îşi oţeleşte braţele.*
[18]*Vede că munca îi merge bine, lumina ei nu se stinge noaptea.*
[19]*Ea pune mâna pe furcă, şi degetele ei ţin fusul.*
[20]*Ea îşi întinde mâna către cel nenorocit, îşi întinde braţul către cel lipsit.*
[21]*Nu se teme de zăpadă pentru casa ei, căci toată casa ei este îmbrăcată cu cărămiziu.*
[22]*Ea îşi face învelitori, are haine din in subţire şi purpură.*
[23]*Bărbatul ei este bine văzut la porţi, când şade cu bătrânii ţării.*
[24]*Ea face cămăşi, şi le vinde, şi dă cingători negustorului.*
[25]*Ea este îmbrăcată cu tărie şi slavă, şi râde de ziua de mâine.*
[26]*Ea deschide gura cu înţelepciune, şi învăţături plăcute îi sunt pe limbă.*
[27]*Ea veghează asupra celor ce se petrec în casa ei, şi nu mănâncă pâinea lenevirii.*
[28]*Fiii ei se scoală, şi o numesc fericită; bărbatul ei se scoală, şi-i aduce laude zicând:*
[29]*„Multe fete au o purtare cinstită, dar tu le întreci pe toate."*
[30]*Desmerdările sunt înşelătoare, şi frumuseţea este deşartă, dar femeia care se teme de Domnul va fi lăudată.*
[31]*Răsplătiţi-o cu rodul muncii ei, şi faptele ei s-o laude la porţile cetăţii.*

Fig. 8.1 Proverbe 31 prezintă trăsăturile unei soţii iubitoare.

Acest capitol se concentrează pe trăsăturile şi comportamentul unei *soţii* iubitoare. Proverbe 31 descrie femeia ideală. Recunoaştem că o soţie iubitoare nu este nici perfectă, nici ideală. Acest capitol oferă imaginea pe care s-o imite soţia—un scop la care să ţintească toate femeile. Unele femei sunt mai capabile decât altele, dar fiecare femeie poate să fie o *soţie iubitoare* în ochii soţului şi ai copiilor ei.

Lecţii:

Relaţia soţiei cu Dumnezeu şi cu soţul ei
Scop: *Vorbeşte despre opt moduri în care o soţie iubitoare se relaţionează cu soţul ei.*

Relaţia soţiei cu toţi cei din căminul ei
Scop: *Descrie şase trăsături ale unei soţii iubitoare în căminul ei.*

Relaţia soţiei cu cei din afara căminului
Scop: *Descrie trei moduri în care soţia trebuie să se relaţioneze cu cei din afara căminului.*

Relația soției cu Dumnezeu și cu soțul ei

Scop: *Vorbește despre opt moduri în care o soție iubitoare se relaționează cu soțul ei.*

Considerente generale

Dumnezeu a creat *„bărbatul și femeia"*. El a pus în ei nevoia unuia pentru celălalt în căsnicie. Adam nu s-a simțit împlinit până când Dumnezeu n-a creat-o pe Eva. Soții și soțiile trebuie să caute moduri ca să se „împlinească" reciproc (să se ajute, să se completeze, să se încurajeze, să se slujească). Astfel, soțul și soția se ajută reciproc pentru a deveni tot ceea ce a intenționat Dumnezeu ca ei să fie.

Pentru a-Și zidi casa așa cum dorește El, Dumnezeu le cere soților și soțiilor să se zidească reciproc. Soțiile sunt chemate să-i iubească pe soții lor, să li se supună, să-i respecte și să-i cinstească—să-i zidească în Domnul.

O consilieră spunea că este dificil să găsești un soț bun dar este ușor să-l păstrezi.[1] Ea a afirmat că bărbații nu sunt complecși sau greu de înțeles. Ei au câteva nevoi fundamentale pe care soțiile trebuie să le recunoască și să le împlinească. Să studiem acum opt moduri prin care soția îl poate încuraja și ajuta pe soțul ei.

Î 1 *Explică afirmația: „Este dificil să găsești un soț bun, dar ușor să-l păstrezi."*

A. Soția iubitoare are o relație personală cu Dumnezeu.

Î 2 *Identifică opt moduri prin care soția îl poate încuraja și ajuta pe soțul ei.*

Ne vom referi la *viața devoțională* a soției, deși, aici, nu vom acorda prea mult timp acestui subiect. Îl vom studia mai pe larg în cursul nostru despre evanghelizare și ucenicizare. Fie că vorbim despre bărbați sau femei, primul și cel mai important lucru este relația noastră cu Dumnezeu. Ca să ne relaționăm bine cu ceilalți, trebuie, mai <u>întâi,</u> să avem o relație foarte bună cu Tatăl nostru ceresc.

Citirea Bibliei și rugăciunea sunt caracteristici importante ale unei soții iubitoare. Zi de zi, ea își umple viața cu Cuvântul și prezența lui Dumnezeu. Își zidește casa pe genunchi, cerând putere și înțelepciune. Prin urmare, ea este o sursă de putere și de lumină spirituală în căminul ei. Simte pace în orice moment—căci temelia ei sigură este Dumnezeu, care ocupă primul loc în viața ei, iar soțul se situează pe locul al doilea. Rugăciunile ei fierbinți îi ocrotesc pe copiii săi de pericole și necazuri. Când veniturile familiei sunt limitate, soția iubitoare se roagă lui *Iehova Ire*, Domnul care poartă de grijă. Soțul și copiii unei soții care se roagă sunt cu adevărat binecuvântați.

Î 3 *Cum poate o soție să aibă pace și putere pentru ea însăși și pentru familia ei?*

Soția și mama evlavioasă este un exemplu minunat a ceea ce înseamnă să fii un urmaș al lui Isus Hristos. Când soțul sau copilul privesc la soție și la mamă, viața ei zilnică îi îndeamnă să aibă o relație mai apropiată cu Dumnezeu.

Î 4 *Cum stai cu timpul de părtășie zilnică cu Dumnezeu? Cum poți îmbunătăți acest domeniu din viața ta?*

Susannah Wesley a fost mama lui John și Charles Wesley. Acești bărbați au devenit liderii mișcării de trezire care a binecuvântat Anglia și multe alte națiuni. Trezirea a dus la nașterea Bisericii Metodiste. Dar mulți istorici spun că, de fapt, Biserica Metodistă a pornit din căminul lui Susannah Wesley. Ea avea multe responsabilități, îngrijindu-se de soțul ei, de casă și de cei zece copii. Și, totuși, ea a fost foarte dedicată lucrurilor spirituale. În fiecare zi citea din Biblie și-i învăța teologie pe copii. În fiecare săptămână petrecea o oră cu fiecare copil. În acea oră, încerca să-l cunoască pe copil cât mai bine și-l învăța să se roage.

Î 5 În ce fel a pornit Susannah Wesley Biserica Metodistă?

B. O soție iubitoare se supune soțului ei.

Unii greșesc crezând că *supunerea* înseamnă a fi inferior—mai prejos decât altul. Dar Biblia folosește cuvântul *supunere* în relație cu rânduiala și scopul, și cu nu valoarea. *A te supune* înseamnă „a fi sub autoritatea cuiva". Isus S-a supus Tatălui, dar nu-I este inferior Lui. După cum se spune în Filipeni 2, Isus era deopotrivă cu Tatăl, deși Îi era supus Lui (Fil. 2:6). În teologie, învățăm că Tatăl și Fiul sunt egali în orice privință. Au aceeași natură și putere. De exemplu, în cartea Apocalipsa, vedem că toți se închină Tatălui și Mielului. Totuși, Fiul Se supune Tatălui în ce privește rânduiala și scopul.

Î 6 *Cum știm că persoana care se supune nu este inferioară?*

Î 7 *Soție, când îți este cel mai ușor și cel mai greu să te supui soțului tău?*

Supunerea este necesară în multe segmente ale societății. Fără supunere nu există guvern, şcoli, armate, afaceri şi familii. Cei care se supun au un rol diferit decât aceia care au autoritate asupra lor, dar nu le sunt inferiori. Supunerea este o atitudine de respect față de cel care conduce.

Î 8 *Explică afirmația: Soția trebuie să se supună soțului la fel cum Biserica se supune lui Hristos.*

Scriptura oferă cel puțin două exemple despre cum trebuie să se supună soția soțului ei.

Primul exemplu: Soția trebuie să se supună soțului ei la fel cum Biserica se supune lui Hristos. Pentru că Isus ne iubeşte, noi, ca şi credincioşi, ne supunem lui Hristos. Căutăm să-L cinstim, să-L respectăm, să-I facem pe plac, să ne supunem Lui şi să-L urmăm ca şi Conducător al nostru. În acelaşi mod, soția trebuie să se supună soțului.

> [22]*Nevestelor, fiți supuse bărbaților voştri ca Domnului;* [23]*căci bărbatul este capul nevestei, după cum şi Hristos este capul Bisericii, El, mântuitorul trupului.* [24]*Şi după cum* ***Biserica este supusă lui Hristos,*** *tot aşa şi nevestele să fie supuse bărbaților lor în toate lucrurile* (Efes. 5:22-24).

Autoarea Joyce Meyer a scris: „Reacția femeii la grija plină de dragoste ar trebui să fie supunerea şi adaptarea la soțul ei, aşa cum ar face Biserica în privința Domnului."[2] Meyer pune accent pe faptul că femeia trebuie să-şi respecte soțul. Acest lucru nu înseamnă că ea nu este îndreptățită la vreo părere sau că îi este teamă să spună ce gândeşte. „Căsnicia este un parteneriat, dar... cineva trebuie să ia decizia finală când doi oameni nu se înțeleg. Bărbatul trebuie să-şi iubească soția aşa cum Hristos Şi-a iubit Biserica, iar femeia trebuie să se supună soțului şi să-l respecte. Dacă fiecare îşi face partea, rezultatul va fi o relație minunată."[3]

Î 9 *De ce soția creştină trebuie să se supună soțului care nu este creştin?*

Al *doilea* exemplu despre cum trebuie să se supună soția soțului ei se găseşte în 1 Petru. La început, Petru a scris că orice credincios trebuie să se supună autorităților (datorită mărturiei noastre despre Hristos). Noi trebuie să ne supunem împăraților şi dregătorilor—fie că aceşti lideri sunt sau nu evlavioşi (1 Pet. 2:13-17). Pe urmă, Petru a scris că sluga trebuie să fie supusă, chiar şi unui stăpân necredincios (1 Pet. 2:18-21). Apoi, Petru a scris că soțiile trebuie să se supună soților, fie că soții sunt credincioşi sau nu. Isus S-a supus conducătorilor tiranici, pentru că Se încredea în Dumnezeu care era deasupra lor. Petru spune că soția trebuie să se supună soțului ei şi să aibă încredere în Dumnezeu, aşa cum a avut şi Isus.

> [22]*„El* [Hristos] *n-a făcut păcat, şi în gura Lui nu s-a găsit vicleşug."* [23]*Când era batjocorit, nu răspundea cu batjocuri; şi, când era chinuit, nu amenința, ci* ***Se supunea dreptului Judecător.*** [24]*El a purtat păcatele noastre în trupul Său, pe lemn, pentru ca noi, fiind morți față de păcate, să trăim pentru neprihănire; prin rănile Lui ați fost vindecați.* [25]*Căci erați ca nişte oi rătăcite. Dar acum v-ați întors la Păstorul şi Episcopul sufletelor voastre.* [1]***Tot astfel,*** *nevestelor, fiți supuse şi voi bărbaților voştri;* ***pentru ca,*** *dacă unii nu ascultă Cuvântul, să fie câştigați fără cuvânt, prin purtarea nevestelor lor* (1 Pet. 2:22-25; 3:1).

Unele soții spun: „El nu este creştin şi nu se supune lui Dumnezeu sau Cuvântului Lui. Cum să mă supun acestui bărbat?" Petru le-a vorbit soțiilor care erau în această situație (1 Pet. 3:1). Apostolul lui Dumnezeu ştia că există multă putere în supunere. Fără să spună nimic, soția poate ca, prin faptele ei, să-l câştige la Hristos pe soțul ei necredincios.

> FĂRĂ SĂ SPUNĂ NIMIC, SOȚIA POATE CA, PRIN FAPTELE EI, SĂ-L CÂŞTIGE LA HRISTOS PE SOȚUL EI NECREDINCIOS

Î 10 *Cine va susține drepturile femeii care se supune unui necredincios (1 Pet. 2:23)?*

Un alt pretext pentru evitarea supunerii este: „Dacă fac acest lucru, îmi voi pierde drepturile de femeie, iar el va profita de mine". Petru a vorbit despre această îngrijorare, folosind exemplul Sarei şi al lui Avraam. Scriptura spune: [5]*Astfel se împodobeau odinioară sfintele femei, care nădăjduiau în Dumnezeu, şi erau supuse bărbaților lor;* [6]*ca Sara, care asculta pe Avraam, şi-l numea domnul ei"* (1 Pet. 3:5-6). Sarei nu i-a fost frică să se supună pentru că avea încredere în Dumnezeu. Ea a ştiut că planul lui Dumnezeu era să se supună şi că El va avea grijă de urmările supunerii. Soția care hotărăşte să se

supună lui Dumnezeu şi să-şi împlinească rolul în căsnicie, crede că Domnul va cinsti ascultarea ei. (Toate soţiile şi soţii trebuie să se supună lui Dumnezeu. S-ar putea ca, în unele cazuri, soţul ori soţia să fie nevoit(ă) să aleagă între a se supune omului sau lui Dumnezeu, ca în Fapte 4:19. Toţi credincioşii trebuie să onoreze conştiinţa lor şi Cuvântul lui Dumnezeu. Prioritatea fiecărui credincios este să asculte de Dumnezeu. Vom vorbi despre acest lucru în Capitolul 11, Lecţia 3).

Căpetenia şi supunerea sunt rânduite în multe moduri. Deseori, cuplurile îşi stabilesc un tipar de relaţionare în primele 18 luni ale căsniciei. Ei pot continua acest tipar sau îl pot schimba pe măsură ce sunt de acord cu el şi se maturizează.[4]

C. O soţie iubitoare îşi respectă, îşi cinsteşte şi-şi admiră soţul.

Î 11 *Care sunt patru moduri prin care soţia arată respect soţului ei?*

Un aspect important al supunerii este acela de a arăta respect. Aşa cum soţia are nevoie de iubire, şi soţul are nevoie de respect. Gândeşte-te cum te-ai simţi dacă soţul tău nu te-ar mai iubi? La fel se simte şi el când crede că nu-l respecţi. A respecta înseamnă mai multe lucruri:

- Soţia arată respect prin faptul că nu se contrazice cu soţul său de faţă cu copiii sau cu alte persoane.
- Ea arată respect prin faptul că nu discută despre defectele soţului în public.
- Ea arată respect prin faptul că face ceea ce este pe placul soţului.
- Ea arată respect prin faptul că sprijină alegerile şi deciziile soţului.

Fig. 8.2
O soţie inteligentă caută momentul potrivit ca să-i împărtăşească soţului sentimentele ei.

Î 12 *Soţie, ce admiri la soţul tău? Cât de des îi spui ce admiri la el?*

Când soţia îşi respectă soţul, îl face să stea drept, ca un bărbat adevărat. Îl încurajează să fie soţul şi tatăl pe care-l doreşte Dumnezeu. Respectul îl inspiră pe bărbat să fie mai bun şi să facă totul din ce în ce mai bine.

D. O soţie iubitoare comunică cu soţul ei.

Î 13 *De ce soţia trebuie să-i spună soţului ce simte cu privire la unele lucruri?*

Am vorbit despre comunicare într-un capitol anterior; prin urmare, vom face aici doar o recapitulare. O soţie înţeleaptă îi spune soţului cum se simte. Ea nu se *aşteaptă* ca el să ştie—*îi spune* despre îngrijorările ei. Dacă este obosită, tristă, îngrijorată, furioasă, rănită sau fericită, caută momentul potrivit ca să-i împărtăşească soţului sentimentele ei.

E. O soţie iubitoare îl lasă pe soţ să fie capul familiei.

Î 14 *Care este urmarea când femeia preia conducerea care, de fapt, îi revine soţului?*

Când soţia îşi asumă una din responsabilităţile soţului, el îi cedează adeseori şi celelalte sarcini. Poate că gestul ei nu provoacă o problemă imediat, dar acesta poate dăuna, pe termen lung, abilităţii lui de a conduce. Ea trebuie să-l încurajeze să conducă şi nu *să-şi asume responsabilităţile lui,* dacă este de părere că el nu se descurcă. Încurajarea ei, sprijinul şi încrederea în el îl vor ajuta să devină un lider. Biblia ne spune că: *„Femeia înţeleaptă îşi zideşte casa, iar femeia nebună o dărâmă cu înseşi mâinile ei"* (Prov. 14:1). A zidi o casă include încurajarea soţului de a fi un lider. Când nu eşti de acord cu modul în care conduce el, roagă-L pe Dumnezeu să-ţi dea înţelepciune ca să-i spui acest lucru şi să vorbiţi despre deciziile greşite pe care le-a luat el.

Ea îl recunoaşte pe soţ ca fiind cel care-i poartă de grijă. Dumnezeu doreşte ca bărbaţii să muncească şi să împlinească nevoile familiei lor. Există situaţii când şi soţiile muncesc. Soţia trebuie să se îngrijească de copii atunci când sunt mici. Nu trebuie să se simtă presată să câştige şi ea bani şi să fie departe de ei.

Unele soţii se angajează ca să câştige bani după ce copiii au început să meargă la şcoală. O astfel de soţie trebuie să aibă grijă să pună accent pe faptul că soţul este cel

care aduce cele trebuincioase în familie. De asemenea, ea trebuie să fie sigură că soţul înţelege că el şi copiii sunt mai importanţi decât cariera ei.

Ea îl recunoaşte pe soţ ca fiind liderul spiritual al familiei. Dumnezeu l-a creat pe bărbat să fie liderul spiritual în cămin. Dacă soţia respectă un alt lider şi se bazează pe el pentru sfaturi spirituale, s-ar putea ca soţul să se simtă jignit şi să fie gelos. Prin urmare, soţia trebuie să se comporte cu înţelepciune dacă este mai matură spiritual decât el. Ea nu poate neglija creşterea şi educaţia spirituală a copiilor. Dar trebuie să aibă grijă să nu-şi facă soţul gelos pe alţi lideri spirituali. O soţie înţeleaptă spune multe lucruri bune despre soţul ei şi foarte puţine lucruri bune despre orice alt bărbat.

Î 15 De ce soţia înţeleaptă spune foarte puţine lucruri bune despre alt bărbat?

O soţie neînţeleaptă arată mai mult respect unui membru al familiei, rudelor, prietenelor, învăţătorului biblic sau păstorului decât îi arată soţului ei. Acest lucru îl face pe soţ să se simtă nerespectat. Pavel a scris: *„Dacă* [soţiile] *voiesc să capete învăţătură asupra unui lucru, să întrebe pe bărbaţii lor acasă; căci este ruşine pentru o femeie să vorbească în Biserică"* (1 Cor. 14:35). Şi bărbaţii creştini trebuie să aibă grijă şi să-I ceară lui Dumnezeu înţelepciune ca să fie conducători spirituali în casele lor. Soţia îl poate încuraja foarte mult pe soţ, arătându-i că el este liderul spiritual al casei.

Î 16 Ce lecţie a învăţat Lucy?

Lucy s-a plâns păstorului ei. Ea i-a spus: „Sunt atât de obosită. Vă rog să mijlociţi pentru mine ca Domnul să-mi dea mai multă putere. Sunt epuizată!" Păstorul a întrebat-o: „Dar ce te oboseşte aşa de mult?" Ea i-a răspuns: „În fiecare zi iau Biblia şi-i citesc soţului meu din ea. Noaptea îl conduc întotdeauna în rugăciune. Zi de zi încerc să-l împing să vină la biserică, dar el refuză. Tot efortul acesta mă oboseşte." Păstorul s-a gândit o clipă. Apoi i-a spus: „Mă voi ruga pentru tine dar cred că şi soţul tău este obosit!" Lucy a întrebat: „Păi el de ce să fie obosit? Eu sunt cea care depune toate eforturile!" Păstorul i-a explicat că bărbaţii se pricep să conducă în căminul lor, dar nu se descurcă prea grozav să fie un urmaş. „Atunci cum pot să-l fac să conducă?" a întrebat Lucy. Păstorul i-a răspuns: „Predică-i prin faptele tale. Găteşte-i mâncarea preferată. Fii veselă şi nu-l cicăli niciodată. Zâmbeşte-i des. Arată-i că-l respecţi. Fă tot ce poţi ca să-i fii pe plac. Fie ca faptele tale să spună: 'Isus m-a făcut cea mai bună nevastă cu putinţă' (1 Pet. 3:1)." Lucy a fost de acord cu noua abordare.

Următoarea duminică, Hugh a venit cu Lucy la biserică pentru prima dată. După program, el i-a spus păstorului: „Soţia mea a fost mântuită şi vreau să-L întâlnesc pe Isus care i-a schimbat viaţa." Acesta a fost un rezultat rapid. O altă femeie, Wanda, a exersat această metodă timp de zece ani până l-a adus pe soţul ei la Hristos.

Soţiilor, gândiţi-vă la acest proverb: „Doi oameni nu pot conduce o maşină în acelaşi timp."

F. O soţie iubitoare sprijină deciziile soţului.

Î 17 Ce se întâmplă cu soţul când soţia îl încurajează şi-i susţine scopurile?

Încurajarea, sprijinul şi respectul zidesc încrederea. Ca un lider în căminul său, soţul trebuie să-şi dezvolte încrederea de-a lungul anilor. Soţia îl poate ajuta foarte mult. El îl poate încuraja să-şi împlinească scopurile care sunt după voia Domnului. Îl poate ajuta să treacă peste eşecuri. Când soţia crede în soţul ei, el simte că poate reuşi. În spatele bărbaţilor de succes, se află o soţie care l-a încurajat—o soţie care l-a zidit.

Î 18 Soţie, cunoşti visurile soţului tău? Cum îl poţi încuraja?

Plângându-te des—sau punând la îndoială scopurile, visele şi planurile bune ale soţului—îl vei descuraja pe soţul tău (Prov. 27:15). Dacă aduci mereu vorba despre eşecuri sau greşeli pe care le-a făcut în trecut, îi răneşti respectul de sine. Îl vei face să ezite sau chiar să renunţe să mai fie liderul pe care Dumnezeu l-a creat să fie. Sunt puţine lucrurile care-l pot încuraja mai mult pe soţ decât o soţie care înţelege acest adevăr. Binecuvântat este soţul

Fig. 8.3 O soţie iubitoare îi spune soţului că are încredere în el.

al cărui soție îl susține, îl susține și iar îl susține! Soție minunată, sprijinește-ți soțul! Desigur, uneori, orice soț va face greșeli sau nu va avea dreptate. Cu toate acestea, soțiile trebuie să învețe ca, într-un mod *înțelept,* să le vorbească soților lor, să le dea sfaturi, să-i încurajeze. Altfel, el se va simți ca o roată dezumflată.

> ÎN SPATELE BĂRBATULUI DE SUCCES, SE AFLĂ O SOȚIE CARE L-A ÎNCURAJAT.

G. O soție iubitoare are grijă de înfățișarea ei.

Povestirea biblică despre Rut conține niște sfaturi deosebite pentru toate femeile. Rut a dorit să devină soția lui Boaz, o rudenie bogată. Totuși, pentru că făcea parte din altă cultură, nu era sigură cum trebuie să se comporte. Soacra ei, Naomi, a învățat-o: *„Spală-te și unge-te, apoi îmbracă-te cu hainele tale, și pogoară-te la arie. Să nu te faci cunoscută lui, până va isprăvi de-mâncat și de băut"* (Rut 3:3).

Î 19 *Ce face soția ca să fie atrăgătoare pentru soțul ei?*

Înțeleapta Naomi știa ce dorește să aibă bărbatul în casă. A sfătuit-o pe Rut că modul de a intra în inima lui Boaz era să înceapă să fie curată și atrăgătoare. După aceea, trebuia să se apropie de el la momentul potrivit. Sfatul lui Naomi a avut ca rezultat căsătoria lui Rut cu Boaz.

> *Fiecare fată se ducea la rândul ei la împăratul Ahașveroș, după ce timp de douăsprezece luni împlinea ce era poruncit femeilor. În timpul acesta, aveau grijă să se gătească, ungându-se șase luni cu untdelemn de mirt, și șase luni cu miresme de mirozne femeiești* (Estera 2:12).

Tratamentele și băile de înfrumusețare ale Esterei erau exagerate—un an întreg de pregătire pentru a-l vedea pe împărat! Totuși, fiecare soție trebuie să aibă grijă de ea ca să fie atrăgătoare pentru soțul ei. Soția va avea întotdeauna de câștigat dacă va arăta bine.

Soția știe că frumusețea ei se schimbă pe parcursul anilor—de la frumusețea tinerei la frumusețea mamei mature. Frumusețea tinereții trece repede. Însă, soția iubitoare face tot posibilul pentru a fi sănătoasă și atrăgătoare pentru soțul ei—chiar și după ce a îmbătrânit. Își disciplinează modul în care mănâncă și face exerciții fizice. Folosește creme sau uleiuri ca să aibă pielea moale. Poartă haine care-i scot în evidență frumusețea.

Toate aceste lucruri necesită bani. Însă dragostea și afecțiunea pe care le exprimă femeia când se simte frumoasă fac ca această cheltuială să merite în ochii soțului fericit și mulțumit! Soția nu trebuie să se simtă vinovată că folosește o parte din bani pentru ea.

Unii soți le lasă pe soțiile lor să poarte haine vechi și jerpelite. Pretextul lor este că soțiile lor creștine nu se plâng că poartă astfel de haine! Bărbatul este binecuvântat să aibă o femeie care nu se plânge. Dar faptul că ea nu se plânge nu înseamnă că femeia nu vrea să fie tratată mai bine. Orice bărbat trebuie să știe că nu contează cât de spirituală, dedicată sau smerită este, soției tot îi pasă de înfățișarea ei.

Este adevărat că o soție iubitoare are nevoie de o provizie constantă de îmbrăcăminte și produse de înfrumusețare—în limita veniturilor familiei. Ea va evita competiția inutilă cu standardele modei și frumuseții lumești. Este important să arăți bine, dar nu acorda acestui fapt mai multă însemnătate decât trebuie. Petru ne amintește că frumusețea femeii este duhul ei blând și liniștit (1 Pet. 3:4). Acesta este aspectul fundamental, iar noi am început acest capitol punând accent pe frumusețea *interioară* a duhului femeii. Însă, ea trebuie să se îngrijească și de frumusețea *exterioară* a trupului!

H. O soție iubitoare împlinește nevoile sexuale ale soțului ei.

Unele soții încearcă să-și manipuleze soții refuzând relațiile sexuale până obțin ceea ce doresc. Unele femei refuză spunând că le doare capul sau spatele. În realitate, este *o formă de prostituție* în dormitorul cuplului. Aceasta dăunează căsniciei.

Î 20 *De ce este greșit ca soția să-și manipuleze soțul prin relațiile sexuale?*

O soție iubitoare, pe de altă parte, știe că poți avea dreptate într-un mod greșit. Ea refuză să-și folosească trupul așa cum face o prostituată—pentru a-l manipula pe soțul ei. Relațiile sexuale sunt <u>liber-consimțite</u> și plăcute între cei doi, <u>fără manipulare</u>.

Î 21 *Explică afirmaţia: Relaţia sexuală aduce pe lume copilaşi, dar şi un suflu nou în căsnicie.*

Joyce Meyer spune că sinele trebuie jertfit chiar şi în viaţa sexuală. „Planul lui Dumnezeu pentru căsnicia ta este mai măreţ decât *sentimentele* tale. Dacă eşti prea obosită să te bucuri de soţul tău, eşti prea obosită să te bucuri de orice alt lucru minunat pe care Dumnezeu l-a pregătit pentru tine. ... Satan urăşte scopul relaţiei sexuale pentru că expresia sa finală este o viaţă nouă. Relaţia sexuală eliberează tensiunea, este plăcută şi consolidează o legătură mai mult decât orice altceva. Cu adevărat, aceasta slujeşte unei vieţi noi." Relaţia sexuală în căsnicie aduce pe lume copilaşi, dar, chiar şi după ce femeia a trecut de vârsta la care poate avea copii, patul matrimonial continuă să aducă noi satisfacţii în relaţia cu soţul ei. Dumnezeu este Cel care a pus o dorinţă sexuală puternică în bărbaţi şi femei, pentru că El iubeşte viaţa nouă la fiecare nivel.[5]

Dacă soţia se opune deseori nevoilor sexuale ale soţului, ea îi descurajează şi-i răneşte duhul. Biblia ne spune că trupul bărbatului nu-i aparţine numai lui, ci şi femeii. Trupul femeii nu aparţine numai ei, ci şi bărbatului. Relaţia sexuală în căsnicie este un dar de care să vă bucuraţi amândoi. Aceasta oferă şi ocrotire spirituală în faţa vrăjmaşului (*Vezi* 1 Cor. 7:1-6).

Î 22 *În ce fel dorinţele bărbaţilor diferă de cele ale femeilor?*

Răspunsul sexual al celor mai mulţi bărbaţi este *fizic*, în timp ce sexualitatea femeii este deseori *emoţională*. Bărbatul se excită mai repede şi este mai îndrăzneţ din punct de vedere sexual. Dorinţa soţului pentru relaţii sexuale este stârnită la fel de repede cum ai aprinde un chibrit. În contrast, nevoia soţiei pentru relaţii sexuale este mai mult ca şi cum ai face un foc cu cărbuni. Soţul doreşte să facă sex mai des decât vrea soţia. Ambii trebuie să înveţe să-şi satisfacă reciproc nevoile sexuale.[6]

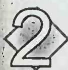
Î 23 *Soţule, de care dintre aceste opt lucruri, A-H, ai cea mai mare nevoie de la soţie? Pe care le face ea?*

Un scriitor spunea că fiecare bărbat se naşte din femeie şi-şi petrece restul vieţii dorind ca femeia (soţia) lui să-l accepte şi să fie de acord cu el. Femeii îi este uşor să călăuzească un bărbat. Dacă îi oferă o comunicare clară, respect, apreciere, hrană şi iubire, el va face aproape tot ceea ce-şi doreşte ea.[7]

Soţul este ca un cal sau un bivol. La sfârşitul zilei, el este obosit pentru că a muncit mult. Dacă stăpânul încearcă să împingă sau să bată un animal obosit, acesta se va răzvrăti. Dar dacă stăpânul îi arată animalului dragoste şi bunătate şi-l hrăneşte, acesta se va îmblânzi. Aşadar, în ce fel trebuie femeia să-l călăuzească pe soţ—cu dragoste şi bunătate, sau cu forţă?[8]

Kathryn a rostit nişte cuvinte înţelepte despre bărbaţi. Ea a spus că bărbaţii sunt simpli—uşor de înţeles. Bărbatului îi place foarte mult să audă că o face fericită pe soţia lui. În casa lui, bărbatul merită să primească mai mult respect decât primeşte un musafir. Îi place să fie lăudat, admirat şi să i se mulţumească pentru că munceşte din greu pentru familie. Îi place să-i audă pe copiii lui spunându-i că îl iubesc şi-l apreciază. Se simte ca un rege dacă soţia îl ascultă când el îşi deschide inima, când ea arată respect şi interes pentru lucrurile de care-i pasă lui. Kathryn a dat şi câteva sfaturi bune despre cum trebuie să se comporte soţia cu soţul ei.[9] (De asemenea, oricărei soţii îi place să ştie că îl face fericit pe soţul ei. În acelaşi fel, şi ei îi place să fie lăudată, admirată, apreciată, respectată, iar soţul s-o asculte, aşa cum şi ea face cu el!)

Relaţia soţiei cu toţi cei din căminul ei

Scop: *Descrie şase trăsături ale unei soţii iubitoare în căminul ei.*

Considerente generale

Î 24 *Explică cele şase moduri prin care soţia trebuie să se relaţioneze cu cei din căminul ei.*

Modul de a se comporta al unei femei poate fi ca un ulei care calmează pielea iritată. Sau acesta poate fi ca iritarea pe care o produce ţânţarul atunci când bâzâie noaptea la urechea ta. Unele femei îi calmează pe bărbaţi. Astfel de femei au descoperit, fie prin natura lor sau prin eforturi, metode de a crea o ambianţă plăcută în cămin. Vom discuta despre cum se relaţionează o mamă cu copiii ei în Capitolul 10. În această lecţie vom studia şase modalităţi prin care o soţie iubitoare se relaţionează cu cei din căminul ei.

A. O soție iubitoare este atentă la modul său de comportare.

Cartea Estera descoperă modul înțelept prin care ea s-a comportat față de soțul ei, împăratul. Puține femei astăzi sunt căsătorite cu împărați. Totuși, ele pot fi tratate ca niște „regine" dacă o imită pe Estera! Ea s-a apropiat de împărat cu smerenie și respect. S-a gândit la modul său de comportare cu multă chibzuință. Respectul și cinstea pe care i le-a arătat împăratului i-au deschis acestuia inima de a-i împlini cerința—aceea de a salva poporul evreu.

Î 25 Cum a deschis Estera inima împăratului?

O soție înțeleaptă studiază toanele soțului ei. Ea cunoaște timpul, locul, și metoda potrivită de a i se adresa. Aceste abilități de relaționare îi permit să se îngrijească de căminul ei.

Î 26 Ce poate învăța soția dacă îl studiază pe soțul ei de la o săptămână la alta?

B. O soție iubitoare este atentă la cuvintele pe care le folosește.

Apostolul Iacov a scris: *„Toți greșim în multe feluri. Dacă nu greșește cineva în vorbire, este un om desăvârșit, și poate să-și țină în frâu tot trupul"* (Iacov 3:2). Acest adevăr se aplică deopotrivă soților și soțiilor. Bârfa, critica și cuvintele tăioase sunt o problemă obișnuită la bărbați și femei. O soție înțeleaptă încearcă să nu greșească și să nu jignească prin cuvintele sale. Ea înțelege puterea pe care o are limba—de a face bine sau rău. Dumnezeu spune că fiecare va da socoteală pentru toate cuvintele pe care le-a rostit (Mat. 12:34-37). Prin rugăciune o soție iubitoare caută harul lui Dumnezeu de care are nevoie pentru a vorbi fără să-i rănească pe cei pe care-i iubește cel mai mult. Duhul Sfânt o ajută să-și înfrâneze limba (Gal. 5:22-23).

Î 27 Crede soțul tău că ești cicălitoare? Întreabă-l.

Unii bărbați călătoresc mult sau caută slujbe în alte orașe—în parte din cauza vorbelor neînțelepte și a cicălelii soțiilor lor. *„O streașină, care picură necurmat într-o zi de ploaie, și o nevastă gâlcevitoare sunt tot una"* (Prov. 27:15). Astfel de femei rănesc prin ceea ce spun—uneori fără să-și dea seama. Poate că vorbirea lor neînfrânată și necontrolată reprezintă o parte a personalității lor. Poate că ele nu sunt conștiente despre cât de mult îi descurajează așa pe cei din preajma lor. Ele vor plăti un preț scump pentru că au limbi prea slobode.

Î 28 Compară limba unei femei înțelepte cu limba unei femei neînțelepte.

În contrast, o soție iubitoare știe cum să se exprime fără să rănească. Nu tace când lucrurile din cămin se înrăutățesc. Cunoaște momentul și modul potrivit de a vorbi. Ea știe când soțul ei este receptiv și când nu este. Este conștientă că el nu va fi fericit să audă la cină vreo nemulțumire sau îngrijorare. Dar va fi deschis pentru aceleași îngrijorări într-un alt moment al zilei. Mai mult, ea alege cuvintele și expresiile potrivite ca să-i împărtășească soțului sentimentele ei.

Căminul femeii care-și înfrânează limba este plin de cuvinte blânde și încurajatoare. Ea vorbește cu înțelepciune și-și cere iertare atunci când trebuie. Prin exemplul ei, copiii învață să vorbească la fel de îngrijit. Chiar și când e mâhnită de ceva ce soțul ei spune sau face, ea refuză să *izbucnească*. Izbucnirile distrug întotdeauna—ele nu zidesc și nici nu îmbunătățesc vreodată situația. În schimb, ea îi comunică punctul ei de vedere într-un mod politicos și matur. Biblia spune: *„Un răspuns blând potolește mânia, dar o vorbă aspră ațâță mânia"* (Prov. 15:1). O soție iubitoare folosește cu înțelepciune răspunsurile blânde. Ea știe că „dacă vrei să iei miere, nu lovești stupul!"[10]

Î 29 Explică proverbul: Dacă vrei să iei miere, nu lovești stupul.

C. O soție iubitoare muncește din greu pentru familia ei.

Soția minunată din Proverbe 31 nu era leneșă. Dis-de-dimineață până noaptea târziu, ea muncea din greu pentru familia sa. Acest lucru este posibil doar dacă atitudinea femeii față de muncă este pozitivă. Fără această atitudine pozitivă, cei din căminul ei suferă.

A avea o atitudine pozitivă față de muncă o face pe soția iubitoare să fie *harnică*. Ea face multe lucruri bune. Ea nu numai că acționează, dar știe precis și ce să facă. Ea obține chiar un profit din lucrurile pe care le vinde. Cumpără cu înțelepciune, își face timp să se plimbe prin magazine ca să găsească prețul cel mai bun. Muncește nu doar ca să facă pe plac familiei, dar și Domnului—care a mântuit-o și a chemat-o să fie soție.

Î 30 Descrie munca unei soţii evlavioase în cultura ta.

Unele soţii caută slujbe cu normă întreagă sau cu jumătate de normă şi, în acelaşi timp, încearcă să se îngrijească de casă. Să le faci pe amândouă este greu, pentru că deja meseria de soţie şi mamă îţi ocupă tot timpul când copiii sunt mici. Nu trebuie să prosperăm financiar în dauna vieţii de familie. Dacă acumulăm bogăţii, dar creştem copii lumeşti, tot efortul va fi în zadar. Soţia minunată din Proverbe 31 a fost o bună femeie de afaceri—dar eforturile ei s-au concentrat pe familie şi nu pe carieră. Atitudinea ei pozitivă faţă de muncă i-a adus laude din partea familiei, şi nu plângeri pentru că lipsea mult de-acasă. Există momente când mama tânără trebuie să lucreze în afara căminului. În astfel de cazuri, bunica poate ajuta la creşterea copiilor. Fiecare femeie care aduce copii pe lume trebuie să le fie şi mamă. Copiii nu aleg să se nască, dar mama poate alege să rămână cu ei în primii ani de viaţă.

D. O soţie iubitoare foloseşte banii cu înţelepciune.

Î 31 Descrie modul în care o soţie înţeleaptă administrează banii în cultura ta.

La fel ca o monedă, subiectul cu privire la bani are două feţe: câştigarea şi cheltuirea. Există cazuri când soţia câştigă mai mulţi bani decât soţul. Câştigarea banilor oferă deseori şi autoritatea de a hotărî cum vor fi cheltuiţi. O soţie iubitoare este înţeleaptă şi are grijă de respectul de sine al soţului şi nu foloseşte banii ca să câştige putere asupra lui. Ea evită să fie în competiţie cu soţul când vine vorba de bani.

Soţia înţeleaptă administrează bine banii. Are grijă când cumpără alimente şi îmbrăcăminte. Cunoaşte adevărata valoare a tot ceea ce cumpără. Întrucât ea gândeşte şi în perspectivă, face economii pentru viitor. Drept rezultat, copiii sunt bine hrăniţi, bine îmbrăcaţi şi bine educaţi. Întrucât ea şi soţul ei lucrează împreună în armonie, o soţie înţeleaptă contribuie la siguranţa financiară din cămin.

O soţie mergea la magazin cu maşina, iar în maşină erau şi copiii ei. Deodată, ea a tras maşina pe dreapta şi a spus: „Priviţi, copii, vă vine să credeţi ce aruncă ei?" Şi, spre ruşinea copiilor, mama a pus în maşină scaunul care tocmai fusese aruncat de alţii. În acea seară, mai târziu, au ajutat-o să repare şi să cureţe scaunul—şi l-au pus într-un colţ în bucătărie. „Acum, bunica voastră se poate aşeza pe scaun şi poate vorbi cu mine în timp ce eu mă ocup de treburile gospodăreşti. Şi gândiţi-vă câţi bani am economisit." Copiii au fost impresionaţi. Totuşi, ei au sperat ca niciunul dintre prietenii lor să nu fi văzut-o pe mama lor atunci când a pus în maşină mobilierul stricat. Ei erau încă mici şi nu învăţaseră proverbul: „Un ban economisit este un ban câştigat."

E. Soţia iubitoare îşi ţine casa curată.

Î 32 În ce fel un cămin curat influenţează sănătatea?

Expresia *Curăţenia este aproape sinonimă cu evlavia* n-o vom găsi în Biblie—dar acestea sunt nişte cuvinte pline de înţelepciune. Soţia înţeleaptă îşi ţine casa curată şi în ordine. Ea ştie că bolile se răspândesc prin vase şi tacâmuri murdare, prin muşte şi gândaci. Ea ştie că intoxicaţia alimentară se produce când mâncarea este râncedă. Ea se asigură că apa este curată, chiar o fierbe dacă trebuie. Cunoştinţele ei despre sănătate şi dragostea ei pentru familie creează un standard înalt de curăţenie în bucătărie.

Î 33 Cum pot ajuta soţul şi copiii la treburile casnice?

Pe măsură ce copiii cresc, ea îi învaţă să spele vasele, să şteargă praful, să spele haine şi să fie ordonaţi. Astfel, povara ei devine mai uşoară, iar copiii sunt călăuziţi pe calea cea bună. De asemenea, faptul că ei o ajută pe mama lor la treburile casnice îi face să aibă o părere bună despre ei. Respectul de sine al copiilor va spori în urma îndeplinirii sarcinilor lor în cămin.

O casă curată înseamnă şi un aer curat. Acest lucru necesită o curăţenie regulată, plus reguli stricte cu privire la folosirea băii şi a toaletei. Aceasta este o provocare pentru copiii mici. Şi, totuşi, aceiaşi copii mici se îmbolnăvesc dacă nu există obiceiuri igienice sănătoase.

F. O soţie iubitoare găteşte mâncăruri sănătoase pentru familia ei.

Î 34 Mănâncă sănătos familiile pe care le cunoşti? Explică.

O soţie iubitoare se va remarca şi prin mâncărurile pe care le pregăteşte. Nu e uşor să găteşti mâncare gustoasă şi sănătoasă. O soţie iubitoare îşi face timp să pregătească

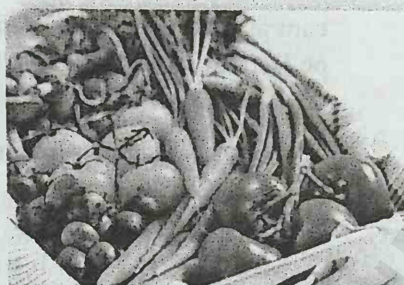

Fig. 8.4 O soție iubitoare pregătește mâncăruri sănătoase pentru familia ei.

mâncăruri bune pentru soțul și copiii ei. Acesta este un mod important de a zidi un cămin. Când este mâncare bună pe masă, deseori urmează o conversație plăcută. După cum am văzut și în viața Esterei, masa poate deveni un mijloc important în zidirea și cârmuirea familiei. Unele dintre cele mai frumoase amintiri ale unei familii sunt momentele petrecute în timpul meselor.

Sănătatea oricărei familii depinde, în mare măsură, de calitatea hranei. Mâncarea sănătoasă—bogată în proteine și vitamine—ține familia fericită și departe de cabinetul medicului. Mulți oameni dau medicilor banii pe care i-au economisit mâncând hrană sărăcăcioasă. Binecuvântată este familia soției care gătește mâncăruri sănătoase! (Vom învăța mai multe despre mâncărurile sănătoase în Capitolul 9 al acestui curs.)

Relația soției cu cei din afara căminului

Scop: *Descrie trei moduri prin care soția trebuie să se relaționeze cu cei din afara căminului.*

Unei soții iubitoare îi pasă de relațiile pe care le are cu cei din afara căminului. Părerea comunității despre o persoană este importantă. O reputație bună în societate are o mare valoare. Așa cum spune Biblia, *„un nume bun este mai de dorit decât o bogăție mare, și a fi iubit prețuiește mai mult decât argintul și aurul"* (Prov. 22:1).

A. O soție iubitoare este ospitalieră cu musafirii.

Deseori, reputația socială a femeii se bazează pe ospitalitatea ei. Biblia ne poruncește să fim primitori de oaspeți (Tit 1:8; Evr. 13:2; 1 Pet. 4:8-9). Când îi iubim pe alții și ne îngrijim de ei, lumea va ști că suntem copiii lui Dumnezeu. Prin urmare, o soție iubitoare muncește ca să creeze o atmosferă plăcută și ospitalieră în cămin.

Î 35 *Ce lucruri te fac să eziți să primești musafiri în casa ta? Ce poți face în această privință?*

Așa cum o locomotivă trage trenul după ea, soția poate modela atitudinea familiei față de ospitalitate. Indiferent cât de prietenos este soțul, ospitalitatea este posibilă doar cu cooperarea soției. Musafirii se simt ca acasă *numai* dacă soția le urează bun venit. Soția iubitoare va fi pregătită să-și primească musafirii, să-i facă să se simtă bine și confortabil. Totuși, soțul iubitor o va anunța pe soție atunci când așteaptă musafirii.

Nu pierdem nimic dacă împărțim cu alții din ceea ce avem. Unii oameni cred că e o prostie să fii generos. Dar soția înțeleaptă știe că Dumnezeu îi răsplătește pe cei darnici. Cei care n-au învățat să fie darnici ar trebui să facă acest lucru în fiecare zi. Străinul de la ușă, musafirul din casă, colegul din birou, ruda îndepărtată—toți acești oameni ne dau ocazia să fim ospitalieri și generoși.

O familie a călătorit multe ore pentru a participa la o ceremonie de absolvire. După acel eveniment solemn, soția absolventului s-a apropiat de familie și i-a întrebat dacă doresc să meargă la ei acasă. „N-am pregătit nimic, dar putem încropi ceva dacă vreți să veniți." Sunteți surprinși că familia a decis să nu accepte invitația?

> „DACĂ ESTE LOC ÎN INIMA TA, ESTE LOC ȘI ÎN CASA TA."

Barbara Tuttle a slujit mulți ani ca misionară în India. Încă din primii ani de misiune, ea a învățat un mare adevăr de la o femeie pe nume Amani. „Sunt atât de fericită că abia mă pot stăpâni să nu țopăi," i-a spus odată Amani. „Dar de ce?" a întrebat-o Barbara. „Ai auzit vreodată o veste bună?" „Da," a răspuns Barbara. „Săptămâna viitoare paisprezece oameni vor veni să stea la noi acasă timp de trei zile!" Barbara a rămas șocată. „În căsuța voastră de numai două camere? Cum vor încăpea toți? Unde vor sta? Unde vor dormi?" Amani a tăcut pentru o clipă. Apoi a spus: „Tu ești o vizitatoare aici și încă nu ne cunoști prea bine. Dar unul din proverbele noastre sună

cam aşa: 'Dacă este loc în inima ta, este loc şi în casa ta.'" Aşadar, Amani a învăţat-o pe Barbara o lecţie pe care n-a uitat-o niciodată. Să le facem loc oamenilor în inimile noastre. Atunci ne va fi mai uşor să fim ospitalieri.

B. O soţie iubitoare este ospitalieră cu familia lărgită.

Î 36 Este soţul tău mulţumit de ospitalitatea pe care o arăţi familiei lui? Întreabă-l.

Locul cel mai important pentru ospitalitate este familia largită. O soţie iubitoare invită la masa ei atât familia sa cât şi familia soţului ei. Ea îi învaţă pe copii să-i iubească şi să-i respecte pe toţi bunicii. O soţie iubitoare se căsătoreşte cu soţul ei şi câştigă familia lui ca rudenii pe viaţă. Ea caută să iubească familia lui la fel cum îşi iubeşte propria familie—pentru că datorită familiei lui există bărbatul pe care ea îl iubeşte atât de mult. Deseori este mai uşor pentru ea să se înţeleagă bine şi să fie ospitalieră cu familia ei decât cu familia soţului. Dar, dacă este înţeleaptă, ea va fi întotdeauna amabilă cu familia soţului. Exemplul ei îl va ajuta pe soţ să fie la rândul lui blând şi amabil cu familia ei.

Î 37 Cum plănuieşte dinainte soţia ca să fie ospitalieră cu familia lărgită?

O soţie primitoare se va gândi la viitor. Moartea este sigură şi, adesea, bărbaţii mor înaintea femeilor. Soţia trebuie să fie întotdeauna primitoare cu familia soţului, să-i respecte pe părinţii lui şi să nu se certe cu soacra sau cumnatele. Când soţul ei moare, ea va evita multe relaţii familiale dificile. Dacă familia lui o acceptă pe soţia iubitoare ca fiică şi soră, chiar şi moartea soţului nu va distruge legătura de dragoste dintre ea şi familia lui. Acceptarea după moartea soţului poate fi vitală pentru soţie şi copiii ei.

Dacă soţia nu se poate înţelege cu rudele soţului, ea trebuie să discute această situaţie cu soţul. Şi, împreună, ei trebuie să se roage pentru o schimbare în atitudinile tuturor. Uneori, cuplul va trebui să găzduiască pe unul din membrii familiei. Dacă soţia nu poate fi primitoare cu toţi membrii familiei, ea se va simţi îngrozitor în propria-i casă. Trebuie să ceară har de la Domnul ca să iubească familia lui. Este bine ca soţia să primească străini în casa şi la masa ei. Dar reputaţia şi viitorul ei vor avea de suferit dacă ea refuză să fie primitoare cu membrii familiei soţului ei.

O soţie petrecea puţin timp cu familia lărgită. Se oferise voluntară la biserică şi la şcoala copiilor lor. Cerinţele erau multe, chiar dacă ea nu primea niciun ban pentru ceea ce făcea. Când avea puţin răgaz, vroia să fie numai cu soţul şi copiii ei. Soţul ei a murit subit. Prietenele ei au fost dispuse s-o ajute o vreme, dar au început să obosească şi să se întrebe când va fi ajutată de familia ei şi de cea a soţului. Aceştia, însă, s-au gândit că ea se descurcase fără ei atât de mulţi ani şi erau convinşi că ea avea suficienţi oameni în jur care s-o ajute.

C. O soţie iubitoare nu merge foarte des la evenimente sociale.

Î 38 Explică echilibrul dintre viaţa familială şi evenimentele sociale.

Evenimentele sociale pot fi benefice femeilor. Să stai cu copiii multe ore oboseşte pe oricine. Soţiile au nevoie să petreacă puţin timp şi în afara căminului—printre alţi adulţi.

Dar, la cealaltă extremă, evenimentele sociale pot dăuna căminului unei soţii. Unele femei evită treburile casnice, neglijându-şi căminul. Mereu ocupate în comunitate (chiar şi în activităţile bisericii), ele nu dau atenţia cuvenită căminurilor lor. Bucătăriile şi dormitoarele sunt abandonate. Mulţi bărbaţi nemântuiţi sunt furioşi pe biserică (şi pe Dumnezeu) pentru că soţiile lor lipsesc deseori de-acasă ca să participe la activităţile bisericii. O soţie iubitoare ştie că trebuie să păstreze un echilibru în tot ceea ce face pentru a avea o căsnicie puternică.

Tot ceea ce face femeia în comunitate—chiar şi lucrurile pe care le face familia ei—contribuie la *imaginea ei publică*. O soţie iubitoare se fereşte de orice atitudine care ar dăuna reputaţiei ei. Refuzul de a-şi hrăni familia, certurile sau cicălelile în public, mâncatul în public fără maniere sau bun simţ—toate acestea contribuie la o imagine negativă.

Î 39 În ce fel evenimentele sociale afectează reputaţia unei familii?

Un soţ şi o soţie erau la un meci de baseball unde juca fiul lor. Deşi băiatul avea numai 10 ani, tatăl a luat meciul în serios. La un moment dat arbitrul l-a penalizat pe fiu.

Tatăl s-a ridicat în picioare şi a început să-l critice pe arbitru. Acest lucru a stânjenit-o pe soția lui şi pe oamenii care-l cunoşteau pe tată. El nu şi-a dat seama că se făcea de ruşine pe el însuşi, familia lui şi biserica lui. Soția i-a vorbit pe un ton blând. Pentru că el aprecia sfatul şi înțelepciunea ei, a tăcut imediat. Mai târziu, i-a spus că îi pare rău şi i-a mulțumit că fusese discretă la acel eveniment social.

Sute de femei au participat la un eveniment social ca parte a unei întâlniri internaționale. Se servea ceai, cafea şi prăjiturele. Fiecare femeie putea servi una sau două prăjiturele. Una dintre femei care era printre primele la rând, după ce a băut ceai, a pus câteva prăjituri în poşetă. Un astfel de comportament egoist şi lipsit de respect față de alții fac rău imaginii publice a unei persoane. [1]*„Dacă stai la masă la unul din cei mari, ia seama ce ai dinainte:* [2]*Pune-ți un cuțit în gât, dacă eşti prea lacom"* (Prov. 23:1-2).

Credincioşii cu integritate personală demonstrează bun simț şi respect în public. Sunt politicoşi, chiar dacă cineva este obraznic sau îi insultă în public. Acest respect este o mărturie pentru Hristos. Dragostea se comportă cu blândețe când oamenii se înghesuie la coadă, sunt obraznici la volan sau egoişti prin comportamentul lor. O soție iubitoare își stăpâneşte cuvintele (şi mânia) în public, aşa cum îşi păzeşte banii—ambele lucruri sunt valoroase!

În acelaşi fel, o soție precaută este decentă când apare în public. Întotdeauna se îmbracă într-un mod înțelept. O femeie s-a îmbrăcat nepotrivit la un eveniment social—a atras atenție asupra ei. Reputația s-a răsfrânt atât asupra ei cât şi asupra căminului ei. Drept rezultat, familia a avut de suferit. Curăția şi modestia sunt standarde biblice pentru îmbrăcăminte şi înfățişare. Respectul este standardul comportamentului în public (şi acasă). Aceste standarde biblice caracterizează imaginea publică şi activitățile sociale ale soției iubitoare.

Fig. 8.5 *"Inima bărbatului se încrede în ea"* (Prov. 31:11).

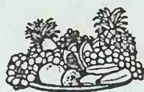
Concluzie

Acest capitol s-a concentrat pe *soția iubitoare.* Unele femei poate s-au şi speriat de standardele pe care le-am prezentat şi de versetele din Proverbe 31. Poate se tem că niciodată nu vor atinge asemenea standarde înalte. Este adevărat că am descris soția *perfectă!* Şi la fel de adevărat că *nicio* femeie de pe pământ nu este perfectă. Nicio femeie nu poate împlini rolul *soției iubitoare* în fiecare zi. Scopul acestui capitol nu este acela de a crea un sentiment de vinovăție. Noi vrem să încurajăm fiecare femeie să crească în har—să se dezvolte şi să dorească să fie ca femeia minunată din Proverbe 31.

Î 40 *Cum pot standardele din acest capitol să ajute orice soție?*

Revistele de duzină, programele TV de slabă calitate, cărțile ieftine prezintă imaginile unor femei care trăiesc în ruşine, fără moralitate. În contrast, Biblia evidențiază femeia evlavioasă care merge pe drumul excelenței şi succesului în viață.

O soție iubitoare, chiar dacă nu e perfectă, hotărăşte să fie plăcută lui Dumnezeu. Alegerile ei influențează valorile şi alegerile familiei ei. E posibil ca ea să nu fie cea mai capabilă femeie în unele domenii. Poate că nu este cea mai frumoasă femeie după standardele lumeşti. Şi, totuşi, pentru că ea s-a dedicat standardelor lui Dumnezeu, iese în evidență prin virtute. Integritatea îi aduce laude în oraş sau în țară. Într-adevăr, când va fi bătrână, copiii ei *se vor* scula şi o vor numi fericită. Provocarea de a fi o soție plăcută Domnului, deşi greu de acceptat, o va îndrepta pe femeie spre o viață împlinită şi desăvârşită.

Rezumatul capitolului

Relaţia soţiei cu Dumnezeu şi cu soţul ei

Scop: *Vorbeşte despre opt moduri în care o soţie iubitoare se relaţionează cu soţul ei.*

O soţie iubitoare are o relaţie personală cu Dumnezeu. Ea se supune soţului ei. O astfel de soţie îl respectă pe soţul ei, îl cinsteşte, îl admiră şi comunică cu el. O soţie iubitoare îl lasă pe soţ să fie capul familiei. Îi susţine deciziile, se îngrijeşte să fie atrăgătoare şi îi împlineşte nevoile sexuale.

Relaţia soţiei cu toţi cei din căminul ei

Scop: Descrie şase trăsături ale unei soţii iubitoare în căminul ei.

O soţie iubitoare este înţeleaptă în ce priveşte comportamentul, cuvintele şi banii ei. Munceşte din greu pentru familie, iar căminul este curat şi sănătos. O soţie iubitoare găteşte mâncăruri sănătoase pentru familia ei.

Relaţia soţiei cu cei din afara căminului

Scop: *Descrie trei moduri în care soţia trebuie să se relaţioneze cu cei din afara căminului.*

O soţie iubitoare este ospitalieră cu musafirii şi cu familia lărgită. Este discretă la evenimentele sociale.

 Evaluare personală: Încercuieşte litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmație sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns.

1. Cheia ca soția să aibă pace în orice vreme este:
a) atitudinea soțului ei.
b) ca ea să aibă copii ascultători.
c) ca ea să se înțeleagă cu familia lui.
d) relația ei cu Dumnezeu.

2. Supunerea înseamnă faptul că:
a) cel slab se supune celui puternic.
b) cel inferior se supune celui superior.
c) va exista rânduială şi scop.
d) unul îl va domina pe celălalt.

3. O soție înțeleaptă:
a) îl laudă deseori pe păstor şi-l dă ca exemplu.
b) spune puține lucruri bune despre alți bărbați.
c) îl călăuzeşte pe soțul ei în chestiuni spirituale.
d) spune tot ce gândeşte de față cu copiii ei.

4. Ce-l ajută pe soț să reuşească?
a) O soție care crede în el
b) O soție care scoate în evidență greşelile lui
c) O soție care câştigă mai mulți bani decât el
d) O soție care este foarte educată

5. Cine le învață pe soții să se îngrijească pentru a rămâne atrăgătoare?
a) Ana
b) Maria, sora lui Moise
c) Estera
d) Maria, mama lui Isus

6. Un scop-cheie al relațiilor sexuale în căsnicie este:
a) să-l ajute pe soț să-şi exprime sentimentele.
b) să aducă suflu nou în relație.
c) să reamintească soțului şi soției că sunt una.
d) să împiedice problemele în comunicare.

7. De la Estera, o soție învață că:
a) este uşor să îndrumi un soț necredincios.
b) este voia lui Dumnezeu să se căsătorească cu un necredincios.
c) scopul justifică făgaşul pe care omul alege să meargă.
d) există un moment potrivit pentru orice lucru.

8. O soție înțeleaptă:
a) foloseşte cuvinte blânde ca să alunge mânia.
b) este ca o streaşină, care picură necurmat într-o zi de ploaie.
c) tace când lucrurile nu merg bine în căminul ei.
d) foloseşte cuvintele aşa cum vânătorul îşi foloseşte săgețile.

9. O relație bună cu familia soțului este:
a) oportună dar nu şi necesară.
b) o formă de planificare prealabilă.
c) cel mai important lucru.
d) un exemplu de adevăr.

10. Cu privire la evenimentele şi activitățile sociale:
a) soția ar trebui să se ofere voluntar la cât mai multe.
b) acestea contează prea puțin pentru o soție spirituală.
c) este nevoie de un echilibru pentru a avea o relație bună cu familia ei.
d) acestea nu-i afectează reputația.

Capitolul 9:
Cum să fii un tată eficient sau o mamă eficientă—Partea I

Introducere

Au fost studiate două familii—familia lui Max Jukes şi familia lui Jonathan Edwards. Acest studiu ilustrează influenţa părinţilor asupra copiilor lor.

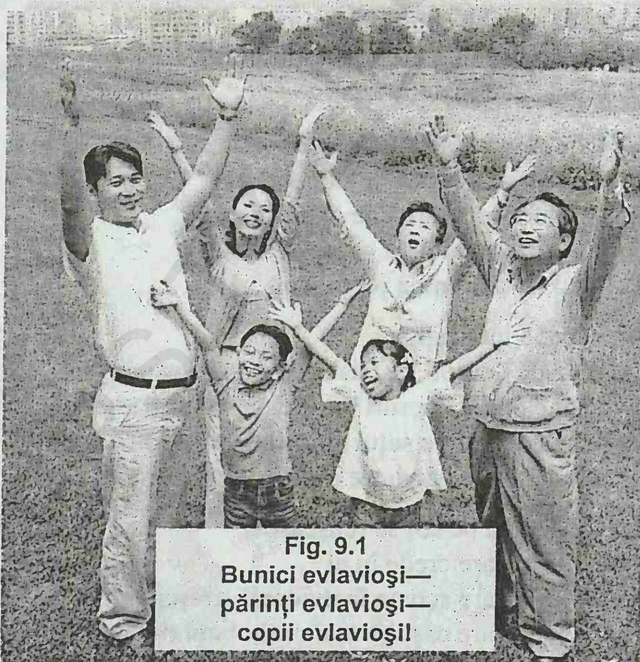

Fig. 9.1
Bunici evlavioşi—părinţi evlavioşi—copii evlavioşi!

Max Jukes era necredincios şi avea un caracter slab. S-a căsătorit cu o femeie care semăna cu el. Au fost studiaţi 1.200 dintre descendenţii lor. Trei sute zece au devenit cerşetori care umblau din oraş în oraş; patru sute patruzeci au suferit de diferite boli provocate de obiceiuri păcătoase; o sută treizeci au fost trimişi la închisoare—şapte pentru crimă. Peste o sută au devenit alcoolici; şaizeci au fost hoţi; o sută nouăzeci au fost prostituate. Din cei douăzeci care au învăţat o meserie, zece au învăţat-o în puşcărie. Guvernul a plătit o grămadă de bani ca să-i înveţe. Dar nu există dovezi că cei zece şi-ar fi adus contribuţia la bunul mers al societăţii.

Cam în aceeaşi vreme cu Jukes, Jonathan Edwards şi-a întemeiat o familie. Jonathan Edwards, un om al lui Dumnezeu, s-a căsătorit cu o femeie evlavioasă. Trei sute dintre descendenţii lor au devenit păstori, misionari şi profesori de teologie; peste o sută au devenit profesori universitari; peste o sută au devenit avocaţi; treizeci au devenit judecători: şaizeci au devenit doctori; peste şaizeci au devenit scriitori; paisprezece au devenit preşedinţi ai unor universităţi. Mulţi au avut succes în afaceri. Patru au fost lideri în guvern.[1]

Max Jukes, Jonathan Edwards şi soţiile lor s-au comportat în moduri diferite. Un tată şi o mamă au fost modele de comportament negativ şi caracter imoral; ceilalţi părinţi au dat exemplu de caracter ireproşabil. Părinţii—prin exemplele lor—au o mare influenţă asupra copiilor lor. Influenţa lor va călăuzi chiar generaţiile viitoare.

În acest capitol şi în următorul, vom discuta despre sarcina extrem de importantă a părintelui. Iată întrebarea esenţială a acestor capitole: **Ce fel de model sunt pentru copiii mei?** Cu ajutorul lui Dumnezeu vom deveni taţi mai buni şi mame mai bune dacă ne gândim serios la această întrebare.

Lecţii:

Pregăteşte-te să-ţi ajuţi copiii să crească

1

Scop A: *Explică punctul de vedere al lui Dumnezeu despre copii în relaţie cu: apartenenţa, valoarea şi darurile.*
Scop B: *Prezintă ce trebuie să înţeleagă părintele despre creşterea şi unicitatea copilului.*
Scop C: *Descrie responsabilităţile părintelui de a fi un exemplu şi cel care-i poartă de grijă copilului.*

Ajută-ţi copiii să crească în înţelepciune—mental

2

Scop A: *Explică rolul părintelui în educaţia şi dezvoltarea abilităţilor copilului.*
Scop B: *Prezintă zece motive pentru educaţia sexuală în familie.*
Scop C: *Identifică şapte principii pentru a-i învăţa pe copii despre relaţiile sexuale.*
Scop D: *Explică modul în care vârsta copilului influenţează ceea ce trebuie să ştie despre relaţiile sexuale.*

Ajută-ţi copiii să crească în statură—fizic şi sănătoşi

3

Scop A: *Enumeră zece lucruri pe care mama însărcinată trebuie să le facă pentru a ocroti sănătatea copilului ei nenăscut.*
Scop B: *Prezintă, pe scurt, nevoia de hrană sănătoasă, reguli alimentare, apă potabilă şi curăţenie în îngrijirea copiilor.*
Scop C: *Explică rolul vaccinurilor şi al doctorilor în îngrijirea copiilor.*

Pregăteşte-te să-ţi ajuţi copiii să crească

Scop A: *Explică punctul de vedere al lui Dumnezeu despre copii în relaţie cu: apartenenţa, valoarea şi daruri.*
Scop B: *Prezintă ce trebuie să înţeleagă părintele despre creşterea şi unicitatea copilului.*
Scop C: *Descrie responsabilităţile părintelui de a fi un exemplu şi cel care-i poartă de grijă copilului.*

În această lecţie vom lua în considerare şapte sfaturi pentru a fi un părinte bun.

A. Nu uita: copiii Îi aparţin lui Dumnezeu.

Într-un fel, părinţii şi copiii aparţin unii altora. Copiii sunt roada trupurilor părinţilor. Copilul seamănă cu părinţii, vorbeşte şi se comportă în multe feluri exact ca ei. Grija şi dragostea este mai puternică pentru copilul care este „al nostru". O mamă recunoaşte plânsetul bebeluşului ei. Iar tatăl e mândru de succesul copiilor lui. Dar, de fapt, copiii Îi aparţin lui Dumnezeu.

Î 1 *Cui aparţin copiii: părinţilor, lui Dumnezeu sau şi părinţilor şi lui Dumnezeu? Explică.*

*„Al Domnului este pământul cu tot ce este pe el, lumea şi **cei ce o locuiesc**"* (Ps. 24:1). Dumnezeu stăpâneşte lumea şi toţi oamenii care locuiesc în lume. El doreşte ca părinţii să fie ispravnici ai copiilor Lui. Ispravnicii sunt nişte administratori—nu proprietari. Proprietarul îi încredinţează ispravnicului sarcina de a se îngriji de lucrurile de valoare. Ispravnicul administrează averea şi caută să-i sporească valoarea. Ca părinţi, Dumnezeu Se aşteaptă să avem grijă de copii în aşa fel încât să le sporim valoarea. Domnul le dă părinţilor copii ca să-i iubească, să-i educe şi să-i călăuzească în moduri plăcute Lui.[2]

Î 2 *De ce părinţii vor da socoteală de modul în care şi-au crescut copiii?*

Unii copii sunt numiţi accidente, greşeli sau posesiuni. Alţi copii sunt nedoriţi, abandonaţi sau abuzaţi. Dar, înaintea lui Dumnezeu, fiecare părinte va da socoteală pentru isprăvnicia lui. Pentru că—de la copilul neiubit până la copilul cel mai iubit—fiecare Îi aparţine lui Dumnezeu. Isus i-a avertizat pe adulţi: *„Feriţi-vă să nu defăimaţi nici măcar pe unul din aceşti micuţi; căci vă spun că îngerii lor în ceruri văd pururea faţa Tatălui Meu care este în ceruri"* (Mat. 18:10).

B. Fii conştient de faptul că Dumnezeu îi preţuieşte foarte mult pe copii.

Copiii Îi aparţin lui Dumnezeu. Ca oameni creaţi după chipul şi asemănarea Lui, ei sunt cea mai mare bogăţie a Sa. Dumnezeu n-a plătit nicio răscumpărare pentru îngerii care au căzut. Dar Şi-a dat singurul Fiu ca să-i răscumpere pe oameni. Femeia din pilda din Luca 15 a căutat bănuţul până l-a găsit, pentru că vroia ca nici măcar un bănuţ să nu lipsească. Păstorul cu o sută de oi nu lasă ca nici măcar o oaie să fie pierdută. Acestea sunt preţioase pentru el. *„Tot aşa, nu este voia Tatălui vostru celui din ceruri să piară unul măcar din aceşti micuţi!"* (Mat. 18:14).

Gândeşte-te la valoarea pe care copiii o au pentru Domnul.

Î 3 *Care a fost atitudinea lui Isus atunci când ucenicii nu i-au primit pe copilaşi?*

- Isus i-a binecuvântat pe copilaşi (Marcu 10:13-16). El S-a mâniat pe ucenici când au încercat să-i ţină pe copilaşi departe de El. Poate că ucenicii credeau că, de fapt, copilaşii nu erau suficient de importanţi ca să aibă parte de atenţia lui Hristos. Dar Isus i-a chemat pe copilaşi la El—Şi-a pus mâinile peste ei şi i-a binecuvântat. Ei sunt o parte importantă a bogăţiei Lui.
- Isus doreşte închinarea din partea copiilor (Mat. 21:14-16). Isus S-a mâniat pe ucenici pentru mentalitatea pe care o aveau faţă de copii. Şi liderii evrei s-au înfuriat pe Isus din cauza concepţiei Lui despre copii! Isus mai avea câteva zile până să fie crucificat. Copiii Îl lăudau în stradă şi în templu, strigând: *„Osana, Fiul lui David!"* (Mat. 21:9). Conducătorii evrei insistau ca Isus să-i oprească să mai cânte, dar El a primit lauda copilaşilor. El le-a spus, *„Tu* [Dumnezeu] *ai scos laude din gura pruncilor şi din gura celor ce sug"* (Mat. 21:16).

Î 4 *Ce părere are Dumnezeu despre laudele din partea copiilor?*

- Isus S-a identificat cu copiii (Mat. 18:1-5). Ucenicii vroiau să ştie ce trebuiau să facă pentru a fi cel mai mare în Împărăţia cerurilor. Probabil ucenicii au fost şocaţi când L-au auzit pe Isus spunându-le: *„Oricine va primi un copilaş ca acesta în Numele Meu, **Mă primeşte pe Mine**"* (Mat. 18:5). Ceea ce părinţii le fac copiilor, ei Îi fac, de fapt, lui Isus!

Î 5 *În ce fel Se identifică Isus cu copiii? Explică.*

Î 6 *Ce le va face Isus celor care păcătuiesc împotriva copiilor?*

- Isus îi va pedepsi pe toţi cei care păcătuiesc împotriva copiilor sau îi fac pe copii să păcătuiască (Mat. 18:6). El a spus: *„Dar pentru oricine va face să păcătuiască pe unul din aceşti micuţi, care cred în Mine, ar fi mai de folos să i se atîrne de gât o piatră mare de moară, şi să fie înecat în adâncul mării."*

În cer, porţile Noului Ierusalim sunt făcute din douăsprezece pietre preţioase diferite. Iar străzile sunt din aur. Însă Dumnezeu acordă o importanţă deosebită copiilor—de orice vârstă sau culoare. Aşadar, noi, ca părinţi, trebuie deseori să ne reamintim că cei mici sunt bogăţia lui Dumnezeu. Trebuie să avem grijă de felul cum ne comportăm cu ei. Obiceiurile şi principiile noastre cu privire la copii trebuie să le modelăm conform învăţăturilor lui Isus. Dumnezeu îi preţuieşte pe oameni mai presus de orice. Iar copiii sunt oameni mai mici, gingaşi şi neajutoraţi.

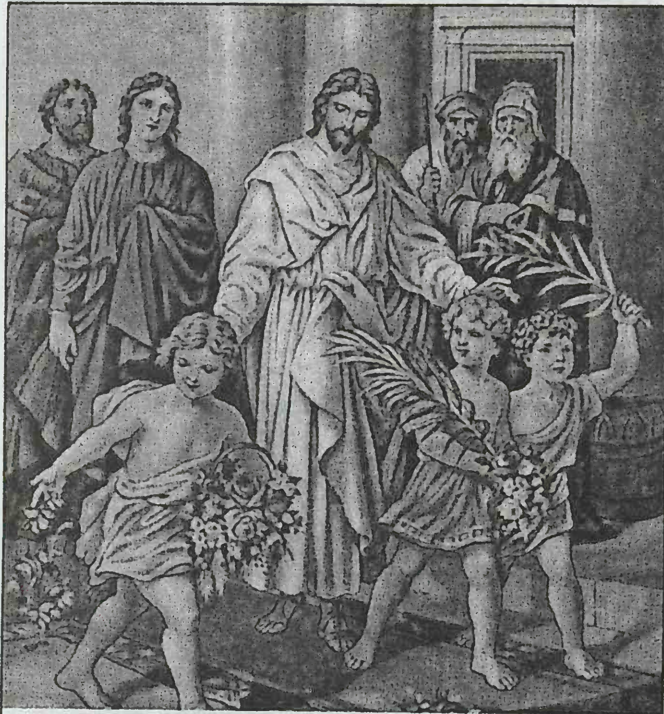

Fig. 9.2 Isus S-a bucurat de faptul că şi copiii I se închinau (Mat. 21:1-16).

C. Recunoaşte că printre darurile cele mai minunate ale lui Dumnezeu pentru părinţi sunt copiii.

> ***Orice ni se dă bun şi orice dar desăvârşit*** *este de sus, pogorându-se de la Tatăl luminilor, în care nu este nici schimbare, nici umbră de mutare (Iacov 1:17).*
>
> *Iată,* ***fiii sunt o moştenire de la Domnul****, rodul pântecelui este o răsplată dată de El. Ca săgeţile în mâna unui războinic, aşa sunt fiii făcuţi la tinereţe. Ferice de omul care îşi umple tolba de săgeţi cu ei! Căci ei nu vor rămâne de ruşine, când vor vorbi cu vrăjmaşii lor la poartă* (Ps. 127:3-5).

Dumnezeu îi binecuvântează pe părinţi oferindu-le copii. Nimeni altcineva nu poate aduce bucuria, mângâierea, speranţa şi ajutorul pe care le aduc un fiu sau o fiică. Printre cele mai minunate daruri ale lui Dumnezeu sunt binecuvântările dragostei şi loialităţii dintre părinţi şi copiii lor.

Î 7 *Dacă ai copii, în ce mod sunt ei o binecuvântare pentru tine?*

Responsabilităţile părinţilor sunt foarte mari, dar ei nu trebuie niciodată să umbrească binecuvântarea copiilor. Un soţ şi o soţie erau foarte săraci. Îl iubeau pe Domnul şi erau membri într-o biserică locală. Amândoi munceau din greu şi până târziu. Soţul muncea într-un orăşel din apropiere. Soţia lucra în mica lor grădină şi tricota haine ca să le vândă. Cuplul îşi cheltuia banii cu înţelepciune, dădea zeciuială şi plănuia mai dinainte. Dar era imposibil să economisească măcar zece la sută din venitul lor. Era nevoie de fiecare bănuţ ca să trăiască de pe o zi pe alta. Rareori mâncau carne, dar când se întâmpla acest lucru, soţia dorea întotdeauna ca fiul şi fiica să mănânce bucăţile cele mai bune. Le spunea că oricum bucata ei preferată era spatele. Chiar dacă acest cuplu era sărac, ei se simţeau bogaţi. Cine putea pune preţ pe zâmbetele, râsetele, jocurile şi cântecele copiilor minunaţi pe care Dumnezeu li dăduseră?

D. Caută să înţelegi cum cresc copiii.

Î 8 *Aplică acest proverb la copii: Destinul pământului depinde de fermier.*

Un om bogat şi-a împărţit pământul în două şi a dat fiecare jumătate unui ispravnic. Primul ispravnic cunoştea puţine despre agricultură, iar recolta a fost săracă. Dar al doilea ispravnic învăţase ce înseamnă agricultura. Pe jumătatea lui, pământul a produs o recoltă mare. Destinul pământului depinde de fermier.

În acelaşi fel, Dumnezeu i-a încredinţat pe copii părinţilor. Ceea ce devin copiii depinde mult de părinţii lor. Cu cât părinţii înţeleg mai bine modul în care copiii cresc, se dezvoltă şi se maturizează, cu atât mai mult pot să-i ajute pe copii să devină roditori.

Copiii trebuie să **devină** adulţi. Toţi ştim asta. Nimeni nu se uită la un copilaş şi-l confundă cu un adult. Dar, deseori, părinţii uită că cei mici nu se pot comporta sau nu

pot gândi la fel ca adulţii. Pretenţia părinţilor ca un copil să se comporte precum un adult provoacă durere atât părinţilor cât şi copilului.

Marta a decis că, în acea dimineaţă, fiul ei se va îmbrăca singur. Deşi avea patru ani, el vroia ca mami să-l ajute să-şi încheie nasturii de la cămaşă. Tânăra mamă a crezut că fiul ei era leneş, iar azi vroia să pună capăt acelui obicei. Stătea şi-l privea în timp ce degeţelele lui se chinuiau cu nasturii. De fiecare dată când el nu reuşea, ea se enerva tot mai mult. „Nici măcar nu încerci!" a strigat ea. Tonul vocii ei s-a înăsprit, iar degeţelele băieţelului au început să tremure. În cele din urmă, băiatul s-a uitat la mama sa şi a început să plângă: „Dar încerc, mami!" Mama s-a uitat la feţişoara lui. A văzut lacrimile din ochii lui. Şi, ruşinată, şi-a dat seama că el nu putea să-şi încheie nasturii. El încerca să-i facă pe plac şi nu era leneş. Dar nu crescuse suficient de mult ca să se descurce cu acei nasturi. Doi împăraţi înţelepţi, Zebah şi Ţalmuna, au spus mai demult: *„Cum e omul, aşa e şi puterea lui"* (Judecători 8:21).

Î 9 Ce greşeală a făcut Marta?

Un tabel ca cel de la Fig. 9.3 ar fi ajutat-o pe Marta. Acesta arată cum copiii între 3-5 ani îşi pot controla muşchii mari de la mâini şi picioare. Dar ei nu-şi pot controla muşchii mici, ca cei de la degete, până la vârsta de 6–8 ani. Acest tabel arată şi câteva moduri în care se dezvoltă gândirea copiilor. Copiii între 12–17 ani încep să întrebe „De ce?" la multe lucruri pe care le cunoşteau dinainte. Întrebările copiilor îi fac pe unii părinţi să se teamă, crezând că ei şi-au pierdut respectul din partea copiilor. Întrebările copiilor îi fac pe părinţii neînţelepţi să devină rigizi sau mânioşi. Dar Fig. 9.3 ne arată că între 12–17 ani copiii dezvoltă un nou mod de a gândi. Ei nu doar acceptă ce aud; încep să se gândească la lucruri la fel ca adulţii. Apostolul Pavel a spus: *„Când m-am făcut om mare, am lepădat ce era copilăresc"* (1 Cor. 13:11). În acelaşi mod, fiecare copil îşi schimbă gândirea copilărească şi gândeşte ca un adult. Copiii cresc şi încep să pună întrebări şi să analizeze informaţiile primite. Ca părinţi înţelepţi, trebuie să înţelegem schimbările care au loc în copiii noştri. Îi putem călăuzi pe copiii noştri ca să gândească înţelept. Ca părinţi, nu trebuie să fim defensivi când copiii ne pun întrebări. În schimb, putem să discutăm cu ei diferite idei, arătându-le respect în acelaşi timp. Studiază Fig. 9.3. Ea te va ajuta să înţelegi modul în care cresc copiii, aşa cum Isus a crescut *„în înţelepciune, în statură, şi era tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor"* (Luca 2:52).

Î 10 La ce vârstă este normal ca cei mici să pună întrebări despre lucruri pe care le-au acceptat înainte?

Î 11 Cum trebuie să răspundă părinţii când copiii încep să pună întrebări despre valori fundamentale?

Î 12 La ce vârstă poate copilul tău să înveţe povestiri din Biblie?

Vârsta (ani)	Dezvoltarea mentală	Fizică	Spirituală	Socială
0–1	Învaţă multe. Simte mânie şi bucurie.	Creşte repede. Învaţă să stea în fund şi în picioare.	Depinde de părinţi.	Începe să recunoască chipuri familiare. Gângureşte şi scoate sunete specifice bebeluşilor atunci când văd oameni.
2–3	Învaţă limbajul şi diferitele gesturi ale mâinii. Gândeşte numai din punctul lui de vedere. Simte teamă sau nelinişte dacă este despărţit de cei care ţin la el	Capabil să meargă; începe să alerge; foarte activ Deja la doi ani, a crescut jumătate din înălţimea sa ca adult.	Imită modul în care adulţii se închină. Îi place să meargă la clasa lui de şcoală duminicală.	Se consideră centrul universului. Se joacă lângă alţi copii dar nu cu ei.
3–5	Este curios; îi place să exploreze Poate memora cuvinte scurte. Sentimentele lui răspund la ceea ce vede şi aude. Încă îi este teamă.	Creşte mai lent. Îşi poate controla muşchii mari de la picioare şi mâini. Învaţă multe prin joacă.	Acceptă orice este învăţat. Poate cânta şi învăţa multe povestiri biblice.	Stă mereu pe lângă fraţii sau surorile mai mari. Încă se consideră centrul universului, dar se poate juca jocuri simple cu alţii.
6–8	Învaţă să citească şi să facă operaţii aritmetice simple. Este nesigur; are nevoie de asigurarea dragostei şi protecţiei. Dornic a le face pe plac părinţilor.	Creştere lentă, dar sigură. Îi cresc dinţii de adult. Îşi poate controla muşchii mici.	Poate răspunde la Evanghelie; dispus să-L accepte pe Hristos.	Prietenos, ştie să-şi facă prieteni şi se joacă diverse jocuri. Începe să vadă şi punctele de vedere ale celorlalţi.

Continuă pe pagina următoare

Continuare de pe pagina anterioară

Vârstă	Dezvoltare mentală	Fizică	Spirituală	Socială
9–11	Aproape de inteligenţa adultă. Observă şi întreabă. Manifestă multe sentimente; capabil să dea şi să primească	Creştere foarte lentă. Plin de energie; capabil de activităţi fizice dificile.	Vrea să facă o asociere între adevăr şi viaţă. Vrea să ştie cum să aplice Biblia la viaţa de zi cu zi.	Se identifică cu copii de acelaşi sex. Activ social, în sporturi şi la activităţi din biserică
12–14	Întreabă şi examinează. Încearcă noi roluri şi funcţii mentale. Schimbări emoţionale subite.	Pubertate; schimbări majore în trup şi hormoni Creştere rapidă	Deschis la provocări spirituale Perspectivă idealistă asupra lumii Îşi caută scopul.	Focalizat pe prieteni; are nevoie de prietenii Începe să se rupă de părinţi.
15–17	Alert din punct de vedere mental; capabil să gândească teorii şi să formuleze concluzii Din punct de vedere emoţional, are noi sentimente—dragoste, respingere şi fidelitate	Devine puternic. Fetele ajung la înălţimea şi forma maximă. Băieţii cresc mai lent.	Este interesat de realitate. Perioadă critică—nu este interesat de răspunsuri incomplete. Începe relaţii de lungă durată.	Băieţii şi fetele sunt interesaţi unii de alţii. Se bucură de sport şi exerciţiu fizic.
18–22	Organizează mental tot ce a învăţat despre viaţă. Sentimentele sunt mai stabile. Este foarte aproape de maturitatea adultă.	Băieţii ajung la înălţimea şi forma maximă. Ambele sexe sunt la apogeul capacităţii fizice.	Creştere şi dedicare spirituală Caută să-şi pună credinţa în practică.	Interes faţă de sexul opus şi este mai concentrat pe alegerea partenerului de viaţă Se pregăteşte pentru carieră

Fig. 9.3 Moduri în care copiii cresc mental, fizic, spiritual şi social[3]

Î 13 *Explică de ce este important să cunoşti diferenţa dintre păcat şi creştere normală.*

Mulţi părinţi îşi văd copiii prin prisma experienţelor lor. Ei interpretează greşit etapele naturale de creştere ale copilului ca fiind răzvrătire. Greşesc crezând că dorinţa copilului de a fi în centrul atenţiei este păcătoasă. Dar aceasta este normală, în special în primii trei ani de viaţă.

Pedepsirea unui copil pentru că este curios stopează creşterea mentală sănătoasă şi accentuează răzvrătirea. Un părinte neînţelept îşi va mustra copilul pentru că pune întrebări despre chestiuni sexuale. Dar părinţii înţelepţi înţeleg modul în care copiii cresc, se devoltă şi se maturizează. Îi încurajează pe copii să pună multe întrebări. Astfel de părinţi înţelepţi îşi dau seama că întrebările le oferă oportunitatea de a îndruma gândirea copilului. Când un copil întreabă, el deschide uşa minţii sale.[4]

E. Înţelege că fiecare copil este unic.

Sarcina părinţilor nu este uşoară. Ei au nevoie să înţeleagă felul în care cresc copiii. De asemenea, ei trebuie să înţeleagă calităţile unice ale fiecărui copil. Poate cea mai mare nemulţumire pe care o au copiii faţă de părinţii lor este aceea că ei nu-i înţeleg. Noi trebuie să-i observăm pe copiii noştri şi să ştim ce-i face să fie unici. Părinţii care au mai mulţi copii înţeleg că fiecare este diferit de ceilalţi. Nu-i poţi călăuzi pe toţi copiii în aceeaşi direcţie. Ei n-au aceleaşi calităţi sau slăbiciuni, talente, abilităţi sau interese. Este o mare greşeală să-i compari între ei. La fel ca adulţii, toţi copiii sunt unici.

Î 14 *Prezintă pe scurt câteva deosebiri între copii.*

Fiecare copil este diferit. Unuia îi plac cărţile; altuia îi place să construiască sau să coasă. Unui copil îi place să fie condus de altul, altui copil îi place să conducă. Unuia îi place să vorbească; altuia îi place să asculte. Unuia îi place să fie singur; altuia îi place să fie într-un grup. Unul se supune şi cade repede de acord; altul întreabă: „De ce?". Unul este copil de fermier; altul este copil de doctor. Unul este copil de profesor; altul este copil de tâmplar. Unul este copilul unui om de afaceri; altul este copil de păstor. Trebuie să observăm fiecare copil în parte şi să-i încurajăm pe fiecare în direcţia în care-l conduc felul lui de-a fi, talentele şi abilităţile. Nu trebuie să încercăm să-l facem pe copil

Î 15 *Cum poate părintele să descopere calităţile unice ale fiecărui copil?*

să se comporte ca altcineva. Omul înțelept s-ar aştepta ca pisica să latre ca un câine sau găina să se comporte ca o oaie? Fiecare copil este unic. Trebuie să cinstim felul în care Dumnezeu i-a creat pe fiecare. Dacă ei sunt timizi, nu trebuie să încercăm să-i călăuzim spre a cânta în faţă. Dacă le place să vorbească mult, nu trebuie să-i obligăm să tacă. Chiar şi fraţii, precum Cain şi Abel, pot avea interese diferite. Iar gemenii, ca Iacov şi Esau, pot fi la fel de diferiţi ca noaptea şi ziua.

Unii copii sunt ca părinţii lor, dar alţii sunt diferiţi de părinţii lor. Părinţii pot fi frustraţi şi nerăbdători şi cu unii şi cu alţii. Scriptura spune: *„Cine este încet la mânie are multă pricepere"* (Prov. 14:29). Cu răbdare, noi învăţăm să ajutăm fiecare copil să-şi găsească drumul pe care Dumnezeu l-a plănuit pentru el.

Zushya, un rabin evreu, a rămas în memoria posterităţii pentru următoarea afirmaţie: „La Judecata de Apoi, nu voi fi întrebat 'De ce n-ai fost ca Moise?', ci 'De ce n-ai fost Zushya?'"[5] Dumnezeu l-a creat pe fiecare copil în parte. El ne ajută să preţuim fiecare copil şi să-l ajutăm să crească într-un mod special.

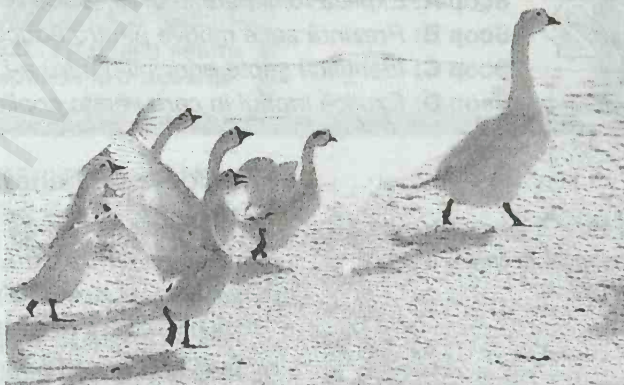

Î 16 *Cum învață copiii despre valori?*

F. Aminteşte-ţi că exemplul tău îi învaţă cel mai mult pe copii.

Copiii învaţă mai mult prin exemplu decât prin cuvinte. Acest lucru este valabil atât la şcoală cât şi acasă. Părinţii nu sădesc valori în inimile copiilor vorbind cu ei. Valorile—atât bune şi cât şi rele—se dezvoltă pe măsură ce copiii le *văd* în părinţii lor. Cuvintele de învăţătură sunt bune şi este nevoie de ele. Dar poveţele pe care le aud copiii au o valoare mai mare atunci când când părinţii trăiesc ceea ce-i învaţă. După cum a scris un poet, „prefer oricând să văd o predică decât s-o aud!"

Fig. 9.4 În cea mai mare parte a creației, cei tineri învață călcând pe urmele părinților lor.

Un fermier vorbea deseori cu fiul lui despre încrederea în Dumnezeu. Într-o zi, o furtună a distrus cea mai mare parte a culturii de grâu—chiar înainte de seceriş. Tatăl şi fiul au mers împreună pe câmp şi au evaluat pagubele provocate de furtună. Băiatul se aştepta ca tatăl lui să plângă şi să se vaite. În schimb, l-a auzit pe tatăl lui cântând o cântare de laudă şi rugăciune—„Stâncă a veacurilor, lasă-mă să mă ascund în Tine." În acea dimineaţă, copilul a înţeles, în sfârşit, lecţia despre credinţa în Dumnezeu pe care tatăl încercase să-l înveţe. Cântarea din acele momente dificile a „strămutat" lecţia din mintea copilului în inima lui.[6] (Vom studia mai multe despre ce înseamnă să fii un bun exemplu în următorul capitol.)

G. Îngrijeşte-te de fiecare copil în parte.

Copiii au nevoie de îngrijire. Ei sunt neajutoraţi atunci când vin pe lume. Părinţii trebuie să le ofere tot ce au nevoie. Hrană, îmbrăcăminte, adăpost, siguranţă şi dragoste sunt cele mai importante nevoi. Rolul tatălui este important. El este cel care aduce în casă lucrurile de care e nevoie şi cel care ocroteşte. Dar copilul are nevoie şi de înţelegerea şi dragostea tatălui. Soţul este un tată de succes pe măsură ce împlineşte nevoile familiei lui.

Î 17 *De ce este înțelept ca părinții să planifice mărimea familiei lor?*

Părinţi, să nu aveţi o familie prea mare încât să nu puteţi împlini nevoile acesteia. Plănuiţi mărimea familiei voastre. Este adevărat că Dumnezeu le-a zis lui Adam şi Evei să se înmulţească şi să umple pământul. Dar pământul este deja plin! Potriviţi mărimea familiei voastre cu timpul, energia şi banii voştri. Tatăl şi mama trebuie să petreacă timp cu fiecare copil. Dacă sunt prea mulţi copii, unii vor fi neglijaţi. Fermierii înţelepţi ştiu că dacă plantezi prea multe seminţe într-un loc, recolta va fi săracă. Când seminţele sunt plantate prea aproape una de alta, niciuna dintre ele nu primeşte suficientă hrană şi apă din sol. În acelaşi mod, dacă ai prea mulţi copii, niciunul dintre ei nu va primi suficientă hrană, îmbrăcăminte, dragoste, învăţătură spirituală şi educaţie. Când sunt prea mulţi copii într-o casă, unii dintre ei vor creşte şi-şi vor blestema părinţii în loc să-i binecuvânteze. În zilele noastre sunt suficiente metode de a planifica mărimea familiei.

Î 18 *Explică proverbul: Prea multe săgeţi rup tolba.*

Fii înţelept—umple-ţi tolba cu săgeţi, dar nu pune în ea prea multe aşa încât să se rupă! Şi nu pune atât de multe săgeţi încât să nu mai poţi scoate niciuna! Potriveşte numărul săgeţilor cu mărimea tolbei *tale* (Ps. 127:3-5)!

Grija pe care o acordă mama este foarte importantă. Un învăţător a spus: „Mama este hrană; este dragoste; este căldură. A fi iubit de ea înseamnă să fii viu, să ai rădăcini, să fii acasă."[7] Nevoia copilului de a fi îngrijit se schimbă pe măsură ce creşte—dar nu dispare niciodată. E posibil ca şi copiii adulţi să apeleze la părinţii lor pentru putere şi încurajare.

Concluzie

Dumnezeu ne încredinţează copii. Noi trebuie să ne comportăm ca nişte ispravnici care se îngrijesc de copii şi-i preţuiesc pe fiecare. Trebuie să-l ajutăm pe fiecare să crească într-un mod unic. Noi putem face asta învăţând cum cresc copiii, oferindu-le ce au nevoie şi căutând ajutorul lui Dumnezeu. Conducătorul unei naţiuni a spus odată că niciun succes în viaţă—preşedinţie, bogăţie, sau orice altceva—nu se compară cu succesul bărbatului sau al femeii care reuşeşte ca părinte. Copiii şi nepoţii lor vor creşte şi-i vor numi fericiţi.[8]

2 Ajută-ţi copiii să crească în înţelepciune—mental

Scop A: *Explică rolul părintelui în educaţia şi dezvoltarea abilităţilor copilului.*
Scop B: *Prezintă zece motive pentru educaţia sexuală în familie.*
Scop C: *Identifică şapte principii pentru a-i învăţa pe copiii tăi despre relaţiile sexuale.*
Scop D: *Explică modul în care vârsta copilului influenţează ce trebuie să ştie despre relaţiile sexuale.*

Considerente generale

Î 19 *Care sunt cele patru aspecte în care a crescut Isus?*

Biblia ne spune că Isus S-a maturizat în mai multe moduri. *„Şi Isus creştea în înţelepciune, în statură, şi era tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor"* (Luca 2:52).

Isus a crescut în cel puţin patru aspecte:

- În cunoaştere şi înţelepciune (mental).
- În statură—trupeşte şi sănătos (fizic).
- Era tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu (spiritual).
- Era tot mai plăcut înaintea oamenilor (social).

În acest capitol vom studia modalităţi de a-i ajuta pe copii să crească în înţelepciune şi statură—mental şi fizic. În capitolul următor vom studia cum să-i ajuţi pe copii să fie tot mai plăcuţi înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor (spiritual şi social).

A. Învaţă-i pe copiii tăi să pună întrebări şi să descopere singuri lucruri.

Î 20 *Cum pot părinţii înţelepţi să încurajeze dorinţa copilului de a învăţa?*

Copiii adoră să înveţe. Din ziua când se nasc, ei încep să înveţe despre lume. La fel cum un burete absoarbe apa, copiii asimilează cunoştinţe. Ei învaţă chiar şi când se joacă. Este uimitor cum copiii învaţă să vorbească o limbă **înainte** să meargă la şcoală!

Copiii adoră să înveţe. Cea mai bună modalitate de a-i învăţa pe copii este să răspunzi intereselor lor naturale şi modurilor de a învăţa. Dacă torni apă pe foc îl stingi. La fel, părintele poate înăbuşi dorinţa unui copil de a învăţa obligându-l să nu vorbească, să fie cuminte şi să nu atingă nimic. Pavel ne avertizează să nu stingem Duhul (1 Tes. 5:19). Trebuie să fim atenţi să nu înăbuşim dorinţa de învăţa pe care Dumnezeu a pus-o în fiecare copil. În schimb, să veghem şi să întreţinem vii interesele copilului.

Î 21 *Care sunt modurile naturale prin care învaţă copiii?*

Copiii învaţă mai mult când explorează, pun întrebări şi pipăie tot felul de obiecte. Desigur, fiecare copil trebuie să înveţe să coopereze cu alţii. Sunt momente când copiii stau jos, sunt cuminţi şi ascultă. Dar copiii învaţă mai multe—şi se distrează învăţând—când îi lăsăm să exploreze, să descopere, să pună întrebări şi să atingă lucruri.

Când ai învăţat că lingura stă pe masă dar se scufundă în apă? Copiii nu aşteaptă ora de fizică pentru a învăţa acest lucru. Copiii învaţă acest lucru lovind în orice. Când

părinţii încearcă să-i hrănească pe copilaşi, cei mici încep să dea în masă. Când încercăm să-i îmbăiem, ei lovesc apa cu mâna. Părinţii obosiţi se pot simţi jigniţi. Poate că ei gândesc că bebeluşii sunt răi. Poate că ei îi spun bebeluşului iar şi iar: „Nu! Nu!” Dar părinţii înţelepţi râd împreună cu bebeluşul şi-şi dau seama că Dumnezeu l-a creat pe el sau ea ca să înveţe în acest mod!

Există unele modalităţi de a te ocupa de modul natural de a învăţa al unui copil:

Î 22 Cum se pot ocupa părinţii de modul natural de a învăţa al copilului?

- Fii răbdător. Răspunde la întrebările copilului, care vin una după alta, ca zalele unui lanţ.
- Ieşi la plimbare cu copiii şi vorbiţi despre lucruri interesante—pomi, flori, păsări, vântul.
- Lasă-i pe copii să se joace mult timp.
- Dă-le să facă lucruri simple.
- Încearcă să ai la îndemână cărţi cu imagini. Începe să „citeşti” bebeluşilor imediat ce pot sta în fund.
- Du-i pe copii în multe locuri diferite. Ajută-i să observe ce se întâmplă în jurul lor.
- Foloseşte momentele de învăţare care apar pe tot parcursul zilei.

Fig. 9.5 Fă-ţi timp pentru a răspunde la întrebările copiilor tăi.

Când părinţii îşi fac timp pentru astfel de lucruri, ei îi învaţă pe copii că este bine să înveţe. Îi învaţă pe copii să gândească—iar astfel va creşte abilitatea copilului de a învăţa. Poţi compara doi copii din familii diferite. Deşi copiii au aceeaşi vârstă, educaţia unuia poate fi mult mai avansată decât a celuilalt deoarece părinţii şi-au făcut timp să-l înveţe pe copil să înveţe. Copiii învaţă cel mai uşor când sunt mici. A învăţa un copilaş este o temelie minunată pentru şi mai multă educaţie. Dacă îi încurajăm pe copiii noştri să iubească învăţarea, acest lucru îi va ajuta să crească în înţelepciune.

B. Învaţă-i pe copiii tăi să aprecieze educaţia bună şi ajută-i s-o obţină.

Studiu de caz: Nişte oameni bogaţi au auzit de un trib care murea de foame şi care trăia departe, în munţi. Doreau să-i ajute pe oameni dar nu puteau să ducă suficient de repede camioane cu hrană. Aşa că au hotărât să folosească un avion şi să arunce cu *paraşuta cutii cu hrană. În fiecare cutie au pus un plic cu chimicale ca să păstreze hrana proaspătă. Pe fiecare pachet au scris „A NU SE MÂNCA”. De asemenea, au început să încarce camioane cu şi mai multă hrană pentru călătoria mai greoaie prin munţi.

Î 23 În ce fel lipsa cunoaşterii i-a împiedicat pe oamenii bogaţi să acţioneze cu înţelepciune?

Î 24 În ce fel lipsa cunoaşterii i-a împiedicat pe oamenii săraci să acţioneze cu înţelepciune?

Tribul înfometat se temea de străini. Iar când hrana a fost aruncată din avion, mulţi nu s-au atins de cutii. Dar foamea lor a învins teama şi ei au început să mănânce ce era în cutii. Unele feluri de mâncare li s-au părut ciudate dar au mâncat-o pe toată. Au mâncat şi chimicalele, deoarece nimeni din trib nu ştia să citească cuvintele „A NU SE MÂNCA.” În câteva ore, mulţi oameni din trib s-au îmbolnăvit. Oamenii au devenit mânioşi. Ce fel de vrăjmaş ar încerca să-i distrugă folosindu-se de foamea lor?

Câteva zile mai târziu, au văzut camioanele. Camioanele aveau acelaşi fel de cutii care conţinea otravă. O parte din trib a atacat camioanele. Băştinaşii i-au ucis pe şoferi şi au ars mâncarea. Când oamenii bogaţi au aflat de atacuri, au fost uimiţi. Fiind descurajaţi, au încetat să-i mai ajute. Pentru că nu ştia să citească, acest trib n-a primit binecuvântarile pe care Dumnezeu dorea să le reverse asupra lor.

Analfabetismul ţine flămândă, bolnavă şi ignorantă o treime din populaţia lumii. Dacă o persoană nu ştie să citească, oamenii o vor înşela când cumpără sau vinde. O pot înşela la salariu. Mulţi care nu ştiu să citească au murit pentru că nu înţeleg ce scrie în prospectele medicamentelor. Azi, peste o sută de milioane de copii, dintre care peste jumătate sunt fete, n-au oportunitatea de a merge la şcoală. Educaţia este scara spre un standard mai înalt de viaţă, dar părinţii trebuie să-i ajute pe copii s-o urce. A învăţa să citeşti este foarte important. De exemplu, o tânără mamă va oferi familiei cu 25% mai multă hrană dacă ştie

Î 25 Cum poate biserica locală să-i ajute pe copii să citească?

să citească. De aceea fiecare biserică trebuie să fie şi un centru de educare—un loc unde oamenii din comunitate învaţă să citească.

Învăţarea cititului stă la baza educaţiei. Prin intermediul cărţilor, oamenii pot dobândi înţelepciunea mai multor generaţii. Cărţile îl ajută pe om cum să aibă o afacere sau cum să-şi mărească recolta. Ajută familia să înveţe cum să fie sănătoasă şi cum să obţină protecţie legală împotriva oamenilor care-i înşeală. Alte cărţi ajută familia să înveţe cum să se înţeleagă mai bine cu vecinii. Cititul este o cheie ce deschide lumea cunoaşterii.

Copiii devin tot ceea ce Dumnezeu doreşte ca ei să devină pe măsură ce-i ajutăm să aprecieze şi să obţină o educaţie bună. Cu cât copiii înţeleg mai multe despre oameni şi lume, cu atât ei trăiesc mai înţelept.

Î 26 Cum vor beneficia părinţii de faptul că îi educă pe copiii lor?

Părinţii care-i împiedică pe copii să înveţe mai multe lucruri se înşală, de fapt, pe ei înşişi. Capacitatea copilului de a contribui la sănătatea, bogăţia şi înţelepciunea familiei sporeşte educaţia. Acest lucru este valabil pentru fiii *şi* fiicele noastre. N-ar fi fost binecuvântat tribul din povestirea de mai sus dacă o fetiţă ar fi ştiut să citească „A NU SE MÂNCA"? Nu toţi copiii au nevoie de acelaşi volum de cunoştinţe. Dar toţi copiii ar trebui să primească o educaţie elementară, să înveţe să citească, să scrie, să facă socoteli, să înveţe norme de igienă şi de conduită. Părinţi, sădiţi seminţele educaţiei în copiii voştri şi veţi culege roadă la bătrâneţe. Un copil educat se va îngriji mai bine de tine decât copilul care nu poate citi!

Cunoştinţe importante se dobândesc prin citit şi mersul la şcoală. Dar copiii învaţă lucruri importante şi din viaţa de zi cu zi. Să analizăm unele domenii în care copiii trebuie să dobândească o cunoaştere practică, sporindu-şi înţelepciunea.

C. Învaţă-i pe copiii tăi abilităţi practice.

Î 27 De ce munca este importantă pentru copii?

Copiii dezvoltă abilităţi prin practică. Astfel, fiecare copil trebuie să participe la treburile gospodăreşti. Potriveşte responsabilităţile cu vârsta şi abilitatea copilului. Chiar şi copilul cel mai mic trebuie să înţeleagă că ceea ce are de făcut este important. Ajută-i pe copii atunci când învaţă o nouă abilitate. Încurajează-i. Fii răbdător pe măsură ce ei învaţă obiceiuri bune de lucru. Apreciază munca pe care au făcut-o, în loc să te gândeşti că ai fi făcut acel lucru mult mai bine şi mai repede. Treburile gospodăreşti dezvoltă cunoaşterea şi autodisciplina necesare înţelepciunii. Părinţi, învăţaţi-i pe copii tot ce ştiţi despre cum se găteşte, cum se coase, cum se face curăţenie, despre grădinărit, studiu, buget, operaţiuni bancare, vânzare, cumpărare, construcţii, relaţiile cu oamenii şi alte abilităţi de care au nevoie în viaţă.

> FIECARE COPIL TREBUIE SĂ PARTICIPE LA TREBURILE GOSPODĂREŞTI.
>
> FII RĂBDĂTOR PE MĂSURĂ CE EI ÎNVAŢĂ OBICEIURI BUNE DE LUCRU.

Î 28 Cum îi poţi ajuta pe copiii tăi să înveţe abilităţi pe care tu nu le ştii?

Dar nu-i limita pe copii la ceea ce ştii tu. Ei pot învăţa şi de la alte persoane talentate. Copilul tău ar putea lucra alături de un tâmplar sau zidar. Dacă fiica ta arată interes pentru medicină, ea se poate oferi ca voluntară la un spital. Dacă fiului tău îi place mecanica, el ar putea lucra alături de un mecanic. Este bine ca tinerii să înveţe să lucreze pe computer sau de la cineva care are anumite abilităţi. Observă-ţi copiii şi plănuieşte învăţarea unor abilităţi care se potrivesc cu lucrurile care le plac. Instruirea îi ajută pe copii să dezvolte înţelepciunea de care au nevoie pentru a se ajuta pe ei înşişi şi familiile lor.

Î 29 Care sunt unele atitudini despre bani pe care trebuie să-i înveţi pe copiii tăi?

D. Învaţă-i pe copiii tăi atitudini evlavioase şi abilitatea de a administra bani.[9]

Î 30 Care sunt unele abilităţi financiare pe care trebuie să-i înveţi pe copiii tăi?

Biblia ne învaţă multe despre bani, iar noi trebuie să-i învăţăm aceste lucruri pe copiii noştri. Am studiat despre bani în Capitolul 6 cu privire la soţi şi soţii. Părinţii îi pot învăţa pe copii principiile din acel capitol. Fig. 9.6 prezintă mai multe atitudini şi abilităţi financiare pe care să le înveţe copiii.

Atitudini evlavioase despre bani	Abilități de a administra banii
• Isprăvnicia, zeciuiala, darurile de bunăvoie • Încrederea în Dumnezeu • Generozitatea față de oameni • Mulțumirea • Sinceritatea • Sârguința	• Plănuirea • Stabilirea unui buget • Economii și investiții • Cheltuieli • Împrumuturi și datorii

Fig. 9.6 Atitudini și abilități legate de bani

Iată câteva idei de a-i învăța pe copii despre administrarea banilor.

- Învață-i ce spune Biblia despre bani. Fă lucrul acesta în timpul devoțional al familiei. (Vom studia despre închinarea în familie în Capitolul 10.) Copiii tăi să te vadă că plătești zeciuială în fiecare săptămână. Încurajează-i să dea bani săracilor și bisericii.
- Instruiește fiecare copil. Nu-i da bani pur și simplu. Învață-l să-i câștige. Dă-le bani în fiecare săptămână pentru ceea ce fac, pentru ca fiecare să învețe cum să-i cheltuiască. Corelează munca și plata cu abilitatea fiecărui copil. Învață-i pe toți să lucreze ca pentru Domnul. De asemenea, ei vor învăța valoarea banilor care sunt câștigați prin muncă. Un tată avea puțini bani, dar, în fiecare an, dădea câte un ied fiecăruia dintre copii. Fiecare copil a învățat cum să câștige bani îngrijindu-se de capră.
- Instruiește-ți copiii într-un mod care reflectă viața reală. Dacă un copil nu-și termină munca, nu-l plăti pentru că n-a terminat. Dacă un copil își pierde banii, pune-l să muncească pentru a câștiga alți bani.
- Fii sincer în ce privește modul în care folosești veniturile familiei. Pe măsură ce copiii tăi cresc și devin adolescenți, învață-i despre bugetul familiei. Încurajează-i să pună întrebări. Lasă-i să te ajute să cumperi, să vinzi sau să negociezi. Ei vor învăța făcând toate aceste lucruri.

Î 31 *Cum poate părintele să-l învețe pe copil despre bani?*

E. Învață-i pe copiii tăi să înțeleagă chestiuni sexuale.

1. Nevoia de educație sexuală în familie.[10] Copiii vor învăța despre sex. Întrebarea este cum și ce vor învăța. Dacă nu-i învățăm noi, lumea îi va învăța lucruri contrare Bibliei. Avem de gând să tăcem în timp ce copiii noștri vor fi călăuziți pe o cale greșită? Este mai importantă comoditatea noastră decât copiii noștri?

Î 32 *De ce-ar trebui copiii să primească educație sexuală în familie?*

Cu privire la unele chestiuni sexuale, tatăl îl poate învăța pe fiul său, iar mama o poate învăța pe fiica ei. Fig.9.7 prezintă zece motive pentru educația sexuală în familie.

Î 33 *Ce anume face dificil să vorbești despre sex cu copiii în cultura ta?*

Î 34 *Care din cele zece motive de a învăța despre sex este cel mai puternic? Explică.*

1. Educația sexuală îl ajută pe copil să-și accepte trupul și fiecare an de creștere. Îl ajută să vorbească despre sex fără teamă sau rușine.
2. Educația sexuală îl ajută pe copil să înțeleagă și să fie mulțumit de rolul său în viață. Copiii sunt fericiți să știe că băieții cresc ca să devină bărbați și tați, iar fetele femei și mame.
3. Educația sexuală răspunde la întrebări. Îndepărtează misterul. Când copiii știu că părinții lor îi vor învăța adevărul despre chestiunile sexuale, nu vor avea niciun motiv să se îngrijoreze. Ei n-au nevoie să citească reviste pornografice pentru a-și satisface curiozitatea.
4. Educația sexuală îl încurajează pe copil să învețe atitudini biblice pentru toată viața. Învățătura bună îi păzește de problemele sexuale ce pot apărea mai târziu în viață. Altfel, confuzia și temerile sexuale din copilărie poate dura toată viața. Experiențe sexuale negative din copilărie pot da naștere la comportamente sexuale abuzive.
5. Educația sexuală creștină ajută o persoană și din punct de vedere spiritual. Îi limpezește mintea de întrebările legate de sex. Aceasta provoacă un respect adânc pentru Dumnezeu și planul Lui de dezvoltare umană. Învățătura bună îl ajută pe om să-I mulțumească lui Dumnezeu pentru sex și modul în care El ne-a creat.
6. Educația sexuală întărește încrederea copilului în părinții săi. Dacă părinții sunt sinceri și-l ajută pe copil să înțeleagă chestiunile sexuale, copiii învață să aibă tot mai multă încredere în părinți și vorbesc cu ei și despre alte lucruri.
7. Educația sexuală din familie este ca plivitul buruienilor în grădină. Învățătura bună de-acasă împiedică înrădăcinarea ideilor păcătoase care ajung în mintea copiilor prin intermediul filmelor, prietenilor, revistelor și ziarelor.

Continuă pe pagina următoare

Continuare de pe pagina anterioară

8. Educaţia sexuală din familie clarifică în mintea copiilor faptul că a face copii este ceva sfânt. Copiii trebuie să simtă că a face copii este bine. Ei au nevoie să ştie—după cum scrie în Genesa 1:24—că Dumnezeu a planificat ca fiecare fiinţă să "producă" după felul ei.
9. Educaţia sexuală îl ajută pe copil să fie mândru de sexualitatea lui şi să-i preţuiască pe cei de sex opus.
10. Educaţia sexuală ajută la protejarea copiilor de abuzul sexual. Oamenii care-i folosesc sexual pe copii, profită deseori de ignoranţa lor. Dacă un copil are cunoştinţe elementare, sunt mai mari şansele ca el să apeleze la ajutorul altui adult.

Fig. 9.7 Zece motive pentru educaţia sexuală în familie

2. Metoda pentru educaţia sexuală în familie.[11] Este dificil uneori să vorbeşti despre sex pentru că aceste lucruri trebuie discutate în particular. Chiar şi soţului şi soţiei le este greu să vorbească unul cu celălalt despre sex. Aşadar, este normal ca uneori să te simţi ciudat când le vorbeşti copiilor tăi despre asemenea lucruri. Totuşi—din cauza celor zece motive pe care le-am studiat—părinţii trebuie să-i înveţe pe copii despre sex. Care este cea mai bună metodă de a-i învăţa? Fig. 9.8 explică şapte sugestii de a-i învăţa pe copii despre chestiuni sexuale.

Î 35 Care este o abordare pas-cu-pas de a învăţa despre sex?

1. Foloseşte o abordare pas-cu-pas, pe termen lung. **Nu**-ţi propune ca, într-o singură zi, să-i spui copilului *totul* despre sex. Învaţă-i pe copii lucruri care se potrivesc vârstei lor. Asigură-te că ei te înţeleg, iar apoi oferă-le informaţii noi pe măsură ce cresc. Dă-ţi seama de cât de mult este pregătit copilul să înveţe. Învăţăturile care-l mulţumesc pe copilaşul de 3 ani nu-l vor mulţumi şi pe cel de 5-6 ani.
2. Răspunde sincer la întrebări. Copiii mici vor pune întrebări despre sex la fel cum pun întrebări despre alte lucruri. Răspunde-le succint şi sincer. Dar dă-le numai informaţia care se potriveşte vârstei lor. Dacă părintele minte—de exemplu spune că o barză aduce bebeluşi—copilul care descoperă adevărul se va întreba de ce părintele l-a minţit.

Î 36 Cum poate părintele să folosească întrebările şi momentele de învăţare pentru a explica chestiuni sexuale?

3. Foloseşte momentele de învăţare. Când tu şi copilul tău vedeţi împerecherea între o găină şi un cocoş, între bovine, sau capre, explică ce se întâmplă. La fel, mama are ocazia să înveţe când ea sau o altă femeie este însărcinată. Unele mame însărcinate îi învaţă pe copiii lor lăsându-i să pună mâna pe burtă şi să simtă copilul în timp ce le explică modul în care cel mic a ajuns acolo. Nu aşteptaţi întotdeauna să vi se pună întrebări, mai ales din partea copiilor mai mari. Tăcerea copilului nu înseamnă lipsă de interes. E posibil ca unui copil să-i fie greu să pună întrebări despre sex. Atunci părintele va trebui să vorbească primul. Fii conştient de ce trebuie să ştie copiii tăi—şi vorbeşte cu ei.
4. Foloseşte cuvinte decente. Când copiii pun întrebări, s-ar putea ca ei să folosească cuvinte vulgare. Nu fi şocat sau mâniat. Copiii folosesc numai cuvintele pe care le-au auzit de la alţii. Învaţă-i pe copii cuvintele decente şi foloseşte-le şi tu. Explică-le de ce unele cuvinte sunt greşite. Explică-le de ce ne acoperim părţile intime, sexuale.

Î 37 De ce părintele trebuie să aibă o atitudine relaxată şi un scop evlavios când îl învaţă pe copil despre sex?

5. Creează o atmosferă relaxată. Încurajează-l pe copil să te întrebe întotdeauna. Niciodată să nu te comporţi ca şi cum unele întrebări ar fi păcătoase. O atitudine relaxată, deschisă, îi face pe copii să apeleze la părinţi pentru informaţii, sfaturi şi călăuzire. Această atitudine îi ajută pe copii să înţeleagă că sexul şi sexualitatea sunt normale. Foloseşte acelaşi ton al vocii pe care-l foloseşti de obicei. Relaxează-ţi faţa şi zâmbeşte puţin, ca să-i arăţi copilului că a pus o întrebare normală. Dacă un părinte devine stânjenit—şi refuză să răspundă—copilul va continua să caute răspunsul. Dacă îi vei încuraja, copiii te vor cinsti cu întrebările lor. Dacă refuzi, ei vor căuta să primească răspunsuri de la altcineva—fie că răspunsurile vor fi evlavioase sau nu.
6. Învaţă-i cu un scop evlavios. Învăţătura sexuală bună nu răspunde doar la întrebările despre *ce. Ea* învaţă şi *de ce.* Învaţă-i pe copii că sexul este un dar al căsniciei de la Dumnezeu pentru soţ şi soţie.
7. Fii un exemplu bun. Arată respect, credincioşie, bunătate şi dragoste soţului/soţiei. Este bine ca un copil să-şi vadă părinţii sărutându-se sau îmbrăţişându-se. Spune-le copiilor cât de mult îţi iubeşti soţul/soţia. Niciodată nu comite adulter. Dacă eşti un părinte singur, rămâi neprihănit din punct de vedere sexual. Fereşte-te de pornografie. Modelul tău va întări sau va anula toate cuvintele tale.

Fig. 9.8 Şapte moduri de a-i învăţa pe copii despre chestiuni sexuale.

3. Cunoştinţele sexuale pe care fiecare copil trebuie să le ştie.[12] Părinţii nu pot controla întotdeauna ce văd sau aud copiii lor despre sex. Copiii pot afla diverse lucruri

de la prieteni, de la televizor, din cântece sau din altă parte. Protejează-ţi copilul, cât se poate de mult, de idei false şi greşite despre sex. Ai grijă ce văd şi ce aud ei. Ocroteşte-le mintea inocentă, învăţându-i adevărul. Copiii au ritmul lor de dezvoltare. Prin urmare, părintele trebuie să ştie când este pregătit fiecare copil să înveţe anumite cunoştinţe. Să studiem acum câteva îndrumări de a-i învăţa pe copii pe măsură ce cresc.

Î 38 *Explică modul în care întrebările copilului despre sex diferă pe măsură ce se maturizează.*

Copiii între 0-3 ani

- Simt nevoia să fie iubiţi şi acceptaţi de mama şi tata. Mamele şi taţii trebuie să-şi îmbrăţişeze copilaşii şi să le spună că îi iubesc. Iar părinţii trebuie să-şi arate dragostea petrecând timp cu ei şi acordându-le atenţie. Acest lucru îi va împiedica, mai târziu, să devină activi sexual încercând să găsească dragostea care le-a lipsit în copilărie.
- Când îi înveţi cum se numesc părţile trupului, învaţă-i cum se numesc şi părţile intime.
- Vor fi curioşi în legătură cu deosebirile dintre băieţi şi fete. Răspunde-le simplu.
- Încep să întrebe de unde vin copiii. Vor observa femei însărcinate şi animale gestante. Explică-le că bebeluşii cresc întâi în burta mamei.
- Ei trebuie să dezvolte sentimente pozitive cu privire la faptul de a fi băiat sau fată. Acest lucru se întâmplă când încep să-i admire pe mama şi tata. Dacă eşti părinte singur, asigură-te ca micuţii tăi să petreacă timp cu cineva asemănător părintelui absent. Cele mai bune alegeri sunt oamenii evlavioşi care vor face parte din viaţa lor pentru mult timp—de exemplu o mătuşă, unchi sau bunici.
- Nu oferi detalii despre actul sexual. Dacă apar întrebări despre această temă, spune-le doar: „Vom vorbi despre asta când vei fi mai mare."
- Lasă-i în grija oamenilor în care ai încredere *totală*. Şi copiii mai mici de trei ani pot fi abuzaţi sexual! Tristul adevăr este că, dacă un copilaş mic este abuzat sexual, acest păcat a fost comis de un prieten sau de un membru al familiei.

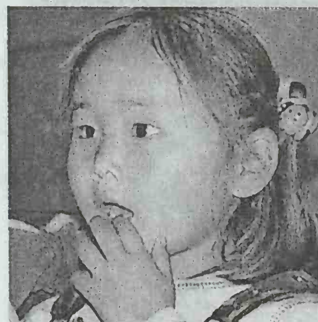

Fig. 9.9a Părinţii trebuie să-i înveţe pe copiii mici câteva adevăruri elementare despre sex.

Copiii între 4-6 ani

- Continuă multe dintre lucrurile pe care le-am menţionat deja. De exemplu, continuă să le arăţi că iubeşti şi accepţi fiecare copil în parte. Copiii cresc, iar tu le vei răspunde mai detaliat la întrebări. De exemplu, ei vor dori să ştie cum *iese* copilul din burta mamei. Dar copilul **nu** are nevoie să ştie cum *a intrat* copilul acolo—detaliile actului sexual.
- Învaţă-i despre alegeri bune şi greşite. Încurajează-i să se stăpânească. Astfel, îi ajuţi să zidească temelia pentru o viaţă evlavioasă, morală.
- Învaţă-i că Dumnezeu doreşte ca bebeluşii să se nască în cadrul căsniciei dintre o mamă şi un tată. Dacă un copil nu are mamă sau tată care să locuiască cu el, va începe să pună întrebări de ce. Spune-i adevărul simplu, fără detalii. Niciodată să nu faci un copil să se simtă vinovat pentru ce-a făcut unul dintre părinţi. Nu-l încuraja pe copil să-şi dispreţuiască părintele care lipseşte.
- Ajută-i să simtă că pot veni la părinţii lor pentru a primi răspunsuri cu privire la chestiuni sexuale.
- Învaţă-i deosebirea între părţile trupului: expuse vederii şi intime. Părţile intime nu trebuie arătate şi nici atinse de nimeni. Şi nici nu trebuie să vadă sau să atingă părţile intime ale altuia. Învaţă-i să vină imediat la tine dacă cineva le arată sau le atinge părţile intime. Dacă acest lucru s-a întâmplat cu copii mici de aceeaşi vârstă, nu te înfuria. Erau doar curioşi. Dar dacă cineva mai în vârstă este implicat, foloseşte-ţi toată puterea pentru a-l ocroti pe copil de abuz. Este în joc viitorul sexual al copilului tău. Întotdeauna să le spui că a fi în siguranţă este mai important decât a fi politicos. Învaţă-i să strige „NU," să fugă şi să spună despre cine îi atinge în vreun mod sexual, **oricine** ar fi acel cineva.

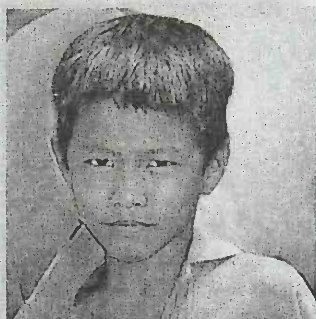

Fig. 9.9c
Cunoaşte adevărurile despre relaţiile sexuale pentru a-i învăţa pe copiii cu vârste între 7–10 ani.

Copiii între 7-10 ani

- Ei vor avea mai multe întrebări legate de implicarea tatălui în naşterea copiilor. Vor trebui să ştie rolul actului sexual în procreare. La această vârstă, nu vor fi curioşi cu privire la alte scopuri ale sexului, asta în cazul în care n-au văzut actul sexual în filme, imagini sau în altă parte. Nu-i lăsa să înţeleagă sexul prea devreme. Copiii trebuie să-şi îndrepte toată atenţia şi energia în alte domenii legate de creşterea lor.
- Vor avea mai multe întrebări despre cum creşte copilul în burta mamei şi cum se naşte. Unii părinţi folosesc procesul împerecherii, gestaţiei şi naşterii la animale pentru a-i învăţa pe copii.
- Învaţă-i despre sistemul reproductiv al bărbatului şi al femeii. Învaţă-i că sexul şi sexualitatea sunt normale şi bune în căsnicie. Dumnezeu a creat toate fiinţele să se reproducă.
- Asigură-te că înţeleg modul în care trupurile lor se vor schimba când devin bărbaţi şi femei.

Î 39 *Ce este pubertatea? Ce lecţii sexuale trebuie s... v...*

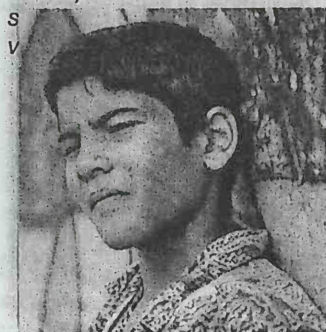

Fig. 9.9d
Pregăteşte-ţi copiii pentru pubertate şi învaţă-i despre sex.

Copiii între 10-13 ani

- Pregăteşte-i pentru schimbările fizice şi emoţionale ale *pubertăţii. Fiecare copil trebuie să ştie despre *menstruaţie şi *secreţii nocturne („vise ude") înainte de a se confrunta cu ele. Spune-le că fiecare om are ritmul lui de a se dezvolta şi că este normală varietatea între trupurile omeneşti.
- Învaţă-i că sexul este creat pentru căsnicia dintre un bărbat şi o femeie. Învaţă-i să rămână *virgini—persoane care nu întreţin relaţii sexuale până la căsătorie.
- Spune-le să se aştepte ca instinctul sexual să fie puternic. Dar dorinţa nu impune acţiune. Învaţă-i că Duhul Sfânt ne ajută să ne înfrânăm poftele (Gal. 5:13, 16).
- Vorbeşte-le despre pornografie şi alte mijloace care fac rău şi răstălmăcesc concepţia lor despre sex.
- Învaţă-i valoarea modestiei în modul de a se îmbrăca şi a se purta cu oamenii.
- Învaţă-i despre sarcină, metode contraceptive, când cei de vârsta lor vorbesc despre asemenea lucruri. (Părinţi, nu presupuneţi că fiii sau fiicele voastre trebuie să aibă aceeaşi vârstă ca atunci când voi aţi învăţat asemenea lucruri. Aflaţi vârsta la care copiii de astăzi vorbesc despre chestiuni legate de sex.)

Î 40 *Ce lecţii sexuale trebuie să-i înveţe părinţii pe adolescenţi?*

Fig. 9.9e Vorbeşte cu copiii tăi mai mari despre chestiuni sexuale pe care trebuie să le înţeleagă.

Copiii de 14 ani şi mai mari

- Învaţă-i scopul căsniciei şi celelalte scopuri ale sexului în afară de *reproducere.
- Învaţă-i despre cum să vorbească despre sex cu alţii—şi când nu este voie să vorbească despre sex.
- Vorbeşte-le despre urmările relaţiilor sexuale morale şi imorale, aşa cum a poruncit Dumnezeu. Include informaţii despre boli sexuale precum *HIV/SIDA.
- Ajută-i să-i înţeleagă pe cei de sexul opus şi să-i respecte.
- Ajută-i să creeze un plan personal pentru a-şi păstra neprihănirea sexuală.
- Începe să te rogi cu ei ca să primească înţelepciune când va veni momentul să-şi aleagă soţul/soţia.
- Învaţă-i paşii prin care dorinţa sexuală devine tot mai puternică, astfel încât ei vor fi conştienţi de ceea ce se va întâmpla.
- Vorbeşte cu ei despre *masturbare.
- Detalii despre cum să devină un iubit bun nu trebuie oferite până se logodesc. Când s-au logodit, ajută-i să obţină informaţiile de care au nevoie pentru a se pregăti pentru relaţiile sexuale în cadrul căsniciei.

Copiii noştri au nevoie de cunoştinţe sănătoase despre sex pentru a trăi vieţi înţelepte. Cunoştinţele sexuale îi ajută să se înţeleagă pe ei înşişi, să se protejeze şi să facă alegeri înţelepte.

Concluzie

Noi vrem ca fiii şi fiicele noastre să crească în înţelepciune la fel ca Isus. Una dintre modalităţile prin care părinţii îi pot ajuta este aceea de a se asigura că ei vor învăţa despre ei înşişi şi despre lume. Părinţii trebuie să le insufle copiilor dorinţa de a învăţa. Ei trebuie să se străduiască să-i înveţe pe toţi copiii lor. Ei trebuie să-i înveţe abilităţi practice prin muncă zilnică. Iar părinţii nu trebuie să neglijeze educaţia sexuală. Pe măsură ce copiii noştri dobândesc cunoştinţe, să ne rugăm ca inimile lor să fie întoarse spre Dumnezeu şi spre înţelepciune.

O fiică a devenit femeie. Pe măsură ce creştea, ea a început să aibă dorinţe sexuale. Nimeni n-o învăţase că dorinţele ei erau normale şi puteau fi înfrânate în moduri evlavioase. Ea auzise doar ce spuseseră alţi adulţi sau copii. Încetul cu încetul, ea a început să fie ruşinată de sentimentele ei. A început să simtă că era un om rău. Când primul tânăr pe care l-a iubit a abuzat-o sexual, toate temerile ei au fost confirmate. După aceea, toată viaţa ei a trecut de la un bărbat la altul fără să-şi înţeleagă adevăratul scop în viaţă.

3 Ajută-ţi copiii să crească în statură—fizic şi sănătoşi

Scop A: *Enumeră zece lucruri pe care mama însărcinată trebuie să le facă pentru a ocroti sănătatea copilului ei nenăscut.*

Scop B: Prezintă nevoia de hrană sănătoasă, reguli alimentare, apă potabilă şi curăţenie în îngrijirea copiilor.

Scop C: *Explică rolul vaccinurilor şi al doctorilor în îngrijirea copiilor.*

Isus creştea în înţelepciune. De asemenea, El creştea în *statură—mărime, greutate şi înălţime. Creşterea fizică este cea mai uşor de observat. Trupurile copiilor cresc, dar mulţi copii nu cresc până la înălţimea sau puterea maximă. Alţii suferă de boli ce-i schilodesc sau care provoacă moartea prematură. Părinţii trebuie să facă tot posibilul pentru a le oferi copiilor lucrurile de care au nevoie ca să fie sănătoşi. Să studiem acum câteva lucruri importante care-i ajută pe copiii noştri să aibă trupuri sănătoase, aşa cum doreşte Dumnezeu.

A. <u>O sarcină sănătoasă</u> îi ajută pe copii să fie sănătoşi.

Sănătatea fizică a copilului începe cu sănătatea părinţilor. Sănătatea mamei influenţează foarte mult sănătatea bebeluşului ei. Atât timp cât fetusul se află în pântec, el este hrănit sau rănit—ajutat sau vătămat—de ceea ce mănâncă, bea şi simte mama. Femeia trebuie să facă mai multe lucruri pentru a-l ajuta pe bebeluş să fie sănătos.

Fig. 9.10 O mamă însărcinată trebuie să fie sub supravegherea medicului .

1. Fereşte-te de bolile venerice. Mama poate să transmită copilului unele din aceste boli. Anumite boli venerice îi provoacă fetusului *deficienţe sau chiar moarte.
2. Dacă e posibil, când eşti însărcinată, consultă, cu regularitate, un doctor.
3. Înainte de sarcină, vaccinează-te împotriva *pojarului (rujeolei), dacă n-ai avut această boală. Pojarul în timpul sarcinii poate provoca moarte sau deficienţe la naştere—cum ar fi probleme oculare, auditive, cardiace sau mentale.
4. Vorbeşte cu doctorul despre un eventual vaccin împotriva *tetanosului. Acesta te va ocroti pe tine şi pe bebeluş când va fi tăiat *cordonul ombilical.
5. Vorbeşte cu doctorul despre administrarea pastilelor antimalarie, dacă locuieşti într-o zonă unde există această boală. Malaria în timpul sarcinii este periculoasă atât pentru mamă cât şi pentru copil.
6. Consumă hrană sănătoasă şi, dacă este posibil, ia vitamine. Trebuie să ai suficiente *calorii, *vitamine şi *minerale pentru tine şi copilul tău. Acidul folic (o vitamină B din legume, cereale şi fructe) previne unele deficienţe la naştere. Fierul este de asemenea important, aşadar mănâncă multe legume verzi. Bea suc de fructe

Î 41 *Defineşte aceste cuvinte importante: deficienţe, pojar, vaccinare, tetanos, vitamine.*

Î 42 *În ce fel bolile venerice sau alte boli ale mamei îl afectează pe copilul nenăscut?*

Î 43 *De ce mama însărcinată trebuie să consume alimente sănătoase şi să ia vitamine?*

Î 44 Dacă o femeie însărcinată sau care alăptează bea alcool sau foloseşte droguri, în ce fel acestea îl vor afecta pe copilaş?

Î 45 De ce mama trebuie să fie atentă la ce mănâncă, la ce bea sau ce foloseşte când alăptează?

Î 46 Ce este un copil subnutrit?

Î 47 Ce efecte apar dacă un copil mănâncă prea puţin?

Î 48 Ce efecte apar dacă un copil mănâncă prea mult?

Î 49 Numeşte cele patru grupe alimentare şi descrie scopul fiecăreia.

Î 50 Studiază câteva exemple din fiecare grupă alimentară. Copiii tăi mănâncă zilnic alimente din fiecare grupă? Explică.

amestecate cu legume pentru a ajuta organismul să absoarbă fierul. Creşterea trupului fetusului depinde de ceea ce mănâncă mama.

7. Evită alcoolul. Dacă o mamă bea în timpul sarcinii, ea îi poate provoca bebeluşului probleme fizice şi mentale.
8. Gândeşte-te la efectele secundare ale radiaţiilor şi medicamentelor înainte de a accepta orice fel de tratament. Uneori, acestea pot provoca bebeluşului *infirmităţi, ca de exemplu, o mână fără degete. Drogurile „plăcerii" (ca nicotina din ţigări, marijuana, heroina sau cocaina) cauzează infirmităţi şi boli.
9. Odihneşte-te mai des. Prea mult stres poate determina o dezvoltare insuficientă a bebeluşului—şi o poate face pe mamă să nască prematur.
10. Plănuieşte câţiva ani între bebeluşi. Mamele şi bebeluşii sunt mai sănătoşi dacă între bebeluşi există un interval de cel puţin doi ani. Mama are timp să-şi revină şi să-şi refacă puterile. Şi ambii bebeluşi sunt mai bine îngrijiţi dacă primul poate să umble şi să vorbească înainte ca celălalt să se nască.

După naştere, mama trebuie să continue să aibă grijă ce mănâncă şi ce bea şi ce medicamente foloseşte în timp ce alăptează. Laptele matern este cea mai bună hrană pentru nou-născut. Acesta **conţine toată hrana de care bebeluşul are nevoie în primele 4-6 luni de viaţă. Laptele mamei nu are microbi. Iar acest lapte este mai mult decât o simplă hrană.** Prima secreţie de lapte a mamei (*colostrumul) îi oferă bebeluşului o protecţie specială împotriva anumitor boli din primii ani de viaţă. Laptele mamei continuă să-i ofere protecţie copilului până este înţărcat. Dar orice introduce mama în organism trece şi în laptele ei. Nou-născutul, înainte de naştere şi după, are şanse mai mari să fie sănătos dacă mama lui e sănătoasă.

B. Hrana bună îi ajută pe copii să crească sănătoşi.[13]

Hrana sănătoasă este mai importantă pentru copii decât pentru adulţi. Dacă nu primeşte hrana adecvată, copilul poate fi afectat toată viaţa. Copiii care nu primesc suficiente mâncăruri sănătoase se numesc copii **subnutriţi*. Trupurile copiilor subnutriţi nu cresc până la capacitatea maximă. Abilităţile lor mentale pot fi stopate—insuficient dezvoltate toată viaţa. Copiii pot orbi pentru că le lipsesc vitaminele din organism.

Dacă un copil mănâncă prea mult, poate fi nesănătos. Mâncatul în exces provoacă *diabet, probleme cu încheieturile, probleme cardiace şi probleme sociale. Părinţii trebuie să facă tot posibilul pentru a le oferi copiilor lor cantitatea adecvată de hrană sănătoasă şi, de asemenea, să-i înveţe pe copii despre ce înseamnă să mănânci sănătos (Vezi Fig.9.11).

Grupă alim.	Scop	Cât de des?	Surse
Proteine	Ajută trupul să crească şi să fie puternic.	Zilnic	Carne, peşte, pui, ouă, soia, fructe de mare, lapte, brânză, fasole, mazăre, linte, nuci, legume, cereale (grâu, mei, ovăz)
Amidonuri/ Zaharuri (Glucide)	Furnizează energie pentru a alerga, a se juca şi a lucra. Cu cât foloseşti mai multă energie, cu atât vei avea mai multă nevoie de aceste alimente.	Zilnic, dar nu consuma prea mult zahăr, miere sau melasă.	Amidonuri: porumb, orez, cereale, tăiţei (paste), cartofi, cartofi dulci, dovlecel, manioc. Zaharuri: zahăr, miere, melasă, fructe, banane foarte coapte, lapte
Grăsimi	Păstrează energia în organism pentru perioadele necesare. Cantităţile în exces sunt dăunătoare.	Mănâncă zilnic doar cantităţi mici din această grupă alimentară	Ulei pentru gătit, ulei pentru salate, untură, slănină, grăsime, unt, margarină. Alte surse: alune, susan, boabe de soia, nucă de cocos, avocado, lapte
Generale—pentru protecţie	Ajută organismul să funcţioneze normal. Conţine multe vitamine de care organismul are nevoie ca să producă sânge, oase şi dinţi sănătoşi. Legumele (verde închis şi portocaliu/galben) şi fructele îi protejează pe copii de orbire.	Zilnic	Carne (în special ficat), pui, ouă, peşte, brânză, lapte, fructe, cereale integrale, spanac, legume (în special de culoare galbenă)

Fig. 9.11 Copiii au nevoie de o hrană variată pentru a creşte sănătoşi.

C. Regulile alimentare îi ajută pe copii să crească sănătoşi.

Î 51 Care dintre aceste reguli le respecţi?

1. Întotdeauna să se spele pe mâini cu săpun sau cenuşă înainte să mănânce sau să umble cu mâncarea.
2. Întotdeauna să spele fructele şi legumele crude înainte să le mănânce.
3. Dacă mâncarea s-a alterat, să n-o mănânce.
4. Dacă cineva în familie este bolnav, să nu mănânce din aceeaşi farfurie din care mănâncă bolnavul. Să nu bea din paharul bolnavului—să nu folosească lingura sau furculiţa lui până n-o spală cu apă fierbinte şi săpun.
5. Fereşte mâncarea de muşte, alte insecte, şobolani şi şoareci, praf.
6. Găteşte carnea. Nu lăsa ca fructele sau legumele să atingă carnea crudă sau *ustensilele pe care le foloseşti la gătitul cărnii.
7. Mănâncă imediat ce ai terminat de gătit. Cu cât stă mai mult înainte să fie mâncată, cu atât sunt mai mari şansele să atragă *microbi—fiinţe minuscule care-i îmbolnăvesc pe oameni. Microbii se împrăştie prin murdărie, apă infestată, insecte, tuse şi obiectele pe care le ating bolnavii.
8. Păstrează curăţenia în locul unde găteşti şi ţine curate ustensilele cu care găteşti.

Î 52 Ce sunt microbii? Cum se răspândesc?

D. Apa curată îi ajută pe copii să crească sănătoşi.

Apa curată este necesară pentru o viaţă sănătoasă. Dar nu putem spune că apa este curată după felul în care arată sau după gust. Cea mai mare parte a apei care provine din lacuri, iazuri, izvoare au germeni care te pot îmbolnăvi. Chiar şi apa din fântâni sau care trece prin conducte conţine, uneori, microbi sau *chimicale dăunătoare. Chimicalele, ca unele spray-uri ce omoară insecte, se depun în organism şi dăunează sănătăţii omului o perioadă mai lungă de timp. De aceea, trebuie să ţinem chimicalele departe de hrana din grădină şi din casă. Spre deosebire de chimicale, microbii îi îmbolnăvesc repede pe oameni. Cei care mor cel mai des din cauza apei murdare, infestate, sunt copiii sub cinci ani. Toţi oamenii din lumea întreagă trebuie să se îngrijească de apă, deoarece cu toţii avem nevoie de apă curată ca să fim sănătoşi.

Î 53 Cunoşti calitatea apei din comunitatea ta? Dacă nu, cum poţi afla asta?

Oamenii care locuiesc la oraş au apă curentă care vine prin conducte în casele lor, iar această apă este verificată ca să nu conţină microbi şi chimicale dăunătoare. Ei pot să cumpere anumite filtre pentru a purifica apa, dacă este nevoie. Oamenii trebuie să înveţe despre folosirea corectă a chimicalelor în casă şi în grădină. Cei care locuiesc în zone mai puţin modernizate trebuie să colaboreze pentru ca acea comunitate să aibă apă potabilă. De asemenea, ei trebuie să le ofere copiilor apă potabilă. Iată câteva reguli pentru a avea apă potabilă **în zonele rurale sau nesigure.**[14]

1. Este interzisă *defecarea sau *urinarea în izvoarele de apă potabilă sau în apropierea lor.
2. Animalele trebuie ţinute departe de apa pe care o beau oamenii. Animalele au boli care-i vor îmbolnăvi şi pe oameni.
3. Să se fiarbă întotdeauna apa (**timp de zece minute după ce-a dat în clocot, apoi lăsată să se răcească**) sau să se pună clor în ea (clorul este un chimical care ucide microbii). Apa fiartă sau folosirea clorului în apă ucide microbii care provoacă *diaree. Dacă apa este tulbure, filtreaz-o înainte s-o fierbi sau pune clor în ea. (Unii se plâng că apa n-are gust bun după ce este fiartă. După ce ai fiert apa, adaugă puţină sare ca să-i îmbunătăţeşti gustul. Şi, nu uita—apa infestată poate fi la fel ca sulul pe care l-a mâncat apostolul Ioan—dulce la gust, dar amară când ajunge în măruntaie. Aşa că pentru a fi sigur—**fierbe apa.** Adaugă sare, puţin cărbune şi chiar miere, dacă e nevoie! Scoate cărbunele înainte de a bea apa!)
4. Ţine apa într-un recipient curat. Acoperă recipientul ca să protejezi apa de insecte şi praf. Asigură-te că mâinile nu ating apa din interiorul recipientului. Foloseşte un polonic curat—pe care nimeni nu-l foloseşte pentru a bea—ca să scoţi apa din recipient. Prin această metodă, microbii nimănui nu pătrund în apa din care beau toţi. Spală recipientul şi schimbă apa în mod regulat.

Î 54 Poţi să-ţi dai seama dacă apa este rea după gust şi aspect? Explică.

Î 55 De ce fierberea apei va salva vieţile copiilor tăi?

Î 56 De ce oamenii trebuie să se spele pe mâini după ce merg la toaletă?

5. Spală-te întotdeauna pe mâini cu apă şi săpun sau cenuşă înainte de a bea, de a mânca sau de a găti. Nu uita niciodată să te speli pe mâini după ce-ai folosit toaleta sau ai schimbat copilul, ori ai avut grijă de oameni bolnavi.
6. În lipsa unei toalete, sapă o groapă în pământ pentru o *latrină sau construieşte un *closet rudimentar, departe de sursa de apă şi cel puţin la 6 m de casă.

E. Curăţenia îi ajută pe copii să crească sănătoşi.

Copiii care locuiesc în case curate şi învaţă obiceiuri igienice au şanse mai mari să fie sănătoşi. Deja am discutat despre importanţa hranei curate şi a apei potabile. Acum să analizăm alte aspecte în păstrarea curăţeniei pentru a avea o sănătate bună.

Î 57 De ce trebuie să ne descotorosim de gunoaiele sau gropile cu apă din jurul caselor noastre?

1. Păstrează curăţenia în cămin—şi înăuntru şi afară. **În** cămin, şterge praful—întrucât conţine microbi. Baia şi bucătăria să fie foarte curate. Niciodată să nu găteşti îmbrăcat în aceleaşi haine cu care ai făcut curăţenie în baie. De asemenea, după ce ai folosit cârpe ca să faci curat, spală-le. **Afară**, nu depozita gunoaie sau mormane de obiecte aproape de casă. Acestea atrag şoareci şi şobolani ce răspândesc boli. De asemenea, apa aproape de casă atrage insecte precum ţânţari care răspândesc boli.

Î 58 Descrie modul în care speli trei părţi ale trupului tău.

2. Păstrează-ţi corpul curat.
   - *Mâinile.* Întrucât toată ziua atingem tot felul de lucruri, este important să ne spălăm pe mâini. Sterge-ţi mâinile curate cu un prosop curat. Şi nu uita ca zilnic să-ţi cureţi unghiile.
   - *Părul.* Dacă oamenii nu se spală pe cap o lungă perioadă de timp, insecte—ca păduchi sau căpuşe—intră în părul lor—şi le apar răni pe *scalp. Spală-ţi scalpul cu vârfurile degetelor când îţi speli părul. Uneori insectele pătrund în piele şi în păr—chiar dacă te-ai spălat. Dacă unul dintre copii se scarpină des în cap sau pe corp, s-ar putea să ai nevoie de medicamente ca să ucizi insectele. Dacă insectele se află pe oameni, probabil că acestea se găsesc şi pe obiectele de stofă din casă. În acest caz, va trebuie să speli hainele şi rufăria în aceeaşi zi în care foloseşti medicamente ca să omori păduchii.

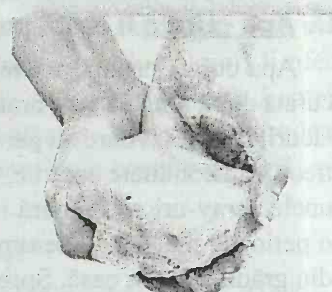

Figura 9.12 Foloseşte săpun mult şi apă proaspătă ca să te speli pe mâini.

Î 59 De ce este foarte important ca faţa copilului să fie mereu curată?

   - *Piele.* Băile regulate ţin microbii departe de trup. Ai grijă ca faţa copilului să fie curată. Muştele şi microbii infectează *mucusul care curge din nas. Dacă microbii pătrund în ochiul copilului, ei provoacă boli sau chiar orbire.

Î 60 Cum se răspândeşte boala prin haine murdare?

3. Hainele să fie curate. Hainele adună mizerie, microbi şi miros urât. Microbii şi insectele de pe haine ajung pe piele şi în gură. Aşa ne îmbolnăvim din cauza hainelor murdare. De aceea, spală hainele la fiecare două zile. Schimbă-ţi zilnic lenjeria sau spal-o zilnic.

Î 61 Ce trebuie să faci ca să ai dinţi sănătoşi?

4. Dinţii să fie curaţi. Trei lucruri elementare te vor ajuta să ai dinţi sănătoşi.
   - Consumă hrană sănătoasă. Nu mânca prea multe dulciuri şi nu bea prea multe sucuri dulci.
   - Spală-te pe dinţi de două ori pe zi—dimineaţa şi seara înainte de culcare. Fiecare să aibă periuţa lui de dinţi. Dacă nu poţi cumpăra o periuţă de dinţi, poţi să-ţi confecţionezi una dintr-un băţ sau o cârpă. Ai doar grijă să fie curată şi ţine-o departe de microbi. Foloseşte pastă de dinţi sau un amestec de sare şi bicarbonat de sodiu ca să-ţi cureţi dinţii. Spală-te pe dinţi cu mişcări circulare în loc de mişcări sus-jos. Curăţă şi spaţiile dintre dinţi.
   - Mergi la dentist de două ori pe an. Dentistul poate preveni cariile şi-ţi poate salva dinţii.

5. Mare atenţie la secreţiile corpului şi la fecale. Când oamenii sunt bolnavi, ei tuşesc, strănută sau îşi suflă nasul. Lichidele care ies din trup când se întâmplă aceste lucruri, conţin microbi care-i pot îmbolnăvi pe alţii. Învaţă-i pe copii să-şi acopere nasul şi gura când tuşesc sau strănută. Dacă-şi folosesc mâinile ca să acopere tusea sau

strănutul, ei trebuie imediat să se spele pe mâini cu apă şi săpun sau cenuşă. Dacă folosesc o cârpă, aceasta trebuie spălată cu apă fierbinte şi săpun. Dacă folosesc o batistă de hârtie, s-o arunce. Oamenii trebuie să se spele des pe mâini când sunt bolnavi.

- Excrementele şi urina animalelor reprezintă o mare îngrijorare. Ţine animalele departe de apa din care beau oamenii. Excrementele animale sunt bune pentru fertilizarea pământului din grădină, dar dăunătoare dacă sunt ţinute în apropierea casei. Ori ţii animalele departe de casă, ori îndepărtează zilnic resturile care se găsesc în apropierea casei.
- Şi fecalele umane răspândesc boli. Trage apa la toaletă, spală şi acoperă vasul de toaletă din casă. Cei cu latrine ar trebui să presare cenuşă peste fecale. Dar să şi acopere cu un capac. Dacă o familie nu dispune de o cameră de baie, trebuie să aleagă un loc departe de apă şi de casă unde să-şi facă nevoile. Trebuie să sape o groapă şi să astupe resturile. În orice caz, învaţă-i pe copii ca întotdeauna să se spele pe mâini după ce-au folosit toaleta. Următoarea diagramă arată de ce este atât de important să fim foarte precauţi în privinţa excreţiilor sau a *canalizării).

Î 62 *Prezintă, pe scurt, modul de răspândire a bolilor de la sistemul de canalizare la om (Fig. 9.13).*

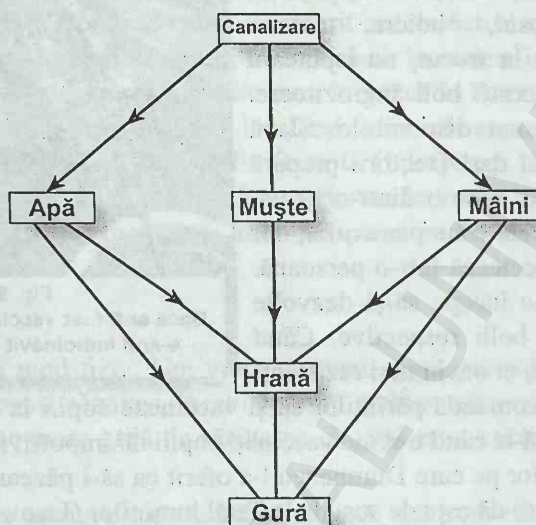

Fig. 9.13 Un sistem defectuos de canalizare cauzează boli.[15]

În trei zile, lucrătorii dintr-o piaţă importantă au ucis aproximativ 6.000 de şobolani, au cărat cu camioanele 750 de tone de gunoi, iar din latrine au scos 70 de tone de fecale umane. Un oficial a spus că aceasta a fost prima igienizare importantă a pieţii în treizeci de ani. Piaţa fermierilor, care oferea hrană proaspătă celor trei milioane de locuitori ai oraşului respectiv, era un adevărat focar de infecţie. Un lider al administraţiei locale a spus că, în unele locuri, gunoiul atingea şi doi metri. „Dacă am fost şocat? Am fost traumatizat de câtă mizerie am văzut", a declarat acesta ziarului local. „Am fost norocoşi că n-a izbucnit o epidemie." Muncitorii au folosit 160.000 litri de apă când au făcut curăţenie. Unii comercianţi care lucrau în piaţă au fost uimiţi să vadă că exista ciment sub gunoiul pe care-l vedeau zilnic.[16]

F. Exerciţiile şi odihna îi ajută pe copii să fie sănătoşi.

Exerciţiile fizice. Copiii mici sunt de obicei activi. Ei fac exerciţii—se plimbă, aleargă şi se joacă. Trupurile lor sunt în continuă mişcare. Unii copii sunt mai activi decât alţii. Dar mişcarea este importantă pentru sănătate—pentru toţi copiii şi adulţii. Mişcarea menţine greutatea trupului la un nivel normal, aşa cum a plănuit Dumnezeu. Exerciţiul fizic întăreşte muşchii şi oasele—de asemenea, prelungeşte viaţa plămânilor şi a inimii.

Î 63 *Explică echilibrul dintre exerciţiile fizice şi odihnă pentru copii.*

Odihna urmează după mişcare, aşa cum noaptea vine după zi. Trupul are nevoie de odihnă ca să-şi refacă puterile după efort. Deseori, copiii fac exerciţii, iar apoi toată ziua se odihnesc. Spre deosebire de adulţi, cei mici au nevoie de mai mult timp de odihnă.

Nou-născuţii îşi petrec cea mai mare parte a zilelor şi nopţilor dormind. Copiii mici continuă să aibă nevoie de douăsprezece ore de somn în fiecare noapte, iar ziua dorm la amiază. Chiar şi copiii mai mari vor avea nevoie între 10–12 ore de somn pe măsură ce parcurg diferite etape ale creşterii. În viaţa lor trebuie să existe echilibru între exerciţiile fizice şi odihnă.

Mulţi copii din lumea întreagă nu menţin un echilibru între efort şi odihnă. Unii adulţi îşi forţează copiii să muncească prea multe ore. Se poartă cu ei ca şi cum trupurile lor ar fi ca cele ale adulţilor. Alţi părinţi îi lasă pe copii să lenevească. Aceşti copii petrec multe ore în faţa computerului sau televizorului. Aşadar, călăuzeşte-i pe copiii tăi să menţină un echilibru între exerciţii fizice şi odihnă. Şi, ca un exemplu pentru ei, menţine-ţi trupul într-o formă bună.

G. <u>Îngrijirea medicală</u> îi ajută pe copii să fie sănătoşi.

Î 64 De unde poţi obţine informaţii despre vaccinuri care-ţi protejează copilul?

Vaccinurile. Multe boli îi pot ucide pe copii sau îi pot afecta pentru tot restul vieţii. Unele din aceste boli sunt *difteria, pojarul, *poliomielita, tetanosul, *holera, malaria şi *tusea convulsivă. În trecut, nu-i puteam ocroti pe copii de aceste boli îngrozitoare. Dar azi vaccinurile sunt disponibile. Slavă Domnului pentru acest dar! Doctorii prepară vaccinul astfel: iau un microb dintr-o boală, îl slăbesc ca să nu facă rău oamenilor, iar printr-un ac mic îl injectează într-o persoană. Trupul acelei persoane începe să-şi dezvolte imunitatea împotriva bolii respective. Când oamenii sunt vaccinaţi, ei devin mai rezistenţi la boli. Doctorii le recomandă părinţilor să-şi vaccineze copiii la naştere sau imediat după aceea. Interesează-te când trebuie vaccinaţi copiii tăi împotriva diverselor boli. Nu refuza darul vaccinurilor pe care Dumnezeu l-a oferit ca să-i păzească pe copiii tăi. Nu uita, orice bun care ni se dă este de sus, de la Tatăl luminilor (Iacov 1:17).

Fig. 9.14
Dacă ar fi fost vaccinat, acest copil nu s-ar fi îmbolnăvit de poliomielită!

Î 65 Într-un grup de o sută de copii, vaccinurile vor proteja pe câţi dintre ei? Îl vei proteja pe copilul tău?

Uneori bebeluşii devin puţin febrili şi vor acuza dureri în locul unde au fost vaccinaţi. **Rareori,** copilul se va îmbolnăvi din cauza vaccinului sau a unei injecţii. Se poate ca părinţii să audă unele zvonuri false despre vaccinuri, temându-se să-şi vaccineze copiii. Dar părinţii trebuie să fie înţelepţi şi să cunoască binecuvântările vaccinurilor. De exemplu, dacă o boală ar pătrunde într-o şcoală cu o sută de elevi, <u>toţi</u> copiii s-ar îmbolnăvi. Însă, dacă au fost vaccinaţi, <u>mai puţin de zece</u> copii s-ar îmbolnăvi.[17] Aşa că ajută-l pe copilul tău să fie sănătos—folosind vaccinurile. Copiii suferă şi mor dacă părinţii refuză darurile bune pe care Dumnezeu ni le-a dat (Iacov 1:17).

Î 66 Ce greşeală prostească au făcut misionarii penticostali care au mers în Africa de Vest?

Cu mult timp în urmă, nişte misionari penticostali au mers în Africa de Vest. Ei s-au simţit spirituali şi plini de credinţă. Aşa că nu s-au vaccinat şi n-au luat cu ei medicamente care să-i ferească de boli. Mulţi dintre ei au murit. Azi, am învăţat deosebirea între credinţă şi prostie. Nu trebuie să-L ispitim pe Dumnezeu prin faptul că refuzăm darurile bune pe care ni le-a dat pentru a preveni malaria. Isus nu L-a ispitit pe Dumnezeu sărind de pe streaşina templului. El ştia că gestul de a sări nu era înţelept. În acelaşi fel, astăzi, noi ştim că a refuza să fim vaccinaţi este un lucru prostesc, nu înţelept sau spiritual.

Î 67 Ce greşeală fatală a făcut acel tată iubitor?

Un tată plângea la mormântul fiului său. S-a uitat apoi spre cer şi a strigat: „Dumnezeule, de ce ai lăsat un demon să-mi ucidă fiul?" Tatăl nu ştia, dar şi Tatăl ceresc plângea. Tatăl ceresc a privit în jos şi a zis: „Nu demonul l-a ucis pe fiul tău. Ci o boală! De ce-ai refuzat vaccinul pe care l-am trimis? Era un dar bun pe care ţi l-am oferit ca să ocroteşti sănătatea copilului tău". *„Poporul Meu piere din lipsă de cunoştinţă. Fiindcă ai lepădat cunoştinţa... voi uita şi Eu pe copiii tăi!"* (Osea 4:6). **Principiu:** Când părinţii resping cunoaşterea, ei distrug vieţile copiilor lor.

Vizitele la doctor binecuvântează sănătatea copilului. Părinţii îi dau doctorului ocazia să identifice problemele mici înainte să devină mari. Poţi să faci un pas peste un râu când este la începutul albiei, dar după o vreme devine prea mare ca să mai treci peste el cu piciorul. Multe probleme cu sănătatea—la început—sunt ca nişte buruieni mici în grădină. Dar dacă neglijăm problemele mici, ele devin probleme mari.

Î 68 *Cum pot învăţa părinţii despre îngrijirea medicală disponibilă pentru copiii lor?*

Îngrijirea doctorului este o binecuvântare când problemele vin peste trupurile noastre. Unele probleme de sănătate—ca oasele rupte—se văd uşor. Alte pericole—ca *deshidratarea (pierderea lichidelor din organism)—sunt mai greu de depistat. Părinţii trebuie să înveţe când să meargă la doctor. Astfel de informaţii, despre când trebuie să mergi la doctor, le poţi primi la policlinică sau le poţi găsi în diverse broşuri ori pe internet. Alteori poţi primi sfaturi de la alţi părinţi.

Dar este suficient dacă ştii când să apelezi la doctor. Din nefericire, îngrijirea medicală nu este disponibilă tuturor oamenilor. Uneori clinicile şi doctorii sunt departe de casele oamenilor. Alteori îngrijirea medicală există, însă părinţii n-au bani. Şi mai există cazuri când cele mai bune medicamente nu-i pot însănătoşi pe copii. Slavă Domnului pentru că doctorii nu sunt singura noastră speranţă. În Isus, avem speranţa vindecării şi speranţa învierii. Dumnezeu este Cel care care ne-a oferit aceste daruri minunate, copiii. El ni i-a încredinţat, iar noi, la rândul nostru, trebuie să ne încredem în Dumnezeu cu copiii noştri. Oamenii lui Dumnezeu din Biblie s-au încrezut în Dumnezeu să le dea hrană, apă, îmbrăcăminte şi vindecare copiilor lor. Deşi vremurile s-au schimbat, noi, părinţii, stăm, prin credinţă, alături de văduva din Sarepta (1 Împăraţi 17:7-24) şi de fruntaşul sinagogii (Luca 8:40-56). Însă, niciodată nu ignorăm lucrurile bune pe care Dumnezeu ni le-a trimis prin doctori şi medicină. Şi nu-L ispitim pe Dumnezeu ignorând normele de sănătate.

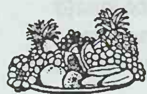
Î 69 *Oamenii care au încredere în Dumnezeu trebuie să evite doctorii şi normele de sănătate?*

Concluzie

Isus a crescut în mod fizic. Noi vrem să avem copii puternici şi sănătoşi. Părinţii sănătoşi vor avea copii sănătoşi. Ambii părinţi trebuie să nu fie bolnavi. Iar mama trebuie să aibă foarte mare grijă de sănătatea ei când este însărcinată sau îşi alăptează bebeluşul.

Copiii în creştere au nevoie de hrană sănătoasă, apă potabilă, exerciţii fizice, dar şi odihnă. Toată familia trebuie să-şi ţină curate trupurile şi să păstreze curăţenia în cămin. De asemenea, vaccinurile şi îngrijirea medicală îi ajută pe copii să crească sănătoşi. Ca părinţi, trebuie să facem tot posibilul pentru copiii noştri, pentru ca ei să crească în statură.

Isus a crescut în înţelepciune, în statură, era tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor. Am studiat cum să-i ajutăm pe copii să crească în înţelepciune şi statură. În capitolul următor, vom studia cum să-i ajutăm pe copii să fie tot mai plăcuţi înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor.

Rezumatul capitolului

Pregăteşte-te să-ţi ajuţi copiii să crească

Scop A: *Explică punctul de vedere al lui Dumnezeu despre copii în relaţie cu: apartenenţa, valoarea şi darurile.*

Dumnezeu este creatorul copiilor; prin urmare, toţi copiii sunt ai Lui. El îi preţuieşte foarte mult, nu vrea ca nici măcar unul dintre ei să piară şi i-a pus pe îngeri să aibă grijă de ei. Copiii sunt unul dintre darurile minunate pe care Dumnezeu le-a dat părinţilor.

Scop B: *Prezintă ce trebuie să înţeleagă părintele despre creşterea şi unicitatea copilului.*

Părintele trebuie să înţeleagă că fiecare copil este diferit. Şi totuşi, toţi copiii cresc în mod asemănător. Recapitulează Fig. 9.3 despre modurile în care cresc copiii: mental, fizic, spiritual şi social.

Scop C: *Descrie responsabilităţile părintelui de a fi un exemplu şi cel care-i poartă de grijă copilului.*

- Valorile—atât bune cât şi rele—sunt adoptate pe măsură ce copiii le *văd* în părinţii lor. Sfaturile pe care copiii le aud au o semnificaţie mult mai mare dacă părinţii trăiesc ceea ce-i învaţă.
- Copiii au nevoie de hrană, îmbrăcăminte, adăpost, siguranţă şi dragoste—plus înţelegerea şi dragostea tatălui. De asemenea, mama reprezintă hrana, dragostea şi căldura. A fi iubit de ea înseamnă să trăieşti, să ai rădăcini şi să te simţi acasă.
- Potriveşte numărul săgeţilor cu tolba *ta*.

Ajută-ţi copiii să crească în înţelepciune—mental

Scop A: *Explică rolul părintelui în educaţia şi dezvoltarea ablităţilor copilului.*

Învaţă-i pe copiii tăi să pună întrebări şi să descopere lucruri. Învaţă-i să aprecieze o educaţie bună şi ajută-i s-o obţină. Învaţă-i pe copiii tăi abilităţi de lucru—tot ce ştii despre a găti, a coase, a face curat, a lucra pământul, a creşte animale, a cumpăra, a vinde, a zidi, a te relaţiona la oameni şi la Dumnezeu, precum şi alte abilităţi.

Scop B: *Prezintă zece motive pentru educaţia sexuală în familie.*

Recapitulează Fig. 9.7—Zece motive pentru educaţia sexuală în familie.

Scop C: *Identifică şapte principii pentru a-i învăţa pe copiii tăi despre relaţiile sexuale.*

Recapitulează Fig. 9.8—Şapte moduri de a-i învăţa pe copiii tăi despre chestiuni sexuale.

Scop D: *Explică modul în care vârsta copilului influenţează ceea ce trebuie să ştie despre relaţiile sexuale.*

Am studiat caracteristicile copiilor cu vârste între 0–3 ani, 4–6 ani, 7–10 ani, 10–13 ani, 14 ani şi peste. Recapitulează învăţăturile despre fiecare grupă de vârstă.

Ajută-ţi copiii să crească în statură—fizic şi sănătoşi

Scop A: *Enumeră zece lucruri pe care mama însărcinată trebuie să le facă pentru a ocroti sănătatea copilului ei nenăscut.*

Să se ferească de bolile venerice. Să se ducă la doctor în mod regulat pentru consultaţii. Înainte să rămână însărcinată, să consulte doctorul în privinţa vaccinurilor împotriva pojarului şi tetanosului şi a pastilelor antimalarie. Să consume alimente sănătoase şi să ia vitamine. Să evite alcoolul. Să fie conştientă de efectele secundare ale radiaţiilor şi medicamentelor. Să se odihnească mult. Să planifice un interval de câţiva ani între copii.

Scop B: *Prezintă, pe scurt, nevoia de hrană sănătoasă, reguli alimentare, apă potabilă şi curăţenie în îngrijirea copiilor.*

Recapitulează Fig. 9.11 despre o alimentaţie sănătoasă. Respectă regulile de igienă. Spală-te pe mâini. Spală legumele şi fructele înainte să le mănânci. Nu mânca din aceeaşi farfurie din care mănâncă un bolnav. Protejează mâncarea de muşte, alte insecte, şobolani, şoareci şi praf. Găteşte carnea. Mănâncă mâncarea imediat ce ai gătit-o. Fă curăţenie în bucătărie şi spală ustensilele pe care le-ai folosit la gătit.

Apa potabilă este necesară pentru un trai sănătos. Dar nu ne putem da seama dacă apa e curată numai după aspect sau gust. În zonele rurale sau nesigure, oamenii şi animalele să nu-şi facă nevoile în apropierea izvoarelor de apă potabilă; să se fiarbă întotdeauna apa de băut.

Scop C: *Explică rolul vaccinurilor şi al doctorilor în îngrijirea copiilor*

Multe boli îi pot ucide sau îi pot vătăma pe copii. Dar slavă Domnului pentru vaccinurile care ne ocrotesc copiii! Fiecare dar bun—ca de pildă copiii şi vaccinurile—vine de sus. Vizitele la cabinetul doctorului binecuvântează sănătatea copilului. Aceste vizite îl ajută pe doctor să depisteze problemele mici înainte ca acestea să devină mari. Poţi să treci peste un râu în apropierea albiei

 Evaluare personală: Încercuieşte litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmaţie sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns.

1. Cui aparţine copilul?
a) Părinţilor
b) Lui însuşi
c) Domnului
d) Familiei

2. Un copil începe să înveţe povestiri din Biblie la vârsta de:
a) un an.
b) trei ani.
c) şase ani.
d) opt ani.

3. Copiii învaţă cel mai mult despre valori prin:
a) exemplele zilnice ale părinţilor.
b) lecţiile învăţate la şcoală sau la biserică.
c) discuţiile cu alţi copii.
d) povestirile transmise din generaţie în generaţie.

4. Cum poate părintele să-l călăuzească pe copil să înveţe?
a) Să-l oblige să înveţe în fiecare zi.
b) Să-l încurajeze să pună întrebări.
c) Să-l înveţe să se facă văzut, dar nu auzit.
d) Să nu-l lase să se joace prea mult.

5. Care afirmaţie este ADEVĂRATĂ cu privire la educaţia sexuală în familie?
a) Întăreşte încrederea copilului în părinţi.
b) Este ruşinoasă şi nebiblică pentru părinţi.
c) Împiedică creşterea spirituală a copilului.
d) Trezeşte interesul copilului pentru chestiuni sexuale.

6. Părinţii ar trebui să-şi înveţe copiii despre relaţiile sexuale:
a) când copiii împlinesc 15 ani.
b) pentru că este uşor să-i înveţe acasă.
c) puţin câte puţin de-a lungul vieţii.
d) chiar înainte să se căsătorească.

7. Copiii ajung la pubertate la vârsta de:
a) 7–9 ani.
b) 10–13 ani.
c) 14–16 ani.
d) 17–19 ani.

8. Ceea ce mama însărcinată mănâncă sau bea:
a) n-ar trebui să difere de ceea ce ea consuma în mod obişnuit.
b) contează mai puţin decât vaccinurile.
c) afectează sănătatea copilului ei nenăscut.
d) îl fac pe copil să-i placă anumite mâncăruri.

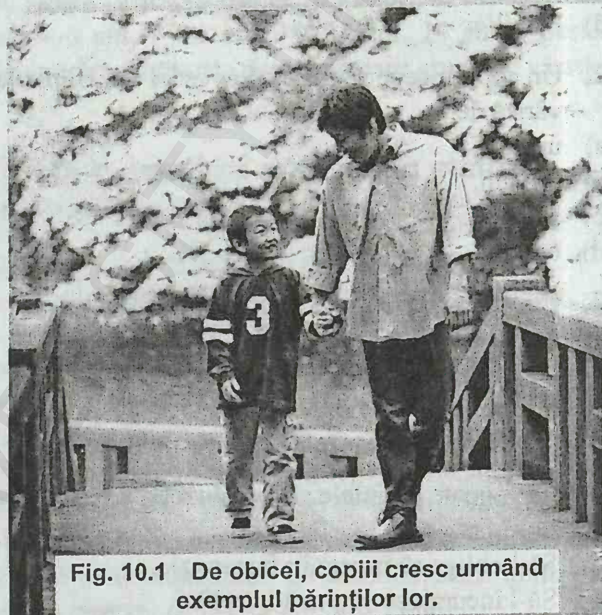
9. Ştim că apa este potabilă dacă:
a) pare curată şi are gust bun.
b) animalele o beau şi rămân sănătoase.
c) devine fierbinte şi începe să fiarbă.
d) fierbe mai mult de 10 minute.

10. De obicei, un vaccin va proteja:
a) 20 de copii din 100.
b) 50 de copii din 100.
c) 70 de copii din100.
d) 90 de copii din 100.

Capitolul 10:
Cum să fii un tată eficient sau o mamă eficientă—Partea a II-a

Introducere

Un tată s-a rugat într-o noapte: „Iartă-mă, fiul meu. Stau lângă tine în timp ce dormi. Sunt aici ca să mă căiesc. Nu te-am întâmpinat cu un zâmbet azi dimineață. În schimb, te-am certat pentru că te-ai spălat prea încet pe dinți. După aceea, la micul dejun, erai entuziasmat de ceva; n-am aflat pentru ce anume, fiindcă ți-am spus să nu mai vorbești cu gura plină. Când ai mers la școală mi-ai făcut cu mâna și mi-ai zâmbit. Dar eu m-am încruntat și ți-am spus să stai cu spatele drept! Mai târziu, te-ai întors acasă de la școală. Am continuat să observ lucrurile mărunte și le-am ignorat pe cele importante. Am criticat felul în care ai făcut treaba pe care trebuia s-o faci în casă. Când mingea ta a lovit plantele, am strigat la tine. Și mai ții minte când m-ai întrerupt în timp ce citeam? Ai intrat încet în cameră. Eram plictisit și te-am întrebat ce vroiai. Tu ai spus «Nimic», dar m-ai îmbrățișat. Apoi ai mers la joacă. Iartă-mă, fiul meu. Am fost ca Fariseii, ți-am cerut să împlinești lucrurile mărunte. Iar între timp eu am ignorat marile teme ale dragostei și milei. Ziua de mâine va fi altfel. De fiecare dată când te voi critica pentru un lucru, vom râde și vom sărbători alte zece. Somn ușor, fiul meu. Dimineață, tati se va purta cu tine așa cum Dumnezeu se poartă cu noi. Voi fi mai răbdător și mai puțin pretențios.[1]

Fig. 10.1 De obicei, copiii cresc urmând exemplul părinților lor.

La fel ca acest tată, nimeni nu e perfect. Dar, slavă Domnului, ne putem căi și putem încerca să devenim tot mai mult ca Tatăl ceresc. Să continuăm să învățăm cum putem fi un tată bun sau o mamă bună.

Isus era tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor. În acest capitol, vom studia moduri ca să-i ajutăm pe copiii noștri să crească în aceste două domenii.

Lecții:

1 Ajută-i pe copiii tăi să fie tot mai plăcuți înaintea lui Dumnezeu—spiritual

Scop A: *Explică de ce exemplele părinților sunt atât de importante.*
Scop B: *Prezintă pașii pe care părinții trebuie să-i facă pentru a-și învăța copiii.*
Scop C: *Descrie principiile pentru timpul devoțional zilnic în familie.*

2 Ajută-i pe copiii tăi să fie tot mai plăcuți înaintea oamenilor—social

Scop A: *Vorbește despre relația dintre siguranță și dezvoltare socială.*
Scop B: *Explică trei modalități diferite prin care părinții le pot arăta dragoste copiilor lor.*
Scop C: *Prezintă modul în care părinții îl pot ajuta pe copil să se simtă acceptat și să aibă respect de sine.*
Scop D: *Analizează rolurile manierelor, atitudinilor și abilităților în relaționarea cu alții.*

3 Disciplinează-ți copiii ca să fie tot mai plăcuți înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor

Scop A: *Explică zece din cele cincisprezece principii ale disciplinării.*
Scop B: *Prezintă patru tipuri de disciplinare.*

Cuvânt-cheie

disciplinare

Ajută-i pe copiii tăi să fie tot mai plăcuți înaintea lui Dumnezeu—spiritual

Scop A: *Explică de ce exemplele părinților sunt atât de importante.*

Scop B: *Prezintă pașii pe care părinții trebuie să-i facă pentru a-și învăța copiii.*

Scop C: *Descrie principiile pentru timpul devoțional zilnic în familie.*

Considerente generale

Dumnezeu le dă familiilor sarcina de a-și crește copiii după voia Domnului. Când Dumnezeu a dat poporului Său poruncile Lui, El le-a spus familiilor să le întipărească în mintea copiilor (Deut. 6:6-7). Bisericile, păstorii și învățătorii, au cu toții rolul de a ajuta. Dar părinții și familiile sunt principalii educatori. Părinții sunt învățători influenți. Ei pot avea cea mai mare influență asupra copiilor pentru că locuiesc cu ei, îi cunosc și-i iubesc. Să analizăm câteva moduri prin care părinții își pot călăuzi copiii să fie tot mai plăcuți înaintea lui Dumnezeu.

Î 1 *De ce părinții sunt învățători atât de influenți?*

A. Exemplele părinților îi ajută pe copii să crească spiritual.

Î 2 *Care sunt trei modalități, A-C, prin care părinții își ajută copiii să crească spiritual?*

Un tată și fiul său urcau pe o potecă strâmtă în munți. Fiul se afla exact în spatele tatălui. Băiatul i-a spus: „Ai grijă pe unde calci, tată, pentru că eu calc pe urmele tale."

Copiii imită ce văd la părinții lor. Astfel, părinții înțelepți caută să fie un bun exemplu. Copiii învață de la părinți prin faptul că sunt mereu cu ei și le copiază comportamentul. Așa că părinții trebuie să petreacă timp cu fiecare copil, să le împărtășească diverse întâmplări, să asculte ceea ce au de spus copiii, să se joace cu ei. În multe căminuri, mamele și copiii sunt deseori împreună. Dar tații trebuie să depună un efort special pentru a petrece timp cu copiii lor. Unora dintre tați le place să-și plimbe în brațe copiii mici. Alteori, copilul se urcă pe spatele tatălui, pretinzând că ar călări un ponei. Aceste lucruri îi fac pe copii fericiți. Poți fi sigur de următorul lucru—când tatăl este aproape de copiii lui, aceștia îl privesc mai mult decât își dă el seama.

Unii bărbați se tem că o relație de prietenie cu copiii lor va scădea respectul și cinstea pe care trebuie să le primească. Drept rezultat, astfel de tați temători au o relație distantă cu copiii lor. Se comportă cu ei la fel cum se comportă șeful cu angajatul. Singura relație pe care acești tați o au cu copiii lor este prin mustrare sau prin nuiaua disciplinării. Astfel de bărbați se tem să zâmbească și să râdă cu copiii lor. Nu-și țin copiii în brațe și nici nu le spun povești. Se tem să se joace cu ei. Așa ceva este foarte trist.

Î 3 *De ce unii tați păstrează o relație rece, distantă cu copiii lor?*

Consilierii spun că cei mai mulți copii care se răzvrătesc provin din cămine unde tatăl este rece și aspru. Un tată iubitor, prietenos, are puține probleme cu disciplinarea copiilor. Deseori, un cuvânt de îndreptare este tot ce trebuie să spună, deoarece copiii îl respectă foarte mult. Isus este cel mai bun model pentru toți bărbații. Isus a fost un bărbat puternic și, cu mult curaj, El a demascat păcatul și ipocrizia. Și, totuși, copiii adorau să fie în preajma Lui. Isus vorbea cu copiii, îi ținea în brațe și-i iubea. Nu găsim în Biblie nicio consemnare că un copil nu L-a respectat pe Isus. Noi, tații, putem învăța foarte multe de la El![2] Cu cât te apropii mai mult de un bărbat bun, cu atât îl respecți mai mult.

Î 4 *Ce ne învață exemplul lui Isus în privința relațiilor cu copiii?*

Mamele și tații sunt principalii educatori ai copiilor. Iar majoritatea lucrurilor pe care-i învață pe copii este prin exemplul personal.

Exemplul credinței personale. Înainte să le spună familiilor să-și învețe copiii, Moise le-a spus adulților: [5]*„Să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu toată puterea ta.* [6]*Și poruncile acestea pe care ți le dau astăzi, să le ai în inima ta"* (Deut. 6:5-6). Copiii învață mai mult *privind* decât prin cuvinte. Cuvintele fără exemple bune îi fac pe copii să se poticnească—și-i descurajează să-L urmeze pe Isus. Părinții trebuie să trăiască prin credință pentru a încuraja credința copiilor lor.

Î 5 Care este rezultatul firesc al unei căsnicii evlavioase?

Exemplul în căsnicie. Biblia spune următorul lucru: Copiii evlavioşi sunt rezultatul credincioşiei în căsnicie.

> [14]*Domnul a fost martor între tine şi nevasta din tinereţea ta, căreia acum nu-i eşti credincios, cu toate că este tovarăşa şi nevasta cu care ai încheiat legământ!* [15]*Nu ne-a dat Unul singur Dumnezeu suflarea de viaţă şi ne-a păstrat-o? Şi ce cere acel Unul singur?* ***Sământă dumnezeiască!*** *Luaţi seama, deci, în mintea voastră, şi niciunul să nu fie necredincios nevestei din tinereţea lui* (Mal. 2:14-15).

Dumnezeu îngăduie divorţul din motive biblice, dar acesta îi răneşte întotdeauna pe copii. Copiii resping deseori o credinţă ce nu aduce dragoste în familia lor. Când soţul şi soţia sunt credincioşi lui Dumnezeu şi unul altuia, căminul este plin de dragoste şi bucurie. Rezultatul firesc este că cei mici vor călca pe urmele părinţilor.

Î 6 Dă un exemplu despre modul în care copiii îşi imită părinţii.

Într-o zi, un băieţel de trei ani l-a urmat pe tatăl său oriunde mergea acesta. Tatălui i-a fost greu să lucreze cu fiul mereu după el. Băieţelul era atât de aproape de tatăl lui încât, uneori, când tatăl se oprea brusc, băieţelul dădea peste el. Tatăl lui l-a încurajat să meargă să se joace, dar fiul i-a zâmbit şi i-a spus: „E-n ordine, tati. Vreau să rămân aici cu tine." Fiul a continuat să fie „umbra" tatălui său, dar la a cincea ciocnire tatăl a ajuns la capătul răbdării. „De ce mă tot urmăreşti?" l-a întrebat tatăl. Fiul i-a răspuns: „Învăţătorul de la şcoala duminicală mi-a spus să calc pe urmele lui Isus. Dar pentru că eu nu-L văd pe Isus, calc pe urmele tale!"[3]

Exemplul părinţilor este cea mai puternică influenţă în viaţa copilului. Părintele trebuie să le poată spune copiilor: *„Călcaţi pe urmele mele, întrucât şi eu calc pe urmele lui Hristos"* (1 Cor. 11:1).

Fig. 10.2 **„Tati, vreau să cresc şi să fiu ca tine!"**

B. Învăţăturile părinţilor îi ajută pe copii să crească spiritual.

Î 7 Explică povestirea despre cei doi pomi fructiferi.

Gândeşte-te la următoarea povestire despre doi pomi fructiferi. Unul dintre pomi a crescut fără nicio pregătire prealabilă. Un om umbla prin pădure, mânca un mango, şi a aruncat sămânţa. După câteva luni, acolo a crescut un arbore de mango. Solul sărăcăcios, lumină difuză şi lianele sălbatice au împiedicat arborele să rodească. În contrast, un om a plantat un arbore de mango lângă casa sa. El a pus îngrăşăminte şi a udat planta. Pe măsură ce creştea, a tăiat unele ramuri. El a îngrijit acel copac până când a rodit. De asemenea, el oferea umbră casei şi era o adevărată frumuseţe.

Un bărbat a avut o viziune despre cum va arăta copacul matur. Această viziune l-a ajutat să îngrijească de acel pom. În acelaşi fel, părinţii trebuie să aibă o viziune evlavioasă despre ce vor să devină fiecare copil. După aceea, ei trebuie să aibă un plan ca să împlinească acea viziune. Să studiem acum câteva modalităţi prin care părinţii îşi pot ajuta copiii să crească spiritual.

Fig. 10.3
Foloseşte mijloacele artistice pentru a-ţi învăţa copiii despre Dumnezeu.

Paşi pe care părinţii trebuie să-i facă pentru a-şi învăţa copiii:[4]

- Dedică-I lui Dumnezeu copiii tăi chiar de la început (1 Sam. 1:24-28; Luca 2:22).
- Învaţă-i pe copiii tăi să-L iubească pe Domnul şi să nu păcătuiască. Ajută-i să înţeleagă urmările păcatului în viaţa aceasta şi la Judecata finală. Scoate în evidenţă dragostea şi grija lui Dumnezeu pentru copilaşi.
- Creşte-i pe copiii tăi în ascultare de Dumnezeu (Efes. 6:4). Fiecare zi este plină de ocazii ca să-i înveţi poruncile lui Dumnezeu. *„Să vorbeşti de ele* [poruncile lui Dumnezeu] *când vei fi acasă, când vei pleca în călătorie, când te vei culca şi când te vei scula"* (Deut. 6:7). Şi răspunde la întrebările lor. *„Când fiul tău te va întreba într-o zi: Ce înseamnă poruncile acestea?' să răspunzi..."* (Citeşte Deut. 6:20-25).
- Fă distractivă învăţarea despre Dumnezeu folosind Biblia cu imagini pentru copii. Învaţă-i pe copii cântece vesele despre Dumnezeu şi adevăruri biblice. Pune pe perete imagini din Biblie şi versete (Deut. 6:8-9).
- Învaţă-i pe copii să fie ascultători. Arată-le că meriţi respectul şi ascultarea lor. Acest lucru îi pregăteşte să-L respecte pe Dumnezeu şi să asculte de El (Evrei 12:7-11).
- Fereşte-ţi copiii de influenţe negative şi de prieteni nepotriviţi cu un caracter imoral. Învaţă-i să umble cu Dumnezeu într-o lume care-L respinge (Prov. 13:20; 28:7; 1 Ioan 2:15-17).
- Ajută-i pe copii să înţeleagă că Dumnezeu ştie întotdeauna ceea ce fac, gândesc sau spun ei (Ps. 139:1-12).
- Condu-i pe copiii tăi la Hristos de la o vârstă fragedă. "Şi Isus le-a zis: «Lăsaţi copilaşii să vină la Mine, şi nu-i opriţi, căci Împărăţia cerurilor este a celor ca ei»" (Mat. 19:14). De asemenea, încurajează-i să se boteze. (Vezi Fig.10.5.)
- Du-i pe copiii tăi la o biserică ce învaţă şi ascultă de Cuvântul lui Dumnezeu.
- Încurajează-i pe copiii tăi să fie martori pentru Isus Hristos şi să-I slujească lui Dumnezeu. Fii un model pentru ei şi implică-i în lucrarea ta pentru Dumnezeu. Ajută-i să înţeleagă că ei nu sunt din lumea aceasta, ci aparţin Împărăţiei lui Dumnezeu (2 Cor. 6:14–7:1; Fil. 3:20; Col. 3:1-3; Evr. 11:13-16; Iacov 4:4).
- Încurajează-i pe copii să-şi dorească botezul cu Duhul Sfânt (Fapte 1:4-5, 8; 2:4, 39).
- Învaţă-i pe copiii tăi că Dumnezeu i-a creat, îi iubeşte şi are un scop pentru viaţa lor (Luca 1:13-17; Rom. 8:30; 1 Pet. 1:3-9). Ajută-i să descopere darurile spirituale pe care Dumnezeu li le-a dat (Rom. 12:3-8; 1 Cor. 12; Efes. 4:11-13).
- Încurajează-i pe copiii tăi să citească zilnic Biblia (Dt. 4:9; 6:5-7; 1 Tim . 4:6; 2 Tim. 3:15) şi să se roage în orice moment al zilei (Fapte 6:4; Rom. 12:12; Efes. 6:18; Iacov 5:16).
- Ajută-i pe copiii tăi să înţeleagă că este normal ca păcătoşii să-i persecute pe cei neprihăniţi (Mat. 5:10-12; 2 Tim. 3:12).
- Roagă-te în fiecare zi pentru copiii tăi (Ioan 17:1-26; Efes. 6:18; Iacov 5:16-18).
- Nu fi pricină de poticnire prin faptele şi comportamentul tău. Ci fii un model la fel cum a fost Pavel pentru copiii lui spirituali (Fil. 4:9).
- Încurajează un caracter bun în copiii tăi. În 2 Petru 1:5-9 ne sunt prezentate calităţile pe care Domnul vrea ca noi şi copiii noştri să le avem. Lista este urmată de o promisiune importantă. [10]*„Căci, dacă faceţi lucrul acesta, nu veţi aluneca niciodată.* [11]*În adevăr, în chipul acesta vi se va da din belşug intrare în Împărăţia veşnică a Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos"* (2 Pet. 1:10-11). Putem fi siguri că cei mici vor fi plăcuţi înaintea lui Dumnezeu dacă-i ajutăm să dobândească aceste opt calităţi.

1. **Credinţa**—a te încrede în Dumnezeu
2. **Bunătatea**—a face ce este bine
3. **Cunoaşterea**—a învăţa despre Dumnezeu şi căile Sale
4. **Înfrânarea**—a permite Duhului Sfânt să stăpânească dorinţele trupeşti
5. **Perseverenţa**—a răbda şi a duce lucrarea la bun sfârşit
6. **Evlavia**—a urmări să ajungi ca Dumnezeu
7. **Bunătatea frăţească**—a fi grijuliu cu alţii
8. **Dragostea**—a te gândi la alţii (Citeşte 1 Cor. 13:4-8.)

Fig. 10.4 Părinţii trebuie să-şi înveţe copiii să aibă un caracter bun.

Î 8 *Pe care dintre paşii de învăţare ai copiilor îi consideri cei mai importanţi?*

Î 9 *Cum pot face părinţii ca învăţarea să fie plăcută pentru copii?*

Î 10 *În cultura ta, în care domenii trebuie să facă progrese părinţii? Vorbeşte despre ele.*

Î 11 *Care sunt cele opt trăsături de caracter din 2 Petru 1:5-9?*

Î 12 Care sunt paşii pentru a avea roada unui caracter bun?

- Învaţă-i pe copii să se încreadă în Duhul Sfânt şi să colaboreze cu El pentru a avea roada unui caracter bun în viaţa lor.

[22]*Roada Duhului, dimpotrivă, este: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credincioşia,* [23]*blândeţea, înfrânarea poftelor. Împotriva acestor lucruri nu este lege.* [24]*Cei ce sunt ai lui Hristos Isus, şi-au răstignit firea pământească împreună cu patimile şi poftele ei.* [25]*Dacă trăim prin Duhul, să şi umblăm prin Duhul* (Gal. 5:22-25).

Părinţi, nu-i lăsaţi pe copii să crească spiritual ca un pom fructifer într-o pădure. Călăuziţi-i să împlinească viziunea pe care Dumnezeu o are pentru fiecare.

Fig. 10.5 Fiecare familie ar trebui să aibă împreună un timp devoţional.

C. Timpul devoţional zilnic al familiei îi ajută pe copii să crească spiritual.[5]

Fiecare familie trebuie să petreacă un timp devoţional zilnic. În acest timp, familia se adună laolaltă şi citeşte din Biblie, cântă şi-L laudă pe Domnul. Aceste devoţiuni zilnice constituie un obicei bun care întăreşte familia din punct de vedere spiritual. Familia care se roagă împreună, va rămâne împreună.

Timpul devoţional al familiei asociază credinţa cu viaţa de zi cu zi—nu doar serviciile de la biserică. Devoţiunile zilnice amintesc familiei că fiecare zi este trăită în prezenţa lui Dumnezeu. Acele minute îi ajută pe membrii familiei să se apropie unul de celălalt, să se ierte unul pe celălalt şi să se roage unul pentru celălalt. Să analizăm câteva sugestii de a avea un timp devoţional al familiei.

Î 13 Care consideri că este momentul cel mai potrivit pentru timpul devoţional al familiei? Explică de ce.

1. Alege un timp potrivit. Obiceiul de a avea un timp devoţional al familiei poate fi deprins dacă acesta are loc la aceeaşi oră în fiecare zi. Împreună, copiii şi părinţii cad de acord cu privire la o oră. Multe familii se întâlnesc după cină. Alţii stau împreună înainte să meargă la culcare. Devoţiunile nu trebuie să fie prea lungi, în special pentru copilaşii din familie. Dar trebuie să fie consecvente—cam la aceeaşi oră în fiecare zi.

2. Foloseşte cuvinte simple. Cântările, citirea Bibliei şi discuţiile trebuie să fie pe înţelesul celor mai mici din familie, ca şi ei să poată înţelege. Isus a învăţat deseori adevăruri importante prin pilde şi un limbaj simplu. E bine ca şi noi să facem la fel în timpul devoţional al familiei.

Î 14 Ce face ca timpul devoţional al familie să fie echilibrat?

3. Urmăreşte să menţii un echilibru între învăţături, cântări, rugăciune şi lăudarea Domnului. Oferă o dietă spirituală echilibrată. De exemplu, echilibrează învăţătura despre milă cu învăţătura despre judecată. Un mod excelent este să studiezi o carte întreagă a Bibliei pe o anumită perioadă de timp. Astfel, veţi avea multe teme de discutat. De asemenea, urmăreşte să menţii un echilibru şi în celelalte domenii. De exemplu, cântaţi atât cântări vechi cât şi noi; citiţi rugăciuni din Biblie, şi rugaţi-vă din inimă. Învaţă-i pe copii cum să-L laude pe Dumnezeu. De exemplu, într-o seară învaţă-i să-L laude pe Dumnezeu pentru că El este Creatorul. În altă seară învaţă-i să-L laude pentru că El ne iubeşte, pentru că este sfânt, sau are milă de noi. Să menţii un echilibru între fiecare parte a timpului devoţional—învăţătură, cântare, rugăciune şi laudă.

Î 15 Cum îşi pot aduce contribuţia copiii în timpul devoţional al familiei?

4. Include-i pe toţi. Copiilor le place să participe. Dă-le ceva de făcut. Le place să povestească istorioare din Biblie. Şi nu uita că inclusiv copilaşii se pot ruga. Alţi copii pot conduce cântarea. Poţi să-i incluzi şi pe copiii mai mari punându-i să conducă timpul de părtăşie—dar întotdeauna sub conducerea părinţilor. Părinţii trebuie să fie modele de dragoste faţă de Dumnezeu şi faţă de oameni. Fă-ţi timp să te pregăteşti înainte ca familia să se adune pentru devoţiuni.

5. Arată-I respect lui Dumnezeu. Timpul devoţional al familiei este relaxat. Acesta nu necesită acelaşi comportament pe care-l avem în biserică. Toţi membrii trebuie să se simtă liberi să se comporte conform vârstei lor. Poate că cei mici vor simţi nevoia să se mai mişte. Dar părinţii trebuie întotdeauna să-i înveţe pe copii că trebuie să-L respecte pe Dumnezeu.

6. Evită experienţele negative. În timpul devoţional al familiei trebuie să vă concentraţi pe Dumnezeu. Nu este un timp în care să discutaţi despre problemele existente în familie. Nu este un timp în care să rezolvaţi conflicte. Dacă aceste lucruri se întâmplă în timpul devoţional, membrii familiei vor fi confuzi cu privire la scopul devoţiunilor, iar copiii devin descurajaţi. Există alte momente când se discută probleme familiale. Timpul devoţional al familiei este unul pozitiv—când toţi privesc spre Tatăl ceresc şi se bucură de prezenţa lui Dumnezeu.

Concluzie

Biblia pune accent pe faptul de a-i ajuta pe copii să fie tot mai plăcuţi înaintea lui Dumnezeu. Părinţii îi ajută pe copii să crească spiritual prin faptul că sunt modele bune, îi învaţă despre Dumnezeu şi petrec zilnic un timp devoţional al familiei.

2 Ajută-i pe copiii tăi să fie tot mai plăcuţi înaintea oamenilor—social

Scop A: *Vorbeşte despre relaţia dintre siguranţă şi dezvoltare socială.*
Scop B: *Explică trei modalităţi diferite prin care părinţii le pot arăta dragoste copiilor lor.*
Scop C: *Prezintă modul în care părinţii îl pot ajuta pe copil să se simtă acceptat şi să aibă respect de sine.*
Scop D: *Analizează rolurile manierelor, atitudinilor şi abilităţilor în relaţionarea cu alţii.*

Considerente generale

Isus era tot mai plăcut înaintea oamenilor. Acest fapt este diferit de a trăi doar pentru a le face pe plac oamenilor. Cei care trăiesc numai pe placul oamenilor se conformează cu ceea ce cred alţii despre ei. Însă oamenii au puţin respect pentru cei care trăiesc numai pe placul altora. Isus i-a mustrat pe cei care căutau să fie pe placul oamenilor, şi nu pe placul lui Dumnezeu. *„Cum puteţi crede voi, care umblaţi după slava pe care v-o daţi unii altora, şi nu căutaţi slava care vine de la singurul Dumnezeu?"* (Ioan 5:44). Aşadar, nu uita că Isus era tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor (Luca 2:52)

Î 16 *Este greşit să cauţi să fii plăcut înaintea oamenilor? Explică.*

Cei care au **puteri interioare** devin plăcuţi înaintea oamenilor.

- Ei îşi cunosc valoarea şi scopul.
- Au capacitatea de a-i înţelege pe oameni.
- Se îngrijesc de cei din jurul lor.

Î 17 *Care sunt cele trei puteri interioare pe care Isus a spus că trebuie să le avem?*

Isus a demonstrat aceste trei puteri interioare pe când avea doisprezece ani. El Îşi cunoştea valoarea şi chemarea. Înţelegea întrebările şi discuţiile celor de la Templu. Şi era supus părinţilor Lui (Luca 2:41-52). Noi trebuie să-i ajutăm pe copii să dobândească aceste trei puteri interioare.

Stabilirea unor relaţii bune cu alţii depinde de sănătatea emoţională a copilului. Cei care caută să fie numai pe placul oamenilor au nevoi emoţionale neîmplinite. Poate aceşti oameni slabi n-au fost iubiţi, acceptaţi sau în siguranţă în vremea copilăriei. Familiile noastre trebuie să ne împlinească nevoile fundamentale când încă suntem copii. Dacă aceste nevoi nu sunt împlinite, omul îi caută pe alţii care să le împlinească respectivele nevoi. Acest fel de căutare a sprijinului emoţional afectează relaţia noastră cu oamenii. Dar o persoană sănătoasă din punct de vedere emoţional are relaţii bune cu oamenii.

Î 18 *Ce-i face pe oameni să caute aprobarea altora?*

Studiu de caz: Omollo avea cincisprezece ani. Câţiva dintre băieţii de la *internat l-au invitat la o petrecere. I-au spus că se vor distra şi că vor avea acolo mâncare,

Î 19 *Din ce familie crezi că provenea Omollo?*

băutură şi droguri. De asemenea, aveau să vină şi câteva fete drăguţe din şcoală. Omollo le-a zâmbit. Le-a mulţumit pentru invitaţie şi le-a spus că nu bea alcool şi nici nu se droghează. Le-a explicat că el şi prietenii lui erau urmaşi ai lui Isus Hristos.

Să analizăm cinci modalităţi prin care copiii dezvoltă puteri interioare şi se maturizează din punct de vedere social.

A. Pentru a creşte social, copiii trebuie să se simtă în siguranţă.

Î 20 *Explică afirmaţia: Un copil nu va avea încredere în oameni dacă nu se simte în siguranţă acasă.*

Î 21 *Cum pot părinţii să-i ajute pe copii să se simtă în siguranţă?*

Pentru a avea relaţii bune cu oamenii, copilul trebuie să înveţe să aibă încredere. Copiii învaţă să aibă încredere când părinţii îi ajută să se simtă în siguranţă. Iată câteva lucruri pe care părinţii trebuie să le facă pentru a-şi ajuta copiii să se simtă în siguranţă.

- Reacţionează rapid când bebeluşul plânge.
- Fii atent când copilul îţi spune că îi este frică.
- Protejează-ţi copiii de abuzul fizic, sexual, verbal şi emoţional.
- Stăpâneşte-ţi sentimentele. Un adult furios îi îngrozeşte pe copii.
- Fii consecvent. Copiii se simt în siguranţă atunci când există o rutină.
- Fii prezent în vieţile copiilor tăi.
- Împlineşte promisiunile pe care le faci copiilor tăi.
- Nu pune poveri de adult pe umerii copilaşilor.
- Învaţă-i pe copiii tăi că Dumnezeu este totdeauna prezent.

Copilul care se simte în siguranţă va învăţa să aibă încredere în părinţii săi. În viitor, el va fi în stare să aibă relaţii în care există încredere şi nu îndoială. Abilitatea de a avea încredere în oamenii buni îi ajută pe copii să crească din punct de vedere social.

B. Pentru a creşte social, copiii trebuie să simtă că sunt iubiţi.

Majoritatea părinţilor îşi iubesc copiii. Dar unii părinţi îi folosesc pe copii ca să-şi satisfacă propriile nevoi şi dorinţe. Alţi părinţi sunt furioşi pe copiii lor sau nepăsători faţă de ei. Copiii care **simt** că nu sunt iubiţi de părinţii lor sunt profund răniţi din punct de vedere social.

Î 22 *Cum ştiu copiii că sunt iubiţi de părinţii lor?*

Majoritatea părinţilor îşi iubesc copiii. Dar nu este suficient. Fiecare copil trebuie să **ştie** că părinţii lui îl iubesc. Copilaşii nu recunosc dragostea prin sacrificiile pe care părinţii le fac pentru ei. Când sunt mici, copiii se simt iubiţi prin modul în care părinţii *se poartă cu* ei. Părintele este dator să-i arate copilului că îl iubeşte prin moduri pe care copilul le înţelege. Sănătatea emoţională şi socială a copiilor tăi depinde de faptul că ei **ştiu** că sunt iubiţi. Există trei modalităţi de a-i asigura pe copiii tăi că îi iubeşti.

Î 23 *Pe care dintre acestea le faci bine?*

Î 24 *Ţi-au arătat părinţii că te iubesc prin atingeri? Explică.*

Î 25 *Care sunt câteva moduri adecvate ca un părinte să-l atingă pe copil?*

Părinţii îşi arată dragostea prin <u>atingere</u>. Atingerea blândă a tatălui sau a mamei este ca o hrană pentru sentimentele copilului. Nu este vorba de o atingere sexuală; este vorba de dragostea evlavioasă, naturală a părintelui. Această atingere include: îmbrăţişarea, legănatul, ţinutul în braţe, sărutarea pe obraz sau pe frunte, masarea picioarelor sau a spatelui, ţinutul de mână în timpul unei plimbări şi joacă. Toate aceste atingeri declară: „Te iubesc, copilul meu drag”. Modul în care-l atingi pe copilul tău se schimbă pe măsură ce el creşte. Dar nu înceta niciodată să-l atingi pe copilul tău. Avem nevoie de atingerea dragostei toată viaţa. Părinţii care n-au fost atinşi când au fost copii se vor simţi ciudat când îi vor atinge pe copiii lor. Dar toţi oamenii pot învăţa să arate dragoste prin atingere. A refuza să-l atingi pe copilul tău este ca şi cum ai refuza să-i dai mâncare.

Mamele au tendinţa de a atinge mai mult şi de a arăta mai multă dragoste decât taţii. Dar şi taţii trebuie să-şi arate dragostea atingându-şi în mod corect fiii şi fiicele. Atingerea blândă a tatălui îi ajută pe copii să crească social.

Î 26 *Explică modul în care-i arăţi dragoste copilului tău prin cuvinte de laudă.*

Î 27 *Ce se va întâmpla dacă îi vei spune copilului tău că e leneş, încăpăţânat şi răzvrătit?*

Părinţii arată dragoste prin <u>vorbire</u>—rostirea cuvintelor blânde. Le arătăm copiilor că îi iubim prin felul în care le vorbim zilnic. Felul în care vorbim îi poate zidi pe copii în loc să-i dărâme. Părinţii nu trebuie niciodată să le spună copiilor lucruri negative, nici să-i descurajeze sau să-şi bată joc de ei. De ce? Deoarece copiii cred ceea ce le spui! Dacă-i spui unui copil că este încet ca un melc, este prost şi urât, copilul te va crede şi se va comporta aşa cum l-ai descris. În schimb, părinţii pot scoate la iveală tot ce este mai

bun într-un copil prin cuvinte de încurajare. Laudă-i pe copii când fac ceva bine. Laudă-i pentru felul în care zâmbesc. Spune-le că sunt frumoşi. Învaţă-i pe copii să spună „Te rog" şi „Mulţumesc". Când foloseşte bunele maniere, laudă-l pentru că este politicos. Laudă-te cu copilul care învaţă sau se înţelege bine cu alţi copii. Învaţă-l pe copil să împartă—împărţind cu el sau lăsându-l să te vadă când împarţi. Pe urmă, când copilul împarte, laudă-l că este generos. Întotdeauna scoate în evidenţă pozitivul—accentuează lucrurile bune care-ţi plac la copil. Iar dacă se întâmplă să cadă sau să se rănească, spune-i cuvinte de dragoste. Iar copilul va învăţa să fie bun, aşa cum şi tu eşti bun.

Copiii noştri trebuie să simtă că este bine să-şi asume riscuri în viaţă chiar dacă mai ratează uneori. Dacă un copil eşuează să îndeplinească o sarcină, laudă-l că a încercat şi spune-i: „Fiecare eşec este un pas spre succes". Copiii îşi descoperă talentele şi interesele când încearcă lucruri noi. Când eşuează, încurajează-i şi ajută-i să încerce din nou. Prin felul în care le vorbim, ei ştiu că îi iubim când au succes *şi* când eşuează. Dragostea ascultă şi răspunde întotdeauna prin mângâiere şi speranţă. Şi aminteşte-ţi că simplele cuvinte „Te iubesc", sunt cuvinte pe care copiii au nevoie deseori să le audă.

Î 28 *Ce cuvinte au nevoie copiii să audă deseori?*

Crede în copiii tăi, iar ei vor învăţa să creadă în ei înşişi. Iacov l-a numit pe unul din fiii lui *Iosif*—care înseamnă „adaos". I-a dat o haină specială ca să-i arate cât de mult îl iubea. Dragostea pe care Iacov i-a arătat-o lui Iosif prin cuvinte şi gesturi blânde l-au ajutat pe Iosif să devină o binecuvântare pentru cei din jur. Iacov l-a iubit atât de mult pe Iosif încât dragostea lui l-a ajutat să-i ierte pe cei care s-au purtat urât cu el.

Foloseşte cuvinte sugestive când vorbeşti cu copiii tăi. Roagă-te şi cere-I lui Dumnezeu să-ţi dea aceste cuvinte sugestive despre fiecare copil al tău. Citeşte Genesa 49:8-27. Observă toate cuvintele blânde, încurajatoare pe care Iacov le-a spus despre fiii lui. Iacov i-a încurajat cel mai mult pe copiii lui folosind cuvinte sugestive.

Î 29 *Completează Fig. 10.7 cu cuvintele sugestive pe care le-a folosit Iacov (Gen. 49:8-27).*

Copilul lui Iacov	Cuvinte sugestive pe care Iacov le-a spus copiilor lui
Iuda	
Zabulon	
Isahar	
Neftali	
Iosif	

Fig. 10.6 Iacov a folosit cuvinte sugestive pentru a-şi încuraja copiii (Gen. 49:8-27).

O mamă se ruga pentru fiul ei câteva ore pe zi. Dumnezeu i-a arătat un puzzle din care lipsea o piesă din centrul imaginii. Pe urmă, Domnul i-a spus că fiul ei era acea piesă lipsă—care se îmbina cu toate piesele din jur. Ea i-a împărtăşit această viziune fiului ei. Fiul n-a uitat niciodată imaginea despre care i-a vorbit mama lui. Cuvintele blânde ale mamei l-au încurajat să împlinească planul lui Dumnezeu pentru viaţa lui în societate.

Părinţii arată dragoste prin timp—acordând atenţie copilului. Psalmul 145:18 spune: *„Domnul este lângă toţi cei ce-L cheamă, lângă cei ce-L cheamă cu toată inima."* Dumnezeu ne ascultă şi doreşte să petreacă timp cu noi. Să urmăm exemplul Lui, acordându-le copiilor atenţia noastră.

Copilul foloseşte **cuvinte** pentru a cere atenţie:

- „Te joci cu mine?"
- „Îmi dai voie să vin cu tine?"
- „Poţi să mă ajuţi?"
- „Îmi spui o poveste?"

Î 30 *Care sunt unele moduri prin care copiii cer să li se acorde atenţie şi timp?*

Copilul foloseşte **acţiuni** pentru a cere atenţie:

- Te urmăreşte oriunde mergi prin casă.
- Încearcă să te ajute.
- Excelează în ceva important pentru tine.

Î 31 *Ce mesaj transmiţi dacă îţi vei petrece timp cu copilul tău?*

Acordându-i atenţie, îi transmiţi copilului un mesaj puternic, clar şi minunat. Atenţia ta spune: „TE IUBESC!". În contrast, când părintele refuză mereu să-i acorde atenţie, copilul aude mesajul: „Nu eşti important şi nu-mi pasă de tine". Aşa că fii atent ce mesaj îi transmiţi copilului tău.

Î 32 *De ce unii copii nu-i ascultă pe părinţi şi pe profesori?*

Dacă-ţi ignori copilul, el va face năzbâtii ca să-ţi atragă atenţia. Copiii preferă să li se acorde atenţie pentru că au făcut ceva rău decât să nu li se acorde deloc atenţie. Certurile cu alţi copii sau problemele de la şcoală sunt semne că ei se simt ignoraţi.

Dumnezeu a pus pe inima unui slujitor lucrarea cu dependenţii de droguri. Petrecea atâta timp slujind încât îşi neglija copiii. În fiecare noapte băieţii întrebau când va veni acasă tatăl. De cele mai multe ori, când ajungea noaptea acasă, copiii dormeau deja. Anii au trecut, iar fiii n-au mai pus această întrebare. Familia şi oamenii din biserică au fost şocaţi când unul dintre fiii acelui slujitor a început să se drogheze. Părea incredibil. Cu siguranţă, tânărul ştia că face un lucru îngrozitor. Era trist, dar el descoperise un mod de a atrage atenţia tatălui.

Trebuie să fim atenţi şi să răspundem cerinţelor copiilor pentru atenţie. Dar copilul nu trebuie să ceară ca tatăl sau mama să-i acorde atenţie întotdeauna. Ce bucuros este copilul când părintele îi spune: „Ia mingea şi hai să ne jucăm puţin". Sau: „Ia-o la fugă—o să te gâdil!". Ori: „Învaţă-mă noul joc care-ţi place atât de mult". Copiii înţeleg că sunt iubiţi când părinţii le oferă timp şi atenţie. Părinţii spun „Te iubesc!" prin *atingere, rostind* cuvinte blânde şi făcându-şi *timp* pentru copii.

Fig. 10.7 Arată-i copilului tău că îţi face plăcere să petreci timp cu el.

Părinţii pot arăta dragoste prin alte două moduri. Unii îşi arată dragostea prin fapte bune, chiar sacrificiu. Dar aşa cum am observat mai înainte, copiii nu recunosc întotdeauna că munca pe care tata şi mama o fac pentru familie este o formă a dragostei. În acelaşi fel, părinţii arată dragoste oferind daruri. De exemplu, Iacov i-a oferit lui Iosif o haină deosebită. Tatăl nostru ceresc ne-a iubit atât de mult încât L-a dat pe Singurul Lui Fiu ca să moară pentru noi (Ioan 3:16).

C. Pentru a creşte social, copiii trebuie să se simtă acceptaţi.

Fiecare copil este diferit de celălalt prin înfăţişare, talente şi personalitate. Părinţii trebuie să-şi accepte fiecare copil fără să încerce să-l schimbe pentru a fi ca alt copil. Fiind părinţi, trebuie să-i acceptăm pe toţi copiii în mod egal. Fiecare este un dar de la Dumnezeu. Fie că sunt propriii noştri copii, fie că provin dintr-o familie vitregă, fie că sunt adoptaţi, fie că avem grijă de ei printr-un program special, copiii sunt un dar de la Dumnezeu. Tu trebuie să urmăreşti ca fiecare copil să împlinească planul lui Dumnezeu. Din punct de vedere social, copilul devine tot mai puternic când este acceptat. Acceptarea îi ajută pe copii să intre cu încredere în relaţii, în loc să le fie teamă că s-ar putea să fie respinşi. Îi comunicăm copilului acceptare prin atingere, cuvinte de laudă şi atenţie.

Î 33 *Care sunt unele moduri prin care părinţii îl fac pe copil să se simtă respins?*

Este posibil să-i arăţi copilului atât dragoste *cât şi* respingere.[6] Dragostea este personală—între părinte şi copil. Dar acceptarea are de-a face cu copilul în relaţie cu alţii. De exemplu, poate ceva din înfăţişarea copilului te stânjeneşte. Aşa că le explici altora această deficienţă. Copiii văd şi aud astfel de lucruri. Încep să înţeleagă că, deşi îi iubeşti, ai vrea să fie altfel.

Niciunul dintre noi nu este perfect. Tatăl nostru ceresc ne-a înfiat şi noi suntem copiii Lui. Am primit un har minunat de la El. Desigur, le putem transmite acest har copiilor. Scriptura spune: *„Primiţi-vă unii pe alţii, cum v-a primit şi pe voi Hristos"* (Rom. 15:7). Este bine să schimbăm unele lucruri ca să devenim mai buni. Dar de multe ori copilul

nu-şi poate schimba înălţimea, nasul, dinţii, inteligenţa sau personalitatea. Acceptă-ţi copilul aşa cum l-a creat Dumnezeu. Prin urmare, copilul va creşte şi va avea încrederea socială de care are nevoie.

D. Pentru a creşte social copiii trebuie să-şi cunoască valoarea şi să aibă respect de sine—să se simtă respectat de el însuşi şi de alţii.

Î 34 Care este diferenţa dintre mândrie şi faptul de a-ţi cunoaşte valoarea?

Biblia ne avertizează în privinţa mândriei; este un păcat de moarte. Un om mândru nu se înţelege bine cu alţii. Scriptura ne învaţă: *„Prin harul, care mi-a fost dat, eu spun fiecăruia dintre voi, să nu aibă despre sine o părere mai înaltă decât se cuvine; ci să aibă simţiri cumpătate despre sine, potrivit cu măsura de credinţă pe care a împărţit-o Dumnezeu fiecăruia"* (Rom. 12:3).

Un om înţelept evită să facă două greşeli cu privire la sine—nu are o părere prea bună sau mai proastă despre sine. Un om sănătos din punct de vedere social nu se simte superior sau inferior. Îşi cunoaşte adevărata înălţime—nu crede că este mai înalt sau mai scund decât este în realitate. Părerea pe care cineva o are despre sine influenţează modul de a se relaţiona cu alţii. (Vezi Fig. 10.9).

Un om care-şi cunoaşte valoarea	Un om care consideră că n-are valoare
Acţionează în mod independent	Este uşor influenţabil
Îşi asumă responsabilitatea	Dă vina pe alţii pentru greşelile lui
Încearcă lucruri şi provocări noi	Evită să încerce lucruri noi
Vede valoare în ceea ce face	Îşi dispreţuieşte talentele şi abilităţile
Tolerează frustrarea	Nu este capabil să tolereze frustrarea
Se oferă să-i ajute pe oameni	Se simte nedorit şi neiubit
Face faţă atât sentimentelor pozitive cât şi celor negative	Simte, sau pretinde că simte, că nu-i pasă de nimic

Fig. 10.8 Valoarea de sine a omului influenţează acţiunile şi relaţiile lui.[7]

Î 35 Descrie faptele unui om cu un respect de sine scăzut.

Î 36 Cum se comportă un om care-şi cunoaşte valoarea?

Cum îi putem ajuta pe copiii noştri să se simtă valoroşi—să fie conştienţi că au valoare?[8] Percepţia copilului despre el însuşi este influenţată în două moduri: de către cei din familie şi de către cei din afara căminului.

Trebuie să fim realişti. Părinţii îşi iubesc, îşi acceptă şi-şi sprijină copiii. Dar cei din afara căminului pot fi foarte cruzi. În lume, copiii noştri se vor confrunta cu durere emoţională, respingere şi fapte odioase. Dar părinţii nu sunt neputincioşi. Iată cinci principii cu ajutorul cărora părinţii îşi pot ajuta copiii să se simtă bine cu privire la ceea ce sunt ei.

Î 37 Prezintă cinci modalităţi prin care poţi zidi valoarea de sine a copilului.

Î 38 Ce trebuie să facă părintele cu lucrurile pe care copilul nu le poate schimba?

1. Minimalizează—vorbeşte puţin despre—lucrurile pe care copilul tău nu le poate schimba. Dacă fiul/fiica mea e urât/ă, în familie nu vom pune accentul pe frumuseţea fizică. Dacă fiul/fiica mea e neîndemânatic/ă, nu vom pune accentul pe sport. Dacă fiul/fiica învaţă greoi, în căminul nostru nu-i vom lăuda pe copiii care învaţă repede. Toată lumea poate să facă lucrurile importante în viaţă. Descoperă care sunt lucrurile pe care copiii tăi le fac bine şi bucuraţi-vă împreună. Nu insista ca toţi copiii să facă bine aceleaşi lucruri. Niciodată să nu compari copiii între ei. Nu scoate în evidenţă slăbiciunile pe care copilul tău nu le poate schimba.

Î 39 Trebuie copilul să ignore punctele sale slabe? Explică.

2. Ajută-ţi copilul să fie tot mai bun. Poate că societatea preţuieşte domeniile în care copilul tău nu excelează. Poate că oamenii apreciază lucruri pe care copilul tău nu le are, cum ar fi frumuseţe, inteligenţă, abilităţi atletice, elocvenţă şi haine de marcă. Multe din valorile lumii nu sunt plăcute Domnului. Însă, întrucât trăim în lume, trebuie să stabilim relaţii bune cu oamenii. Ajută-l pe copilul tău să schimbe lucrurile pe care le poate schimba pentru a se relaţiona bine cu alţi copii. De exemplu, dacă are tendinţa să umble cu tălpile îndreptate spre interior (ca o raţă) ajută-l să se corecteze. Dacă îmbrăcămintea lui este prea învechită, încearcă să-i cumperi îmbrăcăminte mai modernă. Dacă are probleme cu învăţatul, plăteşte un profesor cu care să facă ore în particular. Dacă se bâlbâie, du-l la logoped. Învaţă-l să fie curat, să se spele pe dinţi şi să se pieptene. Întrucât eşti capabil, oferă-i copilului tău cele mai bune şanse să se relaţioneze bine cu oamenii. Împărtăşeşte-i întâmplări despre oameni

care şi-au învins slăbiciunile. Aminteşte-i copilului tău că are o valoare foarte mare în ochii lui Dumnezeu, valoare demonstrată prin preţul pe care L-a plătit pentru el. Valoarea unui lucru este stabilită întotdeauna de preţul pe care cineva îl plăteşte pentru acesta. Dumnezeu a plătit un preţ uimitor de mare pentru a ne răscumpăra pe fiecare. El L-a dat pe Singurul Său Fiu pentru noi! Acest lucru ne arată că fiecare are o valoarea imensă!

Î 40 Dă un exemplu despre cum poate un părinte să pună accent pe punctele tari ale copilului.

3. Maximizează—vorbeşte mult despre—modalităţile prin care copilul tău poate dobândi puterea de a reuşi. Ajută-ţi copilul să *compenseze slăbiciunile. Noi compensăm slăbiciunea folosind puterea. Dacă braţul stâng este slab, dar braţul drept este puternic, braţul drept îl compensează pe cel stâng. Părinţii îl pot ajuta pe copil să-şi descopere punctele tari şi să le folosească. Iar când cel mic este criticat sau respins din cauza unei slăbiciuni, copilul va spune: „Păi, nu sunt un sportiv bun, dar cânt bine!" Punctul forte poate fi o abilitate, cum ar fi: cântatul, gătitul, cusutul, încurajarea, organizarea, ocrotirea, repararea unor obiecte sau rezolvarea problemelor de matematică. Copilul care nu este un atlet—dar cunoaşte toate regulile sportului—îşi poate găsi locul într-o echipă. Ajută-ţi copilul să-şi descopere şi să-şi dezvolte punctele tari. Pe măsură ce-şi găseşte punctele tari, el se simte bine cu privire la propria-i persoană. De asemenea, oamenii îi apreciază pe cei care au puncte tari, cum ar fi cunoştinţele şi abilităţile de lucru. Subliniază punctele forte ale copilului. Accentuează lucrurile cele mai bune pe care le face sau le are.

Î 41 În ce fel a lăuda valorile bune dintr-un copil ajută valoarea sa de sine?

4. Accentuează valorile bune pe care le are copilul tău. Învaţă-i pe copiii tăi să preţuiască lucruri ca munca, sinceritatea, caracterul bun şi atitudinile bune. Aceste valori îi încurajează pe toţi membrii familiei, fără să se concentreze pe slăbiciunile pe care nu le pot schimba. Învaţă-l pe copil să se simtă bine cu privire la cine este pentru că are un caracter bun.

Un păstor i-a chemat pe tineri să ajute la curăţenia bisericii. Repede, păstorul şi-a dat seama că sarcina lui era să-i îndemne pe tineri să lucreze. Cei mai mulţi nu erau concentraţi pe ceea ce făceau. Dar trei tineri erau altfel. Ei munceau cu sârguinţă şi erau veseli. Păstorul a văzut că cei trei tineri erau altfel şi a început să-i instruiască pentru a deveni lideri.

Î 42 Ce se întâmplă cu valoarea de sine când copiii fac singuri unele lucruri? Explică.

5. Învaţă-l pe copilul tău să facă lucrurile singur. Uneori, părinţii fac prea multe pentru copiii lor. Nu vor ca puişorii lor să cunoască eşecul, pericolul sau bădărănia. Vor ca cei mici să aibă o viaţă uşoară. Dar prea multă protecţie şi îngrijire îi slăbesc pe copiii noştri şi-i fac să creadă lucruri greşite despre ei înşişi. Aşa că învaţă-l pe copilul tău să facă singur lucrurile.

Întreaga familie avea grijă de mezină. Când se încălţa, cineva îi lega şireturile. De fiecare dată fetiţa încercase să le lege singură, dar un membru al familiei făcea acest lucru pentru ea. Într-o zi, la şcoală, şiretul de la un pantof i s-a dezlegat. Fetiţa a cerut ajutorul învăţătoarei, iar cei mici au început să râdă de ea. A fost mirată să afle că ceilalţi copii ştiau să-şi lege şireturile. „E ceva în neregulă cu mine?" a început să se întrebe.

Valoarea de sine a copiilor creşte când ei învaţă să facă singuri diferite lucruri. Trebuie să înveţe să aibă grijă de ei înşişi şi să-şi rezolve problemele. Părinţii trebuie să fie pregătiţi întotdeauna să-i sfătuiască şi să-i ajute când au nevoie. Dar pentru a dezvolta această valoare, părinţii trebuie să insiste ca cei mici să facă lucrurile pe care le pot face, cum ar fi gătitul, curăţenia, câştigarea banilor prin muncă şi învăţatul. Pe măsură ce copilul creşte, părinţii trebuie să-i dea mai multe responsabilităţi. Lasă copilul să înveţe chiar dacă va face câteva greşeli. Valoarea de sine va creşte pe măsură ce creşte şi abilitatea. Când copiii reuşesc să facă diferite lucruri, ei se simt încrezători şi valoroşi. Acest lucru îi ajută să se relaţioneze cu alţii în moduri sănătoase şi devin tot mai plăcuţi înaintea oamenilor.

6. Învaţă-l pe copilul tău abilităţi sociale. Un tânăr a mers să-şi caute un loc de muncă. Era în stare să muncească şi avea un caracter bun. Dar când a mers la interviu era îmbrăcat cu haine pe care le-ar fi purtat la o petrecere. Şi a vorbit cu omul de afaceri de parcă erau prieteni la cataramă. Aşa că n-a primit postul respectiv. Abilităţile şi caracterul n-au fost suficiente. El trebuia să se prezinte într-un mod specific oamenilor de afaceri.

Acasă, părinţii trebuie să-i înveţe pe copii abilităţile sociale necesare relaţiilor. Vei găsi mai jos trei domenii.

Maniere. Fiecare copil trebuie să învețe regulile de politețe. De exemplu, în cultura ta, învață-l pe copilul tău dacă este politicos să privească un adult în ochi. Dacă trebuie să se ridice când în cameră intră un adult. Învață-l să spună „Te rog" și „Mulțumesc". Părinții trebuie să-i învețe pe copii bunele maniere ale culturii lor dacă vor ca cei mici să trăiască înțelept. Oamenii nu vor să aibă de-a face cu copii nepoliticoși. Dar când copiii sunt politicoși, ei vor fi binecuvântați de prezența adulților și a altor copii.

Î 43 *Prezintă trei abilități sociale de care ai nevoie pentru a te relaționa cu oamenii.*

CEL MAI BUN LOC ÎN CARE-I ÎNVEȚI PE COPII REGULILE ȘI MANIERELE SOCIALE ESTE FAMILIA.

Cel mai bun loc în care-i înveți pe copii regulile și manierele sociale este familia. Insistă ca membrii familiei să se comporte politicos unul cu celălalt. Învață-i pe băieți să nu lovească niciodată o fată. Fii pentru copiii tăi un model de comportament corect și comunicare înțeleaptă. În cămin ei învață că relațiile sunt importante. Învață că oamenii pot vorbi cu blândețe pentru a rezolva problemele. Și vor vedea că faptul de a-i ierta pe alții și faptul de a cere iertare fac parte dintr-o viață înțeleaptă.

Î 44 *Care este cel mai bun mod de a-i învăța pe copii maniere, atitudini bune și abilități personale? Explică.*

Atitudini. Fiecare copil trebuie să învețe atitudini sociale. Învață-l pe copilul tău să zâmbească atunci când salută. Învață-l să fie ospitalier. Prin exemplul tău, învață-i pe copii să fie atenți când cineva vorbește. Învață-i să pună întrebări despre interesele oamenilor. Ei trebuie să învețe să prețuiască și să respecte gândurile oamenilor. Arată-le copiilor cum să răspundă într-un mod politicos chiar dacă nu sunt de acord cu cineva. Învață-i atitudinea așteptării—să fie răbdători. Răbdarea este o atitudine de care vor avea nevoie deseori, înainte și după ce se vor căsători. Învață-i valoarea colaborării și a responsabilității în cămin și în comunitate.

Î 45 *Cum se simte copilul când nu știe să se relaționeze cu oamenii?*

O altă atitudine importantă este <u>inima slujitorului</u>. Copiii mici cred că trebuie să fie centrul atenției. Când ei plâng, părinții îi ajută. Dar copiii nu trebuie să rămână bebeluși în atitudinile lor. Trebuie să-i călăuzim pe copiii noștri să se îngrijească de nevoile altora în același mod în care se îngrijesc de nevoile lor. Copiii pot învăța să-i servească pe invitați cu ceai sau cafea. Ei pot învăța să slujească familiei făcând curat sau gătind. Modelele părinților îi învață pe copii să slujească. Iar Duhul Sfânt îi ajută în toate atitudinile lor. Viața egoistă îi desparte pe oameni. Dar cei care sunt dispuși să slujească au relații bune cu oamenii.

Abilități. Fiecare copil trebuie să învețe abilități personale. Două abilități importante sunt comunicarea și stăpânirea sentimentelor în timpul conflictului. Capitolul 4 conține învățături pentru adulți despre aceste abilități. Dar și copiii pot învăța aceste abilități pe măsură ce cresc. Copilul tău poate învăța orice ai învățat tu, dacă-ți faci timp să-l înveți.

Trebuie să-i ajutăm pe copii să fie tot mai plăcuți înaintea oamenilor așa cum a fost și Isus. Trebuie să-i ajutăm să-și dezvolte puterea interioară care-i împiedică să caute bunăvoința oamenilor înainte de a fi căutat bunăvoința lui Dumnezeu. Copiii se relaționează bine social când se simt în siguranță, iubiți, acceptați și valoroși. Părinții trebuie să-i învețe pe copii maniere, atitudini corecte și abilități sociale. Isus era tot mai plăcut înaintea oamenilor, și așa pot fi și copiii noștri.

Copiii învață să stabilească o relație cu Dumnezeu și cu oamenii urmărind exemplele părinților lor și prin *disciplinare—următorul subiect al lecției noastre.

3 Disciplinează-ți copiii ca să fie tot mai plăcuți înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor

Scop A: *Explică zece din cele cincisprezece principii ale disciplinării.*

Scop B: *Prezintă patru tipuri de disciplinare.*

În această lecție vom pune accent pe cuvântul *disciplinare,* **nu** pedeapsă. (Biblia folosește deseori verbul *a pedepsi* cu înțelesul de „a instrui".) Noi facem acest lucru deoarece, în Noul Testament, pentru credincioși accentul se pune pe cuvinte ca *ucenic* și *disciplină.* În contrast, cuvintele *a pedepsi* și *pedeapsă*—din Noul Testament—sunt folosite cu privire la

Î 46 *În Noul Testament, în ce fel sunt diferite cuvintele disciplinare și pedeapsă?*

vrăjmaşii lui Dumnezeu. Noul Testament asociază disciplinarea cu instruirea şi învăţarea; pedeapsa este asociată cu judecata pentru cei care refuză să se pocăiască.

Î 47 Care este scopul disciplinării? Explică.

Scopul *disciplinării* este să aducă binecuvântări precum *maturizarea.* Disciplinarea se concentrează pe viitor. Îi disciplinăm pe copiii noştri pentru a-i corecta, a-i învăţa, a-i îndrepta şi a-i călăuzi. Îi disciplinăm pentru că dorim să devină adulţi evlavioşi.

A. Cincisprezece principii pentru disciplinare.[9]

Î 48 Câte referiri la pedeapsă există în Evrei 12:5-11?

1. Disciplinează datorită dragostei. Dumnezeu este exemplul nostru. Trebuie să-i disciplinăm pe copiii noştri întrucât şi Tatăl ceresc ne disciplinează pe noi. Dumnezeu spune:

> 5 *Şi aţi uitat sfatul pe care vi-l dă ca unor fii: Fiule, nu dispreţui* ***pedeapsa*** *Domnului, şi nu-ţi pierde inima când eşti mustrat de El.* 6 *Căci Domnul* ***pedepseşte*** *pe cine-l iubeşte, şi bate cu nuiaua pe orice fiu pe care-l primeşte.* 7 *Suferiţi* ***pedeapsa:*** *Dumnezeu Se poartă cu voi ca şi cu nişte fii. Căci care este fiul pe care nu-l* ***pedepseşte*** *tatăl?* 8 *Dar dacă sunteţi scutiţi de* ***pedeapsă, de care*** *toţi au parte, sunteţi nişte feciori din curvie, iar nu fii.* 9 *Şi apoi, dacă părinţii noştri trupeşti ne-au* ***pedepsit,*** *şi tot le-am dat cinstea cuvenită, nu trebuie oare cu atât mai mult să ne supunem Tatălui duhurilor, şi să trăim?* 10 *Căci ei într-adevăr ne* ***pedepseau*** *pentru puţine zile, cum credeau ei că e bine; dar Dumnezeu* ***ne pedepseşte*** *pentru binele nostru, ca să ne facă părtaşi sfinţeniei Lui.* 11 *Este adevărat că orice* ***pedeapsă,*** *deocamdată pare o pricină de întristare, şi nu de bucurie; dar mai pe urmă aduce celor ce au trecut prin şcoala* ***ei,*** *roada dătătoare de pace a neprihănirii* (Evrei 12:5-11).

Î 49 Îi pedepseşte Dumnezeu pe copii cu mânie? Explică.

Dumnezeu ne iubeşte şi ne pedepseşte spre binele nostru. Tatăl nostru ceresc—şi tatăl pământesc—ştie că disciplinarea aduce binecuvântări în viitor. Dumnezeu este plin de har, milostiv, iertător şi blând când ne pedepseşte. La fel şi noi trebuie să-i disciplinăm pe copiii noştri cu aceeaşi dragoste pe care Tatăl ceresc ne-o arată nouă.

Scriptura ne spune: *„Domnul pedepseşte pe cine-l* ***iubeşte****"* (Evrei 12:6). Disciplinarea este un semn al dragostei. Dacă nu corectăm comportamentul neevlavios al copiilor, arătăm că nu-i iubim suficient de mult. Dacă-ţi iubeşti copiii, disciplinează-i când ei ştiu că greşesc.

Î 50 Cum anume îi salvează pedeapsa pe copii?

2. Disciplinează pentru a-i mântui pe copiii tăi. Proverbe 19:18 spune: *„Pedepseşte-ţi fiul, căci tot mai este nădejde, dar nu dori să-l omori"* Lipsa pedepsei duce la moarte fizică şi spirituală. Pe copilul care refuză să se supună îl aşteaptă nimicirea. Un copil care n-a fost disciplinat de către părinţii săi va alege infracţiunea şi violenţa—alegeri care duc la nimicire. Scopul Legii a fost acela de a ne mântui. *„Legea ne-a fost un îndrumător spre Hristos, ca să fim socotiţi neprihăniţi prin credinţă"* (Gal. 3:24). De asemenea, disciplinarea îi îndepărtează pe copii de nimicire şi-i conduce spre siguranţă.

Î 51 Cum anume disciplinarea îi oferă siguranţă copilului?

3. Disciplinează pentru a le oferi copiilor siguranţă. Părinţii tineri vor fi surprinşi să afle că cei mici doresc să aibă autoritatea părinţilor asupra lor. Copiii sunt confuzi şi speriaţi când un adult nu are autoritate asupra lor. Regulile şi principiile fac ordine în lumea copilului. În schimb, dacă un copil nu învaţă să deosebească răul de bine, nu ştie când să se oprească şi când să continue. Copiii fără disciplinare sunt precum casa fără pereţi.

Fig. 10.9 Disciplinează în dragoste.

Cu toate acestea, copiii se vor răzvrăti. Şi vor dori libertate înainte să fie pregătiţi să fie liberi. Dar, în inima lor, copiii doresc ca părinţii lor—în special taţii—să fie suficient de puternici ca să impună nişte limite cu o atitudine de dragoste. Copiii se descurcă atunci când există disciplină. Se simt în siguranţă şi au pace când ştiu că părinţii lor respectă nişte limite care sunt drepte şi corecte. Copiii se simt în siguranţă când ştiu că cineva mai matur se află la cârma vieţii lor. Siguranţa la o vârstă timpurie le oferă copiilor încrederea de a accepta mai multă libertate pe măsură ce cresc, iar numărul limitelor scad.

4. Disciplinează (corectează) consecvent. În ce priveşte disciplinarea, părinţii trebuie să fie consecvenţi—disciplinarea să fie regulată, demnă de încredere, neschimbătoare, statornică, aceeaşi. De exemplu, dacă-ţi pedepseşti copilul pentru că fură luni, trebuie să-l pedepseşti dacă fură şi marţi. Imaginează-ţi ce confuzie ar exista dacă legile s-ar schimba de la o zi la alta! Şi totuşi, aşa trăiesc unii copii. Într-o duminică trebuie să meargă la biserică, următoarea duminică nu mai contează dacă merg sau nu. Într-o lună trebuie să folosească bunele maniere, în următoarea lună părinţilor nu le pasă de acestea.

Î 52 *Disciplinarea consecventă contribuie la eliminarea ___________.*

Cum ar fi dacă legile ar fi aceleaşi în fiecare zi dar poliţia ar ignora, într-o zi, o infracţiune, iar în ziua următoare ar pedepsi aceeaşi infracţiune? Cei mai mulţi copii (şi adulţi) decid dacă o regulă este reală prin modul în care este aplicată. De multe ori copiii ignoră regulile deoarece ei cred că părinţii nu vorbesc serios.

De exemplu, o mamă le-a spus celor doi copilaşi ai ei—David şi Daniel—să împartă dulciurile cu musafirii. David le-a împărţit, dar Daniel a ţinut toate dulciurile pentru el. Mama a ignorat egoismul lui Daniel. Ce crezi că va face data viitoare David, care şi-a împărţit dulciurile, atunci când mama lui îi va spune să împartă ce are?

Un orar consecvent îi ajută pe copii să înveţe să practice înfrânarea. Practica zideşte obiceiuri sănătoase. Treburile gospodăreşti, învăţatul, rugăciunea, spălatul dinţilor şi odihna regulată sunt exemple de obiceiuri bune. Învăţarea acestor obiceiuri este mai uşoară când fiecare obicei are un timp stabilit clar pe parcursul zilei. Copiii şi părinţii vor ţine minte şi vor practica obiceiurile bune mai uşor când familia are un orar regulat.

Disciplinarea consecventă îi ajută pe copii să fie pe placul părinţilor. Regulile stabile şi constante, precum şi disciplinarea consecventă elimină confuzia. Iar un orar consecvent face ca înfrânarea să fie mai uşoară. Disciplinarea trebuie să fie consecventă.

5. Disciplinează ca să-i înveţi să respecte autoritatea. Copilul trebuie să respecte autoritatea în cămin şi în afara căminului. În cămin, Dumnezeu le porunceşte copiilor să-şi cinstească părinţii. Aceasta este singura poruncă pe care Dumnezeu le-o dă direct copiilor (Exodul 20:12; Efes. 6:1-3).

Copiii trebuie să înveţe să respecte autoritatea—ca să se descurce la şcoală, la serviciu, la biserică şi în societate. Copilul care creşte şi zice „Nu-mi spune mie ce să fac!", va eşua. De multe ori oamenii trebuie să se supună autorităţii—fie că le place sau nu.

Î 53 *De ce este aşa de important pentru copii să înveţe să respecte autoritatea?*

Fiecare copil trebuie să înveţe două lucruri despre autoritate.

- **Neascultarea provoacă durere.** Cuvântul lui Dumnezeu învaţă că lucruri rele se întâmplă celor care nu se supun. De exemplu, citeşte toate blestemele pentru neascultare pe care le-a scris Moise în Deuteronomul 28:15-68.
- **Ascultarea aduce binecuvântări.** Cu cât ne supunem mai mult lui Dumnezeu şi principiilor din Cuvântul Lui, cu atât mai mult ne binecuvântează El.

Părinţi, învăţaţi-i pe copiii voştri să respecte autoritatea. Ascultarea duce la viaţă, dar neascultarea duce la moarte.

[11]Porunca aceasta pe care ţi-o dau eu azi, nu este mai pesus de puterile tale, nici
departe de tine. [12]Nu este în cer, ca să zici: Cine se va sui pentru noi în cer şi să
ne-o aducă, pentru ca s-o auzim şi s-o împlinim? [13]Nu este nici dincolo de mare,
ca să zici: Cine va trece pentru noi dincolo de mare şi să ne-o aducă, pentru ca
s-o auzim şi s-o împlinim? [14]Dimpotrivă, este foarte aproape de tine, în gura ta şi

în inima ta, ca s-o împlineşti. [15]*Iată, îţi pun azi înainte viaţa şi binele, moartea şi răul.* [16]*Căci îţi poruncesc azi să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, să umbli pe căile Lui, şi să păzeşti poruncile Lui, legile Lui şi rânduielile Lui, ca să trăieşti şi să te înmulţeşti, şi ca Domnul, Dumnezeul tău să te binecuvânteze în ţara pe care o vei lua în stăpânire* (Deut. 30:11-16).

Respectul pentru autoritate înseamnă să alegi viaţă sau moarte.

Î 54 Ce semnificaţie are metoda nepotrivită „dezbină şi cucereşte"? Cum pot împiedica părinţii această metodă?

6. Disciplinarea ca echipă—acţionaţi împreună ca părinţi. Tatăl şi mama trebuie să fie de acord cu privire la disciplinare. Copiii voştri trebuie să vadă că sunteţi părinţi uniţi—mai ales în domeniile care-i afectează. Ei vă vor iubi şi vă vor respecta pentru acest lucru. Pentru a acţiona ca o echipă, părinţii trebuie să fie de acord cu privire la scopurile şi metodele de disciplinare. Când apar certuri între tine şi soţ/soţie, rezolvaţi-le în particular. Nu interveni când soţul/soţia îl disciplinează pe unul dintre copii (dar intervino dacă unul dintre copii este în pericol). Când părinţii nu cad de acord cu privire la disciplinare, copiii folosesc o metodă numită „dezbină şi cucereşte". Prin urmare, părinţii trebuie să fie uniţi. Altfel, copilul va vorbi cu un părinte şi va contrazice autoritatea celuilalt părinte. Nu-i lăsaţi pe copii să vă despartă. Dumnezeu v-a unit ca să fiţi un singur trup, aşa că fiţi uniţi şi când trebuie să-i disciplinaţi pe copiii voştri.

Î 55 Care sunt cele patru lucruri care dăunează disciplinării?

Părinţii se pot ajuta unul pe celălalt să fie corecţi şi echilibraţi. Poate că un părinte are nevoie de sfatul celuilalt pentru a şti dacă regulile sunt prea aspre sau stricte. Întrebările pe care părinţii şi le pun sunt:

- Reacţionăm noi cu mânie când ne supără copiii? (Niciodată nu-ţi disciplina copilul când eşti furios. Calmează-te mai întâi.)
- Este rezonabil comportamentul pe care-l aşteptăm din partea copiilor noştri?
- Arătăm fiecărui copil aceeaşi dragoste şi afecţiune?
- Suntem exemple bune pentru copiii noştri?

Părinţii trebuie să fie uniţi când îşi disciplinează copiii. Împreună veţi face o treabă mai bună decât aţi face singuri. În ce priveşte disciplinarea, două capete sunt mai bune decât unul.

Iacov şi Esau se urau unul pe celălalt. Iacov, prin înşelăciune, l-a furat pe Esau. Esau, plin de mânie, a vrut să-l ucidă pe Iacov. Iacov a fugit ca să scape cu viaţă (Gen. 27). Aceasta este o povestire tristă despre ce s-a întâmplat între doi fraţi. Ce i-a făcut să fie aşa de dezbinaţi? Părinţii lor au sădit seminţele dezbinării. Fiecare părinte avea un fiu preferat, iar preferinţa era evidentă. *„Isaac îl iubea pe Esau pentru că mânca din vânatul lui; Rebeca însă iubea mai mult pe Iacov"* (Gen. 25:28). Rezultatul a fost o dezbinare între părinţi şi fii. O familie sănătoasă are nevoie de părinţi uniţi, care să acţioneze ca o echipă.

7. Disciplinează cu calm.[10] Nu trebuie să-l lovim pe copil *cu palma peste şezut când suntem mânioşi. Proverbe 29:11 spune: *„Nebunul îşi arată toată patima, dar înţeleptul o stăpâneşte."* Dacă ne exprimăm mânia, îi rănim pe copii şi pe noi înşine. Efeseni 6:4 spune: *„Părinţilor, nu întărâtaţi la mânie pe copiii voştri, ci creşteţi-i în mustrarea şi învăţătura Domnului."* Îi descurajăm pe copiii noştri dacă-i cicălim, îi stresăm şi-i frustrăm. Deseori, aceste acţiuni provoacă răzvrătirea copiilor împotriva părinţilor şi împotriva lui Dumnezeu. În câteva situaţii, este posibil ca părintele să fie nevoit să amâne disciplinarea copilului pentru că este furios. Calmează-te *înainte* să disciplinezi.

Î 56 Care sunt cele două momente când disciplinarea nu trebuie aplicată imediat după ce copilul s-a răzvrătit?

8. Disciplinează repede. Nu întârzia corectarea; doar în cazul în care eşti furios, atunci poţi s-o amâni. Copiii învaţă mai bine când primesc un răspuns imediat. Cu cât e mai mic copilul, cu atât mai mult trebuie să primească un răspuns rapid. Disciplinarea va învăţa mai bine dacă are loc imediat după ce copilul a făcut ceva greşit. Cu toate acestea, părinţii trebuie să fie atenţi la mediul în care se află. Disciplinarea nu trebuie făcută în public, ci în particular—departe chiar de fraţi şi surori. Doreşti ca el să se concentreze pe chestiunea disciplinării, nu pe faptul că se simte stânjenit dacă sunt prezente şi alte persoane. Foloseşte-ţi înţelepciunea când îl corectezi pe copil.

Corectează răzvrătirea *imediat,* ori de câte ori apare. Părinţii pierd respectul copiilor când părinţii par neajutoraţi. Răzvrătirea împotriva oricărui părinte trebuie pedepsită—pe loc! Disciplinează copilul pentru *comportamentul* pe care-l are şi, totuşi, acceptă şi iubeşte copilul pentru cine este. Este bine să spui: „Ai făcut un lucru rău." Dar părinţii nu trebuie să spună: „Eşti un copil rău!" Corectează comportamentul, dar afirmă dragostea pe care o ai pentru copilul bun pe care Dumnezeu ţi l-a dat. Părinţilor, nu întărâtaţi pe copiii voştri, ca să nu-şi piardă nădejdea.

9. Disciplinează cumpătat. Acest lucru înseamnă „nu tot timpul". Coloseni 3:21 spune: *„Părinţi, nu-i certaţi pe copiii voştri **atât de mult** ca să nu se descurajeze şi să renunţe să mai încerce"* (Living Bible - trad. liberă din lb. engleză). Căminul trebuie să fie un loc al bucuriei, nu o închisoare. Copiii au nevoie de doze sănătoase de libertate şi veselie.[11] Treci cu vederea peste lucrurile minore şi disciplinează-ţi copilul din când în când. Încearcă să spui cel puţin zece lucruri bune despre copil între momentele când trebuie să-l corectezi. De fapt, este mai bine dacă poţi să spui o sută de lucruri bune despre copil între momentele când trebuie să-l corectezi! Încurajarea scoate la iveală tot ce este mai bun în noi. Când copiii se gândesc la tine, este mai bine să-şi amintească de zâmbetul tău decât de încruntarea ta.

Î 57 *De ce este bine ca părinţii să treacă cu vederea greşelile mici şi să-i corecteze pe copii din când în când?*

Î 58 *Explică afirmaţia: Cu unii copii este suficient să foloseşti un cuvânt de mustrare, dar cu alţii trebuie să foloseşti nuiaua.*

10. Disciplinarea să fie în funcţie de copil. Niciodată nu vei întâlni doi copii la fel. Fiecare copil vede lumea în modul său unic. Părinţii trebuie să-şi călăuzească copiii potrivit personalităţii şi nevoilor lor. Cu un copil încăpăţânat trebuie să foloseşti metode diferite de cele pe care le foloseşti cu un copil blând. Pe un copil timid îl abordezi într-un fel, iar pe un copil îndrăzneţ îl abordezi altfel. Fiecare copil trebuie disciplinat în funcţie de vârstă. Disciplinarea trebuie schimbată şi rărită pe măsură ce copilul creşte. Lovirea unui copil mai mare creează amărăciune (Vezi Fig. 10.14). Corectitudinea înseamnă să-l tratezi pe copil în funcţie de vârstă, *temperament şi nevoi.

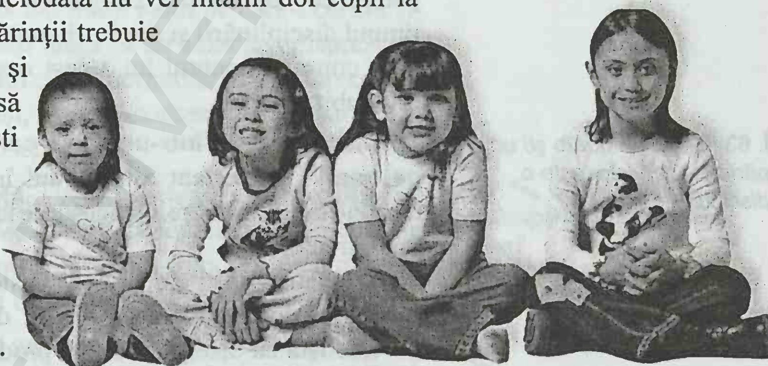

Fig. 10.10 Administrează copilului tău o disciplinare adecvată.

11. Disciplinarea să fie pe măsura greşelii. În Biblie, Dumnezeu nu pedepseşte toate păcatele la fel. Isus i-a spus lui Pilat că unele păcate sunt mai mari decât altele (Ioan 19:11). A fura o găină este greşit, dar acest furt nu merită pedeapsa cu moartea! De asemenea, există situaţii când, pentru a-şi dsciplina copilul, e suficient ca părintele să să spună un „nu" răspicat şi să aibă o mină serioasă. Alteori, e suficient ca părintele să-i adreseze copilului câteva cuvinte pentru a-l corecta. În unele cazuri, este nevoie de o formă mai serioasă de disciplinare. Aşadar, ca părinte, nu exagera. N-ai nevoie de o lopată pentru a scoate o muscă din ceai.

Î 59 *Explică afirmaţia: Disciplinarea ar trebui să fie pe măsura greşelii.*

12. Disciplinează (corectează) doar dacă a ales răul şi a respins ce ştia că este bine.[12] Spune-le copiilor *exact* ce trebuie şi ce nu trebuie să facă. Copiii trebuie să înţeleagă aceste lucruri *înainte* să fie judecaţi pentru că nu s-au supus. Părinţii trebuie să-l *înveţe* pe copilul care face ceva rău—dar care n-a ştiut că acel lucru este rău. De exemplu, un părinte a fost şocat când l-a auzit pe copilul lui rostind un cuvânt pe care-l auzise la şcoală. Dar băieţelul nu ştia că acel cuvânt era necuviincios, aşa că tatăl nu l-a lovit. În schimb, l-a învăţat pe băieţel ce însemna cuvântul acela şi de ce nu trebuia să-l mai folosească. Niciodată să nu *loveşti cu palma peste şezut un copil pentru că acesta a făcut un lucru greşit din ignoranţă sau pentru că este inocent şi nu ştie semnificaţia acelui cuvânt. Părinţii înţelepţi se vor asigura că regulile lor sunt clare, rezonabile şi corecte.

Î. 60 *Ar trebui părintele să-l lovească pe copil dacă acesta n-a ştiut că a făcut ceva greşit? Explică.*

13. Disciplinează (corectează) răzvrătirea, dar niciodată accidentele. Părinţii trebuie să afle de ce copiii se comportă într-un fel sau altul. Un copil care plânge când trebuie să meargă noaptea la culcare, ORI e răzvrătit, ORI îi este frică de întuneric. Este greşit să pedepseşti copilul pentru că îi este frică. Trebuie să-i pedepsim dacă se *răzvrătesc,* nu pentru că au un comportament copilăresc sau au loc accidente—chiar dacă aceste lucruri

Î 61 *Ar trebui părintele să-şi lovească copilul din cauza unui accident? Explică.*

ne supără pe noi, ca părinţi. Am putea să-i cerem copilului să şteargă dacă a scăpat ceva pe jos (o urmare logică). Dar nu trebuie să-l pedepsim pe copil pentru asemenea greşeală copilărească. Este o prostie să te aştepţi ca un copil să gândească, să vorbească sau să se comporte ca un adult. O mamă neînţeleaptă l-a lovit pe bebeluşul ei—care avea numai 9 luni—pentru că se mişca în timp ce ea încerca să-l îmbrace. Un tată neînţelept şi-a disciplinat copilul care avea zece ani pentru că nu lucra la fel de repede ca fratele lui în vârstă de optsprezece ani.

Nu-l lovi pe copilul care din greşeală scapă cana pe jos, face în pat, nu pliveşte toată grădina sau uită unde şi-a pus căciula. Acestea sunt lucruri copilăreşti. Pentru multe dintre ele este nevoie de har, nu de bătaie.

Î. 62 Ce-ar trebui să înveţe un copil în momentul disciplinării şi după aceea?

14. Disciplinează pentru a-l învăţa. După ce-l disciplinează pe copil, datoria părintelui este să-l asigure pe copil că este iubit, preţuit şi iertat pentru ce a făcut greşit. Părinţii buni îl iau pe copil în braţe şi chiar se roagă cu el ca Dumnezeu să-l ierte. Acestea s-ar putea să fie cele mai importante minute pe care părinţii le petrec cu copilul lor. Dragostea părinţilor—în timpul disciplinării şi după—îi arată copilului că doar comportamentul lui a fost respins şi că el este iubit.

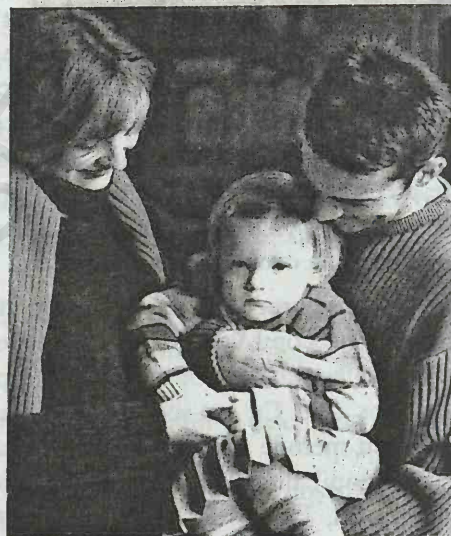

Fig. 10.11 După disciplinare, asigură-l din nou de dragostea ta.

Î. 63 Cum poate şti un părinte dacă foloseşte o disciplinare corectă?

15. Disciplinează într-un mod care să-l ajute pe copil. Important este modul în care copiii răspund la disciplinare. Gândeşte-te la următoarele trei întrebări.

- **„Se tem copiii de mine?"** Este normal să plângă copiii atunci când sunt disciplinaţi. Dar copilului nu trebuie să-i fie teamă vreodată că disciplinarea va produce răni sau dureri prea mari. Părinţii nu trebuie să uite că sunt mult mai mari şi mai puternici decât copilaşii lor plăpânzi.
- **„Se simt respinşi copiii mei?"** Copilul nu va simţi că este acceptat de părinţi când aceştia îl critică şi-l pedepsesc mereu, în mod constant. Disciplinarea este ca sarea; puţină este suficientă.
- **„Are disciplinarea un efect benefic, pozitiv asupra copilului meu?"** Dacă atitudinea copilului nu se îndreaptă în timp, disciplinarea şi-a pierdut puterea de a ajuta. În schimb, a devenit o sursă de răzvrătire. Dacă disciplinarea este nedreaptă, prea aspră sau are loc prea des, produce amărăciune în copil şi-l descurajează. Prin urmare, părinţii înţelepţi trebuie să-şi analizeze metodele de disciplinare pentru a vedea care are cea mai mare eficienţă.

Aceste cincisprezece principii sunt sfaturi referitoare la cum şi când să-i disciplinăm pe copiii noştri. Să studiem acum câteva metode de disciplinare.

B. Metode de disciplinare

Părinţii şi culturile nu sunt perfecte. Fiecare părinte şi fiecare cultură fac greşeli când e vorba de disciplinarea copiilor. Uneori suntem prea blânzi; alteori prea aspri. Uneori, neglijăm să facem ce este mai bine pentru copiii noştri pentru că ne **temem** de părerile altora. Toţi părinţii greşesc. Dar părinţii pot învăţa unii de la alţii. Putem învăţa din eşecurile şi succesele altor părinţi. Aşadar, să ne uităm la patru metode pe care le folosesc părinţii înţelepţi din toate culturile.

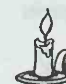
Î.64 În ce fel disciplinează „urmările fireşti"? Oferă un exemplu.

1. *Urmările fireşti – disciplinarea prin experienţă. Un vechi proverb spune: „Experienţa este cel mai bun învăţător." Părinţii pot îngădui ca experienţa să-i înveţe pe copii prin urmările fireşti. Unii numesc această metodă „a învăţa pe propria piele!" Dumnezeu ne spune să nu ne îngrijorăm. Dacă nu ne supunem Lui şi ne îngrijorăm, urmările fireşti sunt cariile, tensiunea scăzută, insomnia şi ulcerul. Secerăm ce semănăm (Gal. 6:7-10). Urmările fireşti ale păcatelor sexuale sunt bolile venerice, ruşinea, suferinţa şi, uneori,

copiii nedoriți. Urmarea firească a atingerii unei sobe fierbinți este aceea că te vei arde. Urmarea firească a faptului că tragi un câine de coadă este aceea că vei fi mușcat. Este bine ca părintele să-i spună copilului să nu tragă câinele de coadă. Dar nu e nevoie ca părintele să repete această învățătură sau avertizare. Urmările firești îl vor învăța pe copilul care nu se supune avertismentului![13]

O fetiță se juca cu o pisicuță. Alerga după ea și o trăgea de coadă. Mama fetiței i-a spus: „Nu-i face rău pisicuței!" Dar fetița se distra prea bine ca să asculte de mama ei. Mama n-a lovit-o pe fetiță. În schimb, a decis să lase ca urmările firești s-o învețe pe fetiță să se supună. Când pisicuța s-a săturat să tot fie fugărită, s-a întors și a zgâriat-o. Fetița s-a speriat și a fugit la mama ei. „Vezi ce se întâmplă dacă tragi de coadă o pisicuță. Pisicuței îi place să te joci cu ea dacă o mângâi. Eu știam asta și ți-am zis să nu mai chinui pisicuța. Dacă o asculți pe mama ta vei evita urmările firești ale neascultării. Acum știi că mami știe ce este mai bine!" Pe urmă, mama a curățat locul zgâriat și a pansat-o.

Tatăl nu l-a pedepsit pe fiul risipitor când s-a întors. Urmările firești ale faptelor lui îl învățaseră deja ce trebuia să învețe. Foamea, rușinea și sărăcia l-au făcut să se căiască de greșeala lui. Urmările firești au constituit disciplinarea de care a avut nevoie (Luca 15:11-24).

Părinții trebuie să ia în considerare vârsta copilului și pericolul consecințelor atunci când folosesc această metodă. Tatăl fiului risipitor i-a dat fiului banii pe care-i ceruse și l-a lăsat să plece de-acasă. Un tată bun n-ar face același lucru cu un băiat de doisprezece ani. Iar un părinte nu-l va învăța niciodată pe copilul lui cât de periculos este să traversezi strada, îngăduind ca o mașină să-l lovească. Totuși, există momente când părintele trebuie să folosească urmările firești ca metodă de disciplinare.

2. *Urmările logice – disciplinarea prin experiență. A doua metodă de disciplinare folosită peste tot în lume o reprezintă *urmările logice*. Urmările logice ale unei acțiuni nu apar de la sine. Părintele trebuie să țină sub control urmările logice. Dar o urmare logică este legată de acțiunea copilului. Să analizăm următorul exemplu.

Î. 65 Oferă un exemplu de disciplinare prin urmări logice?

Un tată a spus fiecăruia din cei trei copii ai lui să facă un lucru prin casă—și să termine acel lucru până se va întoarce de la serviciu. Doi dintre copii și-au îndeplinit sarcina. Deși fiul cel mai mare intenționase să facă lucrul respectiv, afară era foarte cald și el nu prea avea chef să înceapă. Când tatăl s-a întors acasă, iarba nu fusese tăiată. Fiul n-a ascultat de tatăl său pentru că nu făcuse nimic. Mai târziu, băiatul a aflat că tatăl plănuise ca, în acea seară, să-i ducă pe toți la o piscină. Dar iarba trebuia tăiată. Pentru cei doi frați ai lui, urmarea logică a ascultării a fost o binecuvântare. Dar pentru celălalt urmarea logică a fost aceea că a rămas acasă. El a tăiat iarba în timp ce membrii familiei au mers și au înotat, s-au jucat și s-au distrat.

Cei trei copii au învățat multe din această experiență! Un copil a fost disciplinat, fără mânie sau un cuvânt aspru din partea tatălui. Această singură lecție i-a învățat pe copii că binecuvântările vin prin ascultare. Orice părinte care are înțelepciune și răbdare poate folosi urmările firești și logice pentru a-și învăța copiii. Căminul poate deveni un loc și mai plăcut pentru toți.

3. Încurajarea disciplinează (învață, călăuzește) accentuând binele. Încurajarea este o formă de învățare a copiilor. Deși unii n-o numesc disciplinare, este o modalitate eficientă de a-i călăuzi pe copii—așa că punem accent pe această modalitate. Copiii repetă faptele și atitudinile pentru care părinții îi laudă. Există un adevăr despre natura umană valabil în toate culturile. Așadar, părinții trebuie să-i laude și să-i încurajeze pe copii când aceștia fac fapte bune și se comportă corect. Părinții din lumea întreagă folosesc încurajarea pentru a-și învăța copiii.

Î. 66 Oferă un exemplu de disciplinare sau instruire prin încurajare.

Cuvintele de încurajare sunt ca apa pentru o plantă tânără. Unii părinți îi corectează și-i cicălesc mereu pe copii. Totdeauna văd ce este rău și sunt orbi la ceea ce ei fac bine. Dar cuvintele pozitive, de încurajare au deseori mai multă putere decât cuvintele negative, de critică. Observă lucrurile bune din copiii tăi și pe urmă laudă-i pentru ele. Uneori este bine să ignori lucrul greșit pe care-l face un copil și să-l lauzi pentru ce face bine.

Un băiat s-a ridicat de la masă după ce a mâncat. S-a întors spre mama lui şi i-a mulţumit pentru mâncare. În aceeaşi seară, mai târziu, tatăl l-a luat pe băiat deoparte şi i-a spus: „Am auzit că i-ai mulţumit mamei pentru mâncare. Eşti înţelept să fii mulţumitor pentru ce fac alţii pentru tine şi eşti amabil că le spui acest lucru. Îi mulţumesc Domnului pentru că am un fiu înţelept şi bun." Era prima dată când tatăl îl auzise pe fiul lui mulţumindu-i mamei sale. Dar fii sigur că n-a fost ultima dată! Curând, băiatul i-a mulţumit, din nou, mamei. Apoi, s-a uitat la tatăl lui care i-a zâmbit şi a dat din cap că aprobă ceea ce tocmai făcuse.

> E FOARTE PROBABIL CA UN COPIL SĂ NU-L CONSIDERE UN TATĂ PE DUMNEZEU DACĂ NU DESCOPERĂ CEVA DIN DUMNEZEU ÎN TATĂL LUI!

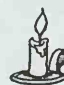
O mamă o privea pe fiica ei în timp ce se chinuia să-şi facă temele. I-a spus: „Văd că te chinui să rezolvi problemele la matematică, deşi este greu. Nu renunţi când lucrurile devin dificile. Ai calitatea evlavioasă a perseverenţei. Trebuie să fii mândră că ai această calitate."

Un tată şi-a făcut un obicei din a-i lăuda pe copii când vorbea cu alţi oameni. Dacă fiul aducea acasă un prieten, tatăl găsea o ocazie să-i spună invitatului ceva bun despre fiul lui. Tatăl ştia că prietenul îi va spune pe urmă fiului său.

Un copilaş care încearcă să meargă primeşte multă atenţie şi cuvinte de încurajare. Părinţii nu-l ceartă atunci când cade. În schimb, ei încurajează orice progres pe care-l face. Tu poţi spune: „S-a ridicat în picioare singur! *Ura! Nu s-a sprijinit de nimic când s-a ridicat. Ura! A făcut primul pas. Ura!" Vom fi părinţi mai buni dacă practicăm această metodă de a-i lăuda pe copiii noştri. Aşa cum câinele dă din coadă când îl mângâi, copilul face tot posibilul atunci când îl lauzi.

Recompensele ca metodă de încurajare îl călăuzesc pe copil la fel cum mirosul mâncării ne ademeneşte spre masă. O recompensă poate fi mai mult timp petrecut cu copilul. Sau poate fi un fel de mâncare deosebit. Ori poate fi atenţie sau privilegii acordate. Sau poate fi un cadou, ori bani. Recompensa este o dovadă pentru copil că faptele sau comportamentul lui este bun. Însă dacă părinţii folosesc prea multe recompense, vor corupe atitudinea copilului. Totuşi, există momente când îi stimulezi pe copii folosind recompensele. Nu uita că Dumnezeu promite să-i răsplătească pe copiii Lui. El a promis să-i răsplătească pe credincioşii din cele şapte biserici (Apoc. 2–3). Şi a promis răsplată veşnică pentru aceia care-i câştigă pe cei pierduţi (Ioan 4:36).

O fetiţă i-a făcut o surpriză tatălui prin faptul că i-a adus o ceaşcă de cafea când el se odihnea. Ea a văzut că tatăl ei muncea din greu şi a vrut să facă ceva special pentru el. Fiind plăcut surprins, tatăl i-a dat un bănuţ. În altă zi, fetiţa i-a adus din nou cafea şi a primit încă un bănuţ. Pe măsură ce s-a creat acest obicei, respectul fetiţei pentru tatăl ei a scăzut tot mai mult. Dorinţa ei era acum de a primi bani şi nu de a-i face tatălui o bucurie.

Î. 67 Care este pericolul de a folosi recompense?

Trebuie să fim precauţi când răsplătim comportamentul copiilor. Un mod de a folosi puterea răsplătirii fără a crea tipare greşite îl reprezintă *recompensele ocazionale—din când în când.

Iată cum o mamă a folosit răsplătirea ocazională pentru a încuraja faptele şi comportamentul băieţelului ei. În fiecare zi copilul făcea fapte bune şi se comporta frumos, dar nu era răsplătit mereu. Iar modul în care mama îl răsplătea era întotdeauna diferit.

Zi	Fapta copilului	Răsplata oferită de mamă
Ziua 1	A făcut toată treaba prin casă cu bucurie.	Ea i-a dat voie să aleagă ce vroia să mănânce la cină.
Ziua 4	A ajutat la îngrijirea fratelui mai mic.	Ea a petrecut cu el mai mult timp citindu-i din cartea lui preferată.
Ziua 6	A luat apărarea unui copil pe care-l tachinau alţi copii.	I-a scris un bileţel despre curajul pe care l-a arătat.
Ziua 11	A lucrat în grădină.	I-a dat nişte bani.

Fig. 10.12 Exemple de recompense ocazionale

Pavel a vrut să-l disciplineze pe Ioan Marcu, când acesta era tânăr. El a folosit urmările logice. Întrucât Ioan Marcu a părăsit echipa în timpul primei călătorii misionare, Pavel nu i-a dat voie să-i însoţească în cea de-a doua călătorie. Dar Barnaba—al cărui nume înseamnă „fiul încurajării"—a vrut să-l îmbărbăteze pe Marcu. A format o altă echipă misionară şi i-a oferit lui Ioan Marcu a doua şansă. Marcu a devenit un slujitor eficient şi credincios şi a scris una din cele patru Evanghelii (Fapte 15:36-40; 2 Tim. 4:11). La fel cum am spus şi mai înainte, încurajarea scoate la iveală ce este mai bun în oameni.

4. Disciplinarea fizică corectează în dragoste. De cele mai multe ori, este bine să înveţi copilul prin urmările fireşti şi logice şi prin încurajare. Dar sunt momente când este nevoie să foloseşti disciplinarea fizică. Părinţii trebuie să se gândească bine cum să folosească disciplinarea fizică fără să păcătuiască împotriva copiilor lor.

Î. 68 *Ce atitudini ar trebui să îndrume disciplinarea fizică?*

Biblia le dă voie părinţilor să-şi disciplineze fizic copiii dar în dragoste. Părerile cu privire la disciplinarea fizică sunt împărţite. Unii spun că a lovi un copil înseamnă *întotdeauna* un abuz. În unele ţări este ilegal să-ţi loveşti copilul. Dar Biblia ne învaţă că disciplinarea fizică este o unealtă pentru părinţi. *„Nu cruţa copilul de mustrare, căci dacă-l vei lovi cu nuiaua, nu va muri"* (Prov. 23:13). Disciplinarea fizică este neplăcută pe moment—atât pentru părinţi cât şi pentru copii. Dar când este făcută *în dragoste,* este un instrument util.

Părinţii înţelepţi îşi disciplinează copiii în dragoste şi NU cu mânie. Părinţii furioşi îşi pierd uneori controlul. Pedeapsa fizică îşi pierde valoarea dacă este administrată cu mânie şi nu cu dragoste. De fapt, disciplinarea făcută la mânie îi face rău copilului din punct de vedere emoţional.

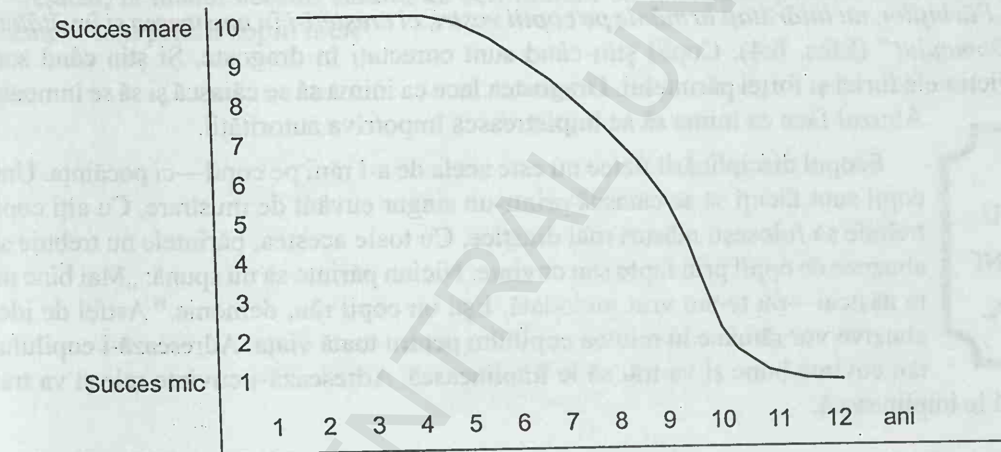

Fig. 10.13 Succesul disciplinării fizice scade pe măsură ce vârsta copilului creşte.

Î. 69 *Ar trebui un părinte să folosească disciplinarea fizică în cazul unui adolescent? Explică.*

Nu uita, disciplinarea fizică este pentru copii mici, nu pentru adolescenţi. Cu cât copilul creşte mai mare, cu atât mai puţin eficientă este disciplinarea fizică. Disciplinarea fizică îl ajută pe copil când este mic şi poate din când în când până împlineşte doisprezece ani. Dar cu cât copilul este mai mare, cu atât mai puţin va ajuta disciplinarea fizică. Disciplinarea fizică produce amărăciune şi ranchiună în copil în timpul *adolescenţei.

Dacă simţi că trebuie să foloseşti disciplinarea fizică, fii atent să nu răneşti copilul. Nu lovi copilul cu ceva care-l va învineţi sau îl va răni. Dacă trebuie să-l loveşti pe copil foloseşte o nuia mică, scurtă, flexibilă, subţire cât o pătrime din degetul tău mic. Şi nu-l lovi pe copil de multe ori. O mamă l-a lovit pe copilul ei o dată sau de două ori. Copilul plângea. Şi mama plângea când îşi lovea copilul. Este bine ca un copil să vadă că tatăl sau mama lui plânge când îl loveşte. Atunci copilul va şti că inima părintelui este plină de dragoste.

Dacă-l loveşti pe copilul tău ca mod de disciplinare, să loveşti numai şezutul. Niciodată să nu-l loveşti peste spate, picioare, mâini, stomac sau faţă. Părintele îl răneşte

pe copil dacă îl loveşte în partea inferioară a trupului. De asemenea, evită să loveşti copilul cu palma, excepţie făcând situaţia când vrei să loveşti uşor un copil mic. Când copilul va vedea mâna ta, el trebuie să-şi amintească momentele când îl mângâi. Este de dorit ca un copil să asocieze disciplinarea cu un obiect—de exemplu o nuia—şi nu cu mâna ta.

După ce-l disciplinezi fizic pe copil, ia-ţi puţin timp ca să-l înveţi. Îmbrăţişează-l sau ţine-l în braţe. Întreabă-l: „Ştii de ce tati (sau mami) a trebuit să te disciplineze?" Explică-i de ce comportamentul lui a fost greşit. Aminteşte-i de învăţăturile şi avertizările pe care le-a primit. Subliniază că el e cuminte şi că nu te aştepţi să mai vezi vreodată că se comportă urât. Spune-i copilului cât de mult îl iubeşti. Fă o rugăciune de iertare şi cere-I Domnului să-i dea putere copilului tău şi să-l binecuvânteze.

(Pentru mai multe sugestii despre principiile pentru disciplinarea fizică, vezi cartea lui . James Dobson, *Copilul îndărătnic,* Capitolul 2, „Modelarea voinţei").[14]

Î. 70 Cum afectează abuzul inima şi mintea unui copil?

Biblia nu permite abuzarea copiilor. Abuzul din partea părinţilor este o formă de ură, respingere, cruzime şi mânie. Scriptura nu-l justifică pe părintele care-şi bate copilul. Copiii sunt oameni—la fel cum şi părinţii sunt oameni—cu sentimente şi demnitate. Părinţii nu trebuie să uite acest lucru când îi învaţă pe copiii lor. Urmează exemplul Tatălui ceresc, care este blând cu noi.

Este posibil să-i distrugi pe copii prin disciplinarea fizică. Biblia ne avertizează: *„Părinţilor, nu întărâtaţi la mânie pe copiii voştri, ci creşteţi-i în mustrarea şi învăţătura Domnului"* (Efes. 6:4). Copiii ştiu când sunt corectaţi în dragoste. Şi ştiu când sunt victimele furiei şi forţei părintelui. Dragostea face ca inima să se căiască şi să se înmoaie. Abuzul face ca inima să se împietrească împotriva autorităţii.

SCOPUL DISCIPLINĂRII FIZICE NU ESTE ACELA DE A-L RĂNI PE COPIL—CI POCĂINŢA.

Scopul disciplinării fizice nu este acela de a-l răni pe copil—ci pocăinţa. Unii copii sunt făcuţi să se căiască printr-un singur cuvânt de mustrare. Cu alţi copii trebuie să foloseşti măsuri mai drastice. Cu toate acestea, părintele nu trebuie să abuzeze de copil prin fapte sau cuvinte. Niciun părinte să nu spună: „Mai bine nu te năşteai—nu te-am vrut niciodată. Eşti un copil rău, demonic." Astfel de idei abuzive vor rămâne în mintea copilului pentru toată viaţa. Adresează-i copilului tău cuvinte bune şi va trăi să le împlinească. Adresează-i cuvinte rele şi va trăi să le împlinească.

Concluzie

În acest capitol am studiat cum să-i ajutăm pe copii să fie tot mai plăcuţi înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor. Am încheiat studiul nostru punând un accent asupra disciplinării. Nici Dumnezeu, nici copiii noştri nu se aşteaptă ca părinţii să fie perfecţi. Iar părinţii nu trebuie să se aştepte să se comporte perfect. Dar pe măsură ce dorim să învăţăm şi să creştem, Dumnezeu ne va oferi înţelepciune, har şi dragoste ca să fim un tată bun sau o mamă bună.

Gânduri finale despre „Cum să fii un tată eficient sau o mamă eficientă"

Î. 71 Ce fel de lucruri învaţă copiii pe măsură ce ei privesc?

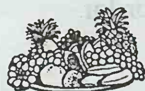
Copiii noştri sunt binecuvântări de la Dumnezeu, iar părinţii sunt nişte ispravnici. Dumnezeu ne oferă câţiva ani ca să zidim o temelie evlavioasă pentru tot restul vieţii lor. Noi ne rugăm să-L slujească pe Domnul, să se căsătorească cu un creştin/o creştină

şi să-şi crească, la rândul lor, copiii după voia Domnului. Părinţii au o influenţă enormă asupra copiilor lor. Copiii sunt o reflecţie a ceea ce văd în cămin. Dorothy Knolte a scris:

Copiii învață ceea ce văd.

Dacă sunt mereu criticați, învață să judece și să condamne pe alții.
Dacă trăiesc cu ostilitate, învață să fie furioși și răzvrătiți.
Dacă sunt ridiculizați, învață să fie timizi și retrași.
Dacă trăiesc cu rușine, învață să se simtă vinovați.
Dacă trăiesc cu toleranță, învață să fie răbdători.
Dacă sunt încurajați, învață să aibă încredere.
Dacă sunt lăudați, învață să aprecieze.
Dacă trăiesc cu nepărtinire, învață să fie cinstiți.
Dacă sunt ocrotiți, învață să aibă credință.
Dacă sunt acceptați, învață să se accepte pe ei înșiși.
Dacă au prieteni, învață să găsească viață în lume.[15]

Aşadar, la finalul acestui studiu, ne confruntăm cu întrebarea pe care ne-am pus-o la început: „Ce fel de exemplu sunt pentru copiii mei?”

Rezumatul capitolului

Ajută-i pe copiii tăi să fie tot mai plăcuţi înaintea lui Dumnezeu—spiritual

Scop A: *Explică de ce exemplele părinţilor sunt atât de importante.*

Copiii imită ce văd că fac părinţii lor. Copiii învaţă de la părinţi prin faptul că sunt împreună cu ei şi le copiază comportamentul.

Scop B: *Prezintă paşii pe care părinţii trebuie să-i facă pentru a-şi învăţa copiii.*

Am studiat optsprezece paşi. Citeşte-i din nou în prima lecţie, lângă întrebările 8-10.

Scop C: *Descrie principiile pentru timpul devoţional zilnic al familiei.*

Alege un moment potrivit. Foloseşte cuvinte simple. Ţinta este să existe echilibru între învăţături, cântări, rugăciune şi laudă. Include fiecare membru al familiei. Arată că-L respecţi pe Dumnezeu. Evită experienţele negative.

Ajută-i pe copii să fie tot mai plăcuţi înaintea oamenilor—social

Scop A: *Vorbeşte despre relaţia dintre siguranţă şi dezvoltare socială.*

Pentru a se relaţiona bine cu oamenii, copilul trebuie să înveţe să aibă încredere. Copiii învaţă să aibă încredere când părinţii îi ajută să se simtă în siguranţă. Citeşte din nou cele nouă moduri prin care părinţii îi ajută pe copii să se simtă în siguranţă.

Scop B: *Explică trei modalităţi diferite prin care părinţii pot arăta dragoste copiilor lor.*

Părinţii îşi arată dragostea prin atingere, prin cuvinte blânde şi petrecând timp cu copiii.

Scop C: *Prezintă modul în care părinţii îl pot ajuta pe copil să se simtă acceptat şi să aibă respect de sine.*

Minimalizează—vorbeşte puţin despre lucrurile pe care copilul tău nu le poate schimba. Ajută-l pe copilul tău să devină cât de bun poate. Maximizează—vorbeşte mult despre modalităţile prin care poate dobândi puterea de a reuşi. Pune accent pe calităţile pe care le are copilul tău. Învaţă-l să facă singur diferite lucruri.

Scop D: *Analizează rolurile manierelor, atitudinilor şi abilităţilor în relaţionarea cu alţii.*

Maniere - Fiecare copil trebuie să înveţe regulile politeţii. Cel mai bun loc unde îl poţi învăţa pe copil regulile şi manierele sociale este familia. Insistă ca fiecare membru al familiei să-i trateze pe ceilalţi cu respect şi politeţe.

Atitudini - Fiecare copil trebuie să dezvolte atitudini sociale. Învaţă-l pe copilul tău ca atunci când salută să şi zâmbească. Învaţă-l să fie ospitalier. Prin exemplul tău, învaţă-i pe copii să se relaţioneze cu alţii.

Abilităţi - Fiecare copil trebuie să înveţe abilităţi personale. Două abilităţi vitale sunt comunicarea şi stăpânirea sentimentelor, de exemplu mânia.

Disciplinează-ţi copiii ca să fie tot mai plăcuţi înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor

Scop A: *Explică zece din cele cincisprezece principii ale disciplinării.*

Disciplinează în dragoste. Disciplinează ca să-i mântuieşti pe copiii tăi şi ca să le oferi siguranţă. Disciplinează cu consecvenţă. Disciplinează pentru a-i învăţa să respecte autoritatea. Disciplinează în colaborare cu soţul/soţia—acţionaţi ca o echipă. Disciplinează cu calm, rapid şi cumpătat. Disciplinează ţinând cont de vârsta copilului şi de răul comis. Disciplinează doar dacă a ales răul şi a respins ceea ce ştia că este bine. Disciplinează răzvrătirea dar niciodată nu disciplina ceea ce a făcut fără intenţie. Disciplinează pentru a-i învăţa. Disciplinează într-un mod eficient, care să-i ajute.

Scop B: *Prezintă patru tipuri de disciplinare.*

- Urmările fireşti - disciplinarea prin experienţă.
- Urmările logice - disciplinarea prin experienţă.
- Încurajarea disciplinează (învaţă, călăuzeşte) accentuând binele.
- Disciplinarea fizică poate corecta în dragoste.

 Evaluare personală: Încercuieşte litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmaţie sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns.

1. Copiii învață valorile:
a) auzind.
b) văzând.
c) făcând.
d) memorând.

2. Pentru a-i învăța bine pe copii, părinții ar trebui să:
a) separe joaca de învățătura religioasă.
b) îi boteze la o vârstă fragedă.
c) îi avertizeze că Dumnezeu ştie totul.
d) facă distractivă învățarea.

3. În timpul devoțional al familiei, părinții ar trebui să:
a) se concentreze asupra lor înşişi şi a Bibliei.
b) folosească vorbe aspre ca să-i învețe pe copii.
c) îi încurajeze pe copii să spună povestiri din Biblie.
d) rezolve certurile şi conflictele din familie.

4. Părinţii îi pot ajuta pe copii să se simtă în siguranţă:
a) lăsându-i pe bebeluşi să plângă pentru a-şi întări independența.
b) punând poveri de adulți pe umerii copiilor.
c) respectându-şi promisiunile față de copii.
d) creând o rutină nouă în fiecare zi.

5. Un mod important prin care părinţii trebuie să-şi arate dragostea față de copii este să:
a) dea fiecărui copil mulți bani.
b) îi învețe pe copii să fie văzuți şi nu auziți.
c) evite atingerea copiilor de peste doisprezece ani.
d) adreseze fiecărui copil cuvinte blânde.

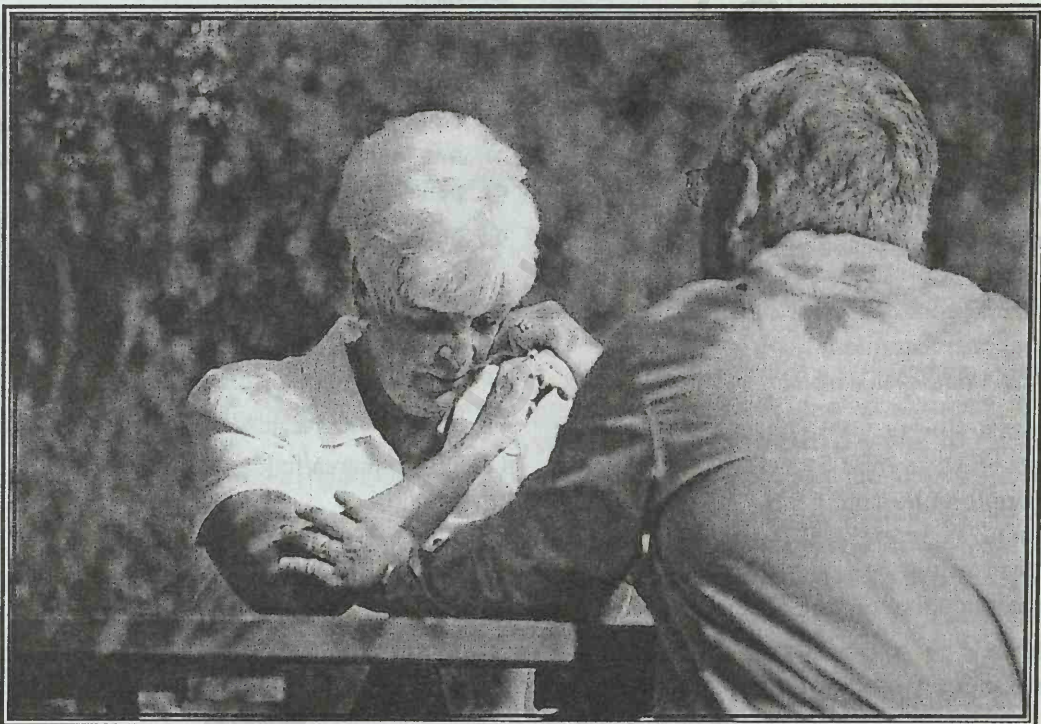
6. Părinții zidesc respectul de sine în copil:
a) spunând puţine lucruri despre punctele tari ale copilului.
b) punând accent pe lucrurile pe care copilul nu le poate schimba.
c) făcând tot posibilul pentru copilul lor.
d) scoțând în evidență calitățile unui caracter bun.

7. Pentru relații bune cu alții, omul are nevoie de:
a) maniere.
b) educație.
c) influență.
d) bani.

8. Părintele ar trebui să-şi disciplineze copilul:
a) chiar şi la mânie.
b) chiar dacă un copil greşeşte fără să vrea.
c) într-un mod adecvat vârstei şi răului comis.
d) pentru orice greşeală minoră.

9. Faptul de a fi zgâriat de o pisică pentru că ai tras-o de coadă constituie:
a) disciplinare printr-o urmare firească.
b) disciplinare printr-o urmare logică.
c) un exemplu de disciplinare emoțională.
d) un exemplu de disciplinare fizică.

10. Disciplinarea fizică trebuie încetată la vârsta de:
a) 8 ani.
b) 12 ani.
c) 16 ani.
d) 20 ani.

Secțiunea a IV-a: Succesul unei familii

Dumnezeu i-a promis lui Avraam că familia lui va moșteni un pământ unde curge lapte și miere. Canaan era o țară frumoasă. Marea Mediterană îi scălda coastele însorite din vest. Iar valea râului Iordan avea un pământ fertil care producea multă roadă. Dar, pentru a ajunge în Țara Promisă, copiii lui Avraam au trebuit să treacă prin pustie și să învingă mulți uriași.

În același fel, ca să aibă succes, o familie trebuie să traverseze pustiul încercărilor—iar unele familii trebuie să învingă și uriași. În această parte a cursului nostru, vom studia modul în care să-i învingem pe uriașii care ne ucid familiile. Binecuvântările pe care Dumnezeu le are pentru o familie sunt nenumărate. Dar noi trăim într-o lume în care există păcat și care este stăpânită de Satan. Astfel că noi trebuie să fim dispuși să ne străduim și să perseverăm pentru a moșteni promisiunile lui Dumnezeu. Cu siguranță, Dumnezeu este Cel care ne dă biruința. Iar noi ne bizuim pe Duhul Sfânt. Totuși, nimeni n-a urcat pe scara succesului cu mâinile în buzunar.[1]

Capitolul 11 vorbește despre modul în care să biruim pericolele care ne amenință familia. Te vom învăța să:

- *Explici pericolele de a te simți singur într-o familie.*
- *Recapitulezi nouă cauze și remedii în ce privește sentimentul înstrăinării într-o familie.*
- *Explici și să aplici fiecare din cele unsprezece principii pentru a-ți proteja familia de adulter.*
- *Definești abuzul și să menționezi două cauze ale acestuia.*
- *Recapitulezi patru motive pentru care o soție continuă să trăiască acceptând abuzul.*
- *Identifici patru principii prin care să pui capăt abuzului.*
- *Definești dependențele și să explici modul prin care oamenii ajung să devină dependenți.*
- *Explici opt principii prin care să te eliberezi de orice formă de robie.*

Capitolul 12 se concentrează asupra problemelor grave. Vei descoperi cum să:

- *Identifici patru pași ai suferinței, datorate unei pierderi.*
- *Explici și să aplici cei patru pași ai suferinței, trecând prin sterilitate, moarte sau divorț.*
- *Identifică trei motive biblice pentru a te gândi la recăsătorire.*
- *Explici patru principii prin care îți poți ajuta familia lărgită să aibă succes.*
- *Identifici trei etape din pilda fiului risipitor.*
- *Explici trei moduri în care părinții ar trebui să reacționeze în prima etapă a răzvrătirii.*
- *Explici modurile în care părinții ar trebui să reacționeze în cea de-a doua și a treia etapă a răzvrătirii.*

Capitolul 13 scoate în evidență ultima perioadă a vieții. Vei învăța să:

- *Descrii modul în care așteptările familiei ar trebui să se schimbe, pe măsură ce copiii se maturizează.*
- *Explici modul în care relația dintre părinți și copiii adulți s-ar putea adânci.*
- *Recapitulezi provocările anilor „cuibului" părăsit.*
- *Identifici trei posibile roluri ale bunicilor.*
- *Explici cinci moduri prin care o familie ar trebui să le poarte de grijă bunicilor.*
- *Descrii modul în care cei vârstnici pot să se împace cu trecutul lor.*
- *Explici de ce este important să ai un scop atunci când ai îmbătrânit.*
- *Descrii schimbările fizice la care trebuie să le facă față cei vârstnici.*
- *Recapitulezi modul în care oamenii trebuie să se pregătească pentru bătrânețe.*

Capitolul 11:

Cum să biruieşti pericolele care-ți amenință familia

Introducere

Fig. 11.1
Familiile se confruntă cu multe amenințări.

Un păstor a povestit cum Dumnezeu l-a ajutat să depăşească un mare pericol care-i amenința familia cu moartea. Citeşte această întâmplare:

Într-o dimineață, am plecat de-acasă cu treburi. Când m-am întors, mi-am găsit fiul—prea bolnav pentru a merge la şcoală în acea zi. Am plecat din nou cu alte treburi. După ce m-am întors, am găsit-o pe soția mea bolnavă, stând în pat lângă fetița noastră. În acel moment, mi-am concentrat toată atenția asupra familiei mele. Simțindu-mă obosit, m-am întins pentru a mă odihni, într-o altă cameră. Dar am auzit gălăgia pe care o făcea fiul meu şi am mers să văd despre ce este vorba. Stând lângă patul său, mi s-a făcut rău. Genunchii au început să-mi tremure, după care m-am prăbuşit pe podea.

La serviciul divin din duminica de dinainte, am auzit vorbindu-se despre o boală (gripă) care a afectat câțiva membri din biserica noastră. Am crezut că familia mea s-a îmbolnăvit de gripă. Aşa că am sunat un membru din biserică pentru a-i cere ajutorul, având în vedere că toată familia mea era bolnavă. În timp ce aşteptam să ajungă la noi acea persoană, am încercat să dorm. Stând întins şi rugându-mă, am spus: „Doamne, Te ştiu pe Tine ca fiind Vindecătorul meu, încă din copilărie. Eu doresc ca şi copiii mei să Te cunoască aşa. De ce n-ai răspuns la cererile mele de vindecare aşa cum le-ai răspuns părinților mei când aceştia s-au rugat pentru mine?"

Deodată, am primit un cuvânt de la Domnul! El a spus: „Problema ta nu este gripa, ci centrala termică. Scăpările de gaze de la centrala termică îți ucid familia încetul cu încetul". Primind acel cuvânt, am simțit cum trupul meu se umple de putere. Am sărit din pat şi i-am spus soției mele această veste. Mi-am scos fiul afară. Am cerut ajutor, iar vecinii au scos-o afară pe soția mea, care era fără vlagă, şi pe fetița noastră.

Mai târziu, analizele medicale au confirmat adevărul. Centrala termică a fost testată, descoperindu-se nişte scăpări de gaze care n-aveau miros. Un cuvânt de cunoaştere primit din partea Duhului mi-a salvat întreaga familie de la moarte.[1]

Gazele otrăvitoare au amenințat familia acestui păstor. De asemenea, familiile noastre trebuie să facă față multor amenințări—din afara şi dinlăuntrul căminului. Atacurile vin din partea demonilor, a lumii şi din firea pământească. De prea multe ori, amenințările apar precum acele gaze otrăvitoare—încetul cu încetul şi puțin câte puțin. Ele afectează întreaga familie—în timp ce membrii nu sunt conştienți de pericol—până în momentul distrugerii. Ca şi acest păstor, noi trebuie să fim vigilenți şi să ne rugăm pentru familiile noastre. Duhul Sfânt ne va da har pentru a discerne care sunt amenințările şi ne va da şi înțelepciune pentru a le depăşi.

Lecții:

1 **Depăşeşte pericolul înstrăinării**

Scop A: *Explică pericolele de a te simți singur într-o familie.*

Scop B: *Recapitulează nouă cauze şi remedii ale sentimentului înstrăinării într-o familie.*

2 **Depăşeşte pericolul adulterului**

Scop: *Explică şi aplică fiecare din cele unsprezece principii pentru a-ți proteja familia de adulter.*

3 **Depăşeşte pericolul abuzului**

Scop A: *Defineşte abuzul şi menționează două cauze ale acestuia.*

Scop B: *Recapitulează patru motive pentru care o soție continuă să trăiască acceptând abuzul.*

Scop C: *Identifică patru principii pentru a pune capăt abuzului.*

4 **Depăşeşte pericolul dependențelor**

Scop A: *Defineşte dependențele şi explică modul prin care oamenii ajung să devină dependenți.*

Scop B: *Explică opt principii prin care te poți elibera de orice formă de robie.*

Depăşeşte pericolul înstrăinării

Scop A: *Explică pericolele de a te simți singur într-o familie.*

Scop B: *Recapitulează nouă cauze şi remedii ale sentimentului înstrăinării într-o familie.*

Considerente generale

Anumiți membri ai familiei nu se relaționează bine unul cu celălalt. Copiii crescuți în aceste familii disfuncționale ajung, adeseori, să aibă probleme personale.[2] Iar ei vor aduce aceste probleme în propriile lor familii. Atunci când se căsătoresc, ei repetă, adesea, ceea ce au învățat în căminul lor. Astfel că ei întemeiază o altă familie disfuncțională (Fig. 11.2). Oamenii răniți vor răni alți oameni.[3]

Î 1 *Care sunt sursele principale care produc familii nesănătoase—din punct de vedere emoțional şi spiritual? Explică.*

Multe lucruri pot duce la apariția unor familii disfuncționale. În acest capitol, vom lua în considerare patru comportamente care dau naştere la familii disfuncționale - înstrăinarea, adulterul, abuzul şi dependența. De asemenea, vom studia modul în care să depăşim aceste pericole care distrug familiile sănătoase.

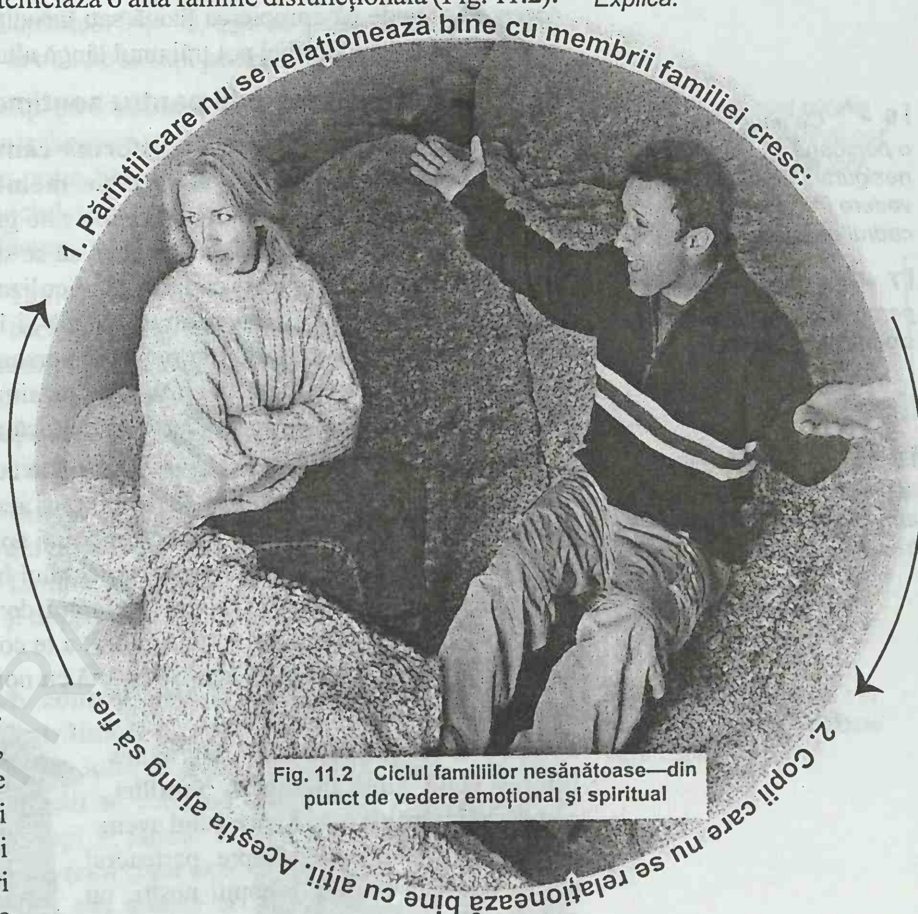

Fig. 11.2 Ciclul familiilor nesănătoase—din punct de vedere emoțional şi spiritual

Oamenii au nevoie de oameni. Dumnezeu ne-a creat pentru a avea relații unii cu alții. Dumnezeu a spus: *„Nu este bine ca omul să fie singur"* (Gen. 2:18). Un moment îngrozitor din viața lui Isus s-a produs atunci când a fost răstignit. Apostolii Îl părăsiseră. Isus S-a simțit singur şi a strigat: *„Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?"* (Matei 27:46). Deşi o mulțime de oameni Îl înconjurau, El S-a simțit singur. În acelaşi mod, este posibil ca oamenii să se simtă părăsiți – chiar de către cei din familiile lor. Ei se simt înstrăinați de ceilalți membri ai familiei. Ei simt că locul lor nu este acolo. Simt că nu sunt înțeleşi sau acceptați. În această lecție, vom studia pericolele, cauzele şi remediile sentimentului de *înstrăinare—a te simți rupt de familia ta.

A. Pericolele de a te simți înstrăinat într-o familie

Dorința de apartenență este puternică. Cel care nu simte că face parte dintr-o familie, se va îndepărta de acea familie şi va căuta să facă parte dintr-un alt grup.

Î 2 *De ce este periculos ca o soție să se simtă înstrăinată?*

- E posibil ca soțul sau soția care se simte înstrăinat(ă) să caute dragoste şi acceptare de la altă persoană. Adesea, aceasta duce la relații sexuale extraconjugale, care, în final, distrug familia.
- E posibil ca un adolescent care se simte înstrăinat într-o familie să caute dragoste şi acceptare din partea altui adolescent. Acest membru singuratic al familiei va tânji după aprobare, astfel încât e în stare să facă lucruri nebuneşti pentru a fi acceptat ca membru într-un grup. Tinerii care nu se simt apropiați de părinții lor se pot răzvrăti, pot fugi de-acasă, pot renunța la şcoală, pot folosi droguri, pot să se sinucidă, pot comite infracțiuni sau pot practica violența.[4]

Î 3 *De ce este periculos ca un adolescent să se simtă înstrăinat?*

Î 4 Ce rezultă din faptul că un membru al familiei se simte înstrăinat şi se interiorizează?

Î 5 Care este rolul vindecării în relaţiile apropiate?

- Membrii familiei care se simt înstrăinaţi devin închişi în sine. Ei se pot îmbolnăvi fizic, emoţional, mintal şi spiritual. Singurătatea şi depresia sunt stări obişnuite, pe măsură ce o persoană se interiorizează. Lumea acestei persoane devine tot mai restrânsă.

Legăturile adânci cu alţi oameni aduc binecuvântări. Unitatea îi face pe membrii familiei să se iubească, să se încurajeze şi să se înţeleagă unul pe altul (Iacov 5:16). Relaţiile familiale bune contribuie la sănătatea trupului, sufletului, minţii şi duhului. Dar membrii familiei care se simt înstrăinaţi unul de altul îşi pierd puterea de a vindeca şi de a fi vindecaţi de diferitele răni suferite.[5]

Membrii familiei se aşteaptă să fie apropiaţi unul de altul. Ei nu doresc ca unul sau mai mulţi membri să se simtă înstrăinaţi. Dar atunci cum apare sentimentul de înstrăinare? Acesta apare atunci când familiile presupun prea multe lucruri. O greşeală frecventă este aceea de a crede că apropierea fizică sau înrudirea asigură apropierea emoţională. Nimic mai fals! Membrii familiei pot trăi unul lângă altul şi, totuşi, ei se pot simţi înstrăinaţi.

B. Nouă cauze şi remedii pentru sentimentul înstrăinării într-o familie.

Î 6 Ce anume face ca o persoană să se simtă în nesiguranţă din punct de vedere fizic şi emoţional în cadrul unei familii?

Î 7 Cum reacţionează o persoană care nu se simte în siguranţă în familie?

1. Problema: Eşecul de a transforma căminul într-un loc sigur—din punct de vedere fizic şi emoţional— îi face pe membrii familiei să se simtă înstrăinaţi.[6] Sentimentul de nesiguranţă într-o familie este greşeala majoră care distruge apropierea. Pericolul abuzului poate face o persoană să se simtă în nesiguranţă din punct de vedere fizic (vezi Lecţia 3 din acest capitol). Ridiculizarea, criticile şi batjocura pot determina o persoană să se simtă în nesiguranţă dacă-şi împărtăşeşte gândurile şi sentimentele. Căminul nu mai este un loc sigur pentru o persoană care se simte folosită sau abuzată de către ceilalţi membri ai familiei. Când nu ne simţim în siguranţă, ne apărăm prin faptul că ne îndepărtăm de cei care ar putea să ne facă vreun rău.

Î 8 Ce se întâmplă când o familie continuă să amintească greşelile din trecut?

Soluţia: Practică Regula de aur. Poartă-te cu alţii aşa cum doreşti ca ei să se poarte cu tine (Matei 7:12; Luca 6:31). De exemplu, arată respect. Aceasta va arăta membrilor familiei tale că îi apreciezi. Ei se vor simţi mai apropiaţi şi mult mai deschişi atunci când vor simţi că îi respecţi. Manifestarea respectului îmbracă forme diferite în întreaga lume. A manifesta respect include, adeseori, faptul de: a cere opinia altora; a asculta fără a întrerupe; a lăuda o persoană în faţa altora; a te comporta faţă de o persoană cu bunătate, tandreţe şi evlavie—aşa cum Isus Se poartă cu noi. Comunică respect prin vorbe şi fapte care să încurajeze apropierea.

2. Problema: Eşecul de a arăta interes faţă de membrii familiei cauzează înstrăinarea. Atunci când avem impresia că ştim totul despre partenerul nostru de viaţă şi despre copiii noştri, nu mai căutăm să-i cunoaştem mai mult. Oamenilor nu le place să-şi împărtăşească gândurile cuiva căruia nu-i pasă. Iar cel care este plictisit va căuta tovarăşi care prezintă interes. Cât de mândri suntem gândind că noi cunoaştem complet o anumită persoană. George Washington Carver, un renumit om de ştiinţă, şi-a petrecut întreaga viaţă căutând să descopere toate calităţile ascunse ale arahidei. Cu cât mai mari sunt misterele unei fiinţe umane!

Fig. 11.3
Practicarea Regulii de aur în familie îi ajută pe membrii familiei să se simtă apropiaţi unul faţă de altul.

Î 9 Cum se simt copiii sau adolescenţii atunci când părinţii nu manifestă interes faţă de ei?

Un adolescent a început să se simtă înstrăinat, izolat şi respins de familia sa. El a învăţat să cânte la chitară, dar părinţilor lui nu le păsa de acest lucru. El şi-a dat seama că ştie să cânte bine, dar nimeni nu-l încuraja să continue să se perfecţioneze. De asemenea, tatăl său era, de obicei, prea

ocupat pentru a petrece timp cu el. Probabil că tatăl său nu se prea pricepea la sporturi, dar, cel puţin, putea juca fotbal cu fiul lui. După doi ani în care el s-a simţit înstrăinat, băiatul a început să fumeze. În al treilea an, el a început să folosească droguri şi a plecat din casa părinţilor. Cine a fost vinovat de faptul că fiul lor a luat-o razna?

Soluţia: Străduieşte-te să descoperi calităţile membrilor familiei tale. Familia ta este ca o comoară ascunsă în pământ. *Fiecare* persoană este o creaţie minunată a lui Dumnezeu—după chipul şi asemănarea Lui. Cere Duhului Sfânt să te ajute să-i apreciezi şi să-i înţelegi pe cei din familia ta. Refuză să neglijezi comorile care se află sub propriul tău acoperiş. Familia ta este cea mai mare comoară pe care o ai aici, pe pământ.

Î 10 Ce fel de întrebări ar trebui părinţii să le pună copiilor lor?

Ţine în braţe un bebeluş cât mai des. Priveşte-l în ochi şi vorbeşte-i. Pe măsură ce copiii cresc, ascultă-i şi pune-le întrebări. Descoperă care este mâncarea sau muzica lor preferată, jocurile sau subiectele de conversaţie preferate, ce slujbă îşi doresc sau ce fel de oameni preferă. (Recapitulează învăţăturile de la Capitolele 9 şi 10, care se referă la acest subiect.) Există o mare comoară în căminul tău, dar tu trebuie să sapi pentru a o găsi.

3. Problema: Eşecul de a petrece timp cu familia îi face pe membri să se simtă înstrăinaţi.[7] Pentru a se apropia, membrii familiei ttrebuie să petreacă timp împreună. Cu cât membrii familiei vor petrece mai puţin timp împreună, cu atât se vor simţi mai înstrăinaţi unul de altul. Lucrarea şi serviciul ne vor ocupa tot timpul dacă vom permite acest lucru. Întotdeauna există ceva de făcut.

Î 11 Care sunt câteva moduri prin care părinţii pot petrece timp cu copiii lor?

Soluţia: Petreceţi timp împreună. Taţilor, luaţi un copil cu voi, atunci când e posibil. Mamelor, implicaţi-vă copiii în ceea ce faceţi. Luaţi masa împreună. Participaţi la evenimente împreună. Mergeţi în vacanţă împreună. Mergeţi împreună la biserică. Petreceţi un timp de părtăşie în familie. Vizitaţi-vă împreună rudele. Sădiţi în grădină împreună. Faceţi împreună treburile gospodăreşti. Râdeţi împreună. Plângeţi împreună. Creaţi amintiri comune care să fie ca un liant—ce-i va lega laolaltă pe membrii familiei.

Fraţii adulţi şi surorile adulte se vor întâlni după câţiva ani în care au trăit despărţiţi. Ei încep să vorbească despre amintirile din copilărie – când mergeau împreună la şcoală, cântecele pe care le cântau cu întreaga familie. Pe măsură ce vor depăna amintiri, ei se vor simţi apropiaţi unul de altul. Chiar şi după mulţi ani, amintirile comune reprezintă o legătură puternică între ei.

Î 12 Menţionează trei exemple biblice de gelozie între copii.

4. Problema: Eşecul de a ţine sub control gelozia dintre copii îi face pe unii să se simtă înstrăinaţi.[8] E ceva obişnuit ca un copil să dorească să fie cel mai iubit de către părinţi. Cain a fost invidios pe Abel. Copiii se compară unul cu altul—pentru a vedea dacă părinţii îi iubesc în acelaşi fel pe toţi membrii familiei. Dacă vreun copil este nedreptăţit de către un *frate sau o soră, sau ajunge la concluzia că părinţii iubesc mai mult pe celălalt frate sau pe cealaltă soră, el ajunge să se izoleze de ceilalţi membri ai familiei. Amintiţi-vă cum Esau s-a îndepărtat de Iacov. Iar fraţii lui Iosif l-au vândut ca rob, deoarece au fost invidioşi pe faptul că el era copilul preferat al tatălui lor.

Fig. 11.4
Iacov l-a favorizat pe Iosif oferindu-i acestuia o mantie colorată. Acest favoritism a făcut ca fraţii lui să-l urască şi să se simtă distanţi faţă de tatăl lor. Aşa că ei l-au aruncat într-o groapă şi l-au vândut ca rob.

Un copil ar putea încerca să-şi influenţeze părinţii pentru a-l favoriza. Chiar şi apostolii, precum Iacov şi Ioan, au dorit ca Isus să manifeste mai multă bunăvoinţă faţă de ei (Marcu 10:35-37). De asemenea, un copil poate căuta favoare prin faptul că se laudă pe sine însuşi. El poate descrie un eveniment în aşa fel încât fratele lui să arate ca un demon, iar el ca un înger. După cum spune şi proverbul, „când un om îşi spune propria poveste, întotdeauna va poza în erou!”

Î 13 A fi cinstit înseamnă că părinţii trebuie să-şi trateze toţi copiii la fel? Explică.

Soluţia: Ţine sub control invidia şi competiţia în familia ta. Învaţă copiii că a fi trataţi în mod corect nu înseamnă a fi trataţi în mod egal. Explică faptul că tratezi fiecare copil în funcţie de vârsta şi unicitatea fiecăruia. În general, cu cât este mai în vârstă copilul, cu atât are mai multe privilegii şi responsabilităţi.

Când este posibil, lăsaţi copiii să-şi rezolve conflictele dintre ei. Îndrumă-i atunci când e posibil. Atunci când familia se adună împreună, discutaţi problemele care se ivesc. (Vezi numărul 9 de pe paginile următoare.) Adună-ţi familia laolaltă înainte să se întâmple ceva grav!

Î 14 Cum a semănat Iacov seminţe de ură între copiii lui?

Fii atent la modul în care-ţi manifeşti dragostea faţă de fiecare copil. Evită favorizarea unui copil în detrimentul celuilalt, deoarece acest lucru este ca şi cum ai planta seminţe de ură şi vrajbă în familie. Nu proceda ca şi Iacov care i-a dat lui Iosif o haină specială.

5. Problema: Eşecul de adaptare la schimbare îi face pe membrii familiei să se simtă înstrăinaţi. Fiecare familie trece prin vremuri de schimbare. Naşterea copiilor, o slujbă nouă, boala şi înaintarea în vârstă sunt doar câteva schimbări la care familia trebuie să facă faţă. Foarte rar, lucrurile rămân neschimbate—ele fie se îmbunătăţesc, fie se înrăutăţesc. Prin schimbările vieţii, dacă familia ta nu creşte împreună, atunci distanţa dintre membrii ei se măreşte. Iată câteva exemple care constituie reacţii necorespunzătoare la schimbare şi care-i fac pe membrii familiei să se înstrăineze unul de altul.

- Unii neagă schimbarea. Ei spun: „Copiii mei se vor gândi întotdeauna la mine în acelaşi fel în care au făcut-o atunci când au fost tineri. Lucrurile nu s-au schimbat".
- Unii se împotrivesc schimbării. Ei spun: „Niciodată nu mă vei determina să fac aşa ceva! Niciodată nu voi încerca aşa ceva". „Niciodată nu voi accepta asta. Copiii mei nu se vor îmbrăca aşa niciodată". „Aceste cântări noi pe care oamenii le cântă în biserică nu sunt aşa spirituale ca vechile cântări. Eu nu le voi cânta".
- Unora le displace schimbarea. Ei spun: „Ea nu mai este aceeaşi ca atunci când ne-am căsătorit. Am fost înşelat, iar acum mă simt trădat!" „Copiii mei obişnuiau să asculte tot ce le spun, fără a pune întrebări. Dar, acum, ei nu mă mai respectă. Ei doresc să decidă singuri în loc să mă lase pe mine să le spun ce să facă."

Î 15 Descrie o atitudine pozitivă faţă de schimbare.

Soluţia: Nu te împotrivi tuturor schimbărilor. Există trei tipuri de schimbare: negativă, neutră şi pozitivă. Atunci când nu ne adaptăm la schimbări, membrii familiei se vor îndepărta unii de alţii. Multe lucruri în viaţă nu le putem controla. Aşa că, atunci când intervin schimbări, adaptează-te la ele. Unii câştigă o mică bătălie, dar pierd un război. Într-o familie—şi în toată viaţa—noi trebuie să alegem ce fel de bătălii vrem să ducem şi pe care să le ignorăm. Adaptează-te la lucrurile mărunte care n-au o mare importanţă. Învaţă unele dintre cântările pe care le cântă tinerii în biserică! Dar fii ferm faţă de vechile valori importante, cum ar fi onestitatea, dragostea, bunătatea, cinstea, mila, credinţa, bunăvoinţa, sfinţenia şi blândeţea.

Unui tată nu i-a plăcut frizura fiului său. El arăta ca toţi ceilalţi băieţi din şcoală. Părul îi ajungea până la urechi şi gulerul cămăşii. Tatăl nu avusese niciodată părul atât de lung şi, ca urmare, dorea ca nici fiul său să nu aibă o asemenea frizură. Totuşi, tatăl nu şi-a criticat fiul. El a înţeles că băiatul lui se transforma dintr-un copil într-un bărbat. Pe măsură ce s-a rugat, tatăl a decis că această schimbare era prea puţin importantă. El era mândru de caracterul fiului său şi de dragostea lui faţă de Dumnezeu. Tatăl a ales să se gândească, mai întâi, la aceste lucruri şi să accepte schimbarea frizurii fiului său.

Î 16 Ar trebui un tată să-i spună fiului său cum să-şi pieptene părul? Explică.

Jurămintele matrimoniale, practicate în multe culturi, promit loialitate - chiar şi atunci când intervin schimbări majore. Cei doi soţi jură să se iubească unul pe altul „în bogăţie sau în sărăcie; când sunt bolnavi sau sănătoşi; la bine şi la rău". Schimbarea poate fi dificilă, de aceea jurămintele matrimoniale sunt necesare.[9] Părinţii trebuie să le arate copiilor dragoste atunci când intervin schimbări majore în familie.

Î 17 Din ce motiv soţia lui Lameh s-a simţit înstrăinată de el?

6. Problema: Eşecul de a arăta dragoste şi afecţiune duce la înstrăinare. O soţie nu ducea lipsă de hrană, dar ea era înfometată după afecţiunea lui Lameh, soţul ei. Ea era o

bună mamă şi o soţie credincioasă. Dar el niciodată nu-i spusese o vorbă bună. Ea îi gătea mâncarea, îi spăla hainele şi-i împlinea nevoile sexuale. Ea muncea din greu, de dimineaţa până seara, şi niciodată nu se plângea. Dar acest bărbat rece, fără sentimente, nepăsător şi searbăd, nu şi-a manifestat vreodată iubirea faţă de ea. Niciodată n-a atins-o cu gingăşie şi niciodată nu i-a spus: „Te iubesc. Îţi mulţumesc că m-ai ales să fiu bărbatul tău." Niciodată nu s-a oferit să-i maseze picioarele sau umerii obosiţi. Niciodată n-a întâmpinat-o cu un zâmbet şi nici n-a întrebat-o ce mai face. Odată, au mers la un restaurant să mănânce. Pentru a fi bine servit, el i-a zâmbit ospătarei şi i-a vorbit frumos. Soţia şi-a spus în sine: „Aş dori ca soţul meu să se poarte cu mine aşa drăguţ cum se poartă cu această ospătăriţă. În schimb, el mă tratează ca şi cum aş fi o servitoare pe moşia lui."

Soluţia: Vorbeşte limba pe care o înţelege şi celălalt. Ce este dragostea şi afecţiunea? Biblia descrie caracteristicile dragostei.

Î 18 În ce moduri şi-au arătat părinţii tăi dragostea faţă de tine?

Î 19 În ce moduri vei încerca să le arăţi dragoste copiilor tăi?

[4]Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate: dragostea nu pizmuieşte; dragostea nu se laudă, nu se umflă de mândrie, [5]nu se poartă necuviincios, nu caută folosul său, nu se mânie, nu se gândeşte la rău, [6]nu se bucură de neleguire, ci se bucură de adevăr, [7]acopere totul, crede totul, nădăjduieşte totul, sufere totul (1 Cor. 13:4-7).

Corpul are nevoie de hrană pentru a fi sănătos. La fel, sufletul şi emoţiile au nevoie de atenţie, tandreţe şi atingere pentru a fi sănătoase.

Oamenii, deşi sunt din aceeaşi lume, vorbesc limbi diferite. De asemenea, oamenii din aceeaşi familie folosesc diferite limbaje ale dragostei. Iată cinci limbaje ale dragostei:[10]

- Unii arată dragoste şi simt dragoste prin cuvinte amabile de încurajare.
- Unii arată dragoste şi simt dragoste prin timp petrecut împreună.
- Unii arată dragoste şi simt dragoste prin daruri.
- Unii arată dragoste şi simt dragoste prin fapte bune.
- Unii arată dragoste şi simt dragoste prin atingere sau îmbrăţişare.

Studiază fiecare membru al familiei tale. Vei descoperi că nu toţi „vorbesc" acelaşi limbaj al dragostei (deşi unii pot „vorbi" mai multe limbaje). De fapt, un soţ şi o soţie, îşi manifestă adeseori dragostea în diferite moduri. E important să vorbeşti limbajul pe care celălalt îl înţelege. Să presupunem că Bien vorbeşte doar spaniola, iar Bon vorbeşte doar franceza. Dacă Bien ar spune „Te iubesc", îl va înţelege Bon? În acelaşi fel, membrii familiei trebuie să înveţe să-şi manifeste dragostea prin diverse moduri, care sunt cel mai bine înţelese de către fiecare membru. S-ar putea ca un soţ să facă multe fapte bune, spunând astfel „Te iubesc" soţiei sale. Dar, dacă pentru ea limbajul dragostei este înţeles cel mai bine prin cuvinte amabile, el trebuie, din când în când, să se folosească de cuvinte pentru a-i spune „Te iubesc". De asemenea, pentru anumiţi membri ai familiei, s-ar putea să fie nevoie ca el să înveţe limbajele dragostei în ce priveşte timpul petrecut împreună şi atingerea sau îmbrăţişarea.

Deşi un tată a făcut multe fapte bune pentru familia sa, una dintre fetele lui, Debora, nu se simţea iubită. Pentru ea, cel mai important limbaj al dragostei era îmbrăţişarea. Câteodată, ea îşi îmbrăţişa tatăl sau îl atingea pe umăr, spunându-i „Te iubesc". Dar anii au trecut, iar tatăl o îmbrăţişa foarte rar. Când ea a devenit adolescentă, pentru că nu primea dragostea de care avea nevoie din partea tatălui ei, ea a început să caute dragostea la bărbaţii tineri.

Î 20 De ce Debora nu s-a simţit iubită de tatăl ei?

Fig. 11.5 Dragostea unui tată pământesc pentru fetiţa lui o va ajuta să înveţe despre dragostea Tatălui ceresc.

Părinţii înţelepţi ştiu că plânsetul unui copil poate însemna „Ia-mă în braţe". Un sărut după o căzătură sau o julitură nu face ca durerea să dispară. Dar sufletul copilaşului devine liniştit—face ca acesta să se simtă mai bine datorită legăturii de dragoste dintre el şi părinţii lui. Atunci când părinţii îşi îmbrăţişează şi-şi mângâie copiii,

Î 21 Ce spune plânsetul unui copil? Explică.

durerea devine mai puţin importantă.[11] În schimb, copilul care este lăsat de unul singur atunci când suferă, poate să plângă până când durerea fizică dispare. El este singur, iar sufletul său plânge după cineva care să-i arate dragoste şi purtare de grijă. La fel, membrii familiei de toate vârstele au nevoie de dragoste şi afecţiune.

7. Problema: Eşecul de a accepta, a susţine şi a încuraja îi face pe membrii familiei să se simtă înstrăinaţi. La vârsta de 23 de ani, o fiică, care-şi întemeiase propria familie, le-a spus părinţilor ei că doreşte să devină misionară. Părinţii n-au acceptat această decizie a ei. În schimb, i-au oferit o sumă mare de bani pentru a lucra la firma lor. Acest lucru a rănit sentimentele fiicei lor. Totuşi, părinţii nu puteau accepta dorinţa fiicei lor de a-I sluji lui Dumnezeu ca misionară. Ei au angajat un avocat şi au scos-o din testament, luându-i moştenirea. Acest fapt a făcut ca fiica lor să se distanţeze de ei. În cele din urmă, după zece ani, relaţia lor a fost restaurată. Părinţii au acceptat şi au sprijinit alegerea fiicei lor de a deveni misionară.

Î 22 Oferă un exemplu când un membru al familiei s-a simţit înstrăinat din cauza eşecului familiei de a-l accepta.

Soluţia: Comunică acceptare, încurajând lucrurile pozitive de care sunt interesaţi membrii familiei. O mamă a dorit ca fiica ei să înveţe pianul. Fetiţa a exersat multe ore, dar Dumnezeu nu-i dăduse prea mult talent în ce priveşte muzica. În timp, mama a descoperit că fiicei ei nu prea îi plăcea să înveţe să cânte la pian. În schimb, fetei îi plăcea să deseneze diverse imagini. Astfel că mama a încurajat-o să deseneze şi i-a plătit câteva ore de desen. Încurajarea şi sprijinul primit a făcut ca mama şi fiica să fie foarte apropiate.

Î 23 Descrie un exemplu în care te simţi apropiat de cineva pentru că el sau ea ţi-a acceptat alegerea.

Un tată a dorit ca fiul său să conducă mai departe afacerea familiei. Dar fiul dorea să devină profesor. Un timp, tatăl a fost foarte dezamăgit, dar nu i-a spus fiului său acest lucru. În schimb, după multă rugăciune, el şi-a încurajat fiul să devină profesor. În acest mod, tatăl şi fiul au rămas apropiaţi. Altfel, fiul s-ar fi simţit înstrăinat faţă de tatăl său. Atunci când comunici acceptare faţă de o persoană, aceasta va dori să-ţi împărtăşească gândurile şi sentimentele. Acceptarea nu înseamnă că tu gândeşti că membrii familiei tale sunt perfecţi. Înseamnă că-i iubeşti aşa cum sunt. În schimb, cuvintele critice îi fac pe oameni să se îndepărteze sau să se certe. Aceasta nu va contribui la dezvoltarea unei relaţii apropiate. Acceptarea face ca oamenii să se simtă în siguranţă atunci când îşi împărtăşesc sentimentele (Rom. 15:7).

Atunci când îţi arăţi sprijinul faţă de partenerul tău de viaţă şi faţă de copii, îi ajuţi să înţeleagă că le eşti un partener adevărat. Oamenii sunt mai puternici când ştiu că nu sunt singuri. Ei ştiu că cineva le vede munca şi-i apreciază. Ei au pe cineva care să-i îmbărbăteze atunci când încearcă să progreseze. Ei ştiu că cineva îi va încuraja şi-i va ajuta. Dacă îţi vei arăta sprijinul, acest fapt va adânci apropierea. (Fil. 2:4-5).

- **Încurajează-i şi inspiră-i** pe membrii familiei pentru ceea ce pot deveni ei. Dumnezeu S-a comportat la fel cu Ghedeon. Îngerul Domnului a venit la Ghedeon atunci când el treiera grâul şi se ascundea de vrăjmaşi. Ghedeon era cel mai mic din familia sa, iar neamul lui era cel mai neînsemnat din seminţia lui. Dar îngerul a venit la el, aşa cum era. El l-a salutat pe Ghedeon, spunându-i: *„Domnul este cu tine, viteazule!"* (Judecători 6:12). Dumnezeu l-a acceptat pe Ghedeon aşa cum era; în schimb, El a avut o viziune a ceea ce putea deveni Ghedeon (Judecători 6:7-16).

- **Laudă** lucrurile bune pe care Dumnezeu le-a pus în fiecare membru al familiei. Rămâi calm atunci când răutatea sau păcatul este manifestat şi ai credinţă în Dumnezeu că El lucrează în fiecare. Adresează-le membrilor familiei tale cuvinte de credinţă, încredere şi încurajare.

Ghedeon s-a străduit să devină războinicul pe care Dumnezeu l-a avut în vedere. El s-a luptat cu îndoiala şi frica (Judecători 6:13, 15, 23, 27, 36-40; 7:10-11). Dar, de fiecare dată, Dumnezeu l-a încurajat, aducându-i aminte că era cu el.

Î 24 Oferă un exemplu prin care să arăţi că neiertarea poate duce la separarea membrilor familiei.

8. Problema: Eşecul de a ierta îi face pe membrii familiei să se simtă înstrăinaţi. Refuzul de a ierta face ca oamenii să se despartă. Neiertarea ridică un zid între ei şi-i face să se simtă înstrăinaţi unul de altul. David şi fiul său, Absalom, s-au îndepărtat unul

de altul din cauza unei ofense. Noi am fost separaţi de Dumnezeu din cauza păcatelor pe care le-am comis împotriva Lui. Atunci când Dumnezeu Îşi aducea aminte de păcatele noastre, noi nu ne puteam apropia de El.

În acelaşi mod, într-o familie, refuzul de a ierta distruge relaţii. Poate că un părinte va refuza să-şi ierte fiul sau fiica pentru că a făcut familia de râs. Un soţ nu şi-a iertat soţia pentru că a distrus maşina familiei. Iacov şi Esau au devenit nişte fraţi înstrăinaţi din cauza neiertării.

Soluţia: Iartă odată pentru totdeauna şi uită ofensa. Nu mai pomeni vreodată acea ofensă.

Un băiat pe nume Mike a avut un câine care a murit. Mike a îngropat câinele—cu excepţia cozii. El a lăsat-o dezgropată pentru a putea, din când în când, să scoată câinele afară. La o săptămână după moartea câinelui, Mike a mers să viziteze mormântul. Dar ce miros îngrozitor! Mike a privit câinele câteva secunde, apoi l-a îngropat din nou, lăsând afară coada câinelui. Dar, atingând câinele, mirosul a rămas impregnat pe mâna băiatului. În casă, mama l-a întrebat: „Ce miroase aşa urât?" Mike i-a explicat că mirosul este de la câinele mort. Mama l-a sfătuit să îngroape complet câinele, iar apoi să se spele pe mâini. În acelaşi mod, atunci când iertăm, noi îngropăm întreaga ofensă şi nu mai pomenim niciodată de ea. Atunci când dezgropăm lucrurile moarte din trecut, ele vor lăsa atât asupra noastră cât şi asupra casei noastre un mireasmă urâtă.[12]

Î 25 În ce mod pomenirea unei greşeli din trecut este asemenea dezgropării unui câine mort?

Atunci când ierţi, deschizi inimile partenerului tău de viaţă şi a celorlalţi membri ai familiei. Părinţii ar trebui să fie un exemplu în iertarea altora. Din când în când, noi toţi rănim sentimentele celorlalţi. Dar dacă refuzi să ierţi sau să recunoşti că ai nevoie de iertare, inima ta se va împietri. Unele flori se închid pe timp de noapte. Dar, dimineaţa, ele îşi deschid petalele la lumina soarelui. Căldura şi lumina iertării îi vor face pe cei din familia ta să fie mai apropiaţi (Matei 18:21-35).

Un băiat a încercat să-şi ajute mama la bucătărie. El a scăpat din mână un bol mare pe care i-l dăduse mama lui. Bolul s-a spart în mii de cioburi. Băiatul a început să plângă, pentru că ştia cât mult ţinea mama lui la acel vas. Dar ea l-a îmbrăţişat şi i-a spus: „Nu plânge din cauza bolului. Asemenea obiecte n-au nicio valoare. Dar tu, fiul meu, eşti bucuria inimii mele. Tu vei creşte puternic şi-mi vei da bucurie prin faptul că Îl vei sluji pe Domnul. Pentru mine, tu valorezi mult mai mult decât valorează toată vesela din orice casă!" Băiatul a crescut şi a devenit bărbat. Timp de douăzeci de ani, mama n-a pomenit niciodată de bolul spart – nici măcar o dată! Astăzi, mama lui este în cer, dar băiatul îşi mai aminteşte încă de faptul că mama lui l-a iertat şi l-a încurajat prin cuvintele ei înţelepte. Datorită iertării, ceea ce era o amintire negativă a devenit o amintire pozitivă.

Imită-L pe Dumnezeu, Cel care ne iartă (Efeseni 5:1-2). Şi, nu uita, Dumnezeu îi iartă doar pe aceia care-i iartă pe alţii (Matei 6:12, 14-15; 18:21-35). Cel care iartă eliberează un prizonier, descoperind, astfel, că prizonierul este chiar el.

Î 26 Ce lecţie ne învaţă parabola cu aligatorul?

9. Problema: Eşecul de a fi relevant, deschis şi sincer duce la înstrăinare. Înstrăinarea se produce atunci când oamenii refuză să vorbească, în mod deschis, despre chestiuni importante. E dificil să discuţi despre unele subiecte, aşa că părinţii sunt tentaţi să le evite. Dar aceasta este o mare greşeală. Citeşte parabola cu aligatorul.

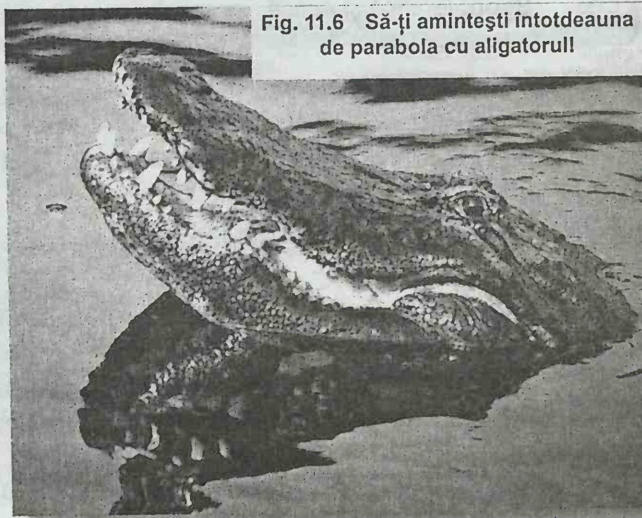

Fig. 11.6 Să-ţi aminteşti întotdeauna de parabola cu aligatorul!

O familie stătea pe malul unui râu, luând masa împreună. Mâncarea era gustoasă şi totul era liniştit în jurul lor. Apoi, doi ochi au putut fi zăriţi ieşind din râu, chiar deasupra apei. Ochii erau mari – ca ochii unei vite. Părinţii au zărit ochii; la fel şi unul dintre copii, dar cei mai mici n-au observat. Ochii începeau să se mişte încet, apropiindu-se de masă tot mai mult. Totuşi, nimeni n-a rostit o vorbă. Apoi, s-a întâmplat. Deodată, crocodilul a ţâşnit din apă şi a muşcat cu nesaţ din

piciorul adolescentului. Fiara a început să-l tragă pe băiat în apă. Tânărul şi crocodilul s-au luptat în mâlul de la malul râului. Întreaga familie era şocată, dar nimeni n-a suflat vreun cuvânt. Unii au continuat să mănânce, ignorând problema. În cele din urmă, crocodilul a muşcat o parte din piciorul tânărului şi s-a târât înapoi în apă. Ochii mari şi galbeni au dispărut în apa însângerată. Tânărul s-a întors înapoi la masă şchiopătând şi simţind o durere cumplită. În linişte, întreaga familie a început din nou să mănânce. Nimeni n-a scos o vorbă, deoarece, în cultura lor, a vorbi despre crocodili era nepoliticos şi jenant!

Fiecare familie trebuie să răspundă la următoarele întrebări: „Vom refuza să vorbim despre un subiect doar pentru că acesta este jenant sau provoacă suferinţă sau stânjeneală? Vom ignora subiectele care ne pot distruge familia pentru că vorbind despre acestea este nepoliticos sau dificil?"

Î 27 În cultura ta, care sunt câteva dintre subiectele dificile - dar necesare – pentru a le discuta acasă?

Soluţia: Cere-I lui Dumnezeu să-ţi dea curajul şi înţelepciunea de care ai nevoie pentru a discuta despre subiecte dificile. Acestea pot include: muzica, frizura, mânia, îmbrăcămintea, sporturile şi relaţia sexuală. E mai bine să iei nota 5 decât să eşuezi şi să nu încerci să vorbeşti despre subiecte dificile.

Spune adevărul în dragoste. Vă veţi confrunta cu perioade când familia va trebui să vorbească despre subiecte dificile – cum ar fi relaţia sexuală sau despre greşelile părinţilor şi ale copiilor. Atunci când spui adevărul în dragoste, familia ta va ajunge să aibă încredere în tine. Discută pentru a îndrepta şi a corecta – nu pentru a condamna. Apropierea se adânceşte când membrii familiei sunt deschişi şi sinceri (Prov. 10:11; 15:4). Încearcă să faci ceea ce este corect şi nu ceea ce este comod pentru tine. Părinţii sunt un exemplu. Mărturiseşte-ţi greşelile şi recunoaşte-ţi defectele (Iacov 5:16). Fii un exemplu de sinceritate şi smerenie. Indiferent ce fel de exemplu eşti, copii vor călca pe urmele tale.

Î 28 Dacă cineva pune întrebări intime despre membrii familiei, cum ar trebui să i se răspundă?

Fii deschis cu membrii familiei tale, dar confidenţial cu alţii. Familiile îşi spală şi-şi usucă rufele în particular—nu în public. În acelaşi mod, discută situaţia familiei în particular, dar nu le vorbi altora despre ea. O persoană înţeleaptă este discretă—care ştie când să vorbească şi când să tacă.

Concluzie

Unul din cele mai dure moduri de a pedepsi un prizonier este să-l închizi singur într-o celulă. Fiind privat de libertate – izolat de ceilalţi – acest fapt îi slăbeşte deseori voinţa şi-i afectează duhul, emoţiile şi trupul. Chiar şi un mare profet precum Ioan Botezătorul a devenit neputincios când a fost aruncat în temniţă. Într-o situaţie similară, membrii familiei sunt afectaţi atunci când se simt izolaţi în căminul lor. Putem depăşi această ameninţare asupra familiilor noastre, practicând cele nouă principii pe care le-am studiat.

2 Depăşeşte pericolul adulterului

Scop: *Explică şi aplică fiecare din cele unsprezece principii pentru a-ţi proteja familia de adulter.*

Nimic nu poate distruge mai rapid o familie decât adulterul. În această lecţie vom studia unsprezece principii care să ne protejeze pe noi şi familiile noastre de acest ucigaş al familiilor.[13]

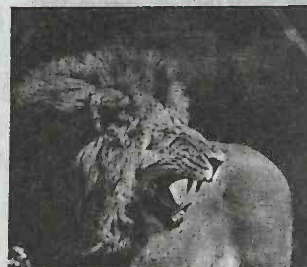

Fig. 11.7 Satan, ca un leu care răcneşte, caută să-l distrugă pe oameni. El continuă să nenorocească mulţi oameni din cauza păcatelor sexuale (1 Petru 5:8).

A. Recunoaşte problema şi pericolul păcatelor sexuale.

Î 29 Ce tipuri de păcate sexuale cauzează cele mai mari probleme în cultura ta? Explică.

Păcatele sexuale se răspândesc în fiecare societate. Mulţi soţi şi soţii nu sunt credincioşi unul altuia. Unii au relaţii extraconjugale cu alţi parteneri. Alţii folosesc pornografia prin intermediul revistelor, casetelor video sau al internetului. Trăim în zilele din urmă, iar păcatul devine din ce în ce mai răspândit (Matei 24:12-13). Aşadar, toţi credincioşii trebuie să

fie vigilenţi. *„Pentru că potrivnicul vostru, diavolul, dă tîrcoale ca un leu care răcneşte, şi caută pe cine să înghită"* (1 Petru 5:8).

Biblia menţionează că şi oamenii care L-au cunoscut pe Dumnezeu—bărbaţi precum Samson, David şi Solomon—au comis păcate sexuale. *„Astfel, deci, cine crede că stă în picioare, să ia seama să nu cadă"* (1 Cor. 10:12).

B. Înţelege procesul de la ispită la păcat.

[12]Ferice de cel ce rabdă ispita. Căci după ce a fost găsit bun, va primi cununa vieţii pe care a făgăduit-o Dumnezeu celor ce-L iubesc. [13]Nimeni, când este ispitit, să nu zică: „Sunt ispitit de Dumnezeu". Căci Dumnezeu nu poate fi ispitit ca să facă rău, şi El însuşi nu ispiteşte pe nimeni. [14]Ci fiecare este ispitit, când este atras de pofta lui însuşi şi momit. [15]Apoi pofta, când a zămislit, dă naştere păcatului; şi păcatul odată făptuit, aduce moartea (Iacov 1:12-15).

Î 30 Care sunt cei patru paşi care duc de la ispită la păcat?

Observă că Iacov menţionează patru paşi care duc de la ispită la păcat.

- *În primul rând,* o persoană este ispitită. Aşa cum un pescar foloseşte momeala pentru a ademeni peştele, tot aşa diavolul şi lumea folosesc ispita pentru a ademeni fiinţele umane. Ispitele bat la fiecare uşă. Toţi oamenii sunt ispitiţi. Chiar şi Isus a fost ispitit să păcătuiască (Evrei 4:15). Ispita nu este un păcat, ci un semn care ne avertizează că pericolul e aproape. Oamenii devin atenţi când câinele mârâie. În acelaşi mod, noi trebuie să fim atenţi când vin asupra noastră ispitele. Binecuvântat este omul care rămâne statornic atunci când vin încercările şi ispitele. El rabdă ispita, iar pentru asta va primi o cunună (Iacov 1:12). Această persoană din Iacov 1:12 face faţă ispitei cu ajutorul Duhului (Rom. 8:4-14; Gal. 5:16-25). El se împotriveşte ispitei. Tratează ispita precum o pasăre rea pe care o alungă. El ştie că nu poţi opri păsările să zboare deasupra capului tău, dar le poţi opri să-şi facă un cuib pe capul tău!

Î 31 Este păcat să fii ispitit de un gând rău? Explică.

- *În al doilea rând,* dorinţele imorale (şi nu un demon) dinlăuntrul unei persoane sunt cele care răspund unei ispite. Spre deosebire de persoana din Iacov 1:12, persoana descrisă în Iacov 1:14 nu rabdă ispita. Această persoană nu este călăuzită de Duhul. Mai degrabă, firea lui îl călăuzeşte să spună „da" ispitei. El permite ispitei să intre în viaţa lui şi muşcă din momeala diavolului.
- *În al treilea rând,* aşa cum un copil este zămislit în pântecele femeii, tot aşa şi păcatul se naşte într-o persoană. Dorinţele rele dinlăuntrul unei persoane, asociate cu ispita, dau naştere păcatului. Apoi, păcatul începe să invadeze gândurile unei persoane, iar, în final, acesta se materializează în faptele persoanei respective.
- *În al patrulea rând,* aşa cum un copil devine adult, păcatul se transformă dintr-un lucru mărunt într-o chestiune gravă. În final, păcatul aduce moartea spirituală—separarea veşnică de Dumnezeu.

C. Umblă în Duhul şi vei câştiga lupta împotriva ispitei.

Cei care înţeleg procesul trecerii de la ispită la păcat se opresc la Pasul 1. Prin puterea Duhului Sfânt, ei învaţă să stea neclintiţi în vremuri de ispită (Iacov 1:12). Ca şi Iosif, ei fug *departe de* ispită, nu *înspre* ea. Ei sunt dependenţi de Duhul şi cooperează cu El. Ei spun 'da' lucrurilor care-I sunt plăcute Duhului şi 'nu' lucrurilor care-L întristează. Cei călăuziţi de firea pământească produc roade precum păcatele sexuale (Gal. 5:19-21). În contrast, cei călăuziţi de Duhul produc roade ca răbdarea, bunătatea, blândeţea şi înfrânarea poftelor (Gal. 5:22-23).

Î 32 În ce mod Dumnezeu aşteaptă de la noi să biruim ispita?

[6]Şi umblarea după lucrurile firii pământeşti este moarte, pe când umblarea după lucrurile Duhului este viaţă şi pace. [7]Fiindcă umblarea după lucrurile firii pământeşti este vrăjmăşie împotriva lui Dumnezeu, căci ea nu se supune Legii lui Dumnezeu, şi nici nu poate să se supună. [8]Deci, cei ce sunt pământeşti, nu pot să placă lui Dumnezeu. [9]Voi însă nu mai sunteţi pământeşti, ci duhovniceşti, dacă Duhul lui Dumnezeu locuieşte într-adevăr în voi. (Rom. 8:6-9). *Zic dar: umblaţi cârmuiţi de Duhul, şi nu împliniţi poftele firii pământeşti* (Gal. 5:16).

Cei care umblă în Duhul, recunosc că ispita este un lucru obişnuit. Ei permit Duhului să-i ajute să rămână puternici în vremuri de ispită.

Nu v-a ajuns nicio ispită, care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Şi Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiţi ispitiţi peste puterile voastre; ci, împreună cu ispita, a pregătit şi mijlocul să ieşiţi din ea, ca s-o puteţi răbda (1 Cor. 10:13).

D. Fii atent la semnele exterioare de avertizare din alţii.

Î 33 Care sunt câteva semne exterioare care te avertizează că pericolul sexual este aproape de tine?

Iată câteva semne exterioare care te avertizează că pericolul sexual este aproape de tine, dacă lucrezi cu/sau consiliezi o persoană de sex opus

- Persoana petrece mult timp împreună cu tine.
- Persoana începe să depindă de tine.
- Persoana începe să te susţină şi să te laude.
- Persoana începe să se plângă că se simte singur(ă).
- Persoana vorbeşte adesea despre chestiuni personale.
- Persoana încearcă să te ademenească în moduri sexuale.
- Persoana începe să-ţi atingă trupul. Aceasta poate începe cu o strângere de mână, o atingere a umărului sau o îmbrăţişare de mulţumire. Dar, curând, va merge mai departe.
- Partenerul tău de viaţă începe să se simtă stingherit(ă) de relaţia ta cu această persoană.

Fig. 11.8 Fii atent atunci când observi semne exterioare care te avertizează de un pericol sexual.

E. Acordă atenţie semnelor lăuntrice.

Î 34 Care sunt câteva semne de avertizare lăuntrică de care trebuie să te căieşti – schimbându-ţi comportamentul?

Iată câteva semne lăuntrice care te avertizează de faptul că pericolul sexual este aproape, dacă lucrezi cu/sau consiliezi o persoană de sex opus. Înţelege următorul lucru: O relaţie se poate îndrepta pe un făgaş greşit—cu mult timp înainte ca aceasta să se transforme într-o relaţie sexuală.

- Te îmbraci în aşa fel încât să fii pe placul persoanei respective.
- Eşti dezamăgit dacă nu vezi persoana respectivă; eşti încântat când te întâlneşti cu persoana respectivă.
- Petreci mult timp cu acea persoană; abia aştepţi să îl/o vezi din nou.
- Crezi că acea persoană te înţelege mai bine decât te înţelege partenerul tău de viaţă.
- Îţi doreşti să petreci mai mult timp cu această persoană decât cu partenerul tău de viaţă.
- Îţi imaginezi cum ar fi dacă această persoană ar fi partenerul tău de viaţă.
- Îi împărtăşeşti acestei persoane chestiuni personale şi confidenţiale, cum ar fi problemele din căsnicia ta.
- Dezvolţi faţă de această persoană sentimente romantice.
- Încerci să-ţi ascunzi sentimentele şi întâlnirile pe care le ai cu această persoană
- Ignori avertizările primite din partea altora şi pretinzi că această persoană este doar un prieten/o prietenă.
- Cauţi moduri prin care să fii cu această persoană în secret, chiar dacă trebuie să-i minţi pe alţii.
- Devii furios/furioasă dacă partenerul tău de viaţă necesită mai multă atenţie sau este gelos/geloasă.
- Îţi imaginezi o relaţie sexuală cu această persoană şi nu respingi aceste gânduri.
- Tu şi persoana respectivă vă concentraţi asupra nevoilor fiecăruia.
- Vei comite păcate sexuale după ce vei ignora toate aceste semne lăuntrice.

Fig. 11.9 - Fii atent atunci când observi semne lăuntrice care te avertizează de un pericol sexual.

Dr. James Dobson, un consilier familial înţelept, descrie modul în care oamenii devin, deseori, adulterini.[15] Legătura amoroasă începe, de obicei, cu o prietenie, cum ar fi un prânz care se prelungeşte prea mult sau printr-o mângâiere. Acest prim pas produce plăcere, aşa că acţiunea este repetată. În ziua următoare, sau probabil în săptămâna următoare, mângâierea sau prânzul sunt continuate, provocând şi mai multe sentimente plăcute. Cei doi încep să se întâlnească tot mai des, iar atracţia unuia faţă de celălalt creşte. Nu peste mult timp, sentimentele romantice biruiesc temerile, iar cei doi comit păcatul sexual.

Î 35 Crezi că cei mai mulţi oameni plănuiesc să fie necredincioşi din punct de vedere sexual? Explică.

F. Păzeşte-ţi inima.

Î 36 Cum îţi poţi păzi inima?

„Păzeşte-ţi inima mai mult decât orice, căci din ea ies izvoarele vieţii” (Prov. 4:23). Inima ta este centrul dorinţelor şi al sentimentelor tale. Isus ar trebui să fie Domnul

tuturor dorinţelor tale. Dar aşa cum buruienile năpădesc o grădină, dorinţele rele pot prinde rădăcină într-o inimă. De aceea timpul devoţional zilnic, rugăciunea, studiul Bibliei şi frecventarea bisericii sunt atât de importante. Oamenii îşi păzesc banii, casele şi reputaţiile. Dar cel mai important lucru este să-ţi păzeşti inima.

Fig. 11.10 Treptele care te duc în jos, spre adulter, sunt mici şi multe.

G. Păzeşte-ţi mintea.

Apostolul Pavel a spus: *„Noi răsturnăm izvodirile minţii... şi orice gând îl facem rob ascultării de Hristos"* (2 Cor. 10:5). Gândurile sunt precum firele de nisip—singure ele nu valorează prea mult, dar împreună pot îngropa o persoană. Aşadar, dacă gândurile tale sunt duşmanii tăi, ele te vor târî spre distrugere. Dar dacă gândurile tale sunt prietenii tăi, ele te vor călăuzi în prezenţa lui Dumnezeu.

Cum poţi cultiva gânduri bune?

Î 37 Care sunt cele patru principii prin care ne putem păzi mintea?

- *În primul rând*, fii atent la gândurile tale—aşa cum o cloşcă este atentă cu puii ei. Fii la fel de atent aşa cum un om de afaceri îşi supraveghează magazinul. Nu fi leneş sau amorţit din punct de vedere mental. *„Încingeţi-vă coapsele minţii voastre, fiţi treji"* (1 Petru 1:13). Fii vigilent şi atent la gândurile tale.
- *În al doilea rând,* iubeşte ce este bun şi urăşte ce este rău sau greşit (Rom. 12:9; Evrei 1:9). Ţine-ţi gândurile sub control—aşa cum un judecător ţine sub control o sală de judecată. Iubeşte ceea ce iubeşte Dumnezeu şi urăşte ceea ce urăşte El. *„Cum îşi va ţine tânărul curată cărarea? Îndreptându-se după Cuvântul Tău"* (Psalmul 119:9). Alege să-L cinsteşti pe Dumnezeu prin gândurile tale intime, iar El te va cinsti, la rândul Său.

Î 38 Este bine să urăşti ce este greşit? Explică.

- *În al treilea rând,* nu permite ca gândurile tale să ajungă acolo unde le-ar putea duce firea pământească şi lumea. Mai degrabă, călăuzeşte-ţi gândurile aşa cum un biciclist îşi ghidează bicicleta. Spune „nu" dorinţelor lumeşti şi „da" Duhului Sfânt (Gal. 5:16). Roagă-te să nu cazi în ispită (Matei 26:41). Refuză să priveşti orice formă de pornografie. Fă un legământ cu ochii tăi (Iov 31:1). Blochează mesajele imorale transmise prin telefonul, televizorul sau computerul tău, folosind filtre de protecţie sau alte metode. (Vezi Anexa A pentru o listă de resurse utile pentru internet.)

Î 39 Cum poate o persoană să-şi călăuzească gândurile?

- *În al patrulea rând,* înlocuieşte gândurile imorale cu cele bune. Vei obosi dacă-ţi vei consuma energia alungând gândurile rele. Dar, nu uita, mintea ta se poate concentra doar la un singur gând odată. Aşadar, atunci când vreun gând imoral bate la uşa minţii tale, întoarce-i spatele şi spune-i bun venit unui gând bun. *„Tot ce este adevărat, tot ce este vrednic de cinste, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot ce este vrednic de primit, orice faptă bună, şi orice laudă, aceea să vă însufleţească"* (Filipeni 4:8).

Î 40 Poate să aibă cineva două gânduri opuse în acelaşi timp? Explică şi aplică.

H. Păzeşte-ţi căsnicia.

Iubirea partenerului de viaţă este cea mai bună protecţie împotriva păcatelor sexuale.

Î 41 Rezumă şase principii pentru a-ţi păzi căsnicia.

- Un cuplu căsătorit trebuie să-şi împlinească nevoile unul altuia. Dumnezeu le porunceşte să fie credincioşi. Ei au jurat să părăsească toate celelalte iubiri şi să se dăruiască unul altuia. *„Bea apă din fântâna ta, şi din izvoarele puţului tău"* (Prov. 5:15)!
- Evită atingerea, strângerea mâinilor sau îmbrăţişarea cu o persoană de sex opus. Fii politicos şi zâmbeşte, dar evită atingerea. Aceasta este o limită sănătoasă care-ţi va proteja căsnicia. Niciodată nu vei comite un adulter fizic cu o persoană pe care n-o atingi!
- Nu lăuda modul în care arată sau se îmbracă o persoană de sex opus. Păstrează-ţi cuvintele de laudă pentru partenerul tău de viaţă. Aceasta va proteja căsnicia ta. Spune-i deseori partenerului tău de viaţă cât de mult te bucuri de el sau ea.
- Evită să rămâi singur(ă) cu o persoană de sex opus. De exemplu, dacă vei consilia o persoană de sex opus, cere prezenţa altui adult sau lucrător. De asemenea, nu servi masa cu o persoană de sex opus, doar dacă şi alţi adulţi pe care-i cunoşti sunt prezenţi la masa respectivă. Şi nici nu te urca în vreo maşină cu o persoană de sex opus, decât dacă sunt şi alte persoane adulte prezente.

Î 42 De ce trebuie un soţ şi o soţie să caute să înţeleagă nevoile fiecăruia dintre ei?

- Nu discuta problemele sau chestiunile personale din căsnicia ta cu o persoană de sex opus. Aceasta poate crea o legătură emoţională. Păstrează o relaţie strict profesională cu persoanele de sex opus. În schimb, este înţelept ca un soţ să discute o problemă personală cu un bărbat mai în vârstă; sau ca o soţie să discute o problemă conjugală cu o femeie creştină mai în vârstă, pe care o respectă şi în care are încredere.
- Fii atent(ă) la acţiunile non-verbale. Fără a vorbi, oamenii emit semnale cu interes sexual. Aceste semnale sunt diferite de la o cultură la alta, dar ele trebuie să înceteze când te căsătoreşti. Ele pot duce la o gândire greşită şi pot provoca necazuri. Acordă atenţie partenerului tău de viaţă, nu altcuiva.

Nevoile bărbaţilor şi ale femeilor nu sunt identice! Soţii şi soţiile ar trebui să continue să înveţe unul despre altul. Un soţ şi o soţie trebuie să devină cei mai buni prieteni. Prietenia se adânceşte şi devine mai puternică pe măsură ce partenerii de viaţă învaţă unul despre altul. Compară nevoile soţilor şi ale soţiilor (Fig.11.11).[16]

Cinci nevoi ale bărbaţilor	Cinci nevoi ale femeilor
Dragoste şi acceptare necondiţionată	Dragoste şi acceptare necondiţionată
Intimitate: Sex	Intimitate: Discuţie şi prietenie
Admiraţie, respect, consideraţie, aprobare	Afecţiune (dragoste, bunătate, tandreţe)
Să fie sprijinit şi lăudat în cămin	Siguranţă: dedicare faţă de familie; sprijin financiar
Prietenie	Onestitate şi deschidere

Fig. 11.11 Cele mai importante cinci nevoi ale bărbaţilor şi femeilor. Cât de bine cunoşti nevoile partenerului tău de viaţă?

Este foarte important să înţelegi că nevoile şi dorinţele nu sunt aceleaşi. De exemplu, pot exista perioade în care soţul să dorească să aibă relaţii sexuale cu soţia lui, dar aceasta este bolnavă sau prea obosită. În astfel de cazuri, el ar trebui să înţeleagă că, deşi nevoia sexuală este o nevoie fundamentală, trebuie să manifeste răbdare. El nu trebuie să-şi satisfacă nevoile sexuale imediat, ori de câte ori doreşte.

Unii spun: „Dar, soţia mea (sau soţul meu) nu-mi împlineşte nevoile sexuale, aşa că trebuie să caut să mi le împlinesc în afara căsniciei". Dar Dumnezeu nu va accepta niciun motiv pentru care să înfăptuieşti adulterul.

[13]Iată acum ce mai faceţi: Acoperiţi cu lacrămi altarul Domnului, cu plânsete şi gemete, aşa încât El nu mai caută la darurile de mâncare, şi nu mai poate primi nimic din mâinile voastre. [14]Şi dacă întrebaţi: „Pentru ce?"... Pentru că Domnul a fost martor între tine şi nevasta din tinereţea ta, căreia acum nu-i eşti credincios, cu toate că este tovarăşa şi nevasta cu care ai încheiat legământ! [15]Nu ne-a dat Unul singur Dumnezeu suflarea de viaţă şi ne-a păstrat-o? Şi ce cere acel Unul singur? Sământă dumnezeiască! Luaţi seama, deci, în mintea voastră, şi niciunul să nu fie necredincios nevestei din tinereţea lui! [16]„Căci Eu urăsc despărţirea în căsătorie, zice Domnul, Dumnezeul lui Israel. De aceea, luaţi seama în mintea voastră, şi nu fiţi necredincioşi!" (Maleahi 2:13-16).

Toată bogăţia de care ai nevoie se găseşte în "grădina" căsniciei tale. Dacă nu eşti mulţumit(ă), nu renunţa. Discută problemele cu partenerul tău de viaţă şi găsiţi împreună soluţiile. Primeşte sfaturile unui păstor sau ale unei persoane mai în vârstă, dacă este cazul. Nu renunţa la căsnicia ta doar pentru că nu este aşa cum ţi-o doreşti. Lucrează-ţi pământul pe care l-ai cumpărat, iar acesta va produce multă roadă.

Dacă iarba de cealaltă parte a gardului arată mai verde înseamnă că, adeseori, în apropiere, există o cişmea!

[15]Bea apă din fântâna ta, şi din izvoarele puţului tău. [16]Ce, vrei să ţi se verse izvoarele afară? Şi să-ţi curgă râurile pe pieţele de obşte? [17]Lasă-le să fie numai pentru tine, şi nu pentru străinii de lângă tine. [18]Izvorul tău să fie binecuvântat, şi bucură-te de nevasta tinereţii tale. [19]Cerboaică iubită, căprioară plăcută: fii îmbătat tot timpul de drăgălăşiile ei, fii îndrăgostit necurmat de dragostea ei! [20]Şi pentru ce, fiule, ai fi îndrăgostit de o străină, şi ai îmbrăţişa sânul unei necunoscute? [21]Căci căile omului sunt lămurite înaintea ochilor Domnului, şi El

vede toate cărările lui. [22]Cel rău este prins în înseşi nelegiuirile lui, şi este apucat de legăturile păcatului lui. [23]El va muri din lipsă de înfrânare, se va poticni din prea multa lui nebunie (Prov. 5:15-23).

I. Gândeşte-te la preţul adulterului, astfel încât să nu fii de acord să-l plăteşti.

Un predicator înţelept a spus odată că **păcatul te va duce mai departe decât vei dori să mergi, te va ţine mai mult decât vei dori să stai şi te va costa mai mult decât vei putea plăti.** Dalila l-a costat pe Samson relaţia lui cu Dumnezeu şi ambii săi ochi (Judecători 16). Pentru o oră de adulter cu Bat-Şeba, David a plătit tot restul vieţii lui. Plata a inclus moartea fiului său, o conştiinţă vinovată, o sabie care n-a părăsit niciodată casa lui şi o reputaţie ruşinoasă înaintea lumii întregi care i-a citit povestea (2 Samuel 11). De asemenea, păcatele sexuale l-au costat pe Solomon împărăţia şi reputaţia sa şi, probabil, sufletul său. Când satan „vinde" păcatul, el nu-ţi spune niciodată preţul. În Grădina Edenului, n-a existat niciun preţ afişat pe fructul oprit. Nici în ce o priveşte pe Bat-Şeba n-a existat vreun preţ afişat. Dar nu te lăsa înşelat; Dumnezeu nu Se lasă batjocorit. Oricine comite adulter va petrece o viaţă întreagă plătind preţul pentru acele câteva minute de păcat. Fructul care este dulce în gura ta, va deveni amar în stomacul tău.

Î 43 *A plătit David prea mult pentru Bat-Şeba? Explică.*

Un bărbat a făcut o listă cu ceea ce l-ar fi costat comiterea unui păcat sexual. El a afirmat: „Din când în când, îmi amintesc mie însumi că înfăptuirea unui păcat sexual mă va costa următoarele:[17]

Î 44 *Care crezi că sunt cele mai costisitoare preţuri ale păcatului sexual? Explică.*

- Îl voi întrista pe Domnul, care Şi-a dat viaţa pentru a mă răscumpăra.
- Ca şi David, voi târî în mocirlă numele şi reputaţia Domnului.
- Voi face ca şi alţii să se poticnească şi să păcătuiască. Unii ar putea ajunge în iad, urmând exemplul meu.
- Eu voi pierde—pentru tot restul vieţii mele—respectul şi onoarea numelui meu. După cum spune Scriptura, în această viaţă, *„ocara nu i se va şterge"* (Proverbe 6:33).
- Voi pierde încrederea soţiei mele dragi.
- Voi provoca tristeţe şi ruşine părinţilor mei, familiei mele şi prietenilor mei.
- Respectul meu de sine va fi înlocuit de vină, lacrimi, amintiri dureroase şi ruşine.
- S-ar putea să mă îmbolnăvesc de gonoree, sifilis, herpes sau SIDA; de asemenea, s-ar putea să transmit aceste boli soţiei mele, care este nevinovată.
- Voi pierde şansa de a fi o mărturie pentru cei care mă cunosc.
- Voi răni sau voi distruge viaţa şi familia persoanei cu care comit adulter.
- Voi aduce ocară asupra bisericii mele—şi a tuturor credincioşilor care mă cunosc—şi, astfel, voi discredita mărturia lor.
- S-ar putea ca partenera mea să rămână însărcinată, aducând, astfel, pe lume un copil nedorit – o amintire a păcatului meu care va dura toată viaţa."

Atunci când ne gândim la „preţul" adulterului, ne dăm seama că, de fapt, este prea mare. Acest lucru ne va determina să ne ferim de păcatele sexuale şi să ne gândim la altceva! Păcatul îşi pierde din farmec atunci când ne uităm la eticheta preţului.

J. Păzeşte-ţi sănătatea.

Ispitele sunt mai puternice atunci când suntem mai slabi. Satan a ştiut acest lucru, astfel că L-a ispitit pe Isus în momentul în care Domnul nostru era foarte slăbit—după ce postise patruzeci de zile (Matei 4:1-11). De asemenea, Ilie a fost ispitit cel mai mult în momente de mare slăbiciune. După lucrarea de pe Muntele Carmel—şi umblând prin acele locuri—Ilie a obosit. În slăbiciunea lui, el şi-a pierdut nădejdea (1 Împăraţi 19). De asemenea, Ioan Botezătorul a fost ispitit să se îndoiască, atunci când a fost aruncat în temniţă (Matei 11:1-6).

Î 45 *Cum îşi poate păzi o persoană sănătatea împotriva păcatului sexual?*

Aşadar, ca şi credincioşi, este înţelept să ne păzim sănătatea. Câteodată simţim presiunea de a munci din greu pentru a avea succes. Dar, după o perioadă de timp, munca extenuantă face ca persoana să se simtă slăbită – fie fizic, emoţional, mental sau spiritual. Aşa că noi trebuie să învăţăm să muncim atât cât putem într-o zi şi să

lăsăm restul pentru ziua următoare, pentru alţii sau pentru Dumnezeu. Dacă simţi că ţi-e foame, dacă te simţi supărat, singur sau obosit – atunci e timpul să te odihneşti. Aceste simţăminte sunt semne că Dumnezeu ne face atenţi să ne păzim sănătatea. Ele sunt ca nişte beculeţe roşii care ne avertizează să ne oprim din ceea ce facem.

K. Dă socoteală altora.

Î 46 Dai socoteală despre tine unui prieten? Dacă nu, alege-ţi unul şi zideşte-ţi acest gen de relaţii.

Păcatul se dezvoltă în întuneric, dar moare la lumină. Aşadar, planifică-ţi viaţa în aşa fel încât cei din jurul tău să ştie ce faci şi ce gândeşti. În fiecare zi, în rugăciune, invită-L pe Duhul Sfânt să-ţi cerceteze inima şi mintea. Răspunde la fiecare schimbare despre care El îţi vorbeşte. De asemenea, încearcă să devii membru al unei biserici sau al unui grup care-ţi cere să dai socoteală despre tine însuţi. Din când în când, vorbeşte cu partenerul tău de viaţă despre gândurile tale, ispitele şi luptele tale interioare. Alege un prieten sau un lucrător căruia să-i dai socoteală despre tine. Roagă această persoană să te întrebe despre viaţa ta personală şi s-o cerceteze. Dezvăluind ispitele, le facem mai neputincioase, iar noi devenim mai puternici. Aşadar, nu te lupta de unul singur – fii deschis faţă de alţii care te pot ajuta. *„Şi dacă se scoală cineva asupra unuia, doi pot să-i stea împotrivă; şi funia împletită în trei nu se rupe uşor"* (Eclesiastul 4:12).

Concluzie

Adulterul este un ucigaş al familiei. Pentru a birui această ameninţare, n-avem nevoie de o nouă revelaţie. Cei care vor respecta cele unsprezece principii menţionate în această lecţie, nu vor comite niciodată păcate sexuale. Efeseni 5:3 ne spune: *„Curvia sau orice altfel de necurăţie sau lăcomia de avere, nici să nu fie pomenite între voi."*

3 Depăşeşte pericolul abuzului

Scop A: *Defineşte abuzul şi menţionează două cauze ale acestuia.*
Scop B: *Recapitulează patru motive pentru care o soţie continuă să trăiască acceptând abuzul.*
Scop C: *Identifică patru principii pentru a pune capăt abuzului.*

Copiii fug în ascunzătoarea lor imediat ce tatăl începe s-o bată pe mama lor. Mama le-a cerut să-i promită că vor sta ascunşi – nu contează cât de mult – până ce bătaia va lua sfârşit. Ea va veni la ei atunci când va considera că vor fi în siguranţă. Copiii au fugit întotdeauna – îngroziţi de strigăte, urlete şi plânsete. Dar ceea ce au văzut, au simţit şi au auzit a intrat adânc în sufletul lor. După câţiva ani, fiul cel mai mare a decis că tatăl său nu va mai da niciodată în mama lui. Aşadar, atunci când tatăl său a început să urle, fiul s-a repezit la puşcă. Un singur foc l-a oprit pe tatăl lui – aşa cum fiul îşi imaginase de fiecare dată când s-a ascuns din cauza fricii şi a furiei când era copil.

Fig. 11.12 Multe femei suferă din cauza păcatului abuzului fizic.

Lucrul cel mai neobişnuit în legătură cu această întâmplare este că tatăl a murit. De cele mai multe ori, în cazurile de abuz fizic, femeile sau copiii sunt aceia care mor. Iar cei care continuă să trăiască într-o familie în care există abuzuri poartă cicatricile acestora. Pentru a învinge abuzul, să analizăm acum patru întrebări obişnuite.

A. Ce este abuzul?

Î 47 Descrie trei forme de abuz.

Abuzul provoacă suferinţă sau durere. Acesta îmbracă diferite forme.

Abuzul fizic este cel mai uşor de recunoscut. Abuzul fizic include lovirea, opărirea sau arderea cu ţigara, ori înjunghierea unui membru al familiei. Această formă de abuz poate include şi privarea de hrană, apă, îmbrăcăminte sau adăpost.

Abuzul sexual este un alt păcat îngrozitor care atacă familiile. Câteodată, adulţii imorali îi forţează pe copii să aibă relaţiile sexuale cu ei. Dar chiar şi relaţia sexuală dintre soţ şi soţie poate fi abuzivă – atunci când este forţată, violentă sau neconformă cu planul lui Dumnezeu.

Abuzul verbal afectează din punct de vedere mental şi emoţional. Oamenii folosesc cuvinte dure pentru a reduce la tăcere un membru al familiei sau pentru a-l face să se simtă inferior sau să-i fie frică. Abuzul verbal include rostirea de porecle urâte, blestemul sau ameninţările. Cuvintele pline de ură ale abuzului verbal îi rănesc pe membrii familiei – făcându-i să gândească negativ despre ei înşişi şi despre alţii. Abuzul verbal face ca o persoană să aibă o viaţă nesănătoasă, nefericită. Cei care suferă din cauza abuzului se luptă, adeseori, cu ruşinea, mânia sau cu un respect de sine scăzut.

Î 48 Ce fel de abuz este cel mai des întâlnit în cultura ta? Explică.

B. De ce folosesc unii abuzul?

În ceea ce priveşte abuzul dintre soţi şi soţii, există două tipuri majore de persoane abuzive.[18]

Î 49 Care sunt două categorii de persoane abuzive?

***Primul* tip de persoană abuzivă este, de obicei, genul de bărbat care doreşte să-şi ţină căsnicia sub control.** El va folosi orice metodă ca să-şi domine soţia. Acesta este cel mai periculos gen de persoană abuzivă. Adesea, abuzul este violent şi poate lua orice formă. Această categorie de persoane abuzive consideră că bărbatul are dreptul să-şi domine soţia. Orice acţiune a soţiei care, după părerea lui, este una independentă – cum ar fi vizitarea unor prieteni fără el – va stârni furia lui aprigă.

Î 50 Are dreptul soţul să-şi domine soţia? Explică.

Al *doilea* tip de persoană abuzivă poate fi un bărbat sau o femeie. Această categorie de oameni nu caută să deţină un control deplin asupra unei persoane, ci doreşte să deţină controlul asupra unei situaţii. Aceşti abuzatori le vor face rău membrilor familiilor lor atunci când frustrarea scapă de sub control. Conflictul dintr-o căsnicie poate duce la violenţă. De obicei, dacă se foloseşte alcool sau droguri, violenţa poate spori.

Î 51 În ce fel frustrarea îi conduce pe unii spre abuz?

Cei mai mulţi abuzatori au lucruri comune în trecutul lor.[19] Ei au crescut într-o familie în care existau abuzuri. <u>În copilărie,</u> ei au avut trei experienţe comune pe care le-au văzut, le-au auzit sau le-au simţit.

Î 52 Care sunt cele trei lucruri pe care le au în comun, în trecutul lor, persoanele abuzive?

- *În primul rând,* tatăl sau mama lor le-a făcut rău sau i-au făcut de ruşine.
- *În al doilea rând,* părinţii lor au abuzat unul de altul.
- *În al treilea rând,* mama lor nu era în siguranţă. Ei au văzut că ea era abuzată şi incapabilă să se protejeze.

Copiii au fost puternic afectaţi văzând şi simţind abuzul. Abuzul în familie îi face pe copii să se simtă mânioşi, slabi, temători şi în nesiguranţă. Ei devin mânioşi dacă tatăl o maltratează pe mama lor. Dar, de asemenea, îşi pot dispreţui mama pentru faptul că nu se protejează. Copiii urmează exemplul pe care-l văd acasă. Ei învaţă să acţioneze aşa cum fac părinţii lor. De la tatăl care maltratează, ei învaţă să-i maltrateze pe alţii. Iar de la mama care maltratează, ei învaţă să accepte abuzul. (Recapitulează Fig.11.2 şi vezi Fig.11.14).

Fig. 11.13 Abuzul îi răneşte pe copii, provocându-le confuzie, frică şi mânie.

C. De ce continuă o femeie să stea cu un soţ abuziv?

Unele femei sunt ucise de către soţii lor. Altele părăsesc un soţ care abuzează de ele. Dar, uneori – din diferite motive – o femeie poate continua să trăiască împreună cu un soţ abuziv.[20] Iată care ar fi patru motive.

Î 53 Menţionează patru motive pentru care femeile rămân alături de soţii lor abuzivi?

- **Frica** este principalul motiv pentru care o femeie rămâne cu soţul care o maltratează. Femeile se tem de ce se va întâmpla cu ele şi cu copiii lor dacă vor pleca. Un bărbat care caută să-şi domine soţia, va pleca după ea dacă aceasta părăseşte locuinţa – şi va căuta s-o aducă acasă. Apoi, maltratarea va deveni mai violentă. El o poate teroriza şi ameninţa pe femeie, pe copiii ei, familia şi prietenii ei. De fapt, momentul cel mai prielnic în care soţul şi-ar putea ucide soţia sau copiii este atunci când aceasta încearcă să-l părăsească.

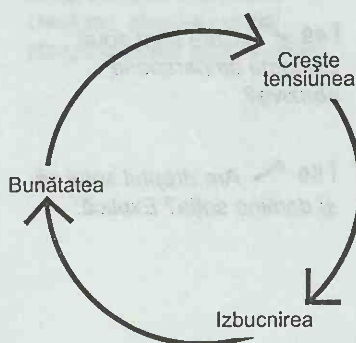
Î 54 Descrie temerile unei femei abuzate.

- **Banii** constituie un alt motiv pentru care multe femei continuă să trăiască într-un mediu abuziv. O femeie abuzată se întreabă: „Cum voi putea să-mi port de grijă, mie

şi copiilor mei, dacă voi încerca să scap din acest mediu abuziv?" Multe femei nu pot găsi un răspuns bun la această întrebare legată de bani.

Î 55 Rezumă trei paşi comuni dintr-un ciclu al abuzului.

- **Speranța de schimbare** ține multe femei într-un mediu abuziv. Ele doresc ca mariajul lor să fie unul reuşit. Unele încep să creadă cuvintele dure adresate lor de către soți. Aceste femei cred că, dacă vor încerca din greu să-şi mulțumească soții, lucrurile vor merge mai bine. Ciclul abuzului întăreşte această speranță slabă.[21] Studiază ciclul comun al abuzului descris în Fig. 11.14.

Pas	Descriere
1. Creşte tensiunea	Ceva nu merge bine în viața soțului. Soția încearcă să-l mulțumească şi să-l liniştească pentru a nu se pierde cu firea. Există frustrări minore care se repetă. Pe măsură ce soția simte că bărbatul devine din ce în ce mai tensionat, ea începe să se retragă de frică. El interpretează retragerea ei ca o respingere şi simte nevoia de a o domina şi mai mult. Unele femei cred că zilele şi săptămânile de tensiune şi de teamă sunt mai groaznice decât bătăile.
2. Izbucnirea	Aceasta este cea mai scurtă fază, care durează una sau două zile. El se concentrează asupra unui lucru pe care l-a făcut soția lui şi care nu-i place. O pedepseşte. El nu este impresionat de lacrimile şi rugămințile ei. În schimb, el şi-a descărcat furia şi s-a eliberat de tensiune.
3. Bunătatea	Din cauza remuşcărilor ori a vinei, sau doar a faptului că se simte mai bine acum, soțul va fi adeseori tandru şi afectuos. E posibil ca el să-şi ceară scuze şi să promită că n-o va mai răni niciodată. În această fază, femeia speră din nou.

Fig. 11.14 - Trei paşi comuni în ciclul abuzului

Î 56 În ce fel este viața într-un cămin abuziv ca şi cum ai fi în închisoare?

- **Lipsa ajutorului** ține, de asemenea, multe femei sub un acoperiş în care are loc abuzul. Lumea unei femei maltratate poate fi foarte restrânsă. S-a putea ca ea să fie îndepărtată de cei care ar putea s-o sfătuiască. Ea îşi foloseşte energia, în cea mai mare parte, pentru a supravieţui de pe o zi pe alta şi este greu ca ea să găsească o soluție de una singură. S-ar putea ca ea să nu poată pleca fără a primi ajutor. Unele societăți asigură ajutor, dar altele nu. Bisericile pot oferi un adăpost temporar. Dar unei femei care duce lipsă de ajutor îi va fi foarte greu să găsească o cale de scăpare.

Î 57 Menționează patru lucruri necesare pentru a avea biruință asupra abuzului.

D. Cum poate o familie să aibă biruință asupra abuzului?

Ajutorul poate veni sub diferite forme.

- **Rugăciune.** Uşa cerului este prima uşă la care ar trebui să bată credincioşii pentru a găsi ajutor. Tatăl nostru ceresc Îşi invită copiii să apeleze la El. *„Să ne apropiem, deci, cu deplină încredere de scaunul harului, ca să căpătăm îndurare şi să găsim har, ca să fim ajutați la vreme de nevoie"* (Evrei 4:16). Dumnezeu a ajutat-o pe Agar atunci când Sara a abuzat de ea.

4El [Avram] a intrat la Agar şi ea a rămas însărcinată. Când s-a văzut ea însărcinată, a privit cu dispreț pe stăpână-sa. 5Şi Sarai i-a zis lui Avram: „Asupra ta să cadă batjocura aceasta care mi se face! Eu însumi ți-am dat în brațe pe roaba mea; şi ea, când a văzut că a rămas însărcinată, m-a privit cu dispreț. Să judece Domnul între mine şi tine!" 6Avram a răspuns Saraiei: „Iată, roaba ta este în mâna ta; fă-i ce-ți place!" Atunci Sarai s-a purtat rău cu ea; şi Agar a fugit de ea. 7Îngerul Domnului a găsit-o lângă un izvor de apă în pustie, şi anume lângă izvorul care este pe drumul ce duce la Şur. 8El a zis: „Agar, roaba Saraiei, de unde vii şi unde te duci?" Ea a răspuns: „Fug de stăpâna mea Sarai." 9Îngerul Domnului i-a zis: „Întoarce-te la stăpână-ta şi supune-te sub mâna ei" (Gen. 16:4-9).

Î 58 De ce un păstor ar trebui să-i încurajeze pe cei abuzați să ceară ajutor? Explică.

- **Apel la ajutor!** Soția şi copiii trebuie să spună adevărul. Ajutorul vine rareori atunci când abuzul este un secret de familie. De aceea, membrii familiei trebuie să vorbească despre abuz celor care-i pot ajuta. Iar când cei din afara casei vor auzi adevărul, ei trebuie să-l raporteze autorităților. Ei nu trebuie să găsească scuze sau să nege faptele păcătoase ale soțului. Câteodată, familia extinsă a soțului sau a soției poate contribui la găsirea unei soluții. Uneori, cel mai bine ar fi ca soția să se întoarcă la părinții ei, împreună cu copiii, până va găsi o soluție.

Dacă soţul este credincios, biserica trebuie să vorbească cu el despre această problemă. Slujitorii bisericii trebuie să vorbească în aşa fel încât să-i rezolve problema, nu să-l condamne. Biserica trebuie să facă tot ce-i stă în putere pentru a-l conduce pe acest credincios la pocăinţă. Este responsibilitatea păstorului să-i mustre pe cei care abuzează de membrii familiei. Soţii trebuie să-şi iubească soţiile aşa cum se iubesc pe ei înşişi şi să fie tandri cu ele. Dumnezeu n-a făcut femeia din piciorul bărbatului ca acesta să calce peste ea. Nici n-a făcut-o din capul bărbatului ca ea să-l domine. Domnul a făcut femeia din coasta bărbatului ca să fie aproape de inima lui. Aceasta ne arată că planul lui Dumnezeu este ca bărbatul şi femeia să trăiască unul lângă altul, în dragoste. Ei sunt împreună moştenitori ai harului lui Dumnezeu. După cum am studiat mai devreme, bărbatul ar trebui să-şi iubească soţia aşa cum Hristos iubeşte Biserica, iar Hristos nu abuzează niciodată de mireasa Lui, Biserica.

Î 59 *A-ţi bate soţia este greşit într-o cultură care spune că este corect? Explică.*

- **Pocăinţa.** Cel care maltratează trebuie să se căiască. El trebuie să-şi manifeste căinţa prin încetarea oricărei forme de abuz. Cuvintele căinţei nu sunt îndeajuns. Cuvintele pot fi o parte a ciclului abuzului, după cum am arătat în tabelul de mai sus.
- **Consilierea.** Cel care maltratează şi cei care au fost abuzaţi trebuie să caute consiliere în afara căminului. Sentimentele rănite trebuie vindecate. Cel care foloseşte abuzul trebuie să înveţe cum să-şi manifeste emoţiile într-un mod evlavios. Ne vom concentra asupra acestui subiect mai târziu, în acest capitol.

Sara stătea de vorbă cu păstorul ei, spunându-i situaţia în care se afla. Îi era teamă că soţul ei urma s-o omoare. Ea a vorbit despre furia lui, violenţa şi ameninţările primite. Ea nu ştia unde să apeleze pentru a primi ajutor. Păstorul a rămas şocat. El îl cunoştea pe soţul ei – un bărbat prietenos, apreciat şi săritor în acea biserică. Păstorul n-o remarcase prea mult pe Sara. Ea era o persoană tăcută. Păstorul s-a gândit că poate ea făcea ceva prin care-şi înfuria soţul. Sau poate că ea făcea ca situaţia să pară mai gravă decât în realitate. Astfel că păstorul a încurajat-o şi i-a spus să fie o soţie mai bună. Apoi, a trimis-o acasă.

Î 60 *Au făcut păstorul şi biserica sa ceea ce trebuia?*

Nu după mult timp, Sara a ajuns la spital. Soţul ei o bătuse şi-o îmbrâncise pe scări. Acest fapt a deschis ochii păstorului în privinţa adevărului despre abuz. El a început să predice mai mult despre dragostea pe care soţul ar trebui s-o manifeste faţă de soţia lui. Biserica a acţionat şi a deschis un adăpost pentru femeile şi copiii maltrataţi. De asemenea, ei au asigurat şi consiliere, unde învăţau lecţii despre soţii abuzivi şi victimele lor şi despre modul în care ei trebuiau să-şi stăpânească emoţiile în moduri evlavioase.[22]

Depăşeşte pericolul dependenţelor[23]

Scop A: *Defineşte dependenţele şi explică modul prin care oamenii ajung să devină dependenţi.*

Scop B: *Explică opt principii prin care te poţi elibera de orice formă de robie.*

Un bărbat slăbit şi bolnav stătea întins pe patul unui spital. Trupul său părea îmbătrânit, deşi era încă tânăr. Alcoolul îi distrusese sănătatea. Totuşi, mintea şi trupul lui tânjeau după băutură – aşa cum un bebeluş plânge după lapte. Nu mai avea mult de trăit, aşa că soţia şi fiul lui au venit să-l mai vadă încă o dată. Ei au sperat să audă câteva cuvinte amabile din partea lui – după ce au trăit ani de zile în teroare. Poate acesta era un moment bun în care el să-şi aducă aminte. Intrând în cameră, bărbatul s-a uitat la ei şi i-a întrebat: „Mi-aţi adus băutura?" Apoi, el le-a văzut mâinile goale. S-a folosit de ultimele puteri pentru a ridica pumnul la ei şi i-a blestemat. Fiul şi-a luat mama de umeri şi au ieşit din cameră, fără a spune un cuvânt. Tatăl a murit aşa cum a trăit mulţi ani – singur.

A. Ce este o dependenţă?

Solomon a descris o persoană dependentă—un rob al alcoolului.

Î 61 *Descrie dependenţa menţionată în Proverbe 23:29-35.*

[29]Ale cui sunt vaietele? Ale cui sunt oftările? Ale cui sunt neînţelegerile? Ale cui sunt plângerile? Ale cui sunt rănirile fără pricină? Ai cui sunt ochii roşii? [30]Ale celor ce întârzie la vin, şi se duc să golească paharul cu vin amestecat. [31]Nu te uita la vin când curge roşu şi face mărgăritare în pahar; el alunecă uşor, [32]dar pe urmă

Î 62 Se aşteaptă Dumnezeu ca noi să fim robi ai păcatului în această viaţă, sau Isus doreşte să ne elibereze? Explică.

Î 63 Ce este o dependenţă? Defineşte-o şi menţionează câteva exemple.

Î 64 Explică cei patru paşi care duc la robie (Fig.11.15).

ca un şarpe muşcă şi înţeapă ca un basilisc. [33]Ochii ţi se vor uita după femeile altora, şi inima îţi va vorbi prostii. [34]Vei fi ca un om culcat în mijlocul mării, ca un om culcat pe vârful unui catarg. [35]„M-a lovit… dar nu mă doare!… M-a bătut… dar nu simt nimic! Când mă voi trezi? Mai vreau vin!" (Prov. 23:29-35).

Cel puţin trei versete din Noul Testament descriu dependenţele sau robiile:

Isus le-a răspuns: *„Adevărat, adevărat, vă spun că, **oricine trăieşte în păcat, este rob al păcatului.**"* (Ioan 8:34).

*„Nu ştiţi că, dacă vă daţi robi cuiva, ca să-l ascultaţi, **sunteţi robii aceluia de care ascultaţi,** fie că este vorba de păcat, care duce la moarte, fie că este vorba de ascultare, care duce la neprihănire?"* (Romani 6:16).

*„Căci fiecare **este robul** lucrului de care este biruit"* (2 Petru 2:19).

Definiţie: O dependenţă este orice formă de robie—orice lucru care controlează gândurile, emoţiile şi faptele unei persoane. Robia poate fi bună sau rea. O persoană poate fi un rob al lui Dumnezeu şi al neprihănirii Sale (Romani 6:16). În contrast, un om poate fi rob sau dependent de multe forme ale păcatului. Alcoolul şi alte droguri sunt stăpânii obişnuiţi ai robiei. Dar cineva poate deveni şi un rob al plăcerii, mâniei, dorinţei de putere, carierei, pornografiei, jocurilor de noroc, bârfei, lăcomiei, mâncatului excesiv, violenţei sau banilor.

B. Cum devin oamenii dependenţi sau robi?

Câteodată, oamenii învaţă să fie robi urmând exemplele date de părinţii sau prietenii lor. În alte dăţi, bolile mintale pot duce la dependenţe. Demonii pot influenţa anumiţi oameni, ca aceştia să devină robi. Dar durerea şi mânia sunt lucrurile majore care fac un membru al familiei să devină dependent.

Există patru paşi care duc la înrobire prin dependenţă – o problemă care controlează viaţa unei persoane (Fig.11.15).

Pas	Descriere
1. Încearcă-l.	Am descoperit acest/această ________(drog sau faptă) care mă face să mă simt bine. Nu văd niciun efect negativ, ca urmare a acestui lucru. Am învăţat să am încredere în ________ pentru a mă face să mă simt bine sau pentru a scăpa de un simţământ negativ.
2. Foloseşte-l puţin.	Am început să folosesc ________ mult mai des. Îl/o folosesc când şi alţii sunt de acord. Am făcut reguli în această privinţă pentru a mă putea simţi „în siguranţă". ________ începe să-mi afecteze alegerile zilnice.
3. Foloseşte-l zilnic.	Am început să depind de________ într-un mod care-mi face rău. Mi-am pierdut controlul asupra acestuia. Mi-am compromis valorile. Am încălcat regulile „siguranţei" mele. ________ nu-mi mai anihilează durerea emoţională. Viaţa mea merge din ce în ce mai rău în toate aspectele.
4. Mă foloseşte ca un rob.	Am pierdut simţul realităţii. Am încercat să scap de problemele mele, fugind de ele. Mi-am pierdut stăpânirea de sine şi demnitatea. Nu mai am nicio dorinţă după Dumnezeu. Relaţiile mele familiale sunt distruse.

Figura 11.15 Oamenii devin robi urmând patru paşi pentru o perioadă de timp.[24]

Î 65 Este posibil să devii un rob sau un dependent în vreun domeniu anume?

Î 66 Care este primul pas în depăşirea oricărei probleme?

C. Eşti în pericolul să devii un rob sau un dependent?[25]

Fig.11.15 arată paşii spre înrobire. Observi în viaţa ta domenii ameninţate de pericol sau înrobire? Paşii mărunţi duc la probleme mari. De exemplu, gândeşte-te la problema bârfei. Priveşte bârfa prin cei patru paşi descrişi la Fig.11.15. Pas cu pas, păcatul bârfei poate distruge relaţiile familiale. Aşadar, ce întrebări să ne punem nouă înşine pentru a descoperi pericolul? Iată patru dintre ele:

- Tăinuiesc această acţiune de familia mea şi prietenii mei?
- Mă îndepărtează această faptă sau îi îndepărtează pe alţii de Hristos?
- Exprimă această acţiune dragostea lui Hristos?
- Folosesc această acţiune pentru a scăpa de anumite sentimente?

D. Cum se poate elibera o persoană de robie sau dependenţe?

Vei găsi mai jos opt sugestii de a te elibera.

1. Recunoaşte problema. Primul pas către rezolvarea oricărei probleme este s-o recunoşti. Cel mai nociv lucru pe care-l poate face un dependent este să-şi nege sau

să-şi ascundă problema. Fariseii erau orbi din punct de vedere spiritual. Dar ei n-ar fi recunoscut că au această problemă. Astfel că ei au rămas cu problema nerezolvată. *„Dacă ați fi orbi,* le-a răspuns Isus, *n-ați avea păcat; dar acum ziceți: Vedem. Tocmai de aceea, păcatul vostru rămâne"* (Ioan 9:41).

Aşadar, un dependent trebuie să-şi recunoască problema. La fel, cei care ştiu că există în viața lor vreo dependență, nu trebuie s-o ascundă sau s-o nege. Păcatul se dezvoltă în întuneric. Pentru a primi ajutor, trebuie să dezvăluim problema. Biblia nu oferă ajutor celor care-şi neagă problemele. În schimb, Scriptura oferă ajutor celor care şi le recunosc. ***„Dacă ne mărturisim păcatele,*** *El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curățească de orice nelegiuire"* (1 Ioan 1:9).

Există o poveste despre un *struț care a văzut un leu în apropiere. Pasărea uriaşă şi-a ascuns capul în nisip. A ignorat pericolul, sperând că acesta va dispărea. Ce crezi că s-a întâmplat? Dragostea dură nu ascunde problemele; le discută şi caută soluții. Dacă negi problema unui incediu în casa ta, acesta îți va distruge căminul. Dacă vei striga după ajutor, s-ar putea să-ți salvezi casa şi pe cei din ea. Aşadar, dacă există vreo dependență în casa ta, recunoaşte-o față de tine însuți, față de Dumnezeu şi față de alții.

2. Vorbeşte despre problemă. Adeseori, problemele rămân deoarece oamenii refuză să vorbească despre ele. Ei nu doresc să se simtă ruşinați sau jenați. <u>Adu-ți aminte de parabola cu crocodilul</u>! Probabil, oamenii sunt înfricoşați de faptul că persoana care are o problemă s-ar putea mânia. Sau poate că le este teamă că alții îi vor critica şi-i vor respinge. Cu siguranță, este dificil să recunoşti şi să vorbeşti despre problemele tale. Dar vei primi ajutor pentru o problemă dacă vei vorbi despre ea. Discutarea problemelor produce durere şi lacrimi. Dar nu vei primi ajutor într-o problemă despre care nu vrei să vorbeşti. Pentru a primi ajutor la orice problemă cu care ne confruntăm, trebuie să trecem prin valea dureroasă a discuțiilor.

Î 67 *Explică afirmația: „Ajutorul se află întotdeauna dincolo de valea discuției."*

Problema — "Valea discuției" — Soluția

Fig. 11.16
Într-o familie, ajutorul la orice problemă vine după ce aceasta traversează "valea discuției".

3. Refuză să-i permiți unei persoane să continue în problema cu care se confruntă. Dacă copilul nostru sau partenerul nostru de viață este dependent, atunci trebuie să dăm dovadă de o dragoste dură. *Dragostea dură* înseamnă că refuzăm să ascundem sau să protejăm un dependent de urmările fireşti ale comportamentului său. De exemplu, dacă un fiu îşi pierde slujba din cauza alcoolului, un părinte n-ar trebui să-i dea bani fiului. Dacă un fiu vinde sau foloseşte droguri, părintele n-ar trebui să ascundă de autorități acest păcat. Dacă un soț este dependent de mânie şi-şi bate nevasta, ea n-ar trebui să ascundă această problemă. A ascunde o problemă înseamnă *a îngădui* – deoarece a tăinui o problemă înseamnă că permiți ca persoana respectivă să continue să fie înrobită. S-ar putea să fie nevoie ca, pentru un timp, o persoană să stea departe de un dependent pentru a asigura un cămin sigur pentru sine şi pentru copii.

Î 68 *Explică sintagma: „a îngădui ca cineva să devină rob". Oferă un exemplu.*

John nu-şi bătea soția sau copiii, dar îi critica. Acest lucru a continuat mai bine de zece ani, deoarece familia sa n-a protestat niciodată. Ei i-au îngăduit să practice acest obicei vătămător pentru că le lipsea curajul de a vorbi despre această problemă. Este posibil să arăți dragoste şi respect şi, totuşi, să vorbeşti despre problema cu care te confrunți.

4. Identifică-ți şi recunoaşte-ți sentimentele.[26] La sfârşitul zilei, un şef şi-a certat angajatul în fața altor muncitori. Bărbatul a mers acasă supărat. În loc să-şi salute soția, el a strigat: „De ce nu este gata mâncarea?" Apoi, a ieşit din bucătărie. Soția s-a întors spre fiul ei şi şi-a dojenit băiatul: „Uită-te ce murdare îți sunt hainele!" Fiul a ieşit afară şi a lovit câinele.

Î 69 *Ce se întâmplă când o persoană nu-şi recunoaşte sentimentele răuvoitoare?*

Acest exemplu ne arată pericolul de a răspunde într-un mod greşit, pe baza sentimentelor noastre. Nimeni, cu excepția şefului nepoliticos, nu recunoaşte adevăratele sentimente. Soțul, soția şi fiul s-au înfuriat cu toții, dar n-au discutat despre acest aspect. Nimeni n-a

recunoscut adevărata problemă. Mai degrabă, ei şi-au manifestat sentimentele în moduri care i-au rănit pe alţii. Din moment ce nu şi-au exprimat adevăratele sentimente, acele sentimente vor fi prezente şi în zilele următoare pentru a cauza mai multe probleme.

Î 70 De ce unii oameni îşi neagă sentimentele?

Câteodată, oamenii neagă ceea ce simt. Ei doresc să ignore adevăratele sentimente deoarece adevărul s-ar putea să-i doară sau să-i facă de ruşine. A înfrunta adevăratele sentimente înseamnă că e posibil ca acele persoane să aibă nevoie să ierte sau să se schimbe. Dar recunoaşterea sentimentelor noastre este importantă. Dumnezeu ne-a făcut oameni deplini. O parte din întreg afectează celelalte părţi. Un ou este format din coajă, albuş şi gălbenuş. Indiferent ce-ai face unei părţi din acest ou, celelalte părţi vor avea de suferit. Dacă spargi coaja, acest fapt va afecta albuşul şi gălbenuşul. În acelaşi mod, o fiinţă umană este formată din mai multe părţi – duhul, mintea, trupul şi emoţiile. Ceea ce se întâmplă în emoţiile noastre – cele mai adânci sentimente ale noastre – afectează restul din noi. Aşadar, o persoană trebuie să recunoască ceea ce simte, astfel încât trupul şi duhul lui să fie sănătoase. *În primul rând,* noi trebuie să recunoaştem adevărul faţă de noi înşine şi faţă de Dumnezeu. *Mai târziu,* poate că vom dori să vorbim cu cineva.

Î 71 În ce mod este diferită cauza sentimentului de efectele acestuia? Ilustrează.

N-ai nevoie să fii precaut atunci când vorbeşti cu Dumnezeu. El cunoaşte deja adevărul cu privire la ceea ce simţi. Fii sincer cu El, aşa cum Iov a fost sincer cu sentimentele lui. Vorbeşte-I lui Dumnezeu, în mod clar, despre ceea ce simţi. David şi-a recunoscut sentimentele faţă de el însuşi şi faţă de Dumnezeu. Psalmul 55:4-8 ne arată unul din nenumăratele momente în care David i-a spus lui Dumnezeu că se află în suferinţă.

Fig. 11.17 David a fost un mare lider. El ne învaţă să ne recunoaştem sentimentele în faţa lui Dumnezeu.

[4]Îmi tremură inima în mine, şi mă cuprinde spaima morţii, [5]mă apucă frica şi groaza, şi mă iau fiorii. [6]Eu zic: „O, dacă aş avea aripile porumbelului, aş sbura, şi aş găsi undeva odihnă!" [7]Da, aş fugi departe de tot, şi m-aş duce să locuiesc în pustie. [8]Aş fugi în grabă la un adăpost de vântul acesta năprasnic şi de furtuna aceasta (Ps. 55:4-8).

5. Descoperă cauzele sentimentelor tale. Să presupunem că există un tânăr care are probleme cu drogurile. El ar putea recunoaşte că se simte singur, respins sau mânios. Apoi, el trebuie să descopere ce-l face să se simtă aşa. Sau, probabil, un tată este înrobit de alcool. Probabil că el se simte trist, singur sau ruşinat. Acesta este efectul, dar care este cauza? De ce bea acest om? Ce fel de durere încearcă să acopere sau să evite?

6. Căieşte-te de orice sentiment sau emoţie cauzată de păcat şi cere-I lui Isus să te ajute. Noi nu ne putem elibera de păcatele noastre. Emoţiile negative, cum ar fi furia, lăcomia, plăcerile lumeşti, amărăciunea sau ura sunt ca nişte lanţuri care ne leagă. Noi nu ne putem elibera de aceşti uriaşi. De aceea, Dumnezeu L-a trimis pe Isus să ne ajute. Numele *Isus* înseamnă „Salvator". Gândeşte-te la vestea bună din Matei 1:21 - *„Ea va naşte un Fiu, şi-i vei pune numele Isus, pentru că El va mântui pe poporul. Lui de păcatele sale."* Isus îi ajută pe cei care se căiesc şi se întorc la El. Numele Său este o invitaţie pentru tine. Chiar dacă ai avea şapte demoni, la fel ca Maria Magdalena, El îi va scoate afară pe toţi (Luca 8:2).

Dacă o persoană nu se căieşte de sentimentele păcătoase, atunci va ajunge să facă alegeri greşite bazate pe acele sentimente. O fată de paisprezece ani, Darla, a intrat în biserică pentru a se închina. Când a văzut-o pe femeia mai în vârstă de lângă ea, Darla s-a mutat pe alt scaun. A vrut să evite s-o salute pe acea femeie. Câtă amărăciune a simţit Darla faţă de acea femeie în vârstă! Femeia îl bârfise pe fratele ei, iar acesta n-a mai mers la biserică din cauza ei. Darla îşi dorea să mustre acea femeie. Dar ea era prea tânără. Era responsabilitatea unui diacon să vorbească cu femeia respectivă despre bârfele spuse. Aşadar, mânia şi ranchiuna fetei clocoteau înlăuntrul ei. În timpul slujbei, ea a încercat s-o ignore pe acea femeie.

Î 72 Ce este căinţa? Ce trebuie să urmeze după ea?

Mai târziu, în faţa altarului, Darla s-a alăturat celorlalţi pentru a se ruga. Ea a căutat prezenţa lui Dumnezeu şi a simţit că Duhul lui Dumnezeu o întăreşte. Ea s-a căit de atitudinea faţă de femeia în vârstă. Ridicându-şi capul, printre lacrimi, Darla a văzut-o pe femeia respectivă. Cu mare surprindere, Darla a constatat că amărăciunea ei dispăruse. În schimb,

a simţit compasiune. Dumnezeu iubea acea femeie în vârstă! Darla s-a ridicat şi a salutat-o din inimă. Apoi, ea a decis să stea de vorbă cu părinţii ei despre această problemă.

7. Bizuieşte-te pe Duhul Sfânt, cerându-l ajutorul ca să-ţi exprimi sentimentele în moduri plăcute lui Dumnezeu şi altora. Nu-i greşit să ai emoţii precum mânia. Emoţiile fac parte din noi. Din când în când, ele ies la suprafaţă dinlăuntrul nostru. Dar noi trebuie să învăţăm să răspundem emoţiilor noastre după cum ne călăuzeşte Duhul. Nu-i greşit să te înfurii. Dar este greşit să izbucneşti din cauza furiei. Biblia ne învaţă că putem să ne simţim mânioşi, dar să nu lăsăm ca mânia să ne facă să păcătuim (Efeseni 4:26). La fel, nu-i greşit să ai dorinţe sexuale. Dumnezeu este Cel care a creat în noi dorinţe sexuale. Dar este greşit să cauţi plăcerile sau să împlineşti dorinţele sexuale în afara căsniciei. Duhul Sfânt doreşte să stăpânească peste sentimentele şi emoţiile noastre, aşa cum un călăreţ îşi stăpâneşte calul. Supunându-ne Duhului, El ne va călăuzi în exprimarea sentimentelor noastre, în moduri plăcute lui Dumnezeu şi altora.

Î 73 Este greşit să fii mânios sau să ai dorinţe sexuale? Explică.

Î 74 Care este cheia înfrânării poftelor?

[16]*Zic dar: umblaţi cârmuiţi de Duhul, şi nu împliniţi poftele firii pământeşti.* [17]*Căci firea pământească pofteşte împotriva Duhului, şi Duhul împotriva firii pământeşti: Sunt lucruri potrivnice unele altora, aşa că nu puteţi face tot ce voiţi.* [18]*Dacă sunteţi călăuziţi de Duhul, nu sunteţi sub Lege.* [19]*Şi faptele firii pământeşti sunt cunoscute, şi sunt acestea: preacurvia, curvia, necurăţia, desfrînarea,* [20]*închinarea la idoli, vrăjitoria, vrăjbile, certurile, zavistiile, mâniile, neînţelegerile, desbinările, certurile de partide,* [21]*pizmele, uciderile, beţiile, îmbuibările, şi alte lucruri asemănătoare cu acestea. Vă spun mai dinainte, cum am mai spus, că cei ce fac astfel de lucruri, nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu.* [22]*Roada Duhului, dimpotrivă, este: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credincioşia,* [23]*blândeţa, înfrânarea poftelor. Împotriva acestor lucruri nu este lege.* [24]*Cei ce sunt ai lui Hristos Isus, şi-au răstignit firea pământească împreună cu patimile şi poftele ei.* [25]*Dacă trăim prin Duhul, să şi umblăm prin Duhul* (Gal. 5:16-25).

Emoţiile produse de firea pământească	Emoţiile produse de către Duhul
Ura	Dragostea
Plăcerile sexuale	Înfrânarea poftelor, răbdarea
Izbucniri ale mâniei	Înfrânarea, răbdarea, bunătatea
Gelozia, invidia, ambiţia egoistă	Dragostea, pacea, bunătatea, credincioşia

Fig. 11.18 Galateni 5:16-25 pune în contrast emoţiile cauzate de firea pământească şi cele produse de Duhul.

Ezechiel a primit o poruncă neobişnuită din partea Domnului. Dumnezeu i-a poruncit să nu-şi exprime în public durerea pentru moartea soţiei lui. Această poruncă a fost una dificilă – deoarece soţia lui a fost *„ce ţi-e mai scump în ochi"* (Ezechiel 24:15-16). Totuşi, Ezechiel a ascultat şi a împlinit scopul dificil al lui Dumnezeu. Prin Ezechiel, Dumnezeu a transmis o avertizare profetică naţiunii Israel (Ezechiel 24:20-24).

Ezechiel este un exemplu pentru noi. El ne arată că este posibil să ţinem sub control emoţiile puternice. Pavel ne învaţă că ne putem ruga în limbi, cu voce tare, în public, sau ne putem ruga, în linişte, în duhul nostru şi lui Dumnezeu (1 Cor. 14:13, 26-28). Aşadar, ca şi Ezechiel, noi ne putem exprima emoţiile atât cu voce tare, cât şi în şoaptă. Ezechiel şi-a exprimat tristeţea pentru el însuşi şi pentru Dumnezeu gemând în linişte. (Ezechiel 20:17-18). El şi-a controlat emoţiile, astfel încât scopul măreţ al lui Dumnezeu să poată fi împlinit.[26]

În acelaşi fel, noi trebuie să ne controlăm modul în care ne exprimăm emoţiile. Pentru a împlini scopurile lui Dumnezeu, trebuie să evităm cuvinte şi fapte care-i pot răni pe cei din jurul nostru. Nu suntem întotdeauna liberi să ne exprimăm sentimentele faţă de membrii familiei noastre. În primul rând, trebuie să ne punem întrebarea: „Dacă îmi exprim aceste sentimente, vor sluji ele scopurilor lui Dumnezeu?" S-ar putea să avem nevoie să mai aşteptăm un timp ca să ni le împărtăşim. Poate că va fi nevoie să

ţinem pentru noi acele sentimente. Trebuie să controlăm modul în care şi când anume să ne împărtăşim emoţiile. În acest fel vom aduce slavă lui Dumnezeu şi vom împlini scopurile Sale în vieţile noastre.

Învaţă să faci **declaraţii cu privire la sentimentele tale**—nişte afirmaţii politicoase care descriu modul în care te simţi. O astfel de afirmaţie începe cu cuvintele: „Mă simt ca..." Un soţ care se simte ignorat de soţia lui—după naşterea copiilor lor—ar putea descrie acel sentiment în felul următor: „Mă simt ca un adolescent care niciodată nu este ales ca partener de joacă. Tot ceea ce poate face el este să stea deoparte şi să-i privească pe ceilalţi." O femeie care a fost tratată urât de familia soţului ei ar putea descrie aşa un astfel de sentiment: „Mă simt ca un pui pestriţ care este ciugulit de ceilalţi pui."

Î 75 Ce este o „declaraţie a sentimentelor"?

Î 76 Să presupunem că un membru al familiei te-a criticat. Formulează o declaraţie a sentimentelor tale ca răspuns la acea critică.

E nevoie de o gândire mai profundă pentru a ne descrie sentimentele, dar rezultatul este eficace. Oamenilor nu le place când îi arăţi cu degetul sau când îi acuzi de ceva. Nu le plac afirmaţiile critice care încep cu „Tu". Dar vor asculta cu atenţie atunci când îţi vei începe propoziţia „Mă simt ca...". Aşadar, învaţă să-ţi descrii sentimentele. Vorbind despre modul în care te simţi, te vei vindeca emoţional. Iar descriindu-ţi sentimentele n-o vei lua pe calea dependenţei sau a robiei.

8. Caută să primeşti mai mult ajutor dacă ai nevoie. Am studiat despre cum să biruim o dependenţă. Dacă practici lucrurile pe care le-am discutat, dar nu scapi de dependenţa ta, atunci ai nevoie de mai mult ajutor. Poate există aproape de tine un centru *Teen Challenge*. S-ar putea să ai nevoie de consiliere oferită de biserică sau în comunitatea ta. Sau poate că există un program local, cum ar fi *Alcoolicii Anonimi*. Nu renunţa. Roagă-te şi vorbeşte cu păstorul tău. Dumnezeu este credincios. El te va ajuta să biruieşti orice dependenţă.

Rezumatul capitolului

Depăşeşte pericolul înstrăinării

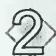
Scop A: *Explică pericolele de a te simţi singur într-o familie.*

Dorinţa de apartenenţă este puternică. Cel care nu simte că face parte dintr-o familie—fie un părinte sau un copil—poate întoarce spatele familiei pentru a căuta în altă parte dragoste şi acceptare. Aceasta poate avea ca rezultat diferite forme de păcat şi boală.

Scop B: *Recapitulează nouă cauze şi remedii ale sentimentului înstrăinării într-o familie.*

Probleme care-l fac pe un membru al familiei să se simtă înstrăinat	Soluţii
Eşecul de a transforma căminul într-un loc sigur—din punct de vedere fizic şi emoţional	Practică Regula de aur.
Eşecul de a arăta interes faţă de membrii familiei	Depune eforturi şi nu renunţa. Familia ta este ca o comoară ascunsă într-un câmp.
Eşecul de a petrece timp cu familia	Petreceţi timp împreună.
Eşecul de a ţine sub control gelozia între copii.	Nu permite gelozia şi competiţia în familia ta.
Eşecul de adaptare la schimbări.	Nu te împotrivi schimbărilor de orice fel.
Eşecul de a arăta dragoste şi afecţiune.	Vorbeşte pe înţelesul celorlalţi.
Eşecul de a accepta, a susţine şi a încuraja.	Arată acceptare. Încurajează şi inspiră. Laudă-i pe membrii familiei.
Eşecul de a ierta.	Iartă pentru totdeauna şi uită ofensa. N-o mai pomeni vreodată.
Eşecul de a fi relevant, deschis şi sincer.	Cere-I lui Dumnezeu să-ţi dea curajul şi înţelepciunea de care ai nevoie pentru a discuta subiectele dificile.

Fig. 11.19 Problemele şi soluţiile cu privire la pericolul înstrăinării într-o familie

Depăşeşte pericolul adulterului

Scop: *Explică şi aplică fiecare dintre cele unsprezece principii pentru a-ţi proteja familia de adulter.*

Recunoaşte problema şi pericolul păcatelor sexuale. Înţelege procesul dintre ispită şi păcat. Umblă în Duhul şi astfel vei câştiga lupta împotriva ispitei. Fii atent la semnele exterioare de avertizare din alţii. Fii atent şi la semnele de avertizare lăuntrică. Păzeşte-ţi inima. Păzeşte-ţi mintea. Păzeşte-ţi căsnicia. Ia în considerare costul adulterului, astfel încât să nu fii de acord să-l plăteşti. Păzeşte-ţi sănătatea. Fii responsabil faţă de alţii.

Depăşeşte pericolul abuzului

Scop A: *Defineşte abuzul şi menţionează două cauze ale acestuia.*

Abuzul cauzează suferinţă sau durere. Abuzul poate fi fizic, sexual sau verbal. Dorinţa de a-şi controla căsnicia îi face pe unii bărbaţi să folosească orice formă de control asupra soţiei lor. A doua categorie de persoane abuzive poate fi un bărbat sau o femeie. Această categorie nu caută să controleze total o persoană, ci doreşte să deţină controlul asupra unei situaţii.

Scop B: *Recapitulează patru motive pentru care o soţie continuă să trăiască acceptând abuzul.*

O soţie poate tolera abuzul din cauza fricii, a banilor, a speranţei de schimbare sau a lipsei de sprijin.

Scop C: *Identifică patru principii pentru a pune capăt abuzului.*

Toţi cei din familie se pot ruga. Membrii familiei trebuie să ceară ajutor. Persoana abuzivă trebuie să se căiască. Unii au nevoie de consiliere.

Depăşeşte pericolul dependenţelor

Scop A: *Defineşte dependenţele şi explică modul prin care oamenii ajung să devină dependenţi.*

O *dependenţă* este o formă de robie—orice lucru care controlează viaţa, gândurile, emoţiile şi faptele unei persoane.

Uneori, oamenii învaţă să fie robi urmând exemplele părinţilor sau ale prietenilor. Alteori, boala mintală poate duce la o dependenţă. Demonii îi pot influenţa pe unii să devină robi. Dar durerea şi mânia sunt principalele cauze care-l pot face pe un membru al familiei să devină un dependent. Recapitulează Fig. 11.15 cu privire la cei patru paşi spre înrobire.

Scop B: *Explică opt principii prin care te poţi elibera de orice formă de robie.*

Recunoaşte problema. Vorbeşte despre problema respectivă. Refuză să îngădui unei persoane să continue cu acea problemă. Identifică-ţi şi recunoaşte-ţi sentimentele. Descoperă rădăcinile sentimentelor tale. Căieşte-te de orice sentiment sau emoţie cauzată de păcat şi cere-I lui Isus să te ajute. Bizuieşte-te pe Duhul Sfânt pentru a primi ajutor ca să-ţi exprimi sentimentele în aşa fel încât să fii plăcut lui Dumnezeu şi altora. Caută mai mult ajutor dacă e nevoie.

 Evaluare personală: Încercuieşte litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmaţie sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns

1. O persoană care se simte înstrăinată într-o familie
a) se va agăţa cu disperare de valorile familiei.
b) va rămâne credincioasă familiei.
c) va vorbi deschis despre sentimentele sale.
d) va căuta pe alţii care să-i împlinească nevoile.

2. Apropierea într-o familie este distrusă cel mai des prin
a) adulter.
b) dependenţă.
c) sentimentul de nesiguranţă.
d) lipsa banilor.

3. Un sfat pentru a arăta dragoste şi afecţiune este:
a) Iubeşte în felul în care ai vrea să fii iubit.
b) Iubeşte aşa cum te-ar iubi mama ta.
c) Iubeşte aşa cum vrea cineva să fie iubit.
d) Iubeşte în felul în care te costă cel mai mult.

4. Care afirmaţie este ADEVĂRATĂ cu privire la ispită?
a) Cei duhovniceşti nu sunt ispitiţi.
b) Chiar şi cei mai duhovniceşti sunt ispitiţi.
c) A avea un gând rău este păcat.
d) Isus este singurul care n-a fost ispitit.

5. Treptele care te duc în jos, spre adulter, sunt
a) puţine şi mari.
b) denivelate şi abrupte.
c) mici şi multe.
d) nevăzute şi neştiute.

6. Deseori abuzul se dezvoltă din rădăcina
a) distrugerii.
b) amărăciunii.
c) controlului.
d) plăcerilor lumeşti.

7. Principalul motiv pentru care o soţie continuă să trăiască într-un mediu abuziv este
a) frica.
b) dragostea.
c) speranţa.
d) ignoranţa.

8. Pentru a se elibera din abuz, membrii familiei trebuie
a) să nu spună nimic şi să se roage lui Dumnezeu.
b) să ceară o minune de la Dumnezeu.
c) să spună adevărul cu privire la problema respectivă.
d) să se ocupe personal de acea problemă.

9. O dependenţă este o formă a
a) drogurilor.
b) mitei.
c) adulterului.
d) robiei.

10. Primul pas spre eliberarea de orice dependenţă este:
a) Să-I ceri ajutorul lui Dumnezeu.
b) Să fii umplut cu Duhul Sfânt.
c) Să-ţi recunoşti problema.
d) Să vorbeşti cu păstorul tău.

Capitolul 12:
Cum să faci față problemelor dificile

Introducere

Problemele familiale dificile pot cauza mult stres. Stresul poate avea un efect pozitiv sau negativ – în funcție de reacția ta față de acesta. Stresul te ajută când te confrunți cu pericolul. Acesta îți dă energia și dorința de a face față situațiilor dificile. Dar *stresul *prelungit—o tensiune permanentă—poate cauza nerăbdare, îngrijorare și teamă. Acesta poate duce la scăderea randamentului, o sănătate precară, relații nesănătoase și o viață spirituală mediocră.

Unele evenimente care produc stres și anxietate sunt menționate în Fig.12.1. Dr. Thomas H. Holmes a realizat un tabel valoric prin care a arătat volumul de stres cauzat de evenimente. Într-un an, stresul care însumează un total de 300 de puncte este periculos. Din rândul persoanelor pe care le-a ținut sub observație, 80% dintre cele care atinseseră un punctaj de peste 300 au devenit depresive, au suferit atacuri de cord sau alte boli.

În acest capitol, vom studia câteva chestiuni dificile care produc stres în familie. Cu ajutorul lui Dumnezeu, noi le putem face față prin credință și speranță – evitând efectele dăunătoare ale anxietății.

Eveniment care poate cauza stres	Punctaj stres
Decesul partenerului de viață	100
Divorțul	73
Separarea soților	65
Detenția în închisoare	63
Moartea unui membru de familie apropiat	63
Rănirea personală sau îmbolnăvirea	53
Căsătoria	50
Pierderea unei slujbe	47
Reîmpăcarea soților	45
Pensionarea	45
Schimbare în sănătatea unui membru al familiei	44
Sarcina	40
Dificultățile sexuale	39
Un nou membru în familie	39
Lipsa banilor	38
Moartea unui prieten apropiat	37
Schimbarea locului de muncă	36
Certuri cu partenerul de viață	35
Incapacitatea de a returna un împrumut	30
Schimbarea responsabilităților la locul de muncă	29
Plecarea de-acasă a fiului sau fiicei	29
Necazuri cu socrii	29
Un mare succes personal	28
Soția începe sau încetează să lucreze în afara căminului	26
Începerea sau terminarea școlii	26
Schimbarea obiceiurilor personale	24
Probleme cu șeful	23
Schimbarea locuinței	20
Schimbarea școlii	20
Vacanța	13
Infracțiuni minore	11

Fig. 12.1 Stresul variază în funcție de evenimentele din viața noastră.[1]

Lecții:

Pierderea—și durerea pe care o provoacă

1

Scop A: *Identifică patru pași ai durerii cauzate de pierdere.*

Scop B: *Explică și aplică cei patru pași ai durerii din cauza sterilității, morții sau a divorțului.*

Recăsătorirea și familiile vitrege

2

Scop A: *Identifică trei motive biblice de a te gândi la recăsătorire.*

Scop B: *Explică patru principii pentru a ajuta o familie vitregă să se înțeleagă.*

Copiii mai mari care se răzvrătesc împotriva lui Dumnezeu

3

Scop A: *Identifică trei etape din Pilda fiului risipitor.*

Scop B: *Explică trei moduri prin care părinții ar trebui să răspundă în prima etapă a răzvrătirii.*

Scop C: *Explică modurile prin care părinții ar trebui să răspundă în cea de-a doua și a treia etapă a răzvrătirii.*

Cuvinte-cheie

infertil sterilitate

Pierderea—şi durerea pe care o provoacă

Scop A: *Identifică patru paşi ai durerii cauzate de pierdere.*

Scop B: *Explică şi aplică cei patru paşi ai durerii din cauza sterilităţii, morţii sau a divorţului.*

Considerente generale

Nu vei putea trece prin această viaţă fără să ai parte de vreo pierdere. Toţi oamenii, din toate culturile, vor experimenta pierderea unui lucru apreciat de ei sau a unei persoane dragi. Răspunsul emoţional la pierdere este durerea. Durerea afectează fiecare părticică din ceea ce suntem – trup, minte, suflet şi duh. Ea determină o capacitate fizică şi mentală mai scăzută.De asemenea, durerea poate face ca sufletul şi duhul să devină sterpe precum deşertul. Durerea este o emoţie puternică ce-i face, adesea, pe oameni să se îndoiască de ei înşişi, de alţii şi chiar de Dumnezeu. Gândeşte-te, de exemplu, la îndoielile pe care le-a avut Iov din cauza pierderii şi a durerii.

Î 1 *Cum îşi exprimă durerea oamenii pe care-i cunoşti?*

De cele mai multe ori, ne exprimăm durerea prin lacrimi, insomnie şi depresie. Unii suferă mai profund şi mai mult timp decât alţii. Deşi ne exprimăm durerea în mod diferit, durerea sănătoasă cuprinde patru etape – patru trepte pe care să le parcurgi:[2]

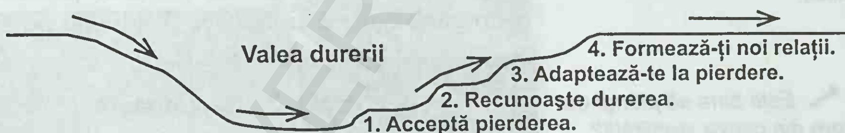

Fig. 12.2 Viaţa normală are propriile văi ale durerii pe care trebuie să le traversăm.

1. **Acceptă pierderea.** De exemplu, nu pretinde că persoana care a murit este încă prezentă sau aproape de tine. Treci peste problemele legate de negare sau mânie.
2. **Recunoaşte durerea.** Este normal să simţi durere atunci când pierzi ceva. Nu încerca să negi sau să ascunzi durerea. Varsă lacrimi de tristeţe. Spune-I lui Dumnezeu şi altora cât de mult te doare. Înţelege că e nevoie de timp ca rănile tale să se vindece. Oamenii au nevoie să jelească timp de câteva zile sau câţiva ani – depinde de pierdere.
3. **Adaptează-te la pierderea suferită.** Îndreaptă-ţi atenţia dinspre trecut spre prezent şi viitor. Fă ceea ce trebuie pentru a continua fără persoana pe care ai pierdut-o şi rămâi alături de ceilalţi.
4. **Formează-ţi relaţii noi.** Deschide-ţi inima pentru a întâlni oameni noi. Fă-ţi prieteni noi şi formează-ţi relaţii noi. Plantează o floare nouă sau un copac nou, acolo unde a murit cel vechi.

Î 2 *Care sunt cele patru trepte ale durerii pe care trebuie să le parcurgi?*

În această lecţie, vom analiza câteva pierderi care produc durere. Pentru fiecare tip de pierdere, vom aplica cele patru etape ale durerii sănătoase.

A. Pierderea prin *sterilitate produce durere.

Cele mai multe cupluri căsătorite îşi doresc copii. Copiii sunt rodul dintre un soţ şi o soţie. Ei sunt un semn al dragostei dintre doi oameni care sunt căsătoriţi. Copiii sunt o parte a siguranţei şi speranţei noastre pentru viitor. Ei ne aduc o bucurie imensă. De aceea, un cuplu care e incapabil să aibă copii poate fi nefericit.

În multe culturi s-a crezut, în mod greşit, că sterilitatea este întotdeauna din vina femeii. Dar ştiinţa medicală modernă a dovedit că atât bărbaţii cât şi femeile pot fi *infertili—incapabili să aibă copii.[3]

Î 3 *Cine cauzează sterilitatea, soţul sau soţia?*

Sterilitatea poate fi cauzată de bolile cu transmitere sexuală. Dar nu aceasta este întotdeauna principala cauză. Sterilitatea poate fi cauzată de afecţiuni ale uterului sau *trompelor uterine ale femeii. De asemenea, s-ar putea ca bărbatul să nu aibă *spermă suficientă. O cantitate scăzută de spermă nu este suficientă ca un bărbat să lase însărcinată o femeie. De asemenea, un soţ sau o soţie poate avea o problemă fizică ce împiedică sarcina. Indiferent cine suferă de problema fizică, atât soţul cât şi soţia împărtăşesc

Î 4 *Ce tipuri de probleme pot cauza sterilitate?*

Capitolul 12:

Cum să faci față problemelor dificile

Introducere

Problemele familiale dificile pot cauza mult stres. Stresul poate avea un efect pozitiv sau negativ – în funcție de reacția ta față de acesta. Stresul te ajută când te confrunți cu pericolul. Acesta îți dă energia și dorința de a face față situațiilor dificile. Dar *stresul *prelungit—o tensiune permanentă—poate cauza nerăbdare, îngrijorare și teamă. Acesta poate duce la scăderea randamentului, o sănătate precară, relații nesănătoase și o viață spirituală mediocră.

Unele evenimente care produc stres și anxietate sunt menționate în Fig.12.1. Dr. Thomas H. Holmes a realizat un tabel valoric prin care a arătat volumul de stres cauzat de evenimente. Într-un an, stresul care însumează un total de 300 de puncte este periculos. Din rândul persoanelor pe care le-a ținut sub observație, 80% dintre cele care atinseseră un punctaj de peste 300 au devenit depresive, au suferit atacuri de cord sau alte boli.

În acest capitol, vom studia câteva chestiuni dificile care produc stres în familie. Cu ajutorul lui Dumnezeu, noi le putem face față prin credință și speranță – evitând efectele dăunătoare ale anxietății.

Eveniment care poate cauza stres	Punctaj stres
Decesul partenerului de viață	100
Divorțul	73
Separarea soților	65
Detenția în închisoare	63
Moartea unui membru de familie apropiat	63
Rănirea personală sau îmbolnăvirea	53
Căsătoria	50
Pierderea unei slujbe	47
Reîmpăcarea soților	45
Pensionarea	45
Schimbare în sănătatea unui membru al familiei	44
Sarcina	40
Dificultățile sexuale	39
Un nou membru în familie	39
Lipsa banilor	38
Moartea unui prieten apropiat	37
Schimbarea locului de muncă	36
Certuri cu partenerul de viață	35
Incapacitatea de a returna un împrumut	30
Schimbarea responsabilităților la locul de muncă	29
Plecarea de-acasă a fiului sau fiicei	29
Necazuri cu socrii	29
Un mare succes personal	28
Soția începe sau încetează să lucreze în afara căminului	26
Începerea sau terminarea școlii	26
Schimbarea obiceiurilor personale	24
Probleme cu șeful	23
Schimbarea locuinței	20
Schimbarea școlii	20
Vacanța	13
Infracțiuni minore	11

Fig. 12.1 Stresul variază în funcție de evenimentele din viața noastră.[1]

Lecții:

1
Pierderea—și durerea pe care o provoacă

Scop A: *Identifică patru pași ai durerii cauzate de pierdere.*

Scop B: *Explică și aplică cei patru pași ai durerii din cauza sterilității, morții sau a divorțului.*

2
Recăsătorirea și familiile vitrege

Scop A: *Identifică trei motive biblice de a te gândi la recăsătorire.*

Scop B: *Explică patru principii pentru a ajuta o familie vitregă să se înțeleagă.*

3
Copiii mai mari care se răzvrătesc împotriva lui Dumnezeu

Scop A: *Identifică trei etape din Pilda fiului risipitor.*

Scop B: *Explică trei moduri prin care părinții ar trebui să răspundă în prima etapă a răzvrătirii.*

Scop C: *Explică modurile prin care părinții ar trebui să răspundă în cea de-a doua și a treia etapă a răzvrătirii.*

Cuvinte-cheie

infertil | sterilitate

Pierderea—şi durerea pe care o provoacă

Scop A: *Identifică patru paşi ai durerii cauzate de pierdere.*

Scop B: *Explică şi aplică cei patru paşi ai durerii din cauza sterilităţii, morţii sau a divorţului.*

Considerente generale

Nu vei putea trece prin această viaţă fără să ai parte de vreo pierdere. Toţi oamenii, din toate culturile, vor experimenta pierderea unui lucru apreciat de ei sau a unei persoane dragi. Răspunsul emoţional la pierdere este durerea. Durerea afectează fiecare părticică din ceea ce suntem – trup, minte, suflet şi duh. Ea determină o capacitate fizică şi mentală mai scăzută.De asemenea, durerea poate face ca sufletul şi duhul să devină sterpe precum deşertul. Durerea este o emoţie puternică ce-i face, adesea, pe oameni să se îndoiască de ei înşişi, de alţii şi chiar de Dumnezeu. Gândeşte-te, de exemplu, la îndoielile pe care le-a avut Iov din cauza pierderii şi a durerii.

Î 1 Cum îşi exprimă durerea oamenii pe care-i cunoşti?

De cele mai multe ori, ne exprimăm durerea prin lacrimi, insomnie şi depresie. Unii suferă mai profund şi mai mult timp decât alţii. Deşi ne exprimăm durerea în mod diferit, durerea sănătoasă cuprinde patru etape – patru trepte pe care să le parcurgi:[2]

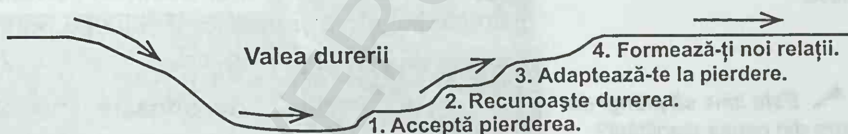

Fig. 12.2 Viaţa normală are propriile văi ale durerii pe care trebuie să le traversăm.

1. **Acceptă pierderea.** De exemplu, nu pretinde că persoana care a murit este încă prezentă sau aproape de tine. Treci peste problemele legate de negare sau mânie.
2. **Recunoaşte durerea.** Este normal să simţi durere atunci când pierzi ceva. Nu încerca să negi sau să ascunzi durerea. Varsă lacrimi de tristeţe. Spune-I lui Dumnezeu şi altora cât de mult te doare. Înţelege că e nevoie de timp ca rănile tale să se vindece. Oamenii au nevoie să jelească timp de câteva zile sau câţiva ani – depinde de pierdere.
3. **Adaptează-te la pierderea suferită.** Îndreaptă-ţi atenţia dinspre trecut spre prezent şi viitor. Fă ceea ce trebuie pentru a continua fără persoana pe care ai pierdut-o şi rămâi alături de ceilalţi.
4. **Formează-ţi relaţii noi.** Deschide-ţi inima pentru a întâlni oameni noi. Fă-ţi prieteni noi şi formează-ţi relaţii noi. Plantează o floare nouă sau un copac nou, acolo unde a murit cel vechi.

Î 2 Care sunt cele patru trepte ale durerii pe care trebuie să le parcurgi?

În această lecţie, vom analiza câteva pierderi care produc durere. Pentru fiecare tip de pierdere, vom aplica cele patru etape ale durerii sănătoase.

A. Pierderea prin *sterilitate produce durere.

Cele mai multe cupluri căsătorite îşi doresc copii. Copiii sunt rodul dintre un soţ şi o soţie. Ei sunt un semn al dragostei dintre doi oameni care sunt căsătoriţi. Copiii sunt o parte a siguranţei şi speranţei noastre pentru viitor. Ei ne aduc o bucurie imensă. De aceea, un cuplu care e incapabil să aibă copii poate fi nefericit.

În multe culturi s-a crezut, în mod greşit, că sterilitatea este întotdeauna din vina femeii. Dar ştiinţa medicală modernă a dovedit că atât bărbaţii cât şi femeile pot fi *infertili—incapabili să aibă copii.[3]

Î 3 Cine cauzează sterilitatea, soţul sau soţia?

Sterilitatea poate fi cauzată de bolile cu transmitere sexuală. Dar nu aceasta este întotdeauna principala cauză. Sterilitatea poate fi cauzată de afecţiuni ale uterului sau *trompelor uterine ale femeii. De asemenea, s-ar putea ca bărbatul să nu aibă *spermă suficientă. O cantitate scăzută de spermă nu este suficientă ca un bărbat să lase însărcinată o femeie. De asemenea, un soţ sau o soţie poate avea o problemă fizică ce împiedică sarcina. Indiferent cine suferă de problema fizică, atât soţul cât şi soţia împărtăşesc

Î 4 Ce tipuri de probleme pot cauza sterilitate?

împreună durerea şi pierderea din cauza sterilităţii. Având în vedere că soţul şi soţia sunt un singur trup, se poate spune că amândoi sunt sterili dacă n-au copii.

1. Acceptă pierderea. Sterilitatea este o pierdere pe care o accepţi cu greu. Oamenii ar trebui să caute îngrijire medicală pentru a îndrepta problema respectivă. E posibil ca doctorii să-i poată ajuta. Unii au greşit apelând la surse neevlavioase de ajutor. Acestea le-au irosit timpul şi banii – cauzându-le şi probleme spirituale.

Dacă un cuplu n-are copii, cei doi pot apela la Dumnezeu în rugăciune. Câteodată, El răspunde afirmativ la acest strigăt de ajutor. Dumnezeu a spus „da" unor oameni ca Avraam şi Sara, Rahela, Ana, Zaharia şi Elisabeta (Gen. 15:1-5; 18:10; 21:1-3; 30:1, 22-24; 1 Sam. 1; Luca 1:5-25). Dar, câteodată, în ciuda tuturor eforturilor, sterilitatea rămâne.

Î 5 Ce se poate întâmpla atunci când se descoperă sterilitatea?

Î 6 Este sterilitatea un motiv biblic de a divorţa? Explică.

Sterilitatea poate face ca un soţ şi o soţie să se certe şi să se acuze unul pe altul. Viaţa lor sexuală poate deveni anostă – doar ceva care le aminteşte despre eşecul lor. În unele culturi, soţia va simţi nu doar tristeţe, ci şi o mare teamă. Un soţ necredincios poate critica sau divorţa de o soţie sterilă. Visele ei despre copii, soţ, cămin şi siguranţă s-ar putea nărui. Tristeţea şi teama provoacă durere şi încordare în relaţia dintre soţ şi soţie. Dar partenerii de viaţă n-ar trebui să permită ca încordarea produsă de sterilitate să le distrugă dragostea şi unitatea. Biblia nu pomeneşte niciodată despre sterilitate ca motiv de divorţ.

Î 7 Este bine să plângi de durere din cauza sterilităţii? Explică.

Fig. 12.3
Lacrimile constituie un limbaj pe care Dumnezeu îl înţelege.

2. Recunoaşte durerea. Lacrimile constituie un limbaj pe care Dumnezeu îl înţelege. Curăţeşte-ţi inima şi emoţiile vărsând lacrimi de tristeţe. Sângerarea este un pas pe care trupul îl face spre vindecare. Poate că lacrimile sunt sângele sufletului. Împărtăşeşte-I lui Dumnezeu durerea ta. Şi caută un prieten sau un membru al familiei pentru a împărtăşi povara durerii tale. Dumnezeu doreşte ca cei credincioşi să-şi împărtăşească unul altuia poverile (Gal. 6:2).

Î 8 Cum poate parcurge un cuplu cea de-a treia etapă a durerii datorate sterilităţii?

3. Adaptează-te la pierderea suferită. După ce-ai acceptat sterilitatea şi ai recunoscut durerea, începe al treilea pas al durerii. Cuplul trebuie să se adapteze – trebuie să-şi schimbe modul de a gândi. Multe cupluri se adaptează concentrându-şi atenţia unul asupra celuilalt. În loc să se plângă de ceea ce nu au, ei sunt mulţumitori pentru ceea ce au. Unii oameni trăiesc singuri – toată viaţa – fără un partener de viaţă. Este o mare binecuvântare să fii căsătorit, să ai un partener cu care să-ţi împarţi viaţa. Un soţ şi o soţie au multe motive de bucurie.

Î 9 Cum poate un cuplu să aibă o viaţă împlinită chiar dacă sunt sterili?

4. Formează-ţi relaţii noi. A patra etapă a durerii este: Deschide-ţi viaţa faţă de persoane şi experienţe noi. Multe cupluri sterile devin împlinite prin adopţie. În fiecare naţiune există copii care tânjesc după un cămin. Aceşti orfani trăiesc pe străzi, în orfelinate sau în tabere de refugiaţi. *Fiecare* creştin ar trebui să fie preocupat de aceşti copii ai străzii (Iacov 1:27; 2:14-17). Dar un cuplu steril primeşte o binecuvântare şi mai mare prin faptul că-şi deschid inimile şi casele pentru aceşti orfani. În caz contrar, un cuplu steril ar putea căuta alte căi prin care să-şi îmbogăţească viaţa. Timpul şi bogăţia pe care ei le-ar fi putut da copiilor îi pot binecuvânta pe mulţi alţii.

Î 10 În ce fel au fost împliniţi soţii Holt chiar dacă n-au avut copii?

Cei care nu-i cunoşteau pe James şi Jean Holt n-ar fi crezut că ei sunt sterili. Dar oamenii care-i cunoşteau n-au folosit niciodată cuvântul *sterili* pentru a-i descrie. Un nepot le-a spus cât de mult se bucura de vizitele lor. Ei aduseseră daruri pentru el şi sora lui – lucruri de care aveau nevoie şi alte câteva cadouri. Iar când nepotul a vizitat familia Holt, aceştia i-au acordat atenţie şi l-au învăţat multe lucruri. Un misionar a povestit despre modul în care James şi Jean şi-au petrecut ani din viaţă strângând fonduri pentru a ajuta la răspândirea Evangheliei. Doar cerul îi va descoperi pe *toţi a*ceia care au fost binecuvântaţi de familia Holt prin slujirea lor ca voluntari. Dar o tânără a povestit cum ei

şi-au deschis casa pentru ea. Ajunşi la o vârstă înaintată, ei au fost impresionaţi de nevoia ei. Aşa că au înfiat-o şi au făcut-o moştenitoarea averii lor. Acest cuplu care n-a avut niciodată copii a fost foarte împlinit.

B. Pierderea prin moarte produce durere.

Moartea poate veni într-o familie în multe moduri. Ea poate fi neaşteptată sau previzibilă. Moartea îl poate răpi pe cel în vârstă sau pe cel tânăr. Ea poate surveni prin accident, boală, violenţă sau sinucidere. Fiecare dintre aceste forme îşi are propriile lupte. Să analizăm cei patru paşi ai durerii pentru a trece peste orice fel de moarte.

1. Acceptă pierderea. Adeseori, o familie nu poate să creadă că un membru al familiei lor a murit. Sentimentele de surprindere, şoc şi necredinţă sunt obişnuite. Deseori, trei lucruri ne ajută să acceptăm realitatea că o persoană pe care o iubim a murit. *În primul rând,* povesteşte întâmplarea cât mai multor oameni. Ascultătorii buni sunt o binecuvântare pentru cei care se luptă să accepte moartea. *În al doilea rând,* îngroapă persoana moartă. Funeraliile variază de la o cultură la alta – dar majoritatea includ arătarea trupului şi îngroparea mortului. *În al treilea rând,* rezolvă situaţia cu lucrurile deţinute de acea persoană. De exemplu, este bine ca soţia să dea cuiva îmbrăcămintea soţului ei decedat. Vânzarea sau dăruirea hainelor lui o va ajuta să accepte moartea lui. Totuşi, s-ar putea să fie nevoie de tărie atunci când va sorta lucrurile deţinute de cel pe care l-a iubit.

Î 11 Care sunt cele trei lucruri care ne ajută să acceptăm moartea?

Fig. 12.4 Membrii familiei se pot ajuta unii pe alţii pentru a accepta pierderea lor.

2. Recunoaşte durerea. Nu te sfii să plângi; nu-ţi fie ruşine de lacrimile tale. Aşa cum am spus mai devreme, precum sângele curăţeşte rana trupului, lacrimile ajută la curăţirea rănii din suflet.

Î 12 În cultura ta, plâng oamenii împreună atunci când cineva moare? Explică.

Plânge împreună cu un prieten. Biblia pomeneşte de multe ori despre cei care au jelit împreună atunci când cineva drag a murit (Gen. 50:1-3; Luca 8:51-52; Ioan 11:30-36). Împărtăşeşte altora durerea ta şi, astfel, povara ta va fi mai uşoară.

3. Adaptează-te la pierderea suferită. În primul an de după moartea unui membru al familiei, tristeţea va fi evidentă în viaţa de zi cu zi. De asemenea, în anumite zile, familia va simţi lipsa celui drag pentru prima dată. Membrii familiei găsesc tărie şi mângâiere atunci când vorbesc unul cu altul despre sentimentele lor. Cei din afara familiei continuă să-şi trăiască viaţa ca şi înainte. Dar familia trebuie să se adapteze la pierderea suferită. Adaptarea la scaunul de la masă rămas gol necesită timp. Ei ar trebui să aibă răbdare unul cu altul şi să îngăduie să treacă o perioadă pentru a primi vindecare sufletească. Mersul zilnic la serviciu poate ajuta o familie să depăşească această perioadă dureroasă. E mai bine să lucrezi decât să stai şi să nu faci nimic. Iar, în timp ce te adaptezi, este înţelept să eviţi alte schimbări sau cauze ale stresului. Adeseori, oamenii regretă deciziile importante pe care le-au luat în momente triste. De exemplu, un bărbat era foarte trist din cauza morţii soţiei lui. După câteva luni, el s-a recăsătorit. Totuşi, în mai puţin de un an, el a simţit că trebuia să mai aştepte înainte de a lua o asemenea decizie importantă. E normal ca durerea datorată morţii unui membru al familiei să dureze doi ani sau chiar mai mult.

Î 13 În cea de-a treia etapă a durerii, care sunt tipurile de lupte interioare pe care oamenii le duc după decesul cuiva drag?

4. Formează-ţi relaţii noi. Al patrulea pas în procesul durerii este să te întorci de la tristeţe la lucruri pozitive. De exemplu, copilul unei mame a fost ucis din cauza unui şofer beat. Mama s-a alăturat unui grup care ajuta la prevenirea conducerii sub influenţa alcoolului. Într-un alt caz, copilul s-a sinucis. Părinţii au început să înveţe alţi părinţi cum să identifice semnele depresiei la tineri. Durerea sănătoasă ne poate călăuzi să ne

Î 14 Oferă un exemplu al ultimului pas din procesul durerii.

deschidem vieţile pentru lucruri pozitive. Noi nu putem schimba trecutul, dar putem contribui la schimbarea viitorului.

Î 15 Ai cumva o rană emoţională care a lăsat cicatrici? Explică.

După durere, vieţile noastre vor continua, dar viaţa va fi diferită. Durerea este ca o rană care se vindecă. O cicatrice rămâne, dar durerea dispare. Dumnezeu poate folosi durerea pentru a ne ajuta să fim o binecuvântare pentru mulţi oameni.

Î 16 Rezumă modul în care poţi ajuta un copil după moartea cuiva drag.

Cum să-i ajutăm pe copii după moartea cuiva drag. Adulţii în suferinţă au o sarcină în plus de a-i ajuta pe copiii familiei să treacă peste suferinţa cauzată de un deces. Iată câteva moduri prin care să-i ajuţi pe copii să înţeleagă suferinţa în mod sănătos.

1. Permite-le copiilor să plângă. Îmbrăţişează-i şi oferă-le mângâiere.
2. Lasă-i să petreacă singuri un timp, dacă simt că au nevoie de aşa ceva.
3. Spune-le adevărul—că moartea înseamnă sfârşitul vieţii pe pământ. Persoana pe care au iubit-o nu se va mai întoarce vreodată.
4. Ajută-i să înţeleagă că moartea înseamnă că persoana nu va mai exista de acum înainte. Nu uita, copiii gândesc altfel. A le spune copiilor că Isus a luat persoana respectivă de lângă ei îi poate face să fie îngroziţi de Isus. Spunându-le că persoana decedată doar a adormit îi putem face pe copii să le fie teamă să meargă la culcare.
5. Lasă-i să vadă cadavrul (după ce acesta a fost pregătit pentru a fi văzut), dacă în cultura ta se practică acest obicei.
6. Asigură-te ca cei mici să-şi ia rămas bun în particular şi nu în prezenţa participanţilor la înmormântare.
7. Fii conştient că ei ar putea fi mânioşi deoarece se simt părăsiţi. S-ar putea ca ei să nu înţeleagă că persoana respectivă n-avea puterea de a împiedica moartea.
8. Lasă-i să vorbească despre amintirile lor şi povesteşte-le despre amintirile tale legate de persoana decedată.

Fig. 12.5 Opt moduri de a-i ajuta pe copii să depăşească durerea cauzată de pierderea cuiva drag.[4]

C. Pierderea datorată divorţului aduce durere.[5]

Planul lui Dumnezeu este ca un cuplu să trăiască în dragoste şi unitate – căsătoriţi toată viaţa (Gen. 2:24; Matei 19:5-6; Rom. 7:2; 1 Cor. 7:39). Dar unele căsnicii se îndepărtează de planul lui Dumnezeu, terminându-se printr-un divorţ. Majoritatea celor care divorţează simt durere şi pierdere. Alţii simt eliberarea din probleme serioase atunci când divorţează. Dar chiar şi cei care se simt uşuraţi pot simţi mâhnire din cauza speranţelor şi visurilor lor pierdute.

Î 17 Cât timp ia unei familii să parcurgă cele patru etape ale durerii cauzate de un divorţ?

Un divorţ afectează mai multe persoane, nu doar pe soţ şi pe soţie. Acesta afectează relaţiile cu familiile bărbatului şi ale femeii. Schimbă multe prietenii şi chiar părtăşia din biserică. Divorţul poate afecta slujbele sau afacerile. Dar copiii simt cea mai mare durere din cauza divorţului. Când se produce un divorţ, familiei îi trebuie ani de zile pentru a parcurge cele patru etape ale durerii.

1. Acceptă pierderea. Este bine să lupţi pentru bunul mers al unei căsnicii. Încălcarea unui legământ n-ar trebui acceptată niciodată cu uşurinţă. Nu trebuie să se piardă speranţa. Dumnezeu îngăduie divorţul doar în cazul adulterului sau al *părăsirii (Matei 5:31-32; 19:1-9; 1 Cor. 7:15).[6] E posibil ca un singur partener să n-aibă puterea necesară de a menţine căsnicia, chiar dacă el sau ea urăşte divorţul. Speranţa este lumina care ne călăuzeşte, dar n-ar trebui să ne facă orbi în privinţa acestui adevăr.

Un soţ i-a spus soţiei lui, Agnes, că iubeşte o altă femeie şi că are de gând să plece de-acasă. Agnes a rămas şocată şi a început să se roage, sperând în salvarea căsniciei ei. Două luni mai târziu, ea a primit documentele prin care soţul îi cerea divorţul. Ea a continuat să spere. După şase luni, divorţul s-a încheiat, iar el s-a căsătorit cu cealaltă femeie. Totuşi, Agnes a continuat să se roage şi să spere. „Într-o zi", spunea ea altora, „inima lui se va schimba şi el se va întoarce la noi". Ea a refuzat să accepte că speranţa era deşartă.

Î 18 Venise timpul ca Agnes să accepte divorţul şi să înceteze să mai spere? Explică.

Ia în considerare următoarele lucruri pentru a vedea dacă este timpul să accepţi realitatea divorţului.

Î 19 Care sunt cele două motive pentru care o persoană se poate gândi la divorţ?

- Iubeşte partenerul tău de viaţă pe altcineva? Când unul dintre parteneri comite adulter, Biblia spune că Dumnezeu îngăduie divorţul. Poate că divorţul nu este

întotdeauna cel mai bun răspuns la necredincioşia partenerului. Dar infidelitatea cauzează, deseori, probleme, cum ar fi bolile cu transmitere sexuală sau lipsa încrederii care distruge, până la urmă, o căsnicie.

- Te-a părăsit sau te-a abandonat partenerul tău de viață (1 Cor. 7:15)? Pavel spune că, dacă un necredincios părăseşte sau divorțează de un credincios, căsnicia nu mai este obligatorie. Aceasta înseamnă că acel credincios care a fost părăsit este liber să se recăsătorească.

De obicei, copiii au nevoie de o perioadă mai lungă pentru a accepta divorțul. În afară de cazul când divorțul îi eliberează pe copii de o mare confuzie sau violență, ei vor tânji ca părinții lor să se împace. S-ar putea ca ei să nu-l accepte pe noul părinte şi vor încerca să-i forțeze pe părinții lor să petreacă timp împreună. Când se produce divorțul, copiii pot experimenta multe sentimente negative (Fig. 12.6).

Î 20 Care sunt sentimentele comune pe care le au copiii atunci când părinții lor divorțează?

Un copil simte:	Un copil gândeşte:
Teamă	„Ce se va întâmpla cu mine?"
Respingere	„Sunt părăsit de unul dintre părinții mei."
Mânie	„Dacă doresc, părinții mei pot rezolva această problemă!"
Neputință	„Nu pot face nimic ca lucrurile să se schimbe. Doar părinții mei pot face o alegere."
Singurătate	„Îmi este dor de tatăl meu sau de mama mea, care m-a părăsit."
Vinovăție falsă	„E greşeala mea. Dacă aş fi fost o persoană mai bună, mami şi tati ar fi fost mai fericiți."
Confuzie	„Cine a greşit? Ar trebui să fiu credincios față de mama sau față de tata?"

Fig. 12.6 - Divorțul îl face pe copil să experimenteze multe sentimente negative.[7]

După divorț, să nu uiți că şi copiii au propriile lor conflicte interioare. Cei care divorțează sunt încă părinții lor, iar ei trebuie să continue să împlinească nevoile copiilor lor. Părinții ar trebui să caute moduri prin care să manifeste dragoste față de copiii lor. Şi ar trebui să-şi asigure copiii că nu ei sunt vinovați de divorț, ci unul sau ambii părinți.

Î 21 Cum pot părinții să-şi ajute copiii după divorț?

2. Recunoaşte durerea. O persoană trebuie să fie sinceră cu privire la ceea ce simte el sau ea. Aşa cum spune Scriptura,

[1]Toate îşi au vremea lor, şi fiecare lucru de sub ceruri îşi are ceasul lui. [2]Naşterea îşi are vremea ei, şi moartea îşi are vremea ei; săditul îşi are vremea lui, şi smulgerea celor sădite îşi are vremea ei. [3]Uciderea îşi are vremea ei, şi tămăduirea îşi are vremea ei; dărîmarea îşi are vremea ei, şi zidirea îşi are vremea ei; [4]plânsul îşi are vremea lui, şi râsul îşi are vremea lui; bocitul îşi are vremea lui, şi jucatul îşi are vremea lui; [5]aruncarea cu pietre îşi are vremea ei, şi strângerea pietrelor îşi are vremea ei; îmbrățişarea îşi are vremea ei, şi depărtarea de îmbrățişări îşi are vremea ei; [6]căutarea îşi are vremea ei, şi perderea îşi are vremea ei; păstrarea îşi are vremea ei, şi lepădarea îşi are vremea ei; [7]ruptul îşi are vremea lui, şi cusutul îşi are vremea lui; tăcerea îşi are vremea ei, şi vorbirea îşi are vremea ei; [8]iubitul îşi are vremea lui, şi urâtul îşi are vremea lui; războiul îşi are vremea lui, şi pacea îşi are vremea ei (Eclesiastul 3:1-8).

Împărtăşeşte suferințele tale lui Dumnezeu şi altora. Permite-le să te asculte, să-ți vorbească şi să se roage împreună cu tine, împărtăşindu-ți durerea.

Î 22 În ce fel Matei 5:24 se raportează la divorț?

Prietenul adevărat iubeşte oricând, şi în nenorocire ajunge ca un frate (Prov. 17:17).

Ferice de cei ce plâng, căci ei vor fi mângâiați! (Matei 5:4).

3. Adaptează-te la pierderea suferită. După ce-ai acceptat divorțul şi durerea suferită din cauza lui, fiecare partener trebuie să decidă cum anume va face față schimbării. Fiecare persoană are nevoie să gândească cu claritate. *În primul rând*, este înțelept să primeşti sfaturi bune. Trebuie să-ți cunoşti statutul legal. Asigură-te ca o persoană calificată să te ajute să nu fii nedreptățit.

Î 23 Care sunt cele două lucruri pe care ar trebui să le facă o persoană pentru a se adapta după divorț?

Apoi, trebuie să înfrunți realitatea cu privire la modul în care viața ta zilnică se va schimba. Adaptarea va necesita multe luni. Va trebui să iei multe decizii, chiar dacă te simți încă rănit(ă). Stăruie în rugăciune şi ia decizia de a merge mai departe. Mâhnirea este normală. Dar ai grijă să nu cazi în capcana autocompătimirii. Dacă ai primi toată

compătimirea pe care ai dori-o din partea altora, ce-ai avea? Un cămin în care se aude doar „Îmi pare rău".[8] Aşadar, în loc să cauţi mila, caută lucrurile care te vor ajuta cu adevărat.

Î 24 Care sunt câteva principii pentru un părinte ce a rămas singur după divorţ?

Una dintre cele mai mari provocări de după divorţ este să devii un părinte de succes. Iată câteva lucruri pe care să le iei în considerare pe măsură ce vei face aceste schimbări.[9]

- Nu încerca să fii şi mamă şi tată pentru copiii tăi. Poate că va trebui să faci unele lucruri pe care le-a făcut partenerul tău, dar nu încerca să preiei rolul lui sau al ei. Fii cel mai bun tată sau cea mai bună mamă care poţi fi.
- Lasă-i pe copiii tăi să rămână copii. Copiii n-ar trebui să simtă povara de a deveni ei înşişi un tată sau o mamă. Poate că vor primi sarcini noi, dar ei ar trebui să se vadă ca şi copii de care unui părinte îi pasă.
- Fii un părinte. Copiii au prieteni. Ei n-au nevoie ca tu să fii o altă soră, un alt frate sau un alt prieten.
- Fii sincer cu copiii tăi. Vorbeşte cu ei în funcţie de vârsta lor, dar fii sincer. Deşi e posibil să fie dureros, adevărul îl va ajuta pe copil să aibă încredere în tine şi să înfrunte realitatea.
- Nu-l critica pe celălalt părinte în faţa lor. Nu încerca să-i convingi că celălalt părinte este rău. Vei pierde respectul lor atunci când vor înţelege ceea ce faci. De asemenea, acest lucru îi va face să-l apere pe celălalt părinte, iar asta va duce la conflict.
- Nu te folosi de copiii tăi pentru a afla ce face fostul tău partener de viaţă. Dacă ei petrec timp cu celălalt părinte, lasă-i să se bucure de acele momente. Nu le pune întrebări când se întorc acasă.
- Încurajează-ţi copiii şi fostul partener de viaţă să petreacă timp împreună, dacă este înţelept. Copiii au nevoie şi de tată şi de mamă. Nu te folosi de copii pentru a-ţi exprima mânia sau a căuta să te răzbuni. Nu folosi ca o armă timpul pe care ei ar trebui să-l petreacă împreună cu celălalt părinte. Dacă fostul partener de viaţă este periculos pentru copii, vei avea nevoie de o persoană cu autoritate.
- Petrece timp cu copiii tăi într-un cadru real de viaţă. Nu-ţi pierde timpul încercând să-i distrezi. Nu încerca să le cumperi afecţiunea cu bani sau momente plăcute. • Fă ca viaţa împreună cu ei să fie cât mai normală.
- Ajută-ţi copiii să păstreze amintiri bune despre vremurile în care familia era unită. N-ai niciun drept să le „confişti" acele momente preţioase.
- Gândeşte-te împreună cu fostul partener la binele copiilor voştri. Nu te folosi de copii ca de un lucru pentru care să te lupţi cu fostul tău partener.
- Încearcă să păstrezi pentru copiii tăi cât mai multe lucruri aşa cum au fost înainte. Aceeaşi casă, aceeaşi şcoală, aceiaşi prieteni sau aceeaşi biserică le va da tărie şi stabilitate.
- Caută ajutor dacă observi că, după un timp, copilul tău nu se adaptează.
- Trăieşte în puritate sexuală. Protejează-ţi reputaţia.
- Ia în considerare faptul de a rămâne singur până ce copiii vor creşte. Astfel, copiii tăi vor fi scutiţi de multă durere. Dar, dacă vine timpul când îţi vei dori un nou partener de viaţă, nu le ascunde copiilor tăi acest fapt.

4. Formează-ţi relaţii noi. Trebuie să alegi să experimentezi lucruri noi. Fii gata să înveţi tot ceea ce poţi despre tine însuţi şi despre alţi oameni, în perioada divorţului. Caută-L pe Dumnezeu şi căieşte-te de tot ceea ce consideri că este necesar. Decide să fii o persoană mai bună, ca urmare a tot ceea ce ai învăţat. Vei fi în stare să ajuţi, prin noi moduri, alţi oameni care suferă, pentru că şi tu ai suferit.

TREBUIE SĂ ALEGI SĂ EXPERIMENTEZI LUCRURI NOI ÎN VIAŢA TA.

Trebuie să laşi trecutul în urmă, împreună cu toate speranţele şi durerile pe care le-ai avut. Concentrează-ţi gândurile asupra vieţii prezente. Poate te vei simţi inferior din cauza experienţei tale dureroase. *„Să vă prefaceţi, prin înnoirea minţii voastre"* (Romani 12:2). Dumnezeu te va ajuta prin Cuvântul Său, prin Duhul Său şi prin Biserica Sa.

Parcurgerea procesului durerii necesită timp. Iar timpul va aduce vindecare, pe măsură ce vei lupta împotriva amărăciunii şi te vei înconjura de oameni sănătoşi emoțional, care să te încurajeze. Vor exista suişuri şi coborâşuri; zile bune şi zile rele. Dar te poate aştepta un viitor fericit pe măsură ce vei fi dispus să te maturizezi. Totuşi, fii precaut şi atent la dragostea romantică. Mulți oameni, după divorț, fac greşeala de a se implica foarte repede într-o altă relație – pentru a evita singurătatea şi a depăşi temerile financiare. Unii oameni te vor călăuzi pe un drum greşit atunci când vei fi slab. Dar o persoană divorțată nu este capabilă să meargă mai departe într-un mod sănătos fără a-şi îngădui un timp de învățare, iertare şi vindecare. O relație romantică – imediat după divorț – va complica şi mai mult situația pentru copiii tăi.

Î 25 De ce este bine să eviți o legătură romantică imediat după divorț?

Divorțul poate aduce eliberare, dar acesta aduce, întotdeauna, pierdere şi durere. O persoană divorțată poate parcurge cele patru etape ale durerii: acceptă pierderea, recunoaşte durerea, adaptează-te şi formează-ți relații noi. Căsnicia este pierdută, dar bărbatul, femeia şi copiii lor pot spera la un viitor fericit.

Oportunitatea de a avea un viitor bun după divorț este dificilă. În unele culturi, divorțul le afectează foarte mult pe femei. Lipsa puterii şi a drepturilor poate face ca soția divorțată să-şi piardă copiii, posesiunile şi oportunitatea de a se recăsători.

Î 26 Ar trebui ca biserica ta să încerce să ajute femeile divorțate? Explică.

Cu toții am păcătuit (Romani 3:23). Unii au păcătuit prin păcate sexuale sau prin divorț. Femeia de la fântână a avut cinci bărbați (Ioan 4:18). Asta înseamnă că ea a divorțat de cinci ori. De asemenea, ea trăia în adulter. Totuşi, Isus a iubit-o chiar înainte ca ea să se căiască! El i-a oferit iertarea Lui şi apa dătătoare de viață veşnică. Iar ea a primit-o! Cu altă ocazie, câțiva Farisei au prins o femeie în preacurvie. Nu ştim cine era bărbatul cu care ea comisese adulter. Putea fi oricine, de la un Fariseu la un cerşetor. Se pare că pe el l-au lăsat să plece. Dar ei au adus-o pe femeie la Isus pentru a fi condamnată. Amintiți-vă că, potrivit legii lui Moise, femeia trebuia omorâtă cu pietre. Dar Isus n-a condamnat-o. El i-a oferit iertare şi i-a spus: *„Du-te, şi să nu mai păcătuieşti"* (Ioan 8:11).

Dumnezeu urăşte divorțul. Planul Lui este ca bărbatul şi femeia să rămână căsătoriți toată viața. Dar El îi iartă pe cei care au inima împietrită şi divorțează, iar, mai târziu, se căiesc de acest lucru. Divorțul este un păcat îngrozitor. El răneşte mulți oameni şi lasă inimi zdrobite pentru totdeauna. Totuşi, divorțul este un păcat pe care Dumnezeu îl iartă. La fel, biserica trebuie să-i iubească şi să-i ierte pe cei pe care şi Dumnezeu îi iartă. Iar cei care păcătuiesc din cauza divorțului trebuie să învețe să se ierte pe ei înşişi, aşa cum îi iartă Dumnezeu.

D. Creştinii au nădejde în timpul oricărei pierderi.

Am analizat durerea prin trei tipuri de pierdere: sterilitate, moarte şi divorț. Există însă multe tipuri de pierderi – inclusiv pierderea sănătății, a libertății, a siguranței, a banilor şi a statutului. Prin speranță, credincioşii pot face față oricărui tip de pierdere. În această viață, noi vom experimenta necazuri şi durere – dar credința noastră în Dumnezeu ne aduce speranță. Atunci când Pavel a vorbit despre moarte, el a spus: *„Nu voim, fraților... să vă întristați ca ceilalți, care n-au nădejde"* (1 Tesaloniceni 4:13). Cu Dumnezeu, noi avem speranță în această viață şi chiar dincolo de mormânt.

Î 27 Ce fel de mângâiere oferă Scripturile cu privire la vremurile de suferință?

Agar pierduse totul. Avraam şi Sara o alungaseră. Ea îşi pierduse statutul, protecția şi proviziile. În cele din urmă, i s-a terminat şi apa de băut. Fiul ei plângea, aşezat sub un tufiş în pustiu. Agar era sigură că fiul ei va muri şi, astfel, îl va pierde pentru totdeauna. Durerea ei a copleşit-o, iar ea a început să plângă în hohote. Dar Dumnezeu era prezent acolo. El a spus: *Ce ai tu, Agar? Nu te teme, căci Dumnezeu a auzit glasul copilului în locul unde este* (Genesa 21:8-20). Agar a descoperit, aşa cum putem să facem şi noi, că niciun necaz nu ne poate despărți de dragostea lui Dumnezeu (Romani 8:28-39).

Recăsătorirea şi familiile vitrege

Scop A: *Identifică trei motive biblice de a te gândi la recăsătorire.*

Scop B: *Explică patru principii pentru a ajuta o familie vitregă să se înţeleagă.*

A. Recăsătorirea este o chestiune la care să te gândeşti studiind Biblia şi rugându-te.

Î 28 Care sunt cele trei motive pentru care Biblia permite recăsătorirea?

Biblia îngăduie recăsătorirea din trei motive:

- **Decesul**

[2]Căci femeia măritată este legată prin Lege de bărbatul ei câtă vreme trăieşte el; dar dacă-i moare bărbatul, este dezlegată de legea bărbatului ei. [3]Dacă deci, când îi trăieşte bărbatul, ea se mărită după altul, se va chema preacurvă; ***dar dacă-i moare bărbatul, este dezlegată de Lege, aşa că nu mai este preacurvă, dacă se mărită după altul*** (Romani 7:2-3).

Vreau, deci, ca văduvele tinere să se mărite şi să aibă copii*, să fie gospodine la casa lor, ca să nu dea potrivnicului nici un prilej de ocară* (1 Timotei 5:14).

- **Adulterul**

Dar Eu vă spun că ori şi cine îşi va lăsa nevasta, afară numai de pricină de curvie, îi dă prilej să preacurvească; şi cine va lua de nevastă pe cea lăsată de bărbat, preacurveşte (Matei 5:32).

Eu însă vă spun că oricine îşi lasă nevasta, în afară de pricină de curvie, şi ia pe alta de nevastă, preacurveşte; şi cine ia de nevastă pe cea lăsată de bărbat, preacurveşte (Matei 19:9).

- **Părăsirea**

[10]Celor căsătoriţi, le poruncesc nu eu, ci Domnul, ca nevasta să nu se despartă de bărbat. [11](Dacă este despărţită, să rămână nemăritată sau să se împace cu bărbatul ei.) Şi nici bărbatul să nu-şi lase nevasta. [12]Celorlalţi le zic eu, nu Domnul: Dacă un frate are o nevastă necredincioasă, şi ea voieşte să trăiască înainte cu el, să nu se despartă de ea. [13]Şi dacă o femeie are un bărbat necredincios, şi el voieşte să trăiască înainte cu ea, să nu se despartă de bărbatul ei. [14]Căci bărbatul necredincios este sfinţit prin nevasta credincioasă şi nevasta necredincioasă este sfinţită prin fratele; altmintrelea, copiii voştri ar fi necuraţi, pe când acum sunt sfinţi. [15]Dacă cel necredincios vrea să se despartă, să se despartă; în împrejurarea aceasta, fratele sau sora nu sunt legaţi: Dumnezeu ne-a chemat să trăim în pace (1 Corinteni 7:10-15).

Aceste versete reprezintă un ghid pentru credincioşii care sunt divorţaţi sau văduvi. Niciun credincios n-ar trebui să se recăsătorească fără a parcurge un studiu biblic şi fără a se ruga în această privinţă. Înainte ca o persoană să se recăsătorească, el sau ea ar trebui să ia în considerare câteva întrebări.

Î 29 Rezumă întrebările pe care trebuie să le ia în considerare un credincios înainte de a se recăsători.

- Am binecuvântarea lui Dumnezeu pentru a mă recăsători?
- Am primit consiliere şi binecuvântare din partea păstorului şi a bisericii locale?
- Am lăsat să treacă timp suficient de la căsătoria anterioară?
- Am învăţat lecţiile pe care trebuia să le învăţ din căsătoria anterioară?
- Este sănătoasă această relaţie sau doar caut pe cineva care să repare totul?
- Dacă mă recăsătoresc, este mai bine sau mai rău pentru copiii mei? (Unii doctori care studiază comportamentul copiilor cred că recăsătorirea are aproape întotdeauna un efect negativ asupra copiilor. Copiii îşi petrec anii confruntându-se cu schimbări şi conflicte în loc să crească sănătoşi, într-un cămin sigur.)
- Cum vom forma o nouă familie împreună cu copiii noştri?

Î 30 Înainte ca un credincios să se recăsătorească, care sunt cele trei binecuvântări pe care el sau ea ar trebui să le aibă?

Recăsătorirea este un pas pe care o persoană trebuie să-l facă doar în armonie cu Scriptura, cu Duhul Sfânt şi cu biserica locală.

B. Familiile vitrege constituite după recăsătorire au nevoie de răbdare şi înţelepciune.

Î 31 Oferă un exemplu de familie vitregă.

O familie vitregă este rezultatul a două familii care s-au unit în urma unei căsătorii. De exemplu, soţia lui John a murit, iar el a rămas singur, cu doi copii. El s-a recăsătorit

Fig. 12.7 Membrii unei familii vitrege s-a putea să nu se înțeleagă unul pe altul!

cu Elizabeth, al cărei soț a murit, lăsând-o cu un copil. În noua familie există acum trei copii.

O familie vitregă nu este o familie naturală. La început, poate arăta ca un grup de străini. Este nevoie de răbdare și înțelepciune ca membrii noii familii să ajungă la o relație bazată pe dragoste. Membrii familiei trebuie să se confrunte cu trei lucruri: relațiile cu foștii parteneri de viață (dacă a existat un divorț); un tratament corect față de copiii amândurora și eventualele probleme financiare, în cazul în care căsătoriile anterioare s-au terminat cu divorț.[10] Familiile vitrege pot crea mult stres. Vezi Fig.12.8 pentru a identifica semnele stresului și mijloacele de a-l reduce.

Î 32 Care sunt cele trei lucruri cu care se confruntă o familie vitregă?

Fig.12.8 Stresul te poate face să te simți ca o frânghie gata să se rupă.

Semne care să te ajute să recunoști stresul:	Cum să reduci stresul
• Schimbări neobișnuite în ce privește utilitatea • Capacitatea de muncă variază foarte mult • Obișnuința de a absenta • Relații mai reci • Schimbări bruște • Frustrare • Teama de incapacitate pe măsura îmbătrânirii • Conflicte • Mustrări de conștiință	• Lasă-ți problemele deoparte pentru un timp. • Fă-ți un alt program. • Schimbă-ți mediul. • Găsește un model de urmat. • Găsește pe cineva care să accepte să te ajute. • Manifestă o preocupare sinceră fără a judeca. • Numără-ți binecuvântările. • Învață să fii mulțumit(ă) în orice situație. • Ajută-i pe alții în problemele lor și te vei simți mai bine în privința problemelor tale.

Fig. 12.9 - Semne ale stresului și moduri de a-l reduce

Să luăm în considerare câteva sugestii pentru a ajuta o familie vitregă să se înțeleagă.

Î 33 Care sunt patru sugestii pentru a ajuta o familie vitregă să se înțeleagă?

- **Căsnicia ta să devină cea mai importantă prioritate.** Soțul și soția trebuie să se străduiască să pună bazele unei căsnicii puternice. Sunt mari șanse de a exista conflicte. Sunt mari șanse ca totul să se termine printr-un eșec. Statisticile spun că există mai multe șanse ca cea de-a doua căsnicie să eșueze în comparație cu prima căsnicie. Un cuplu a descoperit că o oră de rugăciune, petrecută împreună în fiecare dimineață, a devenit o sursă pentru întărirea căsniciei lor. „Decizia de a ne trezi în fiecare dimineață pentru a avea un timp de rugăciune și studiu biblic a fost punctul de cotitură al căsniciei noastre, ajutându-ne să ne rezolvăm frământările și tensiunile zilnice. Rugăciunea ne-a forțat să facem față fiecărei situații cu care ne-am confruntat. Puteam ignora unele probleme o perioadă, dar nu un timp îndelungat."[11]
- **Nu forța apropierea de *copiii vitregi.** Nu te aștepta să dezvolți curând o relație cu ei. Copiii au fost răniți și se simt debusolați. Ei suferă din cauza pierderii familiei pe care au avut-o. Un copil vitreg poate avea sentimente negative față de noul părinte. Așadar, fii răbdător (răbdătoare).
- **Nu încerca să iei locul părintelui lipsă.**[12] Nimeni nu poate înlocui un *părinte natural sau biologic și nimeni n-ar trebui să încerce asta. Respectă amintirile copilului tău vitreg. Nu intra în competiție și nici nu te compara cu părintele biologic al copilului. Formează-ți un nou tip de relație cu copilul vitreg.
- **Permite părintelui biologic să-și disciplineze copiii** până ce legătura și încrederea se adâncesc între copil și noul părinte. Vorbește des cu părintele biologic despre așteptările copilului și despre disciplinare, astfel încât să puteți colabora.

O mamă vitregă și-a amintit. „Am crezut că-i iubesc pe toți copiii. Așa că am fost șocată când am simțit ură față de unul dintre copiii soțului meu, care s-a purtat urât cu unul dintre copilașii mei. Precum o ursoaică, mi-am apărat propriul copil. Mai târziu, am înțeles că fiecare mamă tinde să-și iubească proprii copii, mai mult decât pe-ai altora."[13]

Lea şi Rahela erau în competiţie pentru a câştiga dragostea lui Iacov. Ele s-au târguit ca să doarmă o noapte cu el (Genesa 30:14-16). Ele doreau să nască copii pentru a câştiga bunăvoinţa lui Iacov. Cuvintele Leei după ce a născut primul ei fiu sunt foarte triste. *„Acum bărbatul meu are să mă iubească negreşit"* (Genesa 29:32). Mai târziu, după ce l-a născut pe cel de-al treilea fiu, tristeţea ei era aceeaşi. Ea a spus: *„De data aceasta, bărbatul meu se va alipi de mine"* (Genesa 29:34).

Competiţia dintre Lea şi Rahela a continuat şi în rândul fiilor lor. În cele din urmă, fraţii de la soţia pe care Iacov a iubit-o mai puţin l-au vândut pe Iosif, fiul Rahelei – soţia pe care Iacov o iubea cel mai mult (Genesa 37:23-27). A constitui o familie vitregă fericită este o sarcină dificilă– care produce mult stres. De aceea, este nevoie de multă sinceritate, răbdare, înţelepciune, dragoste şi sacrificiu.

3 Copiii mai mari care se răzvrătesc împotriva lui Dumnezeu

Scop A: *Identifică trei etape din Pilda fiului risipitor.*

Scop B: *Explică trei moduri prin care părinţii ar trebui să răspundă în prima etapă a răzvrătirii.*

Scop C: *Explică modurile prin care părinţii ar trebui să răspundă în a doua şi a treia etapă a răzvrătirii.*

Considerente generale

Un copil mai mare care se răzvrăteşte împotriva lui Dumnezeu produce multă durere părinţilor săi creştini. De ce copiii cu părinţi evlavioşi ajung să se răzvrătească? Nu există răspunsuri uşoare. Biblia vorbeşte despre părinţii evlavioşi ai căror copii s-au răzvrătit. De exemplu, fiii lui Samuel s-au întors de la calea lui Dumnezeu. Astăzi, se întâmplă acelaşi lucru. Mulţi părinţi evlavioşi au copii care aleg să meargă pe o cale greşită.

Î 34 Care sunt cele două motive pentru care copiii credincioşilor nu-L urmează pe Dumnezeu?

Unii tineri se răzvrătesc deoarece părinţii lor n-au reuşit să-i călăuzească pe căile spirituale. Alţi tineri văd un exemplu bun, dar îl resping. Fiecare persoană are puterea de a alege. Alegerea este un dar dat de Dumnezeu pentru toată lumea. Unii copii şi tineri fac alegeri înţelepte, dar alţii fac alegeri greşite.

Părinţii s-ar putea să nu ştie de ce se răzvrătesc copiii lor. Părinţii evlavioşi suferă pe măsură ce încearcă să înţeleagă răzvrătirea copiilor lor. Ei se roagă pentru a şti cum să reacţioneze. Isus a povestit o pildă despre un fiu răzvrătit. În această pildă, noi observăm trei etape comune în răzvrătirea unui tânăr adult (Luca 15:11-24).

A. Etapa I: Copilul mai mare se răzvrăteşte.

Î 35 Care sunt cele trei etape care au loc, de obicei, atunci când un copil mai mare se răzvrăteşte?

Isus ne spune:

[11]El a mai zis: Un om avea doi fii. [12]Cel mai tânăr din ei a zis tatălui său: „Tată, dă-mi partea de avere, ce mi se cuvine. Şi tatăl le-a împărţit averea. [13]Nu după multe zile, fiul cel mai tânăr a strâns totul, şi a plecat într-o ţară depărtată, unde şi-a risipit averea, ducând o viaţă destrăbălată (Luca 15:11-13).

Pilda nu ne spune cât de mult timp s-a răzvrătit fiul cel mai tânăr. Nu ni se spune cine anume l-a îndemnat. Nu ştim de ce a devenit el nefericit în privinţa familiei sale. În pildă nu se pomeneşte despre certuri în familie. Probabil că tatăl s-a întrebat despre toate aceste lucruri – în timpul nopţilor lungi după ce fiul său a plecat de-acasă.

Î 36 Ce pildă a spus Isus despre tânărul care s-a răzvrătit?

Pilda începe cu răzvrătirea exterioară a fiului. El a luat decizia de a-şi respinge familia şi valorile ei. Fiul cel mic şi-a părăsit familia şi a dus o viaţă ruşinoasă. Decizia lui l-a durut şi l-a dezonorat pe tatăl său. Dar, totuşi, fiul n-a renunţat la ceea ce vroia să facă.

Există o luptă pentru putere în relaţia dintre părinte şi copil. Când copiii se nasc, părintele deţine un control absolut. Dar pe măsură ce se maturizează, copilul va deţine mai mult control asupra vieţii lui. Adeseori, copiii doresc să preia controlul mai repede decât doreşte părintele să i-l cedeze. În această luptă, un tânăr spune: „Vreau să devin independent şi să am propriii mei bani." Această luptă pentru control poate fi cauza principală pentru care fiul şi-a cerut moştenirea. Tatăl a fost nevoit să ia o decizie dificilă

când fiul său a hotărât să plece de-acasă. Tatăl a făcut trei lucruri pe care toți părinții le pot face în privința copiilor mai mari care se răzvrătesc.

1. Lasă-i să plece. Biblia ne spune că tânărul *„a plecat într-o țară depărtată"* (Luca 15:13). Tatăl i-a dat libertate deplină. Tatăl n-a mers după fiu și nici nu l-a forțat să se întoarcă. Părinții trebuie să discearnă când să lase un copil răzvrătit să plece. Uneori, cu cât ne controlăm mai mult copiii, cu atât mai mult se vor opune și vor dori să fie liberi.Cu siguranță că tatăl acestui tânăr a încercat să discute cu el. Dar fiul era hotărât să plece. Dacă tânărul nu te cinstește ca părinte, poate e timpul să-l lași să plece.

Î 37 Cum știi când trebuie să îngădui ca un tânăr răzvrătit să plece?

2. Lasă-i să facă propriile lor greșeli. Tânărul și-a risipit moștenirea *„ducând o viață destrăbălată"* (Luca 15:13). Acest tânăr s-a gândit: „E minunat. Acum pot trăi așa cum vreau eu." El a renunțat la valorile familiei sale. A respins învățăturile tatălui său și ale mamei sale. Și-a irosit viața și banii. Răzvrătirea este întotdeauna o irosire. Tatăl a știut că fiul lui va da de necaz atunci când l-a lăsat să plece. Dar unii trebuie să învețe pe propria lor piele.

3. Lasă-i să experimenteze urmările alegerilor lor. Întotdeauna va exista un preț de plătit pentru răzvrătire. *„După ce a cheltuit totul... a început să ducă lipsă"* (Luca 15:14). Tânărul nu era dispus să îndure foamea, așa că [15]*„s-a dus și s-a lipit de unul din locuitorii țării aceleia, care l-a trimis pe ogoarele lui să-i păzească porcii* [16]*Mult ar fi dorit el să se sature cu roșcovele pe care le mâncau porcii, dar nu i le da nimeni"* (Luca 15:15-16). Fiul risipitor ajunsese într-un moment critic. Viața desfrânată îi răpise totul. Nu mai avea prieteni. Nu mai avea bani ca să-și cumpere de mâncare.

Î 38 Ce greșeală trebuie să evite părinții atunci când copiii mai mari se răzvrătesc?

Părinții sunt tentați să-și salveze copiii înainte ca aceștia să culeagă roadele răzvrătirii lor. Dar tatăl din Luca 15 a îngăduit ca fiul lui să guste din amărăciunea răzvrătirii. El și-a iubit fiul și dorea ca acesta să se întoarcă. Părintele înțelept a înțeles că unii oameni trebuie să se maturizeze prin experiențe dure. De multe ori, singurul mod prin care copiii vor învăța este acela de a lua decizii proprii și de a trage învățăminte din propriile greșeli. Aceasta este disciplinarea prin urmările firești.

B. Etapa a II-a: Urmările răzvrătirii duc la căință.

„[17]Și-a venit în fire și a zis: «Câți argați ai tatălui meu au belșug de pâine, iar eu mor de foame aici! [18]Mă voi scula, mă voi duce la tatăl meu, și-i voi zice: Tată, am păcătuit împotriva cerului și împotriva ta, [19]și nu mai sunt vrednic să mă chem fiul tău; fă-mă ca pe unul din argații tăi» (Luca 15:17-19).

Î 39 Ce l-a făcut pe fiul risipitor din Luca 15 să se căiască?

Fiul a avut timp să se gândească la starea sa jalnică. Și-a dat seama că viața lui era un haos. El a început să înțeleagă valoarea familiei sale. El s-a căit—s-a lepădat de răzvrătire și a decis să se întoarcă la tatăl său. Fiul era gata să facă orice pentru a ajunge acasă – chiar dacă va fi nevoit să lucreze ca angajat al tatălui său.

Nu știm cât de mult i-a luat fiului să înțeleagă realitatea. Tânărul nu și-a dat seama imediat de greșelile făcute. *Mai întâi,* el și-a pierdut prietenii și banii. *Apoi*, el și-a pierdut respectul și a fost dispus să păzească porci. Pentru un evreu, această slujbă era foarte rușinoasă. *În cele din urmă,* el și-a pierdut și sănătatea—ducea lipsă de hrana de care trupul său avea nevoie pentru a fi puternic. Dar, într-o zi—după multă durere și o mare pierdere—fiul și-a venit în fire.

Ce-ar trebui să facă un părinte în timp ce așteaptă ca un tânăr adult să-și vină în fire?

Î 40 Care sunt cele trei lucruri pe care părinții trebuie să le facă în timp ce așteaptă ca fiul lor să se căiască?

1. Părinții trebuie să se roage. Copiii răzvrătiți se află într-un război spiritual. Ei au nevoie de rugăciuni. Părinții își pot încredința copiii lui Dumnezeu. Este o mângâiere să știi că Dumnezeu deține controlul. El stăpânește întreg pământul – inclusiv copiii răzvrătiți. Tatăl nostru ceresc îi poate ajuta pe copiii noștri, chiar și atunci când nu știm unde se află ei.

2. Părinții trebuie să aibă răbdare. Precum fiul din Luca 15, s-ar putea să dureze ceva timp până când un copil răzvrătit se căiește. Amintește-ți că răbdarea este o roadă a Duhului Sfânt. Așadar, nu încerca să „produci" răbdare prin propriile eforturi. Mai

degrabă, bizuieşte-te pe Duhul Sfânt ca să te ajute să fii răbdător pe măsură ce te rogi şi aştepţi ca Dumnezeu să-ţi disciplineze copilul.

3. Părinţii trebuie să iubească. Indiferent de cât de mult greşesc copiii tăi sau cât timp va trebui să aştepţi, continuă să-ţi iubeşti copiii. Lasă deschisă uşa inimii şi a casei tale pentru ei. A-i lăsa pe copii să culeagă roadele răzvrătirii lor este un act de „dragoste dură". Unii copii trebuie să înveţe prin propriile greşeli. Noi nu putem controla o mare parte din ceea ce fac ei, aşa că trebuie să continuăm să ne încredem în Dumnezeu şi să-i iubim.

C. Etapa a III-a: Copilul se întoarce acasă, iar părintele îl iartă.

Şi s-a sculat, şi a plecat la tatăl său. Când era încă departe, tatăl său l-a văzut, şi i s-a făcut milă de el, a alergat de a căzut pe grumazul lui, şi l-a sărutat mult (Luca 15:17, 20).

Tatăl l-a primit acasă pe fiul său. El l-a asigurat pe fiul lui că întoarcerea sa a fost cea mai bună decizie. Tatăl a alergat să-l întâmpine—îmbrăţişându-l, sărutându-l şi urându-i bun venit acasă. La fel face şi Tatăl nostru ceresc cu fiecare dintre noi când ne întoarcem la El. Dumnezeu este exemplul nostru. Aşa cum spune Scriptura, noi trebuie să călcăm pe urmele Lui – să iertăm aşa cum ne-a iertat şi El (Efeseni 5:1).

Î 41 Cum poate un părinte să treacă de la mânie, durere şi ruşine la iertare?

Î 42 Ce l-a ajutat pe fiul din Luca 15 să-şi mărturisească păcatele?

În această etapă, există două lucruri pe care părinţii trebuie să şi le amintească.

1. Arătaţi-le dragostea voastră. Biblia ne spune: *„Tatăl său l-a văzut, şi i s-a făcut milă de el"* (Luca 15:20). Tatăl *„a alergat de a căzut pe grumazul lui, şi l-a sărutat mult"* (Luca 15:20). Fiul lui nu s-a îndoit nicio clipă că va fi primit acasă. Tatăl său a manifestat faţă de el o afecţiune fizică. El n-a aşteptat să audă vreo mărturie. E mai uşor să recunoaştem că am greşit atunci când ştim că cineva ne iubeşte. Dragostea părinţilor îi ajută pe copii să-şi mărturisească deciziile neînţelepte.

2. Iertaţi-i pe deplin. Dacă un copil se căieşte, iartă-l pe deplin. Biblia ne spune:

22Dar tatăl a zis robilor săi: Aduceţi repede haina cea mai bună, şi îmbrăcaţi-l cu ea; puneţi-i un inel în deget, şi încălţăminte în picioare. 23Aduceţi viţelul cel îngrăşat, şi tăiaţi-l. Să mâncăm şi să ne veselim; 24căci acest fiu al meu era mort, şi a înviat; era pierdut, şi a fost găsit. Şi au început să se veselească (Luca 15:22-24).

Fig. 12.10
Continuă să-ţi iubeşti copiii şi să te rogi pentru ei!

Tatăl nu şi-a criticat fiul pentru răzvrătirea lui. Tatăl înţelept ştia că fiul său şi-a învăţat lecţia. Atunci când tatăl a zis *„Aduceţi repede haina cea mai bună"*, el a spus, de fapt, „Bun venit acasă, eşti din nou în familie". De asemenea, el a zis: *„Puneţi-i un inel în deget"*. Inelul era semnul responsabilităţii. Adeseori, un inel avea inscripţionat pe el numele familiei. Acesta putea fi folosit pentru a cumpăra ceva. Tatăl şi-a manifestat iertarea prin faptul că l-a repus pe fiul său în locul pe care-l avea mai înainte în familie. Tatăl a manifestat harul lui Dumnezeu, iar fiul a fost recunoscător.

În schimb, fiul mai mare n-a iertat repede. Copiii care rămân cu părinţii, văd suferinţa pe care o provoacă familiei un copil răzvrătit. S-ar putea ca ei să fie nemulţumiţi de faptul că o mare parte din timp şi din atenţie sunt îndreptate spre copilul răzvrătit. Este un lucru obişnuit ca ei să nu ierte cu uşurinţă. Dar tatăl a văzut că fiul cel mare nu era gata să ierte. Tatăl—prin exemplul şi cuvintele sale—şi-a încurajat celălalt fiu să sărbătorească întoarcerea fratelui lui şi să-l ierte (Luca 15:28-32).

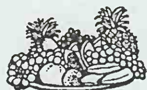
Această pildă din Luca 15 oferă principii de călăuzire pentru părinţi. Ea arată modul în care Dumnezeu Se ocupă de răzvrătirea noastră. Acesta este un exemplu de a şti cum să facem faţă atunci când copiii mai mari se răzvrătesc împotriva lui Dumnezeu. Există o vreme când trebuie să lăsăm un tânăr răzvrătit să plece din familie. Urmările răzvrătirii, ale rugăciunii şi dragostei părinţilor pot face un copil să se căiască. Părinţii trebuie să manifeste dragoste şi să ierte atunci când copiii se întorc acasă.

Concluzie

Fiecare familie se va confrunta cu probleme dificile. Noi am analizat doar trei: pierderea, recăsătorirea şi copiii mai mari care se răzvrătesc. S-ar putea ca o familie să aibă de-a face cu aceste probleme, şi chiar cu probleme mai dificile. Dar noi putem supravieţui tuturor situaţiilor prin puterea pe care ne-o dă Dumnezeu (Filipeni 4:13). Pavel a vorbit despre suferinţele lui, [9]*ca unii care murim, şi iată că trăim; ca nişte pedepsiţi, măcar că nu suntem omorâţi;* [10]*ca nişte întristaţi, şi totdeauna suntem veseli; ca nişte săraci, şi totuşi îmbogăţim pe mulţi; ca neavând nimic, şi totuşi stăpânind toate lucrurile* (2 Cor. 6:9-10).

În cel de-al Doilea Război Mondial, *naziştii au arestat-o pe Corrie ten Boom şi o mare parte din familia ei—deoarece îi ajutau pe evrei să scape de *holocaust. Membrii familiei ten Boom au fost trimişi în lagăre de concentrare. Toţi au fost torturaţi, iar mulţi ucişi. Doar puţini dintre ei au supravieţuit războiului. Corrie a supravieţuit şi a rostit următoarele cuvinte despre experienţa îngrozitoare pe care a îndurat-o familia ei: „Nu există un iad atât de adânc încât Dumnezeu să nu ajungă acolo."[14]

Rezumatul capitolului

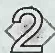
Pierderea—şi durerea pe care o provoacă

Scop A: *Identifică cei patru paşi ai durerii cauzate de pierdere.*

Acceptă pierderea. Recunoaşte durerea. Adaptează-te la pierderea suferită. Formează-ţi relaţii noi.

Scop B: *Explică şi aplică cei patru paşi ai durerii din cauza sterilităţii, decesului sau a divorţului.*

- **Acceptă pierderea.** De exemplu, să nu pretinzi că persoana care a decedat este încă lângă tine sau în apropierea ta. Treci peste problemele legate de negare sau mânie.
- **Recunoaşte durerea.** Durerea este normală când se produce o pierdere. Nu încerca să negi sau să-ţi ascunzi durerea. Varsă lacrimi de tristeţe. Spune-I lui Dumnezeu şi altora cât de mult suferi. Înţelege că este nevoie de timp pentru ca rănile tale să se vindece. S-ar putea ca oamenii să aibă nevoie să sufere timp de câteva zile sau câţiva ani – depinde de pierderea suferită.
- **Adaptează-te la pierderea suferită.** Întoarce-te de la trecut înspre prezent şi viitor. Fă ceea ce trebuie pentru a continua să trăieşti fără persoana iubită, dar avându-i alături pe cei dragi care au rămas.
- **Formează-ţi relaţii noi.** Fii dispus să întâlneşti oameni noi. Fă-ţi noi prieteni şi stabileşte relaţii noi. Plantează o nouă floare sau un nou copac acolo unde a murit cel vechi.

Recăsătorirea şi familiile vitrege

Scop A: *Identifică trei motive biblice de a te gândi la recăsătorire.*

Decesul; adulterul; părăsirea

Scop B: *Explică patru principii pentru a ajuta o familie vitregă să se înţeleagă.*

Căsnicia ta să devină cea mai importantă prioritate. Nu forţa apropierea de copiii vitregi. Nu încerca să iei locul părintelui lipsă. Permite-i părintelui biologic să-şi disciplineze copiii, până ce aceştia vor avea încredere în noul părinte şi vor ajunge să-l iubească.

Copiii mai mari care se răzvrătesc împotriva lui Dumnezeu

Scop A: *Identifică trei etape din Pilda fiului risipitor.*

Copilul mai mare se răzvrăteşte. Urmările răzvrătirii duc la căinţă. Copilul se întoarce, iar părintele îl iartă.

Scop B: *Explică trei moduri prin care părinţii ar trebui să răspundă în prima etapă a răzvrătirii.*

Lasă-i să plece. Lasă-i să facă propriile greşeli. Lasă-i să experimenteze urmările alegerilor lor.

Scop C: *Explică modurile prin care părinţii ar trebui să răspundă în cea de-a doua şi a treia etapă a răzvrătirii.*

Părinţii au nevoie să se roage, să fie răbdători, să manifeste dragoste şi să ierte deplin.

Evaluare personală: Încercuieşte litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmație sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns.

1. Cel de-al treilea pas în depăşirea durerii este să
a) recunoşti durerea.
b) accepți pierderea.
c) te adaptezi la pierderea suferită.
d) te rogi lui Dumnezeu.

2. „A fi deschis pentru a stabili noi relații" reprezintă
a) primul pas în depăşirea durerii.
b) cel de-al doilea pas în depăşirea durerii.
c) cel de-al treilea pas în depăşirea durerii.
d) cel de-al patrulea pas în depăşirea durerii.

3. Sterilitatea este o urmare a unei probleme pe care o poate avea
a) atât tatăl cât şi mama.
b) fie tatăl, fie mama.
c) tatăl.
d) mama.

4. O bună modalitate de a accepta decesul este să
a) să fii de față atunci când moare cineva.
b) să îngropi persoana moartă.
c) eviți să vorbeşti despre acest lucru.
d) îți faci prieteni noi.

5. O modalitate de a-i ajuta pe copii să accepte decesul este să
a) îi laşi să vorbească despre amintirile lor.
b) aştepți câțiva ani pentru a le spune adevărul.
c) le spui că Isus a luat persoana respectivă.
d) le explici că este greşit să simtă mânie.

6. Un motiv biblic pentru divorț şi recăsătorire este
a) necredința.
b) bătaia.
c) adulterul.
d) toate cele de mai sus.

7. Un mod de înțelegere în familia vitregă este să
a) nu forțezi apropierea de copiii vitregi.
b) pomeneşti adesea despre căsnicia anterioară.
c) încerci să iei locul părintelui lipsă.
d) te dedici familiei în proporție de 110%.

8. Cea de-a doua etapă a răzvrătirii în Luca 15 este:
a) fiul cel mai tânăr se răzvrăteşte.
b) tatăl îngăduie ca fiul să plece.
c) fiul cel mai tânăr se întoarce.
d) răzvrătirea duce la pocăință.

9. Când un copil mai mare se răzvrăteşte, părinții ar trebui să
a) îl împiedice să plece de-acasă.
b) îi permită să ia propriile decizii.
c) îl scutească de urmările răzvrătirii lui.
d) meargă după el şi să-l aducă acasă.

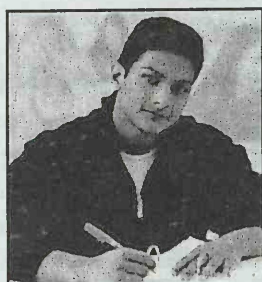
10. Dacă un copil răzvrătit se pocăieşte, un părinte ar trebui să
a) îi amintească despre ruşinea care a produs-o.
b) îl iubească pe copil păstrând o oarecare distanță.
c) ierte tot ce a făcut copilul.
d) îi ceară să-şi mărturisească păcatele.

Capitolul 13:

Cum să-ţi trăieşti ultimii ani din viaţă

Introducere

Când, ca şi copil, am râs şi-am plâns—
timpul s-a furişat!

Când, ca şi tânăr, am visat şi am vorbit—
timpul a trecut!

Când am devenit un bărbat matur—
timpul a fugit!

Iar, apoi, pe măsură ce înaintam în
vârstă— timpul a zburat!

Curând, voi descoperi că, atunci când
mor— timpul a dispărut![1]

Fig. 13.1 Pe măsură ce îmbătrânim, umblăm mai încet, dar timpul pare să se scurgă mai repede.

Încă de la păcatul lui Adam, omul se luptă cu timpul. Timpul nostru pe pământ este scurt. Pe măsură ce înaintăm în vârstă, timpul este ca o strângere de mână care ne spune că sfârşitul este aproape. Anii bătrâneţii sunt preţioşi şi includ sarcini importante care trebuie îndeplinite. În acest capitol, vom analiza anii bătrâneţii şi responsabilităţile acestei vârste. Vom studia modul în care ne putem ajuta copiii să devină adulţi maturi şi importanţa influenţei noastre asupra nepoţilor. Iar, în final, vom afla cum ne putem sfârşi călătoria pe acest pământ în pace, cu un scop şi un plan.

Lecţii:

Când copiii noştri devin adulţi

Scop A: *Descrie modul în care aşteptările familiei ar trebui să se schimbe, pe măsură ce copiii devin maturi.*
Scop B: *Explică modul în care relaţia dintre părinţi şi copiii adulţi se poate adânci.*
Scop C: *Rezumă provocările anilor „cuibului" părăsit.*

Când devenim bunici

Scop A: *Identifică trei roluri posibile ale bunicilor.*
Scop B: *Explică cinci moduri prin care o familie ar trebui să poarte de grijă bunicilor.*

Când îmbătrânim

Scop A: *Descrie modul în care cei vârstnici pot să se împace cu trecutul lor.*
Scop B: *Explică de ce este important să ai un scop atunci când ai îmbătrânit.*
Scop C: *Descrie schimbările fizice pe care trebuie să le accepte cei vârstnici.*
Scop D: *Rezumă modul în care oamenii ar trebui să se pregătească financiar pentru bătrâneţe.*

Când copiii noştri devin adulţi

Scop A: *Descrie modul în care aşteptările familiei ar trebui să se schimbe, pe măsură ce copiii devin maturi.*
Scop B: *Explică modul în care relaţia dintre părinţi şi copiii adulţi se poate adânci.*
Scop C: *Rezumă provocările anilor „cuibului" părăsit.*

Considerente generale

Unii consideră că a fi părinte e ca şi cum ai înălţa un *zmeu.[2] Începi prin a încerca să faci ca zmeul să se înalţe de la pământ, iar, uneori, te întrebi dacă zmeul—la fel ca şi copilul tău—va răzbi. Vei alerga, apoi, cât mai repede cu acest zmeu care fâlfâie în vânt în urma ta. Câteodată, el cade la pământ. Aşa că, pentru a-l ajuta să zboare, îi legi o coadă mai lungă şi încerci din nou. Dintr-odată, o adiere uşoară a vântului îl prinde şi aproape că el se încurcă în ramurile unui copac. Inima începe să-ţi bată puternic pe măsură ce vezi pericolul. Continui să mergi mai departe, conducând zmeul spre un loc mai sigur. Apoi, cu bucurie, vezi cum zmeul se ridică la cer. El smuceşte sfoara, dorind să zboare şi mai sus. Dai tot mai mult drumul la sfoară, permiţându-i zmeului mai multă libertate. Laşi din strânsoare puţin câte puţin. Mai repede decât te-ai aştepta, ajungi la capătul sforii. Stai în vârful picioarelor, ţinând ultima bucăţică de sfoară, între degetul mare şi cel arătător. Apoi, îi dai drumul, lăsând zmeul să se înalţe spre cerul albastru al lui Dumnezeu. La fel, părinţii trebuie să-şi lase copiii să devină adulţi.

Fig. 13.2
A fi părinte e ca şi cum ai înălţa un zmeu.

Natura ne oferă multe ilustraţii despre părinţi. De exemplu, un mascul şi o femelă de vultur golaş se împerechează în martie sau aprilie. Apoi, amândoi îşi fac cuibul. După ce termină cuibul, acesta măsoară 90 de cm în lungime şi 90 de cm în adâncime. Femela depune 1-3 ouă. Atât masculul cât şi femela clocesc, pe rând, ouăle pentru a le menţine căldura constantă. După 35 de zile, din ouă vor ieşi puii.

Părinţii vulturi îşi cresc împreună puii. În prima zi, puii nu fac altceva decât să doarmă. În a doua zi, puii sunt hrăniţi de părinţi cu bucăţi de carne. Timp de o lună sau două, puii de vulturi sunt hrăniţi de părinţii lor. În cea de-a doua lună, părinţii vulturi se întorc la cuib doar pentru a aduce hrană puilor lor. După ce împlinesc zece săptămâni, puii pot părăsi cuibul, dar nu merg prea departe. În acest fel, părinţii îi pot ajuta să se hrănească şi-i învaţă cum să zboare. După ce trece vara, puiul este lăsat singur. Vor trece patru ani până când tânărul vultur va avea pene albe pe cap şi o coadă cu un penaj minunat. Vulturul trăieşte cam 30 de ani.[3]

Fig. 13.3
Vulturii se împerechează, îşi fac cuibul şi-şi cresc împreună puii.

Pe măsură ce copiii devin adulţi, viaţa unui părinte devine atât captivantă cât şi înspăimântătoare. Toţi părinţii trebuie să facă faţă acestei perioade din viaţă. Copiii sănătoşi devin adulţi sănătoşi. Ei vor face greşeli. Dar educaţia şi exemplul părinţilor lor îi vor călăuzi. Să ne uităm acum la câteva aspecte finale pe care părinţii trebuie să le ia în considerare pe măsură ce copiii lor devin adulţi.

A. Aşteptările ar trebui să se schimbe pe măsură ce copiii devin adulţi.

Culturile aşteaptă anumite comportamente din partea copiilor adulţi. Foarte multe aspecte depind de punctul de vedere al familiei lărgite. În unele locuri, părinţii se aşteaptă ca adulţii să rămână sub autoritatea liderului familiei. În alte culturi, se aşteaptă ca adulţii să se mute în propria lor casă şi să devină independenţi în orice privinţă. Dar toate culturile recunosc că n-ar trebui să-i tratăm pe adulţi ca şi cum aceştia ar fi încă nişte copii. Şi toate sunt de acord că adulţii ar trebui să aibă mai multă responsabilitate

Î. 1 *În cultura ta, se află adulţii sub autoritatea părinţilor lor? Explică.*

asupra vieţilor lor. Aşadar, pe măsură ce copiii devin adulţi, atât părinţii cât şi copiii maturi gândesc diferit unii despre alţii.

Î. 2 În cultura ta, ce aşteaptă părinţii de la copiii maturi?

1. Părinţii se aşteaptă ca un fiu matur sau o fiică matură să:
- Îşi poarte de grijă, să-şi chibzuiască veniturile şi să fie un cetăţean de nădejde;
- Dezvolte prietenii;
- Găsească un scop şi o semnificaţie spirituală în viaţă.[4]

Î. 3 În cultura ta, ce aşteaptă copiii maturi de la părinţii lor?

2. Copiii maturi se aşteaptă ca părinţii lor să:
- Le permită să ia propriile decizii;
- Recunoască faptul că ei sunt responsabili pentru deciziile lor;
- Dea dovadă de bucurie şi încredere în fiul sau fiica lor;
- Reducă sau să înceteze sprijinul financiar;
- Le vorbească aşa cum vorbesc cu alţi adulţi.

Credincioşilor le pasă de viaţa spirituală a copiilor lor. Vor continua copiii lor adulţi să se dezvolte ca şi credincioşi? Mulţi tineri se îndoiesc de credinţa lor, iar alţii părăsesc biserica.

Î. 4 Ar trebui părinţii să pretindă de la copiii lor maturi să aibă anumite convingeri? Explică.

James Dobson spune că, odată ce copiii devin tineri adulţi, nu trebuie să pui asupra lor o presiune prea mare din punct de vedere spiritual. Poţi avea unele aşteptări de la ei—atâta timp cât locuiesc împreună cu tine. Dar nu le poţi cere ca ei să creadă ceea ce tu i-ai învăţat. Uşa către lumea din afară trebuie lăsată complet deschisă pentru copiii adulţi. Aceasta poate fi cea mai înspăimântătoare perioadă pentru părinţi. Mulţi părinţi doresc să păstreze controlul pentru a-i proteja pe copiii lor de alegeri greşite. Dar tinerii adulţi iau decizii mai bune când răzvrătirea nu este singura cale spre libertate. Adevărul este că dragostea şi libertatea merg împreună—mână-n mână.[5] Astfel că părinţii care-şi iubesc copiii adulţi ar trebui să-i trateze ca pe nişte adulţi.

B. Relaţiile se pot adânci pe măsură ce copiii devin adulţi.

Î. 5 Dă un exemplu despre modul în care o relaţie se poate adânci pe măsură ce copiii devin maturi.

1. Relaţia dintre părinţi şi copii se schimbă, dar ea se poate adânci. Părinţii şi copiii se pot descoperi unii pe alţii prin moduri noi—odată ce încep să se poarte ca adulţi.

Ann, o tânără femeie, locuia împreună cu mama ei, Mary. Ele au discutat despre amintirile din copilărie ale lui Ann. Ann şi-a adus aminte de un incendiu din casa lor. Mama ei a fost foarte curajoasă şi şi-a salvat copiii. Mary a vorbit despre gândurile şi temerile ei. I-a fost teamă că focul o va omorî. Ann a fost uimită. Niciodată nu s-a gândit că mama ei se temea de foc. Ea văzuse doar curajul ei. Dar, acum, putea s-o vadă ca pe o persoană – nu doar ca pe o mamă.

Un tânăr s-a întors acasă în vacanţă. El a început să-i împărtăşească tatălui tot ceea ce învăţa la colegiu. A rămas surprins să descopere cât de multe cunoştinţe avea tatăl său şi cât de interesat era acesta. Fiul n-a crezut că tatăl său se putea gândi şi la altceva decât la afacerile familiei.

Î. 6 Cum îşi cinsteşte părinţii un copil matur?

Relaţiile dintre părinţi şi copiii lor se schimbă. Dar indiferent cât de mari cresc copiii, aceştia trebuie să-şi cinstească părinţii. A cinsti înseamnă a respecta, a aprecia şi a preţui. Noi trebuie să ne cinstim părinţii toată viaţa.

Î. 7 Un tată a fost dur cu soţia şi fiul său. Mai târziu, fiul matur n-a respectat sfaturile sau caracterul tatălui său. Cum ar trebui acest fiu să-şi cinstească tatăl?

Unii părinţi îşi abuzează, îşi neglijează sau îşi maltratează copiii. Dumnezeu nu ne porunceşte să cinstim căile greşite ale părinţilor noştri. Dar toţi părinţii merită o anumită măsură de respect—cum ar fi, cuvinte politicoase, dragoste şi bunătate. Isus ne porunceşte să iubim toţi oamenii – chiar şi pe vrăjmaşii noştri (Matei 5:44). Relaţia dintre părinte şi copil se schimbă, dar, întotdeauna, ea necesită cinste.

Î. 8 Cum poate absenţa copiilor să cauzeze probleme între un soţ şi o soţie?

2. Relaţia dintre soţ şi soţie se poate adânci când copiii devin adulţi. Mulţi ani, mama şi tatăl şi-au investit cea mai mare parte a timpului, energiei şi banilor în copiii lor. Dar pe măsură ce copiii devin adulţi, părinţii îşi pot pune întrebarea: „Ce vom face acum?" Pentru unii părinţi, această întrebare este foarte dificilă.

Deseori, căsnicia trece printr-o perioadă de tensiune când cei doi soţi rămân singuri în cămin. Ani de-a rândul, ei şi-au concentrat atenţia asupra copiilor. Adesea, un soţ şi

o soţie au uitat să-şi întărească relaţia. S-ar putea ca ei să aibă nevoie să se cunoască, din nou, unul pe altul. Fără copii, vechile probleme pot să reapară. Este greu să ignori problemele când nu trebuie să te mai concentrezi asupra copiilor.

Î. 9 *Cum se poate adânci relaţia dintre un soţ şi o soţie în timpul anilor "cuibului părăsit"?*

Soţii şi soţiile pot experimenta un nou început când atenţia se va concentra asupra lor înşişi. Prietenia lor şi dragostea lor se adâncesc. Ei îşi pot aminti despre excursiile când s-au căţărat pe munte. Sunt atâtea amintiri care pot fi discutate. De asemenea, ei se pot gândi la noile experienţe comune care-i aşteaptă în viitor. Relaţia de căsnicie se va schimba atunci când copiii devin adulţi. Unii numesc această perioadă „cuibul părăsit". Soţul şi soţia pot face ca această perioadă să fie una bună. Şi, curând,—în cuibul unde, cândva, erau copii—vor exista nepoţi!

> SOŢII ŞI SOŢIILE POT EXPERIMENTA UN NOU ÎNCEPUT CÂND ATENŢIA SE VA CONCENTRA ASUPRA LOR INŞIŞI.

2 Când devenim bunici

Scop A: *Identifică trei roluri posibile ale bunicilor.*

Scop B: *Explică cinci moduri prin care o familie ar trebui să poarte de grijă bunicilor.*

Considerente generale

Unii spun că nepoţii sunt o răsplată pentru eforturile depuse în creşterea propriilor copii! Bunicii se bucură de nepoţii lor – şi-i influenţează în mare măsură. În această lecţie, vom analiza influenţa şi rolul bunicilor *din lumea întreagă.*

Fig. 13.4 De obicei, bunicii au o relaţie specială cu nepoţii lor.

A. Bunicii au o relaţie specială cu nepoţii lor.

Să aruncăm o privire asupra bunicilor care trăiesc în diferite regiuni ale lumii.

- În America şi într-o mare parte din Occident, o nouă generaţie de bunici este mai tânără. Aceştia au timp şi bani pentru a-i cheltui cu nepoţii lor. Bunicii au, deseori, vârste cuprinse între 50 şi 85 de ani. Deoarece durata de viaţă creşte, mulţi copii ajung să-şi cunoască străbunicii.
- În unele ţări, precum Tailanda, o femeie este numită „bunică" când orice rudă de-a ei naşte un copil. Rolul bunicii nu este legat de copiii născuţi din propriii ei copii.[6]
- Este binecunoscut respectul chinezesc faţă de bătrâni. Datoria cea mai importantă a unui fiu este să se asigure că părinţii lui vor avea parte la bătrâneţe de bucurie şi mângâiere. Oamenii în vârstă sunt trataţi cu cinste şi respect.
- În familia tradiţională japoneză faptul de a avea copii era foarte important. Dacă un cuplu n-avea un băiat care să ducă mai departe numele familiei şi să se îngrijească de ei la bătrâneţe, atunci aceştia înfiau un băiat. Acest băiat era, adesea, copilul unui frate, iar ei îl creşteau ca pe propriul lor copil. În Japonia, dar şi în Tailanda, aproape orice persoană în vârstă devenea bunic(ă).[7]
- În Fiji, i s-a spus unui scriitor: „Noi nu ne părăsim părinţii. Rămânem aproape unul de celălalt în aceeaşi casă sau în vecinătate. Împărţim totul unii cu alţii. Ce este al meu este şi al tău. Ce este al tău este şi al meu."[8]

Î. 10 *Au bunicii un rol special în cultura ta? Explică.*

În toate culturile, bunicii îşi pot influenţa nepoţii în multe feluri. Iată câteva dintre influenţele pozitive:

Î. 11 *Care sunt câteva moduri pozitive prin care bunicii îşi pot influenţa nepoţii?*

- Bunicile care oferă o îngrijire fizică şi emoţională bebeluşilor şi *antepreşcolarilor creează o legătură sufletească cu aceştia.
- Nepoţii apreciază ceea ce le oferă bunicii—ca de pildă, dragoste, timp, atenţie, învăţătură, prietenie, un exemplu evlavios şi cadouri.
- Bunicii pot fi sensibili. Pot fi buni ascultători atunci când nepoţii, ajunşi la vârsta adolescenţei, au dificultăţi în a sta de vorbă cu părinţii lor.

- O relaţie apropiată între bunici şi nepoţii adolescenţi va întări legătura dintre ei.
- Nepoţii adulţi şi strănepoţii pot beneficia de sprijinul emoţional al bunicilor şi al străbunicilor.[9]

B. Bunicii pot îndeplini câteva roluri.

Î. 12 Rezumă cele trei roluri ale bunicilor.

Rolul îndeplinit de bunici depinde de cultură, personalitate, regiune şi atitudinea familiei. Bunicii se pot relaţiona cu copiii şi nepoţii lor în trei moduri diferite.

Î. 13 Care dintre aceste roluri este cel mai obişnuit în cultura ta?

1. Bunicii pot fi foarte apropiaţi: Îi înlocuiesc pe părinţi. Bunicii îndeplinesc, deseori, acest rol, în special când mama lucrează în afara căminului. Bunica poartă de grijă nepotului în timpul zilei. Acest rol este, de asemenea, comun când mama nu este căsătorită sau în cazul în care copiii devin orfani. Acest tip de bunici au aproape aceeaşi autoritate ca şi un părinte.

2. Bunicii pot fi apropiaţi: Rolul tradiţional. În acest caz, bunicii fac parte din familia lărgită. Ei îi ajută pe părinţi şi le oferă nepoţilor lor dragoste, timp, atenţie, înţelepciune şi alte daruri. Uneori, bunicii vizitează casa părinţilor. Alteori, părinţii îi duc pe copii în vizită la bunici sau pentru a sta câteva zile cu aceştia. În oricare dintre cazuri, bunicii au grijă să-i lase pe părinţi să fie părinţi.

3. Bunicii pot să fie îndepărtaţi: Persoane distante. În acest caz, bunicii nu-i prea văd pe nepoţii lor. Poate că aceasta se datorează faptului că bunicii locuiesc la mare depărtare. E posibil ca bunicii să-şi vadă nepoţii doar de Crăciun sau la vreun eveniment special. Bunicii nu fac parte din viaţa de zi cu zi a nepoţilor lor.[10]

Î. 14 În ce mod viaţa lui Timotei a fost influenţată de bunica sa?

Orice bunic poate avea o influenţă puternică asupra vieţii spirituale a nepoţilor. Pavel a scris în 2 Timotei 1:5: „*Îmi aduc aminte de credinţa ta nefăcută, care s-a sălăşluit întâi în bunica ta Lois şi în mama ta Eunice, şi sunt încredinţat că şi în tine.*" Bunica Lois a avut o credinţă puternică în Dumnezeu. Ea a călăuzit-o pe mama lui Timotei, Eunice, să devină creştină. În acelaşi mod, Timotei a acceptat credinţa mamei şi a bunicii lui. Credinţa în Dumnezeu este cea mai mare moştenire pe care bunicii le-o pot transmite copiilor şi nepoţilor.

Î. 15 Îi încurajează biserica ta pe bunici să-şi asume un rol spiritual? Explică.

Bunicii ar trebui să fie preocupaţi de viaţa spirituală a nepoţilor lor. Ei se pot ruga pentru ei, pot vorbi cu ei şi-i pot asculta. Mulţi soţi şi soţii, astăzi, pot mărturisi că au auzit despre Isus stând în poala unuia dintre bunici. Copiilor le place să audă cum bunicul sau bunica le povesteşte istorisiri din Biblie – sau întâmplări despre modul în care Dumnezeu i-a ajutat în trecut. Chiar adulţi fiind, ne bucurăm când bunicii noştri ne povestesc despre bunătatea şi credincioşia lui Dumnezeu.

C. Bunicii trebuie să primească îngrijire din partea familiilor lor.

Biblia le porunceşte credincioşilor să-şi iubească părinţii şi bunicii şi să le poarte de grijă.

> [1]*Nu mustra cu asprime pe un bătrân, ci sfătuieşte-l ca pe un tată;...* [3]*Cinsteşte pe văduvele care sunt cu adevărat văduve.* [4]*Dacă o văduvă are copii sau nepoţi de la copii, aceştia să se deprindă să fie evlavioşi întâi faţă de cei din casa lor, şi să răsplătească ostenelile părinţilor, căci lucrul acesta este plăcut înaintea lui Dumnezeu* (1 Timotei 5:1, 3-4).

Membrii familiei ar trebui să le poarte de grijă părinţilor şi bunicilor. Dacă cei în vârstă sunt neglijaţi, biserica ar trebui să găsească moduri de a-i ajuta.

> DACĂ CEI ÎN VÂRSTĂ SUNT NEGLIJAŢI, BISERICA AR TREBUI SĂ GĂSEASCĂ MODURI DE A-I AJUTA.

Î. 16 Care sunt câteva moduri prin care credincioşii le pot purta de grijă bunicilor?

Moduri prin care să le porţi de grijă părinţilor şi bunicilor:

- Respectă-le independenţa, dar asigură-te că sunt în siguranţă şi că au tot ce le trebuie. Părinţii în vârstă s-ar putea să dorească să locuiască singuri, chiar dacă acest lucru nu le oferă siguranţă. Copiii şi nepoţii trebuie să aleagă ce este mai bine pentru cei vârstnici. Cinsteşte-ţi părinţii şi bunicii atâta timp cât trăieşti. Nu păcătui—aşa cum

au păcătuit Fariseii—neglijând să răsplăteşti dragostea şi purtarea de grijă pe care ţi le-au oferit cei vârstnici (Matei 15:3-9).

Observă schimbările din viaţa lor—fizice, mentale, emoţionale sau spirituale. Trupurile noastre devin tot mai firave pe măsură ce îmbătrânim. A umbla sau a urca scările poate fi dificil. Bolile au nevoie de mai mult timp pentru a fi vindecate. Riscul de căzături devine mai mare. Artrita, cancerul şi alte probleme fizice se pot agrava odată cu vârsta. Singurătatea poate fi un chin pentru părintele sau unul dintre bunici căruia i-a murit partenerul de viaţă.

La bătrâneţe, memoria bunicilor poate slăbi. Dar mulţi pot păstra o minte clară până la sfârşitul vieţii. Alţii îşi pot pierde memoria sau pot deveni confuzi. Multe cauze provoacă uitarea. Boala *Alzheimer poate fi unul dintre factori; totuşi, nu întotdeauna aceasta este cauza. În unele cazuri, oamenii părăsesc această lume aproape în acelaşi mod în care au venit. Un bunic poate deveni ca un bebeluş, depinzând complet de cineva care să-l iubească şi să-i poarte de grijă. Binecuvântaţi sunt cei care poartă de grijă părinţilor şi bunicilor lor, căci a lor este Împărăţia cerurilor.

- Asigură-te că între tine şi ei nu există nicio urmă de amărăciune. Dumnezeu le porunceşte credincioşilor să ierte. Este obişnuit ca membrii familiei să poarte ranchiună unul faţă de altul. Bătrâneţea este o perioadă minunată în care poţi să te împaci cu Dumnezeu şi cu alţii.
- Împarte responsabilităţile cu alţii. În familia lărgită, toţi copiii şi nepoţii ar trebui să fie conştienţi de nevoile părinţilor şi ale bunicilor. În unele societăţi, fraţii şi surorile pot locui la kilometri distanţă unii de alţii. De obicei, doar unul dintre copii rămâne alături de părintele în vârstă. Dar este important ca toţi *fraţii să se îngrijească de nevoile părinţilor. Câteodată, unul dintre copii refuză să-l ajute pe cel care îngrijeşte de părinţii în vârstă. În acest caz, ceilalţi membri ai familiei, cum ar fi nepoţii sau prietenii, ar putea fi de ajutor. Uneori, fraţii şi surorile angajează o persoană care să poarte de grijă celor vârstnici. Un ziar a publicat următoarea scrisoare, primită de la o persoană care se săturase să poarte întreaga responsabilitate faţă de un părinte în vârstă:

Î. 17 *De ce unii trebuie să împartă responsabilitatea de a le purta de grijă celor vârstnici?*

„Această scrisoare este adresată tuturor surorilor şi fraţilor care sunt prea ocupaţi cu propriile lor vieţi pentru a mai da o mână de ajutor. Acum patru ani viaţa mea s-a schimbat—când mama s-a îmbolnăvit din cauza unei boli incurabile. Mi-am amânat toate planurile mele. Puţin câte puţin, am renunţat să-mi vizitez prietenii, să merg la diverse evenimente, să frecventez cursurile serale şi să mai petrec timp cu soţul meu. Acum trebuie să-mi folosesc tot timpul liber pentru a-mi duce părinţii la doctor şi pentru a avea grijă de nevoile lor. Nu mă plâng—părinţii mei sunt oameni minunaţi şi consider că este un privilegiu să am grijă de ei. Dar sunt supărată pentru că fraţii şi surorile mele nu fac nimic ca să mă ajute."[11]

Î. 18 *Studiu de caz: Cum ai sfătui această femeie să-şi rezolve problema?*

- Vizitează-ţi părinţii şi bunicii cât de des poţi. Ascultarea celor vârstnici realizează două lucruri. Cei tineri primesc înţelepciune. Iar cei vârstnici se simt valoroşi pentru că cineva îi apreciază. Când îi vizitezi pe cei vârstnici, pune-le întrebări şi ascultă-i cu atenţie. Învaţă tot ce poţi despre istoria familiei şi despre experienţele spirituale din viaţa lor. Ia-ţi notiţe sau foloseşte un reportofon. Caută să cunoşti toată istoria familiei, astfel încât s-o poţi transmite mai departe copiilor tăi. De asemenea, cere-le bunicilor să-ţi vorbească despre perspectivele lor asupra vieţii.
- Roagă-te pentru părinţii şi bunicii tăi în vârstă. Ei au nevoi şi temeri şi suferă de singurătate. Fă-i să ştie că te rogi pentru ei. Roagă-te împreună cu ei şi citeşte-le din Biblie (sau citeşte Biblia împreună cu ei).

Î. 19 *Care sunt două beneficii ale ascultării bunicilor?*

Când îmbătrânim

3

Scop A: *Descrie modul în care cei vârstnici pot să se împace cu trecutul lor.*
Scop B: *Explică de ce este important să ai un scop atunci atunci când ai îmbătrânit.*
Scop C: *Descrie schimbările fizice pe care trebuie să le accepte cei vârstnici.*
Scop D: *Rezumă modul în care oamenii trebuie să se pregătească financiar pentru bătrâneţe.*

Fig. 13.5
„Îmbătrâneşte împreună cu mine! Tot ce e mai bun abia acum urmează."

Considerente generale

Ptah-hotep—un filozof egiptean, în anul 2500 î.Hr. (cu 500 de ani înainte de Avraam)—a spus că „bătrâneţea este cel mai îngrozitor lucru din viaţa unui om".[12] În schimb, un poet contemporan, Robert Browning, a scris: „Îmbătrâneşte împreună cu mine! Tot ce e mai bun abia acum urmează".[13] Browning ne aminteşte că putem aştepta bătrâneţea cu bucurie.

Adeseori, bunicii descoperă că ultimii ani pe care şi-i petrec împreună sunt cei mai frumoşi. Au, acum, mai mult timp pentru ei înşişi şi pentru a-i petrece în compania altora. Ei comunică mai bine. Relaţia lor sexuală îi împlineşte, deoarece au învăţat să ofere plăcere unul altuia. Ei au căpătat mai multă experienţă în rezolvarea problemelor din căsnicia lor şi din familia lor lărgită. Ei au învăţat să împărtăşească influenţa şi autoritatea în căminul lor. La bătrâneţe, soţul este mai preocupat de relaţii şi ştie cum să-şi trateze soţia cu mai mult respect.[14]

Î. 20 *Compară două atitudini în ce priveşte îmbătrânirea.*

Studiile au arătat că oamenii în vârstă se simt deseori satisfăcuţi, mulţumiţi, fericiţi şi împliniţi. Totuşi—ca orice etapă din viaţă—există câteva provocări cu care se confruntă oamenii în vârstă. Să luăm în considerare trei dintre aceste provocări.

Î. 21 *Care sunt unele motive pentru care ultimii ani din viaţă pot fi cei mai buni?*

A. Cei în vârstă trebuie să se împace cu trecutul lor.

Î. 22 *Cum se poate împăca o persoană cu trecutul?*

Persoanele în vârstă îşi analizează trecutul. Aceasta este una din îndatoririle lor emoţionale.Vârsta înaintată este un timp de reflecţie. Adulţii vârstnici fie îşi regretă trecutul, fie se bucură de el.

Unii cred că au făcut ceea ce trebuia. Ei îşi acceptă greşelile şi-L laudă pe Dumnezeu pentru harul şi prezenţa Lui de-a lungul vieţii lor. Dar alţii se află în prăpastia disperării. Sunt dezamăgiţi de viaţa lor şi-şi dau seama că este prea târziu s-o ia de la capăt. Mulţi oameni vârstnici au anumite dezamăgiri. Foarte puţini oameni n-au niciun regret. Dar credincioşii înţelepţi fac tot ce le stă în putinţă pentru a se *împăca cu greşelile lor din trecut—„achitându-şi datoriile" sau reparându-şi greşelile. De exemplu, Zacheu *s-a împăcat* cu trecutul său atunci când a plătit înapoi tot ce furase (Luca 19:8). Este cel mai bine să ne împăcăm cu trecutul înainte să îmbătrânim. Dar vârsta înaintată le oferă oamenilor o şansă de „a-şi plăti toate datoriile".

Î. 23 *Cum afectează prezentul împăcarea cu trecutul?*

Evanghelia îţi dă speranţă la orice vârstă. Întotdeauna, ea oferă pace, iertare şi vindecare. Întotdeauna, ea ne ajută să avem *„o haină de laudă în locul unui duh mâhnit"* (Isaia 61:3). Dar, de asemenea, Evanghelia ne cheamă să ne împăcăm – să ne reparăm greşelile faţă de cei cărora le-am greşit. Împăcarea cu greşelile din trecut se poate produce atunci când ne cerem iertare de la cei pe care i-am rănit. Simţim pace atunci când dărâmăm zidurile amărăciunii şi-i iertăm pe cei care ne-au rănit. Simţim pace şi atunci când ne plătim datoriile şi-i iertăm pe cei care ne sunt datori. La bătrâneţe, scurtimea timpului ne poate îndruma să rezolvăm aceste lucruri înainte de a fi prea târziu. Împăcarea cu trecutul va aduce pace în prezent.

B. Cei vârstnici, împreună cu partenerii lor de viaţă, trebuie să caute scopuri şi interese comune.

Î. 24 *Care sunt unele avantaje ale unei căsnicii aflate la o vârstă înaintată?*

Multe cupluri în vârstă îşi dau seama că mariajul lor este precum căminul lor—acesta are nevoie de unele reparaţii. Probabil, de-a lungul anilor, cei doi s-au îndepărtat unul de altul. Vârsta înaintată este perioada în care cuplul îşi poate rezolva orice problemă din

relaţia lor, devenind prieteni apropiaţi. Am mai discutat acest fapt în capitolul anterior, în lecţia 1, punctul B. Pentru a putea repara „gardurile dărâmate ale trecutului", cuplul trebuie să înfrunte împreună viitorul.

Înfruntarea viitorului include o refocalizare—găsirea unui scop nou pentru vieţile lor. La bătrâneţe, un cuplu se poate confrunta cu probleme de sănătate şi financiare. Aceste încercări pot cauza descurajare în orice căsnicie. Dar viziunea de a sluji şi de a fi o binecuvântare le dă oamenilor energie şi inspiraţie. Nu uita, Isus a spus că pentru a-ţi câştiga viaţa, trebuie să ţi-o pierzi slujindu-i pe alţii (Matei 16:24-26). Acest lucru se adevereşte de când te naşti şi până când mori—faţă de nepoţi şi faţă de bunici. Noi suntem mai fericiţi când îi slujim pe alţii.

Î. 25 Cum îi ajută pe bătrâni faptul de a avea un scop?

Care sunt câteva scopuri pe care un cuplu în vârstă le poate îndeplini?

Î. 26 Care sunt câteva scopuri pe care cei vârstnici le pot avea în cultura ta?

- Unele cupluri în vârstă îi pot învăţa pe alţii abilităţi pe care le-au învăţat ei înşişi—cititul, povestitul, tâmplăria, croitoria, contabilitatea sau cântatul la un instrument.
- Unele cupluri în vârstă pot desfăşura o lucrare într-o biserică. Ei se pot ruga, pot predica, îi pot întâmpina pe vizitatori, pot găti, pot vizita bolnavi, pot consilia sau pot preda diverse cursuri. Unii se pot oferi să ajute în construcţie, administraţie, călăuzire sau supraveghere.

Acestea sunt doar câteva din modurile în care oamenii în vârstă pot fi o binecuvântare pentru alţii.

Împărtăşirea unui scop va binecuvânta cuplul respectiv, atât din punct de vedere mental cât şi social. Este adevărat că oamenii în vârstă umblă, în timp ce tinerii aleargă. După cum spune şi proverbul, „cel care odată a sărit peste un pârâu, trece acum prin el". Oamenilor vârstnici le trebuie mai mult timp pentru a răspunde; în schimb, ei au multe de spus. Gândesc mai încet, dar mult mai profund. Ei nu prea sunt în stare să înţeleagă idei noi, dar cunosc valoarea ideilor vechi. Le este dificil să înveţe îndemânări noi, în schimb, au vechi îndemânări de care oamenii de azi încă mai au nevoie. Au probleme cu memoria pe termen scurt şi uită evenimentele din trecutul recent. În schimb, ei îşi aduc aminte de lucrurile din trecut – despre care tinerii n-au învăţat niciodată.[15]

Î. 27 Care sunt câteva scopuri prin care bunicii îi pot binecuvânta pe alţii în cultura ta?

Î. 28 Rezumă povestea Bunicului (Tom) Wilson.

Mulţi oameni vârstnici continuă să ne inspire şi să ne uimească. De exemplu, Polycarp, discipolul apostolului Ioan, n-a învăţat limba greacă până la vârsta de 80 de ani. De asemenea, un păstor, Tom Wilson, şi-a început lucrarea acum mai bine de 50 de ani. Ca tânăr predicator, în anii adolescenţei sale, el cânta la acordeon. Astăzi, el are peste 60 de ani. Dar n-a încetat să continue să înveţe. El cântă la orgă electrică şi foloseşte computerul şi internetul. Din punct de vedere spiritual, el ne aminteşte de Caleb, care a cucerit un munte înalt la vârsta de 80 de ani. Bunicul Wilson, lucrând alături de fiul său, Scott, şi de alţii, a plantat zece noi biserici şi zece şcoli noi în Dallas, Texas. Fiecare din aceste şcoli vor include trei secţiuni: primară, gimnazială şi liceală. Numărul total al elevilor va fi de peste 2.000! Poate că Bunicul Wilson merge mai încet decât obişnuia să umble, dar pentru un tânăr este destul de dificil să ţină pasul cu el! El nu este un om care s-a plictisit din cauza pensionării. El îţi poate vorbi despre „vremurile bune de odinioară", dar spune că, astăzi, noi trăim „cele mai bune vremuri".

Î. 29 Oferă un exemplu de bunic care te-a inspirat.

Fie că eşti bunic sau bunică, Dumnezeu te-a îndrumat întreaga viaţă ca să te pregătească pentru aceste zile ale bătrâneţii. Ai urcat munţi înalţi, ai traversat râuri şi ai umblat prin văi adânci. Ai învăţat să umbli liniştit alături de Duhul Sfânt. Şi, deşi puterea ta fizică este redusă, puterea ta spirituală este din ce în ce mai mare. Tot ceea ce este în tine poate mărturisi că bătălia nu este pentru cei iuţi, nici pentru cei puternici, deoarece bătălia este a Domnului (1 Samuel 17:47). Biserica are mare nevoie de înţelepciunea ta, de răbdarea ta, de prezenţa şi călăuzirea ta. Fă din ultimii tăi ani cei mai buni ani. Găseşte-ţi scopul în biserica locală şi trăieşte-ţi zilele care ţi-au mai rămas ca o jertfă înaintea lui Dumnezeu. Fii

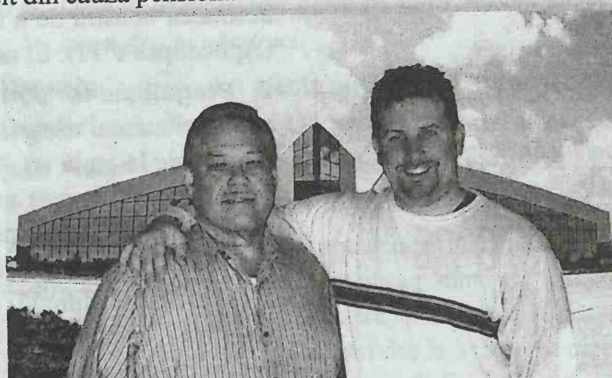

Fig. 13.6 Păstorul Tom (Bunicul) Wilson lucrează cu fiul său (Păstorul Scott) pentru a planta zece noi biserici şi zece şcoli noi în metropola Dallas, Texas.

ca Simeon sau ca Ana, ale căror rugăciuni şi profeţii îi binecuvântează încă pe oamenii de astăzi. Fii ca Daniel a cărui credinţă a închis gura leilor atunci când el avea peste 70 de ani, şi a cărui înţelepciune a sfătuit împăraţi.

C. Bătrânii trebuie să se pregătească pentru vârsta înaintată şi pentru moarte.

Este important să ai un scop în prezent. Totuşi, o persoană în vârstă trebuie să recunoască faptul că anii ce i-au mai rămas sunt puţini. Unii neagă faptul că vor muri. Aceasta îi face atât pe ei cât şi familiile lor să nu fie pregătiţi pentru ultimele lucruri din viaţa lor.

Există câteva tipuri de pregătire pentru moarte—spirituală, emoţională, mentală, financiară şi juridică. Familia ta va evita certurile şi îngrijorările, dacă-ţi vei planifica ultimele zile—şi vei comunica planurile tale celor mai importanţi membri ai familiei.

Î. 30 Ce fel de schimbări survin odată cu vârsta?

1. Pregăteşte-te pentru schimbările fizice. Pe măsură ce oamenii îmbătrânesc, trupul lor devine mai slab. Acest fapt diferă de la persoană la persoană—şi depinde de lucruri precum dieta, exerciţiile fizice, stresul şi caracteristicile corpului tău. Unii oameni rămân puternici la bătrâneţe. Mai jos, vei găsi o listă cu unele schimbări fizice pentru care cei vârstnici trebuie să se pregătească:

- **Schimbare în înfăţişarea fizică.** Chelitul, părul cărunt, pierderea dinţilor, ridurile, petele negre de pe mâini—toate aceste schimbări încep cu mult înainte ca o persoană să ajungă la vârsta de 65 de ani. Imaginea de sine a oamenilor este afectată, dacă în cultura lor se pune accent pe tinereţe şi frumuseţea fizică. Dar nu uita acest adevăr: *Ridurile nu dor!*
- **Schimbări în cele cinci simţuri: văzul, auzul, mirosul, gustul şi pipăitul.** Oamenii în vârstă încep să-şi piardă abilitatea de a vedea şi de a auzi. Alte provocări asociate cu această etapă a vieţii sunt: degenerarea simţurilor gustului şi mirosului, rigiditatea articulaţiilor, putere şi energie scăzută, reacţie înceată, circulaţia slabă a sângelui—care face dificilă menţinerea temperaturii corpului—şi abilitate redusă de a tolera durerea. Citeşte Eclesiastul 12 pentru comentariile lui Solomon.
- **Schimbări sexuale.** Scade abilitatea de a avea copii; în schimb, se menţine abilitatea de a avea relaţii sexuale. Cuplurile în vârstă se bucură de relaţiile sexuale—de fapt, mulţi spun că această perioadă aduce mai multă împlinire sexuală.
- **Bolile.** „Doar un mic procent din rândul celor în vârstă sunt imobilizaţi la pat. Dar aproximativ 75% dintre cei peste 65 de ani au una sau mai multe probleme care-i limitează în ceea ce fac."[16] Cele mai obişnuite probleme fizice ale persoanelor de peste 65 de ani sunt artrita, bolile de inimă, cancerul, anxietatea şi diabetul. De asemenea, mulţi suferă de afecţiuni ale organelor interne.

Î. 31 Ce mângâiere oferă Scriptura pe măsură ce înaintăm în vârstă?

Aceste provocări fizice pot cauza anxietate şi descurajare. Totuşi, mulţi oameni vârstnici bolnavi sunt exemple minunate de dragoste, răbdare, blândeţe, credinţă şi har din partea lui Dumnezeu. Harul Lui ne este de ajuns, iar puterea Sa este făcută desăvârşită în slăbiciunile noastre (2 Cor. 12:9). El ne-a promis că nu vom fi niciodată încercaţi peste abilitatea noastră de a rezista (1 Cor. 10:13). Numele Său este Credincios şi Adevărat (Apocalipsa 9:11). El niciodată nu ne va părăsi, nici nu ne va lăsa (Evrei 13:5).

Î. 32 În cultura ta, cum se pregătesc financiar oamenii pentru anii bătrâneţii?

2. Pregăteşte-te pentru problemele financiare. Având în vedere că oamenii vârstnici nu mai merg la serviciu, veniturile lor se reduc. Totuşi, costurile de viaţă par să crească de la an la an. Aşa că oamenilor vârstnici le este greu să plătească o chirie sau o rată la casă, le este greu să-şi permită să cumpere mâncare bună, îmbrăcăminte sau medicamente. Dacă o persoană sau un cuplu nu s-a pregătit bine pentru anii bătrâneţii, sau dacă se confruntă cu cheltuieli medicale neprevăzute, atunci provocarea financiară poate fi foarte dificilă. Aşadar, oamenii trebuie să înceapă să planifice pentru vârsta înaintată – cu mult înainte de a îmbătrâni. Un fermier adună grâul în hambar ca să aibă ce mânca în lunile care urmează – când nu va mai fi recoltă. Şi Iosif i-a învăţat pe egipteni să pună deoparte în anii îmbelşugaţi pentru a putea supravieţui în anii secetoşi (Genesa 41:33-36, 46-49). În acelaşi mod, o persoană trebuie să economisească în perioada în care lucrează pentru a avea îndeajuns atunci când nu va mai putea munci.

Pregătirea financiară ar trebui să includă şi un testament – un document legal cu privire la modul în care doreşti ca oamenii să-ţi împartă averea după ce vei muri. De asemenea, trebuie să iei o decizie legală cu privire la persoana care se va ocupa de problemele tale financiare şi juridice *dacă eşti încă în viaţă,* dar nu mai eşti capabil să iei decizii.

Î. 33 *De ce este important un testament legal?*

În cele din urmă, tu şi partenerul tău de viaţă trebuie să vorbiţi despre moarte, înainte ca aceasta să survină. În unele culturi, este bine să planifici anumite detalii referitoare la înmormântare. Necredincioşii se tem de moarte şi de ceea ce urmează după moarte. Dar pentru cel credincios, perspectiva morţii ar trebui să însemne un timp liniştit în care te gândeşti la viaţa veşnică pe care o vei petrece împreună cu Hristos şi cu alţii.

Î. 34 *Ce planuri ar trebui să-şi facă un cuplu în vârstă în privinţa decesului?*

Concluzie

Îţi mulţumim că ai studiat acest curs împreună cu noi. Sperăm că acesta va fi o binecuvântare atât pentru tine cât şi pentru alţii.

Rugăciune: *„Să te binecuvânteze Domnul din Sion... în toate zilele vieţii tale... [6]şi să vezi pe copiii copiilor tăi!"* (Psalmul 128:5-6).

Rezumatul capitolului

Când copiii noştri devin adulţi

Scop A: *Descrie modul în care aşteptările familiei ar trebui să se schimbe, pe măsură ce copiii devin maturi.*

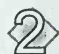
Părinţii aşteaptă ca un copil matur: să-şi poarte de grijă, să-şi chibzuiască banii, să fie un cetăţean de nădejde, să-şi facă prieteni şi să găsească un scop şi o însemnătate spirituală cu privire la viaţa lor. Copiii maturi se aşteaptă ca părinţii lor: să recunoască faptul că ei sunt responsabili pentru deciziile lor, să reducă sau să înceteze sprijinul financiar şi să vorbească cu ei aşa cum vorbesc cu alţi adulţi.

Scop B: *Explică modul în care relaţia dintre părinţi şi copiii adulţi se poate adânci.*

Părinţii şi copiii se pot descoperi unii pe alţii în moduri noi – odată ce încep să se relaţioneze ca adulţi. Porunca lui Dumnezeu de a ne cinsti părinţii este valabilă pentru întreaga viaţă.

Scop C: *Rezumă provocările anilor „cuibului părăsit".*

Pe măsură ce copiii devin adulţi, părinţii îşi pot pune întrebarea: „Ce vom face acum?" Părinţii pot experimenta un nou început atunci când se concentrează unul asupra celuilalt. Uitându-se în trecut, ei deapănă multe amintiri. Privind spre viitor, ei se pot gândi la noi experienţe comune.

Când devenim bunici

Scop A: *Identifică trei roluri posibile ale bunicilor.*

În primul rând, bunicii pot fi foarte apropiaţi: înlocuindu-i pe părinţi. În al doilea rând, bunicii pot fi apropiaţi: rolul tradiţional, oferind dragoste, călăuzire, sprijin, înţelepciune şi daruri. În al treilea rând, bunicii pot fi îndepărtaţi: persoane distante sau pot locui la mare depărtare.

Scop B: *Explică cinci moduri prin care o familie ar trebui să poarte de grijă bunicilor.*

Respectă-le independenţa. Asigură-te că nu există amărăciune între tine şi ei. Împarte responsabilităţile cu ceilalţi din familia extinsă. Vizitează-i cât de des posibil. Roagă-te pentru ei.

Când îmbătrânim

Scop A: *Descrie modul în care cei vârstnici pot să se împace cu trecutul lor.*

Ei pot să se împace cu trecutul – îndreptând greşelile din trecut - aşa cum a făcut Zacheu.

Scop B: *Explică de ce este important să ai un scop atunci când ai îmbătrânit.*

Viziunea de a sluji şi de a fi o binecuvântare aduce inspiraţie şi energie. Împărtăşirea unui scop va binecuvânta un cuplu din punct punct de vedere mental şi social. Iar bunicii au multă înţelepciune şi credinţă de împărtăşit.

Scop C: *Descrie schimbările fizice pe care trebuie să le accepte cei vârstnici.*

Schimbările fizice pot afecta puterea, înfăţişarea, cele cinci simţuri, relaţiile sexuale şi sănătatea.

Scop D: *Rezumă modul în care oamenii ar trebui să se pregătească financiar pentru bătrâneţe.*

O persoană trebuie să economisească în anii în care munceşte pentru a avea îndeajuns atunci când va ajunge la pensie. Pregătirea financiară ar trebui să includă şi un testament – un document legal cu privire la averea pe care o laşi altora. În final, bunicii trebuie să discute unul cu altul despre moarte înainte ca aceasta să survină.

 Evaluare personală: Încercuieşte litera care completează **cel mai bine** fiecare afirmaţie sau care corespunde **celui mai potrivit** răspuns.

1. Cum ar trebui să se poarte părinţii cu copiii adulţi?
a. Să continue să le asigure cele necesare.
b. Să se poarte cu ei în acelaşi mod de până acum.
c. Să-i protejeze de greşelile pe care le fac.
d. Să-i lase să ia propriile decizii.

2. Cum ar trebui să se poarte copiii adulţi cu părinţii lor?
a. Să-i cinstească pe aceia care merită să fie cinstiţi.
b. Să continue să-i cinstească.
c. Să se bazeze pe ajutorul lor când au nevoie de ceva.
d. Să-i ţină la distanţă.

3. În anii „cuibului părăsit", un soţ şi o soţie
a. pot alege să meargă împreună pe căi noi.
b. continuă să poarte de grijă copiilor lor.
c) ar trebui să ignore trecutul şi să se gândească la viitor.
d) n-au nicio problemă, căci copiii au plecat de-acasă.

4. Atunci când o mamă are un serviciu,
a) bunicii ar trebui să-i ia pe copii la ei.
b) bunicii ar putea sluji ca părinţi.
c) bunicii ar trebui să nu se amestece.
d) bunicii au cea mai mare autoritate.

5. Cum ar trebui să se poarte părinţii cu bunici?
a) Să înţeleagă că perioada de independenţă a trecut.
b) Să le aducă aminte de modurile în care au greşit.
c) Să se unească toţi copiii pentru a avea grijă de părinţi.
d) Să se aştepte ca lucrurile să continue în acelaşi mod.

6. Părinţilor vârstnici le este deseori dificil să
a) urce scările.
b) îşi iubească copiii.
c) împărtăşească întâmplări din trecut.
d) petreacă timp cu alţii.

7. Un exemplu de persoană care s-a *împăcat* cu trecutul său este
a) Nicodim.
b) Solomon.
c) Zacheu.
d) Isus.

8. O soluţie pentru a fi fericit la o vârstă înaintată este
a) să te aştepţi ca alţii să fie o binecuvântare pentru tine.
b) să găseşti moduri prin care să fii o binecuvântare pentru alţii.
c) să-ţi compari binecuvântările din trecut cu cele din prezent.
d) să-ţi reînnoieşti dorinţa de a primi binecuvântări.

9. Ce afirmaţie este, de obicei, ADEVĂRATĂ cu privire la vârsta înaintată?
a) Capacitatea de a te bucura de relaţiile sexuale se menţine.
b) Capacitatea de a te bucura de Domnul se reduce.
c) Capacitatea de a memora sporeşte.
d) Capacitatea de a rămâne sănătos rămâne aceeaşi.

10. Ca să se pregătească financiar pentru bătrâneţe, oamenii ar trebui să urmeze exemplul lui
a) Enoh.
b) Moise.
c) Pavel.
d) Iosif.

Anexa A:
Pagini web care te pot ajuta să previi pornografia transmisă prin internet

Focus on the Family, Pure Intimacy (www.pureintimacy.org)
Prodigal International (www.iprodigal.com)
Enough Is Enough (www.enough.org)
Covenant Eyes (www.covenanteyes.com)
EXXit (www.exxit.org)
Literature Ministries International (www.thesafesite.com)
XXXChurch (www.xxxchurch.com)

Definiții

Coloana din dreapta menționează capitolul în care apare cuvântul respectiv.

Capitolul

adolescență—anii dintre copilărie și maturitate; pubertate 10

(boala) Alzheimer—o afecțiune degenerativă progresivă a creierului caracterizată prin pierderea memoriei; o maladie care cauzează un declin mintal la oamenii în vârstă 13

antepreşcolar—copilașul până la vârsta de doi ani, care abia începe să umble 13

(focuri de) artificii—amestec de materii ușor inflamabile, care produc efecte de lumină și culori (DEX) 3

bagaj (emoțional)—lucruri care împiedică progresul unei relații 2

calorie—o unitate de măsură a valorii energetice a alimentelor 9

internat (școlar)—o clădire în care elevii locuiesc, mănâncă și dorm în perioada școlii 10

prețul miresei—o plată pe care un soț o oferă familiei miresei 2

calorie—o unitate de măsură a valorii energetice a alimentelor 9

canalizare—evacuarea urinei și a fecalelor; aceastea trebuie evacuate în moduri sigure pentru a preveni bolile 9

cast—pur din punct de vedere sexual în acțiuni și gânduri 2

căsătorie—angajamentul public dintre un bărbat și o femeie care-și unesc destinele și-și jură unul altuia credincioșie până ce moartea îi va despărți, având ca scop prietenia, părtășia și întemeierea unei familii 1

căsătorie aranjată—un acord între familiile din rândul cărora fac parte cei doi tineri care se vor căsători 2

celibatar—o persoană necăsătorită 2

chimicale—substanțe preparate de om care pot fi folositoare sau dăunătoare corpului 9

ciclu menstrual—scurgere lunară de sânge din uterul unei femei 5

clitoris—o parte mică din organele genitale femeiești, aflat la capătul părții superioare a vaginului și care poate deveni rigid în punctul culminant al excitației sexuale 5

closet—o încăpere în afara casei folosită ca toaletă, de obicei, fără instalație sanitară 9

colostru—laptele matern secretat timp de câteva zile după nașterea copilului 9

(a) compensa—a înlocui ceva insuficient cu altceva; a echilibra (DEX) 10

consiliere premaritală—instruirea și pregătirea unui cuplu care se gândește la căsătorie 2

coordonator—o persoană care organizează și face planurile de nuntă 3

copii vitregi—copiii unui soț sau ai unei soții dintr-o căsătorie anterioară 12

cordon ombilical—un tub flexibil care conține vase sangvine și care leagă placenta fătului de mamă (DEX) 9

curtare—încercarea de a atrage atenția sau favoarea unei persoane de sex opus în vederea căsătoriei 2

„de unul singur"—un joc în care jucătorii încearcă să țină mingea departe de ceilalți 4

defecare—evacuarea materiilor fecale din intestin 9

deficiențe—defecte sau imperfecțiuni în domenii cheie, fie fizice, mintale sau emoționale; dizabilități 9

deshidratare—lipsa apei din organism care poate duce la moarte; de obicei, este rezultatul unei boli și este extrem de periculoasă pentru copii și adulții anemici 9

devoțiune—timp personal sau familial petrecut în studierea Bibliei, rugăciune și închinare 10

diabet—o boală în care trupul nu absoarbe bine zahărul și amidonul; semnele bolii sunt setea, foamea, slăbiciunea, pierderea în greutate și sânge în urină 9

diaree—stare patologică manifestată prin eliminarea frecventă de materii fecale moi sau lichide, foarte periculoasă la copii şi adulţii anemici, deoarece duce rapid la deshidratare 9

difterie—o boală contagioasă care, localizându-se în faringe, formează membrane false ce împiedică respiraţia şi înghiţirea alimentelor şi afectează inima şi sistemul nervos 9

(a) disciplina—a corecta, a instrui, a îmbunătăţi şi a călăuzi, în special în cazul copiilor noştri 10

Diwali—un festival hindus al luminilor care se desfăşoară între lunile septembrie şi noiembrie 3

estrogen—un hormon ce dezvoltă şi menţine caracteristicile trupului unei femei 7

familia lărgită—familia în ansamblu, extinsă, care include bunicii, mătuşile, unchii, verişorii şi rudele prin alianţă 6

himen—o membrană subţire care acoperă orificiul extern al vaginului şi care se rupe, de obicei, în momentul în care femeia are primul contact sexual 5

HIV/SIDA—o boală mortală transmisă prin relaţii sexuale sau prin transfuzii de sânge; HIV este prescurtarea pentru Human Immunodeficiency Virus, care cauzează SIDA (sindromul imuno-deficitar dobândit) 9

holeră—o boală care ucide adeseori; simptomele ei sunt voma şi diareea 9

holocaust—masacrul evreilor din Europa de către nazişti în perioada celui de-al Doilea Război Mondial 12

homosexualitate—relaţie intime între persoane de acelaşi sex, cum ar fi bărbat cu bărbat 1

hormoni—substanţe secretate care contribuie la funcţionarea normală a organismului 7

impotent—despre bărbaţii care nu sunt capabili să aibă o relaţie sexuală 5

himen—o membrană subţire care acoperă orificiul extern al vaginului şi care se rupe, de obicei, în momentul în care femeia are primul contact sexual 5

nelegitim—un copil născut în afara căsătoriei 2

impotent—despre bărbaţii care nu sunt capabili să aibă o relaţie sexuală 5

infertil—incapabil să conceapă un copil; sterp; steril 12

infirmitate—un defect al trupului, cum ar fi un picior schilod 9

internat (şcolar)—o clădire în care elevii locuiesc, mănâncă şi dorm în perioada şcolii 10

intimitate—gânduri, cuvinte sau fapte de natură personală sau particulară; o relaţie personală, intimă—în special în chestiuni sexuale 1, 2

(a se) împăca—a rezolva divergenţe; a restaura armonia; a reconcilia 13

însoţitor—un adult care-i însoţeşte pe tineri pentru a se asigura de comportamentul lor adecvat 2

înstrăinat – îndepărtat de propria familie 11

întâlnire—timp pentru socializare pe care un bărbat şi o femeie îl petrec împreună înainte de căsătorie 2

latrină—o groapă în pământ folosită ca toaletă 9

(a) lovi (cu palma peste şezut)— a plesni cu palma (sau cu o nuia) peste şezut cu lovituri nu foarte energice 10

luna de miere—primele zile pe care le petrece împreună un cuplu recent căsătorit 1

malarie—o boală transmisă prin înţepătura ţânţarilor—simptomele ei sunt frisoane şi febră—poate provoca moartea, în special la copii şi la cei anemici 9

(a) manipula—a influenţa prin viclenie, şiretenie şi intrigă 4

Marriage encounter—denumirea unui seminar pentru cuplurile căsătorite, devenit popular, mai întâi, în S.U.A., dar care, acum, se desfăşoară în multe alte ţări; scopul este de a îmbunătăţi comunicarea în cadrul căsniciei 7

masturbare—procesul de a atinge orgasmul prin alte mijloace decât relaţia sexuală 9

menopauză—o perioadă din viaţa unei femei (de obicei, între 45 şi 50 ani) când încetează menstruaţia 7

menstruaţie—procesul lunar de eliminare a sângelui şi a altor secreţii din uterul unei femei mature din punct de vedere sexual şi care nu este însărcinată 9

microbi—microorganisme, ca de pildă bacterii sau viruşi, care produc boli 9

minerale—substanţe, cum ar fi fierul, cuprul, zincul şi magneziul, care sunt necesare în cantităţi mici pentru o dezvoltare sănătoasă şi normală 9

monogamie—formă de căsătorie în care un bărbat are o singură soţie, iar femeia un singur soţ (DEX) 1

mucus—o secreţie vâscoasă care protejează gâtul şi nasul 9

naivitate—inocenţă, candoare; lipsit de înţelepciune sau judecată 1

nazist—membru al Partidului Naţional Socialist German (fascist), care sub conducerea lui Adolf Hitler a susţinut concepţii rasiste extreme în perioada 1933-1945 12

nelegitim—un copil născut în afara căsătoriei 2

nelinişte interioară—reacţii lăuntrice ale unui ascultător care distrag atenţia de la cuvintele unui interlocutor 4

obsedat (de muncă) —o persoană care lucrează foarte mult, adesea cu preţul sănătăţii sau sacrificându-şi familia 7

orgasm—punctul culminant al actului sexual 5

paraşută—o bucată de pânză groasă, de forma unei umbrele, care permite unei persoane (sau unui obiect greoi legat la aceasta) să coboare încet dintr-un avion 9

părăsire—abandonarea unei persoane sau a unui grup faţă de care cineva are responsabilităţi 12

părinte natural—mama sau tatăl biologic al copilului 12

poligamie—căsătorie în acelaşi timp cu mai multe femei 1

poliomielită—o boală care afectează sistemul nervos central şi care poate cauza, temporar sau permanent, paralizie, infirmităţi şi dizabilităţi 9

pornografie—materiale nocive, distructive, tipărite sau în format electronic, destinate pentru stârnirea dorinţelor sexuale şi care produc dependenţă celor care le folosesc 5

prelungit—continuu; de lungă durată; mai mult timp decât de obicei 12

preţul miresei—o plată pe care un soţ o oferă familiei miresei 2

prostituţie—vânzarea unui trup uman în scopuri sexuale 1

pubertate—perioada în care tinerii ating maturitatea sexuală şi devin apţi pentru a se reproduce 9

recompense ocazionale—premii acordate pentru un lucru bine făcut, oferite din când în când, şi care nu reprezintă o plată pentru anumite servicii 10

relaţie sexuală—unire sexuală, intimitate, actul de a face dragoste; a deveni un singur trup 5

reproducere—acţiunea de a se reproduce şi rezultatul ei (naşterea copiilor) 9

romantism—sentimente afectuoase 1, 2

rujeolă—o boală manifestată printr-o erupţie de pete roşii pe piele, în special la copii, producând, deseori, orbire celor cu deficienţă de vitamina A; pojar 9

scalp—pielea şi părul ce acoperă creştetul capului unei persoane 9

secreţii nocturne—secreţii naturale, involuntare, de spermă în timpul somnului la bărbaţi 9

sistem de scurgere —orice sistem de ţevi sau conducte prin care se scurg lichide 2

spermă—sămânţa bărbatului care se uneşte cu ovulul femeii pentru a da naştere unui copil 12

statură—înălţime sau statut dobândit prin creştere, dezvoltare sau realizare 9

sterilitate—incapacitatea de a avea copii; infertilitate 12

stilul permisiv—(*în franceză, laissez-faire*) libertate de acţiune; fără amestecul altei persoane în privinţa alegerilor sau a acţiunilor 7

stres—presiune, tensiune sau frământare 12

struţ—o pasăre de talie mare, până la 500 kg, care fuge dar nu zboară; se spune că îşi ascunde capul în nisip şi crede despre sine că nu este văzută 11

subnutrit—lipsit de hrană şi vitamine care asigură o sănătate bună 9

şmirghel—hârtie abrazivă folosită pentru a şlefui o scândură 7

temperament—natura unică, caracterul şi personalitatea cuiva, care afectează acţiunile şi starea sa emoţională 1, 10

termen-limită—sfârşitul unei limite de timp pentru îndeplinirea unui obiectiv 6

tetanos—o boală care cauzează spasme musculare continue 9

trompă uterină—canal prin care ovulele ajung din ovar în *uterul femeii 12

tuse convulsivă—o boală, în special la copii, manifestată printr-o serie de accese violente, spasmodice de tuse, urmate de o inhalare convulsivă a aerului 9

Ura!—o exclamaţie de bucurie sau de aprobare 10

urinare—eliminarea urinei din vezica urinară 9

urmări fireşti —o disciplinare în urma propriilor experienţe, cum ar fi, atingerea unei plite fierbinţi ce are ca rezultat o arsură 10

urmări logice—efectele care rezultă în urma alegerilor 10

ustensile—obiecte casnice folosite în bucătărie sau tacâmuri (furculiţe, cuţite, linguri sau beţigaşe - folosite de chinezi sau japonezi) 9

uter—organul feminin în care se formează bebeluşul; pântecul Def

vaccin—o injecţie, folosindu-se de obicei un ac, pentru a preveni o boală sau a promova sănătatea 9

virgin(ă)—o persoană care n-a avut niciodată o relaţie sexuală 9

virginitate—viaţă celibatară, neprihănită; lipsită de relaţii sexuale; castitate 2

vitamine—substanţe prezente, în mod natural, în alimente, cum ar fi vitaminele A, (complexul de vitamine) B, C, D, K şi M, care sunt necesare unei dezvoltări şi unei sănătăţi bune 9

zestre—averea din partea familiei miresei pe care aceasta o aduce într-o căsnicie 2

zmeu—o jucărie făcută dintr-un dreptunghi de hârtie sau plastic, fixat pe un schelet uşor care se ridică în aer la bătaia uşoară a vântului, şi prinsă de o sfoară lungă 13

Lista pasajelor biblice

Bibliografie

Alcorn, Randy. „The real and untold cost: The exorbitant price of sexual sin," *Leadership: A Practical Journal for Church Leaders,* vara 1996.

Allen, Charles L., ed. *Home Fires: A Treasury of Wit and Wisdom.* Waco, Texas: Word Books Publisher, 1987.

Balswick, Jack O. şi Judith K. Balswick. *The Family: A Christian Perspective on the Contemporary Home,* a doua ediţie. Grand Rapids, Michigan: Baker Books, 1999.

Barclay, William. *The Daily Study Bible: Galatians and Ephesians.* Philadelphia, Pennsylvania: The Westminster Press 1976.

Betzer, Dan. *Byline* (radio şi e-mail) bazat pe întâmplarea împărtăşită de Don Meyer, 16 ianuarie 2004.

Bombeck, Erma. „Fragile Strings Join Parent, Child," *Arizona Republic,* 15 mai 1977.

Bronfenbrenner, Urie. Mărturie depusă în faţa Subcomisiei senatoriale pentru copii şi tineri, „Hearing on American Families," *Congressional Record.* 26 septembrie 1973.

Burkett, Larry şi Rick Osborne. *Financial Parenting.* Colorado Springs, Colorado: Chariot Victor Publishing, O Divizie a Cook Communications, 1996.

Burkett, Larry şi Rick Osborne. *Your Child Wonderfully Made: Discovering God's Unique Plan.* Chicago, Illinois: Moody Press, 1998.

Butrin, JoAnn. *You Can Be Healthy!* Lakeland, Florida: Healthcare Ministries, 1991.

Carnegie, Dale. *How to Win Friends and Influence People.* London, England: Cedar Books, 1983.

Chapman, Gary. *The Five Languages of Love.* Chicago, Illinois: Northfield Publishing, 1995.

Choi, Sung Kyu. tradus de Joo Young Lee, *Survey of the Theology of Hyo.* Sungsanseowon, Coreea: Dr. Sung Kyu Choi, 2004.

Cole, Glen D. dintr-o predică despre Apocalipsa 2:1-7.

Collins, Gary R. *Christian Counseling: A Comprehensive Guide,* ed. rev. Dallas, Texas: Word Publishing, 1988.

Crabb, Larry. *Connecting: A Radical New Vision.* Nashville, Tennessee: Word Publishing, 1997.

_____. *The Marriage Builder.* Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1992.

Dillow, Joseph C. *Solomon on Sex.* Nashville, Tennessee: Thomas Nelson Publishers, 1977.

Dobson, James. *Bringing up Boys.* Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 2001.

_____. Citat în *Draper's Book of Quotations for the Christian World,* Edythe Draper, ed. Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 1992.

_____. Citat în *For Families Only,* J. Allan Petersen, ed. Wheaton, Illinois: Living Books, Tyndale House Publishers, Inc., 1981.

_____. *Dare to Discipline.* Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 1970.

_____. *Straight Talk to Men and Their Wives.* Nashville, Tennessee: W Publishing Group, 1980.

_____. *The Strong-Willed Child.* Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 1978.

_____. *What Wives Wish Their Husbands Knew About Women.* Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 1977.

Douglas, J. D., ed. *The New Bible Dictionary.* Grand Rapids, Michigan: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1978.

Downs, Tim şi Joy. *The Seven Conflicts: Resolving the Most Common Disagreements in Marriage.* Chicago, Illinois: Moody Publishers, 2003.

Draper, Edythe. *Draper's Book of Quotations for the Christian World.* Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 1992.

Dutton, Donald G. „Witnessing Parental Violence as a Traumatic Experience Shaping the Abusive Personality," citat în *Children Exposed to Domestic Violence: Current Issues in Research, Intervention, Prevention and Policy Development,* editare Robert Geffner, Peter Jaffe, şi Marlies Sudermann. New York, New York: The Haworth Press, Inc., 2000.

Elliot, Elizabeth. *Let Me Be A Woman.* Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 1999.

Ellis, Alfred. *Restoring Innocence: Healing the Memories and Hurts That Hinder Sexual Intimacy.* Nashville, Tennessee: Thomas Nelson Publishers, 1990.

Fromm, Eric. Citat în *Draper's Book of Quotations for the Christian World.* Edythe Draper, ed. Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 1992.

Gani, Desmond. *The Christian Family,* note din prelegeri nepublicate.

Getz, Gene. Citat în *For Families Only,* J. Allen Peterson, ed. Wheaton, Illinois: Living Books, 1977.

Gilbert, Marvin şi D. Odunze. *Successful Family Living—An African View.* Note nepublicate.

Gray, Alice, *Stories for the Heart.* Sisters, Oregon: Multnomah Books, 1996.

Gray, John. *Men Are from Mars, Women Are from Venus.* New York, New York: HarperCollins Publishers, Inc., 1992.

_____. *What Your Mother Couldn't Tell You and Your Father Didn't Know.* New York, New York: HarperCollins Publishers, Inc., 1994.

Green, Holly Wagner. *Turning Fear to Hope: Help for Marriages Troubled by Abuse.* New York, New York: Thomas Nelson Publishers, 1984.

Grunlan, Stephen A. *Marriage and Family: A Christian Perspective.* Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1999.

Hamilton, Victor P. *New International Commentary on the Old Testament: The Book of Genesis,* Vol. 1. Grand Rapids, Michigan: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1996.

Harley, Willard F., Jr., *His Needs, Her Needs: Building an Affair-Proof Marriage.* Grand Rapids, Michigan: Fleming H. Revell Company, 2001.

Harris, Dr. Charles. Din propria sa experienţă relatată prin corespondenţă la data de 24 septembrie 2004. Folosit cu permisiune.

Harris, Ralph W., ed. *The Complete Biblical Library: The New Testament Study Bible, Galatians–Philemon,* Vol. 8. Springfield, Missouri: World Library Press, 1995.

Hayes, Steve. *Safe and Sound: Protecting Personal and Ministry Relationships.* Nashville: Tennessee: Broadman şi Holman Press, 2002.

Helping Your Child Develop Self-Esteem, http://childdevelopmentinfo.com/parenting/self_esteem.shtml. [accessat în iulie 2005]

Hewett, James S. *Illustrations Unlimited.* Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 1988.

Hiebert, Paul G. *Case Studies in Missions.* Grand Rapids, Michigan: Baker Book House, 1987.

Holmes, Thomas H. Profesor de Psihiatrie şi ştiinţe comportamentale, Facultatea de Medicină din Universitatea din Washington, a dezvoltat acest tabel de evaluare a stresului.

Howell, John C. *Equality and Submission in Marriage.* Nashville, Tennessee: Broadman Press, 1979.

Hurley, James B. *Man and Woman in Biblical Perspective: A Study in Role Relationships and Authority.* Grand Rapids, Michigan: Academie Books, Zondervan Publishing House, 1981.

Johnson, Carolyn. *How to Blend a Family.* Grand Rapids, Michigan: Pyranee Books, 1989.

Johnson, M. *Journal of Marriage and Family.* Minneapolis, Minnesota: National Council on Family Relations, 1995.

Keil, C. F. şi F. Delitzsch. *Commentary on the Old Testament: The Pentateuch,* Vol. 1. Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers, 1989.

Kitzinger, Sheila. Extras din John F. Ember, *A Japanese Village*. Londra, Anglia: Kegan Paul, 1946.

_____. Preluat din S. Chirawatkul şi L. Manderson, „Perceptions of Menopause in Northeast Thailand: Contested Meaning and Practice," *Social Science & Medicine,* 39 (11) (1994): p. 1545-54.

Koehler, Ludwig Hugo. *Hebrew Man*. New York, New York: Abingdon Press, 1956.

LaHaye, Tim and Beverly. *Against the Tide: How to Raise Sexually Pure Kids in an 'Anything-Goes' World.* Sisters, Oregon: Multnomah Books, 1993.

_____. *The Act of Marriage.* Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1976.

Landers, Ann. „Siblings Not Helping with Aging Parents," *Lincoln Journal Star,* 25 noiembrie 1997, 8B.

Larson, Craig Brian. *Illustrations for Preaching and Teaching.* Grand Rapids, Michigan: Baker Book House Co., 1993.

Lee, Jimmy Ray. *Insight Group: Facilitator's Guide,* a III-a ed. Chattanooga, Tennessee: Turning Point, 1995.

Leman, Kevin. *Making Children Mind Without Losing Yours.* Grand Rapids, Michigan: Fleming H. Revell Company, 1984.

Marshall, Catherine şi Leonard LeSourd. *My Personal Prayer Diary.* New York, New York: Ballantine Books, 1979.

McClaflin, Mike. Ilustraţie dintr-o predică.

McKenzie, E. C. *Mac's Giant Book of Quips and Quotes.* Grand Rapids, Michigan: Baker Book House, 1980.

Meier, Paul D., Frank B. Minirith, Frank B. Wichern, şi Donald E. Ratcliff. *Introduction to Psychology and Counseling: Christian Perspectives and Applications.* Grand Rapids, Michigan: Baker Book House, 1991.

Meyer, Joyce. *Help Me, I'm Married!* Tulsa, Oklahoma: Harrison House, 2000.

Nason-Clark, Nancy. *The Battered Wife.* Louisville, Kentucky: Westminster John Knox Press, 1997.

Nelson, Tommy. *The Book of Romance: What Solomon Says About Love, Sex, and Intimacy.* Nashville, Tennessee: Thomas Nelson Publisher, 1998.

Oliver, Gary J. „The Cult of Success," *New Man,* Septembrie 1997.

Petersen, J. Allan, ed. *For Families Only.* Wheaton, Illinois: Living Books, Tyndale House Publishers, Inc., 1981.

Ponzetti, J., şi A. Fokrod. „Grandchildren's Perceptions of Their Relationships With Their Grandparents." *Child Study Journal,* 1989. 19:41-50.

Rance, Alver. Misionar Assemblies of God, e-mail datat 9 mai 2003.

Rineas, Gabriele. „Dealing with Conflict," *Enrichment: A Journal of Pentecostal Ministry* (Springfield, Missouri: Gospel Publishing House, vara 2004), p. 66.

Rubin, Theodore Isaac. *Overcoming Indecisiveness: The Eight Stages of Effective Decision Making.* New York: Avon Books, 1985.

Rutland, Mark. Dintr-un seminar despre căsătorie susţinut în West Virginia, 2002.

Sandford, John. *Why Some Christians Commit Adultery.* Tulsa, Oklahoma: Victor House, 1989.

Schlessinger, Laura. *The Proper Care and Feeding of Husbands.* New York, New York: HarperCollins Publishers Inc., 2004.

Sell, Charles M. *Family Ministry.* Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1995.

Siak, Neo Soon. Malaysia, e-mail datat 29 mai 2003.

Simmons, Paul. Aşa cum a fost povestită de Karen Burton Mains în cartea *Abuse in the Family.* Elgin, Illinois: David C. Cook Publishing, 1987.

Smalley, Gary. „The Pastor and Family Intimacy," *Enrichment: A Journal for Pentecostal Ministry.* Vara 2004.

Smoke, Jim. *Growing Through Divorce.* Eugene, Oregon: Harvest House Publishers, 1995.

Stamps, Donald C., ed. *The Full Life Study Bible,* NIV. Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House. 1975.

Swindoll, Charles R. *The Tale of the Tardy Oxcart.* Nashville, Tennessee: Word Publishing, Inc., 1998.

Sylvester, David, ed. *Great Stories.* Amarillo, Texas. Vol. 6/nr. 24, octombrie-decembrie 1999.

Tan, Paul Lee. *Encyclopedia of 7700 Illustrations: Signs of the Times.* Rockville, Maryland: Assurance Publishers, 1984.

Taylor, Anita, Arthur C. Meyer, Teresa Rosegrant, B. Thomas Samples. *Communicating.* Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall Publishing, 1992.

Taylor, Cheryl. „The War Within: Maintaining Sexual Integrity," *Rapport,* vara 2004, vol. 20, nr. 2.

ten Boom, Corrie. *The Hiding Place.* Washington Depot, Connecticut: Chosen Books; distribuit de Fleming H. Revell Company, 1971.

Thomson, Helen. „The Successful Stepparent, " citat în *For Families Only,* J. Allen Peterson, ed. Wheaton, Illinois: Living Books, 1977.

Trobisch, Walter. *I Married You.* New York, New York: Harper & Row Publishers, Inc., 1971.

Unger, Merrill F. *Unger's Bible Dictionary.* Chicago, Illinois: Moody Press, 1969, 1986.

Warren, Neil Clark. *Finding the Love of Your Life.* Colorado Springs, Colorado: Focus on the Family Publishing, 1992.

Wegner, Walter „God's Pattern for the Family in the Old Testament," în *Family Relationships and the Church,* Oscar Feucht, ed. St. Louis, Missouri: Concordia Publishing House, 1970.

Wexler, David B. *Domestic Violence 2000, Group Leader's Manual.* New York, New York: W. W. Norton and Company, 2000.

Wheat, Ed, şi Gaye Wheat. *Intended for Pleasure: Sex Technique and Sexual Fulfillment in Christian Marriage,* a III-a ed. Grand Rapids, Michigan: Fleming H. Revell Company, 1997.

Wright, H. Norman. *Communication: Key to Your Marriage.* Ventura, California: Regal Books, 2000.

http://en.wikipedia.org/wiki/List_ of_ emotions [accesat în 18 februarie 2005]

http://link75.org/mmb/Nathist/Birds/eagle.html [accesat în 24 aprilie 2005]

http://www.cdc.gov/nip/publications/6mishom.htm [accesat în iunie 2005]

http://www.who.int/water_sanitation_health/hygiene/settings/en/wsh9204.pdf [accesat în iunie 2005]

Note de final

Secțiunea I Pagina

[1] E. C. McKenzie, *Mac's Giant Book of Quips and Quotes* (Grand Rapids, Michigan: Baker Book House, 1980), p. 420.

Capitolul 1

[1] Charles M. Sell, *Family Ministry* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1995), p. 32.

[2] Stephen A. Grunlan, *Marriage and the Family: A Christian Perspective* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1999), p. 34.

[3] Grunlan, p. 34.

[4] Walter Wegner, „God's Pattern for the Family in the Old Testament," *Family Relationships and the Church,* editare Oscar Feucht (St. Louis, Missouri: Concordia Publishing House, 1970), p. 29. Vezi, de asemenea, *The New Bible Dictionary,* J. D. Douglas, ed., (Grand Rapids, Michigan: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1978), articol apărut în „Marriage," p. 786-791.

[5] Wegner, p. 29.

[6] Ludwig Hugo Koehler, *Hebrew Man* (New York, New York: Abingdon Press, 1956), p. 78.

[7] Merrill F. Unger, *Unger's Bible Dictionary* (Chicago, Illinois: Moody Press, 1969), p. 344.

[8] James B. Hurley, *Man and Woman in Biblical Perspective: A Study in Role Relationships and Authority* (Grand Rapids, Michigan: Academie Books, Zondervan Publishing House, 1981), p. 212.

[9] Sung Kyu Choi, tradus de Joo Young Lee, *Survey of the Theology of Hyo* (Sungsanseowon, Korea: Dr. Sung Kyu Choi, 2004), p. 145.

[10] Walter Trobisch, *I Married You* (New York, New York: Harper & Row Publishers, Inc., 1971), p. 19.

[11] Trobisch, p. 15.

[12] Trobisch, p. 21.

[13] Alver Rance, misionar Assemblies of God, e-mail din data de 9 mai 2003.

[14] C. F. Keil and F. Delitzsch, *Commentary on the Old Testament: The Pentateuch,* vol. 1 (Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers, 1989), p. 86-89.

[15] Victor P Hamilton, *New International Commentary on the Old Testament: The Book of Genesis,* vol. 1 (Grand Rapids, Michigan: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1996), p. 175.

[16] Charles R. Swindoll, *The Tale of the Tardy Oxcart* (Nashville, Tennessee: Word Publishing, Inc., 1998), p. 71.

[17] Craig Brian Larson, *Illustrations for Preaching and Teaching* (Grand Rapids, Michigan: Baker Book House Co., 1993), p. 139.

Capitolul 2

[1] James S. Hewett, *Illustrations Unlimited* (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 1988), p. 333.

[2] Desmond Gani, *The Christian Family,* note din prelegeri nepublicate, p. 14-15.

[3] Jack O. Balswick și Judith K. Balswick, *The Family: A Christian Perspective on the Contemporary Home,* a II-a ediție (Grand Rapids, Michigan: Baker Books, 1999), p. 60.

[4] Gani, p. 12-13.

[5] Neo Soon Siak, Malaezia, e-mail datat 29 mai 2003.

[6] Gani, p. 59.

[7] Charles L. Allen, *Home Fires: A Treasury of Wit and Wisdom* (Waco, Texas: Word Books Publisher, 1987), p. 37.

[8] Neil Clark Warren, *Finding the Love of Your Life* (Colorado Springs, Colorado: Focus on the Family Publishing, 1992), p. 77-78.

[9] Warren, p. 57.

[10] Warren, p. 48-50.

Capitolul 3

[1] Paul G. Hiebert, *Case Studies in Missions* (Grand Rapids, Michigan: Baker Book House, 1987), p. 84-85.

[2] Tim și Beverly LaHaye, *The Act of Marriage* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1976).

[3] Ed Wheat și Gaye Wheat, *Intended for Pleasure: Sex Technique and Sexual Fulfillment in Christian Marriage,* a III-a ediție. (Grand Rapids, Michigan: Revell, un departament al Baker Book House, 1997).

Secțiunea a II-a Pagina

[1] McKenzie, p. 320-325.

Capitolul 4

[1] Anita Taylor, Arthur C. Meyer, Teresa Rosegrant, B. Thomas Samples, *Communicating* (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall Publishing, 1991), capitolul 1.

[2] Taylor, Meyer, Rosegrant și Samples.

[3] H. Norman Wright, *Communication: Key to Your Marriage* (Ventura, California: Regal Books, 2000), p. 103-105.

[4] Larry Crabb, *The Marriage Builder* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1992). Paginile 80-86 oferă instrucțiuni despre modul în care să răspunzi prin acceptare atunci când cineva își împărtășește sentimentele.

[5] Dr. Kevin Leman susține că este bine să începem răspunsurile prin „S-ar putea să greșesc, dar..." El spune că această expresie înlătură problemele obișnuite legate de defensivă.

[6] Wright, p. 129.

[7] Wright, p. 130-135.

[8] Wright, p. 135-138.

[9] John Gray, *What Your Mother Couldn't Tell You and Your Father Didn't Know* (New York, New York: HarperCollins Publishers, Inc., 1994), p. 90.

[10] Wright, p.140-141.

[11] Wright, p. 139-145.

[12] John Gray, *Men Are from Mars, Women Are from Venus* (New York, New York: HarperCollins Publishers, Inc., 1992), p. 140-141.

[13] Gray, *Men Are from Mars, Women Are from Venus*, p. 141-142.

[14] Willard F. Harley, Jr., *His Needs, Her Needs: Building an Affair-Proof Marriage* (Grand Rapids, Michigan: Fleming H. Revell Company, 2001), p. 9.

[15] Abraham Maslow a studiat nevoile şi motivaţiile oamenilor. El a descoperit că aceste lucruri reprezintă nevoile comune ale oamenilor.

[16] Harley, p. 15.

[17] http://en.wikipedia.org/wiki/List_ of_ emotions [accesat la data de 18 februarie 2005]

[18] Tim şi Joy Downs, *The Seven Conflicts: Resolving the Most Common Disagreements in Marriage* (Chicago, Illinois: Moody Publishers, 2003), p. 40.

[19] Tim şi Joy Downs, p. 35-36.

[20] Tommy Nelson, *The Book of Romance: What Solomon Says About Love, Sex, and Intimacy* (Nashville, Tennessee: Thomas Nelson, Inc., 1998), p. 135-141.

[21] Gabriele Rineas, „Dealing with Conflict," *Enrichment: A Journal for Pentecostal Ministry* (Springfield, Missouri: Gospel Publishing House, vara 2004), p. 66.

Capitolul 5

1 Mark Rutland, Seminar despre căsătorie susţinut în West Virginia, 2002.

2 Nelson, p. 109-115.

3 Alfred Ellis, *Restoring Innocence: Healing the Memories and Hurts That Hinder Sexual Intimacy* (Nashville, Tennessee: Thomas Nelson Publishers, 1990), p. 49.

4 Joseph C. Dillow, *Solomon on Sex* (Nashville, Tennessee: Thomas Nelson Publishers, 1977), p. 14, 20-21.

5 Acum ştim că o fată virgină s-ar putea să nu sângereze la prima ei relaţie sexuală. Himenul poate fi rupt prin activităţi energice, cum ar fi călăritul. Poate fi rupt printr-o lovire bruscă a zonei pelviene, aşa cum se poate întâmpla prin anumite căzături. De asemenea, poate fi rupt prin unele produse igienice feminine sau chiar printr-un examen ginecologic. Abuzul sexual manifestat prin alte instrumente în afară de organul sexual poate, de asemenea, să rupă himenul.

6 Marvin Gilbert şi Don Odunze, *Successful Family Living—An African View* (note nepublicate), capitolul 3, p. 6.

7 Dillow, p. 132.

8 Ellis, Restul conţinutului din această secţiune poate fi preluat din cartea sa, *Restoring Innocence*.

9 Este important de observat problema homosexualităţii. Acesta este un subiect complicat care afectează căsătoriile. Unii oameni doresc să se căsătorească pentru a înfrunta sau a nega dorinţele lor homosexuale. Sunt multe idei referitoare la ce anume determină o persoană să fie atrasă de o altă persoană de acelaşi sex. Niciuna din aceste idei nu este dovedită. Ceea ce ştim cu siguranţă este că Biblia numeşte acest comportament ca fiind păcat. Ştim, de asemenea, că mulţi oameni şi-au schimbat dorinţele lor păcătoase. A-i ajuta pe oameni să se schimbe este ca şi cum i-ai ajuta să biruiască o dependenţă.

10 Ellis, Aceşti paşi şi aceste ilustraţii sunt modificate după cartea *Restoring Innocence*.

11 Ellis, Aceste sugestii sunt modificate după diferite fragmente din cartea *Restoring Innocence*.

Capitolul 6

1 Allen, p. 53.

2 Pastorul în vârstă era LaRoi Wood.

3 Tim şi Joy Downs, p. 274.

4 Theodore Isaac Rubin, *Overcoming Indecisiveness: The Eight Stages of Effective Decision Making* (New York, New York: Avon Books, 1985), rezumat al pg. 22-72.

5 Rubin, p. 76.

6 McKenzie, p. 340-348.

7 Paul Lee Tan, *Encyclopedia of 7700 Illustrations: Signs of the Times* (Rockville, Maryland: Assurance Publishers, 1984), p. 832, #3572.

8 Gilbert şi Odunze, capitolul 3, p. 16.

9 Paul D. Meier, Frank B. Minirith, Frank B. Wichern, Donald E. Ratcliff, *Introduction to Psychology and Counseling: Christian Perspectives and Applications* (Grand Rapids, Michigan: Baker Book House, 1991), p. 333-334.

Capitolul 7

1 Ralph W. Harris, *The Complete Biblical Library: The New Testament Study Bible, Galatians–Philemon*, vol. 8 (Springfield, Missouri: World Library Press, 1995), p. 161.

2 William Barclay, *The Daily Study Bible: Galatians and Ephesians* (Philadelphia, Pennsylvania: The Westminster Press, 1976), p. 173.

3 James Dobson, *What Wives Wish Their Husbands Knew About Women* (Wheaton, Illinois: Tyndale House, 1977), p. 151-153.

4 Dobson, p. 143-150.

5 Preluat dintr-o predică a pastorului Glen D. Cole cu privire la Apocalipsa 2:1-7.

6 Sell, p. 118-119.

7 Gary J. Oliver, „The Cult of Success," *New Man*, septembrie 1997, p. 74.

8 Această secţiune este bazată pe învăţăturile lui Gilbert şi Odunze, *Successful Family Living—An African View* (note nepublicate), capitolul 4, p. 6-7.

9 Dan Betzer, *Byline* (radio şi e-mail) bazat pe întâmplarea relatată de Don Meyer, 16 ianuarie 2004.

Capitolul 8

1 Laura Schlessinger, *The Proper Care and Feeding of Husbands* (New York, New York: HarperCollins Publishers, Inc.

2 Joyce Meyer, *Help Me I'm Married* (Tulsa, Oklahoma: Harrison House, 2000), p. 69.

3 Meyer, p. 69.

4 John C. Howell, *Equality and Submission in Marriage* (Nashville, Tennessee: Broadman Press, 1979), p.129-130.

5 Meyer, p. 136.

6 Meier, Minirith, Wichern, Ratcliff, p. 215.
7 Schlessinger, p. xvii.
8 Schlessinger, xvii
9 Schlessinger, p. xx.
10 Dale Carnegie, *How to Win Friends and Influence People* (London, England: Cedar Books, 1983), p. 27.

Capitolul 9

1 Charles Swindoll, *The Tale of the Tardy Oxcart* (Nashville, Tennessee: Word Publishing, 1998), p. 198.
2 James Dobson în *Draper's Book of Quotations for the Christian World,* editare Edythe Draper, (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 1992), p. 62.
3 Grunlan, p. 228-229.
4 Gene Getz, citat în *For Families Only,* editare J. Allen Peterson, (Wheaton, Illinois: Living Books, 1977), p. 49.
5 Larry Burkett şi Rick Osborne. *Your Child Wonderfully Made: Discovering God's Unique Plan* (Chicago, Illinois: Moody Press, 1998), p. 79.
6 Gilbert şi Odunze, capitolul 9, p. 5-6.
7 Erich Fromm citat în cartea *Draper's Book of Quotations for the Christian World,* p. 429.
8 Alice Gray, redactor, *Stories for the Heart* (Sisters, Oregon: Multnomah Books, 1996), p. 149.
9 Larry Burkett şi Rick Osborne, *Financial Parenting* (Colorado Springs, Colorado: Chariot Victor Publishing, un departament al Cook Communications, 1996).
10 Gani, p. 64-67.
11 Tim şi Beverly LaHaye, *Against the Tide: How to Raise Sexually Pure Kids in an 'Anything-Goes' World* (Sisters, Oregon: Multnomah Books, 1993), capitolele 2-7.
12 Tim şi Beverly LaHaye, capitolele 3-7.
13 Mare parte a materialului din secţiunile B–F a fost preluat din lucrarea lui JoAnn Butrin, *You Can Be Healthy!* (Lakeland, Florida: Healthcare Ministries, 1991).
14 http://www.who.int/water_sanitation_health/hygiene/settings/en/wsh9204.pdf [accesat în Iunie 2005]
15 http://www.who.int/water_sanitation_health/hygiene/settings/en/wsh9204.pdf [accesat în iunie 2005]
16 Articol preluat dintr-un ziar naţional în 2005. Numele au fost schimbate.
17 http://www.cdc.gov/nip/publications/6mishom.htm [accesat în iunie 2005]

Capitolul 10

1 Carnegie, p. 38-40.
2 Gilbert şi Odunze, capitolul 4, p. 13.
3 David Sylvester, *Great Stories,* Vol.6/nr.24, octombrie-decembrie 1999 (Amarillo, Texas), p. 8.
4 Donald C. Stamps, „Parents and Children," *The Full Life Study Bible,* NIV (Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1992), p. 1854 (la sfârşitul cărţii Coloseni) în traducerea limbii engleze.
5 Informaţiile despre timpul devoţional al familiei sunt adaptate după Gilbert şi Odundze.
6 James Dobson citat în *For Families Only,* p. 50.
7 *Helping Your Child Develop Self-Esteem,* http://childdevelopmentinfo.com/parenting/self_esteem.shtml. [accesat în iulie 2005]
8 James Dobson citat în *For Families Only,* p. 50-55.
9 Gilbert şi Odunze, capitolul 9, p. 7-14.
10 Cele trei secţiuni despre „disciplinarea calmă, disciplinarea rapidă şi disciplinarea cumpătată" sunt preluate din James Dobson, *Dare to Discipline* (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, 1970).
11 Dobson, *Dare to Discipline.*
12 Nr. 12–14 provin din James Dobson, *The Strong-Willed Child,* (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, 1978), p. 31-33.
13 Urmările fireşti şi logice sunt preluate de la Gilbert şi Odunze, capitolul 9, p. 8-10.
14 Dobson, *The Strong-Willed Child,* 1978.
15 Edythe Draper, ed., *Draper's Book of Quotations for the Christian World* (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 1992), p. 62.

Secţiunea a IV-a Pagina

1 McKenzie, p. 479.

Capitolul 11

1 Dr. Charles Harris, din propria sa experienţă, relatată în scris la data de 24 septembrie, 2004. Folosit cu permisiune.
2 Sell, p. 47.
3 Urie Bronfenbrenner, Mărturie depusă în faţa Subcomisiei senatoriale pentru copii şi tineri, "Hearing on American Families," *Congressional Record,* 26 septembrie 1973.
4 Larry Crabb, *Connecting: A Radical New Vision* (Nashville, Tennessee: Word Publishing, 1997), p. xi.
5 Gary Smalley, „The Pastor and Family Intimacy," *Enrichment: A Journal for Pentecostal Ministry* (vara 2004), p. 52.
6 Smalley, p. 58.
7 Kevin Leman, *Making Children Mind Without Losing Yours* (Grand Rapids, Michigan: Fleming H. Revell Company, 1984), p. 170-173.
8 Elisabeth Elliot, *Let Me Be a Woman* (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, 1999).
9 Gary Chapman, *The Five Languages of Love* (Chicago, Illinois: Northfield Publishing, 1995).
10 Crabb, *Connecting,* p. 27.
11 Aceasta este o întâmplare adevărată din copilăria lui Mike McClaflin. El a împărtăşit-o într-o predică.
12 Multe dintre principiile şi ideile din această lecţie sunt adaptate după articolul, "The War Within: Maintaining Sexual Purity," de dr. Cheryl Taylor în *Rapport* (Springfield, Missouri: Assemblies of God Theological Seminary, vara 2004), Vol. 20, nr. 2, p. 6-9. Dr. Taylor este profesoară la Assemblies of God Theological Seminary şi este disponibilă să susţină seminarii despre cum să depăşeşti ispitele sexuale. Poţi să accesezi unele dintre articolele ei pe internet la www.agts.edu.

13 Adaptat după cartea lui John Loren Standford, *Why Some Christians Commit Adultery* (Tulsa, Oklahoma: Victory House Publishers, 1989) şi Steve Hayes, *Safe and Sound: Protecting Personal and Ministry Relationships* (Nashville: Tennessee: Broadman şi Holman Press, 2002), p. 60.

14 James Dobson, *Straight Talk to Men and Their Wives* (Nashville, Tennessee: W Publishing Group, 1980).

15 Vezi aceste două resurse: *Men Are From Mars, Women Are From Venus* de John Gray (New York, New York: HarperCollins Publishers, 1992), p. 135-137; *The Five Love Needs of Men and Women* de Gary şi Barbara Rosberg (Tyndale House Publishers, 2001).

16 Adaptat după un articol scris de Randy Alcorn, "The real and untold cost: The exorbitant price of sexual sin," *Leadership: A Practical Journal for Church Leaders* (vara 1996), p. 52

17 M. Johnson, *Journal of Marriage and Family* (Minneapolis, Minnesota: National Council on Family Relations, 1995) p.57, 283-294. David B. Wexler, *Domestic Violence 2000, Group Leader's Manual* (New York, New York: W. W. Norton and Company, 2000), p. 9.

18 Donald G. Dutton, „Witnessing Parental Violence as a Traumatic Experience Shaping the Abusive Personality," în Robert Geffner, Peter Jaffe şi Marlies Sudermann (ed.) *Children Exposed to Domestic Violence: Current Issues in Research, Intervention, Prevention and Policy Development* (New York, New York: The Haworth Press, Inc., 2000), p. 59-64.

19 Nancy Nason-Clark, *The Battered Wife* (Louisville, Kentucky: Westminster John Knox Press, 1997), p.12-13.

20 Holly Wagner Green, *Turning Fear to Hope: Help for Marriages Troubled by Abuse* (New York, New York: Thomas Nelson Publishers, 1984), p. 48-53.

21 Alcătuit după experienţa Rev. Paul Simmons, împărtăşită de Karen Burton Mains în cartea *Abuse in the Family* (Elgin, Illinois: David C. Cook Publishing, 1987), p. 27-30.

22 Jimmy Ray Lee, *Insight Group: Facilitator's Guide*, a III-a ed. (Chattanooga, Tennessee: Turning Point, 1995).

23 Lee, p. 23.

24 Lee, p. 22.

25 Crabb, *Connecting*, p. 68-86.

25 Crabb, *Connecting*, p. 70-72.

Capitolul 12

1 Thomas H. Holmes (care predă psihiatrie şi ştiinţele comportamentale la Facultatea de Medicină din Universitatea din Washington) a dezvoltat acest tabel de evaluare a stresului.

2 Gary R. Collins, *Christian Counseling: A Comprehensive Guide*, ed. rev. (Dallas, Texas: Word Publishing, 1988), p. 347.

3 Medicina modernă a descoperit că sperma bărbatului este cea care determină sexul copilului.

4 James Dobson, *Straight Talk to Men and Their Wives*, p. 110-111.

5 Jim Smoke, *Growing Through Divorce* (Eugene, Oregon: Harvest House Publishers, 1995). Materialul despre divorţ este extras, în mare parte, din lucrarea lui Jim Smoke.

6 *The Full Life Study Bible*, notă cu privire la 1 Corinteni 7:15, p. 1761.

7 Smoke, p. 56-57.

8 Smoke, p. 15.

9 Smoke, p. 58-63.

10 Smoke, p. 111.

11 Catherine Marshall şi Leonard LeSourd, *My Personal Prayer Diary* (New York, New York: Ballantine Books, 1979), p. xii.

12 Helen Thomson, "The Successful Stepparent," citat în *For Families Only*, p. 202.

13 Carolyn Johnson, *How to Blend a Family* (Grand Rapids, Michigan: Pyranee Books, 1989), p. 101.

14 Corrie ten Boom, *The Hiding Place* (Washington Depot, Connecticut: Chosen Books; distribuită de către Revell, 1971), p. 126.

Capitolul 13

1 Anonim, *Home Fire: A Treasury of Wit and Wisdom*, editare Charles Allen, p. 114.

2 Erma Bomback, „Fragile Strings Join Parent, Child," *Arizona Republic*, 15 mai 1977.

3 http://link75.org/mmb/Nathist/Birds/eagle.html [accesat în 24 aprilie 2005]

4 Balswick şi Balswick, p. 166.

5 James Dobson, *Bringing up Boys* (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publisher, Inc., 2001), p. 256.

6 Sheila Kitzinger, preluat de la S. Chirawatkul şi L. Manderson, „Perceptions of Menopause in Northeast Thailand: Contested Meaning and Practice," *Social Science & Medicine* 39 (11) (1994): p. 1545-54.

7 Sheila Kitzinger, preluat de la John F. Ember, *A Japanese Village* (London: Kegan Paul, 1946).

8 Sheila Kitzinger, *A Japanese Village*, p. 76.

9 J. Ponzetti, şi A. Fokrod, „Grandchildren's Perceptions of Their Relationships With Their Grandparents," *Child Study Journal*, 1989, 19:41-50.

10 Grunlan, p.268, cercetare făcută de către Neugarten şi Weinstein.

11 Ann Landers, „Siblings Not Helping With Aging Parents," *Lincoln Journal Star*, 25 noiembrie 1997, 8B.

12 Collins, p. 264.

13 Collins, p. 264.

14 Meier, Minirith, Wichern, şi Ratcliff, p. 220.

15 Meier, Minirith, Wichern, şi Ratcliff, p. 267.

16 Collins, p. 266.

[5] Jim Smoke, *Growing Through Divorce* (Eugene, Oregon: Harvest House Publishers, 1995). Materialul despre divorț este extras, în mare parte, din lucrarea lui Jim Smoke.

[6] *The Full Life Study Bible*, notă de studiu la 1 Corinteni 7:5, p. 1761.

[7] Smoke, p. 50-53.

[8] Smoke, p. 35.

[9] Smoke, p. 58-63.

[10] Smoke, p. 151.

[11] Catherine Marshall, ed., *Beyond Our Selves* (New York, New York: McGraw-Hill Book Company, 1961), p. 88.

[12] Helen Thomson, "The Successful Stepparent", citat în Stepfamilies, p. 22.

[13] Carolyn Fox, *Stepparents and Their Children* (Grand Rapids, Michigan: Baker Books, 1979), p. 101.

[14] Chafe din cartea lui Andrew Murray, *The Believer's Prayer Life* (Wallingford, Connecticut: Church Books, 1971), p. 126.

Capitolul 13

[1] Augustin, *Confesiuni*, citat de Charles Allen, p. 114.

[2] Karen Scalf Linamen, *Sibling Rivalry: Being Friends with Family* (Colorado Springs, Colorado: Waterbrook, 1995).

[3] http://me2.com/ [accesat în 24 aprilie 2005]

[4] Jim Talley, p. 143.

[5] James Dobson, *Bringing Up Boys* (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 2001), p. 236.

[6] Sheila Kitzinger, citată de D. Chilowska, "The Stepfamily Developmental Cycle...", in *Stepfamilies...: Meaning and Practice* Science et Humanae (1984), p. 12-28.

[7] Kitzinger, citată de Larson K. Linamen, *Stepfamily*, p. 23.

[8] Sheila Kitzinger, citată în Linamen.

[9] J. Ponzetti, și A. Long, "Communication as a Perception of Their Relationships with Their Grandparents", *Child Study Journal*, 1989, 19: 41-50.

[10] Grinhart, p. 188, sublinierea autorului, precum și Wellstein.

[11] Ann Landers, „Siblings Not Helping With Aging Parents", *Lincoln Journal Star*, 25 noiembrie 1997, 8B.

[12] Collins, p. 264.

[13] Collins, p. 264.

[14] Mace, Minirth, Wetherh și Barclift, p. 265.

[15] Meier, Minirth, Wichern și Ratcliff, p. 267.

[16] Collins, p. 269.

[8] Adaptat după cartea lui John Loren Sandford, *Why Some Christians Commit Adultery* (Tulsa, Oklahoma: Victory House Publishers, 1989) și Steve Hayes, *Sex and Sexuality: Pastoral and Ministry Resources* (Nashville, Tennessee: Broadman și Holman Press, 2002), p. 90.

[9] James Dobson, *Straight Talk to Men and Their Wives* (Nashville, Tennessee: W Publishing Group, 1995).

[10] Vezi aceste două resurse: *Men Are From Mars, Women Are From Venus* de John Gray (New York, New York: HarperCollins Publishers, 1992), p. 133-137; *The Five Love Needs of Men and Women* de Gary și Barbara Rosberg (Tyndale House Publishers, 2001).

[11] Adaptat după un articol scris de Randy Alcorn, "The Real and Untold Cost: The Devastating Price of Sexual Sin", *Leadership: A Practical Journal for Church Leaders* (vara 1996), p. 32.

[12] M. Johnson, *Reasons for Rage* (Minneapolis, Minnesota: National Council on Family Relations, 1995), p. 57, 283-294. David D. Walker, *Domestic Violence* 2000, *Group Leader's Manual* (New York, New York: W. W. Norton and Company, 2000), p. 91.

[13] Donald G. Dutton, „Witnessing Parental Violence as a Traumatic Experience Shaping the Abusive Personality", în Robert Geffner, Peter Jaffe și Marlies Sudermann, ed., *Children Exposed to Domestic Violence: Current Issues in Research, Intervention, Prevention and Policy Development* (New York, New York: The Haworth Press, Inc., 2000), p. 59-64.

[14] Nancy Nason-Clark, *The Battered Wife* (Louisville, Kentucky: Westminster John Knox Press, 1997), p. 12-13.

[15] Holly Wagner Green, *Turning Fear to Hope: Help for Marriages Troubled by Abuse* (New York, New York: Thomas Nelson Publishers, 1984), p. 12-13.

[16] Adaptat după experiența Rev. Paul Simmons, împreună cu Karen Burton Mains în cartea *Abuse in the Family* (Elgin, Illinois: David C. Cook Publishing, 1987), p. 27-28.

[17] Adaptat după Lee și Leslie, *Forming Friendships*, p. 95-96.

[18] Lee, p. 23.

[19] Lee, p. 23.

[20] Crabb, *Connecting*, p. 95-96.

[21] Crabb, *Connecting*, p. 96.

Capitolul 12

[1] Thomas H. Holmes, care preda psihiatria și științele comportamentale la Facultatea de Medicină din Universitatea din Washington, a dezvoltat acest tabel de evaluare a stresului.

[2] Gary R. Collins, *Christian Counseling: A Comprehensive Guide*, ed. rev. (Dallas, Texas: Word Publishing, 1988), p. 147.

[3] Material adaptat după o predică despre stres.

[4] Frank Minirth, *Happiness Is a Choice*, p. 10-11.

CĂSĂTORIA ŞI FAMILIA

Dacă eşti în stare să faci tot ceea ce apare pe lista de mai jos, considerăm că nu mai e nevoie să studiezi acest curs. Altminteri, noi ţi-am putea fi de ajutor!

- Să identifici trei etape ale căsniciei şi să le descrii pe fiecare.
- Să compari dragostea biblică cu dragostea carnală.
- Să analizezi trei moduri de a-ţi alege partenerul de viaţă.
- Să explici rolurile prieteniei, scopului şi purităţii sexuale în pregătirea pentru căsnicie.
- Să răspunzi la o sută de întrebări cu privire la alegerea unui partener de viaţă.
- Să descrii zece aspecte de care trebuie să ţii cont în pregătirea nunţii.
- Să prezinţi, pe scurt, ce-ar trebui să cunoască noul cuplu despre relaţiile sexuale şi graviditate.
- Să identifici cele cinci componente ale cercului comunicării.
- Să enumeri opt ispite pe care un ascultător bun trebuie să le depăşească.
- Să identifici greşelile obişnuite pe care soţul şi soţia le fac atunci când vorbesc unul cu celălalt.
- Să explici cinci cauze şi cinci remedii ale conflictelor.
- Să prezinţi, pe scurt, cincisprezece lucruri de evitat în timpul unui conflict.
- Să răspunzi la douăzeci şi cinci de întrebări despre cum să ai o relaţie sexuală împlinită într-o căsnicie.
- Să enumeri cincisprezece principii de a lua decizii bune în ce priveşte viaţa de familie.
- Să explici cinci moduri în care soţul ar trebui să-şi iubească soţia aşa cum Hristos Şi-a iubit Biserica (Efes. 5:25-33).
- Să exemplifici modul în care dragostea unui soţ este blândă, respectuoasă, răbdătoare, statornică şi mulţumitoare.
- Să discuţi despre modurile în care o soţie iubitoare se poartă cu soţul ei, cu copiii ei, cu familia lărgită şi în comunitatea în care trăieşte.
- Să enumeri cincizeci de principii pentru a-i ajuta pe copii să crească din punct de vedere mental, fizic, spiritual, emoţional şi social.
- Să explici patru tipuri şi cincisprezece principii ale disciplinării.
- Să prezinţi, pe scurt, pericolele, cauzele şi remediile sentimentului de înstrăinare într-o familie.
- Să explici şi să aplici unsprezece principii pentru a-ţi proteja familia de adulter.
- Să defineşti abuzul şi dependenţele şi să menţionezi principalele cauze şi remediile la fiecare dintre acestea.
- Să identifici cei patru paşi în depăşirea durerii cauzate de sterilitate, moarte sau divorţ.
- Să identifici trei motive biblice de a te gândi la recăsătorire.
- Să menţionezi patru principii pentru a ajuta o familie vitregă să se înţeleagă.
- Să identifici cele trei etape ale răzvrătirii din Pilda fiului risipitor.
- Să descrii modul în care aşteptările familiei ar trebui să se schimbe pe măsură ce copiii devin maturi.
- Să scoţi în evidenţă provocările anilor „cuibului părăsit" şi soluţiile pentru a le depăşi.
- Să descrii schimbările fizice, mentale, emoţionale, spirituale, sociale şi financiare cu care se confruntă cei vârstnici.

Mulţi lideri din lumea întreagă ne-au ajutat să redactăm acest curs. Ei sunt lideri unşi de Duhul Sfânt, care înţeleg Biblia, care au multă experienţă în lucrare şi care cunosc bine provocările şi ispitele vieţii. Toţi aceştia şi-au adus aportul la scrierea unor cărţi care-ţi vor lărgi perspectiva şi-ţi vor adânci credinţa.

Seria **Credinţă şi practică** este o colecţie de studii bazate pe Biblie şi destinate instruirii şi echipării păstorilor şi persoanelor neordinate pentru slujirea în biserică. Seria are la bază principiile creştine, astfel încât cursurile ce-o alcătuiesc pot fi folosite în orice ţară. Seria cuprinde patruzeci de cursuri. Şaisprezece dintre acestea te vor călăuzi prin întreaga Biblie. Celelalte cărţi vor dezbate subiecte legate de ucenicizarea, maturizarea şi slujirea creştină.

Această serie de cursuri poate fi folosită într-o varietate de moduri, inclusiv în cadrul unei clase, în întâlnirile de grup şi în studiul biblic personal. Formatul lecţiilor îl ajută pe student să se concentreze pe temele practice. Fiecare lecţie include scopuri, poveşti de viaţă care te vor impresiona, precum şi teme şi întrebări de dezbătut. Acestea îl vor ajuta pe student să înţeleagă şi să aplice adevărurile biblice. Cursurile includ şi nişte teste pentru studenţii care doresc să-şi evalueze progresul.

În urma nenumăratelor studii efectuate, am adunat o sumedenie de fotografii, ilustraţii, hărţi şi tabele. Noi te încurajăm să studiezi această serie care te va ajuta să creşti în har şi să devii tot ceea ce poţi fi în Hristos.

ISBN 978-973-7908-23-0

LIFE PUBLISHERS ROMANIA
www.liferomania.ro